VII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM 2008. MÁRCIUS 5.

HÍRKÖZLÉSI ÉRTESÍTŐ

A NEMZETI HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség:
1015 Budapest, Ostrom u. 23–25.
Telefon: 457-7283
E-mail: hirkozlesi.ertesito@nhh.hu

Megjelenik havonta

Ára: 630 Ft

TARTALOM

oldal

II. FŐRÉSZ: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

Határozatok

DH-4033-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (7. piac) tárgyában hozott határozat 450

DH-4018-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (13. piac) tárgyában hozott határozat 496

DH-4010-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (14. piac) tárgyában hozott határozat 546

DH-2644-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (18. piac) tárgyában hozott határozat . . 575

DH-128-10/2008. számú, a Sziget Produkciós Stúdió Kft. által a PR Telecom Távközlési Zrt. ellen indult jogvitás eljárásban hozott határozat 721

oldal

DH-3406-10/2008. számú, az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. által a GTS-Datanet Távközlési Kft. ellen indított jogvitás eljárásban hozott határozat 726

Bírósági határozatok 728

Közlemények 728

III. FŐRÉSZ: Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala

Tájékoztatás a piacfelügyeleti eljárásokban a Nemzeti Hírközlési Hatóság által hozott és a hatóság honlapján 2008. január hónapban közzétett érdemi határozatokról . . 729

Tájékoztatás a távközlési szolgáltatások bejelentése nyilvántartásba való bejegyzések tényéről 731

Tájékoztatás a távközlési szolgáltatások nyilvántartásból való törlések tényéről 731

V. FŐRÉSZ: Egyéb információk, tájékoztatók

A Nemzeti Hírközlési Hatóság elérhetősége 732

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

VII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM 2008. MÁRCIUS 5.

HÍRKÖZLÉSI ÉRTESÍTŐ

A NEMZETI HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség:
1015 Budapest, Ostrom u. 23–25.
Telefon: 457-7283
E-mail: hirkozlesi.ertesito@nhh.hu

Megjelenik havonta

Ára: 630 Ft

TARTALOM

oldal

II. FŐRÉSZ: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

Határozatok

DH-4033-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (7. piac) tárgyában hozott határozat 450

DH-4018-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (13. piac) tárgyában hozott határozat 496

DH-4010-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (14. piac) tárgyában hozott határozat 546

DH-2644-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (18. piac) tárgyában hozott határozat . . 575

DH-128-10/2008. számú, a Sziget Produkciós Stúdió Kft. által a PR Telecom Távközlési Zrt. ellen indult jogvitás eljárásban hozott határozat 721

oldal

DH-3406-10/2008. számú, az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. által a GTS-Datanet Távközlési Kft. ellen indított jogvitás eljárásban hozott határozat 726

Bírósági határozatok 728

Közlemények 728

III. FŐRÉSZ: Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala

Tájékoztatás a piacfelügyeleti eljárásokban a Nemzeti Hírközlési Hatóság által hozott és a hatóság honlapján 2008. január hónapban közzétett érdemi határozatokról . . 729

Tájékoztatás a távközlési szolgáltatások bejelentése nyilvántartásba való bejegyzések tényéről 731

Tájékoztatás a távközlési szolgáltatások nyilvántartásból való törlések tényéről 731

V. FŐRÉSZ: Egyéb információk, tájékoztatók

A Nemzeti Hírközlési Hatóság elérhetősége 732

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

II. FŐRÉSZ: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

Határozatok

DH-4033-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (7. piac) tárgyában hozott határozat

*A határozatban üzleti titokként jelölt adatok a DH-4033-3/2008. számú határozatban szerepelnek

Ügyiratszám: DH-4033-2/2008.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (7. számú piac)

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettség előírására hivatalból indított eljárása során meghozta a következő

határozatot.

A Tanács a 7. számú *„Bérelt vonalak minimális készlete”* elnevezésű kiskereskedelmi piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, amelynek eredményeként érintett piacként azonosította a következő kiskereskedelmi piacot: *„Bérelt vonalak minimális készlete a Magyar Köztársaság területén”* .

Ezen érintett piacon a Tanács a fennálló verseny hatékonyságát elemezte, és ismételten jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította a *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-t* (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.; cg.: 01-10-041928).

I. A Tanács az érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.* (a továbbiakban *„Kötelezett Szolgáltató”*) tekintetében a jelen határozatban (a továbbiakban *„jelen határozat”* vagy *„Határozat”*) az alábbi kötelezettségeket határozza meg:

A Tanács az érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatóra a DH-664-148/2005. számú határozatban kirótt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 110. § *szerinti „a bérelt vonali szolgáltatások minimális készletének biztosítása”* kötelezettséget, változatlan formában fenntartja, azzal, hogy a szabványok megjelölése a honosítás eredményeképpen MSZ-ről MSZ EN-re változott.

A jelen határozatban előírt kötelezettség a határozat kézhezvételétől terheli a kötelezett szolgáltatót.

A jelen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Tanácshoz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.

A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

Indokolás

A Tanács – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételten lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. A Tanács a tárgyi eljárás során az Európai Unió Bizottsága 2003/311/EC számú Ajánlásában, valamint a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló 16/2004. (VI. 24.) IHM rendeletben (a továbbiakban *„IHM rendelet”*) foglaltak mellett a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a Nemzeti Hírközlési Hatóság (a továbbiakban *„Hatóság”*) által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató (a továbbiakban *„IHM tájékoztató”*) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, valamint a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárása keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve megindította a *„Bérelt vonalak minimális készlete”* elnevezésű kiskereskedelmi piac vonatkozásában a piacelemzési eljárást, amelynek eredményeként továbbra is érintett piacként azonosította a tárgyi kiskereskedelmi piacot.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács az elkülönült érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként a Magyar Telekom Nyrt-t azonosította. A piacelemzési eljárás során feltárt versenyprobléma, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató *„Bérelt vonalak minimális készlete”* elnevezésű kiskereskedelmi piacon jelentkező jelentős piaci erejének orvoslása érdekében a Tanács a piacelemzési eljárást lezáró jelen határozatának rendelkező részében a DH-664-148/2005. ügyszámon hozott határozatával kiszabott „a bérelt vonali szolgáltatások minimális készletének biztosítása” kötelezettséget a rendelkező részben foglaltak szerint változatlan formában fenntartotta.

A Határozat felépítését és tartalmát az egyedi ügy jellegéből fakadó sajátos gazdasági, jogi és műszaki jellemzők alapvetően meghatározzák. A Határozat indokolásában került meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint értékelésének menete. A Határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Tanács által feltárt releváns közgazdasági, műszaki és jogi tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében a Tanács az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét ki is fejtette.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében az Eht. 52. § (2) bekezdése, valamint a 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 2005. november 9-én kelt DH-18709/2005. számú határozatával 30 napos határidő kitűzésével adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő a Hatóság által nyilvántartott valamennyi, a *„Bérelt vonalak minimális készlete”* elnevezésű kiskereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szolgáltató (a továbbiakban *„Szolgáltatók”*) számára.

A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a Hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Hatóság megvizsgálta a piac szerkezetét, illetve megállapította, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az Eht. 27. § szerint az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A Hatóság fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntés-előkészítési célú tevékenységének köszönhetően a Hatóság már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját hordozzák magukban.

A piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacon az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. Az adatszolgáltatás körében megismert adatokon túlmenően a Tanács megvizsgálta a 7. számú piac elemzése szempontjából releváns, nyilvánosan (pl.: általános szerződési feltételekben, nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat, valamint a társhatóságok által nyilvánosságra hozott információkat. Ennek megfelelően a Tanács az adatszolgáltatás beérkezésének időpontját követő esetleges piaci változásokra tekintettel konkrétan megvizsgálta annak lehetőségét is, hogy vannak-e olyan korábban nem ismert piaci folyamatok, amelyek miatt indokolt lenne újabb adatszolgáltatást elrendelni az érintett szolgáltatókkal kapcsolatban, valamint 2006. november 6-án értesítette a Szolgáltatókat a piacelemzési eljárás megindításáról. A Tanács úgy értékelte, hogy további adatszolgáltatásra van szükség a 2005., valamint a 2006. évre vonatkozóan a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok aktualizálása érdekében, valamint azon szolgáltatók vonatkozásában, akik a 2004-es adatokat hiányosan szolgáltatták, továbbá azon szolgáltatók vonatkozásában is, akik az adatszolgáltatás elrendelésekor még nem nyújtottak szolgáltatást a piacon. Ennek megfelelően a Tanács 2007. januárjában, márciusában és májusában a tényállás megfelelő tisztázása érdekében a Ket. 51 §(3), az Eht. 52. § (2) és 151 § (2) bekezdése szerint adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő.

A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a 7. piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, és ténylegesen szolgáltatást nyújtanak. Az adatszolgáltatás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacokon, a piacelemzési eljárás keretében, a köztudomású tények alapján az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a Hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meg-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

határozásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. A Tanács és a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban *„GVH”*) az együttműködés részleteit szabályozó Együttműködési megállapodás vonatkozó 6. fejezetében foglaltaknak megfelelően a tárgyi eljárása során is együttműködött. Az együttműködés részletei a határozat Indokolásának „B” fejezetében kerülnek kifejtésre.

A Tanács az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve a jelen határozat tervezetét a Hatóság internetes oldalán 2007. október 16. napján, a Hírközlési Értesítő VI. Évfolyam 11. számában pedig 2007. október 31. napján tette közzé.

A határozattervezetre az Eht. 36. §-a keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait a jelen határozat indokolásának „C” fejezete tartalmazza.

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a tárgyi Határozatának tervezetét részletes indokolással együtt 2007. december 10. napján megküldte az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozattervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv (38) szakaszára, amelynek alapján, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelemre oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például, amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra az Európai Bizottságnak a „piacelemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2003. július 23. napján kiadott ajánlásában (2003/561/EC) foglaltak irányadóak. Ezen eljárás részletei a jelen határozat indokolásának „D” fejezetében kerülnek részletezésre.

Az érintett piacok megállapítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás egy több, egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint a Tanács azonosítja az érintett piacokat; elemzi az érintett piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra az Eht. XI-XIV. fejezetében foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően jogszabályban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt. Eljárása során a Tanács a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint az IHM tájékoztatóban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével járt el.

Az tárgyi eljárás első lépéseként a Tanács az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott a *„Bérelt vonalak minimális készlete”* elnevezésű kiskereskedelmi piac vizsgálatából indult ki, meghatározta a szolgáltatási piacot és megállapította, hogy az ott megjelölt piac a Magyar Köztársaság területén érintett piacnak minősül. A Tanács az érintett piacon belül további elkülönült piacot nem azonosított.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint – elvégezte az érintett piacon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, és ez alapján jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót jelölt ki. Az eljárás első lépéseként a Tanács az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott *„Bérelt vonalak minimális készlete”* elnevezésű kiskereskedelmi piac vizsgálatából indult ki, meghatározta a földrajzi piacot és megállapította, hogy az ott megjelölt piac a Magyar Köztársaság területén érintett piacnak minősül. A Tanács a rendelkező részben szereplő *„Bérelt vonalak minimális készlete”* elnevezésű kiskereskedelmi piacot elkülönült piacként azonosította.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint – elvégezte az érintett piacon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató kijelölését, valamint e szolgáltatóra az Eht. által meghatározott körben kötelezettséget határozott meg.

A Tanácsnak a tárgybani eljárásában, a döntése meghozatala érdekében elvégzett részletes elemzését az Indokolás „A” fejezete tartalmazza az alábbiak szerint:

I. Piacmeghatározás
II. Helyettesítési vizsgálat
III. Az érintett kiskereskedelmi piac meghatározása
IV. Az érintett piac további vizsgálata
V. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása
VI. Kötelezettségek kirovása

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács a jelen határozat indokolása „A” fejezetének V. része szerinti lefolytatott vizsgálatok alapján a kötelezett szolgáltatók tekintetében, az Eht.-nak a „Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelezettségei a kiskereskedelmi szolgáltatási piacokon” című XIII. fejezetében meghatározott és azok közül a DH-664-148/2005. számú határozatában kirótt kötelezettséget (*„A bérelt vonali szolgáltatások minimális készletének biztosítása”*) jelen határozatával változatlan formában fenntartotta a rendelkező részben foglaltak szerint.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

A. fejezet

I. PIACMEGHATÁROZÁS

I. 1. A piacmeghatározás menete

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendelet I. sz. Mellékletében 7. számú *„Bérelt vonalak minimális készlete”* kiskereskedelmi piac[1]vizsgálatából indult ki, figyelemmel az Európai Unió Bizottsága (továbbiakban: Bizottság) Ajánlására.

A piacmeghatározás első lépéseként, a szolgáltatási piac meghatározása során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát.

A Tanács megvizsgálta továbbá a vizsgált piacon esetlegesen megtalálható helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határaira hatást gyakorolhatnak.

A piacmeghatározás során a Tanács megvizsgálta azt is, hogy a hazai piac jellemzői indokolják-e az EK bérelt vonali minimum készletének esetleges bővítését.

A piacmeghatározás során a vizsgálat tárgyát képezte az is, hogy a bérelt vonalak minimális készletén belül indokolt-e megkülönböztetni sávszélesség határok szerint különálló szolgáltatási piacokat, amelyek jellemzői alapvetően eltérnek a más sávszélességű bérelt vonali szolgáltatásokat magában foglaló szolgáltatási piacoktól. A Tanács ugyancsak megvizsgálta a nemzetközi és belföldi bérelt vonalak egymással való helyettesíthetőségét, az analóg és digitális bérelt vonalak helyettesíthetőségét, valamint a bérelt vonali szolgáltatások és egyéb adatátviteli szolgáltatások helyettesítési lehetőségeit.

A vizsgált szolgáltatási piac meghatározása után került sor a piac földrajzi határainak meghatározására, amelynek során a Tanács elsősorban a hálózatok által lefedett terület nagyságát és homogenitását vizsgálta.

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a *„Bérelt vonalak minimális készlete”* kiskereskedelmi piac érintett piacnak tekinthető-e a Magyar Köztársaság területén, tehát teljesülnek-e Magyarországon is a Bizottság által a piacok szabályozási szempontból való érintettségének vizsgálatakor alkalmazott ex-ante kritériumok[2].

I. 2. Jogszabályi rendelkezések, releváns szolgáltatás

I.2.1 Jogszabályi rendelkezések

A 7. sz. ”Bérelt vonalak minimális készlete” kiskereskedelmi piac vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. § 8., 23., 34., 37. és 96. pontjaiban meghatározott fogalmak (bérelt vonal, előfizetői hozzáférési pont, hálózati hozzáférési pont, hálózati végpont, ráépülő előfizetői szolgáltatás), valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatók számviteli nyilvántartásai elkülönített vezetésének részletes szabályairól szóló 19/2003. (XII. 27.) IHM rendelet [a továbbiakban: Sz. rend.] 2. § (1) bekezdés c), d), e) pontjában (hozzáférési hálózat, kiskereskedelem, társszolgáltató), valamint a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet [a továbbiakban: Korm. rendelet] 3. § (1) bekezdés 6., 11., 18. pontjában (jogosult szolgáltató, kötelezett szolgáltató, számozási terület), 3. § (2) bekezdés 1.4, 1.4.2 pontjában (bérelt vonali összekapcsolási szolgáltatás, kétvégű bérelt vonali összekapcsolási szolgáltatás) szabályozott fogalmak jelentették.

1 Amely megegyezik az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlásában 7. számmal jelölt piaccal

2 Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlás (9)

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Bérelt vonalak minimális készlete vonatkozásában: a piacelemzés során a Tanács a 2003/548/EC határozatban szereplő bérelt vonal típusokat tekintette irányadónak, amelyeket ezen EC határozat mellékletében megadott ETSI szabványok definiálnak.

Az EU Hivatalos Lapjában 2008. január 18-án jelent meg az Európai Bizottság 2008/60/EC számú határozata, amely módosította az egyetemes szolgáltatási irányelv 18. cikkében említett minimális készletéről szóló 2003/548 EK határozatot, törölve a bérelt vonalak minimális készletére vonatkozó mellékletet (amely a bérelt vonalak minimális készletének szabványokkal történő meghatározását tartalmazta), tekintettel arra, hogy a tagállamok *„Egyre szélesebb körben váltanak új hálózati architektúrára, amelyben már nem alkalmaznak műszaki megoldásként analóg típusú bérelt vonalakat. A digitális bérelt vonalak irányában mutatkozó keresletet, amelyet egyre inkább a nagy sebességű, legalább 2 048 kbit/s-os adatátvitel iránti igény jellemez, a piac ki tudja elégíteni. A nyilvános konzultációk a tagállamok, az érintett iparszövetségek és az érdekelt felek széles körű támogatásáról tanúskodtak az említett ötféle bérelt vonalnak a jelenlegi minimális készletből való elhagyása tekintetében.”*

Az Eht. értelmében a hatóság külön jogszabályban meghatározott kötelezettségeket állapíthat meg a bérelt vonali kiskereskedelmi piacon jelentős piaci erejű szolgáltatók vonatkozásában, az általuk nyújtott bérelt vonali szolgáltatások minimális készletére vonatkozóan, míg a minimális készletbe tartozó bérelt vonali átviteli kapacitás megállapításáról és az ezzel kapcsolatos műszaki feltételek meghatározásáról a Tanács határozatában rendelkezhet.

Az Eht. a fentebb említett miniszteri rendelet megalkotására a 182. § (4) q.) pontjában ad felhatalmazást, azonban a rendelet nem került meghozatalra. A 2001. évi XL. törvény felhatalmazása alapján született korábbi, a bérelt vonali szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató bérelt vonali szolgáltatási kötelezettségének feltételeiről szóló 8/2003. (VI. 20.) IHM rendelet még hatályban van, mellékletében határozva meg a bérelt vonalak minimális készletének listáját.

A Tanács piacelemzési eljárása során a hazai piaci adottságokat és a szolgáltatói adatszolgáltatások eredményeit figyelembe véve, összhangban az Eht. 110. § (2) bekezdésével, határozatában az alábbiak szerint határozta meg a jelentős piaci erejű szolgáltató által biztosítandó bérelt vonalak minimális készletét.

A bérelt vonalak minimális készletének elemei:

- normál- és speciális minőségű analóg bérelt vonalak
- 64 kbit/sec és 2048 kbit/sec strukturálatlan- és strukturált digitális bérelt vonalak.

ANALÓG BÉRELT VONALAK

Bérelt vonal típusa	Interfész jellemzők	Összeköttetés és minőségi jellemzők
Normál minőségű, kéthuzalos	MSZ EN 300 448:2002	MSZ EN 300 448:2002
Normál minőségű, négyhuzalos	MSZ EN 300 451:2002	MSZ EN 300 451:2002
Különleges minőségű, kéthuzalos	MSZ EN 300 449:2002	MSZ EN 300 449:2002
Különleges minőségű, négyhuzalos	MSZ EN 300 452:2002	MSZ EN 300 452:2002

DIGITÁLIS BÉRELT VONALAK

Bérelt vonal típusa	Interfész jellemzők	Összeköttetés és minőségi jellemzők
64 kbit/s	MSZ EN 300 288:2002	MSZ EN 300 289:2002
N x 64 kbit/s*	MSZ EN 300 766:2002	MSZ EN 300 766:2002
2048 kbit/s - E1 strukturálatlan	MSZ EN 300 418:2002	MSZ EN 300 247:2002
2048 kbit/s - E1 strukturált	MSZ EN 300 418:2002	MSZ EN 300 419:2002

* ahol $1 \leq N \leq 32$

I.2.2. A vizsgált piac releváns szolgáltatásainak tartalmi meghatározása, általános jellemzőinek a vizsgálata

A vizsgált piac azonosításának első lépéseként a Tanács elvégezte a releváns szolgáltatások vizsgálatát. Ennek során a Tanács megvizsgálta az IHM rendeletben meghatározott tárgyi piacnak megfelelő, a jogi kereteken belül értelmezhető, a piacon ténylegesen nyújtott és igénybe vehető alapszolgáltatásokat.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált piacon a bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzői az alábbiak:

I.2.2.1 Bérelt vonal

Az Eht 188. § 8. pontja szerint a bérelt vonal "azon elektronikus hírközlő eszközök összessége, amelyek a hálózati végpontok között transzparens átviteli kapacitást biztosítanak, de nem tartalmazzák a felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkciókat." A definíció alapján tehát a Tanács minden olyan elektronikus hírközlő eszközt bérelt vonalnak tekint, mely két pont között transzparens átviteli kapacitást biztosít, és nem tartalmaz felhasználó által vezérelhető kapcsoló vagy útválasztó funkciót.

A fenti definíció egyes elemei alapján a Tanács rögzíti, hogy a bérelt vonal két hálózati végpont között létesít átviteli összeköttetést és ennek az összeköttetésnek a funkciójától függően a felhasználó határozza meg, milyen átviteli sebességet, azaz milyen sávszélességet igényel az általa meghatározott két pont között. Ennek megfelelően a bérelt vonali összeköttetés egyik jellemzője a sávszélesség, a másik jellemzője a két hálózati végpont földrajzi elhelyezkedése, a harmadik a bérelt vonali összeköttetés hossza.

Átviteli kapacitás biztosítása

A bérelt vonal alapvető jellemzője, hogy az igényelt sávszélesség bármely időpontban a felhasználó rendelkezésére áll, függetlenül attól, hogy milyen napszakról vagy milyen egyéb forgalmi helyzetről van szó. Ezt a garantált, minden körülmények között rendelkezésre álló sávszélességet általában úgy biztosítják, hogy a bérelt vonalat kizárólagos használatra telepített vagy átengedett hírközlő eszközök összességével valósítják meg. Erre a kizárólagosságra utal a "bérelt vonal" kifejezésben a "bérelt" szó.

Transzparencia

A bérelt vonal alkalmazása esetén a két hálózati végpont között olyan átviteli út jön létre, melyen keresztül az átvitt jelek a bérelt vonal alaptípusának megfelelően változatlan formában állnak rendelkezésre, tehát az átvitel folyamán az átvitt információ alapvető jellemzői nem változnak meg.

A bérelt vonal alaptípusa lehet analóg vagy digitális, és ezeken a kategóriákon belül is lehet megkülönböztetéseket tenni (beszédátvitel, zenei átvitel, strukturálatlan, strukturált átvitel stb.).

Felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkció hiánya

A két hálózati végpontot összekötő bérelt vonalban lehet kapcsolóelem (kapcsolóközpont vagy útválasztó), de ezeket a kapcsolóelemeket a felhasználó nem vezérelheti. Felhasználó általi vezérlésnek számít, pl. ha az elküldött információ tartalmazza a címet, ahova el kell jutnia vagy a kapcsolat-felépítéshez a felhasználó azonosító számokat (telefonszám stb.) használ.

Hálózati végpontok közötti összeköttetés

A bérelt vonal lényege, hogy a két hálózati végpont adott, tehát az átvitel csak e két pont között lehetséges. Olyan kapcsolóelemek azonban lehetnek a bérelt vonali összeköttetésben, melyeket nem a felhasználó vezérel, hanem pl. egy hálózatmenedzselő rendszer.

A bérelt vonal tulajdonviszonya

A bérelt vonal elnevezésben használt „bérelt" kifejezés nem a bérletre, mint polgári jogi jogviszonyra utal, ugyanis ha egy szolgáltató a saját céljaira épít ki egy adott célra szolgáló, kizárólagos használatú átviteli összekötetést, az is bérelt vonalnak minősül, ha két hálózati végpont között transzparens átviteli kapacitást biztosít, és nem tartalmaz felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkciót.

Ennek megfelelően a hírközlő hálózatok nagy mennyiségben használnak bérelt vonali összeköttetéseket, hiszen mind a telefon, mint az adatátviteli hálózatok felépítése olyan, hogy a kapcsolóközpontokat transzparens átviteli utak kötik össze. A bérelt vonal tehát a hírközlő hálózatok alapvető építő eleme függetlenül attól, hogy az a szolgáltató saját tulajdonában van, vagy valamilyen egyéb jogcímen használja.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

I.2.2.2 A bérelt vonali szolgáltatás

A bérelt vonali szolgáltatás esetében egy szolgáltató bérelt vonali kapcsolatot létesít két hálózati végpont között és azt ellenérték fejében rendelkezésre bocsátja a használónak. A létesítés során a bérelt vonali kapcsolat egyes szegmensein vagy maga építi ki az összeköttetést, vagy másik szolgáltatótól veszi azt igénybe. Az ellenérték fejében rendelkezésre bocsátott bérelt vonal használója ennek megfelelően lehet egy másik szolgáltató vagy egy végfelhasználó.

A menedzselt bérelt vonali szolgáltatás

A bérelt vonali szolgáltatáshoz hozzá tartozhat a bérelt vonal karbantartása, a hibajavítás és sok esetben a meghibásodott bérelt vonal automatikus helyettesítése is a hibajavítás időszakára. Ez a szolgáltatás a menedzselt bérelt vonali szolgáltatás. A menedzselt bérelt vonali szolgáltatás esetén a szolgáltatást nyújtó cég a bérelt vonal éves rendelkezésre állására, az átlagos javítási időre és a fenntartási osztályra (egy adott sávszélességi tartományba tartozó bérelt vonal javítási idejére a szolgáltató által vállalt követelmény, szokásos kategóriái: átlagos vagy normál, gyors, illetve express) is kötelezettséget vállal a szerződésben.

I.2.2.3 Piaci tranzakciók típusai

A bérelt vonali szolgáltatások esetében kiskereskedelmi és nagykereskedelmi piac egyaránt létezik. Amennyiben a szolgáltató a bérelt vonali szolgáltatását egy végfelhasználónak nyújtja, akkor kiskereskedelmi tranzakcióról beszélünk. Amennyiben a bérelt vonali szolgáltatást a szolgáltató egy másik hírközlési szolgáltató számára nyújtja, akár azért, hogy ez utóbbi azt a hálózatában használja, akár azért, hogy tovább értékesítse, akkor viszont nagykereskedelmi tranzakcióról beszélünk.

Kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás

A kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást a szolgáltató két hálózati végpont között nyújtja az előfizető részére. A bérelt vonali szolgáltatás nyújtásához tehát a két hálózati végpontot – például az előfizető két telephelyét – köti össze egy bérelt vonallal. Az összeköttetés egy része általában olyan nyomvonalon halad, ahol a szolgáltatónak már vannak kiépített bérelt vonali összeköttetései vagy olyan hálózata, melyből kapacitást tud felszabadítani a bérelt vonal számára. A hálózat azon pontjait, ahol a hálózat csomópontjait összekötő átviteli utakhoz csatlakozni lehet, a szolgáltatók jelenléti pontoknak nevezik. A hálózattal rendelkező bérelt vonali szolgáltatók tehát az összeköttetés nagy részét a jelenléti pontok közötti bérelt vonali szakaszokkal, más részeit pedig a jelenléti pont és a hálózati végpont közötti bérelt vonali szakaszokkal valósítják meg.

A bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piaca

A "Bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piaca" (7. piac) a kiskereskedelmi bérelt vonali piaci tranzakcióknak egy meghatározott körére vonatkozik. A meghatározott kört a bérelt vonal típusával (analóg, digitális), speciális jellemzőjével (beszédátvitel, zenei átvitel, strukturálatlan, strukturált átvitel stb.), valamint sávszélességével adják meg. Az így meghatározott kör a bérelt vonalak minimális készlete. A bérelt vonali szolgáltatások minimális készletébe tartozó bérelt vonalak átviteli kapacitásáról és műszaki feltételeiről az Eht. 110. § (2) pontja értelmében a Tanács jelen határozatában rendelkezhet.

Az alábbiakban a Tanács megvizsgálta a tárgybani kiskereskedelmi piachoz kapcsolódó nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás fő jellemzőit is, tekintettel arra, hogy a kiskereskedelmi piac vizsgálata során tisztázni szükséges a kapcsolódó nagykereskedelmi piac vonatkozásában alkalmazott szolgáltatások körét és azok jellemzőit.

1.2.3 Nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás

Sok esetben a kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtó szolgáltató az igényelt bérelt vonalnak csak egyes szegmenseivel rendelkezik, tehát a szolgáltatás nyújtásához szükséges bérelt vonal kiépítéséhez más szolgáltatók bérelt vonali szegmenseit is fel kell használnia. Ezeket a bérelt vonali szegmenseket a nagykereskedelmi tranzakciók révén tudja megszerezni, s a bérelt vonali szegmensek a két szolgáltató hálózata közötti összekapcsolási ponton tudnak összekapcsolódni.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Bérelt vonali trönk szegmens

A bérelt vonali trönk szegmens két szolgáltató jelenléti pontjai, vagy egy szolgáltató két jelenléti pontja között igénybe vett – a fenti definíció szerinti tartalommal értelmezett – béreltvonali szakasz.

Bérelt vonali végződtetési szegmens

Az összeköttetés egy része – az előfizető telephelyén lévő hálózati végpont és a szolgáltató legközelebbi jelenléti pontja közötti szakasz – sok esetben új átviteli rendszer kiépítését igényli. Ezt a szakaszt – tehát az előfizető telephelyén lévő hálózati végponttól a szolgáltató legközelebbi jelenléti pontjáig terjedő bérelt vonali szakaszt – bérelt vonali végződtetési szegmensnek nevezzük.

A legáltalánosabb esetben tehát egy teljes bérelt vonali összeköttetés egy-egy végződtetési szegmensből és a két végződtetési szegmens között kapcsolatot teremtő trönk szegmens(ek)ből áll. Természetesen abban az esetben, ha az egyik vagy mindkét hálózati végpont egy-egy jelenléti ponttal egybeesik, akkor a bérelt vonal csak egyetlen végződtetési szegmenst, vagy éppen egyet sem tartalmaz.

I.2.4 A vizsgált bérelt vonali piac bemutatása, piaci szereplők, a piac struktúrája

A 7. számú "Bérelt vonalak minimális készlete" kiskereskedelmi piacán , a 13. számú „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" nagykereskedelmi piacon és a 14. számú „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense" nagykereskedelmi piacon összesen 59 bejelentett szolgáltató végzett a 2004-2006 közötti időszakban bérelt vonali szolgáltatást. Ebből 2006-ban a 7-es, a 13-as, és a 14-es piacokon összesen 38 volt a bejelentett bérelt vonali szolgáltató. E szolgáltatók közül 10 ténylegesen nem végzett bérelt vonali szolgáltatást.

A "Bérelt vonalak minimális készlete" kiskereskedelmi piac főbb jellemzői a megfigyelt időszakban:

- A kiskereskedelmi bérelt vonali piacon a vizsgált időszakban összesen 28 szolgáltató végzett szolgáltatást. A 28 szolgáltatóból 2006-ban csak 15-en rendelkeztek tényleges bevétellel. Ugyanezt az évet tekintve a kiskereskedelmi bérelt vonali bevételek 99%-a 9 piaci szolgáltatónál realizálódott.
- A kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások összes piaci árbevétele 2004 és 2006 között folyamatos növekedést mutatott. A piaci bevétel 2006-ban közel üzleti titok forint volt.
- A végpontszámokat vizsgálva megállapítható, hogy üzleti titok %-os részesedéssel a magyar Telekom Nyrt. a piacvezető, őt követi az Invitel Zrt. és a PanTel Távközlési Kft. üzleti titok %-os részesedéssel.
- A bevételi arányok alapján a Magyar Telekom Nyrt. a legjelentősebb súlyú piaci szereplő (2006-ban a teljes piaci bevételek üzleti titok %-át tudhatta magáénak). Jelentősen leszakadva követi a PanTel Távközlési Kft. (üzleti titok %) és az Invitel Zrt. (üzleti titok %).
- A piac részét nem képező, 2Mbit/s feletti szegmenst vizsgálva megállapítható, hogy a Magyar Telekom Nyrt. súlya lényegesen kisebb a bevételei alapján (üzleti titok %), mint a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó szegmensben.

II. HELYETTESÍTÉSI VIZSGÁLAT

A vizsgált piac meghatározása során a Tanács olyan helyettesítési lehetőségeket keresett, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait. A keresleti és kínálati helyettesítés vizsgálatát a Tanács a kiskereskedelmi piacra vonatkozóan végezte el.

A Tanács a keresleti helyettesítési vizsgálat során elsősorban a funkcionális azonosságokat, valamint az adott szolgáltatás igénybe vételi és kereskedelmi jellemzőit vette figyelembe. A kínálati helyettesítés keretében elsősorban annak vizsgálata történt meg, hogy más szolgáltatók az árak kis mértékű, de jelentős és tartós emelkedésére az adott szolgáltatás nyújtsának megkezdésével válaszolnának-e (hipotetikus monopolista teszt).

II.1 A keresleti helyettesítés vizsgálata a vizsgált kiskereskedelmi piacon

A vizsgált piac meghatározása során a Tanács olyan helyettesítési lehetőségeket keresett, amelyek módosíthatják a piac határait. A Tanács a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások piacának azonosításakor, a keresleti helyettesítés vizsgálata során az alábbi szolgáltatások helyettesítési hatását vizsgálta:

- a nemzetközi bérelt vonali szolgáltatás a vizsgált kiskereskedelmi piachoz tartozik-e,
- az eltérő sávszélességű bérelt vonalak azonos kiskereskedelmi piachoz tartoznak-e,
- az analóg és a digitális bérelt vonali szolgáltatások azonos kiskereskedelmi piacot alkotnak-e,

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

- a bérelt vonali szolgáltatások és az egyéb, alábbiakban felsorolt adatátviteli szolgáltatások azonos kiskereskedelmi piachoz tartoznak-e:
  - VPN (Virtual Private Network), virtuális magánhálózat
  - IP-VPN (IP Virtual Private Network), virtuális magánhálózat IP (Internet Protocol) alapon
  - ATM alapú átviteli szolgáltatás (Asynchronous Transfer Mode), aszinkron átviteli mód alapú átviteli szolgáltatás
  - Frame Relay (kerettovábbító) alapú átviteli szolgáltatás
  - Ethernet alapú átviteli szolgáltatás
  - Bérelt vonalon nyújtott Internet szolgáltatás
  - SDSL-szolgáltatás.

A vizsgált adatátviteli szolgáltatásokat a Tanács azért választotta ki, mert ezeknek az adatátviteli szolgáltatásoknak a jellemzői mutatják a legnagyobb esélyt a bérelt vonali szolgáltatás helyettesítésére, elsősorban a dedikált sávszélesség és a rendelkezésre állás tekintetében. Természetesen meg lehetne vizsgálni a többi adatátviteli szolgáltatást is ebből a szempontból (pl. modemes átvitel PSTN vonalon, X.25 hálózat stb.), azonban nyilvánvaló, hogy ezen hálózatok szolgáltatásai nem felelnek meg a bérelt vonali szolgáltatás definíciójának, illetve a dedikált sávszélesség kívánalomnak. A fentiek alapján ezen adatátviteli szolgáltatások vizsgálatától a Tanács eltekint.

A Tanács az Eht. 188. § 8. pontjában foglalt definíció szerint minden olyan elektronikus hírközlő eszközt bérelt vonalnak tekint, amely *„a hálózati végpontok között transzparens átviteli kapacitást biztosít, de nem tartalmazza a felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkciókat.”*

A Tanács elsősorban a szolgáltatásnak a definícióban megfogalmazott funkcionális-, valamint az igénybe vétel és kereskedelmi (ár, fizetési- és szolgáltatásnyújtási feltételek stb.) jellemzőinek figyelembe vételével határozta meg a szolgáltatási piacot, amelyekre tekintettel a felhasználó a szolgáltatás igénybe vételekor eldönti, hogy a szóban forgó szolgáltatás helyettesíti-e számára a leírt bérelt vonali szolgáltatást.

Azok a szolgáltatások, amelyek nem rendelkeznek a fenti jellemzőkkel és a fogyasztók számára nem helyettesíthetik közvetlenül a hagyományos bérelt vonali szolgáltatást, nem tartoznak az adott érintett piachoz. Ezek a szolgáltatások érdemben nem befolyásolják a bérelt vonali szolgáltatások keresletét, a bérelt vonali piacon jelentős piaci erejű szolgáltatók árazási magatartására, szolgáltatás kereskedelmi feltételeinek kialakítására nincsenek hatással.

II.1.1. A nemzetközi bérelt vonali és a belföldi bérelt vonali szolgáltatások helyettesítési lehetőségei

A Tanács megvizsgálta a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatási piac kiterjedését, melyet a Bizottság Ajánlásában a bérelt vonalak minimális készleteként határozott meg az Egyetemes szolgáltatási irányelvben foglaltaknak megfelelően. Az Ajánlás tételesen nem tesz különbséget belföldi és nemzetközi bérelt vonali szolgáltatás között.

A Tanács külön részpiacként határozta meg e két kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatási kört. Eszerint a belföldi kiskereskedelmi bérelt vonali piachoz tartoznak mindazon kiskereskedelmi bérelt vonalak, amelyeknek mindkét végpontja (A és B végpontok) Magyarország területén található és a nemzetközi (Magyarországhoz is kötődő) kiskereskedelmi bérelt vonali piachoz tartoznak azok, amelyeknek egyik végpontja (A végpont) Magyarországon, a másik végpontja (B végpont) Magyarországon kívül található.

A Tanács megvizsgálta, hogy vajon e két kiskereskedelmi részpiac azonos piachoz tartozik-e és milyen mértékben, az alábbiak szerint.

A Tanács kiindulópontja az volt, hogy egy belföldi kiskereskedelmi bérelt vonal, melynek mindkét végpontja Magyarország területén található, nem helyettesíthető egy Magyarországról egy másik országba irányuló bérelt vonali összeköttetéssel.

A keresleti helyettesítés vizsgálatának eredménye szerint valószínűtlen, hogy egy nemzetközi bérelt vonali fogyasztó egy nemzetközi bérelt vonali hipotetikus monopolista kis mértékű (5-10%-os), de jelentős és tartós áremelése esetén áttérne a belföldi bérelt vonal használatára, vagyis pl. egy Budapest-Varsó bérelt vonali összeköttetést nem helyettesít egy Budapest- Székesfehérvár közötti bérelt vonali kapcsolat.

A fentiek alapján a hazai eltérő földrajzi elhelyezkedésű végpontokat összekötő bérelt vonali szolgáltatások is külön piacot alkothatnának. A nemzetközi és a belföldi bérelt vonalak külön piacként való kezelése mellett erősebb érvek is szólnak, amelyek az alábbiakban kerülnek kifejtésre.

A nemzetközi bérelt vonali szolgáltatás nyújtásának feltételei gyökeresen eltérnek a belföldi bérelt vonal szolgáltatás feltételeitől, ugyanis:

- a végpontok közötti tipikus távolság jóval nagyobb, és
- a szolgáltatás ára részben ennek, részben a szolgáltatást igénylők körének magasabb fogyasztási hajlandósága miatt lényegesen magasabb,

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

- általában az igényelt sávszélesség is nagyobb, a 2 Mbit/s-t meg nem haladó értékesítés volumene az ennél gyorsabb sávszélességű kapcsolatokéval összehasonlítva nem jelentős,
- a nemzetközi bérelt vonali összeköttetések esetén az igényelt relációk jelentős részén még most is viszonylag kevés szolgáltató képes versenyképes ajánlatot adni, különösen úgy, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz alapvetően saját hálózatát használja (részben ennek köszönhető a szolgáltatás magasabb ára is).

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a magyarországi belföldi és a Magyarországot „érintő" nemzetközi bérelt vonali kiskereskedelmi piacokon a versenyviszonyok jelentősen eltérnek.

II.1.2. Kiskereskedelmi piacok és a sávszélességek

A Tanács megvizsgálta, hogy a különböző sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalak azonos kiskereskedelmi termékpiachoz tartoznak-e. Magyarországon a kiskereskedelmi digitális bérelt vonalak jelenleg az alábbi sávszélességekben állnak rendelkezésre:

- 64 kbit/s (és annak többszörösei 2048 kbit/s-ig)
- 2 Mbit/s-nál nagyobb.

Az 1. ábra üzleti titkot tartalmaz.

1. ábra A belföldi digitális bérelt vonalak számának alakulása 2004-2006

A kiskereskedelmi bérelt vonalak olyan kapacitást biztosítanak a véghasználónak, amely nagyon sokféle, különböző típusú kommunikációs forgalom pont-pont közötti átvitelét teszi lehetővé. Az igényelt kapacitás-mennyiségeket az adott útvonalon továbbítandó forgalom mennyiségéhez igazítják. A Tanács ilyen összefüggésben vizsgálta, hogy az egyes eltérő sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalak milyen mértékben helyettesítik egymást.

A Tanács megvizsgálta, hogy az adott sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást nyújtó hipotetikus monopolista 5-10%-os áremelése[3] jelentős számú végső felhasználót egy másik (alacsonyabb vagy magasabb) sávszélességre történő átállásra késztet-e, minek következtében az áremelés végül is nem jár a nyereség növelésével.

II.1.2.1 Funkcionális helyettesítés

Csak az alkalmazás (funkcionalitás) szempontjaira figyelemmel, a Tanács megállapította, hogy az alacsonyabb sávszélességű bérelt vonalak többszörösei lehetséges helyettesítői a magasabb sávszélességű bérelt vonalaknak, és a magasabb sávszélesség kielégíti az alacsonyabb sávszélességű igényeket.

A Tanács a rendelkezésre álló információi alapján megállapította, hogy a 2 Mbit/s-os[4] és az alatti bérelt vonalakat jellemzően réz érpáras infrastruktúrán nyújtják, míg a 2 Mbit/s-nál nagyobb sávszélességű bérelt vonalakat optikai hálózaton.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy funkcionális szempontból a nagyobb sávszélességű bérelt vonal az alacsonyabb sávszélességű bérelt vonal helyettesítő szolgáltatásaként viselkedik, legalább ugyanolyan szintű alkalmazás biztosítása mellett.

Ebből következően, amennyiben az egyik konkrét 2 Mbit/s-nál nem nagyobb sávszélességű bérelt vonali szolgáltatás árában a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelő, nem átmeneti 5-10%-os áremelkedés történne, a szolgáltatás igénybe vevői helyettesíthetnék az adott szolgáltatást a „szomszédos" (azaz az adott sávszélességű szolgáltatástól 64 kbit/s-nyi mértékben különböző) sávszélességű szolgáltatással, akár az alacsonyabb sávszélességű szolgáltatással is. Ezt alátámasztja az is, hogy a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások ára a „szomszédos" (tehát egymástól 64 kbit/s-nyi „távolságra" lévő) szolgáltatások esetén nem tér el jelentős mértékben.

Mindezek alapján a Tanács megállapította, hogy a „szomszédos" (azaz az adott sávszélességű szolgáltatástól 64 kbit/s-nyi mértékben különböző) sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások egymás helyettesítő szolgáltatásának tekint-

3 A hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelő feltétel.

4 Jelen vizsgálat céljából és során a Tanács a 2048 kbit/s sávszélességű bérelt vonalat 2 Mbit/s-os bérelt vonallal egyenlőnek tekinti.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

hetőek a fogyasztók egy lényeges ú.n. határfogyasztó[5] csoportja számára a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó sávszélességű szolgáltatások esetén.

Ez a helyettesítés a 2 Mbit/s-ot meghaladó, illetve meg nem haladó kategóriák között nem áll fenn, mert ezen szolgáltatások ára (főleg a két kategóriában alkalmazott, jellemzően eltérő technológia miatt) a 2 Mbit/s-ot meghaladó kategóriában a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó leggyorsabb jelátvitelt lehetővé tevő szolgáltatásainál jóval magasabb, minden jelentős szolgáltató esetén.

A 2 Mbit/s-ot meghaladó bérelt vonali szolgáltatások tipikusan kínált és igénybe vett „szomszédos" sávszélességei jelentősen különböznek egymástól, ami miatt a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó kategóriában fennálló „szomszédos" sávszélesség-kategóriák közötti helyettesítés nem áll fenn.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a 2 Mbit/s feletti tartomány nem tartozik a releváns kiskereskedelmi bérelt vonali piachoz, azaz a keresleti helyettesítés alapján az Ajánlásban szereplő bérelt vonalak minimális készletéhez tartozó szolgáltatások piacának magasabb sávszélességű bérelt vonali szolgáltatásokkal való bővítése nem indokolt.

II.1.2.2 A 2 Mbit/s-t meghaladó, illetve az azt meg nem haladó sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások külön piachoz tartozása

A keskeny sávszélességű (2 Mbit/s és kisebb) és a nagyobb sávszélességű bérelt vonalak eltérő piachoz tartozását jelzi az a tény is, hogy nyújtásának versenyfeltételei és a piac változásának dinamikája különböznek. A 2 Mbit/s-ot meghaladó sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások esetén ugyanis a piaci részesedések, azok megoszlása jelentősen eltér a 2 Mbit/s alatti sávszélességű bérelt vonali szolgáltatásoknál kialakult piaci részesedésektől (lásd részletesebben az 5. és 6. ábrát, valamint az azokhoz kapcsolódó elemzéseket az V.1.1 pontban).

A két sávszélesség kategória külön piac voltát erősíti az a tény is, hogy a vizsgált időszakban a magasabb, 2 Mbit/s-nál nagyobb sebességű bérelt vonalakból származó piaci bevételek a jelentős mértékű növekedést mutattak, míg a 2 Mbit/s-nál alacsonyabb sebességű bérelt vonalakból származó piaci bevételek szerényebb növekedést mutattak a vizsgált 3 év időszakában (részletes adatok a 4. ábrán az V.1.1 pont alatt).

Az átlagos értékesítési árakat tekintve megállapítható, hogy a 2 Mbit/s feletti kategóriában másként alakultak a vizsgált időszakban, mint az alacsonyabb sávszélességű kategóriában. A 2 Mbit/s feletti jelentősebb piaci szereplők (pl. PanTel Távközlési Kft, GTS-Datanet Kft.) havidíjakkal kapcsolatos árpolitikáját figyelve árcsökkentés jellemző, amiről megállapítható, hogy a 2 Mbit/s alatti (megfigyelt sávszélesség-tartomány, mint lent) bérelt vonali szolgáltatások esetén mérsékeltebb csökkenés figyelhető meg, míg a magasabb sávszélességű szolgáltatások esetében jelentősebb az áresés. A havidíjakat tekintve a Magyar Telekom Nyrt. esetében áremelkedés volt jellemző a 2 Mbit/s feletti kategóriában, míg alatta (512 kbit/s-2 Mbit/s sávszélesség-tartományban) általában árcsökkenés tapasztalhattak a fogyasztók a megfigyelt időszakban.

A fentieket megerősíti, hogy a Tanács információi szerint a 2 Mbit/s-nál nagyobb sebességű kiskereskedelmi bérelt vonali piaci szegmensben verseny van, a Tanácsnak nincs tudomása versenyproblémáról.

A II.1.2. fejezetben elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált kiskereskedelmi bérelt vonali piac a 2 Mbit/s és kisebb sávszélességű bérelt vonali piac, vagyis a helyettesítési vizsgálatok alapján a bérelt vonalak minimális készletének sávszélesség szerinti szélesítése nem indokolt.

II.1.3. Analóg és digitális bérelt vonalak vizsgálata

A Tanács megvizsgálta, hogy van-e olyan bizonyíték, amely alátámasztja, hogy a keskeny (2 Mbit/s és az alatti) sávszélességű analóg és digitális bérelt vonalak egy piacot alkotnak, vagyis a digitális bérelt vonalak versenykorlátot jelentenek-e az analóg bérelt vonalak árképzésére vonatkozóan és/vagy az analóg bérelt vonalak korlátot jelentenek-e a digitális bérelt vonalak árait illetően, az alábbiak szerint:

II.1.3.1 A funkcionalitás vizsgálata

A Tanács megállapította, hogy nincs jelentős funkcionális eltérés a keskeny sávszélességű digitális (64 kbit/s) és analóg bérelt vonalak között, mivel:

- mind az analóg, mind a digitális bérelt vonalak támogatják a hang- és adatátvitelt, és

5 A felhasználók egy csoportja határfogyasztói csoportnak tekinthető, ha helyettesítési magatartásának hatása érdemben képes befolyásolni a szolgáltatók magatartását.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

- a keskeny sávszélességű bérelt vonalak mindkét típusának nyújtásához igénybevett fizikai átviteli közeg azonos, a hálózati eszközök csak a végberendezés tekintetében különböznek.

A digitális bérelt vonal nagyobb flexibilitást kínál az átviendő forgalom típusát illetően. Pl. a digitális bérelt vonal adatátvitel esetében 64 kbit/s sávszélességet garantál (és képes a beszédhang átvitelére is, ha a véghasználó rendelkezik megfelelő végberendezéssel), míg az analóg vonal csak beszédhang átvitelt garantál, és csak kisebb sávszélességgel képes adatátvitelre (modem segítségével). Ilyen értelemben a digitális bérelt vonal magasabb szolgáltatás minőséggel jellemezhető.

II.1.3.2 A szolgáltatások árainak vizsgálata

A Tanács a rendelkezésére álló adatok alapján megállapította, hogy nem lenne nyereséges a hipotetikus monopolista szolgáltató számára, ha akár az analóg vagy akár a digitális bérelt vonali árait 5-10%-kal megemelné[6]. Az ilyen áremelésre válaszul jelentős számú véghasználó állna át a másik típusú – digitális vagy analóg – bérelt vonal igénybe vételére.

A Tanács megállapította, hogy a digitális és analóg bérelt vonalak nyújtásához tartozó költségek lényegében csak a hálózati végberendezés költségeiben (amelyek a digitális berendezés esetében magasabbak) térnek el egymástól. Nem áll a Tanács rendelkezésére olyan adat, amely arra utalna, hogy a két különböző típusú szolgáltatás versenyárait illetően jelentős eltérések lennének. A költségekben fennálló különbség nem olyan mértékű, hogy kizárná a keskenysávú digitális bérelt vonalak nyújtását az analóg bérelt vonalak árának 5-10%-os emelése esetén. Tehát az analóg és keskenysávú szolgáltatások árszerkezete és költségszerkezete nem tér el olyan mértékben, hogy az meggátolná az adott szolgáltatások egyazon piachoz való tartozását.

II.1.3.3 A végpontszámok vizsgálata

A Tanács a rendelkezésére álló adatok alapján megállapította, hogy az igénybe vett analóg bérelt vonalak száma folyamatos csökkenést mutat az elmúlt három évben. Ez annak a jele lehet, hogy a lejáró analóg bérelt vonali szerződéseket a szolgáltatás igénybe vevői általában digitális bérelt vonali szerződésekkel újítják meg, illetve, hogy ahol a szolgáltató már képes digitális szolgáltatást nyújtani, ott azt felajánlja meglévő analóg bérelt vonalakat használó ügyfeleinek.

A 2. ábra üzleti titkot tartalmaz.

2. ábra: A belföldi analóg és digitális bérelt vonalak számának alakulása, 2004-2006

A keresleti helyettesítés II.1.3 pontban foglalt vizsgálata alapján a Tanács megállapította, hogy nem indokolt a keskeny sávszélességű analóg és digitális kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások piacának elkülönítése.

II.1.4 Bérelt vonalak és egyéb adatátviteli szolgáltatások vizsgálata

Annak értékelése során, hogy az egyéb adatátviteli szolgáltatások a kiskereskedelmi bérelt vonalak minimális készletén nyújtott szolgáltatások piacához tartoznak-e, a Tanács a funkcionális helyettesítés vizsgálata mellett elsősorban azt vizsgálta, hogy ezek a szolgáltatások milyen mértékben gyakorolnak nyomást a kiskereskedelemi bérelt vonalak árképzésére.

Ezért a Tanács részletesen elemezte, hogy az alább felsorolt termékek a bérelt vonalak minimális készletének piacához tartoznak-e.

A Tanács a kiskereskedelmi bérelt vonalak minimális készletét az EU Hivatalos Lapjában közzétett[7] táblázat alapján határozta meg, ide tartoznak a normál- és speciális minőségű analóg bérelt vonalak és a 64 kbit/s és a 2048 kbit/s sebességű strukturált és strukturálatlan digitális bérelt vonalak.

A kiskereskedelmi bérelt vonalak minimális készlete transzparens átviteli kapacitást és garantált sávszélességet biztosít két pont között. A véghasználó határozza meg a bérelt vonalon átvitt szolgáltatások jellegét és összetételét. Ezenkívül, Magyarországon a bérelt vonali szolgáltatást általában szolgáltatási szerződés (service level agreement) alapján nyújtják, amely előírja a szolgáltatás minőséget, a hibaelhárítást (fault response) és az egyéb szolgáltatástámogató elemeket, hogy biztosítsák a bérelt vonali szolgáltatás minőségét.

6 A hipotetikus monopolista teszt szerinti feltétel

7 2003/548/EK

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A kiskereskedelmi bérelt vonali piac meghatározásakor a Tanács figyelembe vette a szabályozás technológia-semlegességének kívánalmát, azaz, hogy ne legyen kötelező és ne kerüljön előnyben részesítésre valamely konkrét technológia alkalmazása. Ezért a Tanács a piacmeghatározás során nem tett különbséget az alkalmazott bérelt vonali technológiák között, amennyiben nem tapasztalt jelentős funkcionális vagy árazási különbséget.

Annak áttekintése során, hogy mely szolgáltatások tartozhatnak a kiskereskedelmi bérelt vonali piachoz, különbséget kell tenni a szolgáltatások és azok között a platformok között, amelyeken a szolgáltatásokat nyújtják. Elméleti szinten ez viszonylag egyszerű, míg a gyakorlatban meglehetősen nehéz.

Az ATM-en vagy IP platformon nyújtott szolgáltatások tekintetében a különbség gyakran alig észrevehető, mivel a szolgáltatásokat a mögöttük álló platformra utalással értékesítik, hogy kiemeljék azokat a műszaki jellemzőit, amelyek megkülönböztetik a bérelt vonali szolgáltatásoktól.

A Tanács abból a szempontból elemezte a fent nevezett termékeket, hogy azok a helyettesítési viszonyok által kifejtett verseny alapján befolyásolják-e a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások feltételeinek alakulását, azaz indokolt-e a vizsgált piac meghatározásának kiszélesítése.

II.1.4.1 A VPN vizsgálata

A több telephellyel rendelkező cégek, vállalatok egyik alternatív lehetősége telephelyeik kommunikációs összekapcsolása számára a virtuális magánhálózatok kialakítása. A virtuális magánhálózatok kialakítását olyan szolgáltatók kínálják fel, amelyeknek kiterjedt nyilvános hálózati kapacitásuk van és ezen képesek a megfelelő technológia alkalmazásával az ügyfeleik által igényelt hálózati szolgáltatásokat nyújtani.

A megoldást azért nevezik virtuális magánhálózatnak, mert a közös hordozóhálózat ellenére is az összes ügyfél úgy érzékeli, mintha saját magánhálózata lenne, a többi kapcsolat és végpont számukra nem látható.

A szolgáltatás infrastrukturális alapját a szolgáltató üzemeltetésében lévő nyilvános hálózat, a saját telepítésű összeköttetések vagy a nagykereskedelmi piac trönk- illetve végződtetési szegmens részeit képező bérelt vonali összeköttetések alkotják. Ennek megfelelően a nagykereskedelmi piac vizsgálatánál ezeket a bérelt vonalakat figyelembe kell venni. Mivel ezek a bérelt vonalak a kiépített komplex hálózatoknak csak elemei, a belőlük kialakított hálózat már nem tekinthető bérelt vonalinak.

A Tanács ezek magállapítása után azt vizsgálta meg, hogy a nyilvános hálózaton kialakított VPN szolgáltatás mennyiben helyettesíti a bérelt vonali szolgáltatást. Ezzel kapcsolatban megállapította, hogy amennyiben a kialakított VPN hálózat kettőnél több végpontot tartalmaz, akkor a VPN hálózatban a forgalom irányításához a felhasználó által vezérelt kapcsolási vagy útvonal-választási funkciót is igénybe kell venni. Mivel a piacmeghatározás és a piacelemzés során használt bérelt vonal definíció kizárólag azokat a vonalakat számítja a bérelt vonalak közé, amelyek nem tartalmaznak a felhasználó által vezérelt kapcsolási-, illetve útvonal választó funkciót, ez a VPN szolgáltatást kizárja a lehetséges helyettesítő szolgáltatások köréből.

Amennyiben a VPN hálózatban van olyan részhálózat, mely összesen két végpontot tartalmaz, azaz pont-pont összeköttetést valósít meg, akkor ez a VPN összeköttetés annak ellenére sem tartalmaz felhasználó által vezérelt kapcsolási vagy útvonal-választási funkciót, ha az ehhez infrastruktúrát adó nyilvános hálózatban a kapcsolat tartalmaz kapcsolóelemeket.

Az alaphálózat kapcsolási módjától függően két eset lehetséges.

- Amennyiben az alaphálózat vonalkapcsolt hálózat, akkor a pont-pont VPN kapcsolatban ugyan az igényelt sávszélesség rendelkezésre fog állni, azonban nem garantálható, hogy a kapcsolat minden esetben fel tud épülni, ez a forgalmi viszonyok függvénye.
- Amennyiben az alaphálózat csomagkapcsolt, akkor viszont a hálózat típusától függ, milyen mértékben garantálható az állandóan elérhető sávszélesség, mert ez a forgalmi viszonyok függvénye és a transzparencia sem mindig teljesül. Ebből a szempontból az Internet protokoll alapú VPN hálózatok bizonyulnak a legfejlettebbeknek.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vonalkapcsolt alapú VPN szolgáltatások nem helyettesítői a bérelt vonali szolgáltatásnak, a csomagkapcsolt alapú VPN szolgáltatások közül pedig az IP VPN-t szükséges tovább vizsgálni.

II.1.4.2 Internet protokoll alapú virtuális magánhálózat (IP VPN)

Az Internet protokoll alapú virtuális hálózatok esetén két hálózati pont között nincs állandó, az összeköttetéshez rendelt fix átviteli kapacitás. Ehelyett a két pont között Internet protokollt használó csomagkapcsolt átvitel történik. Ez azt jelenti, hogy a csomagot indító végpontból elküldött csomag megérkezési helyét nem az induló pontból erre a célra lefoglalt, állandó kapacitású átviteli út, hanem a felhasználó által a csomaghoz rendelt IP cím határozza meg.

Ezeket a hálózatokat összeköttetés-mentes hálózatoknak is nevezik, mivel egyetlen végpont egyszerre akár több végponttal is forgalmazhat. Ennek megfelelően megkülönböztethetők a pont-pont és pont-multipont alkalmazások.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Megvizsgálva az IP VPN hálózatok tulajdonságait, a Tanács megállapította, hogy az IP VPN hálózatok jóval magasabb szintű szolgáltatásokat képesek nyújtani a végfelhasználóknak, mint a hagyományos bérelt vonalak, azonban összességében mégsem felelnek meg a bérelt vonali szolgáltatásnak a funkcionális keresleti helyettesítés szempontjából.

Az IP VPN hálózatok a technológia sajátosságai következtében ugyanis csak adott valószínűséggel képesek garantálni az állandó sávszélességet, s ennek a valószínűségnek a növelése jelentős kapacitás-túlméretezéssel érhető csak el, ami az árarányokat jelentősen eltolja az IP VPN rovására. Ugyanakkor a transzparencia is csak korlátozott mértékben teljesül, az IP hálózatok protokollja, a TCP (Transmission Control Protocol) ugyanis ezt szigorú értelemben nem garantálja.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a csomagkapcsolt VPN megoldások közül a technológiájában fejlett IP VPN szolgáltatás egyes alkalmazások esetében ugyan kiváltója lehet a bérelt vonali szolgáltatásnak, azonban ennek nincs jelentős hatása a bérelt vonali szolgáltatások piacára.

II.1.4.3 ATM átvitel vizsgálata

Az ATM (Asynchronous Transfer Mode - aszinkron átviteli mód) egy olyan átviteli technológia, melyet kimondottan arra a célra fejlesztettek ki, hogy a legkülönbözőbb elektronikus hírközlési alkalmazások átviteli igényeit ki tudja szolgálni, és emellett ezek forgalmát multiplexálni tudja.

Az ATM átviteli technológia egyaránt képes a lökésszerű (burst) forgalom, illetve az egyenletes sávszélességet igénylő, valós idejűséget megkövetelő forgalom kezelésére. Mivel az ATM is egy csomagkapcsolt technológia, ezért természetesen rendelkezik a csomagkapcsolt adatátvitel sajátosságaival, azonban ezt az adatfolyamokhoz rendelt attribútumok teljes hálózati átvitele alatti egységes kezelésével igyekszik finomítani. Ennek megfelelően definiálható konstans bitsebességű, változó bitsebességű illetve maradékidős átviteli jellemzőjű bitfolyam az ATM rendszeren belül.

Az ATM rendszerek a forgalom irányítására a konstans hosszúságú adatcsomagok fejlécében tárolt információkat használják, és ennek megfelelően a hálózat a multiplexált forgalmat ATM kapcsolók segítségével kapcsolják a címzett irányba.

A hálózati infrastruktúra tehát használ kapcsolóelemet, azonban az ATM hálózatban lehetőség van állandó virtuális áramkörök definiálására (Permanent Virtual Circuit; PVC). Ezek a PVC-k a beállított átviteli jellemzőknek megfelelően képesek adott sebességű adatforgalom teljesítésére a hálózat két adott pontja között. Ezzel a megoldással a hálózat két végpontja között, a felhasználó által vezérelt kapcsolóelemet nem tartalmazó és az ATM átviteli technológia, valamint a hordozó hálózat fizikai jellemzőinek a határain belül állandóan rendelkezésre álló sávszélességet nyújtó adatkapcsolat definiálható.

A fentieknek megfelelően az ATM hálózaton nyújtott adatátviteli szolgáltatások műszaki szempontból, azaz funkcionálisan nagy valószínűséggel lehetnének keresleti helyettesítői a bérelt vonali szolgáltatásnak, azonban az ATM átvitel a nagy sávszélességű kapcsolatok terén tud viszonylag költséghatékony lenni.

A bérelt vonali szolgáltatások minimum készlete azonban a 2 Mbit/s, illetve ez alatti sebességű összeköttetéseket tartalmazza. Ebben az átviteli sebességtartományban az ATM már csak nagy nehézségek árán – és ennek megfelelően a bérelt vonalhoz képest csak versenyképtelen áron – tudna a piacon megjelenni.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy az ATM hálózatokban kialakított PVC összeköttetések ugyan funkcionálisan képesek helyettesíteni a bérelt vonalak minimális készletét, azonban a teljesen eltérő árazás miatt nem alkotnak egy piacot.

II.1.4.4 Frame Relay átvitel vizsgálata

A Frame Relay (kerettovábbítás) szintén egy csomagkapcsolt technológia, mely azonban nem a csomagképzés szintjén, hanem a keretképzés szintjén továbbítja az adatokat a hordozó hálózaton. A Frame Relay alapú hálózatok kapcsolóeszközként útvonalválasztókat, hidakat és kerettovábbító kapcsolókat használnak a keretek irányításában.

A Frame Relay átvitel alapvető jellemzője, hogy az egyes hálózati végpontok kis mennyiségű adatot juttatnak át egymáshoz és sok végponttal kommunikálnak egy időben. Éppen ezért a Frame Relay átviteli rendszerekben nem használnak áramlásvezérlést (flow control). Ennek következtében a Frame Relay átvitel nem tudja biztosítani a garantált sávszélességet két végpont kapcsolatában, és az állandó rendelkezésre állás is csak erős túlméretezéssel érhető el.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a Frame Relay átviteli szolgáltatás nem helyettesítője a bérelt vonali szolgáltatások minimális készletének.

II.1.4.5 Ethernet átvitel vizsgálata

A legújabban a hálózati együttműködésben is megjelent egy korábban a LAN (Local Access Network) hálózatok számára kifejlesztett technológia, a Gigabit Ethernet (GE).

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Ez a technológia a bitfolyam hozzáférés során használt bérelt vonalak helyettesítésére is szolgál. A Tanács megvizsgálta, hogy mennyiben lehet általános értelemben helyettesítője az Ethernet hálózaton keresztül nyújtott átviteli szolgáltatás a bérelt vonali szolgáltatásoknak.

Mivel az Ethernet alapú átvitel eredetileg számítógépes LAN hálózatok céljaira lett kidolgozva, természetszerűen az Ethernet hálózat eltérő jellemzőkkel rendelkezik, mint egy általános célú átviteli hálózat. Az alkalmazott protokoll jellegét tekintve nem pont-pont hanem pont-multipont kommunikációra dolgozták ki, és elsődlegesen arra optimalizálták, hogy a hálózatra felfűzött végberendezések között hatékonyan tudja biztosítani a hálózati hozzáférést.

Mivel az Ethernet hálózaton minden végberendezés ugyanazon a meghatározott sávszélességen osztozik, s az összes elküldött adatot az összes – egy szegmensbe szervezett – végberendezés megkapja, ezért teljesen eltérő alapelveken működő protokoll működik egy Ethernet hálózaton, mint egy pont-pont közötti átvitelt biztosító adatátviteli hálózaton. A fentiek a Gigabit technológiára is igazak, azzal az eltéréssel, hogy a teljes sávszélesség ebben az esetben igen nagy, akár a 100 Gbps-os sebességet is eléri.

A fentiekből következnek azok az eltérések, melyek miatt egy GE hálózat jelentős funkcionális eltérésekkel rendelkezik egy bérelt vonalhoz képest. Egyrészt a GE hálózat erősítés nélküli hatótávolsága az alkalmazott hálózati technológiától függően kicsi, kb. 10-30 km-es, ezen a távolságon túl már regenerátorok szükségesek a kiépítéshez. A GE hálózatokon alkalmazott protokoll – a fentebb leírtak fényében – elsősorban pont-multipont alkalmazásokra készült, a pont-pont összeköttetésekben csak speciális alkalmazások esetén – pl. folyamatos bitfolyam nagy sebességű átvitele – alkalmazható optimálisan. A hálózat igen nagy sebességű adatfolyam átvitelére képes, ezen belül azonban a nyalábolás nehezen megoldható, hiszen a rendszer nem multiplexálásra, hanem a felfűzött végberendezések elvére épül. A nagy sebesség viszont a bérelt vonali szolgáltatások minimális készlete szempontjából csak hatékony multiplexálással lenne használható bérelt vonali alkalmazásokra.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a Gigabit Ethernet átviteli szolgáltatás csak egy speciális esetben lehet helyettesítője a bérelt vonali szolgáltatásnak, általános értelemben a helyettesítés nem lehetséges.

II.1.4.6 Bérelt vonalon nyújtott Internet-szolgáltatás vizsgálata

A bérelt vonalon nyújtott Internet-szolgáltatás esetén a bérelt vonal egyik végpontja az ügyfélnél, másik végpontja az Internet-szolgáltatónál van. Funkcionális szempontból ez a szolgáltatás tehát ezen ok miatt sem tekinthető általánosan a bérelt vonali szolgáltatatás helyettesítőjének, ahol általában a bérelt vonal az adott ügyfél két telephelyét köti össze.

Emellett a bérelt vonalon nyújtott Internet-szolgáltatás esetén a szolgáltatás funkcionalitása az általános bérelt vonali szolgáltatás széles körű funkcionalitásával szemben sokkal szűkebb.

A bérelt vonalon keresztül nyújtott Internet-szolgáltatás esetén a szolgáltatás ára jelentősen meghaladja egy ugyanolyan jellemzőkkel bíró (sávszélesség, végpontok távolsága stb.) bérelt vonal szolgáltatás árát, ezért nem valószínű, hogy egy hipotetikus, nem átmeneti 5-10%-os bérelt vonali áremelkedés hatására a fogyasztók áttérnének a bérelt vonalas Internet-szolgáltatás vásárlására, ha annak ára nem változna.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a bérelt vonalon keresztül nyújtott Internet-szolgáltatás nem helyettesítője a bérelt vonali szolgáltatásnak, így az adott kiskereskedelmi piacnak nem része.

II.1.4.7 Az SDSL vizsgálata

A Tanács megvizsgálta az SDSL – szimmetrikus digitális előfizetői – vonalakat, mint a bérelt vonalak esetleges helyettesítőjét.

A SDSL technológia szimmetrikus szélessávú átviteli lehetőséget nyújt a felhasználónak, azonos feltöltési és letöltési sebességek mellett. Alkalmazása során általában egy előfizető két telephelye között létesít kapcsolatot és az előfizető nagymennyiségű adatot tud mindkét irányban továbbítani rajta. Az összeköttetés nem közvetlen, mert egy szolgáltató szerverén végződik, mindkét előfizetői irányból. Az adatok cseréje ezen szerver közbeiktatásával történik. Így a bérelt vonali definíció két kitétele sem teljesül; egyrészt az összeköttetésnek csak egy-egy pontja található az előfizető hozzáférési pontjában, a másik egy közös szerveren, másrészt pedig az összeköttetés ilyen módon nem tekinthető transzparensnek.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy az SDSL – szimmetrikus digitális előfizetői – szolgáltatás a vizsgált piacon nem helyettesítője a bérelt vonali szolgáltatásoknak, így az adott kiskereskedelmi piacnak nem részei.

II. 2. A kínálati helyettesítés vizsgálata a vizsgált kiskereskedelmi piacon

A kínálati helyettesítés során a vizsgálat tárgya annak kiderítése, hogy mi a valószínűsége annak, hogy a kérdéses piacon jelenleg nem működő vállalkozások úgy döntenek, hogy rövid időn belül egy kismértékű, de relatív jelentős és tartós áremelkedés után belépnek a piacra.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács megvizsgálta a szóba jöhető piaci szereplőket, melyeknek meglévő hálózatuk alapvetően alkalmas e szolgáltatások nyújtására. Megállapította, hogy kettő ilyen lehetséges típus létezik, melyek részben alkalmas infrastruktúrával rendelkeznek:

- nemzetközi bérelt vonali szolgáltatók
- új, alacsony sávszélességű (2 Mbit/s és az alatti sávszélességű, jellemzően rézérpáras) bérelt vonali szolgáltató lehetséges piacra lépése

A Tanács a fenti csoportosításnak megfelelően végezte el a kínálati helyettesítés vizsgálatát a vizsgált kiskereskedelmi piacon.

II.2.1. A nemzetközi bérelt vonali és a belföldi bérelt vonali szolgáltatások kínálati helyettesítési lehetőségei

A belföldi bérelt vonali piacból kiindulva a Tanács azt vizsgálta, hogy egy nemzetközi bérelt vonali szolgáltató hogyan reagálna a belföldi bérelt vonali árak 5-10%-os tartós áremelésére (hipotetikus monopolista teszt).

A vizsgálat alapján a Tanács megállapította, hogy nem várható, hogy a nemzetközi bérelt vonali szolgáltató termelését kellően rövid idő alatt vagy költség-hatékonyan képes átállítani annak érdekében, hogy a belföldi bérelt vonali piacon olyan mértékű kínálattal jelenjen meg, amely képes ellensúlyozni a belföldi bérelt vonali piac említett kismértékű, de tartós áremelkedését. Az átálláshoz a szolgáltatónak a nemzetközi bérelt vonali piacon használt hálózatoktól eltérő hálózati eszközöket kellene beszereznie.

Továbbá, egy nemzetközi bérelt vonali szolgáltató számára jelentős marketing és értékesítési költséggel járna, hogy kialakítsa fogyasztói bázisát a belföldi piacon.

A Tanács figyelembe vette, hogy a nemzetközi bérelt vonalakat gyakran szélesebb regionális vagy globális bérelt vonali szerződés részeként nyújtják. Ezzel szemben a belföldi bérelt vonali szolgáltatást Magyarországon egységes szerződéses feltételek és kikötések mellett kínálják. A kínálati feltételek, és így az árak tehát emiatt is eltérő piacokra utalnak.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy mind a keresleti, mind a kínálati helyettesítési tényezők alapján a belföldi és nemzetközi kiskereskedelmi bérelt vonali piacok külön piacokat alkotnak. Jelen vizsgált piac a belföldi kiskereskedelmi bérelt vonali piac.

II.2.2. Kiskereskedelmi piacok és a sávszélességek

A kínálati helyettesítés tekintetében a Tanács elsősorban azt vizsgálta, hogy más szolgáltatók a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó bérelt vonali szolgáltatás árának kis mértékű, de jelentős és tartós emelésére a szolgáltatás nyújtásának megkezdésével válaszolnának-e.

A 2 Mbit/s alatti és 2 Mbit/s sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalak jelentős többségét a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. nyújtja rézérpáron alapuló technológiával. Az alternatív (optikai szálas) infrastruktúrát csak kis mértékben használják 2 Mbit/s alatti sávszélességű bérelt vonal nyújtására (mivel a 2 Mbit/s alatti sávszélességű szolgáltatások esetén kialakult piaci árat alkalmazva nem térülne meg az optikai hálózat beruházása).

A Tanács megállapította, hogy nem várható, hogy egy új piacra lépő szolgáltató vállalja egy alapvetően alacsony sávszélességű (2 Mbit/s és az alatti sávszélességű, jellemzően rézérpáras) bérelt vonali szolgáltatás nyújtására alkalmas infrastruktúra építésével járó költségeket, figyelembe véve a rézérpáron alapuló hozzáférési hálózat megkettőzéséhez kapcsolódó magas elsüllyedt költségeket, valamint a Magyar Telekom Nyrt. méret- és választékgazdaságosságát, valamint hálózatsűrűségét.

A 2 Mbit/s sávszélesség feletti bérelt vonalakat túlnyomó részben optikai vagy mikrohullámú hálózatokon nyújtják. Ahhoz, hogy egy új piacra lépő új helyen nagy sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalakat nyújthasson vagy a nagykereskedelmi bérelt vonalakhoz kell hozzájutnia olyan áron, amely lehetővé teszi a továbbértékesítést, vagy további optikai ill. mikrohullámú összeköttetéseket kell kiépítenie a véghasználóhoz.

A Tanács megállapította, hogy a versengő szolgáltatók nagy sávszélességű bérelt vonalak nyújtására alkalmas optikai infrastruktúrát építenek, azzal, hogy ezek az építkezések elsősorban a nagyvárosi körzetekre koncentrálódnak.

A versengő szolgáltatók a 2 Mbit/s és kisebb sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalat az esetek túlnyomó részében inkább a legnagyobb hálózattal rendelkező szolgáltatótól vásárolt nagykereskedelmi bérelt vonal továbbértékesítésével nyújtják, mint hogy saját infrastruktúrát építsenek.

A meglévő és használt mikrohullámú bérelt vonali szolgáltatásokat általában ott veszik igénybe, ahol a vezetékes eléréshez nincs megfelelő infrastruktúra, illetve annak kiépítése igen költséges és rövid időn belül nem megvalósítható.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó bérelt vonali szolgáltatásnak nincs kínálati helyettesítője a piacon.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

III. AZ ÉRINTETT KISKERESKEDELMI PIAC MEGHATÁROZÁSA

III.1. Az érintett szolgáltatási piac meghatározásának eredménye

A Tanács megállapította, hogy a bérelt vonalak kiskereskedelmi piacába az analóg és 2 Mbit/s vagy annál kisebb sávszélességű kiskereskedelmi digitális bérelt vonalak tartoznak.

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendeletben meghatározott, 7. számú „Bérelt vonalak minimális készlete" kiskereskedelmi piac vizsgálatából indult ki. A Tanács a szolgáltatási piac vizsgálata során megállapította, hogy nincsenek olyan keresleti vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált piac szélesítését indokolták volna, azaz, a kiskereskedelmi bérelt vonalak minimális készlete szolgáltatásainak piacába – a piac elnevezésében szereplő szolgáltatás mellett, megfelelő helyettesítő szolgáltatás híján – más szolgáltatás nem tartozik.

Ezért a Tanács megállapította, hogy a szolgáltatási piac a „Bérelt vonalak minimális készlete" kiskereskedelmi piac.

III.2. Földrajzi piac meghatározása

A Tanács abból a szempontból vizsgálta a földrajzi piac kiterjedését, hogy a vizsgált dedikált szolgáltatások versenyfeltételei kellően homogének-e, ugyanis az érintett földrajzi piac egy olyan területet foglal magában, amelyben az érintett vállalkozások részt vesznek az érintett áruk vagy szolgáltatások kínálatában és keresletében. Az adott földrajzi területen a verseny feltételei hasonlóak vagy kellően homogének, így az érintett földrajzi piac megkülönböztethető olyan szomszédos területektől, ahol az uralkodó versenyfeltételek számottevően különbözőek.

Az elemzés során a Tanács a lehető legszűkebb piacból indult ki (azaz abból a legegyszerűbb alapesetből, amikor minden két pont közötti útvonal önálló piac, azaz két résztvevő két pontja között található a piac), és megvizsgálta azokat a tényezőket, amelyek azt támaszthatják alá, hogy a piac tágabb.

Mint az már korábban rögzítésre került, a helyi hálózattal való lefedettség (mivel az alacsony sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalak utolsó szakaszát a helyi hálózati szakaszok jelentik), azaz a helyi hálózati szakaszok feletti rendelkezés elvileg meghatározó módon befolyásolhatja az adott földrajzi területen a verseny feltételeit.

A hálózatok kiterjedése vizsgálatának legkisebb földrajzi egysége a számozási körzet. Az 54 számozási körzetben egyenként a helyi hálózatokkal tipikusan ugyanaz a szolgáltató – a volt koncessziós telefonszolgáltató – rendelkezik, a korábbi helyi koncessziós szolgáltatókon kívül jelentős számban helyi hálózatokat más, új szolgáltató nem épített.

A korábbi koncessziós területek alapján tehát öt olyan földrajzi részpiac határozható meg, amelyen a helyi hálózattal való rendelkezés feltételei külön-külön homogének, és akár jelentősen különbözhetnek a többi terület versenyfeltételeitől.

A hálózattal való lefedettség ugyanakkor a kiskereskedelmi bérelt vonali piacon kevéssé meghatározó, mivel

- a kiskereskedelmi bérelt vonalak két végpontja az esetek döntő részében nem ugyanazon számozási körzetben van, azaz a volt koncessziós területek határai a bérelt vonali szolgáltatás végpontjaira vonatkozóan nem meghatározók,
- a kiskereskedelmi piacon szolgáltató vállalkozások mindegyike képes a hálózat tulajdonosától nagykereskedelmi feltételekkel[8] igénybe venni helyi bérelt vonali szakaszokat,
- a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások tipikusan nagyvállalati végfelhasználói a szolgáltatás „beszerzése" esetén általában nem egy konkrét bérelt vonali szakasz beszerzésére kérnek szolgáltatási ajánlatot, hanem egyszerre számos bérelt vonali szakaszra, amely általában nem kötődik egyik, vagy másik volt koncessziós területhez, átnyúlik a körzethatárokon, miközben nagy sávszélességű vonalszakaszokat is igénybe vehet, így az országon belül gyakorlatilag bárhol lehet. Ennek tipikus példái a bankok, biztosítók, közös márkanévvel működő üzletláncok, ahol a szolgáltatási ajánlat a cég központja és az egyes fiókintézmények közötti bérelt vonali összeköttetések együttesére vonatkozik (országos csillagpontos bérelt vonali hálózat),
- a 2 Mbit/s-t meg nem haladó sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonali piac 9 legfontosabb szereplője között három volt koncessziós szolgáltató van[9], ami szintén azt mutatja, hogy ezen a piacon a helyi hálózattal való lefedettség nem meghatározó. A bevétel szerinti legnagyobb szolgáltatók neve és piaci részaránya az V.1.1 pontban található 5. ábrán látható.

A földrajzi piacok határainak kijelölésénél a volt koncessziós vezetékes telefonszolgáltatási területek alapú megközelítést a fentiek mellett tovább gyengíti az a tény, hogy a piacon legnagyobb bevétellel rendelkező Magyar Telekom Nyrt.

---

8 Amelyek gyakran formailag kiskereskedelmi szerződések formájában jelennek meg, amelyek ugyanakkor az igénybe vevő szolgáltató számára jelentős diszkontokat tartalmaznak.

9 Végpontszám alapján a legnagyobb szolgáltatók piacrészesedését mutatja a 3. ábra, V.1.1 pont.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

a saját bérelt vonali piaca tekintetében nem adott meg számozási körzetek szerinti eltéréseket, hanem országos szolgáltatónak deklarálta magát. Mivel a Magyar Telekom Nyrt. a helyhez kötött telefonhálózaton kívül más hálózatokkal is rendelkezik (pl. Frame Relay adatátviteli hálózat, X.25 hálózat stb.), melyek topológiája sosem követte a helyhez kötött telefonhálózatra vonatkozó koncessziós határokat, így ez a deklaráció megalapozott. Ugyancsak országos bérelt vonali szolgáltatás nyújtására képes az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt., amely a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó bérelt vonali szolgáltatások jelentős szereplője. Ezen kívül a GTS-Datanet Távközlési Kft. és a PanTel Távközlési Kft. is olyan országos kiterjedésű hálózattal rendelkezik, mely a számozási körzetektől teljesen független módon épült ki.

Mindezek alapján a bérelt vonalak kiskereskedelmi piacán a volt koncessziós határok szerepe a piac meghatározása szempontjából nem jelentős, a piac országos szintű homogenitását mind a legnagyobb piaci szereplő országos piaci jelenléte, mind a nagyszámú, számozási körzethatároktól teljesen független hálózattal rendelkező szolgáltató biztosítja.

További érv a földrajzi piac országos jellege mellett, hogy a szolgáltatók általában nem alkalmaznak eltérő árakat a különböző földrajzi területeken.A Magyar Telekom Nyrt. általános szerződési feltételeiben (ÁSZF) nem tesz különbséget területi szempontok szerint az árak képzésénél.

A Magyar Telekom jogelődje, a Matáv, mint a távolsági telefonhívásokra kizárólagos koncesszióval rendelkező szolgáltató számára koncessziós kötelezettség volt, hogy az ország minden számozási körzetében rendelkezzen jelenléti ponttal, melyeket a jogutód Magyar Telekom megtartott.

A Tanács megállapította, hogy a bérelt vonali piacokon a korábbi piacelemzési ciklus óta eltelt időszakban nem következett be olyan körülmény, amely az országos földrajzi piac meghatározást érdemben befolyásolná.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a kiskereskedelmi bérelt vonalak földrajzi piaca Magyarország teljes területe.

III.3. A piacmeghatározás eredménye

A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után a Tanács egy piacot határozott meg, amely a „Bérelt vonalak minimális készlete a Magyar Köztársaság területén" elnevezésű kiskereskedelmi piac.

IV. AZ ÉRINTETT PIAC TOVÁBBI VIZSGÁLATA

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a meghatározott piac szabályozási szempontból érintettnek tekinthető-e az ex-ante feltételek értékelése alapján, vagyis léteznek-e a piacon olyan tartós, szűk keresztmetszetek, amelyek gátolhatják a hatékony verseny kialakulását.

Az IHM rendelet – figyelemmel a Bizottság által kiadott Ajánlásra – a „Bérelt vonalak minimális készlete" elnevezésű kiskereskedelmi piacot, ex-ante szabályozás szempontjából nagy valószínűséggel érintett piacként határozta meg, amely azt jelenti, hogy a Bizottság szükségesnek tarja a piac vizsgálatát. A piacelemzés során a Tanács messzemenően figyelembe veszi a Bizottság vonatkozó piaci ajánlásait, így a 2003/311/EC Ajánlást is. Az Ajánlás Mellékletében[10] (amely megfelel az IHM rendelet I. mellékletében szereplő meghatározásnak) felsorolt piacok (köztük a 7. számú piac) ex-ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg.

Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex-post) alkalmazásának elégtelensége

IV.1. Piacra lépési korlátok

A Tanács a továbbiakban megvizsgálja, hogy valószínűsíthető-e új szereplők piacra lépése, illetve, hogy a potenciális piacra lépés várhatóan kényszert gyakorol-e a piacon lévők magatartására.

Ahhoz, hogy a piacra lépés valószínűsíthető legyen, annak kellően nyereségesnek kell lennie, figyelembe véve a piacon megjelenő további termelés árhatásait és a piacon jelenlévő vállalkozások lehetséges reakcióit. A piacra lépést megnehezítheti, ha a piacon jelenlévő vállalkozások képesek piaci részesedéseiket megvédeni. A magas kockázat és a sikertelen belépés költségei valószínűtlenné teszik a piacra lépést. A sikertelen piacra lépés költségei annál magasabbak, minél magasabbak a piacra lépéssel kapcsolatos meg nem térülő költségek.

A potenciális piacra lépők szembekerülhetnek olyan belépési korlátokkal, amelyek meghatározzák a belépés kockázatait és költségeit, és így kihatnak a piacra lépés nyereségességére. A belépési korlátok az adott piac meghatározó jellem-

10 Európai Bizottság 2003/02/11/EC sz. Ajánlás (9)

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

zői, amelyek versenyelőnyt biztosítanak a piacon jelenlévő vállalkozásoknak a potenciális versenytársakkal szemben. Ha a piacra lépési korlátok alacsonyak, a piaci résztvevők mozgásterét egy új piacra lépés valószínűleg szűkíti. Ezzel szemben, ha a belépési korlátok magasak, a piacon lévő vállalkozások áremelését a piacra lépés lényegesen nem korlátozná.

A piacra lépési korlátok számos formát ölthetnek, mint például:

a) Jogi, adminisztratív, vagy más állami intézkedésekből fakadó belépési akadály
A jogi előnyök olyan helyzeteket ölelnek fel, amelyekben a szabályozás korlátozza a piaci résztvevők számát.

b) Technikai előnyök
A piacon jelenlévő vállalkozások technikai előnyöket is élvezhetnek, például preferenciális hozzáférést az alapvető eszközökhöz vagy természeti erőforrásokhoz, az innovációhoz vagy a kutatáshoz és fejlesztéshez, vagy szellemi tulajdonjogokhoz, ami bármilyen más vállalkozás számára megnehezítheti a sikeres versenyt. Néhány ágazatban például nehéznek bizonyulhat bizonyos alapvető inputok beszerzése, illetve létezhetnek a termékeket vagy eljárásokat védő szabadalmak.

c) Strukturális korlátok
Strukturális belépési korlát alapvetően akkor áll fenn, ha a fennálló keresleti szint és az alkalmazott technológia jellemzői, valamint a kapcsolódó költségviszonyok alapján a piacra lépés szempontjából egyenlőtlen feltételekkel szembesül a korábban piacra lépő (és ott jelentős pozíciókat szerző vállalat) és egy később piacra lépő cég. Más tényezők is belépési korlátnak minősülhetnek, például a méretgazdaságosság és a tevékenységi körből adódó gazdaságosság, a forgalmazási és értékesítési hálózatok, a fontos technológiákhoz való hozzáférés lehetősége. A belépési korlátok létezhetnek a piacon jelenlévő vállalkozások megszilárdult piaci helyzetéből következően is. Különösen nehéz lehet olyan ágazat piacára belépni, ahol a sikeres versenyhez tapasztalatra vagy jó hírnévre van szükség, és mindkettőt új piaci belépőként elég nehéz megszerezni. Ebben az összefüggésben olyan tényezőket kell figyelembe venni, mint a fogyasztók egy adott márka iránti hűsége, a cégek és vevők közötti kapcsolat szorossága, a promóció vagy reklám fontossága vagy más, a jó hírnévhez kapcsolódó előnyök.

A piacra lépés várható nyereségességének értékelésekor figyelembe kell venni a piac várható fejlődését. A piacra lépés nagyobb valószínűséggel lesz nyereséges olyan piacon, amelyen a jövőben várhatóan jelentős növekedés lesz tapasztalható, mint azon a piacon, amely már érett, vagy várhatóan hanyatlani fog. A méretgazdaságosság vagy a hálózati hatások veszteségessé tehetik a piacra lépést, kivéve, ha az új piacra lépő kellően nagy piaci részesedést tud szerezni. A piacra lépés különösen valószínű, ha más piacok szállítói már rendelkeznek azokkal a termelő eszközökkel, amelyek felhasználhatók az adott piacra való belépéshez, és így csökkenthetik a piacra lépés meg nem térülő költségeit.

Kellő időben történő piacra lépés kapcsán vizsgálandó, hogy a piacra lépés kellően gyors és tartós-e ahhoz, hogy elriasszon a piaci erő gyakorlásától, vagy ellensúlyozza azt. Hogy mi minősül megfelelő időszaknak, az a piac jellemzőitől és dinamikájától, valamint a potenciális piacra lépők konkrét képességeitől függ. A belépés azonban rendszerint csak akkor tekinthető időszerűnek, ha az két éven belül megtörténik.

Kellő méretű piacra lépés vonatkozásában a belépésnek kellően nagy hatókörűnek és nagyságrendűnek kell lennie ahhoz, hogy a versenyellenes hatásokra riasztó legyen, vagy azokat legyőzhesse. A kisléptékű piacra lépés, például valamilyen piaci résbe való behatolás, nem tekinthető elegendőnek.

A bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacán a piacra lépési korlátok közül alapvetően a strukturális korlátok befolyásolják hátrányosan a később piacra lépő cégek piaci lehetőségeit, ugyanis az új bérelt vonali infrastruktúra kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése általánosságban egyáltalán nem bizonyos, mivel alapvetően egy, a meglévő melletti párhuzamos, alapvetően ugyanarra a szolgáltatásokra alkalmas hálózat kiépítését jelenti. Különösen így van ez az alacsony (2 Mbit/s-nál nem nagyobb) sávszélességű bérelt vonalas infrastruktúra kiépítésénél, amely tipikusan a réz érpáras hálózat duplikálását jelentené, annak jelentős beruházási igényével.

A belépési korlát akkor is magasnak tekinthető, ha a bérelt vonali szolgáltatások nyújtását a szolgáltató a nagykereskedelmi bérelt vonali piac végződtetési szegmensében jelentős piaci erejű szolgáltató költségalapon nyújtott helyi elérési szakaszait igénybe véve végzi. Ebben az esetben ugyanis szükség van egy olyan infrastruktúrára, amely ugyan nem ér el minden előfizetőhöz, de amely eljut az elérési hálózatok főbb csomópontjaiig.

Ezen túlmenően, a bérelt vonalak nyújtására alkalmas infrastruktúra esetén is érvényesül a méretgazdaságosság, azaz a nagyobb hálózatok fajlagos létesítési és fenntartási költségei alacsonyabbak és a különbség akár jelentős is lehet.

A strukturális piacra lépési korlátok magas voltát mutatja az a tény is, hogy bár erre a piacra már 5-6 éve több alternatív távközlési szolgáltató is belépett, eddig egyikük sem tudott érdemi lefedettségű bérelt vonali elérési infrastruktúrát kiépíteni, különösen az alacsony (2 Mbit/s-nál nem nagyobb) sávszélességű szolgáltatások elérési infrastruktúráját illetően.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az erre a piacra befektető tulajdonosok elbizonytalanodását jelezheti, hogy több közülük többszöri tulajdonosváltáson (GTS-Datanet, PanTel), összeolvadáson (Novacom, PanTel) ment keresztül, az Emitel Zrt. Magyar Telekom Nyrt.-be való beolvadása megtörtént, illetve a Tanács tudomása szerint az Invitel Zrt, a Pantel Kft. és a Hungarotel Zrt. összeolvadása is várható.

A jogi és adminisztratív belépési korlátok a bérelt vonal nyújtására alkalmas infrastruktúra kiépítése esetén ma már nem jelentősek, azonban a bérelt vonal nyújtására alkalmas infrastruktúra kiépítését építési hatóságként engedélyező helyi önkormányzatok jogalkalmazási gyakorlata – önkormányzattól függően – több esetben is nehézzé, az indokoltnál hosszantartóbbá és esetenként drágábbá teheti az új hálózatok kiépítését.

IV.2. Hatékony versenyhez való közeledés

A verseny dinamikus szemléletű vizsgálata során a Tanács áttekintette, hogy léteznek-e olyan piaci folyamatok, amelyek a verseny erősödésére utalnának, illetve csökkentenék az előző pontban azonosított belépési korlátok szerepét.

A fentieket vizsgálva a Tanács megállapította, hogy figyelembe véve a bérelt vonali kiskereskedelmi szolgáltatások havidíjainak és egyszeri díjak jellemző változási tendenciáját, a piaci hatékonyság javulására vonatkozó egyértelmű és konkrét következtetés, amely a piac hatékony versenyhez való közeledését jelezné, a szolgáltatók által megadott vonatkozó adatokból nem szűrhető le.

A bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacán a versenyviszonyokat nagymértékben meghatározza, hogy az alacsony (2 Mbit/s-t nem meghaladó) sávszélességű szolgáltatások legfontosabb műszaki alapját jelentő réz-érpáras elérési infrastruktúra országosan továbbra döntő részben a legnagyobb volt koncessziós szolgáltató, a Magyar Telekom Nyrt. tulajdonában van.

Ez azt is jelenti, hogy a kiskereskedelmi 2 Mbit/s-t meg nem haladó sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások esetén alig van olyan bérelt vonali kapcsolat, amelynek legalább egyik végpontja nem a legnagyobb volt koncessziós szolgáltató elérési hálózatát veszi igénybe.

Az adott piac legjelentősebb szereplője az elmúlt időszakban tehát nem változott, és nem is várható, hogy a következő időszakban ez megtörténne. A piacon a jelentősebb (végpontszám és/vagy piaci bevétel alapján 1%-nál magasabb részesedéssel bíró) piaci szereplők száma az elmúlt időszakban konstans.

Az alacsony (2 Mbit/s-t meg nem haladó) sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások árait vizsgálva a legnagyobb szolgáltató esetén az elmúlt 3 évben sávszélességenként eltérő ártendencia figyelhető meg (részletek az V.1.1.3 pontban). A fenti jelenség mellett a piacvezető szolgáltató piaci bevételekből való részesedése az adott piaci szegmensben az elmúlt időszakban folyamatos csökkenést mutat (2004: üzleti titok %, 2005 üzleti titok %, 2006: üzleti titok %, kerekített értékek). A Tanács megállapította, hogy az elmúlt 3 évben a Magyar Telekom Nyrt. piaci szerepe gyengült, de jelentős mértékben nem változott, és a vizsgált időtávon belül sem valószínűsíthető annak jelentősebb mértékű változása.

A fent vizsgált piaci jellemzők alapján megállapítható, hogy nem tapasztalhatók olyan piaci jellemzők vagy folyamatok, amelyek jelentős mértékben a piac hatékony versenyhez való közeledésére utalnának, vagy azt a következő időszakra valószínűsíthetővé tennék.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a piacon ma nem érvényesül olyan hatás, amelynek eredményeként a piac a hatékony verseny állapotához közeledne.

IV.3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

Ezen feltétel azt vizsgálja, hogy elégséges-e a versenyjog a belépési akadályok csökkentésére vagy eltávolítására, vagy a hatékony verseny kialakulásának elősegítésére.

Az Eht. 9. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata -– különös tekintettel a törvény alapelveire – többek között a felhasználók érdekeinek védelme, így különösen annak biztosítása, hogy a felhasználók az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat a számukra elérhető legalacsonyabb áron vehessék igénybe. A vizsgált piacokon jelentkezhet az a versenyprobléma, hogy a szolgáltatók gazdasági erőfölényes helyzetükkel visszaélnek. Emiatt a szabályozásnak kell kikényszerítenie – hatékony verseny hiányában – ex post eszközök által nem rendezett területeken a hatékony szabályozói fellépést.

A vizsgált piacon erőfölényes visszaélés lehet az, hogy a szolgáltató túlzó árazást alkalmaz. Ennek igazolása verseny-felügyeleti eljárás keretében igen nehéz feladat, mivel ezek az eljárások alapvetően nem alkalmasak bonyolult költségszámítások ellenőrzésére, így az esetleges túlzó árazás megállapítása is nehezen lehet indokolható.

Szintén erőfölénnyel való visszaélési magatartás lehet, hogy a kiskereskedelmi alacsony (2 Mbit/s nem meghaladó) sávszélességű bérelt vonali piacon a jelentős piaci erejű szolgáltató nem hajlandó egy bizonyos sávszélességű szolgáltatást

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

elfogadható műszaki feltételekkel nyújtani. Ennek ex post igazolása szintén igen nehéz, mivel a szolgáltatás részletes műszaki-, gazdasági tartalmának meghatározására, azok betartatására kevéssé alkalmasak a versenyjogi eljárások.

A kiskereskedelmi bérelt vonali piac szempontjából az ex post szabályozás önmagában szintén kevéssé megfelelő. Egy versenyfelügyeleti vizsgálat megkezdése és az esetleges szankciók között eltelő idő (ami mintegy egy-másfél év is lehet) a kiskereskedelmi szolgáltatás igénybe vevői számára igen hosszú idő lehet, amely alatt a vállalkozás adott esetben a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást felhasználó fontos informatikai fejlesztéseket nem, vagy az indokoltnál csak rosszabb feltételekkel tud megvalósítani. Egy ilyen helyzetben az erőfölényes szolgáltatóra egy esetleges versenyfelügyeleti eljárásban kirótt szankció (bírság) nem jelent megfelelő megoldást.

Emellett az erőfölénnyel való visszaélést bizonyítottan elkövetett jelentős piaci erejű szolgáltatóra kirótt kötelezettség részletes feltételeinek betartatása olyan gyakran ismétlődő feladatokat jelentene a versenyhatóságnak, amelyre a versenyfelügyeleti eljárások nem alkalmasak.

A kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás azon említett igénybevevői vállalati köre számára, amelyek informatikai fejlesztéseikhez, belső számítógépes, illetve kommunikációs rendszerük működtetéséhez használják az alacsony (2 Mbit/s-t nem meghaladó) bérelt vonali szolgáltatásokat, nagyobb jogi biztonságot jelent a szektorspecifikus ex- ante szabályozás.

Ebben az esetben ugyanis, több és hatékonyabb jogi lehetőség ill. eszköz áll rendelkezésre, hogy a szükséges kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások a beruházás, fejlesztés megkezdése után a jövőben is rendelkezésre fognak állni megfelelő feltételek mellett, mint az ex post szabályozás esetén, amely a probléma felmerülése után, esetleg az adott szolgáltatás hosszabb szüneteltetését követően kezeli a felmerült problémát.

A Tanács megvizsgálta a „Bérelt vonalak minimális készlete" kiskereskedelmi piacot és megállapította, hogy e vizsgált piac tekintetében az Európai Bizottság által használt ex-ante szabályozást megalapozó 3 kritérium mindegyike teljesül, ezért a Tanács megállapította, hogy az azonosított piac érintett piacnak tekintendő szabályozási szempontból.

V. PIACELEMZÉS, JPE SZOLGÁLTATÓK AZONOSÍTÁSA

V. 1. A JPE szolgáltatók azonosításának menete (piacelemzés)

Mivel a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért ezen a piacon szükséges az érintett piacokra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (JPE) kijelölése.

A jelentős piaci erő vizsgálatának fontos kritériuma a mindenkor vizsgált piacon tevékenykedő vállalatok piaci részesedése. A piaci részesedést gyakran használják a jelentős piaci erő jelzőszámaként, mivel az elméletileg egyértelműen jelzi a vállalat sikerét és teljesítőképességét; és ebben szignifikáns mértékben tükröződik a piaci lépések sikere vagy kudarca. Önmagában a magas piaci részesedés azonban még nem jelenti azt, hogy az érintett vállalat jelentős piaci erővel rendelkezne. Másrészt azt sem lehet kizárni, hogy egy jelentős piaci részesedéssel nem rendelkező vállalat is jelentős szerepet töltsön be a piacon. Az Európai Bíróság joggyakorlatában a piaci részesedésre vonatkozóan kialakultak olyan gyakorlatok, melyek a különböző nagyságú piaci részesedések értékére vonatkoznak:

A legfeljebb 25%-os piaci részesedés mellett nem lehet szó (önálló) jelentős piaci erőről. Noha egyes esetekben alacsonyabb piaci részesedés esetén is feltételezhető a piacon jelentős piaci erő, az Európai Bizottság esetjogában a jelentős piaci erőre vonatkozó küszöb általában 40% fölötti piaci összetevőnél feltételezett. Az Európai Közösség bíróságának joggyakorlata szerint a különösen nagy (50%-nál nagyobb) piaci részesedések egyértelműen – pár kivételtől és speciális körülménytől eltekintve - bizonyítják a piaci uralkodó helyzet meglétét.

Az Európai Közösség bírósága szerint ugyanis az olyan vállalat, mely hosszabb ideje különösen nagy piaci részesedéssel bír, kizárólag termékeivel és kínálati terjedelmével, olyan erős pozícióban van, mely megkerülhetetlen üzleti partnerré teszi, és számára pont ezért relatívan hosszú ideig biztosítja a független piaci magatartás lehetőségét, ami a jelentős piaci erő jellemzője. A jelentősen kisebb piaci részesedéssel bíró cégek nincsenek abban a helyzetben, hogy rövid idő alatt kielégítsék a keresleti oldalt, ha az a piacvezető céggel fel akarnák bontani üzleti kapcsolataikat. Mindazonáltal a magas piaci részesedés esetén is több tényező összesített értékelését kell elvégezni.

Az érintett vállalat vagy vállalatok piaci részesedésének kiszámítási kritériumai a releváns piac jellemzőitől függenek. A piac nagyságának és a piac részesedésének kiszámítása során egyaránt fontos információ mind az értékben kiszámított forgalom, mind a mennyiség. A piaci részesedések abszolút nagysága mellett azok alakulásának időbeli menete is fontos. Így pl. egy jelentős piaci részesedésű vállalat jelentős piaci erejűnek tekinthető, ha ez a piaci részesedés hosszú ideje stabil marad. Az a körülmény, hogy egy erős vállalat fokozatosan veszít piaci részesedést, ugyan mindenképpen utal a fenti piacon növekvő versenyre, azonban nem zárja ki a jelentős piaci erő megállapítását. Hosszú ideig ingadozó piaci részesedések azonban ismét csak annak a jelei lehetnek, hogy hiányzik a jelentős piaci erő a releváns piacon.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Egy szabályozási szempontból érintettnek tekintett piacon pusztán a piaci részesedés vizsgálata önmagában nem elegendő a jelentős piaci erő felmérése szempontjából, bár a magas piaci részesedés jelentős mértékben valószínűsíti a jelentős piaci erő meglétét.

A JPE kritériumok teljesítését tehát külön-külön, majd összességében vizsgálta a Tanács. Az azonban, hogy a kritériumok közül melyik szolgáltató hányat teljesít, csupán tájékoztató jellegű, hiszen egyetlen kritérium is megalapozhatja a jelentős piaci erejű szolgáltató státuszt. A Tájékoztató a piaci részesedés vizsgálatán túlmenően a következő szempontok elemzését is szükségesnek tartja a piaci erő megítélése során[11]:

– a vállalkozás mérete
– ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
– technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
– a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
– könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
– áru/szolgáltatási diverzifikáció
– méretgazdaságosság
– választék-gazdaságosság
– vertikális integráció
– fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat
– a potenciális verseny hiánya
– a terjeszkedés akadályai

A felsorolt szempontok különböző fontosságúak a bérelt vonalak minimális készletének piacán. A Tanács megítélése szerint a piaci erő vizsgálatának szempontjai közül az érintett piacon elvi fontossága a következő szempontoknak van, az alábbiakban kifejtésre kerülő indokok alapján:

– piaci részesedés
– a potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai
– ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
– a vállalkozás mérete
– könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
– méretgazdaságosság
– választék-gazdaságosság
– vertikális integráció
– a kiegyenlítő vásárlóerő alacsony volta

Az elemzés során a teljesség igénye miatt a Tanács a jelentős piaci erő megítélése szempontjából kevésbé fontos szempontok vizsgálatával is foglalkozott. Ezek vizsgálata során a Tanács azt is indokolja, hogy miért tekinti az alábbi szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában kevésbé jelentősnek:

– technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
– áru/szolgáltatási diverzifikáció
– fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

V.1.1. Piaci részesedések

A piaci részesedések szempontjából a piacon működő szolgáltatók adatait vizsgálta a Tanács. Ezen szolgáltatók többnyire versenytársai egymásnak, szükségesnek tartjuk azonban megjegyezni, hogy olyan piaci folyamatok zajlottak és zajlanak jelenleg is, melyek következtében egyes piaci szereplők a jövőben nem tekinthetők független versenytársaknak. A 2004-ben közös tulajdonos alá szerveződött PanTelhez és Hungarotelhez 2007 elején az Invitel és az Euroweb is csatlakozott (HTTC-csoport). Megtörtént az Emitel Zrt. Magyar Telekom Nyrt.-be való beolvadása, illetve a Tanács tudomása szerint további piaci átcsoportosulások is várhatóak.

V.1.1.1 Végpontszám

Az alacsony (2 Mbit/s-t meg nem haladó) sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások kiskereskedelmi piacán a végpontszám alapján a Magyar Telekom Nyrt. a piacvezető szolgáltató, üzleti titok %-os részesedéssel. A többi szolgáltató közül egyik részesedése sem éri el a üzleti titok %-ot.

11 8001/2004 IHM Tájékoztató 78. pont

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A 3. ábra üzleti titkot tartalmaz.

3. ábra Végpontszám szerinti piaci részesedés
Analóg, valamint 2 Mbit/s-ot meg nem haladó sávszélességű digitális vonalak száma 2006 végén

Egyéb, egyenként üzleti titok % alatti részesedésű piaci szereplők 2006 végén:
– Antenna Hungária Zrt.
– Emitel Távközlési Zrt.
– Monor Telefon Társaság Kft.
– Pannon GSM Távközlési Zrt.
– VIVAnet Magyarország Kft.

	2004	*2005*	*2006*
Digitális vonalak száma (≤ 2Mbit/s)			
Analóg vonalak száma			
Összesen			

1. táblázat Vonalszámok alakulása 2004-2006, db

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

V.1.1.2. Bevételek

Bevételek alakulása

A vizsgált 2004-2006-os időszakban mind a vonalszám, mind a bevételek bővülő tendenciát mutatnak. A bővülés alakulását évről évre áttekintve megállapítható, hogy 2004 és 2005 között a végpontok száma és a bevételek növekedése hasonló mértékű (üzleti titok % körül), míg 2005-ről 2006-ra a végpontok száma tulajdonképpen stagnált (lásd 1. táblázat adatait fent), míg a bevételek növekedést mutatnak (2005 végéről 2006-ra majdnem üzleti titok %-os bevétel-bővülés figyelhető meg a piacon). A vizsgált időszakot tekintve összességében a vonalszámok üzleti titok %-kal, a bevételek üzleti titok %-kal bővültek 2004-ről 2006-ra. A vonalszám bevételnél kisebb mértékű bővülésének oka lehet egyrészt az, hogy a szolgáltatás igénybevétele jellemzően a magasabb sávszélesség felé tolódik el, mely szolgáltatások ára magasabb, másrészt a korábbi tapasztalatok alapján előfordulhat (bár a Tanácsnak jelenleg nincs tudomása konkrét esetről), hogy egy nagykereskedelmi partnerszolgáltató a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges bérelt vonali szakaszt kiskereskedelmi szerződés keretében vegyen igénybe.

A 4. ábra üzleti titkot tartalmaz.

4. ábra A szolgáltatók bérelt vonalakból származó bevételei

	2004	*2005*	*2006*
3C Magyarország Kft.			
Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.			
Emitel Távközlési Zrt.			
EUROWEB Internet Szolgáltató Zrt.			
GTS Datanet Távközlési Kft.			
Hungarotel Távközlési Zrt.			
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.			
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.			
Monor Telefon Társaság Kft.			
Pannon GSM Távközlési Zrt.			

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

PanTel Távközlési Kft.			
Összesen			
Összpiac			

2. táblázat A piac jelentősebb szereplőinek bevétele, 2004-2006 (millió Ft)

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

Bevételek alapján számított piaci részesedések

Az 5. ábra üzleti titkot tartalmaz.

5. ábra Bevétel szerinti piaci részesedés 2006 végén, kerekített adatok

	2006	
	millió Ft	*%*
Antenna Távközlési Szolgáltató Rt.		
Emitel Távközlési Zrt.		
EUROWEB Internet Szolgáltató Rt.		
GTS Datanet Távközlési Kft.		
Hungarotel Távközlési Zrt.		
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.		
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.		
Pannon GSM Távközlési Zrt.		
PanTel Távközlési Kft.		
Összesen		
Összpiac		

3. táblázat A piac jelentősebb szereplőinek nettó bevételi adata és abból számított piaci részesedése 2006-ban

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

Egyéb, egyenként üzleti titok alatti részesedésű piaci szereplők 2006 végén:
- Antenna Hungária Zrt.
- Monor Telefon Társaság Kft.
- VIVAnet Magyarország Kft.

Mint az a 3. ábrán is látható, a végpontszám alapján legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező szolgáltató a bevételek alapján számított piaci részesedési számokat tekintve is piacvezető (5. ábra), sőt piaci részesedése még valamivel magasabb is (üzleti titok %), mint a végpontszám alapján számított esetben. Ez azt is jelzi, hogy az adott kiskereskedelmi piaci szegmensen belül drágábban képes értékesíteni szolgáltatásait, ami szintén azt igazolja, hogy a szolgáltató jelentős piaci erővel rendelkezik.

A piacon mindhárom vizsgált évben a Magyar Telekom Nyrt. rendelkezett a legnagyobb árbevétellel, piaci részesedése 2006-ban üzleti titok % volt. A korábbi két évben a legnagyobb szolgáltató részesedése még ezt az értéket is meghaladta (2004: üzleti titok %, 2005: üzleti titok %), tehát a vizsgált időszakban a bevétel alapú részesedése csökkenő tendenciát mutatott. A 2006-os adatokat alapul véve a Magyar Telekom Nyrt. piaci bevételi részesedése az Emitel Zrt. beolvadása után becslések szerint üzleti titok százalékponttal növekedhet.

A 2 Mbit/s feletti kategóriában más piaci részesedések jellemzőek, mint a 2 Mbit/s-t meg nem haladó sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások szegmensében. Az alacsonyabb sávszélességű kategóriában piacvezető Magyar Telekom

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Nyrt. részesedése üzleti titok % alatti, a PanTel Távközlési Kft. piaci részesedése viszont meghaladja az üzleti titok %-ot. A vonalszám szerinti részesedéseket vizsgálva hasonló piaci struktúrát találunk: 2006 végén a 2 Mbit/s-nál magasabb sávszélességű vonalak üzleti titok %-át a PanTel Kft., üzleti titok %-át a GTS-Datanet Kft, üzleti titok %-át az Invitel Zrt. tudhatta magáénak. A Magyar Telekom Nyrt. vonalszám alapján számított piaci részesedése az adott évben üzleti titok % körül alakult. Amennyiben a külön piaci szegmensek (a 2 Mbit/s alatti, az analóg, valamint a 2 Mbit/s feletti kiskereskedelmi bérelt vonali) bevételeit összességében tekintjük, a Magyar Telekom Nyrt. mindhárom vizsgált évben a legnagyobb, üzleti titok % feletti részesedéssel bírt.

A 6. ábra üzleti titkot tartalmaz.

6. ábra Bevétel szerinti piaci részesedés az analóg, a 2 Mbit/s alatti és feletti piaci szegmensekben 2006 végén

Egyéb, egyenként üzleti titok % alatti részesedésű piaci szereplők 2006 végén:

- Antenna Hungária Zrt.
- Hungarotel Távközlési Zrt.
- Monor Telefon Társaság Kft.
- Telecom Magyarország Kft.
- VIVAnet Magyarország Kft.

Tekintettel arra, hogy a PanTel Távközlési Kft., a Hungarotel Távközlési Zrt., az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. és az Euroweb Internet Szolgáltató Zrt. a HTCC Matel Holdings irányítása alá tartoznak, a Tanács a fentiekben részletezett adatai alapján megvizsgálta a közös irányításból származó erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét a 7. piacon. A 2006-os adatok alapján történt becslés szerint a felsorolt cégek bevételi részesedése üzleti titok % körül alakul, tehát a piaci struktúra nagymértékű átalakítására nem képes, a Magyar Telekom Nyrt. stabilan üzleti titok % feletti bevételi részesedésével szemben. A Tanács a további JPE- kritériumokat megvizsgálva megállapította, hogy a Pantel-Invitel-Hungarotel-Euroweb közös irányításból származó erőfölényes helyzete kialakulásának lehetősége a 7. számú piacon nem merül fel.

V.1.1.3 Az árak alakulása

A 2 Mbit/s-t meg nem haladó sávszélességű bérelt vonalak átlagos értékesítési árai az adott érintett piacon a 2004 és 2006 közötti időszakban a piacvezető szolgáltató esetén sávszélességenként eltérően alakultak (64 kbit/s-től 512 kbit/s alatti sávban árnövekedés, 512 kbit/s-tól 2 Mbit/s-ig árcsökkenés volt megfigyelhető), míg általában a többi szolgáltató esetén csökkentek, a piac bővülése mellett.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy az érintett piac legnagyobb szolgáltatója, a Magyar Telekom Nyrt. üzleti titok % mértékű piaci részesedéssel rendelkezik, ami azt mutatja, hogy a Magyar Telekom Nyrt. gazdasági erőfölényes helyzetben van, ugyanis piaci részesedése eléri azt a piaci részesedési arányt (üzleti titok %-nál nagyobb), amelyet az Európai Közösség bíróságának joggyakorlata a gazdasági erőfölényes helyzet egyértelmű ismérvének tekint.

V.1.2. Potenciális verseny hiánya, terjeszkedés akadályai

A potenciális verseny hatása akkor érvényesül, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. A potenciális verseny tehát tulajdonképpen a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető.

Az alacsony (2 Mbit/s-t meg nem haladó) sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások kiskereskedelmi piacán érdemben nem lehet arra számítani, hogy a piacon domináns szolgáltató mellett, annak nagykereskedelmi szolgáltatásainak igénybe vétele nélkül új szolgáltatók jelenjenek meg a piacon. Emiatt a potenciális verseny hatása igen gyengének tekinthető és érdemben nem képes ellensúlyozni a piacon legnagyobb részesedéssel rendelkező szolgáltató erőfölényét.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a potenciális verseny hiánya és a terjeszkedés akadályai tovább erősítik a piaci részesedésből fakadó piaci erőt

V.1.3. A vállalkozás mérete

A piaci erőfölény megítélésének fontos szempontja a vállalkozás méretének vizsgálata, mert a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnyszerzésre.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A méretbeli különbségeknek a jelentős piaci erő megítélése szempontjából a piacon már jelenlévő és ott esetleg később potenciálisan megjelenő szolgáltatók viszonylatában van szerepük.

Egy kiskereskedelmi piacon a versenytársak közül a nagyobb szolgáltató hosszabb ideig képes értékesítési akciókat finanszírozni és az ezzel járó esetleges átmeneti veszteségeket elviselni, mint a kisebb vállalkozások.

A 4. sz. táblázat bemutatja az érintett piacon működő vállalkozások közül a jelentősebbek méretének és pénzügyi helyzetének néhány jellemző adatát.

Amint azt a táblázat vonatkozó adataiból kiolvasható, a vállalkozások méretét tekintve az „összes eszköz" illetve „összes bevétel" dimenzió tekintetében egyik jelentősebb szolgáltató sem veszi fel a versenyt a Magyar Telekom Nyrt-vel.

A Tanács megállapította, hogy az érintett kiskereskedelmi piacon nincs olyan szolgáltató, amelyik pénzügyi ereje, vállalati mérete alapján összemérhető lenne a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező szolgáltatóval.

V.1.4. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

Tekintettel arra, hogy minden elektronikus hírközlési infrastruktúra kiépítése jelentős beruházást igényel és a beruházások megtérülési ideje közép-, illetve hosszú távú, ezért a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés meghatározó jelentőségű a távközlési vállalatok számára. A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz történő hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja.

Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz, és ebből számottevő piaci előnye származhat.

Az adott érintett piacon a potenciális belépők, illetve a piacon már jelenlévő szolgáltatók saját helyi hálózatainak fejlesztési lehetőségei szempontjából releváns kérdés annak vizsgálata, hogy az egyes szereplők milyen feltételekkel képesek külső forrásokat bevonni fejlesztéseikbe, illetve, hogy pénzügyi lehetőségeik alapján az adott kiskereskedelmi piacon esetleg kialakuló árversenyt mennyire képesek elviselni.

Az esetleges, 2 Mbit/s-ot meg nem haladó sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások nyújtására alkalmas helyi infrastruktúrába való beruházási lehetőségeket vizsgálva megállapítható, hogy pénzügyi szempontból nagyobb kockázatot jelent egy már meglévő helyi hálózat mellett egy új, de alapvetően ugyanolyan szolgáltatások nyújtására képes hálózat kiépítése, így egy ilyen fejlesztés, mint projekt finanszírozása az iparági elvárt hozamszintnél valószínűleg csak rosszabb feltételekkel finanszírozható.

A piacon tevékenykedő vállalatok általános vállalati forrásokból (vállalati kötvény-, esetleg részvénykibocsátás, vállalati hitelfelvétel stb.) is finanszírozhatják helyi hálózatépítési fejlesztéseiket. Ennek feltételei alapvetően azon múlnak, hogy milyen a vállalat általános pénzügyi megítélése a forrást biztosító szereplők (hitelező bankok, iparági befektetési alapok) részéről.

A Pannon GSM Távközlési Zrt. a piacvezető szolgáltatóéval összemérhetően stabil financiális háttérrel bír, azonban ez nem változtat azon a tényen, hogy a Magyar Telekom Nyrt. az érintett piacon jelenlévő szolgáltatók többségével szemben e kritérium alapján ténylegesen jobb helyzetben van.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a legerősebb háttérrel a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező szolgáltató bír stabil pénzáramának (cash flow), magas (üzemi) nyereségességi szintjének (pl. EBITDA mutató) köszönhetően.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

4. táblázat Az érintett piacon tevékenykedő jelentősebb szolgáltatók fontosabb pénzügyi mutatói 2005-ben

Szolgáltatók	*Összes eszköz (millió Ft)*	*Tárgyi eszközök aránya (%)*	*Tőkeellátottság (%)*	*Likviditási mutató (%)*	*Esedékességi mutató (%)*	*Adósságfedezeti mutató (%)*	*Összes bevétel (millió Ft)*	*Üzemi tev. eredménye (millió Ft)*	*Adózott eredmény (millió Ft)*	*Befektetett eszközök beszerzése e(mFt)*	*Befektetett eszközök eladása (mFt)*
Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.	11 034	79,29%	77,12%	72,20%	100,00%	492,15%	5 481	-1 310	-1 469	-1 184	55
EMITEL Távközlési Zrt.	7 444	87,4	47,2	16,3	81,1	199,1	5 503	1 512	1290	-539	40
GTS-DataNet Távközlési Kft.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
HUNGAROTEL TÁVKÖZLÉSI Zrt.	35 501	75,3	43,0	121,7	20,5	183,0	12 631	2 205	1 180	-724	16
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.	98 381	72,6	18,6	2,1	11,9	125,1	46 543	10 724	2 136	-5 441	37
Magyar Telekom Nyrt.	923 466	36,6	47,6	31,6	49,2	201,0	285 238	21 314	68 090	-80 594	2 436
Monor Telefon Társaság Rt.	18 626	79,0	41,0	92,2	55,2	239,8	20 821	2 290	2 120	-3 134	37
Pantel Távközlési Kft.	29 689	50,1	8,1	126,5	20,0	119,1	23 052	2 058	373	-22 136	75
Pannon GSM Távközlési Zrt.	290 614	27,21%	61,02%	81,22%	100,00%	288,64%	192 061	38 869	35 834	-23 236	315

Forrás: cégbírósági adatok

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

V.1.5. A nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése

Az infrastruktúrával, mint belépési korláttal a Tanács már a piac meghatározása során is foglalkozott.

Rögzítendő, hogy az új bérelt vonali hozzáférésre alkalmas infrastruktúra kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése általánosságban nem biztos, mivel alapvetően egy, a meglévő melletti párhuzamos, alapvetően ugyanarra a szolgáltatásokra alkalmas hálózat kiépítését jelenti.

Mindezek miatt a meglévő, azonos technológiájú infrastruktúrát gazdaságilag kockázatos vállalkozás duplikálni. A beruházás magas elsüllyedt költségekkel jár, melyek megtérülése nem bizonyos. Az eddigi piaci fejlődés azt mutatta, hogy a 2 Mbit/s-nál nem nagyobb sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások nyújtására alapvetően használt réz érpáras infrastruktúra nem épült ki párhuzamosan, és erre a jövőben sem látszik komoly esély. Ezen túlmenően, a bérelt vonalak nyújtására alkalmas infrastruktúra esetén is érvényesül a méretgazdaságosság, azaz a nagyobb hálózatok fajlagos létesítési és fenntartási költségei alacsonyabbak és a különbség akár jelentős is lehet.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a fenti szempont tovább erősíti az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacon.

V.1.6. Vertikális integráció

A vertikális integráció megvalósulása esetén arról beszélhetünk, hogy egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre.

A piaci előnyszerzés a 2 Mbit/s-nál nem nagyobb sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások piacán is értelmezhető a kiskereskedelmi és az inputként szolgáló nagykereskedelmi szolgáltatások vonatkozásában.

A nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója, mint a ráépülő kiskereskedelmi piac aktív szereplője a kiskereskedelmi piacon előnyösebb helyzetben van azáltal, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges „inputot" (alapvetően a szolgáltatás nyújtásához szükséges előfizetői bérelt vonali szakaszt), nagykereskedelmi szolgáltatást, a kiskereskedelmi piac egyéb szereplőivel ellentétben nem kényszerül a nagykereskedelmi piacon beszerezni, illetve önállóan, új szolgáltatásként előállítani (utóbbinak jelentős új beruházási igénye alól is mentesül).

A vertikális integráció a legfontosabb piaci szereplő esetén hozzájárul ahhoz, hogy az adott érintett kiskereskedelmi piacon a szolgáltató a versenytársakkal szemben jelentősen jobb pozícióban van, és ez a körülmény szerepet játszhat abban, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon (szabályozás híján) a jelentős piaci erejű szolgáltató erőfölényes helyzetét érvényesíthesse.

A piacon ugyan van egy szereplő, az Invitel Zrt., melynek szolgáltatás kínálata a Magyar Telekom Nyrt. kínálatával összemérhető, s így a vertikális integráció mértéke az Invitel esetében is magas, azonban ez nem változtat azon a tényen, hogy a Magyar Telekom Nyrt. az érintett piacon jelenlévő szolgáltatók többségével szemben ezen kritérium alapján ténylegesen jobb helyzetben van.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a fenti szempont tovább erősíti az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacon.

V.1.7. Méretgazdaságosság

A méretgazdaságosság forrása a termelésnövekedés révén elérhető fajlagos költségcsökkenés. A méretgazdaságosság elemzése és megítélése a piaci részesedéssel, a vállalatmérettel, valamint az alkalmazott technológiával, az infrastruktúrával kapcsolatos adatok alapján valósítható meg. A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. (Ez a fix költségekre vezethető vissza.)

Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek.

A méretgazdaságosság a megnövekedett költséghatékonyság révén a fogyasztók hosszú távú érdekeit is szolgálhatja, hiszen olcsóbban nyújtja a szolgáltatását a szolgáltató, azonban ez strukturális belépési korlátként is funkcionálhat más szolgáltatók vonatkozásában, ugyanis a szolgáltatónak piaci előnye származhat abból, hogy a méretgazdaságosságot kihasználva állít elő valamely terméket.

A Tanács megállapította, hogy az érintett piacon a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező szolgáltató a versenytársakhoz képest sokkal nagyobb méretgazdaságossággal rendelkezik, különösen a helyi hálózat vonatkozásában, amely az adott szolgáltató piaci erejét tovább erősíti.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

V.1.8. Választékgazdaságosság

A választékgazdaságosság hatása abból ered, hogy az egységnyi kibocsátásra eső költségek csökkennek annak következtében, ha ugyanazon vállalkozás egy termékét vagy szolgáltatását még egy vagy több más termékkel, szolgáltatással együtt, közös termelési folyamatban állítja elő.

A költségmegtakarítás abból származik, hogy e termékek és szolgáltatások esetében azonos eljárásokat, folyamatokat alkalmaznak. Hálózati infrastruktúrát igénylő szolgáltatások esetén jelentős választékgazdaságossági hatást biztosíthat a szolgáltató számára az, hogy több szolgáltatását is alapvetően ugyanazt az infrastruktúrát igénybe véve nyújtja. Az a piaci szereplő, amely képes ennek realizálására, nyilvánvalóan számottevő előnyre tehet szert azon versenytársaival szemben, amelyek viszont képtelenek erre.

A választékgazdaságosság – a méretgazdaságossághoz hasonlóan – a megnövekedett költséghatékonyság révén a fogyasztók hosszú távú érdekeit is szolgálhatja, de strukturális belépési korlátként is funkcionálhat.

A Tanács megállapította, hogy az adott érintett kiskereskedelmi piacon a piaci részesedés alapján domináns szolgáltató – mivel igen széles szolgáltatási palettát kínál alapvetően ugyanazon infrastruktúrán – képes kihasználni a választékgazdaságosság előnyeit.

V.1.9. Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

Az Európai Bizottság „Útmutató a piacelemzéshez és a JPE felméréséhez” c. iránymutatása (Iránymutatás) nagy súlyt helyez a vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő szerepének vizsgálatára. A Bizottság iránymutatása szerint vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő alatt a nagy vevők azon képességét kell érteni, hogy ésszerű időn belül megfelelő alternatív megoldásra (hatékony megtorlás vagy más cég szolgáltatásainak igénybe vétele) képesek átállni, ha a szállító árat emel, vagy hátrányosan módosítja a szállítási feltételeket.

A piaci szereplők pozícióját nagymértékben befolyásolja a piaci kapcsolatrendszer, a viszonylati függőség mértéke. E célból elemezni kell a szolgáltatók szállítói és vevői kapcsolatrendszerét, és tételesen ismerni kell a legnagyobb (5, esetleg 10) szállítót és vevőt és a velük bonyolított forgalom nagyságát (részesedését a teljes forgalomban). Releváns információval szolgálhat a szállítói és vevői részesedések időbeni (2-3 év) alakulásának vizsgálata.

Az adott érintett piacon a legnagyobb szolgáltató ügyfeleinek koncentráltsága nem tekinthető magasnak.

A szolgáltató váltás költsége magas, az ügyfeleket általában több éves szerződések kötik a szolgáltatóhoz, amelynek esetleges felbontása igen költséges. A bérelt vonalak felhasználói tipikusan saját informatikai, kommunikációs rendszerük kialakításához, üzemeltetéséhez vesznek igénybe bérelt vonalakat, ahol a teljes rendszer költségein belül ez csak az egyik költségtétel. Ezen cégek általában azért végzik saját maguk a rendszer kialakítását, illetve üzemeltetését, mert a bérelt vonalon keresztül kiépített rendszernek nagyobb biztonságot tulajdonítanak, mint egy legalább fele részben a szolgáltató által menedzselt belső kommunikációs rendszerben (pl. IP VPN). Ez a magasabb biztonsági igény valószínűleg azt is jelenti, hogy az ügyfelek kevésbé költségérzékenyek, azaz a vevői árrugalmasság alacsony az adott kiskereskedelmi piacra nézve.

A fogyasztók (előzetes) árinformáltsága kielégítőnek minősül, tekintve, hogy a szolgáltatás ára megszerezhető nyilvános forrásokból (a szolgáltató honlapjáról).

A fogyasztói informáltságot ellensúlyozza ugyanakkor valamennyire az a gyakorlat, miszerint a nagyobb ügyfelek a bérelt vonali szerződések megkötése előtt meghívásos tenderen választják ki a szolgáltatót.

A Tanács a fentiek alapján mégis megállapította, hogy az adott kiskereskedelmi piac fogyasztóinak kiegyenlítő vásárlóereje mindezt egybevetve az előbbiek alapján gyengének tekinthető, amely érdemben nem képes ellensúlyozni a kiskereskedelmi piacon legnagyobb részesedésű szolgáltató erőfölényét.

Ezt követően a Tanács megvizsgálta a jelentős piaci erő szempontjából kevésbé fontos szempontokat az adott piac vonatkozásában.

V.1.10. Technológiai előny, technológiai fölény

Technológiai előny abban az esetben érvényesül, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi valamely szolgáltatás(ok) olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonylatában értelmezhető.

Az adott kiskereskedelmi piacon a leginkább alkalmazott technológia szabványosított, így érdemi technológiai előny vagy fölény nem azonosítható.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

V.1.11. Termék/szolgáltatási diverzifikáció

Az áru/szolgáltatási diverzifikáció azt a gyakorlatot takarja, amikor a szolgáltatók a piacon nyújtott szolgáltatásokat csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kínálják. Ez a gyakorlat könnyen vezethet versenykorlátozáshoz, amennyiben egyes szolgáltatások kizárólag csomagban vásárolhatók meg, illetve ha az egyik piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételét a szolgáltatók más piacon nyújtott szolgáltatás(ok) igénybevételével kapcsolják össze. Az ilyen gyakorlat lehetőséget teremthet a csomagot képző szolgáltató számára a piaci előnyszerzésre.

A fogalom alapvetően a kiskereskedelmi piacokhoz köthető, ahol a szolgáltatás nyújtója piaci előnyhöz juthat azáltal, hogy szolgáltatását a versenytársaihoz képest jobban képes pozícionálni, illetve annak a felhasználók szemében egyedi jelleget kialakítani, brand-et építeni, például a szolgáltatáselemek kombinációjával, annak minőségi jellemzőivel, a kialakított csomagképzéssel.

Az adott érintett kiskereskedelmi piacon domináns szolgáltató esetén csomagképzésről leginkább a bérelt vonali szolgáltatások és a ráépülő adatátviteli szolgáltatások vonatkozásában lehet beszélni. Amennyiben a szolgáltató olyan szolgáltatás elemeket kínál egy csomagban, amelyeket a versenytársainál kedvezőbb feltételek mellett képes nyújtani akkor ebből versenyelőnye származhat.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a fenti szempont tovább erősíti az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacon.

V.1.12. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) van szerepe a piaci erő megítélése szempontjából.

Az adott kiskereskedelmi piacon ugyanakkor az értékesítési hálózat szerepe kisebb, a szerződések alapvetően személyes eladás révén köttetnek, többnyire az ügyfél központi telephelyén dolgozó informatikai és/vagy pénzügyi vezetőjének megbízásából. Így az a tény, hogy egy szolgáltatónak kiterjedtebb üzlet-, de akárcsak ügynöki hálózata van, nem jelent érdemi versenyelőnyt az adott érintett piacon.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy az adott kiskereskedelmi piacon a fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat nem jelent érdemi versenyelőnyt.

V.2. A JPE vizsgálat következtetései

A Tanács a jelentős piaci erő megítélésének szempontjait részletesen megvizsgálva megállapította, hogy az adott érintett piacon a Magyar Telekom Nyrt. rendelkezik jelentős piaci erővel, az alábbi okok miatt:

- A Magyar Telekom Nyrt. piaci részesedése az adott piacon a bevételek alapján 2006-végén üzleti titok %-os volt. Mindenképpen a növekvő piaci versenyre utal, hogy piaci részesedése a megfigyelt időszakban folyamatos csökkenést mutatott (2004: üzleti titok %, 2005: üzleti titok %, 2006: üzleti titok %, kerekített adatok), de a jelenség nem zárja ki a jelentős piaci erő megállapítását.
- A vállalkozás méretét és a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés lehetőségeit tekintve a piac többi szereplőjéhez mérten ez a szolgáltató kiemelkedően kedvező helyzetben van.
- A Magyar Telekom Nyrt. rendelkezik a hazai piacon a legkiterjedtebb 2 Mbit/s-ot meg nem haladó sávszélességű szolgáltatás nyújtására alkalmas hálózattal, amelynek megkettőzése rövid távon nem reális lehetőség, és amelynek méretéből fakadóan versenytársainál jobban képes kihasználni a méretgazdaságossági hatásokat.
- Miután a Magyar Telekom Nyrt. a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra jelentős részén többféle egyéb szolgáltatást is nyújt, és a Magyar Telekom Nyrt.-re jellemző szolgáltatási kínálat gazdagságával összevethetően széles kínálattal egyik versenytárs szolgáltató sem bír, a piac többi szereplőjéhez képest sokkal jobban képes kihasználni a választékgazdaságosságból fakadó előnyöket, amely alacsonyabb szolgáltatási költségek elérését teszi lehetővé a számára.
- A Magyar Telekom Nyrt., mint a szolgáltatás nyújtásához elsősorban szükséges nagykereskedelmi szolgáltatási piac (a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens piac) piacvezető szereplője, az adott kiskereskedelmi piacon képes érvényesíteni a vertikális integrációból fakadó előnyöket.
- Az Emitel Távközlési Zrt. Magyar Telekom Nyrt.-be való beolvadása várhatóan tovább erősíti, bár nem jelentős mértékben a Magyar Telekom JPE-státuszát. A beolvadás után a Magyar Telekom Nyrt. piaci bevételi részesedése – a 2006-os adatokat alapul véve – becsülten üzleti titok százalékponttal növekedhet.
- Az adott kiskereskedelmi piacon a potenciális verseny hatása és a felhasználók kiegyenlítő vásárlóereje gyenge, ami tovább erősíti a piacvezető szolgáltató jelentős piaci erejét.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A 7. ábra üzleti titkot tartalmaz.

7. ábra Kiskereskedelmi bérelt vonali bevétel szerinti piaci részesedés alakulása 2004-2006, %

Szolgáltató	*2004*	*2005*	*2006*
3C Magyarország Kft.			
Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.			
Emitel Távközlési Zrt.			
EUROWEB Internet Szolgáltató Zrt.			
GTS Datanet Távközlési Kft.			
Hungarotel Távközlési Zrt.			
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.			
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.			
Monor Telefon Társaság Kft.			
Pannon GSM Távközlési Zrt.			
PanTel Távközlési Kft.			

5. táblázat Kiskereskedelmi bérelt vonali bevétel szerinti piaci részesedés alakulása 2004-2006, %

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a „Bérelt vonalak minimális készlete a Magyar Köztársaság területén" érintett kiskereskedelmi piacon a Magyar Telekom Nyrt. jelentős piaci erővel rendelkezik.

VI. KÖTELEZETTSÉGEK KIROVÁSA

Az Eht. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy a Tanácsnak az érintett piacokon azonosított, JPE-vel rendelkező szolgáltató(k)ra a piacelemzés által feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget meg kell állapítania, vagy a korábban jogszabályban, vagy a hatóság határozatában megállapított legalább egy kötelezettséget fenn kell tartania, vagy módosítania. A kiskereskedelmi piacokon a Tanács által megállapítható kötelezettségeket az Eht. XIII. fejezete tartalmazza.

VI. 1. Általános célok

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során szem előtt tartotta az Eht. által a hatóság számára az Eht 9. § (2) bekezdésben meghatározott feladatokat, továbbá az Eht.2. §-ban lefektetett általános célokat[12]. A kötelezettségek kirovása során törekedett arra, hogy biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

VI. 2. Kötelezettségek meghatározásakor alkalmazott elvek

A kötelezettségek meghatározása során a Tanács az általános célokon kívül a következő elveket vette figyelembe:

- A kötelezettségeknek a bérelt vonalak minimális készlete kiskereskedelmi piacán uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk.

12 Eht. 2. §

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

- A kirótt kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak, és azokkal arányosaknak kell lenniük.[13]
- A kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terheket a szolgáltatók számára.
- A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

VI. 3. A Tanács által kiróható kötelezettségek

Az Eht. alapján a bérelt vonalak kiskereskedelmi piacán a következő kötelezettségek előírása lehetséges[14]:
- kiskereskedelmi árak szabályozása[15]
- a bérelt vonalak minimális készletének biztosítási kötelezettsége[16]

VI. 4. Az alkalmazott kötelezettségek kiválasztása

Az Eht. alapján, amennyiben a Tanács a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejűként azonosít, akkor a rendelkezésre álló *„kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő…”*[17]. Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:
- A versenyprobléma azonosítása és következményeinek vizsgálata
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése
- Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

VI. 4. 1. Versenyprobléma azonosítása és következményeinek vizsgálata

VI.4.1.1 A versenyprobléma: gazdasági erőfölény az érintett piacokon

A Tanács elvégezte az érintett kiskereskedelmi piac meghatározását, melynek során nem talált olyan keresleti és kínálati helyettesítőket, amelyek nyomást gyakorolhattak volna a szolgáltatókra díjaik meghatározása során. A piacmeghatározás alapján azonosított piacon történő piacelemzés során a Tanács megállapította, hogy a bérelt vonalak minimális készlete területén a Magyar Telekom Nyrt. üzleti titok %-os (a beolvadás után az Emitel Távközlési Zrt.-vel együtt közel üzleti titok %-os nagyságúra becsült) piaci részesedéssel rendelkezik, a 2006-os adatokat figyelembe véve. A Tanács a piac elemzése során nem talált olyan kiegyenlítő vásárlóerőt (sem kiskereskedelmi, sem nagykereskedelmi szinten), ami számottevő nyomást gyakorolhatna a szolgáltatóra díjainak meghatározása során.

Az érintett piacon a szolgáltató gazdasági erőfölényben van, így lehetővé vált a számára, hogy tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa, és versenytorzító magatartást tanúsítson. Ezért a Tanács a szolgáltató erőfölényes helyzetét az érintett piacon versenyproblémaként azonosította.

VI.4.1.2 A versenyproblémából fakadó lehetséges piaci torzulások

A kiskereskedelmi piacokon a gazdasági erőfölényes helyzetből származó lehetséges piaci torzulások részben strukturális jellegűek, részben pedig a piac kínálati szereplőinek versenykorlátozó magatartásából fakadhatnak és a vizsgált piacon torzulást okozhatnak.

A szolgáltatás nyújtásának megtagadása a bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacán

Az adott piacon jelentős piaci erejű szolgáltatónak nem érdeke, hogy minden lehetséges ügyfelet kiszolgáljon és azok részére a bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacához tartozó szolgáltatást nyújtson, még akkor sem, ha az adott ügyfél számára a szolgáltatás nyújtása műszakilag lehetséges, és az ügyfél fizetőképes, valamint gazdasági

13 Eht. 52. § (1) bekezdés.

14 Eht. XIII. fejezet.

15 Eht. 109. §.

16 Eht. 110. §

17 Eht. 52. § (1) bekezdés.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

helyzete lehetővé teszi számára a szolgáltatás igénybe vételét, ugyanis a szolgáltatás jelentős piaci erejű szolgáltató általi nyújtása külön infrastruktúra megépítésével járhat, illetve az ár-érték arány sem mindig kedvező a számára.

A jelentős piaci erejű szolgáltató továbbá a bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacához tartozó szolgáltatás nyújtása helyett, valamely magasabb szintű (nagyobb sávszélességű, illetve értéknövelt adatátviteli) szolgáltatás igénybevételét írhatja elő ügyfele számára, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacához tartozó szolgáltatás az adott ügyfél számára történő nyújtása üzletpolitikailag nem célszerű.

A JPE szolgáltató erőfölényes helyzetének köszönhetően számos, lentebb kifejtésre kerülő ár- és nem árjellegű eszközt alkalmazhat, amellyel képes kihasználni jelentős piaci erejét az adott érintett piacon.

Árjellegű versenyproblémák

A JPE által a piacon alkalmazható árjellegű versenytorzító eszközök közül az alábbiak kerültek megvizsgálásra:

- árdiszkrimináció

Az árdiszkrimináció egyik megnyilvánulási formája lehet, hogy a bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacához tartozó szolgáltatását nyújtó vállalkozás nem ugyanolyan feltételekkel nyújtja mindenkinek a szolgáltatást, az ügyfelek között indokolatlan megkülönböztetést alkalmaz.

- túlzó árazás / keresztfinanszírozás

A bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacán jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak módja van arra, hogy a kiskereskedelmi piacon (vagy csak bizonyos földrajzi területeken, ahol alapvetően csak ő képes megfelelő feltételekkel a szolgáltatás nyújtására) túlzó árakat alkalmazzon. Erre alapvetően akkor nyílik lehetősége, ha a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz szükséges nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatásokat (főleg a nagykereskedelmi végződtetési szegmensre vonatkozókat) a versenytársak nem tudják nagykereskedelmi szolgáltatásként igénybe venni, vagy csak igen rossz feltételekkel, és emiatt – valamint az alternatív infrastruktúra hiánya miatt – a kiskereskedelmi piacon nincs olyan szolgáltató, amely saját kínálati feltételei révén korlátozni tudná a jelentős piaci erejű szolgáltató árazási magatartását.

Amennyiben az adott szolgáltató nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás nyújtására kötelezett, akkor az előbb említett problémával szemben az merülhet fel, hogy a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi végződtetési szegmensben egyaránt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató az árarányok számára kedvező megválasztásával – alacsony kiskereskedelmi ár, magas nagykereskedelmi ár – képes arra, hogy ezzel kiszorítsa versenytársait.

A leírt probléma gyakorlati alkalmazási formája az árprést okozó árazás, amelyet a JPE szolgáltató a nagykereskedelmi túlzó ár alkalmazásával ér el. Árprés esetén a túlzott nagykereskedelmi árak és a kiskereskedelmi piacon kialakult árak közötti árrés nem fedezi a nagykereskedelmi végződtetési szolgáltatást igénybe vevő szolgáltató kiskereskedelmi tevékenységének költségeit, ezzel az veszteségessé válik.

- ragadozó /felfaló árazás

A Tanács megállapítása szerint a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmenshez tartozó szolgáltatás nyújtására kötelezett, vertikálisan integrált JPE szolgáltató a kiskereskedelmi piacon a ragadozó/felfaló árazással – vagyis a költségek által nem indokolt, mesterségesen alacsony árak alkalmazásával – képes arra, hogy az újabb szolgáltatók piacra lépését megakadályozza (foreclosure), illetve a már piacon lévő versenytársakat ellehetetlenítse, kiszorítsa, és így piacvezető szerepét hosszabb távon, verseny nélkül fenntarthassa. A JPE szolgáltató ezáltal képessé válik a nagykereskedelmi piacon elért vezető szerepének a kiskereskedelmi piacra történő kiterjesztésére.

A fent megnevezett árjellegű versenyproblémák közül a túlzó árazás ill. keresztfinanszírozás, a ragadozó ill. felfaló árazás problémákat, valamint a nem árjellegű versenyproblémák közül a versenytársakkal szembeni diszkriminatív információ- felhasználás problémáját alapvetően nem, illetve nem csak a jelen piacelemzés tárgyát képező kiskereskedelmi piac szabályozásával kell kezelni, hanem a kapcsolódó nagykereskedelmi piacon.

A Tanács álláspontja szerint a kiskereskedelmi árak szabályozása nem indokolt. A kiskereskedelmi piacon lehetséges túlzó árazást a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens piacon kirovandó nagykereskedelmi ársza-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

bályozás következtében a jogosult szolgáltatók számára várhatóan kedvezőbb feltételek miatt kialakuló intenzívebb verseny valószínűleg képes orvosolni.

A versenytársakkal szembeni diszkriminatív információ-felhasználás problémájára a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens piacon kirovandó „egyenlő elbánás" ill. annak ellenőrzését biztosító „átláthatóság" kötelezettségek nagy valószínűséggel megoldást jelentenek.

Nem-árjellegű versenyproblémák

A Tanács megállapítása szerint, ha az árszabályozás következtében az árdiszkrimináció lehetősége korlátozott, akkor a vizsgált piacon JPE szolgáltató képes a piaci verseny nem árjellegű eszközökkel történő torzítására. A leggyakrabban alkalmazott lehetséges eszközei, és azok hatásmechanizmusa az alábbiakban foglalható össze:

- az információ visszatartása, illetve információk diszkriminatív felhasználása

Az információ visszatartásának és diszkriminatív felhasználásának lehetséges, legáltalánosabb megvalósítási módja, hogy a kiskereskedelmi piachoz kapcsolódó, annak inputját jelentő nagykereskedelmi piacon nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás nyújtására kötelezett JPE szolgáltató olyan – sok esetben releváns – információkkal látja el a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót, illetve belső szervezeti egységet, amelyeket nem juttat el a versenytársaihoz.

Gyakran előfordul, hogy a bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacán jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a nagykereskedelmi bérelt vonali piacok valamelyikén is jelentős piaci erejű szolgáltató és ezért a kiskereskedelmi piaci versenytársai a kapcsolódó nagykereskedelmi piacon tőle kénytelenek nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe venni a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához.

Ekkor a mindkét piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása révén releváns és szenzitív információkhoz juthat a kiskereskedelmi piaci versenytársai tevékenységéről (üzleti tervek, termékfejlesztés stb.), amelyeket aztán az utóbbi tudta és beleegyezése nélkül saját céljaira használhat fel.

Ha a tartalmában nagykereskedelmi szolgáltatásokat az adott piacon JPE szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásként nyújtja a partner-szolgáltató számára, és azt szervezetileg is ugyanaz az egység végzi, mint a kiskereskedelmi értékesítést, akkor az információ visszatartásának és diszkriminatív felhasználásának esélye jóval nagyobb.

- alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás

A kiskereskedelmi piacon piacvezető vállalat megteheti, hogy bizonyos esetekben alacsonyabb minőségű szolgáltatást nyújtson ugyanolyan ellenértékért. Erre nagyobb a lehetőség olyan esetekben, ahol reálisan csak a szóban forgó vállalkozás képes szolgáltatást nyújtani.

A Tanács álláspontja szerint a JPE-vel rendelkező szolgáltató erőfölényes pozíciója lehetővé tenné számára, hogy külső szabályozói beavatkozás megszüntetése esetén a fenti ár- vagy nem ár jellegű versenytorzító eszközöket alkalmazzon.

Az aktuális vagy potenciális versenyproblémák a bérelt vonali kiskereskedelmi piacon tehát a következők lehetnek:

- versenytársak kiszorítása a piacról, új szolgáltatók piacra lépésének megakadályozása ár jellegű eszközökkel (túlzó árazás / keresztfinanszírozás, ragadozó / felfaló árazás alkalmazásával),
- információ visszatartása, illetve információk diszkriminatív felhasználása a versenytársakkal szemben,
- fogyasztókkal szemben alkalmazott ár- vagy nem árjellegű diszkrimináció,
- alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás,
- szolgáltatás nyújtásának megtagadása.

A Tanács álláspontja szerint a kiskereskedelmi piacon felmerülő aktuális és potenciális versenyproblémák alapvetően a kapcsolódó nagykereskedelmi piacon kiszabott kötelezettségekkel kezelendőek.

A Tanács a túlzó árazás, a keresztfinanszírozás, a ragadozó vagy felfaló árazás alkalmazását, mint versenyproblémát a kapcsolódó (13. számú, „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetés szegmense") nagykereskedelmi piacon a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség kiszabásával kezelte. A versenytársakkal szembeni diszkriminatív információ-felhasználás, mint versenyprobléma megelőzése céljából a Tanács az „átláthatóság" és „egyenlő elbánás" kötelezettségeket szabta ki a 13. számú nagykereskedelmi piacon.

A Tanács tehát megállapította, hogy nagykereskedelmi piacon nem orvosolható a kiskereskedelmi piacon jelentkező nem ár jellegű versenyproblémák közül az alapvető versenyprobléma, a szolgáltatás (bérelt vonalak minimális készlete) nyújtásának megtagadása, mint alapvető versenyprobléma, továbbá az alacsony színvonalú szolgáltatás nyújtása, minőségrontás, valamint a fogyasztók ár- és nem árjellegű diszkriminációja a jelentős piaci erejű szolgáltató által.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A versenyproblémák és a kiskereskedelmi szinten rendelkezésre álló kiszabható kötelezettségek elemzését követően a Tanács megállapította, hogy a „Bérelt vonali szolgáltatások minimális készlete" elnevezésű 7. piacon kötelezettség kiszabására van szükség, valamint *a fentiekben azonosított versenyproblémák szabályozás hiányában felléphetnek a bérelt vonalak minimális készlete kiskereskedelmi szolgáltatásának piacán.*

Ebből adódóan szükség van szabályozói intézkedések meghozatalára, amelyek elősegítik a versenyt torzító hatások csökkentését, elősegítve ezzel a verseny kialakulását és a fogyasztói érdekek jobb érvényesülését.

VI. 5. Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

VI.5.1. Kötelezettségekkel szembeni elvárások

Azon túlmenően, hogy a Tanács által kirótt kötelezettség(ek)nek az Eht.-ban lefektetett általános célokat kell szolgálniuk, a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályoknak megfelelően indokoltaknak és azokkal arányosaknak is kell lenniük. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- Indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének
- Arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának

VI.5.2. A kötelezettségek értékelése

Az Eht. XIII. fejezete lehetővé teszi a Tanács számára, hogy a fenti VI.3 pontban felsorolt különböző kötelezettségeket rója ki a jelentős piaci erejű szolgáltatókra. A Tanács a kötelezettségek meghatározása során megvizsgálta a felsorolt szabályozói eszközöket abból a szempontból, hogy azok mennyiben alkalmasak a feltárt és a fenti VI.4.1.2 pontban megfogalmazott versenyproblémák orvoslására.

A kötelezettségek kirovásakor a szabályozó fő célja, hogy a kiskereskedelmi piacon hatékony és fenntartható piaci verseny kialakulását segítse. A fenntartható verseny azt jelenti, hogy a kiskereskedelmi piaci verseny akkor is fennmarad, ha a verseny kialakulását segítő nagykereskedelmi szintű aszimmetrikus szabályozás megszűnik. A gyakorlatban a fenntartható verseny az infrastruktúra alapú verseny kialakulását jelenti, az alkalmazott kötelezettségeknek tehát hosszú távon az alternatív infrastruktúrák fejlődését kell ösztönözniük.

A bérelt vonali kiskereskedelmi piacon előírható kötelezettségek csak kisebb mértékben képesek hozzájárulni a fent említett célok hosszú távú eléréséhez, az itt alkalmazható ex ante szabályozói eszközök inkább a piac rövid távú alakulását, fejlődését befolyásolják, a piac hosszú távú, átfogó alakulását elsősorban a nagykereskedelmi piac szabályozása befolyásolhatja.

A Tanács tehát a Kötelezett Szolgáltató vonatkozásában kirótta a „bérelt vonalak minimális készletének biztosítása" kötelezettséget az alábbiak szerint.

A bérelt vonalak minimális készletének biztosítási kötelezettsége[18]

Miképpen az a VI.4.1 pontban kifejtésre került, az adott piacon versenyproblémaként értékelhető az, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatónak nem érdeke, hogy minden lehetséges ügyfelet kiszolgáljon. A JPE szolgáltató jelentős piaci erejével visszaélve megtagadhatja bármely fogyasztó számára a szolgáltatás nyújtását, különbséget téve a fogyasztók között az alapján, ha kiszolgálásukat kevésbé gazdaságosnak, vagy műszakilag nehezen megvalósíthatónak ítéli meg. A JPE szolgáltató szabályozási beavatkozás hiányában piaci erőfölényét kihasználva azt is megteheti, hogy a fogyasztók számára nem egyforma műszaki vagy minőségi paraméterek mellett biztosítja a szolgáltatást, esetleg ugyanolyan minőségi, műszaki, biztonsági stb. paraméterek mellett más áron teszi hozzáférhetővé bizonyos fogyasztói csoportok számára az adott bérelt vonali kiskereskedelmi szolgáltatást. Mivel a jelentős piaci erejű szolgáltató pozíciójával visszaélve képes a fogyasztóktól függetleníteni piaci viselkedését, a fentiek alapján felmerül a minőségrontás kockázata.

Piacmeghatározó erejének kihasználásával a JPE a fentiekkel ellentétes folyamatokat is gerjeszthet a szabályozás nélküli piacon: a szolgáltatás nyújtója a bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacához tartozó szolgáltatás nyújtása helyett, az igénybe vevőre nyomást gyakorolhat, hogy az valamilyen magasabb szintű (nagyobb sávszélességű, illetve értéknövelt adatátviteli) szolgáltatást vegyen igénybe.

A JPE a rendelkezésére álló szolgáltatási és üzleti információk kezelésével képes akadályozni a tisztességes piaci versenyt: bizonyos fogyasztói csoportokat pozitívan vagy negatívan diszkriminálhat meghatározott (például a szolgáltatá-

18 Eht. 110. §

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

sok műszaki tartalmát, minőségét vagy nyújtásának feltételeit érintő) információk visszatartásával, illetve olyan releváns információkkal láthatja el a vállalatához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő belső szervezeti egységet, amelyeket nem juttat el a versenytársaihoz.

A piacon működő JPE szolgáltató számos árjellegű eszközt alkalmazhat, amellyel képes kihasználni jelentős piaci erejét a piacon. Túlzó árazással a piacon már jelenlévő versenytársat szoríthat ki a piacról, valamint ragadozó árazással képes megakadályozni új szolgáltatók piacra lépését.

A Tanács álláspontja szerint a fent említett árjellegű versenyproblémák, valamint a versenytársakkal szembeni diszkriminatív információgazdálkodás nagykereskedelmi kötelezettség kiszabásával kezelhetőek, ezért a 13. számú „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmens" nagykereskedelmi piacon a Tanács kirótta az „átláthatóság", az „egyenlő elbánás" és a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettségét.

A bérelt vonalak minimális készlete nyújtására irányuló szolgáltatás megtagadása, a minőségrontás vagy a magasabb minőségű szolgáltatások presszionálása, a fogyasztókkal szembeni ár- és nem árjellegű diszkrimináció, mint potenciális versenyprobléma kezelésére a „bérelt vonali szolgáltatások minimális készletének biztosítása" kötelezettség megoldást nyújt, az alábbiak szerint.

Az Eht. 110. §. (1) és (2) bekezdéseiben meghatározza a bérelt vonali JPE szolgáltatókra kiskereskedelmi szolgáltatási piacon kiróható kötelezettséget: *„(1) A hatóság határozatával a bérelt vonali piacon jelentős piaci erejű szolgáltatóra a bérelt vonali szolgáltatások minimális készletére vonatkozóan külön jogszabályban meghatározott kötelezettségeket állapíthat meg.*

(2) A hatóság az (1) bekezdés szerinti határozatában rendelkezhet a bérelt vonali szolgáltatások minimális készletébe tartozó bérelt vonal átviteli kapacitásáról és műszaki feltételeiről."

A Tanács piacelemzési eljárása során a hazai piaci adottságokat és a szolgáltatói adatszolgáltatások eredményeit figyelembe véve, összhangban az Eht. 110. § (2) bekezdésével, határozta meg a jelentős piaci erejű szolgáltató által biztosítandó bérelt vonalak minimális készletét a jelen határozat 1.2.1 pontjában.

Bár a 2008. január 18-án megjelent az Európai Bizottság 2008/60/EC számú határozatának szövege utalt arra, hogy a tagországokban egyre szélesebb körben váltanak új hálózati architektúrára, a Tanács a piacelemzési adatszolgáltatás alapján arra a megállapításra jutott, hogy hazai viszonylatban döntően az analóg bérelt vonali és a 2Mbit/s alatti digitális bérelt vonali szolgáltatásokat nyújtják a szolgáltatók, összhangban az ügyfelek igényeivel. A jelen határozat V.1.1.1 pontjában található 1. sz. táblázat, valamint a 4. ábrán található adatok vizsgálata alapján a Tanács megállapította, hogy az alacsony (2 Mbit/s-t meg nem haladó) sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások kiskereskedelmi piacán az analóg végpontszám 10%-os, az analóg szolgáltatásokból származó bevétel 5,6%-os arányt mutat, tehát az analóg bérelt vonalak iránti igény nem elhanyagolható. Ennek megfelelően a bérelt vonalak minimális készletét a Tanács a fentiekben kifejtett piaci igények figyelembe vételével határozta meg.

A jelentős piaci erejű szolgáltató vonatkozásában kiszabott bérelt vonalak minimális készletének biztosítása kötelezettség biztosítja azt, hogy a szolgáltató nem tagadhatja meg a szolgáltatás nyújtását egyetlen piaci szereplő esetében sem. A bérelt vonali szolgáltatások minimális készletének biztosításának kötelezettsége rendelkezik a nevezett szolgáltatások készletébe tartozó bérelt vonal átviteli kapacitásáról és műszaki feltételeiről, tehát megelőzi a minőségrontás kialakulását. A Tanács továbbá a kötelezően nyújtható szolgáltatásválaszték meghatározásával, valamint annak minden fogyasztó részére egységes felajánlásának kötelezésével biztosítja az egyenlő elbánás elvének megvalósulását is.

A Tanács a jelentős piaci erejű szolgáltató számára előírja a bérelt vonalak minimális készletének biztosítási kötelezettségét. A Tanács megállapítja, hogy „A bérelt vonalak minimális készletének biztosítási kötelezettsége" továbbra is indokolt és arányos kötelezettség, mivel ez a kötelezettség képes megelőzni a nem árjellegű problémák közül az alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás kialakulását, a fogyasztókkal szembeni diszkriminatív információgazdálkodást, az árjellegű problémák közül az árdiszkriminációt, valamint az említett általános lehetséges problémát, a szolgáltatás nyújtásának megtagadását.

A kötelezettség a leírt potenciális versenyproblémákkal arányos, azok legkevésbé megterhelő módon ezen kötelezettség előírásával kezelhetőek. A szolgáltató számára a kötelezettség nem jelent aránytalan terhet, ez a kötelezettség az adott szolgáltató számára eddig is érvényben volt.

VI.5.3. Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

A Tanács megvizsgálta az érintett piacon érvényesülő jelentős piaci erő hatásait, azonosította a versenyproblémát, értékelte a rendelkezésre álló szabályozói eszközöket és kiválasztotta a feltárt versenyproblémának megfelelő (tehát indokolt) és azok súlyának megfelelő (tehát arányos) kötelezettséget.

A vizsgálat eredményeként a Tanács a kötelezett szolgáltatóra, mint az érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra a következő kötelezettségeket határozza meg:

- *A bérelt vonali szolgáltatások minimális készletének biztosítása.*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

B. fejezet

Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

A tárgybani hatósági eljárásban a Tanács a GVH-val való együttműködést több lépcsőben valósította meg, az alábbiak szerint:

1./ A Tanács 2005. október 3-án megküldte a GVH részére a szolgáltatók részére továbbítandó adatlapok tervezeteit véleményezés céljából. A GVH-tól érkezett írásbeli észrevétel egy módosítási javaslata átvezetésre került az adatlapokban.

2./ A Tanács tájékoztatta a GVH-t a tárgybani kötelező hatósági eljáráson túlmutató, a piaci szereplőkkel való együttműködésen alapuló többlépcsős fórumrendszerről, melyre a GVH képviselőjét közvetlenül meghívta.

3./ A Tanács 2007. október 12-én megküldte a GVH részére az előzetesen már közösen egyeztetett határozattervezetet. A GVH a nyilvánosságra hozatallal egyetértett.

4./ A GVH a tárgybani határozattervezet nyilvánosságra hozatalát követően szakmai álláspontját 2007. november 20-án megküldte a Tanács részére, amelyben felvetett kérdéseket és a Tanács azokra adott válaszát az alábbiakban közöljük:

A Gazdasági Versenyhivatal észrevételei a határozat tervezetéhez

1. Az észrevétel I.-IV pontja:

A GVH észrevételeiben szükségesnek tartotta annak rögzítését, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpvt.) 38. § (2) bekezdése értelmében a jövőben folytatandó versenyfelügyeleti eljárásokban a GVH által a Tanács részére megküldött álláspontban foglaltak a GVH Versenytanácsát nem kötik. Tekintettel ugyanakkor a jogbiztonság és a jogalkalmazás kiszámíthatóságának általános követelményére, a GVH az ilyen ügyek vizsgálati szakaszában az NHH és a GVH között létrejött együttműködési megállapodásnak megfelelően fog eljárni.

A GVH véleménye szerint a tárgyban megjelölt határozat-tervezet közzétételét megelőző döntés-előkészítés során az NHH Piacelemzési Igazgatósága és a GVH Infokommunikációs Irodájának munkatársai között folyatott szakmai konzultáció eredményesen szolgálta a versenyhatósági tapasztalatok NHH gyakorlatába való hatékony átültetésére, az egységes jogalkalmazási gyakorlat előmozdítására és az elektronikus hírközléspiaci verseny elősegítésére vonatkozó, a két hatóság által deklarált együttműködési célkitűzések megvalósítását.

A GVH mind a határozat-tervezet rendelkező részével, mind az indokolás egyes fejezeteiben (piacmeghatározás, piacelemzés, kötelezettségek) foglaltakkal alapjában véve egyetért, a Tanács egyes – a GVH által vitatott vagy pontosítandó – megállapításaival kapcsolatos részletes álláspontját az észrevételei IV. pontjában részletezte, az alábbiak szerint:

1.1. II.1.2.1 Funkcionális helyettesítés

A GVH értelmezése szerint az alfejezet első és negyedik bekezdése a magasabb sávszélességű bérelt vonalak alacsony sávszélességű bérelt vonalakkal, illetve ezek többszöröseivel való funkcionális helyettesíthetősége tekintetében némileg ellentmondó következtetéseket tartalmaznak, amelyet fel kellene oldani, vagy az eltérő következtetések okát a tervezetben bemutatni.

A Tanács a GVH észrevételét elfogadta és a Határozat II.1.2.1 pontjának negyedik bekezdését törölte.

I.2. II.2. A kínálati helyettesítés vizsgálata a kiskereskedelmi piacon

A GVH az alfejezetben szereplő felsorolás harmadik pontjával, valamint a II.2.3. résszel kapcsolatban módszertani szempontból megjegyezi, hogy az analóg és digitális bérelt vonalakat a Tanács a keresleti helyettesítés vizsgálata alapján azonos piachoz tartozónak találta, így a közöttük fennálló kínálati helyettesítési viszonyok további vizsgálata nem indokolt.

A Tanács a GVH véleményét elfogadta és a II.2. alfejezetben szereplő felsorolás harmadik pontját, valamint a teljes II.2.3. pontot törölte.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A GVH véleménye szerint a II.2.3. pont negyedik bekezdésében nem egyértelmű, milyen szolgáltatókat ért a Tanács a piacon már jelenlévő, versengő hálózati infrastruktúrát használó szolgáltatók alatt, és ha már a piacon vannak, akkor hogyan értelmezendő, hogy belépésük rövid időn belül nem lehetséges.

A II.2 ponttal kapcsolatban a GVH észrevétellel összhangban a Tanács a II.2.3. pont negyedik bekezdését törölte.

I.3. III.2. Földrajzi piac meghatározása

A GVH álláspontja szerint a tervezet III.2. pontjában található felsorolás negyedik pontjának azon megállapítása, miszerint a végződtetési szolgáltatás vonatkozásában hálózatonkénti elkülönült piac helyett *országosan egységes földrajzi* piacot határoz meg, akkor lenne valóban megalapozott, ha a Magyarország egészére számított piaci részesedésekre való utaláson kívül a területenkénti piaci pozíciókat, az inkumbensek, illetve a Magyar Telekom által elért részesedéseket is bemutatná. A GVH továbbá kifejti, hogy az országos piac meghatározása akkor helytálló, ha a kisebb inkumbensek számára a bérelt vonali szolgáltatások nyújtása terén saját területükön sem jelent előnyt az, hogy ott ők rendelkeznek az előfizetőkhöz vezető hálózattal, azaz, ha a volt koncessziós területek mindegyikén a versenyfeltételek valóban homogének.

A Tanács a fenti III.2 pontttal kapcsolatban tett GVH észrevételt megvizsgálva rögzíteni kívánja, hogy:

a) A bérelt vonali piacokon az előző piacelemzési ciklus óta eltelt időszakban nem következett be olyan körülmény, amely az országos földrajzi piac meghatározást érdemben befolyásolná.

b) A bérelt vonali piacokon a Magyar Telekom Nyrt. hálózata nem korlátozódik a koncessziós területre, hanem az ország egész területén jelen van. (pl. az SDH hálózat minden nagyobb hazai várost érint, ahonnan a végződtetési szakaszt több technológia/platform alkalmazásával megvalósíthatja). A Magyar Telekom jogelődje, a Matáv, mint a távolsági telefonhívásokra kizárólagos koncesszióval rendelkező szolgáltató számára koncessziós kötelezettség volt, hogy az ország minden számozási körzetében rendelkezzen jelenléti ponttal, melyeket a jogutód Magyar Telekom megtartott.

Fontos figyelembe venni azt, hogy a végződtetési szegmens a bérelt vonali előfizető hozzáférési pontja és a szolgáltató legközelebbi jelenléti pontja közötti szakaszt jelenti, amit az esetek nagy részében ténylegesen ki kell építeni.

c) Az előző piacelemzés lefolytatása óta a Magyar Telekom Nyrt., valamint versenytársai hálózata tovább bővült és modernizálódott,

d) A Magyar Telekom a honlapján is elérhető ÁSZF-jében a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások piacán országos szolgáltatónak definiálja magát.

e) A bérelt vonali földrajzi piac meghatározása során nem lehet a helyhez kötött telefonok földrajzi területeiből kiindulni, hiszen a bérelt vonali piac eltérő jellemzőket mutat. A bérelt vonalak létesítésére a telefonhálózatokra jellemző technológia mellett számos egyéb technológiát is használnak (pl. mikrohullámú linkek, VSAT összeköttetések, rádiós pont-multipont rendszerek stb.).

f) A kiskereskedelmi bérelt vonali piacokra különösen jellemző, hogy azok átnyúlnak a körzethatárokon, miközben nagy sávszélességű vonalszakaszokat is igénybe vehetnek. Ezért a b) pontban kifejtett okokból a kiskereskedelmi bérelt vonal szolgáltatás nyújtása a kötelezett szolgáltató számára akár távoleső országterületek között is problémamentesen és a versenytársaknál jóval egyszerűbben és gazdaságosabban megvalósítható.

g) A szolgáltatás kínálati és keresletoldali jellemzői nem térnek el lényegesen az ország különböző pontjain. Egy konkrét bérelt vonali összeköttetést több szolgáltatótól is megrendelhető, amelyek alapvetően lényegesen nem eltérő paraméterekkel biztosítják (ár, sávszélesség). Ezen felül meg kell jegyezni, hogy az eltérő struktúrájú árak is mutatják, hogy a bérelt vonali termék nem standard, hanem komplex, több komponensből álló termék.

A fentiek alapján tehát megállapítható, hogy a Tanács országosan egységes földrajzi piacmeghatározása indokolt.

A mellékelt táblázatok továbbá bemutatják, hogy a béreltvonali kiskereskedelmi piacon egyre több azoknak a szolgáltatóknak a részaránya, amelyek az inkumbens szolgáltató területén szolgáltatnak és korábban nem rendelkeztek ezeken a területeken saját infrastruktúrával.

Kiskereskedelmi bérelt vonali végpontszámok (db) alakulása a volt koncessziós területeken (7. sz. piac)

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

2004

Terület	*Összes végpont a jelentős területeken*	*Idegen* jelenlét*	*Idegen* jelenlét, %*
Magyar Telekom + Emitel			
Hungarotel			
Invitel			
Monor Telefon			
Vonalszám a jelentős területeken			
Összes vonalszám			

2006

Terület	*Összes végpont a jelentős területeken*	*Idegen* jelenlét*	*Idegen* jelenlét, %*
Magyar Telekom + Emitel			
Hungarotel			
Invitel			
Monor Telefon			
Vonalszám a jelentős területeken			
Összes vonalszám			

**„Idegen" szolgáltató a más, volt koncessziós területen működő szolgáltató, továbbá az alternatívok.*

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz

I.4. IV.2. Hatékony versenyhez való közeledés

A GVH álláspontja szerint zavaró az alfejezet hatékonyságjavulás lehetőségeivel foglalkozó része, mert az a vállalati szintű hatékonyságra koncentrál, amelynek csak áttételesen van köze a hatékony (vagy hatásos / érdemi) versenyhez – azáltal, hogy a hatásos verseny rákényszeríti az egyes piaci szereplőket a hatékony működésre. Az azonban nem igaz, hogy a hatékony működés egyben a verseny hatékonyságának is a jele. Javasolja tehát az alfejezetből a második nagyobb bekezdés törlését.

A Tanács a GVH véleményével észrevételével egyetértett és törölte a Határozat IV.2. pontjának második bekezdését.

I.5. IV.3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

A versenyjogi eszközök elégtelensége (IV.3) alfejezet első mondatában a GVH javasolta az utolsó tagmondat módosítását, a véleménye szerint ugyanis a versenyjog az elektronikus hírközlési piacokon semmiképpen sem lehet alkalmas a hatékony verseny visszaállítására, tekintettel arra, hogy ezen piacokon korábban sem volt hatékony verseny, sőt, jellemzően állami monopóliumok működtek. A GVH kifejtette, hogy a mondat helyesebb lenne úgy, ha az utolsó tagmondatában a hatékony verseny kialakulásának elősegítésére vonatkozó utalás szerepelne.

A Tanács a GVH észrevételével egyetértett és a Határozat hivatkozott pontját ennek megfelelően módosította, az alábbiak szerint:„Ezen feltétel azt vizsgálja, hogy elégséges-e a versenyjog a belépési akadályok csökkentésére vagy eltávolítására, vagy a hatékony verseny kialakulásának elősegítésére."

I.6. V.1.1. Piaci részesedések

A GVH kifejtette, hogy a V.1.1. pont bevezetőjében a Tanács utalt arra, hogy a Pantel és a Hungarotel egy kézbe kerülése következtében ezen szereplők a jövőben nem tekinthetők független versenytársaknak. A GVH fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a további összefonódások következtében a megállapítást ki kellene terjeszteni az Invitelre és az Eurowebre, melyek mindketten a vizsgált piac szereplői, tekintettel arra, hogy 2007. eleje óta szintén a HTCC-csoport-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

hoz tartoznak. Ennek megfelelően a GVH álláspontja szerint mind a végpontszám, mind a bevételek alapján számított piaci részesedéseknél célszerű lenne a csoport együttes részesedésének a feltüntetése, és együttes piaci súlyuk, szerepük elemzése.

A Tanács a GVH megállapításával részben egyetértett, és az V.1.1. alfejezet második mondatát a következőképpen módosította, illetve egészítette ki: „Ezen szolgáltatók többnyire versenytársai egymásnak, szükségesnek tartjuk azonban megjegyezni, hogy olyan piaci folyamatok zajlottak és zajlanak jelenleg is, melyek következtében egyes piaci szereplők a jövőben nem tekinthetők független versenytársaknak. A 2004-ben közös tulajdonos alá szerveződött PanTelhez és Hungarotelhez 2007 elején az Invitel és az Euroweb is csatlakoztak (HTTC-csoport).”

A GVH észrevétel azon állításával kapcsolatban, miszerint mind a végpontszám, mind a bevételek alapján számított piaci részesedés esetén célszerű lenne a csoport együttes részesedésének elemzése, a Tanács rögzíteni kívánja azt, hogy a bevétel szerinti piaci részesedét a Tanács megvizsgálta (ld. V.1.1 pont utolsó, a potenciális közös piaci részesedést vizsgáló bekezdése). Mindazonáltal a Tanács az V.1.1.2 pont utolsó bekezdését az a következőképp módosítja, az egyértelműség okán:

„Tekintettel arra, hogy a PanTel Távközlési Kft., a Hungarotel Távközlési Zrt., az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. és az Euroweb Internet Szolgáltató Zrt. a HTCC Matel Holdings irányítása alá tartoznak, a Tanács a fentiekben részletezett adatai alapján megvizsgálta a közös irányításból származó erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét a 7. piacon. A 2006-os adatok alapján történt becslés szerint a felsorolt cégek bevételi részesedése üzleti titok % körül alakul, tehát a piaci struktúra nagymértékű átalakítására nem képes, a Magyar Telekom Nyrt. stabilan üzleti titok % feletti bevételi részesedésével szemben. A Tanács a további JPE- kritériumokat megvizsgálva megállapította, hogy a Pantel-Invitel-Hungarotel-Euroweb közös irányításból származó erőfölényes helyzete kialakulásának lehetősége a 7. számú piacon nem merül fel.”

A GVH kifejtette, hogy amennyiben fennáll a Bevételek címszó alatt szereplő részben megfogalmazott megállapítás – miszerint a végpontszám stagnálása ellenére folyamatosan növekvő bevételek oka hogy az új belépők saját hozzáférési hálózat kiépítése helyett a volt koncessziós szolgáltatóktól vettek nagykereskedelmi alapon vonalat saját ügyfeleikhez, ezt azonban a legnagyobb szolgáltatótól kiskereskedelmi szerződés keretében vették igénybe – akkor a GVH álláspontja szerint a kiskereskedelmi bevételek nem tekinthetők alkalmas mérőszámnak a kiskereskedelmi részesedések számításakor. Az előzőek értelmezésében a kiskereskedelmi bevételek nagykereskedelmi tranzakciókból származó bevételeket is tartalmaznak és amennyiben a végpontszámból sem szűrhetők ki ezek a nagykereskedelmi jellegű tranzakciók, akkor annak alkalmazása is félrevezető lehet. A stagnáló mennyiség melletti növekvő bevételek magyarázata azonban – elvileg – az is lehet, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatások ára nőtt, ami viszont felvetheti annak lehetőségét, hogy a vizsgált piacon komolyan megfontolandó az esetleges árszabályozás lehetősége.

A Tanács a GVH által kifogásolt részt (V.1.1.2 Bevételek alfejezet Bevételek alakulása) az egyértelműség okán az alábbiak szerint módosította:

„A vizsgált 2004-2006-os időszakban mind a vonalszám, mind a bevételek bővülő tendenciát mutatnak. A bővülés alakulását évről évre áttekintve megállapítható, hogy 2004 és 2005 között a végpontok száma és a bevételek növekedése hasonló mértékű (17-18% körül), míg 2005-ről 2006-ra a végpontok száma tulajdonképpen stagnált (lásd 1. táblázat adatait fent), míg a bevételek növekedést mutatnak (2005 végéről 2006-ra majdnem 7%-os bevételbővülés figyelhető meg a piacon). A vizsgált időszakot tekintve összességében a vonalszámok 18%-kal, a bevételek 24%-kal bővültek 2004-ről 2006-ra. A vonalszám bevételnél kisebb mértékű bővülésének oka lehet egyrészt az, hogy a szolgáltatás igénybevétele jellemzően a magasabb sávszélesség felé tolódik el, amely szolgáltatások ára magasabb, másrészt előfordulhat, hogy egy nagykereskedelmi partnerszolgáltató a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges bérelt vonali szakaszt kiskereskedelmi szerződés keretében vesz igénybe.”

A GVH előadta, hogy V.1.1.2 Piaci részesedések c. pont utolsó bekezdésében a Hungarotel / Pantel / Invitel / Euroweb vállalkozás-csoport viszonyát versenyjogilag nem lehet közös erőfölényként értékelni, így – tekintettel arra, hogy az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályozás során a versenyjogi elveket és módszereket a legmesszemenőbb mértékig figyelembe kell venni – a szektor-specifikus szabályozás sem térhet el ettől a megközelítéstől. Az európai versenyjog-alkalmazás során kezdetben ugyan voltak olyan nézetek, miszerint közös erőfölényben lévőnek csak akkor találtathatnak a vállalkozások, ha azok között tulajdonosi kapcsolatok állnak fenn, a versenyjogi jogfejlődés, illetve az ezzel párhuzamosan folyó szakmai, elméleti viták azonban eltávolodtak ettől a kezdeti álláspontól, és mára a közös erőfölény szélesebb értelmezése nyert teret és létjogosultságot a versenyjogban. Ma a közös erőfölény definíciója az egymástól független vállalkozásokra vonatkozik, melyek között már ún. strukturális kapcsolatoknak (így különösen meghatározott szerződéses viszonyoknak, pl. együttműködési megállapodásnak vagy összekapcsolási szerződésnek) sem feltétlenül

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

kell fennállnia, elegendő, ha a piac struktúrája teremt gazdasági jellegű kapcsolatokat a vállalkozások között. A GVH véleménye szerint az ilyen jellegű kapcsolatokat gyakran oligopolisztikus interdependenciának nevezik. Mindezekre tekintettel a GVH javasolja, hogy az egyértelműség és következetesség érdekében a Tanács is csak ilyen viszonylatokban alkalmazza a közös erőfölény fogalmát, s amennyiben az azonos irányítás alá eső, azonos tulajdonosi körbe tartozó vállalkozások együttes elemzése szükséges, elsősorban az országos földrajzi piaccal jellemezhető szolgáltatások vonatkozásában, akkor a Tanács ennek vizsgálatát semmiképpen se a közös erőfölény elemzése keretében végezze el.

A Tanács a GVH irányítás-közös erőfölény fogalmakkal kapcsolatos észrevételével egyetértett és a Határozat V.1.1.2 pontját ennek megfelelően módosította, az alábbiak szerint:

„Tekintettel arra, hogy a PanTel Távközlési Kft., a Hungarotel Távközlési Zrt., az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. és az Euroweb Internet Szolgáltató Zrt. a HTCC Matel Holdings irányítása alá tartoznak, a Tanács a fentiekben részletezett adatai alapján megvizsgálta a közös irányításból származó erőfölényes helyzet kialakulását a 7. piacon. A 2006-os adatok alapján történt becslés szerint a felsorolt cégek bevételi részesedése üzleti titok körül alakul, tehát a piaci struktúra nagymértékű átalakítására nem képesek a Magyar Telekom Nyrt. stabilan üzleti titok feletti bevételi részesedésével szemben.”

I.7. V.1.2. Potenciális verseny hiánya, terjeszkedés akadályai, V.1.5. Nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése, V.1.11. Termék / szolgáltatás diverzifikáció

A fent felsorolt alfejezetekkel kapcsolatban a GVH megjegyezte, hogy ezen alfejezetek következtetésével ellentétben ezek a szempontok nemcsak hogy nem korlátozzák, hanem vélhetően inkább erősítik a magas piaci részesedésből fakadó piaci erőt, azaz hozzájárulnak ahhoz, hogy a vizsgált piacon a Magyar Telekom jelentős piaci erővel rendelkezzék.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy a határozat fenti pontjaiban nem az került megállapításra, hogy az ott felsorolt tényezők a magas piaci részesedésből fakadó piaci erőt korlátozzák, hanem az, hogy a felsorolt tényezők nem korlátozzák az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacon. Az egyértelműség érdekében azonban a Tanács a következőképpen módosította a vonatkozó pontok utolsó mondatait:

V.1.2 „A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a potenciális verseny hiánya és a terjeszkedés akadályai tovább erősítik a piaci részesedésből fakadó piaci erőt.”

V.1.5. „A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a fenti szempont tovább erősíti az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacon.”

V.1.6. „A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a fenti szempont tovább erősíti az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacon.”

V.1.11. „A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a fenti szempont tovább erősíti az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacon.”

C. fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel

1. A Magyar Telekom Nyrt. észrevételei

1.1 Általános észrevételek

A Magyar Telekom kifejtette, hogy a határozattervezet elkészítésekor és közzétételekor a hatályban levő közösségi és hazai szabályozást (2003/311/EC ajánlás, 16/2004. (IV. 24.) IHM rendelet) kell alkalmazni, de az NHH előretekintő elemzésében figyelembe kell venni a szabályozói környezet előre látható változását is. A Magyar Telekom előadta, hogy az Európai Bizottság 2007. november 13-án tette közzé internetes honlapján az EU elektronikus hírközlési keretszabályozásának módosításával kapcsolatos jogszabálytervezeteket, köztük a fent hivatkozott Bizottsági Ajánlást felváltó új ajánlást és az ahhoz kapcsolódó magyarázó megjegyzéseket, amely már csak a nagykereskedelmi bérelt vonali piacokat javasolja ex-ante szabályozásra alkalmasnak minősíteni, míg a kiskereskedelmi bérelt vonali piac már nem szerepel az ajánlás mellékletében. A Magyar Telekom kérte a Tanácsot, hogy a vizsgálja felül a tárgyi határozattervezetben érintett piacként azonosított 7. piacot, mert az a hatályos magyar szabályozás értelmében további 2 évre életben tartaná a Magyar Telekom JPE pozícióját és minimális készlet nyújtási kötelezettségét egy olyan piacon, amely már a határozat elfogadásának időpontjában sem minősül érintett piacnak.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az észrevételt a Tanács nem tartja relevánsnak, mert az említett Ajánlás még nem lépett hatályba és tartalmára a Tanács nem hivatkozhat. Ezen felül a Tanács megjegyzi, hogy a szolgáltató által hivatkozott, Bizottság által kibocsátott Ajánlás tervezet maga meg is határozza saját státuszát az alábbiak szerint: "A jelen dokumentum konzultációra szolgáló munkaanyag és nem érinti a hatályos Ajánlás státuszát, amely teljes mértékben alkalmazandó marad". Az Ajánláshoz kapcsolódóan helyesen jelöli meg a szolgáltató a magyar releváns jogszabályt, mely jelenleg hatályos és a Hatóság által alkalmazandó. Eszerint a hatóság köteles az abban foglalt piacokat (így a tárgybani piacot is) elemezni, és az érintett piaccá minősítés részleteit az indoklás rögzíti is. A vitára bocsátott Ajánlás tervezet egyebek mellett azt is tartalmazza, hogy különösen azon átmeneti időszakban, amikor folyamatban vannak a piacelemzések, de már megjelenik az új Ajánlás, maradhatnak tagállamok, amelyekben az új Ajánlásban kihagyott piacokra is teljesül a három konjunktív kritérium, és ezért ott a korábbi Ajánlásban szereplő piacok is érintettek lesznek.

1.2 Indoklás, IV.2. Hatékony versenyhez való közeledés, V.1.1. piaci részesedés, IV.3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

A Magyar Telekom előadta, hogy a határozattervezet a piaci részesedésre vonatkozó megállapításait a 2004-2006 közti időszak piaci adatokból vonja le és kéri, hogy végleges határozatát a rendelkezésére álló legfrissebb adatokra alapítsa, különös tekintettel figyelembe véve az Invitel-HTCC-Pantel vállalatcsoport 2007. évben történő létrejöttét. A magyar Telekom álláspontja szerint egy 2004-2006-os adatok alapján elkészített piacelemzés, amely csak várhatóan 2008. első negyedévéven válik hatályossá, túl hosszú idő (mintegy 4 év) ahhoz, hogy megfelelő eszköz legyen az ex-ante szabályozáshoz. A fentiekből következően a Magyar Telekom indokolatlannak és aránytalannak tartja, hogy a várhatóan 2008. év elejétől kirótt kötelezettség 2004-2006. évi piaci vizsgálat adatain és eredményein alapuljon.

A Magyar Telekom kifejtette, hogy a határozat a versenyjogi eszközök elégtelensége kapcsán folyamatosan a feltételes módot használja és azt a következtetést vonja le, hogy egy esetleges versenyfelügyeleti eljárásban kirótt szankció (bírság) nem jelent megfelelő megoldást. A Magyar Telekom kifogásolta, hogy a tervezet szövege nem tartalmaz egyetlen konkrét versenyjogi, a Tpvt. 21. §-ára alapított, gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt az utóbbi időszakban indított ügyre történő hivatkozást és kifejtette, hogy bizonyított múltbeli versenyjogi jogsértésre való hivatkozás nélkül az ún. hármas kritériumteszt teljesülése nehezen áll meg. A Magyar Telekom nem ért egyet a Tanács azon megállapításával, hogy a kiskereskedelmi bérelt vonali piac szempontjából az ex post szabályozás önmagában szintén kevéssé megfelelő és rögzítette, hogy egy versenyfelügyeleti vizsgálat megkezdése és az esetleges szankciók között eltelő idő a kiskereskedelmi szolgáltatás igénybe vevői számára igen hosszú idő lehet, amely alatt a vállalkozás adott esetben a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást felhasználó fontos informatikai fejlesztéseket nem, vagy az indokoltnál csak rosszabb feltételekkel tud megvalósítani.

A Tanács a piacelemzési eljárás során mindvégig nagy figyelmet fordított a releváns tények és a piacelemzéshez szükséges információk, adatok összegyűjtésére és megismerésére. A Tanács a bérelt vonali piacokon elrendelt adatszolgáltatás lezárását követő esetleges piaci változásokra tekintettel konkrétan megvizsgálta annak lehetőségét is, hogy vannak-e olyan korábban nem ismert piaci folyamatok, amelyek miatt indokolt lenne újabb adatszolgáltatást elrendelni, azonban a Tanács úgy értékelte, hogy a piacon nem történtek olyan alapvető változások, amelyek új adatbekérés szükségességét vonnák maguk után, vagy a Határozattervezetben leírt megállapításokra kihatással lennének.

A Tanács, miképpen azt a Határozat indokolásában részletesen kifejtette, a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében 2005. novemberében határozatával adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő Hatóság által nyilvántartott valamennyi a „Bérelt vonalak minimális készlete" elnevezésű kiskereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szolgáltató számára. A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Hatóság megvizsgálta a piac szerkezetét, illetve megállapította, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az Eht. 27. § szerint az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacon az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. Az adatszolgáltatás körében megismert adatokon túlmenően a Tanács megvizsgálta a 7. számú piac elemzése szempontjából releváns, nyil-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

ványosan (pl.: általános szerződési feltételekben, nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat, valamint a társhatóságok által nyilvánosságra hozott információkat. Ennek megfelelően a Tanács az adatszolgáltatás beérkezésének időpontját követő esetleges piaci változásokra tekintettel konkrétan megvizsgálta annak lehetőségét is, hogy vannak-e olyan korábban nem ismert piaci folyamatok, amelyek miatt indokolt lenne újabb adatszolgáltatást elrendelni az érintett szolgáltatókkal kapcsolatban, valamint értesítette a Szolgáltatókat a piacelemzési eljárás megindításáról.

A Tanács úgy értékelte, hogy további adatszolgáltatásra van szükség a 2005. valamint 2006. évekre vonatkozóan a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok aktualizálása érdekében, valamint azon szolgáltatók vonatkozásában, akik a 2004.-es adatokat hiányosan szolgáltatták, illetve azon szolgáltatók vonatkozásában, akik az adatszolgáltatás elrendelésekor még nem szolgáltattak a piacon. Ennek megfelelően a Tanács 2007. januárjában, márciusában és májusában a tényállás megfelelő tisztázása érdekében a további adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő.

Rögzíthető tehát, hogy a JPE eljárásban 2007. évben meghozatalra kerülő érdemi döntés – az Eht. szabályozási rendszere alapján – 2005-2007 közötti adatszolgáltatási kötelezettségeken, felméréseken valamint a Tanács által elemzett nyilvánosan hozzáférhető adatokon, statisztikákon alapul, illetve a Tanács az érdemi döntés meghozataláig vezető eljárási szakaszokban folyamatosan figyeli, elemzi, értékeli, követi a részletesen említett – adatszolgáltatást kiegészítő – tényállási elemek alapján a piaci folyamatokat.

A Tanács a HTTC csoport piaci erejét, a fúzió hatásait részletesen megvizsgálta és elemezte és a Határozat V.1.1.2 pontjának utolsó bekezdésében összhangban megállapította, hogy a piacelemzés eredményét, valamint a Magyar Telekom jelentős piaci erejét a vizsgált időtávon belül a fúzió nem befolyásolja.

A versenyjogi eszközök elégtelensége feltétel azt vizsgálja, hogy elégséges-e a versenyjog a belépési akadályok csökkentésére vagy eltávolítására, vagy a hatékony verseny visszaállítására. Az ex post szabályozás elégtelenségének okait a Tanács a határozat IV.3 pontjában részletesen kifejtette. A bérelt vonali kiskereskedelmi piac szempontjából az ex post szabályozás önmagában kevéssé megfelelő. Egy versenyfelügyeleti vizsgálat megkezdése és az esetleges szankciók között eltelő idő (ami mintegy egy-másfél év is lehet) a kiskereskedelmi szolgáltatás igénybe vevői számára igen hosszú idő lehet, amely alatt a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást felhasználó fontos informatikai fejlesztéseket a vállalkozás nem, vagy az indokoltnál csak rosszabb feltételekkel tud megvalósítani. Egy ilyen helyzetben az erőfölényes szolgáltatóra egy esetleges versenyfelügyeleti eljárásban kirótt szankció (bírság) nem jelent megfelelő megoldást. A kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás azon említett igénybevevői vállalati köre számára, amelyek informatikai fejlesztéseikhez, belső számítógépes, illetve kommunikációs rendszerük működtetéséhez használják az alacsony (2 Mbit/s-t nem meghaladó) bérelt vonali szolgáltatásokat, nagyobb jogi biztonságot jelent a szektorspecifikus ex-ante szabályozás. Ebben az esetben ugyanis, több és hatékonyabb jogi lehetőség ill. eszköz áll rendelkezésre, hogy a szükséges kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások a beruházás, fejlesztés megkezdése után a jövőben is rendelkezésre álljanak megfelelő feltételek mellett, mint az ex post szabályozás esetén, amely a probléma felmerülése után, esetleg az adott szolgáltatás hosszabb szüneteltetését követően kezeli a felmerült problémát. A Tanács továbbá rögzíteni kívánja, hogy ezen kritérium vizsgálatakor a Tanács az ex ante beavatkozást igénylő átfogó, az egész piacot jellemző versenyproblémák fennállását, illetve fennállásának lehetőségét vizsgálta és az ilyen versenyproblémák fennállásának lehetősége is megalapozza a piac érintett piaccá való minősítését.

1.3 V.1.1.2 Bevételek

A Magyar Telekom álláspontja szerint az V.1.1.2 bekezdésben szereplő 2006-os becslésen alapuló megállapítás nem alkalmas arra, hogy az egyesülésből adódó előnyök hatását megfelelően felmérje, és ez alapján határozza meg a Magyar Telekom JPE státuszát további két évre. A MT felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy a HTCC csoport 2007 ősztől egységesen Invitel márkanév alatt kínálja valamennyi termékét és szolgáltatását, amely jelentősen befolyásolhatja a verseny további alakulását. A MT szerint a piacelemzés során nem kellő súllyal lettek figyelembe véve a vállalatcsoport integráltságából adódó tények, adatok, illetve a csoport létrejöttének versenyt befolyásoló hatását.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy a Határozat V.1.1.2 pontjának utolsó bekezdésében szereplő potenciális közös piaci részesedés vizsgálattal a Tanács a HTTC Matel Holdings potenciális piaci szerepét részletesen elemezte. A vizsgálat eredményeképpen a Tanács megállapította, hogy a piacelemzés eredményét, valamint a Magyra Telekom jelentős piaci erejét a vizsgált időtávon belül a fúzió nagy mértékben nem befolyásolja. A vizsgálat tehát megerősítette az V. fejezetben elvégzett, a JPE szolgáltató azonosítását célzó komplex piacelemzési eljárás eredményét.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

D. fejezet

Notifikációs eljárás eredménye

A Tanács az érdekeltekkel történő egyeztetést követően az Eht. 65. § (1) bekezdése valamint a 2002/21/EK. Irányelv 7. cikk (3) bekezdése alapján 2007. december 10-én bejelentette a tervezetet – annak részletes indokolásával együtt – az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak (a továbbiakban: Bejelentés).

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

a) kísérő levél és a 2003/561/EC Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,

b) az egyeztetés az érdekeltekkel keretében érkezett észrevételek alapján átdogozott határozattervezet magyar nyelven,

c) a GVH határozat-tervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven, és

d) a szolgáltatók által adott észrevételek magyar nyelven.

A Tanács a b) és d) pontban foglalt dokumentumok kapcsán azzal a kérelemmel fordult az Európai Bizottsághoz, hogy a dokumentum egyes részeit – szolgáltatói kérésre tekintettel – az Európai Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a dokumentumot a Tanács két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó – változatban küldte meg a Bizottság részére.

A Bejelentést az Európai Bizottság HU/2007/0737 számon 2007. december 10-én vette nyilvántartásba.

A Bejelentéssel kapcsolatban az Európai Bizottság 2007. december 11-én kiegészítő információk szolgáltatását kérte. A Bizottság további információt kért arra, hogy mi indokolja a belépési korlátok tartósságát a kiskereskedelmi bérelt vonali piacon, valamint további indoklást kért azzal kapcsolatosan, hogy miért nem várható a piactól, hogy versengővé válik a piacelemzés belátható időtartományában.

Az NHH a megjelölt határidőben (2007. december 14-én) elküldte válaszát, amelyben kifejtette, hogy a kiskereskedelmi bérelt vonali piacon jelenleg magas a belépési korlát, és csökkenése csak a végződtetési szegmens piaci szabályozás hosszabb távú hatásától, a szolgáltatói és az infrastrukturális verseny erősödésétől várható. A piaci struktúra változásának piaci versenyre gyakorolt hatását részletesen, hosszú időtávon megvizsgálva megállapításra került, hogy a stabilan magas bevételi részesedés alapján jelentős piaci erővel bíró Magyar Telekom piaci részesedésének jelentős csökkenésére csak hosszabb távon lehet számítani.

A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2008. január 9-én kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben az alábbi észrevételt tette:

(i) A nagykereskedelmi szabályozás hatékony végrehajtása

A Bizottság rá kíván mutatni arra a tényre, hogy az NHH megállapítása szerint a bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmensének piacán hatékony verseny áll fenn; a bérelt vonalak végződtetési szegmensének piacán pedig az NHH számos szabályozói kötelezettséget tervez kiszabni. A trönk szegmens piacán fennálló hatékony verseny, együttesen a nagykereskedelmi végződtetési szegmens szabályozásával, a belépési korlátok csökkenéséhez kell, hogy vezessen és ezáltal elősegíti a bérelt vonalak minimális készletének biztosítását.

Ezért a Bizottság felkéri az NHH-t, hogy biztosítsa a nagykereskedelmi szabályozás hatékony végrehajtását.

A Tanács figyelembe veszi a Bizottság ezen észrevételét, és figyelemmel kíséri a nagykereskedelmi szabályozás hatékony végrehajtását. A határozat-tervezetet azonban ezen pont alkalmazása nem érinti.

Az Európai Bizottság levelében rögzítette, hogy a 2003/311/EK ajánlás módosítása 2007. december 17.-én került elfogadásra és a tagállamok erről 2007. december 18.-án kaptak értesítést és ennek megfelelően az utóbbi dátum előtt beérkezett bejelentéseket a Bizottság a 2003-as Ajánlás alapján értékelte.

Budapest, 2008. január 31.

Pataki Dániel s. k.,
elnök
tanácstag

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.,
alelnök
tanácstag

Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácstag

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácstag

Debreczeni Sándor s. k.
tanácstag

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A határozatot kapják:

1. *3C Magyarország Adarátviteli és Műszaki Fejlesztő Kft.*
   1121 BUDAPEST Konkoly-Thege u. 29-33.
2. *ACRONYM SzámÍtógéphálózatokat Telepítő Kft.*
   1134 BUDAPEST Huba u. 10
3. *AGRIACOMPUTER Tervező, Gyártó és Szolgáltató Kft.*
   3300 EGER Nagyváradi u. 18.
4. *AMICE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
   1145 BUDAPEST Mexikói út 28/a.
5. *AMTEL Hang és Internet Kommunikáció Magyarország Kft.*
   2009 PILISSZENTLÁSZLÓ Kápolna köz 2.
6. *Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.*
   1119 BUDAPEST Petzval J. u. 31-33.
7. *ArraboNet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
   9022 GYŐR Apáca u. 49.
8. *AT&T Globális Hálózati Szolgáltatások Magyarország Kft.*
   1117 BUDAPEST Neumann János u. 1.
9. *Best Save Computer Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.*
   4220 HAJDÚBÖSZÖRMÉNY Bajcsy Zs. út. 35.
10. *BT Limited Magyarországi fióktelepe*
    1123 BUDAPEST Alkotás u. 50.
11. *CityNet Communication Informatikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
    1126 BUDAPEST Böszörményi út 20-22.
12. *DOLBY Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.*
    1132 BUDAPEST Visegrádi út. 80.b.
13. *DRÁVANET Internet Szolgáltató t.*
    7624 PÉCS Őz u. 5.
14. *EnterNet 2001 Számítástechnikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
    1134 BUDAPEST Csángó u. 8.
15. *EUROWEB Internet Szolgáltató Zrt.*
    2040 BUDAÖRS Puskás T. u. 8-10.
16. *Extralink Informatika Kft.*
    1163 BUDAPEST Kőszál u. 14.
17. *GTS Datanet Távközlési Kft.*
    2040 BUDAÖRS Ipartelep u. 13-15.
18. *Hajdúnánási Ruhaipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
    4080 HAJDÚNÁNÁS Kossuth u. 4.
19. *Hódmezővásárhelyi Vagyonkezelő és Szolgáltató Zrt.*
    6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY Bajcsy-Zsilinszky u. 70.
20. *Hódtáv Kábeltelevíziós, Távközlési, Építő és Szolgáltató Kft.*
    6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY Bajcsy-Zs. u. 70.
21. *Hungarotel Távközlési Zrt.*
    2040 BUDAÖRS Puskás Tivadat 8-10.
22. *Integranet Kereskedelmi Szolgáltató Kft.*
    7400 KAPOSVÁR Rákóczi tér 9-11.
23. *InterEuro Computer Kft.*
    2040 BUDAÖRS Budapesti út 76.
24. *Interware Internet Szolgáltató Rt.*
    1132 BUDAPEST Victor Hugo u. 18-22.
25. *Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.*
    2040 BUDAÖRS Puskás Tivadar u. 8-10.
26. *Isis-Com Szolgáltató Kereskedelmi Kft.*
    9700 SZOMBATHELY Rákóczi u. 1.
27. *Keystone-Inc. Kft.*
    1052 BUDAPEST Vármegye u. 3-5.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

28. *KFKI-LNX Hálózatintegrációs Zrt.*
1135 BUDAPEST Hun u. 2.
29. *Kirow Informatikai és Telekommunikációs Bt.*
9400 SOPRON Rákóczi F. u. 37.
30. *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.*
1013 BUDAPEST Krisztina krt. 55.
31. *Magyar Villamos Művek Zártkörűen Működő Zrt.*
1011 BUDAPEST Vám u. 5-7.
32. *MOL Földgázszállító ZRt.*
8600 SIÓFOK Tanácsház út 5.
33. *MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.*
8600 SIÓFOK Sió u. 74.
34. *Monor Telefon Társaság Zrt.*
1092 BUDAPEST Kinizsi u. 30-36.
35. *NAP-SZÁM Internet Kft.*
5600 BÉKÉSCSABA Andrássy út 79-81.
36. *New Connection Tanácsadó Kft.*
1038 BUDAPEST Újliget sétány 1/C.
37. *Pannon GSM Távközlési Zrt.*
2040 BUDAÖRS Baross u. 165.
38. *PanTel Technocom Távközlési Szolgáltató Kft.*
8600 SIÓFOK Sió u. 74.
39. *PanTel Holding Zrt.*
1113 BUDAPEST Bocskai út 134-146.
40. *Pantel Távközlési Kft.*
1113 BUDAPEST Bocskai út 134-146.
41. *ProcySoft Számítástechnikai Bt.*
1134 BUDAPEST Dévai u. 22/a.
42. *Profinter Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
3100 SALGÓTARJÁN Kővár út 1.
43. *Printer-fair Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2510 DOROG Mátyás király u. 11/A.
44. *Radiant Vagyonkezelő Holding Rt.*
1158 BUDAPEST Késmárk u. 7/b.
45. *SzBB 2002 Oktatásszervező és Kereskedelmi Kkt.*
9400 SOPRON Bóbita u. 6.
46. *SzivárványNet Informatikai és Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR Cserkész u. 15.
47. *Tanet Szolgáltató Kft.*
6600 SZENTES Móricz Zsigmond u. 1/4.
48. *Telecom Magyarország Távközlési és Tanácsadó Kft.*
1138 BUDAPEST Népfürdő u. 19/e.
49. *ToMicTel Kommunikációs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
1124 BUDAPEST I. utca 11.
50. *Trigeminus Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
7264 PÉCS Budai N.A. u. 20.
51. *UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.*
1092 BUDAPEST Kinizsi u. 30-36.
52. *UUNET Magyarország Internet-szolgáltató Kft.*
1054 BUDAPEST Szabadság tér 7. [Bank Center]
53. *Venien Informatikai Szolgáltató és Tanácsadó Kft.*
1037 BUDAPEST Orbán B. út 1.
54. *Irattár*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

DH-4018-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (13. piac) tárgyában hozott határozat

*A határozatban üzleti titokként jelölt adatok a DH-4018-3/2008. sz. határozatban szerepelnek

Ügyiratszám: DH-4018-2/2008.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (13. számú piac)

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettség előírására hivatalból indított eljárása során meghozta a következő

határozatot.

A Tanács a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense”* elnevezésű nagykereskedelmi piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, amelynek eredményeként érintett piacként azonosította a következő piacot: ”Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense a Magyar Köztársaság területén”.

Ezen érintett piacon a Tanács a fennálló verseny hatékonyságát elemezte és ismételten jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította a *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.*-t (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.; cg.: 01-10-041928).

I. A Tanács az érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.* (a továbbiakban *„Kötelezett Szolgáltató”*) tekintetében a jelen határozatban (a továbbiakban *„jelen határozat”* vagy *„Határozat”*) az alábbi kötelezettségeket határozza meg:

a) A Tanács az érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatóra a DH-664-174/2005. számú határozatában kirótt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 102.-103. § szerinti *„átláthatóság”* kötelezettséget fenntartja, az alábbi módosításokkal:

A Tanács DH-664-174/2005. sz. határozata rendelkező része I. sz. melléklete második bekezdése hatályon kívül helyezésre kerül és az alábbi szövegrész lép a helyébe:

„A Kötelezett szolgáltató köteles a nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás nyújtására vonatkozó feltételeit, valamint díjait internetes honlapján nyilvánosságra hozni, jelen határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül, illetve ezt követően változás esetén a változást megelőzően 30 nappal, oly módon, hogy ezen információk a Kötelezett nyitó honlapjáról legfeljebb két egyértelmű menüpont lépésben elérhetők legyenek. A Kötelezett szolgáltató továbbá köteles díjtáblázata Internetes azonosító címét (URL) a jelen határozat hatálybalépését követő 30 napon belül a Tanácsnak bejelenteni, z „atlathatosag@nhh.hu” elektronikus levélcímre történő megküldéssel, az NHH honlapján (www.nhh.hu) való közzététel érdekében. A Kötelezett szolgáltató köteles az URL cím változása esetén az aktuális URL címet a fenti e-mail címre megküldeni.”

A Tanács DH-664-174/2005. sz. határozata rendelkező része I. sz. melléklete i) és k) pontja az alábbiak szerint módosul, valamint új m) pont kerül beiktatásra:

„i) a szolgáltatásminőséggel kapcsolatos vállalásokat (beleértve az üzemeltetés, karbantartás feltételeit is) és a rendelkezésre álló kapacitásokat,

k) a fenti szolgáltatások árait és alkalmazási feltételeiket, beleértve az alkalmazott kedvezmények részletes ismertetését.

m) a létesítésére vonatkozó általános szabályok, beleértve a létesítés vállalt konkrét (napokban meghatározott) határidejét.”

A kötelezettség módosításokkal nem érintett része változatlan formában hatályban marad.

b) A Tanács az érintett piacon a Kötelezett Szolgáltatókra a DH-664-174/2005. számú határozatban kirótt, az *Eht*. 104. § szerinti *„egyenlő elbánás*” kötelezettségét változatlan formában fenntartja.

c) A Tanács a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-664-174/2005. számú határozatában kirótt, az Eht. 105. § szerinti „számviteli szétválasztás” kötelezettségét úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a DH-664-138/2005. számú határozat rendelkező részének II. számú mellékletében foglalt tartalomhoz képest a *„Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból”* elnevezésű nagykereskedelmi piac DH-26149-19/2007. sz. piacelemzési határozata rendelkező része I. sz. mellékletében meghatározott módon köteles új számviteli szétválasztási kimutatást készíteni, azzal, hogy ezen kötelezettséget a rá más piacokon kirótt számviteli kötelezettségekre tekintettel egységes szerkezetben, egy modellel, és ezen egyetlen modellen alapuló beadványnak a Tanács részére jóváhagyásra történő benyújtásával köteles teljesíteni.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Kötelezett Szolgáltató a számviteli szétválasztási kimutatást a kötelezettség hatálya alatt az Eht. 62. § (1) bekezdése szerint naptári évenként az üzleti év zárásától számított hatodik hónap végéig köteles a Tanács részére benyújtani, amelynek jóváhagyásáról a Tanács az Eht. 62. § szerinti eljárásában dönt. A DH-664-138/2005. számú határozat alapján a Kötelezett Szolgáltatót terhelő számviteli szétválasztás kötelezettsége a jelen határozat közlésének napját követő napon hatályát veszti azzal, hogy a folyamatban lévő, a számviteli szétválasztási kimutatások jóváhagyására vonatkozó eljárásokban még a jelenleg hatályos kötelezettség szerint kell eljárni.

d) A Tanács az érintett piacon a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-664-174/2005. számú határozatában kirótt, az Eht. 106. § szerinti *„hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket”* változatlan formában fenntartja.

e) A Tanács az érintett piacon a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-664-174/2005. számú határozatában kirótt, az Eht. 108. § szerinti *„költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége”* kötelezettséget változatlan tartalommal fenntartja, azzal, hogy a Kötelezett Szolgáltató az DH-664-174/2005. számú határozat rendelkező része V. sz. mellékletének III. pontja szerinti adatokat (2 Mbit/s sávszélesség alatti digitális bérelt vonali szolgáltatásokra, 2004. évre vonatkozó adatokat) a 2 Mbit/s és az ez alatti sávszélességű digitális bérelt vonalakra egyaránt, a 2007-es évre vonatkozóan köteles benyújtani, valamint a tőkeköltségek számításánál alkalmazandó tőkeköltség-ráta (WACC) mértéke 16,3%-ra változott.

A Kötelezett Szolgáltató a költségalapú díjakat a jelen határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül köteles a Tanácshoz jóváhagyás céljából benyújtani.

Jelen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Tanácshoz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.

A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

Indokolás

A Tanács – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételten lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. A Tanács a tárgyi eljárás során az Európai Unió Bizottsága 2003/311/EC számú Ajánlásában, valamint a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló 16/2004. (VI. 24.) IHM rendeletben (a továbbiakban *„IHM rendelet”*) foglaltak mellett a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a Nemzeti Hírközlési Hatóság (a továbbiakban *„Hatóság”*) által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató (a továbbiakban *„IHM tájékoztató”*) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, valamint a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárása keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve megindította a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense”* elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában a piacelemzési eljárást, amelynek eredményeként továbbra is érintett piacként azonosította a tárgyi nagykereskedelmi piacot.

A Tanács az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként a Magyar Telekom Nyrt.-t azonosította. A piacelemzési eljárás során feltárt versenyprobléma, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense”* piacon jelentkező jelentős piaci erejének orvoslása érdekében a Tanács a piacelemzési eljárást lezáró jelen határozatának rendelkező részében a DH-664-174/2005. ügyszámon hozott határozatával kiszabott „átláthatóság”, „egyenlő elbánás”, „számviteli szétválasztás”, „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” és „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget a rendelkező részben foglaltak szerint módosította, illetve változatlan formában fenntartotta.

A határozat (a továbbiakban *„Határozat”*) felépítését és tartalmát az egyedi ügy jellegéből fakadó sajátos gazdasági, jogi és műszaki jellemzők alapvetően meghatározzák. A Határozat indokolásában került meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint értékelésének menete. A Határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Tanács által feltárt releváns közgazdasági, műszaki és jogi tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében a Tanács az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét ki is fejtette.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében az Eht. 52. § (2) bekezdése, valamint a 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 2005. november 9-én kelt DH-18709/2005. számú határozatával 30 napos határidő tűzésével adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő Hatóság által nyilvántartott valamennyi, a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense”* elnevezésű nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szolgáltató (a továbbiakban *„Szolgáltatók”*) számára.

A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a Hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Hatóság megvizsgálta a piac szerkezetét, illetve megállapította, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az Eht. 27. § szerint az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A Hatóság fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntés-előkészítési célú tevékenységének köszönhetően a Hatóság már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját hordozzák magukban.

A piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacon az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. Az adatszolgáltatás körében megismert adatokon túlmenően a Tanács megvizsgálta a 13. számú piac elemzése szempontjából releváns, nyilvánosan (pl.: általános szerződési feltételekben, nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat, valamint a társhatóságok által nyilvánosságra hozott információkat. Ennek megfelelően a Tanács az adatszolgáltatás beérkezésének időpontját követő esetleges piaci változásokra tekintettel konkrétan megvizsgálta annak lehetőségét is, hogy vannak-e olyan korábban nem ismert piaci folyamatok, amelyek miatt indokolt lenne újabb adatszolgáltatást elrendelni az érintett szolgáltatókkal kapcsolatban, valamint 2006. november 6-án értesítette a Szolgáltatókat a piacelemzési eljárás megindításáról. A Tanács úgy értékelte, hogy további adatszolgáltatásra van szükség a 2005. valamint 2006. évekre vonatkozóan a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok aktualizálása érdekében, valamint azon szolgáltatók vonatkozásában, akik a 2004.-es adatokat hiányosan szolgáltatták, illetve azon szolgáltatók vonatkozásában, akik az adatszolgáltatás elrendelésekor még nem szolgáltattak a piacon. Ennek megfelelően a Tanács 2007. januárjában, márciusában és májusában a tényállás megfelelő tisztázása érdekében a Ket. 51 §(3), az Eht. 52. § (2) és 151 § (2) bekezdése szerint kiegészítő adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő.

A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a 13. piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak. Az adatszolgáltatás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacokon, a piacelemzési eljárás keretében, a köztudomású tények alapján az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a Hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. A Tanács és a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban *„GVH”*) az együttműködés részleteit szabályozó Együttműködési megállapodás vonatkozó 6. fejezetében foglaltaknak megfelelően a tárgyi eljárása során együttműködött. Az együttműködés részletei a határozat Indokolásának „B” fejezetében kerülnek kifejtésre.

A Tanács az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve a jelen határozat tervezetét a Hatóság internetes oldalán 2007. október 16. napján, a Hírközlési Értesítő VI. Évfolyamának 11. számában pedig 2007. október 31. napján tette közzé.

A határozattervezetre az Eht. 36. §-a keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait a jelen határozat indokolásának „C” fejezete tartalmazza.

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a tárgyi Határozatának tervezetét részletes indokolással együtt 2007. december 10. napján megküldte az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozattervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv (38) szakaszára, amelynek alapján, a tagállamok közötti

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelemre oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra az Európai Bizottságnak a piacelemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2003. július 23. napján kiadott ajánlásában (2003/561/EC) foglaltak irányadóak. Ezen eljárás részletei a jelen határozat indokolásának „D" fejezetében kerülnek részletezésre.

Az érintett piacok megállapítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás egy több egymásra épülő szakaszból álló, közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint a Tanács azonosítja az érintett piacokat; elemzi az érintett piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra az Eht. XI-XIV. fejezetében foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően jogszabályban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt. Eljárása során a Tanács a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint az IHM tájékoztatóban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével járt el.

Az tárgyi eljárás első lépéseként a Tanács az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott, a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense"* elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából indult ki, meghatározta a szolgáltatási piacot és megállapította, hogy az ott megjelölt piac a Magyar Köztársaság területén érintett piacnak minősül. A Tanács az érintett piacon belül további elkülönült piacot nem azonosított.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint – elvégezte az érintett piacon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, és ez alapján jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót jelölt ki. Az eljárás első lépéseként a Tanács az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense"* elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából indult ki, meghatározta a földrajzi piacokat és megállapította, hogy az ott megjelölt piac a Magyar Köztársaság területén érintett piacnak minősül. A Tanács a rendelkező részben szereplő *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense"* elnevezésű nagykereskedelmi piacot elkülönült piacként azonosította.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint – elvégezte az érintett piacokon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató kijelölését, valamint e szolgáltatóra az Eht. által meghatározott körben kötelezettségeket határozott meg.

A Tanácsnak a tárgybani eljárásában, a döntése meghozatala érdekében elvégzett részletes elemzését az Indokolás „A" fejezete tartalmazza az alábbiak szerint:

I. Piacmeghatározás
II. A vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac vizsgálata, helyettesítési vizsgálat
III. Az érintett nagykereskedelmi piac meghatározása
IV. Az érintett piac további vizsgálata
V. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása
VI. Kötelezettségek kirovása

A Tanács a jelen határozat indokolása „A" fejezetének VI. része szerinti lefolytatott vizsgálatok alapján a kötelezett szolgáltatók tekintetében, az Eht.-nak a „Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelezettségei a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon" című XII. fejezetében meghatározott és azok közül a DH-664-174/2005. számú határozatában kirótt kötelezettségeket („átláthatóság", „egyenlő elbánás", „számviteli szétválasztás", „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettsége", valamint a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség") jelen határozatával módosította, illetve változatlan formában fenntartotta a rendelkező részben foglaltak szerint.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A. fejezet

I. PIACMEGHATÁROZÁS

I. 1. A piacmeghatározás menete

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendelet 1. sz. Mellékletében 13. számmal jelölt nagykereskedelmi piac, nevezetesen a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense”* elnevezésű piac vizsgálatából indult ki, figyelemmel az Európai Unió Bizottsága (továbbiakban: Bizottság) Ajánlására.

A piacmeghatározás első lépéseként, a szolgáltatási piac meghatározása során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát, a piac megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

A Tanács a jelen piacmeghatározás során szükség szerint megvizsgálta a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piaco(ka)t.

A Tanács megvizsgálta továbbá a vizsgált piacon esetlegesen megtalálható helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határaira hatást gyakorolhatnak.

A vizsgált szolgáltatási piac meghatározása után került sor a piac földrajzi határainak meghatározására, amelynek során a Tanács elsősorban a hálózatok által lefedett terület nagyságát és homogenitását vizsgálta.

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense”* nagykereskedelmi piac érintett piacnak tekinthető-e a Magyar Köztársaság területén, tehát teljesülnek-e Magyarországon is a Bizottság által a piacok szabályozási szempontból való érintettségének vizsgálatakor alkalmazott ex-ante kritériumok.

I. 2. Jogszabályi rendelkezések, definíciók, releváns szolgáltatás

I.2.1 Jogszabályi rendelkezések

A 13. számú „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense” nagykereskedelmi piac vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. §, 8., 23., 34., 37. és 96. pontjaiban meghatározott fogalmak (bérelt vonal, előfizetői hozzáférési pont, hálózati hozzáférési pont, hálózati végpont, ráépülő előfizetői szolgáltatás), továbbá az elektronikus hírközlési szolgáltatók számviteli nyilvántartásai elkülönített vezetésének részletes szabályairól szóló 19/2003. (XII. 27.) IHM rendelet [a továbbiakban: Sz. rend.] 2. § (1) bekezdés c), d), e) pontjában (hozzáférési hálózat, kiskereskedelem, társszolgáltató), valamint a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet [a továbbiakban: Korm. rendelet] 3. § (1) bekezdés 6., 11., 18. pontjában (jogosult szolgáltató, kötelezett szolgáltató, számozási terület), 3. § (2) bekezdés 1.4, 1.4.2 pontjában (bérelt vonali összekapcsolási szolgáltatás, kétvégű bérelt vonali összekapcsolási szolgáltatás) szabályozott fogalmak jelentették.

A Bérelt vonalak minimális készlete vonatkozásában: a piacelemzés során a Tanács a 2003/548/EC határozatban szereplő bérelt vonal típusokat tekintette irányadónak, amelyeket ezen EC határozat mellékletében megadott ETSI szabványok definiálnak.

Az EU Hivatalos Lapjában 2008. január 18-án jelent meg az Európai Bizottság 2008/60/EC számú határozata, amely módosította az egyetemes szolgáltatási irányelv 18. cikkében említett minimális készletéről szóló 2003/548/EC határozatot, törölve a bérelt vonalak minimális készletére vonatkozó mellékletet (amely a bérelt vonalak minimális készletének szabványokkal történő meghatározását tartalmazta), tekintettel arra, hogy a tagállamok *„Egyre szélesebb körben váltanak új hálózati architektúrára, amelyben már nem alkalmaznak műszaki megoldásként analóg típusú bérelt vonalakat. A digitális bérelt vonalak irányában mutatkozó keresletet, amelyet egyre inkább a nagy sebességű, legalább 2 048 kbit/s-os adatátvitel iránti igény jellemez, a piac ki tudja elégíteni. A nyilvános konzultációk a tagállamok, az érintett iparszövetségek és az érdekelt felek széles körű támogatásáról tanúskodtak az említett ötféle bérelt vonalnak a jelenlegi minimális készletből való elhagyása tekintetében.”*

Az Eht. értelmében a hatóság külön jogszabályban meghatározott kötelezettségeket állapíthat meg a bérelt vonali kiskereskedelmi piacon jelentős piaci erejű szolgáltatók vonatkozásában, az általuk nyújtott bérelt vonali szolgáltatások minimális készletére vonatkozóan, míg a minimális készletbe tartozó bérelt vonali átviteli kapacitás megállapításáról és az ezzel kapcsolatos műszaki feltételek meghatározásáról a Tanács határozatában rendelkezhet.

Az Eht. a fentebb említett miniszteri rendelet megalkotására a 182. § (4) q.) pontjában ad felhatalmazást, azonban a rendelet nem került meghozatalra. A 2001. évi XL. törvény felhatalmazása alapján született korábbi, a bérelt vonali szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató bérelt vonali szolgáltatási kötelezettségének feltételeiről szóló 8/2003. (VI. 20.) IHM rendelet még hatályban van, mellékletében határozva meg a bérelt vonalak minimális készletének listáját.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács piacelemzési eljárása során a hazai piaci adottságokat és a szolgáltatói adatszolgáltatások eredményeit figyelembe véve, összhangban az Eht. 110. § (2) bekezdésével, határozatában az alábbiak szerint határozta meg a jelentős piaci erejű szolgáltató által biztosítandó bérelt vonalak minimális készletét.

A bérelt vonalak minimális készletének elemei:

- normál- és speciális minőségű analóg bérelt vonalak
- 64 kbit/sec és 2048 kbit/sec strukturálatlan- és strukturált digitális bérelt vonalak.

ANALÓG BÉRELT VONALAK

Bérelt vonal típusa	Interfész jellemzők	Összeköttetés és minőségi jellemzők
Normál minőségű, kéthuzalos	MSZ EN 300 448:2002	MSZ EN 300 448:2002
Normál minőségű, négyhuzalos	MSZ EN 300 451:2002	MSZ EN 300 451:2002
Különleges minőségű, kéthuzalos	MSZ EN 300 449:2002	MSZ EN 300 449:2002
Különleges minőségű, négyhuzalos	MSZ EN 300 452:2002	MSZ EN 300 452:2002

DIGITÁLIS BÉRELT VONALAK

Bérelt vonal típusa	Interfész jellemzők	Összeköttetés és minőségi jellemzők
64 kbit/s	MSZ EN 300 288:2002	MSZ EN 300 289:2002
N x 64 kbit/s*	MSZ EN 300 766:2002	MSZ EN 300 766:2002
2048 kbit/s - E1 strukturálatlan	MSZ EN 300 418:2002	MSZ EN 300 247:2002
2048 kbit/s - E1 strukturált	MSZ EN 300 418:2002	MSZ EN 300 419:2002

* ahol $1 \leq N \leq 32$

A szolgáltatás nyújtására egyebekben a bérelt vonali szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató bérelt vonali szolgáltatási kötelezettségeinek feltételeiről szóló 8/2003. (VI. 20) IHM rendelet szabályai vonatkoznak.

I.2.2. A vizsgált piac releváns szolgáltatásainak tartalmi meghatározása, általános jellemzőinek a vizsgálata

A vizsgált piac azonosításának első lépéseként a Tanács elvégezte a releváns szolgáltatások vizsgálatát, piac megnevezését, a jogszabályokban meghatározott és a jelen I.2.2 pontban megadott fogalmakat alapul véve.

Ennek során a Tanács megvizsgálta az IHM rendeletben meghatározott tárgyi piacnak megfelelő, a jogi kereteken belül értelmezhető, a piacon ténylegesen nyújtott és igénybe vehető alapszolgáltatásokat.

A Tanács a vizsgálat alapján megállapította, hogy a vizsgált piacon a bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzői az alábbiak:

I.2.2.1 Bérelt vonal

Az Eht 188. § 8. pontja szerint a bérelt vonal "azon elektronikus hírközlő eszközök összessége, amelyek a hálózati végpontok között transzparens átviteli kapacitást biztosítanak, de nem tartalmazzák a felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkciókat." A definíció alapján tehát a Tanács minden olyan elektronikus hírközlő eszközt bérelt vonalnak tekint, mely két pont között transzparens átviteli kapacitást biztosít, és nem tartalmaz felhasználó által vezérelhető kapcsoló vagy útválasztó funkciót.

A fenti definíció egyes elemei alapján a Tanács rögzíti, hogy a bérelt vonal két hálózati végpont között létesít átviteli összeköttetést és ennek az összeköttetésnek a funkciójától függően a felhasználó határozza meg, milyen átviteli sebességet, azaz milyen sávszélességet igényel az általa meghatározott két pont között. Ennek megfelelően a bérelt vonali összeköttetés egyik jellemzője a sávszélesség, a másik jellemzője a két hálózati végpont földrajzi elhelyezkedése, a harmadik a bérelt vonali összeköttetés hossza.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Átviteli kapacitás biztosítása

A bérelt vonal alapvető jellemzője, hogy az igényelt sávszélesség bármely időpontban a felhasználó rendelkezésére áll, függetlenül attól, hogy milyen napszakról vagy milyen egyéb forgalmi helyzetről van szó. Ezt a garantált, minden körülmények között rendelkezésre álló sávszélességet általában úgy biztosítják, hogy a bérelt vonalat kizárólagos használatra telepített vagy átengedett hírközlő eszközök összességével valósítják meg. Erre a kizárólagosságra utal a “bérelt vonal” kifejezésben a"bérelt" szó.

Transzparencia

A bérelt vonal alkalmazása esetén a két hálózati végpont között olyan átviteli út jön létre, melyen keresztül az átvitt jelek a bérelt vonal alaptípusának megfelelően változatlan formában állnak rendelkezésre, tehát az átvitel folyamán az átvitt információ alapvető jellemzői nem változnak meg.

A bérelt vonal alaptípusa lehet analóg vagy digitális és ezeken a kategóriákon belül is lehet megkülönböztetéseket tenni (beszédátvitel, zenei átvitel, strukturálatlan, strukturált átvitel stb.).

Felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkció hiánya

A két hálózati végpontot összekötő bérelt vonalban lehet kapcsolóelem (kapcsolóközpont vagy útválasztó), de ezeket a kapcsolóelemeket a felhasználó nem vezérelheti. Felhasználó általi vezérlésnek számít, pl. ha az elküldött információ tartalmazza a címet, ahova el kell jutnia vagy a kapcsolat-felépítéshez a felhasználó azonosító számokat (telefonszám stb.) használ.

Hálózati végpontok közötti összeköttetés

A bérelt vonal lényege, hogy a két hálózati végpont adott, tehát az átvitel csak e két pont között lehetséges. Olyan kapcsolóelemek azonban lehetnek a bérelt vonali összeköttetésben, melyeket nem a felhasználó vezérel, hanem pl. egy hálózatmenedzselő rendszer.

A bérelt vonal tulajdonviszonya

A bérelt vonal elnevezésben használt „*bérelt*” kifejezés nem a bérletre, mint polgári jogi jogviszonyra utal, ugyanis ha egy szolgáltató a saját céljaira épít ki egy adott célra szolgáló, kizárólagos használatú átviteli összekötetést, az is bérelt vonalnak minősül, ha két hálózati végpont között transzparens átviteli kapacitást biztosít, és nem tartalmaz felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkciót.

Ennek megfelelően a hírközlő hálózatok nagy mennyiségben használnak bérelt vonali összeköttetéseket, hiszen mind a telefon, mint az adatátviteli hálózatok felépítése olyan, hogy a kapcsolóközpontokat transzparens átviteli utak kötik össze. A bérelt vonal tehát a hírközlő hálózatok alapvető építő eleme függetlenül attól, hogy az a szolgáltató saját tulajdonában van, vagy valamilyen egyéb jogcímen használja.

I.2.2.2 A bérelt vonali szolgáltatás fogalma

A bérelt vonali szolgáltatás esetében egy szolgáltató bérelt vonali kapcsolatot létesít két hálózati végpont között és azt ellenérték fejében rendelkezésre bocsátja a használónak. A létesítés során a bérelt vonali kapcsolat egyes szegmensein vagy maga építi ki az összeköttetést, vagy másik szolgáltatótól veszi azt igénybe. Az ellenérték fejében rendelkezésre bocsátott bérelt vonal használója ennek megfelelően lehet egy másik szolgáltató vagy egy végfelhasználó.

A menedzselt bérelt vonali szolgáltatás

A bérelt vonali szolgáltatáshoz hozzá tartozhat a bérelt vonal karbantartása, a hibajavítás és sok esetben a meghibásodott bérelt vonal automatikus helyettesítése is a hibajavítás időszakára. Ez a szolgáltatás a menedzselt bérelt vonali szolgáltatás. A menedzselt bérelt vonali szolgáltatás esetén a szolgáltatást nyújtó cég a bérelt vonal éves rendelkezésre állására, az átlagos javítási időre és a fenntartási osztályra (amely egy adott sávszélességi tartományba tartozó bérelt vonal javítási idejére ad meg a szolgáltató által vállalt követelményt. Szokásos kategóriái: átlagos vagy normál, gyors, illetve express) is kötelezettséget vállal a szerződésben.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

I.2.2.3 Piaci tranzakciók típusai

A bérelt vonali szolgáltatások esetében kiskereskedelmi és nagykereskedelmi piac egyaránt létezik. Amennyiben a szolgáltató a bérelt vonali szolgáltatását egy végfelhasználónak nyújtja, akkor kiskereskedelmi tranzakcióról beszélünk. Amennyiben a bérelt vonali szolgáltatást a szolgáltató egy másik hírközlési szolgáltató számára nyújtja, akár azért, hogy ez utóbbi azt a hálózatában használja, akár azért, hogy tovább értékesítse, akkor viszont nagykereskedelmi tranzakcióról beszélünk.

I.2.2.4 Kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás

A kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást a szolgáltató két hálózati végpont között nyújtja az előfizető részére. A bérelt vonali szolgáltatás nyújtásához tehát a két hálózati végpontot – például az előfizető két telephelyét – köti össze egy bérelt vonallal. Az összeköttetés egy része általában olyan nyomvonalon halad, ahol a szolgáltatónak már vannak kiépített bérelt vonali összeköttetései, vagy olyan hálózata, melyből kapacitást tud felszabadítani a bérelt vonal számára. A hálózat azon pontjait, ahol a hálózat csomópontjait összekötő átviteli utakhoz csatlakozni lehet, a szolgáltatók jelenléti pontoknak nevezik. A hálózattal rendelkező bérelt vonali szolgáltatók tehát az összeköttetés nagy részét a jelenléti pontok közötti bérelt vonali szakaszokkal, más részeit pedig a jelenléti pont és a hálózati végpont közötti bérelt vonali szakaszokkal valósítják meg.

I.2.2.5 Nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás

Bérelt vonali trönk szegmens

Két jelenléti pont között igénybe vett bérelt vonali szakasz – a fenti definíció szerinti tartalommal – a bérelt vonali trönk szegmens.

Bérelt vonali végződtetési szegmens

Az összeköttetés egy része – az előfizető telephelyén lévő hálózati végpont és a szolgáltató legközelebbi jelenléti pontja közötti szakasz – azonban sok esetben új átviteli rendszer kiépítését igényli.

Ezt a szakaszt, tehát az előfizető telephelyén lévő hálózati végponttól a szolgáltató legközelebbi jelenléti pontjáig terjedő bérelt vonali szakaszt bérelt vonali végződtetési szegmensnek nevezzük.

A legáltalánosabb esetben tehát egy teljes bérelt vonali összeköttetés egy-egy végződtetési szegmensből és a két végződtetési szegmens között kapcsolatot teremtő trönk szegmens(ek)ből áll. Természetesen abban az esetben, ha az egyik vagy mindkét hálózati végpont egy-egy jelenléti ponttal egybeesik, akkor a bérelt vonal csak egyetlen végződtetési szegmenst vagy éppen egyet sem tartalmaz.

Nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás

Sok esetben a kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtó szolgáltató az igényelt bérelt vonalnak csak egyes szegmenseivel rendelkezik, tehát a szolgáltatás nyújtásához szükséges bérelt vonal kiépítéséhez más szolgáltatók bérelt vonali szegmenseit is fel kell használnia. Ezeket a bérelt vonali szegmenseket a nagykereskedelmi tranzakciók révén tudja megszerezni, s a bérelt vonali szegmensek a két szolgáltató hálózata közötti összekapcsolási ponton tudnak összekapcsolódni.

A bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmens szolgáltatása

A 13. számú "Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" nagykereskedelmi piac azon piaci tranzakciók összességét tartalmazza, ahol a fentiekben részletezett bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatás nagykereskedelmi értékesítésére került sor. A piachoz tartozás során a Tanács nem vizsgálja, hogy a nagykereskedelmi értékesítés során nyújtott bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatást az igénylő szolgáltató tovább értékesíti-e, vagy egy elektronikus hírközlő hálózat elemeként építi be.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

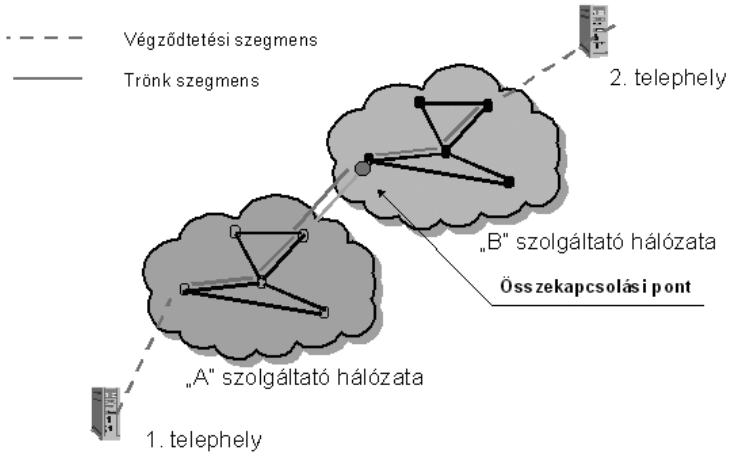

1. ábra A nagykereskedelmi végződtetési szegmens és trönk szegmens definíciója

I.2.3. A vizsgált bérelt vonali piac bemutatása, piaci szereplők, a piac struktúrája

A 7. számú "Bérelt vonalak minimális készlete" kiskereskedelmi piacon , 13. számú „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" nagykereskedelmi piacon és a 14. számú „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense" nagykereskedelmi piacon összesen 59 bejelentett szolgáltató végzett a 2004-2006. közötti időszakban bérelt vonali szolgáltatást. Ebből 2006-ban a 7-es, a 13-as, és a 14-es piacokon összesen 38 volt a bejelentett bérelt vonali szolgáltató. E szolgáltatók közül 10 ténylegesen nem végez bérelt vonali szolgáltatást.

A "Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" nagykereskedelmi piac jellemzői:

- Az adott piacon 8 szolgáltató minősül ténylegesen piaci szereplőnek.
- A nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatások árbevétele 2006-ban üzleti titok forint volt. A bevételek 2005-ről 2006-ra pedig mintegy üzleti titok %-kal bővültek.
- 2 Mbit/s és alatti szegmensben a bevételi arányok alapján a Magyar Telekom Nyrt. a legjelentősebb súlyú piaci szereplő. A Magyar Telekomot jelentősen leszakadva követi az Invitel (üzleti titok) és a Hungarotel Zrt. (üzleti titok) (2006-os adatok).
- Ugyancsak 2006-ban a 2 Mbit/s-nál nagyobb sávszélességű szegmensben a Hungarotel Zrt. súlya nagyságrenddel kevesebb a bevételei alapján, az Invitel Zrt. részesedése alig változik, míg a Magyar Telekom Nyrt. részesedése üzleti titok százalékponttal növekszik a 2Mbit/s alatti szegmenshez képest.

II. A VIZSGÁLT NAGYKERESKEDELMI PIACHOZ KAPCSOLÓDÓ KISKERESKEDELMI PIAC VIZSGÁLATA, HELYETTESÍTÉSI VIZSGÁLAT

A Tanács szükségesnek tartotta a tárgyalt nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó releváns kiskereskedelmi piac áttekintését és a nagykereskedelmi piacra gyakorolt hatások vizsgálatát, mivel a kiskereskedelmi piacon lehetséges helyettesítés általában befolyásolja a nagykereskedelmi piac határait.

A kiskereskedelmi piac áttekintése nem teljes körű, annak során azon szempontok kerülnek vizsgálatra, melyeknek feltehetően jelentős kihatása lehet a nagykereskedelmi piac vizsgálata szempontjából.

A Tanács a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" piachoz tartozó kiskereskedelmi piacnak a bérelt vonali szolgáltatások kiskereskedelmi piacát tekintette.

A Tanács a 7. számú „Bérelt vonalak minimális készlete" kiskereskedelmi piac elemzése során részletesen megvizsgálta ezen kiskereskedelmi piac versenyviszonyait, így a 7. sz. piaci határozatban, a kiskereskedelmi piaccal kapcsolatban tett megállapításokat vette alapul jelen piac elemzése során is.

A kiskereskedelmi szinten lehetséges keresleti helyettesítés elemzése során a Tanács azt vizsgálta, hogy léteznek-e olyan, a fogyasztók által választott helyettesítő szolgáltatások, amelyek a nagykereskedelmi szinten éreztetik hatásukat.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A vizsgált piac meghatározása során a Tanács továbbá olyan helyettesítési lehetőségeket keresett, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait. A keresleti és kínálati helyettesítés vizsgálatát a Tanács elvégezte mind a kiskereskedelmi, mind a nagykereskedelmi piacra vonatkozóan.

A Tanács a keresleti helyettesítési vizsgálat során elsősorban a funkcionális azonosságokat, valamint az adott szolgáltatás igénybe vételi és kereskedelmi jellemzőit vette figyelembe. A kínálati helyettesítés keretében elsősorban annak vizsgálata történt meg, hogy más szolgáltatók az árak kis mértékű, de jelentős és tartós emelkedésére az adott szolgáltatás nyújtásának megkezdésével válaszolnának-e (hipotetikus monopolista teszt).

II.1. Helyettesítési vizsgálat a kiskereskedelmi piacon

A Tanács megvizsgálta a helyettesítést a bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacán és annak a nagykereskedelmi végződtetési szegmensre gyakorolt hatásait.

Mint az már fentebb rögzítésre került, a bérelt vonalak minimális készletének a piaca meghatározása során a Tanács olyan helyettesítési lehetőségeket vizsgált, amelyek módosíthatják a piac határait.

A Tanács az Eht. 188. § 8. pontjában foglalt definíció szerint minden olyan elektronikus hírközlő eszközt bérelt vonalnak tekint, amely *„a hálózati végpontok között transzparens átviteli kapacitást biztosít, de nem tartalmazza a felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkciókat.”*

A Tanács elsősorban a szolgáltatásnak a definícióban megfogalmazott funkcionális- vizsgálatával, valamint az igénybe vétel és kereskedelmi (ár, fizetési és szolgáltatásnyújtási feltételek stb.) jellemzőinek figyelembe vételével határozta meg a szolgáltatási piacot, amelyekre tekintettel a felhasználó a szolgáltatás igénybe vételekor eldönti, hogy a szóban forgó szolgáltatás helyettesíti-e számára a leírt bérelt vonali szolgáltatást.

Azok a szolgáltatások, amelyek nem rendelkeznek a fenti jellemzőkkel és a fogyasztók számára nem helyettesíthetik közvetlenül a hagyományos bérelt vonali szolgáltatást, nem tartoznak az adott érintett piachoz. Ezek a szolgáltatások érdemben nem befolyásolják a bérelt vonali szolgáltatások keresletét, a bérelt vonali piacon jelentős piaci erejű szolgáltatók árazási magatartására, a szolgáltatás kereskedelmi feltételeinek kialakítására nincsenek hatással.

Az alábbiakban a nagykereskedelmi végződtetési szegmens piac meghatározása szempontjából releváns szempontok alapján elvégzett helyettesítési vizsgálatok bemutatására kerül sor.

A Tanács a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások piacának azonosításakor, a helyettesítés vizsgálata során az alábbi szolgáltatások helyettesítési hatását vizsgálta:

- a nemzetközi bérelt vonali szolgáltatás a vizsgált kiskereskedelmi piachoz tartozik-e;
- az eltérő sávszélességű bérelt vonalak azonos kiskereskedelmi piachoz tartoznak-e;
- az analóg és a digitális bérelt vonali szolgáltatások azonos kiskereskedelmi piacot alkotnak-e;
- a bérelt vonali szolgáltatások és az egyéb, alábbiakban felsorolt adatátviteli szolgáltatások azonos kiskereskedelmi piachoz tartoznak-e:
  - VPN (Virtual Private Network), virtuális magánhálózat
  - IP-VPN (IP Virtual Private Network), virtuális magánhálózat IP (Internet Protocol) alapon
  - ATM (Asynchronous Transfer Mode), aszinkron átviteli mód alapú átviteli szolgáltatás
  - Frame Relay (kerettovábbító) alapú átviteli szolgáltatás
  - Ethernet alapú átviteli szolgáltatás
  - Bérelt vonalon nyújtott Internet-szolgáltatás
  - SDSL-szolgáltatás.

A Tanács a fentiek közül valamennyi szolgáltatás helyettesítési hatásának szerepét megvizsgálta a bérelt vonali nagykereskedelmi végződtetési szolgáltatások szempontjából.

II.1.1. A nemzetközi bérelt vonali és a belföldi bérelt vonali szolgáltatások helyettesítési lehetőségei

A Tanács megvizsgálta a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatási piac kiterjedését, melyet a Bizottság Ajánlásában a bérelt vonalak minimális készleteként határozott meg az Egyetemes szolgáltatási irányelvben foglaltaknak megfelelően. Az Ajánlás tételesen nem tesz különbséget belföldi és nemzetközi bérelt vonali szolgáltatás között.

A Tanács külön részpiacként határozta meg e két kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatási kört. Eszerint a belföldi kiskereskedelmi bérelt vonali piachoz tartoznak mindazon kiskereskedelmi bérelt vonalak, amelyeknek mindkét végpontja (A és B végpontok) Magyarország területén található és a nemzetközi (Magyarországhoz is kötődő) kiskereskedelmi bérelt vonali piachoz tartoznak azok, amelyeknek egyik végpontja (A végpont) Magyarországon, a másik végpontja (B végpont) Magyarországon kívül található.

A Tanács megvizsgálta, hogy vajon e két kiskereskedelmi részpiac azonos piachoz tartozik-e és milyen mértékben, az alábbiak szerint.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács kiindulópontja az volt, hogy egy belföldi kiskereskedelmi bérelt vonal, melynek mindkét végpontja Magyarország területén található, nem helyettesíthető egy Magyarországról egy másik országba irányuló bérelt vonali összeköttetéssel.

A keresleti helyettesítés vizsgálatának eredménye szerint valószínűtlen, hogy egy nemzetközi bérelt vonali fogyasztó egy nemzetközi bérelt vonali hipotetikus monopolista kis mértékű (5-10%-os), de jelentős és tartós áremelése esetén áttérne a belföldi bérelt vonal használatára, vagyis pl. egy Budapest-Varsó bérelt vonali összeköttetést nem helyettesít egy Budapest-Székesfehérvár közötti bérelt vonali kapcsolat.

A fentiek alapján a hazai eltérő földrajzi elhelyezkedésű végpontokat összekötő bérelt vonali szolgáltatások is külön piacot alkothatnának. A nemzetközi és a belföldi bérelt vonalak külön piacként való kezelése mellett erősebb érvek is szólnak, amelyek az alábbiakban kerülnek kifejtésre.

A nemzetközi bérelt vonali szolgáltatás nyújtásának feltételei gyökeresen eltérnek a belföldi bérelt vonal szolgáltatás feltételeitől, ugyanis:

- a végpontok közötti tipikus távolság jóval nagyobb, és
- a szolgáltatás ára részben ennek, részben a szolgáltatást igénylők körének magasabb fogyasztási hajlandósága miatt lényegesen magasabb,
- általában az igényelt sávszélesség is nagyobb, a 2 Mbit/s-t meg nem haladó értékesítés volumene az ennél nagyobb sávszélességű kapcsolatokéval összehasonlítva nem jelentős,
- a nemzetközi bérelt vonali összeköttetések esetén az igényelt relációk jelentős részén még most is viszonylag kevés szolgáltató képes versenyképes ajánlatot adni, különösen úgy, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz alapvetően saját hálózatát használja (részben ennek köszönhető a szolgáltatás magasabb ára is).

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a magyarországi belföldi és a Magyarországot „érintő" nemzetközi bérelt vonali kiskereskedelmi piacokon a versenyviszonyok jelentősen eltérnek.

II.1.2 A keresleti helyettesítés vizsgálata a vizsgált kiskereskedelmi piacon

II.1.2.1. Kiskereskedelmi piacok és a sávszélességek

A Tanács megvizsgálta, hogy a különböző sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalak azonos kiskereskedelmi termékpiachoz tartoznak-e. Magyarországon a kiskereskedelmi digitális bérelt vonalak jelenleg az alábbi sávszélességekben állnak rendelkezésre:

- 64 kbit/s (és annak többszörösei 2048 kbit/s-ig)
- 2 Mbit/s-nál nagyobb

A 2. ábra üzleti titkot tartalmaz.

2. ábra A belföldi digitális bérelt vonalak számának alakulása 2004-2006

A kiskereskedelmi bérelt vonalak olyan kapacitást biztosítanak a véghasználónak, amely nagyon sokféle, különböző típusú kommunikációs forgalom pont-pont közötti átvitelét teszi lehetővé. Az igényelt kapacitás-mennyiségeket az adott útvonalon továbbítandó forgalom mennyiségéhez igazítják. A Tanács ilyen összefüggésben vizsgálta, hogy az egyes eltérő sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalak milyen mértékben helyettesítik egymást.

A Tanács megvizsgálta, hogy az adott sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást nyújtó hipotetikus monopolista 5-10%-os áremelése[1] jelentős számú végső felhasználót egy másik (alacsonyabb vagy magasabb) sávszélességre történő átállásra késztet-e, minek következtében az áremelés végül is nem jár a nyereség növelésével.

Funkcionális helyettesítés

Csak az alkalmazás (funkcionalitás) szempontjaira figyelemmel, a Tanács megállapította, hogy az alacsonyabb sávszélességű bérelt vonalak többszörösei lehetséges helyettesítői a magasabb sávszélességű bérelt vonalaknak, és a magasabb sávszélesség kielégíti az alacsonyabb sávszélességű igényeket.

1 A hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelő feltétel.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács a rendelkezésre álló információi alapján megállapította, hogy a 2 Mbit/s-os[2] és az alatti bérelt vonalakat jellemzően réz érpáras infrastruktúrán nyújtják, míg a 2 Mbit/s-nál nagyobb sávszélességű bérelt vonalakat optikai hálózaton.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy funkcionális szempontból a nagyobb sávszélességű bérelt vonal az alacsonyabb sávszélességű bérelt vonal helyettesítő szolgáltatásaként viselkedik, legalább ugyanolyan szintű alkalmazás biztosítása mellett.

Ebből következően amennyiben az egyik konkrét 2 Mbit/s-nál nem nagyobb sávszélességű bérelt vonali szolgáltatás árában a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelő, nem átmeneti 5-10%-os áremelkedés történne, a szolgáltatás igénybe vevői helyettesíthetnék az adott szolgáltatást a „szomszédos" (azaz az adott sávszélességű szolgáltatástól 64 kbit/s-nyi mértékben különböző) sávszélességű szolgáltatással, akár az alacsonyabb sávszélességű szolgáltatással is. Ezt alátámasztja az is, hogy a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó sávszélességű bérelt vonal szolgáltatások ára a „szomszédos" (tehát egymástól 64 kbit/s-nyi „távolságra" lévő) szolgáltatások esetén nem tér el jelentős mértékben.

Mindezek alapján a Tanács megállapította, hogy a „szomszédos" (azaz az adott sávszélességű szolgáltatástól 64 kbit/s-nyi mértékben különböző) sávszélességű bérelt vonali szolgáltatások egymás helyettesítő szolgáltatásának tekinthetőek a fogyasztók egy lényeges ún. határfogyasztó[3] csoportja számára a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó sávszélességű szolgáltatások esetén.

Ez a helyettesítés a 2 Mbit/s-ot meghaladó, illetve meg nem haladó kategóriák között nem áll fenn, mert ezen szolgáltatások ára (főleg a két kategóriában alkalmazott, jellemzően eltérő technológia miatt) a 2 Mbit/s-ot meghaladó kategóriában a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó leggyorsabb jelátvitelt lehetővé tevő szolgáltatásainál jóval magasabb minden jelentős szolgáltató esetén.

A 2 Mbit/s-ot meghaladó bérelt vonali szolgáltatások tipikusan kínált és igénybe vett „szomszédos" sávszélességei jelentősen különböznek egymástól, ami miatt a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó kategóriában fennálló „szomszédos" sávszélesség-kategóriák közötti helyettesítés nem áll fenn.

Amint azt a Tanács a 7. számú „Bérelt vonalak minimális készlete" piaci Határozatának V.1.1.2 alfejezetében megállapította, a vizsgált időszakban a magasabb, 2 Mbit/s-nál nagyobb sebességű bérelt vonalak bevételei jelentősen emelkedtek, nagyságrendben összemérhetővé váltak a kisebb sebességű digitális bérelt vonalak bevételeivel és e szegmensben a Tanácsnak nincs tudomása versenyproblémáról.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a 2 Mbit/s feletti tartomány nem tartozik a releváns kiskereskedelmi bérelt vonali piachoz, azaz a keresleti helyettesítés alapján az Ajánlásban szereplő bérelt vonalak minimális készletéhez tartozó szolgáltatások piacának magasabb sávszélességű bérelt vonali szolgáltatásokkal való bővítése nem indokolt.

II.1.2.2. Analóg és digitális bérelt vonalak vizsgálata

A Tanács megvizsgálta, hogy van-e olyan bizonyíték, amely alátámasztja, hogy a keskeny (2 Mbit/s és az alatti) sávszélességű analóg és digitális bérelt vonalak egy piacot alkotnak, vagyis a digitális bérelt vonalak versenykorlátot jelentenek-e az analóg bérelt vonalak árképzésére vonatkozóan, és/vagy az analóg bérelt vonalak korlátot jelentenek-e a digitális bérelt vonalak árait illetően, az alábbiak szerint:

A funkcionalitás vizsgálata

A Tanács megállapította, hogy nincs jelentős funkcionális eltérés a keskeny sávszélességű digitális (64 kbit/s) és analóg bérelt vonalak között, az alábbiakra tekintettel:

- mind az analóg, mind a digitális bérelt vonalak támogatják a hang- és adatátvitelt, és
- a keskeny sávszélességű bérelt vonalak mindkét típusának nyújtásához igénybevett fizikai átviteli közeg azonos, a hálózati eszközök csak a végberendezés tekintetében különböznek.

A digitális bérelt vonal nagyobb flexibilitást kínál az átviendő forgalom típusát illetően. Pl. a digitális bérelt vonal adatátvitel esetében 64 kbit/s sávszélességet garantál (és képes a beszédhang átvitelére is, ha a véghasználó rendelkezik megfelelő végberendezéssel), míg az analóg vonal csak beszédhang átvitelt garantál és csak kisebb sávszélességgel képes adatátvitelre (modem segítségével). Ilyen értelemben a digitális bérelt vonal magasabb szolgáltatás minőséggel jellemezhető.

---

2 Jelen vizsgálat céljából és során a Tanács a 2048 kbit/s sávszélességű bérelt vonalat 2 Mbit/s-os bérelt vonallal egyenlőnek tekinti.

3 A felhasználók egy csoportja határfogyasztói csoportnak tekinthető, ha helyettesítési magatartásának hatása érdemben képes befolyásolni a szolgáltatók magatartását

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A szolgáltatások árainak vizsgálata

A Tanács a rendelkezésére álló adatok alapján megállapította, hogy nem lenne nyereséges a hipotetikus monopolista szolgáltató számára, ha akár az analóg vagy akár a digitális bérelt vonali árait 5-10%-kal megemelné[4]. Az ilyen áremelésre válaszul jelentős számú véghasználó állna át a másik típusú – digitális vagy analóg – bérelt vonal igénybe vételére.

A Tanács megállapította, hogy a digitális és analóg bérelt vonalak nyújtásához tartozó költségek lényegében csak a hálózati végberendezés költségeiben (amelyek a digitális berendezés esetében magasabbak) térnek el egymástól. Nem áll a Tanács rendelkezésére olyan adat, amely arra utalna, hogy a két különböző típusú szolgáltatás versenyárait illetően jelentős eltérések lennének. A költségekben fennálló különbség nem olyan mértékű, hogy kizárná a keskenysávú digitális bérelt vonalak nyújtását az analóg bérelt vonalak árának 5-10%-os emelése esetén. Tehát az analóg és keskenysávú szolgáltatások árszerkezete és költségszerkezete nem tér el olyan mértékben, hogy az meggátolná az adott szolgáltatások egyazon piachoz való tartozását.

A végpontszámok vizsgálata

A Tanács a rendelkezésére álló adatok alapján megállapította, hogy az igénybe vett analóg bérelt vonalak száma folyamatos csökkenést mutat az elmúlt három évben. Ez annak a jele lehet, hogy a lejáró analóg bérelt vonali szerződéseket a szolgáltatás igénybe vevői általában digitális bérelt vonali szerződésekkel újítják meg, illetve, hogy ahol a szolgáltató már képes digitális szolgáltatást nyújtani, ott azt felajánlja meglévő analóg bérelt vonalakat használó ügyfeleinek.

A 3. ábra üzleti titkot tartalmaz.

3. ábra A belföldi analóg és digitális bérelt vonalak számának alakulása, 2004-2006

A keresleti helyettesítés II.1.2.2 pontban foglalt vizsgálata alapján a Tanács megállapította, hogy nem indokolt a keskeny sávszélességű analóg és digitális kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások piacának elkülönítése.

II.1.2.3. Bérelt vonalak és egyéb adatátviteli szolgáltatások vizsgálata

Annak értékelése során, hogy az egyéb adatátviteli szolgáltatások a kiskereskedelmi bérelt vonalak minimális készletén nyújtott szolgáltatások piacához tartoznak-e, a Tanács a funkcionális helyettesítés vizsgálata mellett elsősorban azt vizsgálta, hogy ezek a szolgáltatások milyen mértékben gyakorolnak nyomást a kiskereskedelemi bérelt vonalak árképzésére.

Ezért a Tanács részletesen elemezte, hogy az alább felsorolt termékek a bérelt vonalak minimális készletének piacához tartoznak-e.

A Tanács a kiskereskedelmi bérelt vonalak minimális készletét a Bizottság összehangolt jellemzőkkel és kapcsolódó szabványokkal együtt a bérelt vonalaknak az Egyetemes Szolgáltatási Irányelv 18. cikkében említett minimális készletéről szóló 2003/548/EK határozata mellékletében található táblázat alapján, a megfelelő honosított szabványok (lásd jelen Határozat I.2.1 pontjában) figyelembe vételével határozta meg, ide tartoznak a normál- és speciális minőségű analóg bérelt vonalak és a 64 kbit/s és a 2048 kbit/s sebességű strukturált és strukturálatlan digitális bérelt vonalak.

A kiskereskedelmi bérelt vonalak minimális készlete transzparens átviteli kapacitást és garantált sávszélességet biztosít két pont között. A véghasználó határozza meg a bérelt vonalon átvitt szolgáltatások jellegét és összetételét. Ezenkívül, Magyarországon a bérelt vonali szolgáltatást általában szolgáltatási szerződés (service level agreement) alapján nyújtják, amely előírja a szolgáltatás minőséget, a hibaelhárítást (fault response) és az egyéb szolgáltatástámogató elemeket, hogy biztosítsák a bérelt vonali szolgáltatás minőségét.

A kiskereskedelmi bérelt vonali piac meghatározásakor a Tanács figyelembe vette a szabályozás technológia-semlegességének kívánalmát, azaz, hogy ne legyen kötelező és ne kerüljön előnyben részesítésre valamely konkrét technológia alkalmazása. Ezért a Tanács a piacmeghatározás során nem tett különbséget az alkalmazott bérelt vonali technológiák között, amennyiben nem tapasztalt jelentős funkcionális vagy árazási különbséget.

Annak áttekintése során, hogy mely szolgáltatások tartozhatnak a kiskereskedelmi bérelt vonali piachoz, különbséget kell tenni a szolgáltatások és azok között a platformok között, amelyeken a szolgáltatásokat nyújtják. Elméleti szinten ez viszonylag egyszerű, míg a gyakorlatban meglehetősen nehéz, ugyanis az ATM-en vagy IP platformon nyújtott

4 A hipotetikus monopolista teszt szerinti feltétel.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

szolgáltatások tekintetében a különbség gyakran alig észrevehető, mivel a szolgáltatásokat a mögöttük álló platformra utalással értékesítik, hogy kiemeljék azokat a műszaki jellemzőit, amelyek megkülönböztetik a bérelt vonali szolgáltatásoktól.

A Tanács abból a szempontból elemezte a fent említett termékeket, hogy azok a helyettesítési viszonyok által kifejtett verseny alapján befolyásolják-e a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások feltételeinek alakulását, azaz indokolt-e a vizsgált piac meghatározásának kiszélesítése.

A VPN vizsgálata

A több telephellyel rendelkező cégek, vállalatok egyik alternatív lehetősége telephelyeik kommunikációs összekapcsolása számára a virtuális magánhálózatok kialakítása. A virtuális magánhálózatok kialakítását olyan szolgáltatók kínálják fel, amelyeknek kiterjedt nyilvános hálózati kapacitásuk van, és ezen képesek a megfelelő technológia alkalmazásával az ügyfeleik által igényelt hálózati szolgáltatásokat nyújtani.

A megoldást azért nevezik virtuális magánhálózatnak, mert a közös hordozóhálózat ellenére is az összes ügyfél úgy érzékeli, mintha saját magánhálózata lenne, a többi kapcsolat és végpont számukra nem látható.

A szolgáltatás infrastrukturális alapját a szolgáltató üzemeltetésében lévő nyilvános hálózat, a saját telepítésű összeköttetések vagy a nagykereskedelmi piac trönk- illetve végződtetési szegmens részeit képező bérelt vonali összeköttetések alkotják. Ennek megfelelően a nagykereskedelmi piac vizsgálatánál ezeket a bérelt vonalakat figyelembe kell venni. Mivel ezek a bérelt vonalak a kiépített komplex hálózatoknak csak elemei, a belőlük kialakított hálózat már nem tekinthető bérelt vonalinak.

A Tanács ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a nyilvános hálózaton kialakított VPN szolgáltatás mennyiben helyettesíti a bérelt vonali szolgáltatást. Ezzel kapcsolatban megállapította, hogy amennyiben a kialakított VPN hálózat kettőnél több végpontot tartalmaz, akkor a VPN hálózatban a forgalom irányításához a felhasználó által vezérelt kapcsolási vagy útvonal-választási funkciót is igénybe kell venni. Mivel a piacmeghatározás és a piacelemzés során használt bérelt vonali definíció kizárólag azokat a vonalakat számítja a bérelt vonalak közé, amelyek nem tartalmaznak a felhasználó által vezérelt kapcsolási, illetve útvonal választási funkciót, ez a VPN-szolgáltatást kizárja a lehetséges helyettesítő szolgáltatások köréből.

Amennyiben a VPN hálózatban van olyan részhálózat, mely összesen két végpontot tartalmaz, azaz pont-pont összeköttetést valósít meg, akkor ez a VPN összeköttetés annak ellenére sem tartalmaz felhasználó által vezérelt kapcsolási vagy útvonal-választási funkciót, ha az ehhez infrastruktúrát adó nyilvános hálózatban a kapcsolat tartalmaz kapcsolóelemeket.

Az alaphálózat kapcsolási módjától függően két eset lehetséges:

- Amennyiben az alaphálózat vonalkapcsolt hálózat, akkor a pont-pont VPN kapcsolatban ugyan az igényelt sávszélesség rendelkezésre fog állni, azonban nem garantálható, hogy a kapcsolat minden esetben fel tud épülni, ez a forgalmi viszonyok függvénye.
- Amennyiben az alaphálózat csomagkapcsolt, akkor viszont a hálózat típusától függ, milyen mértékben garantálható az állandóan elérhető sávszélesség, mert ez a forgalmi viszonyok függvénye és a transzparencia sem mindig teljesül. Ebből a szempontból az Internet protokoll alapú VPN hálózatok bizonyulnak a legfejlettebbeknek.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vonalkapcsolt alapú VPN szolgáltatások nem helyettesítői a bérelt vonali szolgáltatásnak, a csomagkapcsolt alapú VPN szolgáltatások közül pedig az IP VPN-t szükséges tovább vizsgálni.

Internet protokoll alapú virtuális magánhálózat (IP VPN)

Az Internet protokoll alapú virtuális hálózatok esetén két hálózati pont között nincs állandó, az összeköttetéshez rendelt fix átviteli kapacitás. Ehelyett a két pont között Internet protokollt használó csomagkapcsolt átvitel történik. Ez azt jelenti, hogy a csomagot indító végpontból elküldött csomag megérkezési helyét nem az induló pontból erre a célra lefoglalt, állandó kapacitású átviteli út, hanem a felhasználó által a csomaghoz rendelt IP cím határozza meg.

Ezeket a hálózatokat összeköttetés-mentes hálózatoknak is nevezik, mivel egyetlen végpont egyszerre akár több végponttal is forgalmazhat. Ennek megfelelően megkülönböztethetők a pont-pont és pont-multipont alkalmazások.

Megvizsgálva az IP VPN hálózatok tulajdonságait, a Tanács megállapította, hogy az IP VPN hálózatok jóval magasabb szintű szolgáltatásokat képesek nyújtani a végfelhasználóknak, mint a hagyományos bérelt vonalak, azonban összességében mégsem felelnek meg a bérelt vonali szolgáltatásnak a funkcionális keresleti helyettesítés szempontjából.

Az IP VPN hálózatok a technológia sajátosságai következtében ugyanis csak adott valószínűséggel képesek garantálni az állandó sávszélességet, s ennek a valószínűségnek a növelése jelentős kapacitás-túlméretezéssel érhető csak el, ami az árarányokat jelentősen eltolja az IP VPN rovására. Ugyanakkor a transzparencia is csak korlátozott mértékben

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

teljesül, az IP hálózatok protokollja, a TCP (Transmission Control Protocol) ugyanis ezt szigorú értelemben nem garantálja.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a csomagkapcsolt VPN megoldások közül a technológiájában fejlett IP VPN szolgáltatás egyes alkalmazások esetében ugyan kiváltója lehet a bérelt vonali szolgáltatásnak, azonban ennek nincs jelentős hatása a bérelt vonali szolgáltatások piacára.

ATM átvitel vizsgálata

Az ATM (Asynchronous Transfer Mode - aszinkron átviteli mód) egy olyan átviteli technológia, melyet kimondottan arra a célra fejlesztettek ki, hogy a legkülönbözőbb elektronikus hírközlési alkalmazások átviteli igényeit ki tudja szolgálni és emellett ezek forgalmát multiplexálni tudja.

Az ATM átviteli technológia egyaránt képes a lökésszerű (burst) forgalom, illetve az egyenletes sávszélességet igénylő, valós idejűséget megkövetelő forgalom kezelésére. Mivel az ATM is egy csomagkapcsolt technológia, ezért természetesen rendelkezik a csomagkapcsolt adatátvitel sajátosságaival, azonban ezt az adatfolyamokhoz rendelt attribútumok teljes hálózati átvitele alatti egységes kezelésével igyekszik finomítani. Ennek megfelelően definiálható konstans bitsebességű, változó bitsebességű illetve maradékidős átviteli jellemzőjű bitfolyam az ATM rendszeren belül.

Az ATM rendszerek a forgalom irányítására a konstans hosszúságú adatcsomagok fejlécében tárolt információkat használják és ennek megfelelően a hálózat a multiplexált forgalmat ATM kapcsolók segítségével kapcsolják a címzett irányba.

A hálózati infrastruktúra tehát használ kapcsolóelemet, azonban az ATM hálózatban lehetőség van állandó virtuális áramkörök definiálására (Permanent Virtual Circuit; PVC). Ezek a PVC-k a beállított átviteli jellemzőknek megfelelően képesek adott sebességű adatforgalom teljesítésére a hálózat két adott pontja között. Ezzel a megoldással a hálózat két végpontja között, a felhasználó által vezérelt kapcsolóelemet nem tartalmazó és az ATM átviteli technológia, valamint a hordozó hálózat fizikai jellemzőinek a határain belül állandóan rendelkezésre álló sávszélességet nyújtó adatkapcsolat definiálható.

A fentieknek megfelelően az ATM hálózaton nyújtott adatátviteli szolgáltatások műszaki szempontból, azaz funkcionálisan nagy valószínűséggel lehetnének keresleti helyettesítői a bérelt vonali szolgáltatásnak, azonban az ATM átvitel a nagy sávszélességű kapcsolatok terén tud viszonylag költséghatékony lenni.

A bérelt vonali szolgáltatások minimum készlete azonban a 2 Mbit/s, illetve ez alatti sebességű összeköttetéseket tartalmazza. Ebben az átviteli sebességtartományban az ATM már csak nagy nehézségek árán – és ennek megfelelően a bérelt vonalhoz képest csak versenyképtelen áron – tudna a piacon megjelenni.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy az ATM hálózatokban kialakított PVC összeköttetések ugyan funkcionálisan képesek helyettesíteni a bérelt vonalak minimális készletét, azonban a teljesen eltérő árazás miatt nem alkotnak egy piacot.

Frame Relay átvitel vizsgálata

A Frame Relay (kerettovábbítás) szintén egy csomagkapcsolt technológia, mely azonban nem a csomagképzés szintjén, hanem a keretképzés szintjén továbbítja az adatokat a hordozó hálózaton. A Frame Relay alapú hálózatok kapcsolóeszközként útvonalválasztókat, hidakat és kerettovábbító kapcsolókat használnak a keretek irányításában.

A Frame Relay átvitel alapvető jellemzője, hogy az egyes hálózati végpontok kis mennyiségű adatot juttatnak át egymáshoz és sok végponttal kommunikálnak egy időben. Éppen ezért a Frame Relay átviteli rendszerekben nem használnak áramlásvezérlést (flow control). Ennek következtében a Frame Relay átvitel nem tudja biztosítani a garantált sávszélességet két végpont kapcsolatában, és az állandó rendelkezésre állás is csak erős túlméretezéssel érhető el.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a Frame Relay átviteli szolgáltatás nem helyettesítője a bérelt vonali szolgáltatások minimális készletének.

Ethernet átvitel vizsgálata

A legújabban a hálózati együttműködésben is megjelent egy korábban a LAN (Local Access Network) hálózatok számára kifejlesztett technológia, a Gigabit Ethernet (GE).

Ez a technológia a bitfolyam hozzáférés során használt bérelt vonalak helyettesítésére is szolgál. A Tanács megvizsgálta, hogy mennyiben lehet általános értelemben helyettesítője az Ethernet hálózaton keresztül nyújtott átviteli szolgáltatás a bérelt vonali szolgáltatásoknak.

Mivel az Ethernet alapú átvitel eredetileg számítógépes LAN hálózatok céljaira lett kidolgozva, természetszerűen az Ethernet hálózat eltérő jellemzőkkel rendelkezik, mint egy általános célú átviteli hálózat. Az alkalmazott protokoll jelle-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

gét tekintve nem pont-pont hanem pont-multipont kommunikációra dolgozták ki, és elsődlegesen arra optimalizálták, hogy a hálózatra felfűzött végberendezések között hatékonyan tudja biztosítani a hálózati hozzáférést.

Mivel az Ethernet hálózaton minden végberendezés ugyanazon a meghatározott sávszélességen osztozik, s az összes elküldött adatot az összes – egy szegmensbe szervezett – végberendezés megkapja, ezért teljesen eltérő alapelveken működő protokoll működik egy Ethernet hálózaton, mint egy pont-pont közötti átvitelt biztosító adatátviteli hálózaton. A fentiek a Gigabit technológiára is igazak, azzal az eltéréssel, hogy a teljes sávszélesség ebben az esetben igen nagy, akár a 100 Gbit/s-os sebességet is eléri.

A fentiekből következnek azok az eltérések, melyek miatt egy GE hálózat jelentős funkcionális eltérésekkel rendelkezik egy bérelt vonalhoz képest. Egyrészt a GE hálózat erősítés nélküli hatótávolsága az alkalmazott hálózati technológiától függően kicsi, kb. 10-30 km-es, ezen a távolságon túl már regenerátorok szükségesek a kiépítéshez. A GE hálózatokon alkalmazott protokoll – a fentebb leírtak fényében – elsősorban pont-multipont alkalmazásokra készült, a pont-pont összeköttetésekben csak speciális alkalmazások esetén – pl. folyamatos bitfolyam nagy sebességű átvitele – alkalmazható optimálisan. A hálózat igen nagy sebességű adatfolyam átvitelére képes, ezen belül azonban a nyalábolás nehezen megoldható, hiszen a rendszer nem multiplexálásra, hanem a felfűzött végberendezések elvére épül. A nagy sebesség viszont a bérelt vonali szolgáltatások minimális készlete szempontjából csak hatékony multiplexálással lenne használható bérelt vonali alkalmazásokra.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a Gigabit Ethernet átviteli szolgáltatás csak egy speciális esetben lehet helyettesítője a bérelt vonali szolgáltatásnak, általános értelemben a helyettesítés nem lehetséges.

Bérelt vonalon nyújtott Internet-szolgáltatás vizsgálata

A bérelt vonalon nyújtott Internet-szolgáltatás esetén a bérelt vonal egyik végpontja az ügyfélnél, másik végpontja az Internet-szolgáltatónál van. Funkcionális szempontból ez a szolgáltatás tehát ezen ok miatt sem tekinthető általánosan a bérelt vonali szolgáltatatás helyettesítőjének, ahol általában a bérelt vonal az adott ügyfél két telephelyét köti össze.

Emellett a bérelt vonalon nyújtott Internet-szolgáltatás esetén a szolgáltatás funkcionalitása az általános bérelt vonal szolgáltatás széles körű funkcionalitásával szemben sokkal szűkebb.

A bérelt vonalon keresztül nyújtott Internet-szolgáltatás esetén a szolgáltatás ára jelentősen meghaladja egy ugyanolyan jellemzőkkel bíró (sávszélesség, végpontok távolsága stb.) bérelt vonal szolgáltatás árát, ezért nem valószínű, hogy egy hipotetikus, nem átmeneti 5-10%-os bérelt vonali áremelkedés hatására a fogyasztók áttérnének a bérelt vonalas Internet-szolgáltatás vásárlására, ha annak ára nem változna.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a bérelt vonalon keresztül nyújtott Internet-szolgáltatás nem helyettesítője a bérelt vonali szolgáltatásnak, így az adott kiskereskedelmi piacnak nem része.

SDSL vizsgálata

A Tanács megvizsgálta az SDSL – szimmetrikus digitális előfizetői – vonalakat, mint a bérelt vonalak esetleges helyettesítőjét.

A SDSL – technológia szimmetrikus szélessávú átviteli lehetőséget nyújt a felhasználónak, azonos feltöltési és letöltési sebességek mellett. Alkalmazása során általában egy előfizető két telephelye között létesít kapcsolatot és az előfizető nagymennyiségű adatot tud mindkét irányban továbbítani rajta. Az összeköttetés nem közvetlen, mert egy szolgáltató szerverén végződik, mindkét előfizetői irányból. Az adatok cseréje ezen szerver közbeiktatásával történik. Így a bérelt vonali definíció két kitétele sem teljesül: egyrészt az összeköttetésnek csak egy-egy pontja található az előfizető hozzáférési pontjában, a másik egy közös szerveren, másrészt pedig az összeköttetés ilyen módon nem tekinthető transzparensnek.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy az SDSL – szimmetrikus digitális előfizetői – szolgáltatások a vizsgált piacon nem helyettesítői a bérelt vonali szolgáltatásoknak, így az adott kiskereskedelmi piacnak nem részei.

Az előbbiekben részletesen leírt adatátviteli szolgáltatások a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatásnak sem helyettesítői, ugyanakkor, mint az a jelen határozat indoklásának II.2.1 pontjában szerepel, a bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense piachoz tartozó szolgáltatások piacának elemzésekor az erőfölényes helyzet megítélése során a Tanács indokoltnak tartja a bérelt vonalra, mint infrastruktúrára ráépülő adatátviteli szolgáltatások figyelembe vételét.

II.1.3 A kínálati helyettesítés vizsgálata a vizsgált kiskereskedelmi piacon

A vizsgálat tárgya annak kiderítése, hogy mi a valószínűsége annak, hogy a kérdéses piacon jelenleg nem működő vállalkozások úgy döntenek-e, hogy rövid időn belül egy relatív, vagyis kismértékű de jelentős és tartós áremelkedés után belépnek a piacra.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács megvizsgálta a szóba jöhető piaci szereplőket, melyeknek meglévő hálózatuk alapvetően alkalmas e szolgáltatások nyújtására, és relevánsak a nagykereskedelmi piac szempontjából. Megállapította, hogy egy ilyen lehetséges típus létezik, amely részben alkalmas infrastruktúrával rendelkezhet:

- új, alacsony sávszélességű (2 Mbit/s és az alatti sávszélességű, jellemzően rézérpáras) bérelt vonali szolgáltató lehetséges piacra lépése.

A kínálati helyettesítés tekintetében a Tanács elsősorban azt vizsgálta, hogy más szolgáltatók az adott bérelt vonali szolgáltatás árának kis mértékű, de jelentős és tartós emelésére a szolgáltatás nyújtásának megkezdésével válaszolnának-e (hipotetikus monopolista teszt).

II.1.3.1 Kiskereskedelmi piacok és a sávszélességek

A kínálati helyettesítés tekintetében a Tanács elsősorban azt vizsgálta, hogy más szolgáltatók a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó bérelt vonali szolgáltatás árának kis mértékű, de jelentős és tartós emelésére a szolgáltatás nyújtásának megkezdésével válaszolnának-e (hipotetikus monopolista teszt).

A 2 Mbit/s alatti és 2 Mbit/s sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalak jelentős többségét a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. nyújtja rézérpáron alapuló technológiával. Az alternatív (optikai szálas) infrastruktúrát csak kis mértékben használják 2 Mbit/s alatti sávszélességű bérelt vonal nyújtására (mivel a 2 Mbit/s alatti sávszélességű szolgáltatások esetén kialakult piaci árat alkalmazva nem térülne meg az optikai hálózat beruházása).

A Tanács megállapította, hogy nem várható, hogy egy új piacra lépő szolgáltató vállalja egy alapvetően alacsony sávszélességű (2 Mbit/s és az alatti sávszélességű, jellemzően rézérpáras) bérelt vonali szolgáltatás nyújtására alkalmas infrastruktúra építésével járó költségeket, figyelembe véve a rézérpáron alapuló hozzáférési hálózat megkettőzéséhez kapcsolódó magas elsüllyedt költségeket, valamint a Magyar Telekom Nyrt. méret- és választékgazdaságosságát és hálózatsűrűségét.

A 2 Mbit/s sávszélesség feletti bérelt vonalakat túlnyomó részben optikai vagy mikrohullámú hálózatokon nyújtják. Ahhoz, hogy egy új piacra lépő új helyen nagy sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalakat nyújthasson vagy a nagykereskedelmi bérelt vonalakhoz kell hozzájutnia olyan áron, amely lehetővé teszi a továbbértékesítést, vagy további optikai ill. mikrohullámú összeköttetéseket kell kiépítenie a véghasználóhoz.

A Tanács megállapította, hogy a versengő szolgáltatók nagy sávszélességű bérelt vonalak nyújtására alkalmas optikai infrastruktúrát építenek, azzal, hogy ezek az építkezések elsősorban a nagyvárosi körzetekre koncentrálódnak.

A versengő szolgáltatók a 2 Mbit/s és kisebb sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonalat az esetek túlnyomó részében inkább a legnagyobb hálózattal rendelkező szolgáltatótól vásárolt nagykereskedelmi bérelt vonal továbbértékesítésével nyújtják, mint hogy saját infrastruktúrát építsenek.

A meglévő és használt mikrohullámú bérelt vonali szolgáltatásokat általában ott veszik igénybe, ahol a vezetékes eléréshez nincs megfelelő infrastruktúra, illetve annak kiépítése igen költséges és rövid időn belül nem megvalósítható.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó bérelt vonali szolgáltatásnak nincs kínálati helyettesítője a piacon.

II.2 Helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

II.2. 1. Keresleti helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A Tanács a nagykereskedelmi piac meghatározásakor a keresleti helyettesítés vizsgálata során a kiskereskedelmi piaci helyettesítésből indult ki, mivel a nagykereskedelmi kereslet a kiskereskedelmi piacok származékos keresletének is tekinthető.

A Tanács a kiskereskedelmi bérelt vonalak elemzése során vizsgálta a szóba jövő lehetséges helyettesítő szolgáltatásokat és megállapította, hogy a funkcionális helyettesítést vizsgálva alapvetően nincs olyan szolgáltatás, amely keresleti helyettesítője lenne a bérelt vonali szolgáltatásnak. (A kiskereskedelmi helyettesítés vizsgálatának részletes leírása és annak következtetései a bérelt vonali nagykereskedelmi végződtetésre vonatkozóan a II.1. pontban találhatóak).

A Tanács ennek alapján arra a következtetésre jutott, hogy miután a bérelt vonali szolgáltatásnak nincs funkcionális helyettesítője a kiskereskedelmi piacon, a nagykereskedelmi végződtetési piacon sem adódhat lehetséges helyettesítési szolgáltatás. A kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás ugyanis mindig tartalmaz két végződtetési szakaszt, amelynek az alapját képező hálózati elemek megegyeznek annak a nagykereskedelmi szolgáltatásnak az alapját képező hálózati elemmel, amely szolgáltatást a jelen elemzés tárgyát képező nagykereskedelmi piacon a szolgáltatók nyújtanak.

Ez a két végződtetési szakasz funkcionálisan ugyanolyan bérelt vonalnak tekinthető, mint a teljes két kiskereskedelmi végpont közötti bérelt vonali szolgáltatás alapját képező bérelt vonal. Miután az utóbbin létesített szolgáltatásnak – mint

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

azt a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás elemzése igazolta – nincs keresleti helyettesítő szolgáltatása, így a végződtetési szolgáltatásnak sincs.

A bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense piachoz tartozó szolgáltatások piacának elemzésekor az erőfölényes helyzet megítélése során ugyanakkor a Tanács indokoltnak tartja a bérelt vonalra, mint infrastruktúrára ráépülő adatátviteli szolgáltatások figyelembe vételét.

Ezek a szolgáltatások a szolgáltatást integrált szolgáltatóként nyújtó szolgáltató esetén bújtatott módon (captive production) mindig tartalmaznak egy bérelt vonali szolgáltatás eladást, amelyet az adott szolgáltató vagy – hálózata nem lévén – a piacon vásárol valamelyik nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatótól, vagy saját hálózatát, bérelt vonali infrastruktúráját használja erre a célra. A piaci erőfölény vizsgálatánál ezért a Tanács szükségesnek tartja annak vizsgálatát is, hogy ezen belső szolgáltatások figyelembe vétele mennyire változtatná meg a piac versenyviszonyait.

Az adott nagykereskedelmi piacon szereplő szolgáltatók közül természetesen több nem csak a kiskereskedelmi adatátviteli, hanem a kiskereskedelmi bérelt vonali piacon is jelen van. Ezen szolgáltatás értékesítésekor – amennyiben azt a szolgáltató saját infrastruktúráján nyújtja – az adott szolgáltató belső szolgáltatásként egy bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatást nyújt saját magának, amelynek nagykereskedelmi árát nem, illetve többnyire nem határozza meg, de ha mégis, akkor ennek az elviekben nagykereskedelmi szolgáltatásnak az ára – mint egyfajta belső elszámoló (transzfer) ár – nem a piaci verseny alapján alakul ki, hanem a vertikális integráció eredményeként. Ennek a szolgáltatásnak az árát tehát alapvetően nem a nagykereskedelmi piacon kialakuló ár, hanem a kiskereskedelmi ár befolyásolja. A kiskereskedelmi piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató így tehát a nagykereskedelmi szolgáltatásának árát nem feltétlenül kényszerül a versenytársak árai által befolyásolva meghatározni, mivel adott esetben a bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatás legnagyobb igénybe vevője éppen saját vállalkozása. Ezen belső szolgáltatások, tehát segítik a nagykereskedelmi szolgáltatót abban (illetve ha ezen belső szolgáltatások volumene a piaci tranzakciókhoz mérten jelentős, akkor lehetővé teszik számára), hogy nagykereskedelmi szolgáltatásának feltételeit az ügyfelektől, és a versenytársaktól függetlenül árazza. Ezért ezen szolgáltatásokat a piaci erőfölény vizsgálatánál indokolt figyelembe venni.

A II.2.1 fejezetben elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva, a helyettesítés vizsgálata során Tanács nem talált olyan, a hazai piacon ténylegesen nyújtott helyettesítő szolgáltatásokat, amelyek a vizsgált nagykereskedelmi piac keresleti oldalról való szélesítését indokolnák.

II.2.2. Kínálati helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A kínálati helyettesítés vizsgálata során a Tanács alapvetően azt vizsgálta, hogy azokon a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatásokon és szolgáltatókon kívül, amelyek az elemzés időpontjában nyújtják az adott szolgáltatást, léteznek-e más szolgáltatók, amelyek hálózatuk, és azok felesleges kapacitása révén képesek az adott piacra belépni és azon szolgáltatásokat nyújtani.

A Tanács megállapította, hogy a piacon jelenlévő szolgáltatókon kívül egy szolgáltató sem rendelkezik olyan helyi elérésre alkalmas megfelelő kiterjedésű hálózattal, amelynek segítségével a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatást képes lenne nyújtani.

A helyi elérésre alkalmas hálózatok közül egyedül a csillagpontos kábeltelevíziós hálózatok településen belüli részhálózatai rendelkeznek olyan topológiával, mely a kínálati helyettesíthetőség szempontjából alkalmassá teheti ezeket ilyen nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására. Ezért a Tanács megvizsgálta ennek a helyettesítésnek a lehetőségét.

A bérelt vonali szolgáltatások egyik alapvető tulajdonsága, hogy a két hálózati végpont közötti teljes bérelt vonalon a felhasználó számára dedikált sávszélesség áll rendelkezésre. A kábeltelevíziós hálózatok működési elve azonban arra az elvre alapul, hogy a hálózat teljes sávszélessége az éppen aktuálisan forgalmazó felhasználók között megoszlik. Ennek megfelelően a hálózatban nem a dedikált sávszélesség, hanem a dinamikusan változó sávszélesség a forgalommenedzselés alapelve. Ebből következően a kábelhálózaton keresztüli végződtetési szegmens szolgáltatás nyújtására a kábeltévé hálózatnak csak az utolsó csillagponttól az előfizetőig terjedő szakasza lenne felhasználható, az is csak technológiai módosítások után. Ez a szakasz azonban az esetek döntő részében nem elégséges arra, hogy ezen keresztül a felhasználó és a bérelt vonali szolgáltatást nyújtó szolgáltató legközelebbi jelenléti pontja közötti szakaszt át lehessen hidalni. Ez csak a kábeltévé hálózat gerinchálózati szakaszainak a felhasználásával történhetne meg, ahol viszont már fennállnak a dinamikusan változó sávszélesség elvéből adódó nehézségek.

Mindezek alapján a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy a kábeltelevíziós hálózatok nem kínálati helyettesítői a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatásnak.

Az II.2.2. pontban elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva a helyettesítés vizsgálata során Tanács nem talált olyan helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált nagykereskedelmi piac kínálati oldalról való szélesítését indokolnák.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

II.3 A nagykereskedelmi trönk- és végződtetési szegmens szolgáltatások azonos, illetve külön piacként való kezelésének vizsgálata

Jogforrás nem tartalmaz konkrét meghatározást arra vonatkozóan, hogy a bérelt vonali trönk- és végződtetési szegmens szolgáltatásai közötti meghatározásánál hol húzódik a határ.

A I.2.2-I.2.3.5 pontokban meghatározott bérelt vonali trönk- és végződtetési szegmens fogalmakkal összhangban rögzítendő, hogy a kétféle szolgáltatás alapvetően más infrastruktúra elemeket használ. A végződtetési szegmenshez tartozó bérelt vonali szolgáltatások alapvetően a helyi hálózati infrastruktúrát veszik igénybe, a trönk szegmenshez pedig jellemzően városok közötti, országos infrastruktúra szükséges.

A nagykereskedelmi bérelt vonali piac szereplőinek rendelkezésére álló hálózati infrastruktúrát figyelembe véve megállapítható, hogy a két piacon eltérő versenyfeltételek uralkodnak, míg országos infrastruktúrával több, majdnem teljesnek tekinthető lefedettséggel négy (Magyar Telekom Nyrt., GTS-Datanet Távközlési Kft., Invitel Zrt., Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.), részleges lefedettséggel még további négy-öt szolgáltató, addig helyi infrastruktúrával országos lefedettséggel az esetek jelentős részében csak egy (Magyar Telekom Nyrt) szolgáltató rendelkezik. A csak trönk szegmens szolgáltatás nyújtásához megfelelő infrastruktúrával rendelkező szolgáltató a végződtetési szegmens szolgáltatási piacon bekövetkező hipotetikus monopolista 5-10%-os áremelés hatására rövid távon nem képes megjelenni a piacon saját szolgáltatással, figyelembe véve a végződtetési szegmens szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra jelentős beruházás igényét és annak jelentős időigényét.

A hazai nagykereskedelmi bérelt vonali piacon a trönk szegmens szolgáltatásból származó árbevétel tizede a végződtetési piac árbevételének, ami azt jelzi, hogy igazi jelentősége (főleg a nagykereskedelmi bérelt vonali piacra ráépülő kiskereskedelmi piac szempontjából) a végződtetési szegmensnek van. (A trönkszegmens szolgáltatásokból származó bevétel 2004-2006 között a végződtetési piac árbevételének átlagosan 12-15%-át éri el.)

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy az elemzés szempontjából a nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások trönk- és végződtetési piaca külön piacot alkot.

A nagykereskedelmi piac vizsgálata során (II.2 pontban foglaltak alapján) a Tanács megállapította, hogy a jelenlegi piaci feltételek mellett nincsenek helyettesítési lehetőségek, ezért sem keresleti, sem kínálati oldalról nem szélesítette a vizsgált nagykereskedelmi piacot.

III. AZ ÉRINTETT NAGYKERESKEDELMI PIAC MEGHATÁROZÁSA

III.1. Az érintett szolgáltatási piac meghatározásának eredménye

A Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi bérelt vonalak végződtetési szegmens szolgáltatásainak piacába, a piac elnevezésében szereplő szolgáltatás mellett, megfelelő helyettesítő szolgáltatás híján, más szolgáltatás nem tartozik.

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendeletben meghatározott, 13. számú „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" nagykereskedelmi piac vizsgálatából indult ki. A Tanács a nagykereskedelmi és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacok vizsgálata során megállapította, hogy nincsenek olyan keresleti vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált piac szélesítését indokolták volna. Ezért a Tanács megállapította, hogy a szolgáltatási piac a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" nagykereskedelmi piac.

III. 2. Földrajzi piac meghatározása

A Tanács abból a szempontból vizsgálta a földrajzi piac kiterjedését, hogy a vizsgált szolgáltatások versenyfeltételei kellően homogének-e, ugyanis az érintett földrajzi piac egy olyan területet foglal magában, amelyben az érintett vállalkozások részt vesznek az érintett áruk vagy szolgáltatások kínálatában és keresletében. Az adott földrajzi területen a verseny feltételei hasonlóak vagy kellően homogének, így az érintett földrajzi piac megkülönböztethető olyan szomszédos területektől, ahol az uralkodó versenyfeltételek számottevően különbözőek. Az elemzés során a Tanács a lehető legszűkebb piacból indult ki (azaz abból a legegyszerűbb alapesetből, amikor minden két pont közötti útvonal önálló piac, azaz két résztvevő két pontja között található a piac), és megvizsgálta azokat a tényezőket, amelyek azt támaszthatnák alá, hogy a piac tágabb.

A földrajzi piac azt a területet foglalja magában, amelyen belül a vállalkozások nyújtják, illetve igénylik a szóban forgó szolgáltatást és a versenyfeltételek elegendően homogénnek tekinthetők és megkülönböztethetők a szomszédos területektől, ahol a versenyfeltételek számottevően eltérnek a vizsgált területétől.

Mint az már korábban rögzítésre került, az egyik fontos vizsgálati tényező a helyi hálózattal való lefedettség, mivel nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások utolsó szakaszát a helyi hálózati szakaszok jelentik, így az azok feletti rendelkezés elvileg meghatározó módon befolyásolhatja az adott földrajzi területen a verseny feltételeit.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A hálózatok kiterjedése vizsgálatának legkisebb földrajzi egysége a számozási körzet. Az 54 számozási körzetben egyenként tipikusan a volt koncessziós telefonszolgáltatók rendelkeznek helyi hálózattal.

Ez a helyi hálózat alapvetően a telefonszolgáltatás érdekében épült ki, a bérelt vonali szolgáltatás szempontjából ennek jelentősége önmagában nem meghatározó, mivel a bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatásokat a szolgáltató partnerek igen eltérő területeken (leginkább a nagyobb városokban) igénylik, mint a végfelhasználók a telefon előfizetői szolgáltatást.

A bérelt vonali infrastruktúra fejlődését Magyarországon alapvetően meghatározta, hogy ez a szolgáltatási piac már tulajdonképpen a szolgáltatás indulásától, 1992-től liberalizált piac volt, szemben a telefon előfizetői szolgáltatási piaccal, amelyre vonatkozóan a koncessziós szolgáltatók kizárólagos szolgáltatási joga csak 2001. végén, ill. 2002. év folyamán szűnt meg.

Ennek megfelelően ezen a piacon a szolgáltatás alapját jelentő infrastruktúra fejlesztése már a ’90-es évek elejétől életképes vállalkozásnak tűnt.

A bérelt vonali piacokon a korábbi piacelemzési ciklus óta eltelt időszakban nem következett be olyan körülmény, amely az országos földrajzi piac meghatározást érdemben megváltoztatná.

A nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmensbe tartozó szolgáltatások piacának 8 legfontosabb (a bevételeket tekintve 1% feletti részesedéssel rendelkező) szereplője között megtalálható mind az öt volt koncessziós szolgáltató (a 8 legfontosabb szereplő és piaci részesedése az 5. ábrán látható).

A nagykereskedelmi bérelt vonalak végződtetési szegmensébe tartozó szolgáltatások bevételi számai azt mutatják, hogy két volt koncessziós szolgáltató (Magyar Telekom Nyrt., Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.) mellett a bevételek alapján három alternatív szolgáltató (GTS-Datanet Távközlési Kft., PanTel Távközlési Kft., Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.) is számottevő (2006-ban külön-külön mindegyik üzleti titok % körüli) piaci pozíciókat szerzett, míg a többi volt koncessziós szolgáltató (Monor Telefon Társaság Kft., Emitel Távközlési Zrt., Hungarotel Távközlési Zrt.) piaci részesedése együttesen nem éri el a üzleti titok %-ot.

Ez utóbbi három volt koncessziós szolgáltató esetében még akkor sem beszélhetnénk olyan jellegű erőfölényről, amellyel esetlegesen visszaélve az adott nagykereskedelmi piacra épülő (azaz annak szolgáltatását inputként felhasználó) kiskereskedelmi piacon piaci zavart okozhatnának, ha volt koncessziós területüket önálló földrajzi piacként definiálnánk.

Megállapítható tehát, hogy bár jelentős lefedettségű helyi hálózata alapvetően a volt koncessziós szolgáltatóknak van a volt koncessziós területeiken, de azokon a helyeken, ahol az ügyfelek igénylik a bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatást (illetve a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást) ott az alternatív szolgáltatók is építettek, illetve építenek kisebb-nagyobb lefedettséggel helyi hálózatokat.

Ennek egyik oka lehet, hogy a fontos kiskereskedelmi bérelt vonali ügyfelét megtartani szándékozó jelentős alternatív szolgáltató – előbb-utóbb – igyekszik saját infrastruktúrát kiépíteni az ügyfél telephelyéig, és ez által olyan helyi elérésű hálózatot hoz létre, amellyel később szolgáltató partnereit is képes bérelt vonali végződtetési szolgáltatással kiszolgálni.

A két volt koncessziós szolgáltató (Invitel Zrt. és a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.), amely a jelentős szereplője a piacnak, egyben országos szolgáltató is, vagyis jelentős piaci szerepe nemcsak a volt koncessziós létéből fakad. A bérelt vonali piacokon a Magyar Telekom Nyrt. hálózata nem korlátozódik a koncessziós területekre, hanem az ország egész területén jelen van (pl. az SDH hálózat minden nagyobb hazai várost érint), ahonnan a végződtetési szakaszt több technológia / platform alkalmazásával megvalósíthatja. A Magyar Telekom jogelődje, a Matáv, mint a távolsági telefonhívásokra kizárólagos koncesszióval rendelkező szolgáltató számára koncessziós kötelezettség volt, hogy az ország minden számozási körzetében rendelkezzen jelenléti ponttal, melyeket a jogutód Magyar Telekom megtartott.

A földrajzi piac meghatározása során a Tanács figyelembe vette azt a tényt, hogy a hálózati lefedettség vizsgálata során az összes lehetséges hálózatot kell tekinteni (pl. mikrohullámú linkek, VSAT összeköttetések, rádiós pont-multipont rendszerek stb.), nem szabad csak a helyhez kötött telefonhálózat földrajzi lefedettségére korlátozni a vizsgálódást. Ugyancsak fontos figyelembe venni, hogy a végződtetési szegmens a bérelt vonali előfizető hozzáférési pontja és a szolgáltató legközelebbi jelenléti pontja közötti szakaszt jelenti, amit az esetek nagy részében ténylegesen ki kell építeni.

Általában ugyanis ezen a szakaszon már nincsenek előre beépített szabad kapacitások, legfeljebb egy-egy speciális esetben. Ennek következtében a 13. piac esetében is a szolgáltató különböző hálózatainak a kiterjedtsége, ezen belül is a jelenléti pontok országos eloszlása a domináns piaci tényező. Ebben a tekintetben pedig a Magyar Telekom Nyrt.-nek, a GTS-Datanet Kft.-nek, a Pantel Kft.-nek és az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.-nek eltérő mértékű, de lényegét tekintve országos lefedettsége van, és az Invitel Zrt. hálózata sem korlátozódik csupán a szolgáltató volt koncessziós területére.

A bérelt vonali végződtetési szegmens piac földrajzi homogenitását erősíti meg az a tény is, hogy a szolgáltatás kínálati és keresleti oldali jellemzői nem térnek el lényegesen az ország különböző pontjain. Egy konkrét bérelt vonali összeköttetés több szolgáltatótól is megrendelhető, amelyek alapvetően lényegesen nem eltérő paraméterekkel biztosítják a

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

kívánt szolgáltatást (ár, sávszélesség). Ezen felül meg kell jegyezni, hogy az eltérő struktúrájú árak is mutatják, hogy a bérelt vonali termék nem standard, hanem komplex termék.

Mindezek alapján a Tanács megállapította, hogy a volt koncessziós szolgáltatatók réz érpár alapú hálózata önmagában nem biztosít számukra jelentős piaci erőt az adott nagykereskedelmi piacon, ezért a földrajzi piacok meghatározásánál eltért a volt koncessziós területek földrajzi határai alapján történő piac-meghatározástól.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a nagykereskedelmi bérelt vonalak végződtetési szegmensének földrajzi piaca Magyarország teljes területe.

III.3. A piacmeghatározás eredménye

A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után a Tanács egy piacot határozott meg, a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense a Magyar Köztársaság területén" nagykereskedelmi piacot.

IV. AZ ÉRINTETT PIAC TOVÁBBI VIZSGÁLATA

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a meghatározott piacszabályozási szempontból érintettnek tekinthető-e az ex-ante feltételek értékelése alapján, vagyis léteznek-e a piacokon olyan tartós, szűk keresztmetszetek, amelyek gátolhatják a hatékony verseny kialakulását.

Az IHM rendelet – figyelemmel a Bizottság által kiadott Ajánlásra – a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" elnevezésű nagykereskedelmi piacot ex-ante szabályozás szempontjából nagy valószínűséggel érintett piacként határozta meg, amely azt jelenti, hogy a Bizottság szükségesnek tartja a piac vizsgálatát. A piacelemzés során a Tanács messzemenően figyelembe veszi a Bizottság vonatkozó piaci ajánlásait, így a 2003/311/EC Ajánlást is. Az Ajánlás Mellékletében[5] (amely megfelel az IHM rendelet I. mellékletében szereplő meghatározásnak) felsorolt piacok (köztük a 13. számú piac) ex-ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg.

Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex-post) alkalmazásának elégtelensége

IV.1. Piacra lépési korlátok

A Tanács a továbbiakban megvizsgálja, hogy valószínűsíthető-e új szereplők piacra lépése, illetve, hogy a potenciális piacra lépés várhatóan kényszert gyakorol-e a piacon lévők magatartására.

Ahhoz, hogy a piacra lépés valószínűsíthető legyen, annak kellően nyereségesnek kell lennie, figyelembe véve a piacon megjelenő további termelés árhatásait és a piacon jelenlévő vállalkozások lehetséges reakcióit. A piacra lépést megnehezítheti, ha a piacon jelenlévő vállalkozások képesek piaci részesedéseiket megvédeni. A magas kockázat és a sikertelen belépés költségei valószínűtlenné teszik a piacra lépést. A sikertelen piacra lépés költségei annál magasabbak, minél magasabbak a piacra lépéssel kapcsolatos meg nem térülő költségek.

A potenciális piacra lépők szembekerülhetnek olyan belépési korlátokkal, amelyek meghatározzák a belépés kockázatait és költségeit, és így kihatnak a piacra lépés nyereségességére. A belépési korlátok az adott piac meghatározó jellemzői, amelyek versenyelőnyt biztosítanak a piacon jelenlévő vállalkozásoknak a potenciális versenytársakkal szemben. Ha a piacra lépési korlátok alacsonyak, a piaci résztvevők mozgásterét egy új piacra lépés valószínűleg szűkíti. Ezzel szemben, ha a belépési korlátok magasak, a piacon lévő vállalkozások áremelését a piacra lépés lényegesen nem korlátozná.

A piacra lépési korlátok számos formát ölthetnek:

a) Jogi, adminisztratív, vagy más állami intézkedésekből fakadó belépési akadály

A jogi előnyök olyan helyzeteket ölelnek fel, amelyekben a szabályozás korlátozza a piaci résztvevők számát.

b) Technikai előnyök

A piacon jelenlévő vállalkozások technikai előnyöket is élvezhetnek, például preferenciális hozzáférést az alapvető eszközökhöz vagy természeti erőforrásokhoz, az innovációhoz vagy a kutatáshoz és fejlesztéshez, vagy

5 Európai Bizottság 2003/02/11/EC sz. Ajánlás (9)

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

szellemi tulajdonjogokhoz, ami bármilyen más vállalkozás számára megnehezítheti a sikeres versenyt. Néhány ágazatban például nehéznek bizonyulhat bizonyos alapvető inputok beszerzése, illetve létezhetnek a termékeket vagy eljárásokat védő szabadalmak.

c) Strukturális korlátok

Strukturális belépési korlát alapvetően akkor áll fenn, ha a fennálló keresleti szint és az alkalmazott technológia jellemzői, valamint a kapcsolódó költségviszonyok alapján a piacra lépés szempontjából egyenlőtlen feltételekkel szembesül a korábban piacra lépő (és ott jelentős pozíciókat szerző vállalat) és egy később piacra lépő cég. Más tényezők is belépési korlátnak minősülhetnek, például a méretgazdaságosság és a tevékenységi körből adódó gazdaságosság, a forgalmazási és értékesítési hálózatok, a fontos technológiákhoz való hozzáférés lehetősége. A belépési korlátok létezhetnek a piacon jelenlévő vállalkozások megszilárdult piaci helyzetéből következően is. Különösen nehéz lehet olyan ágazat piacára belépni, ahol a sikeres versenyhez tapasztalatra vagy jó hírnévre van szükség, és mindkettőt új piaci belépőként elég nehéz megszerezni. Ebben az összefüggésben olyan tényezőket kell figyelembe venni, mint a fogyasztók egy adott márka iránti hűsége, a cégek és vevők közötti kapcsolat szorossága, a promóció vagy reklám fontossága vagy más, a jó hírnévhez kapcsolódó előnyök.

A piacra lépés várható nyereségességének értékelésekor figyelembe kell venni a piac várható fejlődését. A piacra lépés nagyobb valószínűséggel lesz nyereséges olyan piacon, amelyen a jövőben várhatóan jelentős növekedés lesz tapasztalható, mint azon a piacon, amely már érett, vagy várhatóan hanyatlani fog. A méretgazdaságosság vagy a hálózati hatások veszteségessé tehetik a piacra lépést, kivéve, ha az új piacra lépő kellően nagy piaci részesedést tud szerezni.

A piacra lépés különösen valószínű, ha más piacok szállítói már rendelkeznek azokkal a termelő eszközökkel, amelyek felhasználhatók az adott piacra való belépéshez, és így csökkenthetik a piacra lépés meg nem térülő költségeit.

Kellő időben történő piacra lépés kapcsán vizsgálandó, hogy a piacra lépés kellően gyors és tartós-e ahhoz, hogy elriasszon a piaci erő gyakorlásától, vagy ellensúlyozza azt. Hogy mi minősül megfelelő időszaknak, az a piac jellemzőitől és dinamikájától, valamint a potenciális piacra lépők konkrét képességeitől függ. A belépés azonban rendszerint csak akkor tekinthető időszerűnek, ha az két éven belül megtörténik.

Kellő méretű piacra lépés vonatkozásában a belépésnek kellően nagy hatókörűnek és nagyságrendűnek kell lennie ahhoz, hogy a versenyellenes hatásokra riasztó legyen, vagy azokat legyőzhesse. A kisléptékű piacra lépés, például valamilyen piaci résbe való behatolás, nem tekinthető elegendőnek.

A „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" piacán a piacra lépési korlátok közül alapvetően a strukturális korlátok befolyásolják hátrányosan a később piacra lépő cégek piaci lehetőségeit, az alábbiak szerint.

Az új bérelt vonali infrastruktúra kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése általánosságban nem biztos, mivel alapvetően egy, a meglévő melletti párhuzamos, alapvetően ugyanarra a szolgáltatásokra alkalmas hálózat kiépítését jelenti. Különösen így van ez az alacsony (2 Mbit/s-nél nem nagyobb) sávszélességű bérelt vonalas infrastruktúra kiépítésénél, amely tipikusan a réz érpáras hálózat duplikálását jelentené, annak jelentős beruházási igényével.

Ez a megállapítás az adott nagykereskedelmi piacon már saját infrastruktúrával jelenlévő, illetve saját infrastruktúrával nem rendelkező szolgáltatók vonatkozásában érvényes, hiszen az előbbi csoporton belül mindegyik szolgáltató infrastrukturális beruházása elsüllyedt költségnek tekinthető.

Ezen túlmenően a bérelt vonalak nyújtására alkalmas infrastruktúra esetén is érvényesül a méretgazdaságosság, azaz a nagyobb hálózatok fajlagos létesítési és fenntartási költségei alacsonyabbak és a különbség akár jelentős is lehet.

A jogi és adminisztratív belépési korlátok a bérelt vonal nyújtására alkalmas infrastruktúra kiépítése esetén ma már nem jelentősek, azonban a bérelt vonal nyújtására alkalmas infrastruktúra kiépítését építési hatóságként engedélyező helyi önkormányzatok jogalkalmazási gyakorlata azonban – önkormányzattól függően – több esetben is nehézzé, az indokoltnál hosszantartóbbá és esetenként drágábbá teheti az új hálózatok kiépítését.

IV.2. Hatékony versenyhez való közeledés

A verseny dinamikus szemléletű vizsgálata során a Tanács áttekintette, hogy léteznek-e olyan piaci folyamatok, amelyek a verseny erősödésére utalnának, illetve csökkentenék az előző pontban azonosított belépési korlátok szerepét.

A Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi bérelt vonalak végződtetési szegmensének piaci részesedései alapján a piac nem fejlődik a hatékony verseny irányába.[6]

6 A 13-as piac szereplőinek bevételi részesedése alapján számolt Herfindahl-indexe 2004-ben 0,38, 2005-ben 0,37, 2006-ban 0,4 volt.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Magyar Telekom Nyrt., amely egyben a legnagyobb volt koncessziós szolgáltató, 2006 végén továbbra is közel üzleti titok %-os piaci részesedéssel rendelkezett és ez a részesedés a megelőző két évben kicsivel üzleti titok volt, csupán 2006-ra üzleti titok százalékponttal.

A hatékony versenyhez való közeledés gyenge voltát jellemzi az a tény is, hogy noha erre a piacra már 5-6 éve több alternatív távközlési szolgáltató is belépett, eddig egyikük sem tudott jelentős, a legnagyobb szolgáltató lefedettségével összemérhető lefedettségű bérelt vonali elérési infrastruktúrát kiépíteni, különösen az alacsony (2 Mbit/s-nál nem nagyobb) sávszélességű szolgáltatások elérési infrastruktúráját illetően. Az erre a piacra befektető tulajdonosok elbizonytalanodását jelzi, hogy több közülük többszöri tulajdonosváltáson (GTS-Datanet), illetve összeolvadáson (Novacom-Pantel) és beolvadáson (Magyar Telekom-Emitel) ment keresztül, valamint a Tanács tudomása szerint a Pantel, az Invitel és Hungarotel összeolvadása is várható.

A fentiek alapján tehát a Tanács megállapította, hogy a piacon ma nem érvényesül olyan hatás, amelynek eredményeként a piac a hatékony verseny állapotához közeledne.

IV.3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

Ezen feltétel azt vizsgálja, hogy elégséges-e a versenyjog a belépési akadályok csökkentésére vagy eltávolítására, vagy a hatékony verseny kialakulásának elősegítésére.

Az Eht. 9. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata – különös tekintettel a törvény alapelveire – többek között a felhasználók érdekeinek védelme, így különösen annak biztosítása, hogy a felhasználók az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat a számukra elérhető legalacsonyabb áron vehessék igénybe. A vizsgált nagykereskedelmi piacokon jelentkezhet az a versenyprobléma, hogy a szolgáltatók gazdasági erőfölényes helyzetükkel visszaélnek. Emiatt a szabályozásnak kell kikényszerítenie – hatékony verseny hiányában – ex post eszközök által nem rendezett területeken a hatékony szabályozói fellépést.

Erőfölényes visszaélés lehet az adott nagykereskedelmi piacon, hogy a szolgáltató túlzó árazást alkalmaz. Ennek igazolása versenyfelügyeleti eljárás keretében igen nehéz feladat, mivel ezek az eljárások alapvetően nem alkalmasak bonyolult költségszámítások és részletes műszaki specifikációk ellenőrzésére, így az esetleges túlzó árazás megállapítása is nehezen lehet indokolható.

Szintén erőfölénnyel való visszaélési magatartás lehet, hogy az adott nagykereskedelmi piacon a jelentős piaci erejű szolgáltató nem hajlandó egy bizonyos sávszélességű szolgáltatást elfogadható műszaki feltételekkel nyújtani. Ennek ex-post igazolása szintén igen nehéz, mivel a szolgáltatás részletes műszaki, gazdasági tartalmának meghatározására, azok betartatására nem alkalmasak a versenyjogi eljárások.

Amennyiben mégis igazolható és megfelelően szankcionálható (és ezáltal megszüntethető) lenne is a tisztességtelen piaci magatartás, akkor is felmerül, hogy a nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi bérelt vonali piac fejlődése szempontjából megfelelően hatékony lenne-e az ex-post szabályozás.

A stabilan fejlődő kiskereskedelmi bérelt vonali piac szempontjából az ex-post szabályozás önmagában nem elegendő. Egy versenyfelügyeleti vizsgálat megkezdése és az esetleges szankciók között eltelő idő (ami mintegy egy-másfél év is lehet) a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybe vevői számára igen hosszú idő lehet, amely alatt a vállalkozás a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi piacon jelentős versenyhátrányba kerülhet. Egy ilyen helyzetben az erőfölényes szolgáltatóra egy esetleges versenyfelügyeleti eljárásban kirótt szankció (bírság) nem jelent megfelelő megoldást.

Emellett az erőfölénnyel való visszaélést bizonyítottan elkövetett jelentős piaci erejű szolgáltatóra kirótt kötelezettség részletes feltételeinek betartatása olyan gyakran ismétlődő feladatokat jelentene a versenyhatóságnak, amelyre a verseny-felügyeleti eljárások nem alkalmasak.

A nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatók tipikusan maguk is fontos befektetői az iparágnak. Amennyiben a nagykereskedelmi szolgáltatási piacon jelentős piaci erejű szolgáltató nem, vagy csak az indokoltnál rosszabb feltételekkel nyújtaná a szolgáltatást, az ezen befektetők (és a bérelt vonali, illetve a ráépülő adatátviteli piacon később megjelenő potenciális befektetők) számára olyan jogi bizonytalanságot jelentene, amit a verseny-felügyeleti vizsgálatok egyedi és utólagos jellege nem tudna orvosolni.

A Tanács megvizsgálta a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" nagykereskedelmi piacot és megállapította, hogy e vizsgált piac tekintetében az Európai Bizottság által használt ex-ante szabályozást megalapozó 3 kritérium mindegyike teljesül, ezért a Tanács megállapította, hogy az azonosított piac érintett piacnak tekintendő szabályozási szempontból.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

V. PIACELEMZÉS, JPE SZOLGÁLTATÓK AZONOSÍTÁSA

V. 1. A JPE szolgáltatók azonosításának menete (piacelemzés)

Mivel a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért ezen a piacon szükséges az érintett piacokra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (JPE) kijelölése.

A jelentős piaci erő vizsgálatának fontos kritériuma a mindenkor vizsgált piacon tevékenykedő vállalatok piaci részesedése. A piaci részesedést gyakran használják a jelentős piaci erő jelzőszámaként, mivel az elméletileg egyértelműen jelzi a vállalat sikerét és teljesítőképességét; és ebben szignifikáns mértékben tükröződik a piaci lépések sikere vagy kudarca. Önmagában a magas piaci részesedés azonban még nem jelenti azt, hogy az érintett vállalat jelentős piaci erővel rendelkezne. Másrészt azt sem lehet kizárni, hogy egy jelentős piaci részesedéssel nem rendelkező vállalat is jelentős szerepet töltsön be a piacon. Az Európai Bíróság joggyakorlatában a piaci részesedésre vonatkozóan kialakultak olyan gyakorlatok, melyek a különböző nagyságú piaci részesedések értékére vonatkoznak:

A legfeljebb 25%-os piaci részesedés mellett nem lehet szó (önálló) jelentős piaci erőről. Noha egyes esetekben alacsonyabb piaci részesedés esetén is feltételezhető a piacon jelentős piaci erő, az Európai Bizottság esetjogában a jelentős piaci erőre vonatkozó küszöb általában 40% fölötti piaci összetevőnél feltételezett. Az Európai Közösség bíróságának joggyakorlata szerint a különösen nagy (50%-nál nagyobb) piaci részesedések egyértelműen – pár kivételtől és speciális körülménytől eltekintve - bizonyítják a piaci uralkodó helyzet meglétét.

Az Európai Közösség bírósága szerint ugyanis az olyan vállalat, mely hosszabb ideje különösen nagy piaci részesedéssel bír, kizárólag termékeivel és kínálati terjedelmével, olyan erős pozícióban van, mely megkerülhetetlen üzleti partnerré teszi, és számára pont ezért relatívan hosszú ideig biztosítja a független piaci magatartás lehetőségét, ami a jelentős piaci erő jellemzője. A jelentősen kisebb piaci részesedéssel bíró cégek nincsenek abban a helyzetben, hogy rövid idő alatt kielégítsék a keresleti oldalt, ha az a piacvezető céggel fel akarnák bontani üzleti kapcsolataikat. Mindazonáltal a magas piaci részesedés esetén is több tényező összesített értékelését kell elvégezni.

Az érintett vállalat vagy vállalatok piaci részesedésének kiszámítási kritériumai a releváns piac jellemzőitől függenek. A piac nagyságának és a piac részesedésének kiszámítása során egyaránt fontos információ mind az értékben kiszámított forgalom, mind a mennyiség. A piaci részesedések abszolút nagysága mellett azok alakulásának időbeli menete is fontos. Így pl. egy jelentős piaci részesedésű vállalat jelentős piaci erejűnek tekinthető, ha ez a piaci részesedés hosszú ideje stabil marad. Az a körülmény, hogy egy erős vállalat fokozatosan veszít piaci részesedést, ugyan mindenképpen utal a fenti piacon növekvő versenyre, azonban nem zárja ki a jelentős piaci erő megállapítását. Hosszú ideig ingadozó piaci részesedések azonban ismét csak annak a jelei lehetnek, hogy hiányzik a jelentős piaci erő a releváns piacon.

Egy szabályozási szempontból érintettnek tekintett piacon pusztán a piaci részesedés vizsgálata önmagában nem elegendő a jelentős piaci erő felmérése szempontjából, bár a magas piaci részesedés jelentős mértékben valószínűsíti a jelentős piaci erő meglétét.

A piaci részesedés vizsgálata önmagában nem elegendő a jelentős piaci erő felmérése szempontjából. A JPE kritériumok teljesítését tehát külön-külön, majd összességében vizsgálta a Tanács. Az azonban, hogy a kritériumok közül melyik szolgáltató hányat teljesít csupán tájékoztató jellegű, hiszen egyetlen kritérium is megalapozhatja a jelentős piaci erejű szolgáltató státuszt. A Tájékoztató a piaci részesedés vizsgálatán túlmenően a következő szempontok elemzését is szükségesnek tartja a piaci erő megítélése során[7]:

- a vállalkozás mérete,
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett,
- technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség,
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje,
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz,
- áru/szolgáltatási diverzifikáció,
- méretgazdaságosság,
- választék-gazdaságosság,
- vertikális integráció,
- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat,
- a potenciális verseny hiánya,
- a terjeszkedés akadályai.

7 8001/2004 IHM Tájékoztató 78. pont

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A felsorolt szempontok különböző fontosságúak a bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense piacán.

A Tanács megítélése szerint a piaci erő vizsgálatának szempontjai közül az érintett piacon elvi fontossága a következő szempontoknak van, a továbbiakban kifejtésre kerülő indokok alapján:

– piaci részesedés,
– a potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai,
– a vállalkozás mérete,
– ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett,
– könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz,
– méretgazdaságosság,
– választék-gazdaságosság,
– vertikális integráció,
– a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje.

Az elemzés során a teljesség igénye miatt a Tanács a jelentős piaci erő megítélése szempontjából kevésbé fontos szempontok vizsgálatával is foglalkozott. Ezek vizsgálata során a Tanács azt is indokolja, hogy miért tekinti az alábbi szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában kevésbé jelentősnek:

– technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
– áru/szolgáltatási diverzifikáció
– fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

V.1.1. Piaci részesedések

A Tanács a piaci részesedések alakulását a piaci bevételek alapján vizsgálta. Ennek alapvető indoka az, hogy a volumen alapján való piaci részesedés vizsgálata a jelen érintett piacon némileg félrevezető, mivel az egymástól nagyon eltérő sávszélességű bérelt vonalak ára (pl. egy 64 kbit/s és egy 2 Mbit/s sávszélességű nagykereskedelmi végződtetési szegmensbe tartozó bérelt vonal ára) jelentősen különbözik.

A nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatások árbevétele 2006-ban (ÁFA nélkül) üzleti titok forint volt. A bevételek az előző évhez viszonyítva 2005-ben kissé (üzleti titok %-kal) visszaestek, 2005-ről 2006-ra pedig mintegy üzleti titok %-kal bővültek.

Míg a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatásokból származó szolgáltatói bevétel folyamatos növekedést mutat a vizsgált időszakban (2004-ről 2005-re ez a növekedés üzleti titok %, 2005-ről 2006-ra üzleti titok %), addig a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens összpiaci bevétele 2005-re kisebb (üzleti titok) csökkenést, majd 2006-ra üzleti titok növekedést mutat.

A 4. ábra üzleti titkot tartalmaz.

4. ábra Piaci bevételek alakulás a kiskereskedelmi és nagykereskedelmi végződtetési bérelt vonali piacokon 2004-2006-ban

A növekedés lassulásának tehát nem lehet oka a kiskereskedelmi piaci bevételek alakulása, hiszen azok növekvő tendenciát mutatnak. Az ok tehát a nagykereskedelmi árak alakulásában keresendő. (A nagykereskedelmi havi díjak 2005-re jellemzően minden sávszélesség esetében csökkentek, 2006-ra bizonyos – általában az 512 kbit/s és alatti – sávszélességek esetében árnövekedés figyelhető meg 2005-höz képest. Bizonyos egyszeri díjak esetén is megfigyelhető ez a tendencia.)

A piacon mindhárom vizsgált évben a Magyar Telekom Nyrt rendelkezett a legnagyobb árbevétellel, a piaci részesedése 2006-ban üzleti titok % volt. A korábbi két évben a legnagyobb szolgáltató részesedése még ezt az értéket is meghaladta: 2004-ben üzleti titok % körüli volt (2004: üzleti titok %, 2005: üzleti titok %), tehát 2006-ra a bevétel alapú részesedése kis mértékben üzleti titok. A 2006-os adatokat alapul véve a Magyar Telekom Nyrt. piaci bevételi részesedése az Emitel Zrt. beolvadása után, becsülten, üzleti titok százalékponttal, a szolgáltatások belsővé válása folytán kieső bevételek levonását figyelembe véve üzleti titok százalékponttal növekedhet.

A III.2 pontban foglaltak alapján a Tanács azt is megállapította, hogy az ott leírt belső szolgáltatások figyelembe vételével – mivel az adott nagykereskedelmi piacon piacvezető szolgáltató a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is piacvezető – a Magyar Telekom Nyrt. számított piaci részesedése az itt feltüntetettnél jóval nagyobb lenne. Ennek a belső szolgáltatások figyelembe vételével képzett piaci részesedésnek a mértéke azonban csak becsléssel állapítható meg.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az 5. ábra üzleti titkot tartalmaz.

5. ábra A szolgáltatók nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatásaiból származó bevételeinek megoszlása 2006-ban

	Millió Ft	*%*
Antenna Távközlési Zrt.		
Emitel Távközlési Zrt.		
GTS Datanet Távközlési Kft.		
Hungarotel Távközlési Zrt.		
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.		
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.		
Monor Telefon Társaság Kft.		
PanTel Távközlési Kft.		
Összesen		

1. táblázat A szolgáltatók nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatásaiból származó bevételeinek megoszlása 2006-ban

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy az érintett piac legnagyobb szolgáltatója a Magyar Telekom Nyrt. olyan mértékű piaci részesedéssel rendelkezik, amely erőfölényes helyzetet biztosít számára.

Tekintettel arra, hogy a PanTel Távközlési Kft., a Hungarotel Távközlési Zrt., az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. és az Euroweb Internet Szolgáltató Rt. a HTCC Matel Holdings N.V. irányítása alá tartoznak, a Tanács a fentiekben részletezett adatok alapján megvizsgálta a közös irányításból származó erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét a 13. piacon. A négy cég bevételi részesedése üzleti titok % körül alakul, tehát a piaci struktúra nagymértékű átalakítására nem képes, a Magyar Telekom Nyrt. stabilan üzleti titok % feletti bevételi részesedésével szemben. A Tanács a további JPE- kritériumokat megvizsgálva megállapította, hogy a Pantel-Invitel-Hungarotel-Euroweb közös irányításból származó erőfölényes helyzete kialakulásának lehetősége a 13. számú piacon nem merül fel.

V.1.2. Potenciális verseny hiánya, terjeszkedés akadályai

A potenciális verseny hatása akkor érvényesül, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. A potenciális verseny tehát tulajdonképpen a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető.

A nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások végződtetési szegmensének piacán érdemben nem lehet arra számítani, hogy a piacon már jelenlévő szolgáltatók mellett olyan új szereplők jelennek meg a piacon, amelyek jelentős lefedettségű helyi elérési hálózatot építenek ki. Hosszabb távon ez természetesen előfordulhat, azonban egy ilyen hálózat kiépítésének időigénye elég nagy ahhoz, hogy a legnagyobb szolgáltató jelenlegi és közeljövőbeli erőfölényét és szerződéskötési feltételeit (pl. árazás) ne befolyásolja.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a potenciális verseny és a terjeszkedés akadályai nem korlátozzák az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacon.

V.1.3. A vállalkozás mérete

A piaci erőfölény megítélésének fontos szempontja a vállalkozás méretének vizsgálata, mert a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnyszerzésre.

A méretbeli különbségeknek a jelentős piaci erő megítélése szempontjából a piacon már jelenlévő szereplők között, és ott esetleg később potenciálisan megjelenő szolgáltatók viszonylatában is szerepük van.

A 2. táblázat bemutatja az érintett piacon működő vállalkozások közül a jelentősebbek méretének és pénzügyi helyzetének néhány jellemző adatát.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

2. táblázat Az érintett piacon tevékenykedő jelentősebb szolgáltatók fontosabb pénzügyi mutatói 2005-ben

Szolgáltatók	*Összes eszköz (millió Ft)*	*Tárgyi eszközök aránya (%)*	*Tőkeel-látottság (%)*	*Likviditási mutató (%)*	*Esedékes-ségi mutató (%)*	*Adósság-fedezeti mutató (%)*	*Összes bevétel (millió Ft)*	*Üzemi tev. eredménye (millió Ft)*	*Adózott eredmény (millió Ft)*	*Befektetett eszközök beszerzése e(mFt)*	*Befektetett eszközök eladása (mFt)*
Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.	11 034	79,29%	77,12%	72,20%	100,00%	492,15%	5 481	-1 310	-1 469	-1 184	55
EMITEL Távközlési Rt.	7 444	87,4	47,2	16,3	81,1	199,1	5 503	1 512	1290	-539	40
GTS-DataNet Távközlési Kft.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
HUNGAROTEL TÁVKÖZLÉSI Rt.	35 501	75,3	43,0	121,7	20,5	183,0	12 631	2 205	1 180	-724	16
Invitel Távközlési Szolgáltató Rt.	98 381	72,6	18,6	2,1	11,9	125,1	46 543	10 724	2 136	-5 441	37
Magyar Telekom Rt.	923 466	36,6	47,6	31,6	49,2	201,0	285 238	21 314	68 090	-80 594	2 436
Monor Telefon Társaság Rt.	18 626	79,0	41,0	92,2	55,2	239,8	20 821	2 290	2 120	-3 134	37
Pantel Távközlési Kft.	29 689	50,1	8,1	126,5	20,0	119,1	23 052	2 058	373	-22 136	75

Forrás: cégbírósági adatok

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A táblázat adatai szerint a vállalkozások méretét tekintve az „összes eszköz” illetve „összes bevétel” dimenzió tekintetében egyik jelentősebb szolgáltató sem veszi fel a versenyt a Magyar Telekom Nyrt.-vel.

A Tanács megállapította, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó vállalkozások között nincs olyan, amelynek vállalati mérete összevethető lenne a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező szolgáltató vállalat méretével, ami tovább erősíti az adott vállalkozás jelentős piaci erejét az adott piacon.

V.1.4. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

Tekintettel arra, hogy minden távközlési infrastruktúra kiépítése jelentős beruházást igényel és a beruházások megtérülési ideje közép-, illetve hosszú távú, ezért a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés meghatározó jelentőségű a távközlési vállalatok számára. A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz történő hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja.

Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz és ebből számottevő piaci előnye származhat.

Az adott érintett piacon a potenciális belépők, illetve a piacon már jelenlévő szolgáltatók saját helyi hálózatainak fejlesztési lehetőségei szempontjából releváns kérdés annak vizsgálata, hogy az egyes szereplők milyen feltételekkel képesek külső forrásokat bevonni fejlesztéseikbe.

Ezt vizsgálva megállapítható, hogy pénzügyi szempontból nagyobb kockázatot jelent egy már meglévő helyi hálózat mellett egy új, de alapvetően ugyanolyan szolgáltatások nyújtására képes hálózat kiépítése, így egy ilyen fejlesztés, mint projekt finanszírozása az iparági elvárt hozamszintnél valószínűleg csak rosszabb feltételekkel finanszírozható.

A piacon tevékenykedő vállalatok általános vállalati forrásokból (vállalati kötvény-, esetleg részvénykibocsátás, vállalati hitelfelvétel stb.) is finanszírozhatják helyi hálózatépítési fejlesztéseiket. Ennek feltételei alapvetően azon múlnak, hogy milyen a vállalat általános pénzügyi megítélése a forrást biztosító szereplők (hitelező bankok, iparági befektetési alapok) részéről.

Ennek kapcsán megállapítható, hogy a legerősebb háttérrel a hazai nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatásra alkalmas hálózatok tulajdonosai közül a legnagyobb piaci részesedésű szolgáltató rendelkezik stabil pénzáramának (cash flow), magas (üzemi) nyereségességi szintjének (pl: EBITDA mutató) köszönhetően. (Néhány fontosabb pénzügyi mutató értékét a nagykereskedelmi piacon szereplő, illetve oda potenciálisan belépni tudó szolgáltatók esetén mutatja a 2. táblázat).

A Tanács megállapította, hogy a fenti szempont tovább erősíti az adott szolgáltató erőfölényét az érintett piacon.

V.1.5. A nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése

Az infrastruktúrával, mint belépési korláttal a Tanács már a piac meghatározása során is foglalkozott.

Rögzítésre került, hogy az új, bérelt vonali szolgáltatásra alkalmas hozzáférési infrastruktúra kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése általánosságban egyáltalán nem biztos, mivel alapvetően egy, a meglévő melletti párhuzamos, alapvetően ugyanarra a szolgáltatásokra alkalmas hálózat kiépítését jelenti.

A 2 Mbit/s-nél nem nagyobb sávszélességű, tipikusan réz érpáras hálózat kiépítése a hálózat duplikálását jelentené, annak jelentős beruházási igényével.

Ez az adott nagykereskedelmi piacon már saját infrastruktúrával jelenlévő szolgáltatók vonatkozásába azt eredményezi, hogy a csoporton belül mindegyik szolgáltató infrastrukturális beruházása elsüllyedt költségnek tekinthető.

Ezen túlmenően a méretgazdaságosság kérdése is behatárolja és az egyes helyi önkormányzatok építési hatósági gyakorlata is az indokoltnál drágábbá és hosszan tartóbbá teszi az új hálózatok kiépítését.

Mindezek miatt a legnagyobb piaci részesedésű szolgáltató helyi bérelt vonali szolgáltatásra használt hálózatai olyan előnyt jelentenek számára az adott piacon, amely hosszabb távon is segíti piaci pozíciói megőrzését.

V.1.6. Vertikális integráció

A vertikális integráció megvalósulása esetén arról beszélhetünk, hogy egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre.

A vertikális integrációból fakadó piaci előnyszerzés bérelt vonali szolgáltatások piacán is értelmezhető a kiskereskedelmi és az inputként szolgáló nagykereskedelmi szolgáltatások vonatkozásában, azaz a nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója, mint a ráépülő kiskereskedelmi piac aktív szereplője a kiskereskedelmi piacon előnyösebb helyzetben van

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

azáltal, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges „inputot” (alapvetően a szolgáltatás nyújtásához szükséges előfizetői bérelt vonali szakaszt), nagykereskedelmi szolgáltatást, a kiskereskedelmi piac egyéb szereplőivel ellentétben nem kényszerül a nagykereskedelmi piacon beszerezni, illetve önállóan, új szolgáltatásként előállítani (utóbbinak jelentős új beruházási igénye alól is mentesül).

A fentiek alapján a vertikális integráció, a legfontosabb piaci szereplő esetén hozzájárul ahhoz, hogy az adott érintett nagykereskedelmi piacon meglévő piaci erejét érvényesíteni képes a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás piacán.

V.1.7. Méretgazdaságosság

A méretgazdaságosság forrása a termelésnövekedés révén elérhető fajlagos költségcsökkenés. A méretgazdaságosság elemzése és megítélése a piaci részesedéssel, a vállalatmérettel, valamint az alkalmazott technológiával, az infrastruktúrával kapcsolatos adatok alapján valósítható meg. A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. (Ez a fix költségekre vezethető vissza.)

Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek. Ez a helyzet a bérelt vonali szolgáltatások nyújtásához szükséges infrastruktúra esetén is fennáll.

A méretgazdaságosság a megnövekedett költséghatékonyság révén a fogyasztók hosszú távú érdekeit is szolgálhatja, hiszen olcsóbban nyújtja a szolgáltatását a szolgáltató, azonban ez strukturális belépési korlátként is funkcionálhat más szolgáltatók vonatkozásában, ugyanis a szolgáltatónak piaci előnye származhat abból, hogy a méretgazdaságosságot kihasználva állít elő valamely terméket.

Az adott piacon legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező szolgáltató a versenytársakhoz képest nagyobb méretgazdaságossággal rendelkezik, különösen a helyi hálózat vonatkozásában, amely az adott szolgáltató piaci erejét tovább erősíti.

V.1.8. Választékgazdaságosság

A választékgazdaságosság hatása abból ered, hogy az egységnyi kibocsátásra eső költségek csökkennek annak következtében, ha ugyanazon vállalkozás egy termékét vagy szolgáltatását még egy vagy több más termékkel, szolgáltatással együtt, közös termelési folyamatban állítja elő.

A költségmegtakarítás abból származik, hogy e termékek és szolgáltatások esetében azonos eljárásokat, folyamatokat alkalmaznak. Hálózati infrastruktúrát igénylő szolgáltatások esetén jelentős választékgazdaságossági hatást biztosíthat a szolgáltató számára az, hogy több szolgáltatását is alapvetően ugyanazt az infrastruktúrát igénybe véve nyújtja. Az a piaci szereplő, amely képes ennek realizálására nyilvánvalóan számottevő előnyre tehet szert azon versenytársaival szemben, amelyek viszont képtelenek erre.

A választékgazdaságosság – a méretgazdaságossághoz hasonlóan – a megnövekedett költséghatékonyság révén a fogyasztók hosszú távú érdekeit is szolgálhatja, de strukturális belépési korlátként is funkcionálhat.

Az érintett nagykereskedelmi piacon a piaci részesedés alapján a domináns szolgáltató – mivel igen széles szolgáltatási palettát kínál alapvetően ugyanazon infrastruktúrán – versenytársaihoz képest nagyobb mértékben képes kihasználni a választék-gazdaságosság előnyeit, ami amúgy is jelentős piaci erejét tovább növeli.

V.1.9. Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

Az Európai Bizottság „Útmutató a piacelemzéshez és a JPE felméréséhez” c. iránymutatása (Iránymutatás) nagy súlyt helyez a kiegyenlítő vásárlóerő szerepének vizsgálatára. A Bizottság iránymutatása szerint a kiegyenlítő vásárlóerő alatt a nagy vevők azon képességét kell érteni, hogy ésszerű időn belül megfelelő alternatív megoldásra (leginkább más cég szolgáltatásainak igénybe vétele) képesek átállni, ha szállító árat emel, vagy hátrányosan módosítja a szállítási feltételeket.

A piaci szereplők pozícióját nagymértékben befolyásolja a piaci kapcsolatrendszer, a viszonylati függőség mértéke. E célból elemezni kell a szolgáltatók szállítói és vevői kapcsolatrendszerét, és tételesen ismerni kell a legnagyobb (5, esetleg 10) szállítót és vevőt és a velük bonyolított forgalom nagyságát (részesedését a teljes forgalomban). Releváns információval szolgálhat a szállítói és vevői részesedések időbeni (2-3 év) alakulásának vizsgálata.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az érintett piacon a legnagyobb szolgáltató ügyfeleinek koncentráltsága magasnak tekinthető, ami a jelen nagykereskedelmi piacon elég általános. (üzleti titok) [8]

Ugyanakkor a szolgáltatóváltás költsége magas, ugyanis az ügyfeleket általában többéves szerződések kötik a szolgáltatóhoz, amelynek esetleges felbontása igen költséges.

A nagykereskedelmi szolgáltatás vásárlói a jelenlegi nagykereskedelmi szolgáltatási kínálatot figyelembe véve nincsenek alkupozícióban, az esetek jelentős részében egy, vagy legfeljebb két szolgáltatótól képesek igénybe venni az adott nagykereskedelmi szolgáltatást. A nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtója ugyanakkor nem kényszerül arra, hogy a szolgáltatás potenciális (vállalatcsoporton kívüli, tehát harmadik félnek számító) igénybe vevőjének értékesítse a szolgáltatást, mivel a vállalaton-, illetve vállalatcsoporton belül saját maga integrált szolgáltatásként a kiskereskedelmi piacon képes értékesíteni azt.

Emiatt a nagykereskedelmi piac szereplőinek kiegyenlítő vásárlóereje alacsony, érdemben nem képes ellensúlyozni a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtójának erőfölényét.

Az adott nagykereskedelmi piac szolgáltatásait igénybe vevő szereplők kiegyenlítő vásárlóereje mindezt egybevetve az előbbiek alapján alacsonynak tekinthető, amely érdemben nem képes ellensúlyozni a piacon legnagyobb részesedésű szolgáltató erőfölényét.

Ezt követően a Tanács megvizsgálta a jelentős piaci erő szempontjából kevésbé fontos szempontokat az adott piac vonatkozásában.

V.1.10. Technológiai előny, technológiai fölény

Technológiai előny abban az esetben érvényesül, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi valamely szolgáltatás(ok) olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonylatában értelmezhető.

A piacon alkalmazott lényeges technológiák közül egyik sem tekinthető a többihez képest kiemelkedőnek. A leggyakrabban alkalmazott technológiák szabványosítottak, a berendezésgyártók piacán verseny uralkodik, terjedésüket tehát ezen tényezők nem, sokkal inkább a szolgáltatás alapját jelentő hálózatok kiépítettsége, a hálózatok tulajdonosainak stratégiája és pénzügyi lehetőségei befolyásolják.

A Tanács megállapította, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az adott érintett piacon nem releváns

V.1.11. Termék/szolgáltatási diverzifikáció

Az áru/szolgáltatási diverzifikáció azt a gyakorlatot takarja, amikor a szolgáltatók a piacon nyújtott szolgáltatásokat csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kínálják. Ez a gyakorlat könnyen vezethet versenykorlátozáshoz, amennyiben egyes szolgáltatások kizárólag csomagban vásárolhatók meg, illetve ha az egyik piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételét a szolgáltatók más piacon nyújtott szolgáltatás(ok) igénybevételével kapcsolják össze. Az ilyen gyakorlat lehetőséget teremthet a csomagot képző szolgáltató számára a piaci előnyszerzésre.

A fogalom alapvetően a kiskereskedelmi piacokhoz köthető, ahol a szolgáltatás nyújtója piaci előnyhöz juthat azáltal, hogy szolgáltatását a versenytársaihoz képest jobban képes pozícionálni, illetve annak a felhasználók szemében egyedi jelleget kialakítani, márkanevet- és a hozzátartozó arculatot építeni, például a szolgáltatás elemek kombinációjával, annak minőségi jellemzőivel, a kialakított csomagképzéssel.

A nagykereskedelmi piacokon szabványosított szolgáltatásokat nyújtanak, ahol a szolgáltatás igénybe vevői főként az alapszolgáltatás igénybe vételében érdekeltek, a kapcsolódó (és a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges) szolgáltatásokat gyakran önmaguk is képesek előállítani, illetve más nagykereskedelmi szolgáltatótól igénybe venni.

A Tanács megállapította, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az adott érintett piacon nem releváns.

V.1.12. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) van szerepe a piaci erő megítélése szempontjából.

---

8 Megjegyzés: A zárójelben szereplő mondat csak a határozat-tervezet titkos változatban szerepeljen.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A megállapodások itt szinte minden esetben a szolgáltatók közötti tárgyalások eredményeként jönnek létre, a nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtói között elvben csak abban lehet különbség, hogy foglalkozik-e külön vállalati egység, -csoport a nagykereskedelmi szerződésekkel. A (kevés számú) nagykereskedelmi piaci szereplő esetén ilyen szervezeti egység általában létezik.

A Tanács megállapította, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az adott érintett piacon nem releváns.

V.2. A JPE vizsgálat következtetései

A Tanács a jelentős piaci erő megítélésének szempontjait részletesen megvizsgálva megállapította, hogy az adott érintett piacon a Magyar Telekom Nyrt. rendelkezik jelentős piaci erővel az alábbi okok miatt:

- A Magyar Telekom Nyrt. piaci részesedése az adott piacon a bevételek alapján 2006-ban üzleti titok % volt. Az Emitel Zrt. beolvadása várhatóan tovább erősíti, bár nem jelentős mértékben a Magyar Telekom Nyrt. JPE-státuszát. A beolvadás után a Magyar Telekom Nyrt. piaci bevételi részesedése, a 2006-os adatokat alapul véve, becsülten üzleti titok százalékponttal növekedhet.
- A szolgáltató a II.2.1 pontban említett belső szolgáltatások figyelembe vételével számított piaci részesedése még magasabb lenne, mivel a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon – elsősorban a 2 Mbit/s-t meg nem haladó sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonali piacon – piacvezető (2006-ban a legmagasabb, üzleti titok %-os részesedéssel bírt e piaci szegmensben bevétel alapján). Ez utóbbi tény azt is jelenti, hogy a szolgáltató nagykereskedelmi piacon meglévő jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon képes érvényesíteni.
- A vállalkozás méretét és a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés lehetőségeit tekintve a piac többi szereplőjéhez mérten ez a szolgáltató kiemelkedően kedvező helyzetben van.
- A Magyar Telekom Nyrt. rendelkezik a hazai piacon a legkiterjedtebb nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatás nyújtására alkalmas hálózattal, amelynek megkettőzése rövid távon nem reális lehetőség, és amelynek méretéből fakadóan versenytársainál jobban képes kihasználni a méretgazdaságossági hatásokat.
- Miután a Magyar Telekom Nyrt. a nagykereskedelmi bérelt vonal végződtetési szegmens szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra jelentős részén többféle egyéb szolgáltatást is nyújt, amelyet a Magyar Telekom Nyrt-re jellemző szolgáltatási kínálat gazdagságával összevethetően széles kínálattal, és az egyes szolgáltatások esetén jelentős volumennel egyik versenytárs szolgáltató sem nyújt, a piac többi szereplőjéhez képest sokkal jobban képes kihasználni a választék-gazdaságosságból fakadó előnyöket, amely alacsonyabb szolgáltatási költségek elérését teszi lehetővé a számára.
- A Magyar Telekom Nyrt. az adott nagykereskedelmi szolgáltatási piacot, mint inputot elsősorban felhasználó kiskereskedelmi szolgáltatási piac (a 2 Mbit/s-t meg nem haladó sávszélességű bérelt vonali kiskereskedelmi piac) vonatkozásában piacvezető szereplő, aki az adott nagykereskedelmi piacon képes érvényesíteni a vertikális integrációból fakadó előnyöket.
- Az adott nagykereskedelmi piacon a potenciális verseny hatása és a felhasználók kiegyenlítő vásárlóereje gyenge, ami tovább erősíti a piacvezető szolgáltató jelentős piaci erejét.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense a Magyar Köztársaság területén" érintett nagykereskedelmi piacon a Magyar Telekom Nyrt. jelentős piaci erővel rendelkezik.

VI. Kötelezettségek kirovása

Az Eht. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy a Tanácsnak az érintett piacokon azonosított, JPE-vel rendelkező szolgáltató(k)ra a piacelemzés által feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget meg kell állapítania, vagy a korábban jogszabályban, vagy a hatóság határozatában megállapított legalább egy kötelezettséget fenn kell tartania, vagy módosítania. A nagykereskedelmi piacokon a Tanács által megállapítható kötelezettségeket az Eht. XII. fejezete tartalmazza.

VI.1. Általános célok

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során messzemenőkig szem előtt tartotta az Eht. által a hatóság számára az Eht 9. § (2) bekezdésben meghatározott feladatokat, továbbá az Eht. 2. §-ban lefektetett általános célokat. A kötelezettségek kirovása során törekedett arra, hogy biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

VI.2. Kötelezettségek meghatározásakor alkalmazott elvek

A kötelezettségek meghatározása során a Tanács az általános célokon kívül a következő elveket vette figyelembe:

- A kötelezettségeknek a bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense nagykereskedelmi piacán uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk.
- A kirótt kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak és azokkal arányosaknak kell lenniük.[9]
- A kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terheket a szolgáltatók számára.
- A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

VI.3. A Tanács által kiróható kötelezettségek

Az Eht. a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé [10]:

- Átláthatóság[11]
- Egyenlő elbánás[12]
- Számviteli szétválasztás[13]
- Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek[14]
- A közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályai[15]
- Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége[16]

VI.4. Az alkalmazott kötelezettségek kiválasztása

Az Eht. alapján, amennyiben a Tanács a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejűként azonosít, így a rendelkezésre álló *„kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő…”.*[17] Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma azonosítása és következményeinek vizsgálata
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése
- Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

VI.4.1. Versenyprobléma azonosítása és következményeinek vizsgálata

VI.4.1.1 A versenyprobléma: gazdasági erőfölény az érintett piacokon

A Tanács elvégezte az érintett nagykereskedelmi piac meghatározását, melynek során nem talált olyan keresleti és kínálati helyettesítőket, amelyek nyomást gyakorolhattak volna a szolgáltatókra hívásvégződtetési díjaik meghatározása során. A piacmeghatározás alapján azonosított piacon történő piacelemzés során a Tanács megállapította, hogy a bérelt vonali végződtetési szegmens területén a Magyar Telekom Nyrt. üzleti titok %-os piaci részesedéssel rendelkezik. A Tanács a piac elemzése során nem talált olyan kiegyenlítő vásárlóerőt (sem kiskereskedelmi, sem nagykereskedelmi szinten), ami számottevő nyomást gyakorolhatna a szolgáltatóra díjainak meghatározása során.

9 Eht. 52. § (1)
10 Eht. XII. fejezet
11 Eht. 102.-103 §
12 Eht. 104. §
13 Eht. 105. §
14 Eht. 106.§
15 Eht. 107. §
16 Eht. 108. §
17 Eht. 52. § (1) bekezdés

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az érintett piacokon a Magyar Telekom Nyrt. gazdasági erőfölényben van, így lehetővé vált a számára, hogy tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa, és versenytorzító magatartást tanúsítson. Ezért a Tanács a szolgáltató erőfölényes helyzetét az érintett piacokon versenyproblémaként azonosította.

VI.4.1.2 A versenyproblémából fakadó lehetséges piaci torzulások

Az érintett nagykereskedelmi piac sajátosságaiból adódóan a piacon a gazdasági erőfölényes helyzetből származó lehetséges piaci torzulások részben strukturális jellegűek, részben pedig a piac kínálati szereplőinek versenykorlátozó magatartásából fakadnak és a kiskereskedelmi piacon is torzulást okoznak. A piacon lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások közül a Tanács különösen az alábbiakat vette vizsgálta:

A hozzáférés megtagadása a nagykereskedelmi végződtetési szegmens piacán

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatások nyújtásának előírása nélkül lehetetlen a kiskereskedelmi piacon versenyt támasztó szolgáltatók piacra lépése.

A versenytársak ugyanis hozzáférés hiányában csak saját, önálló hálózat kiépítésével léphetnének be a piacra. A saját hálózat kiépítése ugyanakkor igen időigényes és nagyon magas, sok esetben nagy valószínűséggel igen nehezen megtérülő költségekkel járna.

Ezért a Tanács megállapítása szerint új, nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatás nyújtására alkalmas hálózatok számottevő kiépítésére az elemzés jövőbeli vizsgált időtávja alatt nem lehet számítani.

A JPE szolgáltató erőfölényes helyzetének köszönhetően számos, lentebb kifejtésre kerülő ár- és nem árjellegű eszközt alkalmazhat, amellyel képes kihasználni jelentős piaci erejét az adott érintett piacon.

A JPE által a piacon alkalmazható árjellegű versenytorzító eszközök közül az alábbiak kerültek megvizsgálásra:

- árdiszkrimináció

A nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatások nyújtására kötelezett, vertikálisan integrált JPE szolgáltató árdiszkriminációt alkalmaz nagykereskedelmi vásárlóival szemben, amennyiben a saját belső elszámolásában használt árnál magasabb áron értékesíti nagykereskedelmi szolgáltatását azok részére, így képes arra, hogy jelentősen megdrágítsa, és ezzel versenyképtelenné tegye az általuk nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatásokat.

Árdiszkriminációnak minősül az is, ha a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtója olyan mennyiségi árengedményeket alkalmaz, amellyel a szolgáltatás igénybe vevői közül a legnagyobbat hozza a legkedvezőbb helyzetbe, amely lehet pl. a saját leányvállalata.

- túlzó árazás / keresztfinanszírozás

A Tanács megállapítása szerint a hozzáférési jogosultság biztosítására, a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatások nyújtására kötelezett JPE szolgáltató képes a tényleges költségeit messze felülmúló nagykereskedelmi ár érvényesítésére. Nem szabályozott díjak esetén a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatás nyújtója számára lehetőség nyílik a költségek által nem indokolt jövedelemátcsoportosításra, ami a versenyt torzítja és ellehetetleníti az optimális allokációt.

A kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi végződtetési szegmensben egyaránt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató az árarányok számára kedvező megválasztásával – alacsony kiskereskedelmi ár, magas nagykereskedelmi ár – képes arra, hogy ezzel kiszorítsa versenytársait.

A leírt probléma gyakorlati alkalmazási formája az árprést okozó árazás, amelyet a JPE szolgáltató a nagykereskedelmi túlzó ár alkalmazásával ér el. Árprés esetén a túlzott nagykereskedelmi árak és a kiskereskedelmi piacon kialakult árak közötti árrés nem fedezi a nagykereskedelmi végződtetési szolgáltatást igénybe vevő szolgáltató kiskereskedelmi tevékenységének költségeit, ezzel az veszteségessé válik.

- ragadozó /felfaló árazás

A Tanács megállapítása szerint a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmenshez tartozó szolgáltatás nyújtására kötelezett, vertikálisan integrált JPE szolgáltató a kiskereskedelmi piacon a ragadozó/felfaló árazással – vagyis a költségek által nem indokolt, mesterségesen alacsony árak alkalmazásával – képes arra, hogy az újabb szolgáltatók piacra lépését megakadályozza (foreclosure), illetve a már piacon lévő versenytársakat ellehetetle-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

nítse, kiszorítsa, és így piacvezető szerepét hosszabb távon, verseny nélkül fenntarthassa. A JPE szolgáltató ezáltal képessé válik a nagykereskedelmi piacon elért vezető szerepének a kiskereskedelmi piacra történő kiterjesztésére. A problémát nem csak a jelen elemzés tárgyát képező nagykereskedelmi piac szabályozásával, hanem a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is kezelni kell.

Nem-árjellegű versenyproblémák

A Tanács megállapítása szerint, ha az árszabályozás következtében az árdiszkrimináció lehetősége korlátozott, akkor a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatások nyújtására kötelezett JPE szolgáltató képes a piaci verseny nem-árjellegű eszközökkel történő torzítására. A leggyakrabban alkalmazott lehetséges eszköze és azok hatásmechanizmusa az alábbiakban foglalható össze:

- az információ visszatartása, illetve információk diszkriminatív felhasználása

Az információ visszatartásának és diszkriminatív felhasználásának lehetséges, legáltalánosabb megvalósítási módja, hogy a kiskereskedelmi piachoz kapcsolódó, annak inputját jelentő nagykereskedelmi piacon nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás nyújtására kötelezett JPE szolgáltató olyan – sok esetben releváns – információkkal látja el a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót, illetve belső szervezeti egységet, amelyeket nem juttat el a versenytársaihoz.
A mind a nagy-, mind a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató képes arra, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása révén releváns és szenzitív információkhoz juthat a kiskereskedelmi piaci versenytársai tevékenységéről (értékesítési adatok, termékfejlesztés stb.), amelyeket aztán az utóbbi tudta és beleegyezése nélkül saját céljaira használhat fel.
Nagyobb az információ visszatartásának és diszkriminatív felhasználásának esélye, ha a tartalmában nagykereskedelmi szolgáltatásokat az adott piacon JPE szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásként nyújtja a partner-szolgáltató számára, és azt szervezetileg is ugyanaz az egység végzi, mint a kiskereskedelmi értékesítést.
Az információk visszatartásának, illetve ezek diszkriminatív felhasználásának megelőzésére a Tanács a vizsgált piacon JPE szolgáltatóra az *„átláthatóság”* kötelezettséget rótta ki.

- indokolatlan előírások, követelmények

A nagykereskedelmi piacon JPE szolgáltatónak indokolatlan előírások, követelmények megállapítására elsősorban a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatás technológiai, fizetési, adminisztratív feltételeinek meghatározásakor van módja. Szabályozás híján viszonylag könnyen tud alkalmazni egyértelműen a versenyt torzító eszközt a műszaki paraméterek túlzott részletezésével, a szabványokban szereplő paramétereken messze túlmutató műszaki követelmények alkalmazásával. Ezekkel a technológiai eszközökkel is képes a bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmens piacán jelentős piaci erejű szolgáltató piacvezető pozíciójának konzerválására a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon.

- késleltetési taktikák

A nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő szolgáltatónak módja van arra, hogy késleltetési taktikák alkalmazásával megkísérelje a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatásra vonatkozó szerződése megkötésének időbeli eltolását, halogatását, annak érdekében, hogy a vállalatcsoporthoz tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltató a lehető leghosszabb ideig élvezhesse az elsőként piacra lépésből származó előnyöket, illetve, hogy ily módon is visszafogja, akadályozza a versenytársak üzleti aktivitását.
A szerződések esetén a nagykereskedelmi piacon JPE szolgáltatónak lehetősége van arra, hogy a jogosult szolgáltatók számára olyan mennyiségi vállalási kötelezettségeket írjon elő, amelyek nem teljesítése súlyos szankciókkal jár. (Induló szolgáltatás esetében, különösen egy újonnan piacra lépő szolgáltató esetén igen nehéz megbízható becslést adni a szolgáltatás várható igénybevételéről.)

- alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás

A nagykereskedelmi piacon JPE szolgáltatónak lehetősége van arra, hogy a rosszabb minőségben, kedvezőtlenebb feltételekkel nyújtson szolgáltatásokat a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő vállalatcsoporton kívüli cégeknek, mint a vállalatcsoporthoz tartozó szolgáltatónak.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

- stratégiai termék/szolgáltatás konstrukciók

A JPE-nek minősülő szolgáltatónak módja van arra, hogy a saját hálózati topológiája és értékesítési rendszere szerint alakítsa ki a hozzáférési pontokat és a kapcsolódó termékeket, így az általa alkalmazott szabványok, műszaki és gazdasági paraméterek használatára (ennek következtében az esetek jelentős részében az üzleti tervek módosítására) kényszeríti az új belépőket, amivel jelentős veszteségeket tud okozni azoknak.

Az érintett piacot megvizsgálva a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy a fentiekben ismertetett versenyt torzító hatások csak megfelelő szabályozás híján léphetnek fel a bérelt vonalak kiskereskedelmi szolgáltatásának piacán. Ebből adódóan szükség van szabályozói intézkedések meghozatalára, illetve fenntartására, amelyek elősegítik a versenyt torzító hatások csökkentését, elősegítve ezzel a verseny kialakulását és a fogyasztói érdekek jobb érvényesülését. Ennek eszköze az arányos és indokolt kötelezettségek kirovása a nagykereskedelmi piacon.

VI.5. Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

VI.5.1. A kirovandó kötelezettségekkel szembeni elvárások

Azon túlmenően, hogy a Tanács által kirótt kötelezettségnek az Eht.-ban lefektetett általános célokat kell szolgálniuk, a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályoknak megfelelően indokoltaknak és azokkal arányosaknak is kell lenniük. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- Indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének
- Arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának

VI.5.2. A kötelezettségek értékelése

Az Eht. XII. fejezete lehetővé teszi a Tanács számára, hogy a fenti VI.3 pontban felsorolt különböző kötelezettségeket rója ki a jelentős piaci erejű szolgáltatókra. A Tanács a kötelezettségek meghatározása során megvizsgálta a felsorolt szabályozói eszközöket abból a szempontból, hogy azok mennyiben alkalmasak a feltárt és a fenti VI.4.1 pontban megfogalmazott versenyproblémák orvoslására.

A nagykereskedelmi piaci kötelezettségek kirovásakor a szabályozó fő célja, hogy a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon hatékony és fenntartható piaci verseny kialakulását segítse. A fenntartható verseny azt jelenti, hogy a kiskereskedelmi piaci verseny akkor is fennmarad, ha a verseny kialakulását segítő nagykereskedelmi szintű aszimmetrikus szabályozás megszűnik. A gyakorlatban a fenntartható verseny az infrastruktúra alapú verseny kialakulását jelenti, az alkalmazott kötelezettségeknek tehát hosszú távon az alternatív infrastruktúrák fejlődését kell ösztönözniük.

A tárgybani nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erejű szolgáltató a jelen piacelemzési eljárást megelőzően is jelentős piaci erejű szolgáltatónak minősült, Így a Tanács áttekintette a korábbi szabályozás hatásait az alábbiak szerint.

A természetes piaci folyamatokat is vizsgálva, nehéz feladat a szabályozás közvetlen hatásait az egyéb piaci hatásoktól elhatárolni. Mindazonáltal megállapítható, hogy:

- A Magyar Telekom Nyrt. piaci részesedése a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatások bevételei alapján üzleti titok, majd 2006-ra kisebb üzleti titok tapasztalható (2003: üzleti titok %, 2004: üzleti titok %, 2005: üzleti titok % 2006: üzleti titok %), Az Emitel Zrt. beolvadása várhatóan tovább erősíti, bár nem jelentős mértékben a Magyar Telekom Nyrt. JPE-státuszát. A Magyar Telekom Nyrt. piaci bevételi részesedése a 2006-os adatokat alapul véve, a beolvadás után, becsülten üzleti titok százalékponttal növekedhet.

- 2006-ban a jelentősebb (1% piaci bevételi részesedés felett) piaci szereplők száma az adott időszakban növekedett, a volt koncessziós szolgáltatók megerősödése jellemző (kiemelten: Hungarotel, Emitel, Monortel).

- A nagykereskedelmi bevételek nem exponenciálisan és nem nagy arányban, de nőttek. A nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erejű szolgáltató a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon, illetve annak a 2 Mbit/s-ot meg nem haladó sávszélességű bérelt vonali szolgáltatásokat magában foglaló részpiacán is jelentős piaci erejű szolgáltató.

Mindez azt mutatja, hogy a szolgáltatóra eddig kirótt hozzáférési kötelezettség még nem tudta véglegesen megakadályozni a szolgáltatót abban, hogy a nagykereskedelmi piacon meglévő jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon érvényesítse, tehát a szabályozás továbbra is szükséges.

Átláthatóság

Az „átláthatóság” kötelezettség egyik alapvető célja, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások bizonyos feltételei az egyes társszolgáltató partnerek számára nyilvánosak, megismerhetők legyenek. A

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

jelen határozat meghozatalakor hatályban levő átláthatósági követelmény a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatások piacán elsősorban a jelentős piaci erejű szolgáltatók által nyújtott szolgáltatások alkalmazott díjainak és a tervezett díjváltozások, valamint a szolgáltatás igénybevétele részletes feltételeinek nyilvánosságra hozását jelenti. A DH-664-174/2005. sz. határozatban meghatározott „átláthatóság" kötelezettségét a Tanács részben módosította, előírva azt, hogy a Kötelezett szolgáltató köteles a nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás nyújtására vonatkozó feltételeit, valamint díjait internetes honlapján nyilvánosságra hozni, oly módon, hogy ezen információk a Kötelezett nyitó honlapjáról legfeljebb két egyértelmű menüpont lépésben elérhetők legyenek. A Kötelezett szolgáltató továbbá köteles díjtáblázata Internetes azonosító címét (URL) a jelen határozat hatálybalépését követő 30 napon belül a Tanácsnak bejelenteni, az „atlathatosag@nhh.hu" elektronikus levélcímre történő megküldéssel, az NHH honlapján (www.nhh.hu) való közzététel érdekében. A módosítás fő célja az, hogy más szolgáltatók, valamint az NHH piacfelügyeleti eljárásaiban a JPE szolgáltató díjait és szolgáltatásával kapcsolatos egyéb információkat könnyen megtalálhassák a szolgáltató honlapján. Az átláthatóság biztosítását szolgálja továbbá, hogy a Tanács az NHH honlapján (www.nhh.hu) nyilvánosságra kívánja hozni az átláthatóság keretében megismerhető információkat a JPE üzletpolitikája vonatkozásában. Az adatok naprakészségét és ellenőrizhetőségét szolgálja az adat- és változás bejelentés előírása.

Az „átláthatóság" kötelezettsége keretében tehát a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató átlátható működése, valamint az általa nyújtott szolgáltatások feltételei a társszolgáltatók és a hatóság által ismertté válhasson.

Az árak nyilvánosságra hozatala továbbá elősegíti a lehetséges versenyellenes magatartásformák felderítését, továbbá előzetes tájékoztatásként szolgál a szolgáltatást vásárlók számára. Az átláthatóság követelménye a hozzáféréssel kapcsolatos műszaki paraméterekre, az alkalmazott szabványokra, a hálózati topológiára is vonatkozik, tehát a hozzáférés kötelezettségét is támogatja.

Az átláthatóság előírása továbbá az említett versenyproblémák közül megfelelően képes kezelni a nem ár jellegű problémák (pl. indokolatlan feltételek és követelmények JPE szolgáltató általi előírása) jelentős részét, valamint az árjellegű lehetséges versenyproblémák közül az árdiszkriminációs magatartást.

Az „átláthatóság" kötelezettsége által biztosítható, hogy az „egyenlő elbánás" kötelezettsége alapján meghatározott feltételek az átláthatóság követelményén keresztül a piaci szereplők és a Hatóság által ellenőrizhetőek legyenek.

Az átláthatóság ilyen értelemben, azaz a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközeként hatékonyan szolgálja a hálózati szerződéskötési kötelezettség megfelelő érvényesülését is, visszatarthatja továbbá a Kötelezett Szolgáltatót a hálózati szerződések körében, a versenyellenes, egyoldalú, szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyát kizáró szerződéses feltételek alkalmazásától. Mind a díjak, mind a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételei körében előírt átláthatóság biztosíthatja az érintett piacra jövőben esetlegesen belépni szándékozó új szolgáltató érdekeinek érvényesülését is, melynek keretében a Kötelezett Szolgáltató honlapján elérhető adatok alapján a nyújtott szolgáltatás igénybevételének feltételeiről tájékozódhat.

Fentiek értelmében a Kötelezett Szolgáltatót terhelő „átláthatóság" kötelezettsége a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerinti módosítását a Tanács indokoltnak látja. Emellett a Tanács megállapította, hogy a kötelezettség módosítása a feltárt versenyproblémához képest arányos.

A kötelezettség teljesítése továbbá nem jelent aránytalan terhet a szolgáltatóra, mivel alapvetően csak a létező nagykereskedelmi szerződések feltételeinek nyilvánosságra hozatalát jelenti.

Egyenlő elbánás

Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettség a jelentős piaci erejű szolgáltatót visszatartja a versenyellenes magatartásformák alkalmazásától, ugyanis e kötelezettség kiszabása esetén a jelentős piaci erejű szolgáltató nem tehet különbséget a bérelt vonali végződtetési szegmens nagykereskedelmi szolgáltatások igénybe vevői között a szolgáltatás ellenértéke és igénybevételének feltételei tekintetében.

Az egyenlő elbánás, mint kötelezettség megfelel a versenyprobléma jellegének, hiszen visszatartja a JPE nagykereskedelmi szolgáltatót attól, hogy erőfölényét kihasználva megemelje díjait, illetve a szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatók kárára megváltoztassa a szolgáltatás igénybevételének feltételeit.

Az egyenlő elbánás kiszabása esetén a jelentős piaci erejű szolgáltató

- a hálózati szolgáltatás (jelen esetben a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatás) nyújtását nem kötheti indokolatlanul olyan műszaki feltételekhez, amelyek teljesítésére csak egyetlen vagy kevés szolgáltató képes;
- a hálózati szolgáltatás ellenértékének megállapításakor nem állapíthat meg olyan árazási feltételeket – ideértve a forgalom után számított árkedvezményt – amelyek alkalmazásával a legkedvezőbb feltételek csak egy vagy kevés számú szolgáltató számára válnak elérhetővé.

Az egyenlő elbánás kiszabásával megakadályozható az a kereskedelmi gyakorlat, amikor a jelentős piaci erejű szolgáltató az adott nagykereskedelmi szolgáltatás tekintetében olyan mennyiségű kedvezményeket alkalmaz, amelyet

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

általában csak a legnagyobb jogosult szolgáltatók, különösen pedig saját kiskereskedelmi szolgáltatója képes a leginkább kihasználni. A piacra esetleg újonnan belépő szereplők esetében az új piacra lépőt a Kötelezett az egyenlő elbánás kötelezettségének hiányában a már piacon lévő szolgáltatókkal szemben alkalmazott feltételektől kedvezőtlenebb feltételekkel távol tarthatja, tehát az „egyenlő elbánás" kötelezettségének kiszabása révén a kötelezett nem tehet különbséget szolgáltatását vásárlók között a szolgáltatás lényeges elemeinek tekintetében. Ezen túlmenően a Tanács – építve az első piacelemzési eljárás tapasztalataira is – fokozott figyelmet fordít arra, hogy a jelen határozat rendelkező részében foglalt, egymásra épülő kötelezettségek kölcsönhatása megfelelő módon érvényesüljön.

Az egyenlő elbánás az említett versenyproblémák közül megfelelően képes kezelni a nem ár jellegű versenyproblémák közül a késleltetési taktikák-, és az alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás alkalmazását, képes megelőzni a stratégiai termék és szolgáltatás kialakítását, valamint az árjellegű lehetséges versenyproblémák közül az árdiszkriminációs magatartást.

Fentiek értelmében a Tanács megállapítja, hogy a Kötelezett Szolgáltatót terhelő „egyenlő elbánás" kötelezettség a feltárt versenyprobléma tekintetében továbbra is arányos és indokolt kötelezettség, ezért a jelen határozat meghozatalakor hatályban lévő „egyenlő elbánás" kötelezettségét a Tanács a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint fenntartotta.

Számviteli szétválasztás

A számviteli szétválasztási kötelezettség előírja a Kötelezett Szolgáltató számára, hogy elkülönítetten kezelje a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi tevékenységét. A „számviteli szétválasztás" egy olyan szabályozó eszköz, amely több célt szolgál. Biztosítja a szolgáltató gazdálkodásának szabályozói szempontból való átláthatóságát, azaz átláthatóvá teszi az egyes szolgáltatásokkal (jelen esetben kiemelten a bérelt vonali végződtetési szegmens nagykereskedelmi szolgáltatással) kapcsolatos költségeket, bevételeket, ráfordításokat, a keresztfinanszírozás és az árprés ellenőrzéséhez szükséges adatokat, a nagykereskedelmi díjak kialakításával kapcsolatos üzletági költséginformációkat. Mivel a kötelezettnek tevékenységeit gazdaságilag önállóan működő üzletágakként kell a számviteli szétválasztás során kimutatnia, biztosítható az egyenlő elbánás számviteli elve teljesülésének nyomon követése a nagykereskedelmi árak ismeretében és a transzferárak átláthatóvá tételével, a cégen belül és a cégen kívül nyújtott hasonló szolgáltatás ellenértékének vonatkozásában.

Mindezekből következően ennek a szabályozó eszköznek az alkalmazásával jelentősen befolyásolható az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató piaci viselkedése, előírásával megelőzhetőek a piaci folyamatokra kedvezőtlen szolgáltatói magatartások. Ily módon ez a kötelezettség támogatja mind az átláthatósággal kapcsolatos kötelezettség, mind a költségalapú árkialakítás ellenőrzését. A kötelezettség betartása ezenkívül elősegíti az árjellegű lehetséges egyéb versenyproblémák (a vizsgált piacon túlzó, felfaló/ragadozó árazás, keresztfinanszírozás) kezelését.

A teljes átláthatóság és ellenőrizhetőség csak a számviteli szétválasztáson keresztül valósítható meg. A Tanács ezért a szolgáltató esetén szükségesnek tartja a számviteli szétválasztásra vonatkozó kötelezettség ismételt kirovását, azonban úgy gondolja, hogy önmagában ennek a kötelezettségnek az alkalmazása nem elegendő a díjak költségalapú szintre való csökkentésére, illetve költségalapú szinten tartására, mivel az csak az egyes költségkategóriák osztályozását és a ráfordítások egyszerűsített ellenőrzését teszi lehetővé.

A Tanács a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-664-174/2005. számú határozatában kirótt, az Eht. 105. § szerinti „számviteli szétválasztás" kötelezettségét úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a DH-664-138/2005. számú határozat rendelkező részének II. számú mellékletében foglalt tartalomhoz képest a *„Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból"* elnevezésű nagykereskedelmi piac DH-26149-19/2007. sz. piacelemzési határozata rendelkező része I. sz. mellékletében meghatározott módon köteles új számviteli szétválasztási kimutatást készíteni, azzal, hogy ezen kötelezettséget a rá más piacokon kirótt számviteli kötelezettségekre tekintettel egységes szerkezetben, egy modellel, és ezen egyetlen modellen alapuló beadványnak a Tanács részére jóváhagyásra történő benyújtásával köteles teljesíteni.

A Kötelezett Szolgáltató a számviteli szétválasztási kimutatást a kötelezettség hatálya alatt az Eht. 62. § (1) bekezdése szerint naptári évenként az üzleti év zárásától számított hatodik hónap végéig köteles a Tanács részére benyújtani, amelynek jóváhagyásáról a Tanács az Eht. 62. § szerinti eljárásában dönt. A DH-664-138/2005. számú határozat alapján a Kötelezett Szolgáltatót terhelő számviteli szétválasztás kötelezettsége a jelen határozat közlésének napját követő napon hatályát veszti azzal, hogy a folyamatban lévő, a számviteli szétválasztási kimutatások jóváhagyására vonatkozó eljárásokban még a jelenleg hatályos kötelezettség szerint kell eljárni.

A Tanács megállapítja, hogy a „számviteli szétválasztás" továbbra is indokolt és arányos kötelezettség, mivel nagyban elősegíti a díjak átláthatóságát és ellenőrizhetőségét, ami elengedhetetlen a Hatóság későbbi piacelemzéseihez és döntéseinek megalapozásához. Önmagában azonban ez a kötelezettség nem elégséges a feltárt versenyprobléma orvoslására.

A kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel számviteli szétválasztási kimutatást az érintett szolgáltató eddig is készített, a korábbi kimutatás aktualizálása így nem jelent érdemi többletterhet.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

Az Eht. lehetőséget teremt a Tanács számára arra, hogy hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket írjon elő a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára. Ennek keretében többek között hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását, továbbá az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítását írhatja elő a Tanács.

Ilyen kötelezettséget a hatóság különösen akkor írhat elő, ha a hozzáférés megtagadása, a korábbi hozzáférés visszavonása vagy hasonló hatással járó ésszerűtlen feltételek kikötése a hatóság mérlegelése szerint megakadályozná a hatékony piaci verseny kialakulását az előfizetői szolgáltatások terén, és ebből eredően az előfizetők érdekeivel ellentétes eredményre vezetne.

A hozzáférési kötelezettség előírása során alapvető fontosságú annak megítélése, hogy az adott erőforrás nem, vagy csak nehezen duplikálható. A nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatások esetén az új bérelt vonali infrastruktúra, különösen az alacsony (2 Mbit/s-nél nem nagyobb) sávszélességű bérelt vonalas infrastruktúra (amely tipikusan réz érpáras hálózat) tekinthető olyan „erőforrás”-nak amely nem, vagy csak nehezen duplikálható.

A kötelezettség a gyakorlatban a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szolgáltatás nyújtásának kötelezettségét jelenti, ott, ahol arra a jelentős piaci erejű szolgáltató műszakilag képes.

A Tanács felmérve a feltárt piaci problémát, valamint a hozzáférési kötelezettség jellegét és arra a következtetésre jutott, hogy jelen esetben e kötelezettség további alkalmazása mindenképpen szükséges, mivel alapvetően ez által biztosítható a lehetséges versenykorlátozó magatartások közül elsőként említett nagykereskedelmi végződtetési szegmens szolgáltatáshoz való hozzáférés megtagadásának, valamint az indokolatlan előírások, követelmények kikötésének kezelése. Ilyen indokolatlan követelmény lehet pl. az, ha a kötelezett a jogosult számára teljesíthetetlen műszaki feltételekhez köti a hozzáférés megadását vagy az összekapcsolás megvalósítását.

A Tanács, figyelembe véve az előző piacelelemzés tapasztalatit, a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettséget változatlan formában fenntartja.

A Tanács a feltárt piaci probléma, valamint a hozzáférési kötelezettség jellegének összehasonlítása után megállapította, hogy jelen esetben a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség” kirovása a versenyproblémára önmagában nem jelentene megoldást, azonban e kötelezettség hiányában a Kötelezett Szolgáltató a versenytársak és a fogyasztók érdekeivel ellentétes módon elzárkózhatna az összekapcsolásra, illetve hozzáférésre irányuló igény elől. A Tanács továbbá megállapította, hogy a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy a nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi piacokon a verseny feltételei javuljanak, annak hiányában a kötelezett szolgáltató a kapcsolódó kiskereskedelmi piacról képes lenne kiszorítani versenytársait. Ezért a Tanács a versenytársak és a fogyasztók érdekeinek védelmében indokoltnak, a probléma súlyával arányosnak tartja a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség” fenntartását.

Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

Az Eht. lehetővé teszi a Hatóság számára, hogy az érintett piacon jelentős piaci erejű szolgáltatóként azonosított szolgáltató számára a törvényben meghatározott kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos legalább egy kötelezettséget írjon elő, valamint hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatóra korábban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntartson, illetve azt módosítsa. A törvény alapján kiróható kötelezettségek körébe tartozik az Eht. 108. § rendelkezései alapján előírható „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség”, melynek kirovását az indokolja, hogy a hatékony verseny hiányában a JPE szolgáltatónak – szabályozás nélkül – lehetősége lenne arra, hogy díjait a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül, túlzó módon határozza meg vagy ragadozó/felfaló árazást alkalmaz. Ez a szabályozási lehetőség a gyakorlatban különböző árszabályozási eszközök és költség-elszámolási kötelezettségek alkalmazását jelenti. Az árszabályozás olyan szabályozói eszköz, amely közvetlenül befolyásolhatja a végződtetési díjak szintjét.

A fentiekből következően az árszabályozás (a korábban meghatározott kötelezettségekkel együtt) megfelelő eszköz lehet a feltárt piaci probléma (és az általa okozott versenytorzítás) orvoslására.

A költségalapú ár-, illetve általánosabban a nagykereskedelmi árszabályozás alkalmazása alapvetően azon infrastruktúra elemek hozzáférési szolgáltatásainál lehet indokolt, amelyek megkettőzésére nincs reális esély az elemzés előretekintő időtávja alatt, illetve amelynek megkettőzése gazdasági szempontból nem életképes beruházás. A Tanács megállapította, hogy az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges helyi hálózatok ilyen infrastruktúrának számítanak, ezért a nagykereskedelmi árszabályozás alkalmazása a jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt.

Az előfizetői hozzáférési szakaszt is magában foglaló költségalapú ár alkalmazása előírásának betartatása a gyakorlatban igen sok nehézségbe ütközhet, mivel az egyedi előfizetői hozzáférési szakaszokat is magában foglaló bérelt vonali végződtetési szakaszok költsége esetről-esetre eltérhet. Ezért a Tanács ennek előírását nem tartja alkalmas eszköznek a

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

versenyproblémák kezelésére. A nagykereskedelmi szolgáltatás díjának ellenőrzése ugyanakkor indokolt a kiskereskedelmi piaci verseny erősítése érdekében.

Ennek megfelelő, a jelen érintett piac sajátosságaihoz alkalmazkodó módja a nagykereskedelmi ár kiskereskedelmi árból való származtatása, egy a kötelezett, illetve a jogosult szolgáltatók kiskereskedelmi költségeire is figyelemmel kialakított kiskereskedelmi haszonkulcs figyelembe vételével (retail minus árazás).

Az Eht. 108. § (1) bekezdés b) pontja alapján a hatóság a hatékonyság és a fenntartható verseny előmozdítása, valamint a fogyasztói előnyök érvényesítése érdekében – amennyiben a piacelemzés megállapítása szerint a hatékony verseny hiánya azt eredményezheti, hogy az érintett szolgáltató indokolatlanul magas díjakat, vagy árprést alkalmazhat – a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára egyes összekapcsolási, illetve hozzáférési szolgáltatások tekintetében meghatározott költségszámítási és díjképzési módszer alkalmazására, illetve a díjak ellenőrizhetőségére vonatkozó kötelezettséget írhat elő.

A „retail minus" árak alkalmazása alatt a Tanács a JPE szolgáltató azon kötelezettségét érti, hogy a nagykereskedelmi ár meghatározását a kiskereskedelmi árból származtatva köteles kialakítani, a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges, nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő belső szolgáltatások költségeinek figyelembe vételével. A Tanács az árak meghatározását ellenőrzi, ahhoz a JPE szolgáltatótól részletes költségkalkulációt kér, és a nagykereskedelmi árak jóváhagyása során a költségszámításban foglaltaktól indokolt esetben eltérhet.

A „retail minus" árazás melletti alapvető érv, hogy igen nagy a veszélye annak, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás alapját jelentő nagykereskedelmi szolgáltatás árának magasan tartásával, a jelentős piaci erejű szolgáltató árprést tud okozni, kiszorítva ezzel a versenytárs szolgáltatókat, illetve teljesen megakadályozza a versenytársak kiskereskedelmi piacra való belépését. Ilyen esetben az utólagos árprés vizsgálat, és az ahhoz tartozó szankciók nem megfelelőek, mivel a versenytárs szolgáltatók számára a jelentős piaci erejű szolgáltató utólagos, akár évekkel későbbi bírságolása nem jelent megoldást az elvesztett piaci lehetőségek okozta gazdasági veszteségre, másrészt a kiskereskedelmi piac leképezi a nagykereskedelmi piac jelentős piaci erejű szolgáltató által uralt domináns jellegét, megnehezítve ezzel a verseny kialakulását. A „retail minus" szabályozás ugyanakkor képes megelőzni a leírt árpréses helyzet kialakulását és ezáltal biztosítani, hogy a jogosult szolgáltatók – amennyiben megfelelően hatékonyan működnek - belépjenek a kiskereskedelmi piacra és, hogy ott versenyképes ajánlatokkal tartósan is jelen lehessenek. A bérelt vonali nagykereskedelmi végződtetési szegmens szolgáltatás árának meghatározása során előírt „retail minus" árszabályozás alapvető célja ennek megfelelően az, hogy a nagykereskedelmi végződtetési szegmens szolgáltatás igénybevételével a jogosult szolgáltatók képesek legyenek tartósan jelen lenni a bérelt vonali kiskereskedelmi szolgáltatások piacán.

A Tanács DH-664-174/2005. határozatában kirótta a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség keretében a „retail-minus"árak alkalmazását. Ezt követően a Tanács határozatot hozott a benyújtott költségmodellről. A határozatok a retail-minus módszertan alapján meghatározták a kötelezett szolgáltató által alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi árat, valamint a maximális árrést. Ezzel a Tanács lehetővé tette, hogy a jogosult szolgáltatók megfelelő árrés mellett vegyék igénybe a nagykereskedelmi szolgáltatásokat. A jelen határozat a retail-minus árképzés szabályait nem módosította, csupán az adatszolgáltatások körét definiálta újra. Ugyanis az előző piacelemzési eljárás eredményeképpen, valamint a piac vizsgálata alapján megállapítható, hogy a kirótt kötelezettség alkalmas a célzott piaci hatás kiváltására.

Az előírt kötelezettség alapjában véve összhangban van a kötelezett szolgáltató által alkalmazott jelenlegi kereskedelmi gyakorlattal, miszerint a nagykereskedelmi árak meghatározásának alapjaként a kisker ár kerül alkalmazásra.

A kötelezett szolgáltató bizonyos költségeinek (pl. működési költségek) számítása során a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően köteles a tőkeköltség szorzót alkalmazni, amelynek 16,3%-os mértékét a Tanács az aktuális adatok alapján határozta meg.

A Tanács 2002-ben dolgozta ki a WACC módszertanát a Hatóság, majd a nyilvánosság felé is publikálta egy prezentáció keretében, amelyen a szolgáltatók képviselői is jelen voltak. A módszertan 2003 eleje óta nyilvánosan hozzáférhető a Hatóság internetes oldalán. A határozatban megadott tőkeköltség (WACC) érték a vonatkozó módszertan alapján számított alsó és felső érték számtani átlaga (sávközép). A WACC éves aktualizálására 2008. januárjában került sor az új makrogazdasági adatoknak megfelelően. A jelenlegi, 2008-as WACC vonatkozásában ezen változások elsősorban az árfolyam kockázat és az inflációs várakozások mérséklődése következtében a nominál kockázatmentes hozamok csökkenését eredményezték. Ugyanakkor Magyarországra vonatkozóan a tőkepiaci árfolyamokból származtatott országkockázati felár értéke emelkedett, ami önmagában tőkeköltség emelő tétel, akárcsak az adókulcs négy százalékpontos emelkedése. Hasonló hatást gyakorolt a vizsgált időszak folyamán, mint ágazatspecifikus tényező az elvárt hitelprémium és a béta (a tevékenység piaci átlaghoz viszonyított kockázatának mutatószáma) növekedése is. Azaz a tőkeköltség-szorzó változása a fenti ágazati és azon túlmutató hatások eredőjeként valósult meg.

Megállapítható, hogy a nagykereskedelmi díjak esetében jellemzően csökkentek a havi díjak (kivétel ez alól az 512 kbit/s sávszélesség és alatti szolgáltatások árai), az egyszeri díjak esetén hullámzás, illetve jellemzően árnövekedés figyelhető meg. A bevezetésre került „retail minus" árazás képes lesz megelőzni az árpréses helyzet kialakulását, mivel a

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

„retail minus” árazás azon szolgáltatásokra vonatkozik, amelyeket a szolgáltató a bérelt vonalak kiskereskedelmi piacán (7. sz. piac) köteles nyújtani és amelyek szorosan kapcsolódnak a bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési piacához (13. sz. piac).

A kiegészítő adatszolgáltatás 2006. évi adatai azonban azt mutatják, hogy a kötelezett Magyar Telekom jelentős árbevételre tett szert a 2 Mbit/s feletti kapacitás-tartományban is; ez az árbevétel üzleti titok, mint a 2 Mbit/s és az alatti tartományban. A teljes, 13. piaci árbevételnek tehát kevesebb, mint fele a 2 Mbit/s feletti kapacitás- tartományban keletkezett, az alábbi táblázatok szerint:

13-as piaci bevételek analóg + 2 Mbit/s-nál nem nagyobb sávszélesség	2006	
	Millió Ft	%
Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.		
Emitel Távközlési Zrt.		
GTS Datanet Távközlési Kft.		
Hungarotel Távközlési Zrt.		
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.		
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.		
Monor Telefon Társaság Kft.		
PanTel Távközlési Kft.		
Összesen		

3. táblázat Analóg és 2 Mbit/s-nál nem nagyobb sávszélességű szolgáltatásokból származó nagykereskedelmi végződtetési szegmens bevételek

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz

13-as piac bevételi részesedés > 2 Mbit/s, 2006	2006	
	Millió Ft	%
Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.		
Emitel Távközlési Zrt.		
GTS Datanet Távközlési Kft.		
Hungarotel Távközlési Zrt.		
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.		
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.		
Monor Telefon Társaság Kft.		
PanTel Távközlési Kft.		
Összesen		

4. táblázat 2 Mbit/s-nál nagyobb sávszélességű szolgáltatásokból származó nagykereskedelmi végződtetési szegmens bevételek

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz

A 7. piacnak nem része a 2Mbit/s feletti kapacitás-tartomány, azonban az adatszolgáltatás során ezen kapacitás-tartomány tekintetében is elrendelt adatszolgáltatást a Tanács. Az adatok a következő táblázatban kerültek összefoglalásra:

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Szolgáltató	2006	%
Antenna Távközlési Szolgáltató Rt.		
Emitel Távközlési Zrt.		
EUROWEB Internet Szolgáltató Rt.		
GTS Datanet Távközlési Kft.		
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.		
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.		
Monor Telefon Társaság Kft.		
PanTel Távközlési Kft.		
Telecom Magyarország Kft.		
VIVAnet Magyarország Kft.		
Összesen		

5. táblázat 2 Mbit/s-nál nagyobb sávszélességű szolgáltatásokból származó kiskereskedelmi bérelt vonali bevételek

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz

Digitális végpontszám	*2006*
2 Mbit/s-nál nem nagyobb	
2 Mbit/s-nál nagyobb	
Összesen	

6. táblázat Nagykereskedelemben értékesített digitális bérelt vonali végpontok száma a vizsgált kapacitás-tartományok szerint

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz

A fentek alapján megállapítható, hogy a kiskereskedelmi piacon több olyan szolgáltató is van – pl. a PanTel Távközlési Kft., vagy a GTS Datanet Távközlési Kft. – amelyek árbevétele a 2Mbit/s feletti kapacitás-tartományban jelentős, ami azt mutatja, hogy ezen szolgáltatók önállóan is képesek nagyobb sávszélességű bérelt vonali szolgáltatást nyújtani, tehát bármikor kiléphetnek a 13. piacról, ha a piacvezető szolgáltató árait túl magasnak találják. A Tanács tehát megállapította, hogy az árszabályzás 2Mbit/s feletti kapacitás-tartományra való kiterjesztése nem indokolt.

A Tanács, külön megvizsgálva a bérelt vonali nagykereskedelmi végződtetési szolgáltatások analóg szolgáltatásainak tendenciáit, azt találta, hogy elenyésző, és folyamatosan csökkenő tendenciát mutat az analóg bérelt vonali bevételek aránya a piacon. Míg 2004-ben az analóg bérelt vonali végződtetési szolgáltatásokból realizált bevétel az összes piaci árbevétel üzleti titok %-át tették ki, addig 2006-ra ez az arány üzleti titok %-ra csökkent (volumenben kifejezve: üzleti titok forintról üzleti titok forintra estek vissza az analóg bevétek). Tekintettel a minimális mértékű, és egyre csökkenő bevételekre, a Tanács megállapítja, hogy az analóg bérelt vonali végződtetési szolgáltatások árszabályozása továbbra sem indokolt.

A 7. sz. „bérelt vonalak minimális készlete" kiskereskedelmi piac tekintetében a Tanács a bérelt vonalak minimális készlete vonatkozásában továbbra is fenntartotta az analóg bérelt vonalak szolgáltatás nyújtási kötelezettségét, tekintettel arra, hogy hazai viszonylatban döntően az analóg bérelt vonali és a 2Mbit/s alatti digitális bérelt vonali szolgáltatásokat nyújtják a szolgáltatók, összhangban az ügyfelek igényeivel és az pont-pont közötti szolgáltatás formájában megoldható. A bérelt vonalak végződtetési szakaszánál azonban más a helyzet. A végződtetési szakasz egyik vége az előfizetőnél, másik vége a szolgáltató jelenléti pontjánál van (összhangban a jelen határozat 1.2.2.5 pontja szerinti definícióval), amely utóbbi rendszerint a gerinchálózat valamely csomópontja. A gerinchálózatok korszerűsítése során a szolgáltatók, így elsősorban a kötelezett Magyar Telekom, a teljes digitalizációt vették célba, így ma már csak elvétve van lehetőség az analóg végződtetési szegmens és a digitális trönk szegmens összekapcsolására a szolgáltató jelenléti pontjában. Ezzel magyarázható, hogy amíg a kiskereskedelmi piacon szükséges és indokolt a bérelt vonalak minimális készletének biztosítása kötelezettséget az analóg vonalakra is fenntartani, addig a 13. piacon az analóg piaci szegmens gyors ütemben csökken (2006-ra az összes piaci árbevétel üzleti titok %-ra csökkent) és erre tekintettel a költségalapú árak kötelezettségének az analóg bérelt vonali végződtetésre való kiterjesztése nem indokolt.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács a fentiek alapján a feltárt piaci probléma, valamint a hozzáférési kötelezettség jellegének összehasonlítása után megállapította, hogy jelen esetben a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség kirovása indokolt és arányos, ugyanis e kötelezettség hiányában a Kötelezett Szolgáltató a versenytársak és a fogyasztók érdekeivel ellentétes módon határozhatná meg díjait. A Tanács továbbá megállapította, hogy a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy a nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi piacokon a verseny feltételei javuljanak, annak hiányában a kötelezett szolgáltató a kapcsolódó kiskereskedelmi piacról képes lenne kiszorítani versenytársait. Ezért a Tanács a versenytársak és a fogyasztók érdekeinek védelmében indokoltnak, a probléma súlyával arányosnak tartja a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség fenntartását a digitális, 2 Mbit/s-nál nem nagyobb sávszélességű bérelt vonali nagykereskedelmi végződtetési szolgáltatásokra vonatkozóan.

VI.5.3 Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

A Tanács megvizsgálta az érintett piacon érvényesülő jelentős piaci erő hatásait, azonosította a versenyproblémát, értékelte a rendelkezésre álló szabályozói eszközöket és kiválasztotta a feltárt versenyproblémának megfelelő (tehát indokolt) és azok súlyának megfelelő (tehát arányos) kötelezettségeket. Ennek során megállapította, hogy az „átláthatóság", az „egyenlő elbánás", a „hozzáférés és összekapcsolás" és a „számviteli szétválasztás" kötelezettségekre szükség van, de ezek külön-külön vagy együttesen sem elegendőek a versenyprobléma orvoslására, ezért a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség kirovása is szükséges.

A vizsgálat eredményeként a Tanács a kötelezett szolgáltatóra, mint az érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra a következő kötelezettségeket határozza meg:

- *Átláthatóság*
- *Egyenlő elbánás*
- *Számviteli szétválasztás*
- *Hozzáférés és összekapcsolás*
- *Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége.*

B. fejezet

Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

A tárgybani hatósági eljárásban a Tanács a GVH-val való együttműködést több lépcsőben valósította meg, az alábbiak szerint:

1./ A Tanács 2005. október 3-án megküldte a GVH részére a szolgáltatók részére továbbítandó adatlapok tervezeteit véleményezés céljából. A GVH-tól érkezett írásbeli észrevétel egy módosítási javaslata átvezetésre került az adatlapokban.

2./ A Tanács tájékoztatta a GVH-t a tárgybani kötelező hatósági eljáráson túlmutató, a piaci szereplőkkel való együttműködésen alapuló többlépcsős fórumrendszerről, melyre a GVH képviselőjét közvetlenül meghívta.

3./ A Tanács 2007. október 12-én megküldte a GVH részére az előzetesen már közösen egyeztetett határozat-tervezetet. A GVH a nyilvánosságra hozatallal egyetértett.

4./ A GVH a tárgybani határozattervezet nyilvánosságra hozatalát követően szakmai álláspontját 2007. november 20-án megküldte a Tanács részére, amelyben felvetett kérdéseket és a Tanács azokra adott válaszát az alábbiakban közöljük.

A Gazdasági Versenyhivatal észrevételei a határozat tervezetéhez

5. Az észrevétel I.-IV. pontja:

A GVH észrevételeiben szükségesnek tartotta annak rögzítését, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpvt.) 38. § (2) bekezdése értelmében a jövőben folytatandó versenyfelügyeleti eljárásokban a GVH által a Tanács részére megküldött álláspontban foglaltak a GVH Versenytanácsát nem kötik. Tekintettel ugyanakkor a jogbiztonság és a jogalkalmazás kiszámíthatóságának általános követelményére, a GVH az ilyen ügyek vizsgálati szakaszában az NHH és a GVH között létrejött együttműködési megállapodásnak megfelelően fog eljárni.

A GVH véleménye szerint a tárgyban megjelölt határozat-tervezet közzétételét megelőző döntés-előkészítés során az NHH Piacelemzési Igazgatósága és a GVH Infokommunikációs Irodájának munkatársai között folyatott szakmai konzultáció eredményesen szolgálta a versenyhatósági tapasztalatok NHH gyakorlatába való hatékony átültetésére, az egységes jogalkalmazási gyakorlat előmozdítására és az elektronikus hírközléspiaci verseny elősegítésére vonatkozó, a két hatóság által deklarált együttműködési célkitűzések megvalósítását.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A GVH mind a határozat-tervezet rendelkező részével, mind az indokolás egyes fejezeteiben (piacmeghatározás, piacelemzés, kötelezettségek) foglaltakkal alapjában véve egyetért, bár a földrajzi piac országos kiterjedésére vonatkozó érvelést nem találja minden kétséget kizáróan kielégítőnek. Az erre vonatkozó, illetve a Tanács egyes – a GVH által vitatott vagy pontosítandó – megállapításaival kapcsolatos részletes álláspontját az észrevételei IV. pontjában részletezte, az alábbiak szerint.

5.1. II.1.2.1 Kiskereskedelmi piacok és sávszélességek

A GVH értelmezése szerint a Tanács által elvégzett funkcionalitás-vizsgálat alapvetően a keresleti helyettesítés feltérképezésére alkalmas, s ahhoz, hogy az állítás – miszerint a 2 Mbit/s-t meghaladó szolgáltatások tipikusan kínált és igénybe vett „szomszédos" sávszélességei jelentősen különböznek egymástól, ami miatt köztük helyettesítés nem áll fenn – megalapozottan megtehető legyen, a kínálati helyettesíthetőség kizárása is szükséges lenne.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy a bérelt vonali nagykereskedelmi végződtetési szegmens piac definíció szerint nem tartalmaz olyan jellegű sávszélesség szerinti korlátozást, amely a 2 Mbit/s, a 2 Mbit/s alatti, illetve feletti sávszélességű vonalak külön kezelését indokolná. A hivatkozott „II.1.2.1 Kiskereskedelmi piacok és sávszélességek" c. fejezet a vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac keresleti helyettesítési vizsgálatát tartalmazza, így a GVH által kifogásolt állítás a kiskereskedelmi piac vonatkozásában értelmezhető. A Tanács 2 Mbit/s és alatti, valamint 2 Mbit/s feletti szegmenseket illetően, 13. számú piacon nem alkalmaz sávszélesség szerinti elkülönítést. Ennek az oka az, hogy 2Mbit/s alatti és feletti sávszélességű szolgáltatást valamennyi nagyobb, a piacon jelen lévő szolgáltató nyújt.

Ugyanakkor sávszélesség tekintetében pontosításra került a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezés és indoklása.

A GVH véleménye szerint a 2 Mbit/s-nál nagyobb sebességű kapcsolatokra vonatkozó – vastag betűvel szedett – összefoglaló megállapításban szükséges lenne a 7. piacra vonatkozó határozat-tervezetre utalni akkor, amikor a Tanács kijelenti, hogy a vizsgált időszakban ezen szolgáltatások bevételei jelentősen emelkedtek, a végződtetési szegmensre vonatkozó jelen határozat-tervezetben ugyanis a bevételi vizsgálatok eredményei nem szerepelnek.

A GVH véleményét elfogadva a Tanács a vonatkozó II.1.2.1 alfejezet utolsó előtti bekezdését az alábbiaknak megfelelően módosítja:

„Amint azt a Tanács a 7. számú „Bérelt vonalak minimális készlete" piaci Határozatának V.1.1.2 alfejezetében megállapította, a vizsgált időszakban a magasabb, 2 Mbit/s-nál nagyobb sebességű bérelt vonalak bevételei jelentősen emelkedtek, nagyságrendben összemérhetővé váltak a kisebb sebességű digitális bérelt vonalak bevételeivel és e szegmensben a Tanácsnak nincs tudomása versenyproblémáról."

5.2. II.1.3.2 Analóg és digitális bérelt vonalak vizsgálata

A GVH javasolta, hogy a II.1.3.2 alfejezet vonatkozó bekezdései kerüljenek kiegészítésre az alábbiak szerint: a) a második bekezdésben mit ért a Tanács az alatt, hogy az analóg és digitális szolgáltatások közötti kínálati helyettesítés a nagykereskedelmi inputokhoz való hozzáféréstől, *azaz a teljes körű piaci környezettől függ,* valamint b) a negyedik bekezdésben milyen szolgáltatókat ért a Tanács *a piacon már jelenlévő, versengő hálózati infrastruktúrát használó szolgáltatók alatt,* és ha már a piacon vannak, akkor hogyan értelmezendő, hogy belépésük rövid időn belül nem lehetséges.

A Tanács a GVH 7. számú kiskereskedelmi piacon a kiskereskedelmi helyettesítést érintő módszertani megjegyzését – miszerint ha az analóg és digitális bérelt vonalakat a Tanács a keresleti helyettesítés vizsgálata alapján azonos piachoz tartozónak találta, így a közöttük fennálló kínálati helyettesítési viszonyok további (kínálati helyettesítési) vizsgálata nem indokolt – elfogadva törölte, illetve ebből következően a 13. számú nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piacok kínálati helyettesítési vizsgálatánál is törölte ezt a megjegyzést.

A vonatkozó bekezdést illetően a Tanács a következő módosítást végezte el: II.1.3.2 alpont hat bekezdését törölte.

A GVH véleménye szerint a vonatkozó alfejezet összefoglalásában szereplő azon megállapítása, miszerint az analóg bérelt vonalak elenyésző arányára tekintettel ezen szolgáltatások tételes szabályozása nem indokolt, a piac elemzésére nincsenek hatással, nincsen teljesen összhangban a határozat-tervezet többi részével, illetve a 7. piacra vonatkozó tervezetben foglaltakkal. A GVH értelmezése szerint ugyanis a bérelt vonalak minimális készletének biztosítására vonatkozó kötelezettség a 7. piaci JPE szolgáltatóra mind az analóg, mind pedig a bérelt vonalak tekintetében kiterjed,

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

továbbá az elméleti megközelítés is azt sugallja, hogy amennyiben az analóg és digitális bérelt vonalak egyazon érintett piachoz tartoznak, akkor a szabályozásnak ezek tekintetében egységesnek kell lennie.

Elöljáróban a Tanács megjegyzi, hogy a GVH megjegyzés által érintett bekezdést (a II.1.3.2. alpont hat bekezdését) törölte.

A Tanács megállapította, hogy az analóg nagykereskedelmi bérelt vonalak végpontszáma és az értékesítésükből származó bevételek volumene és aránya – a 13-as piacon realizált összes bevételt tekintve – folyamatosan csökkent 2004. és 2006. között. Az analóg bérelt vonalak részét képezik a 13-as piacnak, a piac bemutatásánál így ez a szegmens is bemutatásra került. Ugyanakkor mivel a 13-as piacon az analóg szegmens folyamatosan zsugorodik, azaz a szolgáltatás nyújtásából származó piaci bevételek aránya 2006-ban nem érte el a teljes piaci bevétel üzleti titok %-át, a Tanács az analóg szegmens csökkenő relevanciáját az ex ante szabályozás során figyelembe vette és az analóg szegmens árszabályozását nem tekintette indokoltnak.

Ezzel kapcsolatban a Tanács a VI. Kötelezettségek kirovása fejezet VI.5.2. A kötelezettségek értékelése alfejezetének költségalapúsággal és a díjak ellenőrzésével foglalkozó részében az alábbi kiegészítést tette:

„A Tanács, külön megvizsgálva a bérelt vonali nagykereskedelmi végződtetési szolgáltatások analóg szolgáltatásainak tendenciáit, azt találta, hogy elenyésző, és folyamatosan csökkenő tendenciát mutat az analóg bérelt vonali bevételek aránya a piacon. Míg 2004-ben az analóg bérelt vonali végződtetési szolgáltatásokból realizált bevétel az összes árbevétel üzleti titok %-át tették ki, addig 2006-ra ez az arány üzleti titok %-ra csökkent (volumenben kifejezve: üzleti titok forintról üzleti titok forintra estek vissza az analóg bevétek). Tekintettel a minimális mértékű, és egyre csökkenő bevételekre, a Tanács megállapítja, hogy az analóg bérelt vonali végződtetési szolgáltatások árszabályozása továbbra sem indokolt.”

Valamint ugyanazon rész utolsó mondatát a következőképpen módosította: „Ezért a Tanács a versenytársak és a fogyasztók érdekeinek védelmében indokoltnak, a probléma súlyával arányosnak tartja a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség fenntartását a digitális, 2 Mbit/s-nál nem nagyobb sávszélességű bérelt vonali nagykereskedelmi végződtetési szolgáltatásokra vonatkozóan.”

5.3. III.2. Földrajzi piac meghatározása

A GVH álláspontja szerint a tervezet azon megállapítása, miszerint a végződtetési szolgáltatás vonatkozásában hálózatonkénti elkülönült piac helyett országosan egységes földrajzi piacot határoz meg, akkor lenne valóban megalapozott, ha a Magyarország egészére számított piaci részesedésekre való utaláson kívül a területenkénti piaci pozíciókat, az inkumbensek, illetve a Magyar Telekom által elért részesedéseket is bemutatná. A GVH kifejti, hogy az országos piac meghatározása akkor helytálló, ha a kisebb inkumbensek számára a bérelt vonali szolgáltatások nyújtása terén saját területükön sem jelent előnyt az, hogy ott ők rendelkeznek az előfizetőkhöz vezető hálózattal, azaz ha a volt koncessziós területek mindegyikén a versenyfeltételek valóban homogének.

I. A Tanács a fenti GVH észrevételt megvizsgálva rögzíteni kívánja, hogy:

a) A bérelt vonali piacokon a korábbi piacelemzési ciklus óta eltelt időszakban nem következett be olyan körülmény, amely az országos földrajzi piac meghatározást érdemben befolyásolná. (Módosítás: III.2. alpont 6. bekezdés)

b) A bérelt vonali piacokon a Magyar Telekom Nyrt. hálózata nem korlátozódik a koncessziós területekre, hanem az ország egész területén jelen van (pl. az SDH hálózat minden nagyobb hazai várost érint, ahonnan a végződtetési szakaszt több technológia / platform alkalmazásával megvalósíthatja). A Magyar Telekom jogelődje, a Matáv, mint a távolsági telefonhívásokra kizárólagos koncesszióval rendelkező szolgáltató számára koncessziós kötelezettség volt, hogy az ország minden számozási körzetében rendelkezzen jelenléti ponttal, melyeket a jogutód Magyar Telekom megtartott. (Módosítás: III.2. alpont 12. bekezdés)

Fontos figyelembe venni azt, hogy a végződtetési szegmens a bérelt vonali előfizető hozzáférési pontja és a szolgáltató legközelebbi jelenléti pontja közötti szakaszt jelenti, amit az esetek nagy részében ténylegesen ki kell építeni.

c) Az előző piacelemzés lefolytatása óta a Magyar Telekom Nyrt., valamint versenytársai hálózata tovább bővült és modernizálódott.

d) A bérelt vonali földrajzi piac meghatározása során nem lehet a helyhez kötött telefonok földrajzi területeiből kiindulni, hiszen a bérelt vonali piac eltérő jellemzőket mutat. A bérelt vonalak létesítésére a telefon hálózatokra jellemző technológia mellett számos egyéb technológiát is használnak (pl. mikrohullámú linkek, VSAT összeköttetések, rádiós pont-multipont rendszerek stb.). (Módosítás: III.2. alpont 13. bekezdés)

e) A kiskereskedelmi bérelt vonali piacokra különösen jellemző, hogy azok átnyúlnak a körzethatárokon, miközben nagy sávszélességű vonalszakaszokat is igénybe vehetnek. Ezért a b) pontban kifejtett okokból a kiskereskedelmi bérelt

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

vonal szolgáltatás nyújtása a kötelezett szolgáltató számára akár távol eső országterületek között is problémamentesen és a versenytársaknál jóval egyszerűbben és gazdaságosabban megvalósítható.

f) A szolgáltatás kínálati és keresletoldali jellemzői nem térnek el lényegesen az ország különböző pontjain. Egy konkrét bérelt vonali összeköttetést több szolgáltatótól is megrendelhető, amelyek alapvetően lényegesen nem eltérő paraméterekkel biztosítják (ár, sávszélesség). Ezen felül meg kell jegyezni, hogy az eltérő struktúrájú árak is mutatják, hogy a bérelt vonali termék nem standard, hanem több komponensből álló, komplex termék. (Módosítás: III.2. alpont 15., új bekezdés)

A fentiek alapján tehát megállapítható, hogy a Tanács országosan egységes földrajzi piacmeghatározása indokolt.

II. A Tanács a fenti GVH észrevételével kapcsolatban az alábbi táblázatokban foglalja össze, hogy a végződtetési szegmens piacán egyre több azon szolgáltatóknak a részaránya, amelyek az inkumbens szolgáltató területén szolgáltatnak és itt korábban nem rendelkeztek végződtetésre alkalmas infrastruktúrával.

Végpontszámok (db) alakulása a volt koncessziós területeken a bérelt vonalak végződtetési szegmense piacon (13. piac)

2004

	Végpontszám és arány		
Terület	Összes végpont	Idegen* jelenlét	Idegen* jelenlét, %
Magyar Telekom + Emitel			
Hungarotel			
Invitel			
Monor Telefon			

2006

	Végpontszám és arány		
Terület	Összes végpont	Idegen* jelenlét	Idegen* jelenlét, %
Magyar Telekom + Emitel			
Hungarotel			
Invitel			
Monor Telefon			

**„Idegen" szolgáltató a más, volt koncessziós területen működő szolgáltató, továbbá az alternatívok.*

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

A GVH kifejtette, hogy a III.2 pont tizenharmadik bekezdésében a jelenléti pontok országos eloszlása, a hálózatok kiterjedtsége tekintetében a Magyar Telekom, a GTS-Datanet, az Antenna Távközlési Zrt. és az Invitel mellett meg lehetne említeni a Pantelt is, amely a GVH tudomása szerint hasonló jellegű hálózattal rendelkezik, mint a felsorolt vállalkozások.

A Tanács a GVH észrevételével egyetértet,t és a III.2 pont tizenharmadik bekezdés harmadik mondatát a következőképpen módosítja:

„Ebben a tekintetben pedig a Magyar Telekom Nyrt.-nek, a GTS-Datanet Kft.-nek, a Pantel Kft.-nek és az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.-nek eltérő mértékű, de lényegét tekintve országos lefedettsége van, és az Invitel Zrt. hálózata sem korlátozódik csupán a szolgáltató volt koncessziós területére."

5.4. IV.2. Hatékony versenyhez való közeledés

A GVH álláspontja szerint a „IV.2. Hatékony versenyhez való közeledés" című alfejezetnek a hatékonyság-javulás lehetőségeivel foglalkozó része zavaró, mert az a vállalati szintű hatékonyságra koncentrál, amelynek csak áttételesen van köze a hatékony (vagy hatásos / érdemi) versenyhez – azáltal, hogy a hatásos verseny rákényszeríti az egyes piaci szereplőket a hatékony működésre. A GVH kifejtette, hogy nem igaz, hogy a hatékony működés egyben a verseny hatékonyságának is a jele. Javasoljuk tehát az alfejezetből a másodiktól az ötödik bekezdésig tartó rész törlését.

A Tanács a GVH észrevételével egyetértett és törölte a Határozat IV.2. pontjának másodiktól ötödik bekezdését.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

5.5. IV.3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

A versenyjogi eszközök elégtelensége (IV.3) alfejezet első mondatában a GVH javasolta az utolsó tagmondat módosítását, a véleménye szerint ugyanis a versenyjog az elektronikus hírközlési piacokon semmiképpen sem lehet alkalmas a hatékony verseny visszaállítására, tekintettel arra, hogy ezen piacokon korábban sem volt hatékony verseny, sőt, jellemzően állami monopóliumok működtek. A GVH kifejtette, hogy a mondat helyesebb lenne úgy, ha az utolsó tagmondatában a hatékony verseny kialakulásának elősegítésére vonatkozó utalás szerepelne.

A Tanács a GVH észrevételével egyetértett és a Határozat hivatkozott pontját ennek megfelelően módosította, az alábbiak szerint:

„Ezen feltétel azt vizsgálja, hogy elégséges-e a versenyjog a belépési akadályok csökkentésére vagy eltávolítására, vagy a hatékony verseny kialakulásának elősegítésére.”

5.6. V.1.1. Piaci részesedések

A GVH előadta, hogy V.1.1. Piaci részesedések alpont utolsó bekezdésében a Hungarotel / Pantel / Invitel / Euroweb vállalkozás-csoport viszonyát versenyjogilag nem lehet közös erőfölényként értékelni, így – tekintettel arra, hogy az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályozás során a versenyjogi elveket és módszereket a legmesszemenőbb mértékig figyelembe kell venni – a szektor-specifikus szabályozás sem térhet el ettől a megközelítéstől. Az európai versenyjog-alkalmazás során kezdetben ugyan voltak olyan nézetek, miszerint közös erőfölényben lévőnek csak akkor találtathatnak a vállalkozások, ha azok között tulajdonosi kapcsolatok állnak fenn, a versenyjogi jogfejlődés, illetve az ezzel párhuzamosan folyó szakmai, elméleti viták azonban eltávolodtak ettől a kezdeti álláspontól, és mára a közös erőfölény szélesebb értelmezése nyert teret és létjogosultságot a versenyjogban. Ma a közös erőfölény definíciója az egymástól független vállalkozásokra vonatkozik, melyek között már ún. strukturális kapcsolatoknak (így különösen meghatározott szerződéses viszonyoknak, pl. együttműködési megállapodásnak vagy összekapcsolási szerződésnek) sem feltétlenül kell fennállnia, elegendő, ha a piac struktúrája teremt gazdasági jellegű kapcsolatokat a vállalkozások között. A GVH véleménye szerint az ilyen jellegű kapcsolatokat gyakran oligopolisztikus interdependenciának nevezik. Mindezekre tekintettel a GVH javasolja, hogy az egyértelműség és következetesség érdekében a Tanács is csak ilyen viszonylatokban alkalmazza a közös erőfölény fogalmát, s amennyiben az azonos irányítás alá eső, azonos tulajdonosi körbe tartozó vállalkozások együttes elemzése szükséges, elsősorban az országos földrajzi piaccal jellemezhető szolgáltatások vonatkozásában, akkor a Tanács ennek vizsgálatát semmiképpen se a közös erőfölény elemzése keretében végezze el.

A Tanács a GVH irányítás-közös erőfölény fogalmakkal kapcsolatos észrevételével egyetértett és a Határozat hivatkozott pontját ennek megfelelően módosította, az alábbiak szerint:

„Tekintettel arra, hogy a PanTel Távközlési Kft., a Hungarotel Távközlési Zrt., az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. és az Euroweb Internet Szolgáltató Rt. a HTCC Matel Holdings N.V. irányítása alá tartoznak, a Tanács a fentiekben részletezett adatok alapján megvizsgálta a közös irányításból származó erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét a 13. piacon. A négy cég bevételi részesedése üzleti titok % körül alakul, tehát a piaci struktúra nagymértékű átalakítására nem képes, a Magyar Telekom Nyrt. stabilan üzleti titok % feletti bevételi részesedésével szemben. A Tanács a további JPE- kritériumokat megvizsgálva megállapította, hogy a Pantel-Invitel-Hungarotel-Euroweb közös irányításból származó erőfölényes helyzete kialakulásának lehetősége a 13. számú piacon nem merül fel.”

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

C. fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel

Szolgáltatók és társadalmi szervezetek észrevételei a határozat tervezetéhez

Az alábbiakban a hozzászólók levelében kifejtett észrevételeket összefoglalva idézzük, a Tanács válaszával együtt.

1. A Magyar Telekom Nyrt. észrevételei

1.1 V.1.1 Piaci részesedések

A Magyar Telekom álláspontja szerint a Tanács a piacelemzés során nem kellő súllyal vette figyelembe a vállalatcsoport integráltságából adódó tényeket, adatokat, illetve a csoport létrejöttének versenyt befolyásoló hatását és javasolta, hogy a Tanács a határozat indokolását és annak megállapításait a lehető legfrissebb adatok alapján fontolja meg.

A Magyar Telekom észrevételeiben nem fejtette ki, hogy pontosan mire utal a HTTC csoport piaci erejének további elemzésének szükségességével kapcsolatban, így ezen észrevételt a Tanács nem tudta figyelembe venni. Mindazonáltal a Tanács felhívja a Szolgáltató figyelmét arra, hogy a fúzió lehetséges hatásait megvizsgálta és a Határozat V.1.1 pontjával összhangban megállapította, hogy a Magyar Telekom jelentős piaci erejét a vizsgált időtávon belül a fúzió és az abból fakadó potenciális közös piaci részesedés a Magyar Telekom jelentős piaci erejét nem befolyásolja

A Tanács a piacelemzési eljárás során mindvégig nagy figyelmet fordított a releváns tények és a piacelemzéshez szükséges információk, adatok összegyűjtésére és megismerésére. A Tanács a bérelt vonali piacokon elrendelt adatszolgáltatás lezárását követő esetleges piaci változásokra tekintettel konkrétan megvizsgálta annak lehetőségét is, hogy vannak-e olyan korábban nem ismert piaci folyamatok, amelyek miatt indokolt lenne újabb adatszolgáltatás elrendelni, azonban a Tanács úgy értékelte, hogy a piacon nem történt olyan alapvető változás, amely új adatbekérés szükségességét vonná maga után, vagy a Határozat-tervezetben leírt megállapításokra kihatással lenne.

A Tanács, miképpen azt a Határozat indokolásában részletesen kifejtette, a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében 2005. novemberében határozatával adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő a Hatóság által nyilvántartott valamennyi a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" elnevezésű nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szolgáltató számára. A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Hatóság megvizsgálta a piac szerkezetét, illetve megállapította, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az Eht. 27. § szerint az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacon az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. Az adatszolgáltatás körében megismert adatokon túlmenően a Tanács megvizsgálta a 13. számú piac elemzése szempontjából releváns, nyilvánosan (pl.: általános szerződési feltételekben, nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat, valamint a társhatóságok által nyilvánosságra hozott információkat. Ennek megfelelően a Tanács az adatszolgáltatás beérkezésének időpontját követő esetleges piaci változásokra tekintettel konkrétan megvizsgálta annak lehetőségét is, hogy vannak-e olyan korábban nem ismert piaci folyamatok, amelyek miatt indokolt lenne újabb adatszolgáltatást elrendelni az érintett szolgáltatókkal kapcsolatban, valamint értesítette a Szolgáltatókat a piacelemzési eljárás megindításáról.

A Tanács úgy értékelte, hogy további adatszolgáltatásra van szükség a 2005. valamint 2006. évekre vonatkozóan a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok aktualizálása érdekében, valamint azon szolgáltatók vonatkozásában, akik a 2004.-es adatokat hiányosan szolgáltatták, illetve azon szolgáltatók vonatkozásában, akik az adatszolgáltatás elrendelésekor még nem szolgáltattak a piacon. Ennek megfelelően a Tanács 2007. januárjában, márciusában és májusában a tényállás megfelelő tisztázása érdekében a további adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Rögzíthető tehát, hogy a JPE eljárásban 2007. évben meghozatalra kerülő érdemi döntés – az Eht. szabályozási rendszere alapján – 2005-2007 közötti adatszolgáltatási kötelezettségeken, felméréseken, valamint a Tanács által elemzett nyilvánosan hozzáférhető adatokon, statisztikákon alapul, illetve a Tanács az érdemi döntés meghozataláig vezető eljárási szakaszokban folyamatosan figyeli, elemzi, értékeli, követi a részletesen említett – adatszolgáltatást kiegészítő – tényállási elemek alapján a piaci folyamatokat.

A Magyar Telekom kérte, hogy a Tanács az Eht. 57. § (2) bekezdésének megfelelően, amennyiben valamely érintett piacon fennálló verseny megítélése szempontjából jelentős körülmény jut a hatóság tudomására a Tanács haladéktalanul folytasson le új piacelemzést az érintett piacon illetve piacokon.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy amennyiben valamely érintett piacon fennálló verseny megítélése szempontjából jelentős körülmény jut tudomására, a piacelemzést természetesen haladéktalanul lefolytatja az adott érintett piacon, illetve piacokon.

2. A Hungarotel Távközlési Szolgáltató Zrt. és az Invitel távközlési Szolgáltató Zrt. észrevételei

2.1 Rendelkező rész

A Hungarotel-Invitel álláspontja szerint a bérelt vonali piaci verseny egyik fontos jellemzője a bérelt vonal minőségi paramétereinek rendszere. A Hungarotel-Invitel kifejtette, hogy a határozat-tervezet átláthatóság kötelezettsége ugyan tartalmaz erre vonatkozó kitételt, de az nem kellően részletes, és a betartás ellenőrizhetősége sem megoldott. A Hungarotel-Invitel javasolja, hogy az átláthatóság és egyenlő elbánás kötelezettségek kerüljenek kiegészítésre a 12. piaci határozatban (DH-23398-24/2007) foglaltakkal.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy határozatában, az átláthatóság kötelezettség körében előírta a Kötelezett szolgáltatás minőségével kapcsolatos vállalások nyilvánosságra hozatali kötelezettségét, ami magában foglalja azt, hogy a Kötelezett a tárgybani piacon nyújtott szolgáltatására vonatkozó összes minőségi mutatót (beleértve az üzemeltetés, karbantartás feltételeit is) és a rendelkezésre álló kapacitásokat nyilvánosságra köteles hozni a honlapján. Ezen kötelezettség Magyar Telekom általi betartásának ellenőrzése az Eht. 67. § szerinti piacfelügyeleti eljárás keretében történik. A Tanács a fentiek alapján nem tartja indokoltnak az átláthatóság kötelezettségének további bővítését.

2.2 I.2.2.1 Bérelt vonal

A Hungarotel-Invitel véleménye szerint a piacmeghatározás lényegi része lenne a nagykereskedelmi bérelt vonal sávszélesség-tartománya, amely jelenleg nincs egyértelműen definiálva a Határozatban. Az észrevételezők javasolják a szabályozással érintett bérelt vonali piacok sávszélesség-tartományának a Határozatba történő beépítését.

A Tanács rögzítetni kívánja, hogy a Határozatban a Tanács az Eht. 188. § 8. pontjában megadott bérelt vonal definíciót alkalmazta. Ez a definíció technológia – és így sávszélesség – független, így a sávszélesség-tartomány nem került rögzítésre a Határozatban.

D. fejezet

Notifikációs eljárás eredménye

A Tanács az érdekeltekkel történő egyeztetést követően az Eht. 65. § (1) bekezdése valamint a 2002/21/EK. Irányelv 7. cikk (3) bekezdése alapján 2007. december 10-én bejelentette a tervezetet – annak részletes indokolásával együtt – az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak (a továbbiakban: Bejelentés).

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

a) kísérő levél és a 2003/561/EC Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,

b) az egyeztetés az érdekeltekkel keretében érkezett észrevételek alapján átdogozott határozattervezet magyar nyelven,

c) a GVH határozat-tervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven, és

d) a szolgáltatók által adott észrevételek magyar nyelven.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács a b) pontban foglalt dokumentum kapcsán azzal a kérelemmel fordult az Európai Bizottsághoz, hogy a dokumentum egyes részeit – szolgáltatói kérésre tekintettel – az Európai Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a dokumentumot a Tanács két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó – változatban küldte meg a Bizottság részére.

A Bejelentést az Európai Bizottság HU/2007/0738 számon 2007. december 10-én vette nyilvántartásba.

A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2008. január 9-én kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben nem tett észrevételt.

Az Európai Bizottság SG-Greffe (2008) G/200023 sz. (Bérelt vonalak minimális készlete tárgyában írt) levelében rögzítette, hogy a 2003/311/EK ajánlás módosítása 2007. december 17.-én került elfogadásra és a tagállamok erről 2007. december 18.-án kaptak értesítést és ennek megfelelően az utóbbi dátum előtt beérkezett bejelentéseket a Bizottság a 2003-as Ajánlás alapján értékelte.

Budapest, 2008. január 31.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácstag

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácstag

Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácstag

Pataki Dániel s. k.,
tanácstag
elnök

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.
tanácstag
alelnök

A kiadmány hiteléül:

A határozatot kapják:

1. *AMICE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
   1145 BUDAPEST Mexikói út 28/a.
2. *AMTEL Hang és Internet Kommunikáció Magyarország Kft.*
   2010 PILISSZENTLÁSZLÓ Kápolna köz 2.
3. *ACRONYM SzámÍtógéphálózatokat Telepítő Kft.*
   1134 BUDAPEST Huba u. 10
4. *Best Save Computer Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.*
   4220 HAJDÚBÖSZÖRMÉNY Bajcsy Zs. út. 35.
5. *DOLBY Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.*
   1132 BUDAPEST Visegrádi út. 80.b.
6. *EUROWEB Internet Szolgáltató Zrt.*
   2040 BUDAÖRS Puskás T. u. 8-10.
7. *Extralink Informatika Kft.*
   1163 BUDAPEST Kőszál u. 14.
8. *GTS Datanet Távközlési Kft.*
   2040 BUDAÖRS Ipartelep u. 13-15.
9. *Hajdúnánási Ruhaipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
   4080 HAJDÚNÁNÁS Kossuth u. 4.
10. *Hódmezővásárhelyi Vagyonkezelő és Szolgáltató Zrt.*
    6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY Bajcsy-Zsilinszky u. 70.
11. *Hódtáv Kábeltelevíziós, Távközlési, Építő és Szolgáltató Kft.*
    6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY Bajcsy-Zs. u. 70.
12. *Integranet Kereskedelmi Szolgáltató Kft.*
    7400 KAPOSVÁR Rákóczi tér 9-11.
13. *Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.*
    2040 BUDAÖRS Puskás Tivadar u. 8-10.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

14. *KFKI-LNX Hálózatintegrációs Zrt.*
1135 BUDAPEST Hun u. 2.
15. *Kirow Informatikai és Telekommunikációs Bt.*
9400 SOPRON Rákóczi F. u. 37.
16. *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.*
1013 BUDAPEST Krisztina krt. 55.
17. *Magyar Villamos Művek Zártkörűen Működő Zrt.*
1011 Vám u. 5-7.
18. *MOL Földgázszállító ZRt.*
8600 SIÓFOK Tanácsház út 5.
19. *Monor Telefon Társaság Zrt.*
1092 BUDAPEST Kinizsi u. 30-36.
20. *New Connection Tanácsadó Kft.*
1038 BUDAPEST Újliget sétány 1/C.
21. *PanTel Holding Zrt.*
1113 BUDAPEST Bocskai út 134-146.
22. *Pantel Távközlési Kft.*
1113 BUDAPEST Bocskai út 134-146.
23. *ProcySoft Számítástechnikai Bt.*
1134 BUDAPEST Dévai u. 22/a.
24. *Printer-fair Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2510 DOROG Mátyás király u. 11/A.
25. *SzBB 2002 Oktatásszervező és Kereskedelmi Kkt.*
9400 SOPRON Bóbita u. 6.
26. *Tanet Szolgáltató Kft.*
6600 SZENTES Móricz Zsigmond u. 1/4.
27. *ToMicTel Kommunikációs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
1124 BUDAPEST I. utca 11.
28. *Trigeminus Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
7264 PÉCS Budai N.A. u. 20.
29. *UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.*
1092 BUDAPEST Kinizsi u. 30-36.
30. *Venien Informatikai Szolgáltató és Tanácsadó Kft.*
1037 BUDAPEST Orbán B. út 1.
31. *Irattár*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

DH-4010-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (14. piac) tárgyában hozott határozat

*A határozatban üzleti titokként jelölt adatok a DH-4010-3/2008. számú határozatban szerepelnek

Ügyiratszám: DH-4010-2/2008.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (14. számú piac)

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettség előírására hivatalból indított eljárása során meghozta a következő

határozatot.

A Tanács a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense”* elnevezésű nagykereskedelmi piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, és a piacot érintett piacként azonosította, majd az érintett piacon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzése alapján megállapította, hogy a tárgyi érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató nem azonosítható.

Jelen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Tanácshoz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.

A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

Indokolás

A Tanács – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételten lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. A Tanács a tárgyi eljárás során az Európai Unió Bizottsága 2003/311/EC számú Ajánlásában, valamint a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló 16/2004. (VI. 24.) IHM rendeletben (a továbbiakban *„IHM rendelet”*) foglaltak mellett a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a Nemzeti Hírközlési Hatóság (a továbbiakban *„Hatóság”*) által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató (a továbbiakban *„IHM tájékoztató”*) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, valamint a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárása keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve megindította a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense”* elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában a piacelemzési eljárást, amelynek eredményeként érintett piacként azonosította a tárgyi nagykereskedelmi piacot.

A Tanács az érintett piacon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését követően megállapította, hogy jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a tárgyi érintett piacon nem azonosítható.

A határozat (a továbbiakban *„Határozat”*) felépítését és tartalmát az egyedi ügy jellegéből fakadó sajátos gazdasági, jogi és műszaki jellemzők alapvetően meghatározzák. A Határozat indokolásában került meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint értékelésének menete. A Határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Tanács által feltárt releváns közgazdasági, műszaki és jogi tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében a Tanács az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét ki is fejtette.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében az Eht. 52. § (2) bekezdése, valamint a 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 2005. november 9-én kelt DH-18709/2005. számú határozatával 30 napos határidő tűzésével adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő a Hatóság által nyilvántartott valamennyi a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

szegmense" elnevezésű nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szolgáltató (a továbbiakban *„Szolgáltatók"*) számára.

A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a Hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Hatóság megvizsgálta a piac szerkezetét, illetve megállapította, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az Eht. 27. § szerint az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A Hatóság fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntés-előkészítési célú tevékenységének köszönhetően a Hatóság már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját hordozzák magukban.

A piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacon az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. Az adatszolgáltatás körében megismert adatokon túlmenően a Tanács megvizsgálta a 14. számú piac elemzése szempontjából releváns, nyilvánosan (pl.: általános szerződési feltételekben, nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat, valamint a társhatóságok által nyilvánosságra hozott információkat. Ennek megfelelően a Tanács az adatszolgáltatás beérkezésének időpontját követő esetleges piaci változásokra tekintettel konkrétan megvizsgálta annak lehetőségét is, hogy vannak-e olyan korábban nem ismert piaci folyamatok, amelyek miatt indokolt lenne újabb adatszolgáltatást elrendelni az érintett szolgáltatókkal kapcsolatban, valamint 2006. november 6-án értesítette a Szolgáltatókat a piacelemzési eljárás megindításáról. A Tanács úgy értékelte, hogy további adatszolgáltatásra van szükség a 2005. valamint 2006. évekre vonatkozóan a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok aktualizálása érdekében, valamint azon szolgáltatók vonatkozásában, akik a 2004-es adatokat hiányosan szolgáltatták, illetve azon szolgáltatók vonatkozásában, akik az adatszolgáltatás elrendelésekor még nem szolgáltattak a piacon. Ennek megfelelően a Tanács 2007. januárjában, márciusában és májusában a tényállás megfelelő tisztázása érdekében a Ket. 51 §(3), az Eht. 52. § (2) és 151 § (2) bekezdése szerint kiegészítő adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő.

A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a 14. piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak. Az adatszolgáltatás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacokon, a piacelemzési eljárás keretében, a köztudomású tények alapján az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a Hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. A Tanács és a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban *„GVH"*) az együttműködés részleteit szabályozó Együttműködési megállapodás vonatkozó 6. fejezetében foglaltaknak megfelelően a tárgyi eljárása során is együttműködött, ennek során a versenyhatóság szakmai álláspontját megismerte. Az együttműködés részletei a határozat Indokolásának „B" fejezetében kerülnek kifejtésre.

A Tanács az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve a jelen határozat tervezetét a Hatóság internetes oldalán 2006. október 16. napján, a Hírközlési Értesítő VI. évfolyamának 11. számában pedig 2007. október 31. napján tette közzé.

A határozat-tervezetre az Eht. 36. §-a keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait a jelen határozat indokolásának „C" fejezete tartalmazza.

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a tárgyi Határozatának tervezetét részletes indokolással együtt 2007. december 10. napján megküldte az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozattervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv (38) szakaszára, amelynek alapján, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelemre oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra az Európai Bizottságnak a piacelemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2003. július 23. napján kiadott ajánlásában (2003/561/EC) foglaltak irányadóak. Ezen eljárás részletei a jelen határozat indokolásának „D" fejezetében kerülnek részletezésre.

Az érintett piacok megállapítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás egy több egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint a Tanács azonosítja az érintett piacokat; elemzi az érintett piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra az Eht. XI-XIV. fejezetében foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően jogszabályban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt. Eljárása során a Tanács a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint az IHM tájékoztatóban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével járt el.

A tárgyi eljárás első lépéseként a Tanács az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense"* elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából indult ki, meghatározta a szolgáltatási piacot és megállapította, hogy az ott megjelölt piac a Magyar Köztársaság területén érintett piacnak minősül. A Tanács az érintett piacon belül további elkülönült piacot nem azonosított.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint – elvégezte az érintett piacon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, amelynek következtében arra a megállapításra jutott, hogy a tárgyi érintett nagykereskedelmi piacon a piaci verseny hatékonyságának biztosítása érdekében szabályozói beavatkozás nem indokolt. Fentiek alapján az érintett nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató nem került azonosításra, így az Eht. 52. § (1) bekezdés szerinti kötelezettségek előírására sem kerülhetett sor.

A Tanács a jelen határozatba foglalt döntésének meghozatala érdekében elvégzett vizsgálatok, elemzések részletes bemutatását a jelen határozat indokolása az alábbiak szerint tartalmazza:

I. Piacmeghatározás
II. A vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac vizsgálata, különös tekintettel a helyettesítésre
III. Helyettesítési vizsgálat
IV. Az érintett nagykereskedelmi piac meghatározása
V. Az érintett piac további vizsgálata
VI. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

A fentiekben megjelölt vizsgálatok alapján a Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A. fejezet

I. A PIACMEGHATÁROZÁS

I. 1. A piacmeghatározás menete

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendelet I. sz. Mellékletében 14. számmal jelölt *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense”* nagykereskedelmi piac[1] vizsgálatából indult ki, figyelemmel az Európai Unió Bizottsága (továbbiakban: *Bizottság*) Ajánlására[2].

A piacmeghatározás első lépéseként, a szolgáltatási piac meghatározása során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát, a piac megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

A Tanács a jelen piacmeghatározás során szükség szerint megvizsgálta a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piac(ok)at.

A Tanács megvizsgálta továbbá a vizsgált piacon esetlegesen megtalálható helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határaira hatást gyakorolhatnak.

A vizsgált szolgáltatási piac meghatározása után került sor a piac földrajzi határainak meghatározására.

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense”* nagykereskedelmi piac érintett piacnak tekinthető-e a Magyar Köztársaság területén, tehát teljesülnek-e Magyarországon is a Bizottság által a piacok szabályozási szempontból való érintettségének vizsgálatakor alkalmazott ex-ante kritériumok[3].

I. 2. Jogszabályi rendelkezések, definíciók, releváns szolgáltatás

I. 2.1 Jogszabályi rendelkezések

A 14. számú, „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense” nagykereskedelmi piac vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. § , 8., 23, 34., 37., pontjaiban meghatározott fogalmak (bérelt vonal, előfizetői hozzáférési pont, hálózati hozzáférési pont, hálózati végpont), továbbá az elektronikus hírközlési tevékenység elkülönítéséről, valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatók számviteli nyilvántartásai elkülönített vezetésének részletes szabályairól szóló 19/2003. (XII. 27.) IHM rendelet [a továbbiakban: Sz. rend.] 2. § (1) bekezdés c), d), e) pontjában (hozzáférési hálózat, kiskereskedelem, társszolgáltató), valamint a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet [a továbbiakban: Korm. rendelet] 3. § (1) bekezdés 6., 11., 18. pontjában (jogosult szolgáltató, kötelezett szolgáltató, számozási terület), 3. § (2) bekezdés 1.4, 1.4.1, 1.4.2 pontjában (bérelt vonali összekapcsolási szolgáltatás, féláramkör bérelt vonali összekapcsolási szolgáltatás, kétvégű bérelt vonali összekapcsolási szolgáltatás) szabályozott fogalmak jelentették.

A Bérelt vonalak minimális készlete vonatkozásában: a piacelemzés során a Tanács a 2003/548/EC határozatban szereplő bérelt vonal típusokat tekintette irányadónak, amelyeket ezen EC határozat mellékletében megadott ETSI szabványok definiálnak.

Az EU Hivatalos Lapjában 2008. január 18-án jelent meg az Európai Bizottság 2008/60/EC számú határozata, amely módosította az egyetemes szolgáltatási irányelv 18. cikkében említett minimális készletéről szóló 2003/548/EC határozatot, törölve a bérelt vonalak minimális készletére vonatkozó mellékletet (amely a bérelt vonalak minimális készletének szabványokkal történő meghatározását tartalmazta), tekintettel arra, hogy a tagállamok *„Egyre szélesebb körben váltanak új hálózati architektúrára, amelyben már nem alkalmaznak műszaki megoldásként analóg típusú bérelt vonalakat. A digitális bérelt vonalak irányában mutatkozó keresletet, amelyet egyre inkább a nagy sebességű, legalább 2 048 kbit/s-os adatátvitel iránti igény jellemez, a piac ki tudja elégíteni. A nyilvános konzultációk a tagállamok, az érintett iparszövetségek és az érdekelt felek széles körű támogatásáról tanúskodtak az említett ötféle bérelt vonalnak a jelenlegi minimális készletből való elhagyása tekintetében.”*

Az Eht. értelmében a hatóság külön jogszabályban meghatározott kötelezettségeket állapíthat meg a bérelt vonali kiskereskedelmi piacon jelentős piaci erejű szolgáltatók vonatkozásában, az általuk nyújtott bérelt vonali szolgáltatások

1 Amely megegyezik az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlásában 14. számmal jelölt piaccal

2 Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlás (9)

3 Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlás (9)

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

minimális készletére vonatkozóan, míg a minimális készletbe tartozó bérelt vonali átviteli kapacitás megállapításáról és az ezzel kapcsolatos műszaki feltételek meghatározásáról a Tanács határozatában rendelkezhet.

Az Eht. a fentebb említett miniszteri rendelet megalkotására a 182. § (4) q.) pontjában ad felhatalmazást, azonban a rendelet nem került meghozatalra. A 2001. évi XL. törvény felhatalmazása alapján született korábbi, a bérelt vonali szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató bérelt vonali szolgáltatási kötelezettségének feltételeiről szóló 8/2003. (VI. 20.) IHM rendelet még hatályban van, mellékletében határozva meg a bérelt vonalak minimális készletének listáját.

A Tanács piacelemzési eljárása során a hazai piaci adottságokat és a szolgáltatói adatszolgáltatások eredményeit figyelembe véve, összhangban az Eht. 110. § (2) bekezdésével, határozatában az alábbiak szerint határozta meg a jelentős piaci erejű szolgáltató által biztosítandó bérelt vonalak minimális készletét.

A bérelt vonalak minimális készletének elemei:

- normál- és speciális minőségű analóg bérelt vonalak
- 64 kbit/sec és 2048 kbit/sec strukturálatlan- és strukturált digitális bérelt vonalak.

ANALÓG BÉRELT VONALAK

Bérelt vonal típusa	Interfész jellemzők	Összeköttetés és minőségi jellemzők
Normál minőségű, kéthuzalos	MSZ EN 300 448:2002	MSZ EN 300 448:2002
Normál minőségű, négyhuzalos	MSZ EN 300 451:2002	MSZ EN 300 451:2002
Különleges minőségű, kéthuzalos	MSZ EN 300 449:2002	MSZ EN 300 449:2002
Különleges minőségű, négyhuzalos	MSZ EN 300 452:2002	MSZ EN 300 452:2002

Digitális bérelt vonalak

DIGITÁLIS BÉRELT VONALAK

Bérelt vonal típusa	Interfész jellemzők	Összeköttetés és minőségi jellemzők
64 kbit/s	MSZ EN 300 288:2002	MSZ EN 300 289:2002
N x 64 kbit/s*	MSZ EN 300 766:2002	MSZ EN 300 766:2002
2048 kbit/s - E1 strukturálatlan	MSZ EN 300 418:2002	MSZ EN 300 247:2002
2048 kbit/s - E1 strukturált	MSZ EN 300 418:2002	MSZ EN 300 419:2002

* ahol $1 \leq N \leq 32$

A szolgáltatás nyújtására egyebekben a bérelt vonali szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató bérelt vonali szolgáltatási kötelezettségeinek feltételeiről szóló 8/2003. (VI. 20) IHM rendelet szabályai vonatkoznak.

I.2.2. A vizsgált piac releváns szolgáltatásainak tartalmi meghatározása, általános jellemzőinek vizsgálata

A vizsgált piac azonosításának első lépéseként a Tanács elvégezte a releváns szolgáltatások vizsgálatát, a piac megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

Ennek során a Tanács megvizsgálta az IHM rendeletben meghatározott tárgyi piacnak megfelelő, a jogi kereteken belül értelmezhető, a piacon ténylegesen nyújtott és igénybe vehető alapszolgáltatásokat.

A vizsgálat alapján a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon a bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzői az alábbiak:

I.2.2.1 Bérelt vonal

Az Eht 188. § 8. pontja kimondja, hogy *„bérelt vonal: azon elektronikus hírközlő eszközök összessége, amelyek a hálózati végpontok között transzparens átviteli kapacitást biztosítanak, de nem tartalmazzák a felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkciókat”*. A definíció alapján a Tanács minden olyan elektronikus hírközlő eszközt bérelt vonalnak tekint, mely két pont között transzparens átviteli kapacitást biztosít, és nem tartalmaz felhasználó által vezérelhető kapcsoló vagy útválasztó funkciót.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács rögzíti, hogy a bérelt vonal két hálózati végpont között létesít átviteli összeköttetést és ennek az összeköttetésnek a funkciójától függően a felhasználó határozza meg, milyen átviteli sebességet, azaz milyen sávszélességet igényel az általa meghatározott két pont között. Ennek megfelelően a bérelt vonali összeköttetés egyik jellemzője a sávszélesség, a másik jellemzője a két hálózati végpont földrajzi elhelyezkedése, illetve a bérelt vonali összeköttetés hossza.

Átviteli kapacitás biztosítása

A bérelt vonal alapvető jellemzője, hogy az igényelt sávszélesség bármely időpontban a felhasználó rendelkezésére áll, függetlenül attól, hogy milyen napszakról vagy milyen egyéb forgalmi helyzetről van szó. Ezt a garantált, minden körülmények között rendelkezésre álló sávszélességet általában úgy biztosítják, hogy a bérelt vonalat kizárólagos használatra telepített vagy átengedett hírközlő eszközök összességével valósítják meg. Erre a kizárólagosságra utal a "bérelt vonal" kifejezésben a "bérelt" szó.

Transzparencia

A bérelt vonal alkalmazása esetén a két hálózati végpont között olyan átviteli út jön létre, melyen keresztül az átvitt jelek a bérelt vonal alaptípusának megfelelően változatlan formában állnak rendelkezésre, tehát az átvitel folyamán az átvitt információ alapvető jellemzői nem változnak meg.

A bérelt vonal alaptípusa lehet analóg vagy digitális, és ezeken a kategóriákon belül is lehet megkülönböztetéseket tenni (beszédátvitel, zenei átvitel, strukturálatlan, strukturált átvitel stb.).

Felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkció hiánya

A két hálózati végpontot összekötő bérelt vonalban lehet kapcsolóelem (kapcsolóközpont vagy útválasztó), de ezeket a kapcsolóelemeket a felhasználó nem vezérelheti. Felhasználó általi vezérlésnek számít, pl. ha az elküldött információ tartalmazza a címet, ahova el kell jutnia, vagy a kapcsolat-felépítéshez a felhasználó azonosító számokat (telefonszám stb.) használ.

Hálózati végpontok közötti összeköttetés

A bérelt vonal lényege, hogy a két hálózati végpont adott, tehát az átvitel csak e két pont között lehetséges. Olyan kapcsolóelemek azonban lehetnek a bérelt vonali összeköttetésben, melyeket nem a felhasználó vezérel, hanem pl. egy hálózatmenedzselő rendszer.

A bérelt vonal tulajdonviszonya

A bérelt vonal elnevezésben használt *„bérelt"* kifejezés nem a bérletre, mint polgári jogi jogviszonyra utal, ugyanis ha egy szolgáltató a saját céljaira épít ki egy adott célra szolgáló, kizárólagos használatú átviteli összekötetést, az is bérelt vonalnak minősül, ha két hálózati végpont között transzparens átviteli kapacitást biztosít, és nem tartalmaz felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkciót.

Ennek megfelelően a hírközlő hálózatok nagy mennyiségben használnak bérelt vonali összeköttetéseket, hiszen mind a telefon, mind az adatátviteli hálózatok felépítése olyan, hogy a kapcsolóközpontokat transzparens átviteli utak kötik össze. A bérelt vonal tehát a hírközlő hálózatok alapvető építő eleme függetlenül attól, hogy az a szolgáltató saját tulajdonában van, vagy valamilyen egyéb jogcímen használja.

I.2.2.2 A bérelt vonali szolgáltatás fogalma

A bérelt vonali szolgáltatás esetében egy szolgáltató bérelt vonali kapcsolatot létesít két hálózati végpont között, és azt ellenérték fejében rendelkezésre bocsátja a használónak. A létesítés során a bérelt vonali kapcsolat egyes szegmensein vagy maga építi ki az összeköttetést, vagy másik szolgáltatótól veszi azt igénybe. Az ellenérték fejében rendelkezésre bocsátott bérelt vonal használója ennek megfelelően lehet egy másik szolgáltató, vagy egy végfelhasználó.

A menedzselt bérelt vonali szolgáltatás

A bérelt vonali szolgáltatáshoz hozzá tartozhat a bérelt vonal karbantartása, a hibajavítás és sok esetben a meghibásodott bérelt vonal automatikus helyettesítése is a hibajavítás időszakára. Ez a szolgáltatás a menedzselt bérelt vonali

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

szolgáltatás. A menedzselt bérelt vonali szolgáltatás esetén a szolgáltatást nyújtó cég a bérelt vonal éves rendelkezésre állására, az átlagos javítási időre és a fenntartási osztályra (a fenntartási osztály egy adott sávszélességi tartományba tartozó bérelt vonalak javítási idejére ad meg a szolgáltató által vállalt követelményt, szokásos kategóriái: átlagos vagy normál, gyors, illetve expressz) is kötelezettséget vállal a szerződésben.

A bérelt vonali szolgáltatások esetében kiskereskedelmi és nagykereskedelmi piac egyaránt létezik. Amennyiben a szolgáltató a bérelt vonali szolgáltatását egy végfelhasználónak nyújtja, akkor kiskereskedelmi tranzakcióról beszélünk. Amennyiben a bérelt vonali szolgáltatást a szolgáltató egy másik hírközlési szolgáltató számára nyújtja, akár azért, hogy ez utóbbi azt a hálózatában használja, akár azért, hogy tovább értékesítse, akkor nagykereskedelmi tranzakcióról beszélünk.

I.2.2.3 Kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás

A kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást a szolgáltató két hálózati végpont között nyújtja az előfizető részére. A bérelt vonali szolgáltatás nyújtásához tehát a két hálózati végpontot – például az előfizető két telephelyét – köti össze egy bérelt vonallal. Az összeköttetés egy része általában olyan nyomvonalon halad, ahol a szolgáltatónak már vannak kiépített bérelt vonali összeköttetései vagy olyan hálózata, melyből kapacitást tud felszabadítani a bérelt vonal számára. A hálózat azon pontjait, ahol a hálózatok csomópontjait összekötő átviteli utakhoz csatlakozni lehet, a szolgáltatók jelenléti pontoknak nevezik. A hálózattal rendelkező bérelt vonali szolgáltatók tehát az összeköttetés nagy részét a *jelenléti pontok* közötti bérelt vonali szakaszokkal, más részeit pedig a jelenléti pont és a hálózati végpont közötti bérelt vonali szakaszokkal valósítják meg.

1.2.2.4 Nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás

Bérelt vonali trönk szegmens

Két jelenléti pont között igénybe vett bérelt vonali szakasz – a fenti definíció szerinti tartalommal – bérelt vonali trönk szegmensnek minősül.

Bérelt vonali végződtetési szegmens

Az előfizető telephelyén lévő hálózati végponttól a szolgáltató legközelebbi jelenléti pontjáig terjedő bérelt vonali szakaszt bérelt vonali végződtetési szegmensnek nevezzük. Az összeköttetés egy része azonban sok esetben új átviteli rendszer kiépítését igényli.

A legáltalánosabb esetben tehát egy teljes bérelt vonali összeköttetés egy-egy végződtetési szegmensből és a két végződtetési szegmens között kapcsolatot teremtő trönk szegmens(ek)ből áll. Természetesen abban az esetben, ha az egyik vagy mindkét hálózati végpont egy-egy jelenléti ponttal egybeesik, akkor a bérelt vonal csak egyetlen végződtetési szegmenst, vagy éppen egyet sem tartalmaz.

Nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás

Sok esetben a kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtó szolgáltató az igényelt bérelt vonalnak csak egyes szegmenseivel rendelkezik, tehát a szolgáltatás nyújtásához szükséges bérelt vonal kiépítéséhez más szolgáltatók bérelt vonali szegmenseit is fel kell használnia. Ezeket a bérelt vonali szegmenseket a nagykereskedelmi tranzakciók révén tudja megszerezni, s a bérelt vonali szegmensek a két szolgáltató hálózata közötti összekapcsolási ponton tudnak összekapcsolódni.

A bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmens szolgáltatása

A 14. számú "Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense" nagykereskedelmi piac azon piaci tranzakciók összességét tartalmazza, ahol a fentiekben részletezett bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatás nagykereskedelmi értékesítésére került sor. A piachoz tartozás során a Tanács nem vizsgálja, hogy a nagykereskedelmi értékesítés során nyújtott bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatást az igénylő szolgáltató tovább értékesíti vagy egy elektronikus hírközlő hálózat elemeként építi be. Ennek oka, hogy a szolgáltató, a bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatást nagyon sokfelé tudja továbbértékesíteni, illetve az is előfordul, hogy egyáltalán nem értékesíti tovább (pl. két saját végpont közötti trönk szegmens esetén).

Ebből fakadóan nem releváns a vizsgált nagykereskedelmi piac szempontjából, hogy továbbértékesítés esetén a nagykereskedelmi tranzakció során igényelt sávszélességet az igénylő szolgáltató változatlan sávszélességgel értékesíti

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

tovább, avagy a kiskereskedelmi igényeknek megfelelő módon kisebb sávszélességű részekre bontva építi be az igényelt bérelt vonali összeköttetésekbe.

A fentiekből következik, hogy a bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense sok kiskereskedelmi piacon jelenhet meg akár mint önálló termék, akár mint egy kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtó hálózat (pl. helyhez kötött telefonhálózat, mobil rádiótelefon hálózat, adatátviteli hálózat, szélessávú Internet hozzáférés, műsorszétosztó hálózat stb.) építő eleme, tehát a jelen nagykereskedelmi piacnak közvetlenül nem feleltethető meg kiskereskedelmi piac (bővebben ld. II. pont).

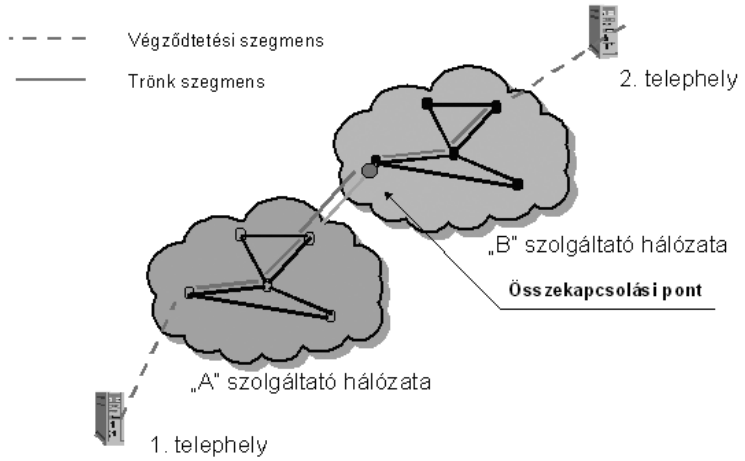

1. ábra: A nagykereskedelmi végződtetési szegmens és trönk szegmens definíciója

I.2.3. A vizsgált bérelt vonali piac bemutatása, piaci szereplők, a piac struktúrája

A 7. számú "Bérelt vonalak minimális készlete" kiskereskedelmi piacon, a 13. számú „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense" nagykereskedelmi piacon és a 14. számú „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense" nagykereskedelmi piacon összesen 59 bejelentett szolgáltató végzett a 2004-2006. közötti időszakban bérelt vonali szolgáltatást. Ebből 2006-ban a 7-es, a 13-as, és a 14-es piacon összesen 38 volt a bejelentett bérelt vonali szolgáltatók száma. E szolgáltatók közül 10 ténylegesen nem végez bérelt vonali szolgáltatást.

A "Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense" elnevezésű nagykereskedelmi piac főbb jellemzői a megfigyelt időszakban:

- Az adott piacon 5 szolgáltató tényleges piaci szereplő.
- A hazai nagykereskedelmi bérelt vonali piacon a trönk szegmens szolgáltatásból származó árbevétel egy tizede a végződtetési piac árbevételének. Ez 2006-ban pontosan üzleti titok forint volt.
- A bevételek 2005-ről 2006-ra üzleti titok-kal növekedtek. A piacon 2005-ben a Magyar Telekom Nyrt., 2006-ban az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt. rendelkezett a legnagyobb árbevétellel.
- A piac kiegyenlítettebb, mint a 7-es és a 13-as piac, és kisebb a különbség az egyes piaci szereplők súlya között a bevétel alapján.
- A legnagyobb árbevételt felmutató Antenna Távközlési Zrt. súlya üzleti titok %. Az árbevétel alapján a második legjelentősebb szolgáltató a Magyar Telekom Nyrt., üzleti titok %-os részesedéssel. A Pantel Távközlési Kft. és a GTS Datanet Távközlési Kft. bevételi részesedése hasonló (üzleti titok %, illetve üzleti titok %). A Pannon GSM Zrt. részesedése üzleti titok %.

II. A VIZSGÁLT NAGYKERESKEDELMI PIACHOZ KAPCSOLÓDÓ KISKERESKEDELMI PIAC(OK) VIZSGÁLATA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A HELYETTESÍTÉSRE

A Tanács szükségesnek tartotta a tárgyalt nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó releváns kiskereskedelmi piac, valamint annak nagykereskedelmi piacra gyakorolt hatása áttekintését, mivel a kiskereskedelmi piacon lehetséges helyettesítés általában befolyásolja a nagykereskedelmi piac határait.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A kiskereskedelmi piac áttekintése nem teljes körű, annak során azon szempontok kerülnek vizsgálatra, melyeknek feltehetően jelentős kihatása lehet a nagykereskedelmi piac vizsgálata szempontjából.

A Tanács eltekintett a nagykereskedelmi trönk szegmenshez kapcsolódó kiskereskedelmi piacok részletes leírásától és helyettesítési vizsgálatainak elvégzésétől, az alábbi indokok miatt.

1. A Tanács a vizsgálatok során megállapította, hogy a bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmens szolgáltatás felvevő piaca sokkal szélesebb, mint a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás piaca. Gyakorlatilag majdnem minden kiskereskedelmi elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtásához használnak bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmenst a nagykereskedelmi társszolgáltatók. Ennek megfelelően bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatást igénybe vehetnek a szolgáltatók a vezetékes, illetve a mobil telefonforgalom továbbításához, a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások nyújtásához, de kiemelt szerepe lehet a bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmens szolgáltatásnak az Internet-forgalom továbbításában és más adatátviteli szolgáltatás nyújtásában is.
2. A kiskereskedelmi piacok egy része (pl. a "Bérelt vonalak minimális készlete" elnevezésű kiskereskedelmi piac) a "Bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmense" elnevezésű nagykereskedelmi piacnak nem közvetlenül ráépülő kiskereskedelmi piaca, így nem állapítható meg közvetlen összefüggés a kiskereskedelmi és nagykereskedelmi piaci mechanizmusok között.

A kapcsolódó kiskereskedelmi piacoknak egy részét (pl. helyhez kötött telefon szolgáltatás piacai, bérelt vonalak minimális készletének szolgáltatási piaca) a Tanács piacelemzési eljárásai során vizsgálja, míg más kapcsolódó szolgáltatási piacok a piacelemzési eljárásoknak nem képezik tárgyát, ugyanis azokon már hatékony verseny van (pl. adatátviteli szolgáltatások piacai). Ennek megfelelően a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy nem önmagában a bérelt vonali kiskereskedelmi piac versenyviszonyaiból[4], hanem az összes – fentebb felsorolt és egymással összefüggő – kiskereskedelmi piac versenyviszonyaiból együttesen lehetne csak következtetést levonni a nagykereskedelmi piacra vonatkozóan. Jelen esetben azonban a fent említett kiskereskedelmi piacok szolgáltatásai és a nagykereskedelmi trönk szegmens szolgáltatás piaci mechanizmusai között nem állapítható meg közvetlen összefüggés, tehát ezen általános szabály nem alkalmazható.

A nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatási piac versenyviszonyainak vizsgálata – fent leírt sajátossága miatt – az elektronikus hírközlési piacok szempontjából potenciálisan döntő jelentőségű lehet. Az adott nagykereskedelmi piac jelentőségét ugyanakkor jelentősen csökkentheti az, ha az említett ráépülő kiskereskedelmi piacok szereplői saját maguk kiépítik a szolgáltatás nyújtásához szükséges bérelt vonali kapacitást[5]. Ebben az esetben ugyanis a piaci erőfölény nehezen értelmezhető.

A Tanács a fentiek alapján megállapítja, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piachoz nincs közvetlenül kapcsolódó kiskereskedelmi piac, tehát nincs olyan kiskereskedelmi piac, amelyen esetleg beazonosítható lehetséges helyettesítés befolyásolhatja a nagykereskedelmi piac határait. A Tanács ezen okokból eltekint a fent említett kiskereskedelmi piacok részletes vizsgálatától.

III. HELYETTESÍTÉSI VIZSGÁLAT

A vizsgált piac meghatározása során a Tanács olyan helyettesítési lehetőségeket keresett, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait. A keresleti és kínálati helyettesítés vizsgálatát a Tanács elvégezte a nagykereskedelmi piacra vonatkozóan, és a II. pontban leírtak alapján a kiskereskedelmi piac vizsgálatától eltekintett.

A Tanács a keresleti helyettesítési vizsgálat során elsősorban a funkcionális azonosságokat vette figyelembe, míg a kínálati helyettesítés keretében annak vizsgálatára került sor, hogy más szolgáltatók az árak kis mértékű, de jelentős és tartós emelkedésére az adott szolgáltatás nyújtásának megkezdésével válaszolnának-e vagy sem.

III.1 Helyettesítés vizsgálata a nagykereskedelmi piacon

III. 1.1. Keresleti helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A Tanács a nagykereskedelmi piac meghatározásakor megvizsgálta, hogy milyen, elvileg lehetséges funkcionális helyettesítő szolgáltatásai lehetnek a bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatásnak.

---

4 Miután a bérelt vonali szolgáltatásnak nincs funkcionális helyettesítője a kiskereskedelmi piacon (a vonatkozó helyettesítési vizsgálatot a Tanács a 7. számú piacra vonatkozó határozatában elvégezte), ez a tény a bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmens piacon lehetséges helyettesítési szolgáltatások számát amúgy jelentősen csökkentené.

5 A piaci tranzakciók alacsony volumene alapján ez a helyzet nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens piac esetén fennáll.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A keresleti helyettesítés vizsgálatakor a Tanács az ATM alapú adatátviteli szolgáltatások helyettesítését vizsgálta részletesen:

III.1.1.1 ATM alapú adatátviteli szolgáltatások helyettesíthetősége

Az ATM alapú adatátviteli hálózatokon nyújtott szolgáltatások esetében az állandó virtuális összeköttetés (PVC) a nagyobb átviteli sebességek esetén nem csak fizikai jellemzőiben, hanem árban is közelebb áll a bérelt vonali szolgáltatásokhoz. Ez azonban csak a 155 Mbit/s-os illetve 622 Mbit/s-os átvitel esetén jellemző, és csak abban az esetben, ha a partnerszolgáltató ezt a sávszélességet nem akarja a kiskereskedelmi piacon részsávokra osztva értékesíteni. Ez az alkalmazás azonban kevéssé jellemző, kevés szolgáltató van a piacon, aki ekkora kapacitásra nagykereskedelmi igényt támasztott, mivel árai jóval magasabbak, mint a trönk szegmens nagyekereskedelmi árak. Tehát a gyakorlatban az ATM alapú adatátviteli hálózatokon nyújtott szolgáltatások nem helyettesítői a bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmens szolgáltatásnak.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szolgáltatásnak nincs funkcionális helyettesítője a hazai szolgáltatási kínálatban.

Az adott nagykereskedelmi piacon szereplő szolgáltatók nemcsak az adott nagykereskedelmi piacon, hanem kapcsolódó kiskereskedelmi piaco(ko)n is jelen vannak. Ezen kiskereskedelmi szolgáltatás értékesítésekor, amennyiben azt a szolgáltató saját infrastruktúráján nyújtja, az adott szolgáltató belső szolgáltatásként egy bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatást nyújt saját magának, amelynek nagykereskedelmi árát nem, illetve többnyire nem határozza meg, de ha mégis, akkor ennek az elviekben nagykereskedelmi szolgáltatásnak az ára (mint egyfajta belső elszámoló transzfer ár) nem a piaci verseny alapján alakul ki, hanem a vertikális integráció eredményeként. Ennek a szolgáltatásnak az árát tehát alapvetően nem a nagykereskedelmi piacon kialakuló ár, hanem a kiskereskedelmi ár befolyásolja. Ebből adódóan a kapcsolódó kiskereskedelmi piaco(ko)n jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatásának árát nem feltétlenül kényszerül a versenytársak árai által befolyásolva meghatározni, mivel adott esetben a bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatás legnagyobb igénybe vevője éppen saját vállalkozása. Ezen belső szolgáltatások tehát segítik a nagykereskedelmi szolgáltatót abban (illetve, ha ezen belső szolgáltatások volumene a piaci tranzakciókhoz mérten jelentős, akkor lehetővé teszik számára), hogy nagykereskedelmi szolgáltatásának feltételeit az ügyfelektől, és a versenytársaktól függetlenül árazza. Ezért ezen szolgáltatásokat a piaci erőfölény vizsgálatánál indokolt figyelembe venni, még akkor is, ha ezen belső szolgáltatások volumene, illetve főként számított árbevétele pontosan nem ismert, figyelembe véve a bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatást, mint nagykereskedelmi inputot felhasználó kiskereskedelmi szolgáltatások sokszínűségét.

A jelen III.1. fejezetben elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva, a helyettesítés vizsgálata során a Tanács nem talált olyan, a hazai piacon ténylegesen nyújtott helyettesítő szolgáltatásokat, amelyek a vizsgált nagykereskedelmi piac keresleti oldalról való szélesítését indokolnák.

III.2. Kínálati helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A kínálati helyettesítés vizsgálata során a Tanács azt vizsgálta, hogy azokon a nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatásokon és szolgáltatókon kívül, amelyek az elemzés időpontjában nyújtják az adott szolgáltatást, léteznek-e más szolgáltatók, amelyek hálózatuk és azok felesleges kapacitása révén képesek az adott piacra belépni és azon szolgáltatásokat nyújtani.

A Tanács megállapította, hogy a piacon jelenlévő szolgáltatókon kívül egy szolgáltató sem rendelkezik olyan jelentős lefedettségű országos kiterjedésű gerinchálózattal, amelyen nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatást lenne képes nyújtani. Több olyan hálózat is létezik ugyan az országban, melyek hálózati kapacitása elegendő lenne arra, hogy a felettük rendelkező bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmens szolgáltatást nyújtson, azonban ezek a hálózati kapacitások jelenleg nem állnak szabadon rendelkezésre, azokon a szolgáltató más, számára jövedelmező szolgáltatásokat nyújt (pl. helyhez kötött telefon szolgáltatás, mobil rádiótelefon szolgáltatás).

Ezen szolgáltatók gyors piacra lépése tehát csak akkor lenne lehetséges, ha számukra a bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmens szolgáltatás nagyobb jövedelmet jelentene, mint a jelenlegi szolgáltatás. Ez azonban sem a helyhez kötött telefon hálózatok, sem a mobil telefon hálózatok esetben nem áll fenn.

A Tanács a kínálati helyettesítés vizsgálatakor ugyanakkor figyelembe vette, hogy – mint az később a piaci részesedésekről szóló részben szerepel – a piacon a legkiterjedtebb országos hálózattal rendelkező szolgáltató, a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. a trönk szegmens kapacitásának csak töredékét értékesíti a bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmens piacon. E szolgáltató esetén tehát feltételezhető, hogy egy hipotetikus monopolista, 5-10%-os áremelkedés hatására (vagy akár üzletpolitikai okokból anélkül is) jelenlegi szolgáltatási profilja megtartása mellett is képes lenne jelentős trönk-kapacitás kínálattal megjelenni az adott piacon és azon jelentős befolyást szerezni. Még inkább igaz

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

lehet ez abban az esetben, ha a hálózata eredeti funkciójában nyújtott szolgáltatási piacon stagnálás vagy némi visszaesés miatt abban kapacitások szabadulnak fel.

A jelen III.2. pontban elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva a helyettesítés vizsgálata során a Tanács nem talált olyan helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált nagykereskedelmi piac kínálati oldalról való szélesítését indokolnák, és amelyeket a keresleti helyettesítés okán még nem vett figyelembe.

III.3 A nagykereskedelmi trönk- és végződtetési szegmens szolgáltatások azonos, illetve külön piacként való kezelésének vizsgálata

A Tanács a következőkben elvégezte a bérelt vonali trönk- és végződtetési szegmens szolgáltatásainak elhatárolását:

Az I.2. pontban meghatározott bérelt vonali trönk- és végződtetési szegmens fogalmakkal összhangban rögzítendő, hogy a kétféle szolgáltatás alapvetően más infrastruktúra elemeket használ. A végződtetési szegmenshez tartozó bérelt vonali szolgáltatások alapvetően a helyi hálózati infrastruktúrát veszik igénybe, a trönk szegmenshez pedig jellemzően városok közötti, országos infrastruktúra szükséges.

A nagykereskedelmi bérelt vonali piac szereplőinek rendelkezésére álló hálózati infrastruktúrát figyelembe véve megállapítható, hogy a két piacon eltérő versenyfeltételek uralkodnak, míg országos infrastruktúrával több (majdnem teljesnek tekinthető lefedettséggel négy: Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt., GTS-Datanet Távközlési Kft., Pantel Távközlési Kft., Magyar Telekom Távközlési Nyrt.), szolgáltató rendelkezik, addig helyi infrastruktúra esetén országos lefedettséggel az esetek jelentős részében csak egy (Magyar Telekom Nyrt.).

A csak végződtetési szegmens szolgáltatás nyújtásához megfelelő infrastruktúrával rendelkező szolgáltató a trönk szegmens szolgáltatási piacon bekövetkező 5-10 %-os áremelés hatására rövid távon (és jelentős lefedettséggel valószínűleg az elemzés előre tekintő 2-3 éves időtávja alatt sem) nem képes megjelenni a piacon saját szolgáltatással, figyelembe véve a trönk szegmens szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra jelentős beruházás igényét és annak jelentős időigényét.

A hazai nagykereskedelmi bérelt vonali piacon a trönk szegmens szolgáltatásból származó árbevétel egy tizedét képezi a végződtetési piac árbevételének, ami azt jelzi, hogy igazi jelentősége (főleg a nagykereskedelmi bérelt vonali piacra ráépülő kiskereskedelmi piac(ok) szempontjából) a végződtetési szegmensnek van.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy az elemzés szempontjából a nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások trönk- és végződtetési piaca külön piacot alkot, tehát a bérelt vonali trönk szegmens nagykereskedelmi piac vizsgálatát a bérelt vonali végződtetési nagykereskedelmi piactól elkülönülten kell elvégezni.

IV. AZ ÉRINTETT NAGYKERESKEDELMI PIAC MEGHATÁROZÁSA

A nagykereskedelmi piac vizsgálata során (a II. és a III. pontban foglaltak alapján) a Tanács megállapította, hogy a jelenlegi piaci feltételek mellett nincsenek helyettesítési lehetőségek, ezért sem keresleti, sem kínálati oldalról nem szélesítette a vizsgált nagykereskedelmi piacot.

IV.1. Az érintett szolgáltatási piac meghatározásának eredménye

A Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi bérelt vonalak trönk szegmens szolgáltatásainak piacába, a piac elnevezésében szereplő szolgáltatás mellett, megfelelő helyettesítő szolgáltatás híján, más szolgáltatás nem tartozik.

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendeletben meghatározott, 14. számmal jelölt nagykereskedelmi piac, nevezetesen a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense" piac vizsgálatából indult ki. A Tanács a nagykereskedelmi és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacok vizsgálata során megállapította, hogy nincsenek olyan keresleti vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált piac szélesítését indokolták volna. Ezért a Tanács megállapította, hogy a szolgáltatási piac a bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense nagykereskedelmi piac.

IV.2. Földrajzi piac meghatározása

A Tanács abból a szempontból vizsgálta a földrajzi piac kiterjedését, hogy a vizsgált szolgáltatások versenyfeltételei kellően homogének-e, ugyanis az érintett földrajzi piac egy olyan területet foglal magában, amelyben az érintett vállalkozások részt vesznek az érintett áruk vagy szolgáltatások kínálatában és keresletében. Az adott földrajzi területen a verseny feltételei hasonlóak vagy kellően homogének, így az érintett földrajzi piac megkülönböztethető olyan szomszédos területektől, ahol az uralkodó versenyfeltételek számottevően különbözőek. Az elemzés során a Tanács a lehető legszűkebb piacból indult ki (azaz abból a legegyszerűbb alapesetből, hogy minden két pont közötti útvonal önálló piac,

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

azaz két résztvevő két pontja között található a piac, és megvizsgálta azokat a tényezőket, amelyek azt támaszthatnák alá, hogy a piac ennél tágabb.

A földrajzi piac azt a területet foglalja magában, amelyen belül a vállalkozások nyújtják, illetve igénylik a szóban forgó szolgáltatást és a versenyfeltételek elegendően homogénnek tekinthetők és megkülönböztethetők a szomszédos területektől, ahol a versenyfeltételek számottevően eltérnek a vizsgált terület versenyfeltételeitől. Fentiek alapján tehát az egyik fontos vizsgálati tényező a hálózattal való lefedettség.

Mint az a korábbiakban már szerepelt, a trönk szolgáltatások nyújtásához városok közötti országos gerinchálózatra van szükség. Ezen hálózat szakaszait használó trönk szegmens szolgáltatások között elvileg lehetséges, hogy vannak olyanok, amelyek esetén jelentősen más versenyfeltételek uralkodnak, mint más relációjú[6] trönk szakaszt használó trönk szegmens szolgáltatás esetén. Minőségi különbség alapvetően abból a szempontból lehet, hogy jelentős számban létezhetnek olyan trönk szakaszok, amelyeken az egyik szolgáltató kizárólagosan képes szolgáltatás nyújtására, illetve a többi lehetséges szolgáltatónál sokkal jobb feltételek mellett képes a szolgáltatás nyújtására.

A Tanács rendelkezésére álló információk alapján a hazai trönk szegmens szolgáltatások piacát illetően olyan trönk szakaszok, amelyeket eltérő versenyfeltételek jellemeznek, jelentős számban és a fontos relációkat illetően nem léteznek, aminek legfőbb oka, hogy a legnagyobb vezetékes szolgáltató országos gerinchálózataival (helyhez kötött telefonhálózat, adatátviteli hálózatok) párhuzamosan kiépült egy – a fontosabb trönkrelációkat illetően – tulajdonképpen teljes lefedettségűnek tekinthető másik országos optikai gerinchálózat[7], illetve emellett kisebb, de mégis jelentős lefedettséggel további vezetékes, és vezeték nélküli országos gerinchálózatok[8].

Miután az országos, lehetséges bérelt vonali trönk szakaszokat számba véve megállapítható, hogy jelentős számban nincsenek olyan két végpont közötti relációk, amelyeken valamelyik szolgáltató kizárólagosan, vagy a többi lehetséges szolgáltatónál lényegesen jobb feltételekkel[9] lenne képes bérelt vonali trönk szolgáltatást nyújtani, a nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens piaca tehát országos piac.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a nagykereskedelmi bérelt vonalak trönk szegmensének földrajzi piaca Magyarország teljes területe.

A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után a Tanács egy piacot határozott meg, a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense a Magyar Köztársaság területén" nagykereskedelmi piacot.

V. AZ ÉRINTETT PIAC TOVÁBBI VIZSGÁLATA

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a meghatározott piac szabályozási szempontból érintettnek tekinthető-e az ex-ante feltételek értékelése alapján, vagyis léteznek-e a piacon olyan tartós, szűk keresztmetszetek, amelyek gátolhatják a hatékony verseny kialakulását.

Az IHM rendelet – figyelemmel a Bizottság által kiadott Ajánlásra – a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense" elnevezésű nagykereskedelmi piacot ex-ante szabályozás szempontjából nagy valószínűséggel érintett piacként határozta meg, amely azt jelenti, hogy a Bizottság szükségesnek tarja a piac vizsgálatát. A piacelemzés során a Tanács messzemenően figyelembe veszi a Bizottság vonatkozó piaci ajánlásait, így a 2003/311/EC Ajánlást is. Az Ajánlás Mellékletében[10] (amely megfelel az IHM rendelet I. mellékletében szereplő meghatározásnak) felsorolt piacok (köztük a 14. számú piac) ex-ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg.

Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex-post) alkalmazásának elégtelensége

---

6 A bérelt vonalak relációján itt a két végpontot kell érteni. Egy relációnak számít tehát ebből a szempontból, például egy Budapest-Székesfehérvár bérelt vonali trönk szakasz.

7 A MÁV vasútvonalai mentén a Pantel Távközlési Kft. tulajdonában álló hálózatról van szó. Ugyanezen vonaljog alapján, és ugyanezen nyomvonalon a MÁV-nak saját optikai hálózata is van, tehát ez az országos hálózat valójában két hálózat.

8 Jelentős lefedettségű optikai gerinchálózata van még például a GTS-Datanet Távközlési Kft.-nek, valamint országos mikrohullámú és optikai gerinchálózata az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.-nek (OTH - Országos Transzport Hálózat).

9 A két legjelentősebb vezetékes gerinchálózat műszakilag is alapvetően teljesen különálló hálózatot jelent. Más szolgáltatók is képesek sötét szál szolgáltatás igénybevételével saját gerinchálózat létrehozására. Egy ilyen gerinchálózat költségei azonban eltérnek, ill. eltérhetnek egy teljesen saját hálózat költségeitől. Emiatt megállapítható, hogy az ezen hálózatokon trönk szegmens szolgáltatást nyújtó szolgáltatók minden bizonnyal más (általában nem jobb) feltételek mellett képesek trönk szegmens szolgáltatást nyújtani, mint a saját tulajdonú hálózaton bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatást nyújtó szolgáltatók.

10 Európai Bizottság 2003/02/11/EC sz. Ajánlás (9)

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

V.1. Piacra lépési korlátok

A Tanács a továbbiakban megvizsgálja, hogy valószínűsíthető-e új szereplők piacra lépése, illetve, hogy a potenciális piacra lépés várhatóan kényszert gyakorol-e a piacon lévők magatartására.

Ahhoz, hogy a piacra lépés valószínűsíthető legyen, annak kellően nyereségesnek kell lennie, figyelembe véve a piacon megjelenő további termelés árhatásait és a piacon jelenlévő vállalkozások lehetséges reakcióit. A piacra lépést megnehezítheti, ha a piacon jelenlévő vállalkozások képesek piaci részesedéseiket megvédeni. A magas kockázat és a sikertelen belépés költségei valószínűtlenné teszik a piacra lépést. A sikertelen piacra lépés költségei annál magasabbak, minél magasabbak a piacra lépéssel kapcsolatos meg nem térülő költségek.

A potenciális piacra lépők szembekerülhetnek olyan belépési korlátokkal, amelyek meghatározzák a belépés kockázatait és költségeit, és így kihatnak a piacra lépés nyereségességére. A belépési korlátok az adott piac meghatározó jellemzői, amelyek versenyelőnyt biztosítanak a piacon jelenlévő vállalkozásoknak a potenciális versenytársakkal szemben. Ha a piacra lépési korlátok alacsonyak, a piaci résztvevők mozgásterét egy új piacra lépés valószínűleg szűkíti. Ezzel szemben, ha a belépési korlátok magasak, a piacon lévő vállalkozások áremelését a piacra lépés lényegesen nem korlátozná.

A piacra lépési korlátok számos formát ölthetnek, így például:

a) Jogi, adminisztratív, vagy más állami intézkedésekből fakadó belépési akadály

A jogi előnyök olyan helyzeteket ölelnek fel, amelyekben a szabályozás korlátozza a piaci résztvevők számát.

b) Technikai előnyök

A piacon jelenlévő vállalkozások technikai előnyöket is élvezhetnek, például preferenciális hozzáférést az alapvető eszközökhöz vagy természeti erőforrásokhoz, az innovációhoz vagy a kutatáshoz és fejlesztéshez, vagy szellemi tulajdonjogokhoz, ami bármilyen más vállalkozás számára megnehezítheti a sikeres versenyt. Néhány ágazatban például nehéznek bizonyulhat bizonyos alapvető inputok beszerzése, illetve létezhetnek a termékeket vagy eljárásokat védő szabadalmak.

c) Strukturális korlátok

Strukturális belépési korlát alapvetően akkor áll fenn, ha a fennálló keresleti szint és az alkalmazott technológia jellemzői, valamint a kapcsolódó költségviszonyok alapján a piacra lépés szempontjából egyenlőtlen feltételekkel szembesül a korábban piacra lépő (és ott jelentős pozíciókat szerző vállalat) és egy később piacra lépő cég. Más tényezők is belépési korlátnak minősülhetnek, például a méretgazdaságosság és a tevékenységi körből adódó gazdaságosság, a forgalmazási és értékesítési hálózatok, a fontos technológiákhoz való hozzáférés lehetősége. A belépési korlátok létezhetnek a piacon jelenlévő vállalkozások megszilárdult piaci helyzetéből következően is. Különösen nehéz lehet olyan ágazat piacára belépni, ahol a sikeres versenyhez tapasztalatra vagy jó hírnévre van szükség, és mindkettőt új piaci belépőként elég nehéz megszerezni. Ebben az összefüggésben olyan tényezőket kell figyelembe venni, mint a fogyasztók egy adott márka iránti hűsége, a cégek és vevők közötti kapcsolat szorossága, a promóció vagy reklám fontossága vagy más, a jó hírnévhez kapcsolódó előnyök.

A piacra lépés várható nyereségességének értékelésekor figyelembe kell venni a piac várható fejlődését. A piacra lépés nagyobb valószínűséggel lesz nyereséges olyan piacon, amelyen a jövőben várhatóan jelentős növekedés lesz tapasztalható, mint azon a piacon, amely már érett, vagy várhatóan hanyatlani fog. A méretgazdaságosság vagy a hálózati hatások veszteségessé tehetik a piacra lépést, kivéve, ha az új piacra lépő kellően nagy piaci részesedést tud szerezni.

A piacra lépés különösen valószínű, ha más piacok szállítói már rendelkeznek azokkal a termelő eszközökkel, amelyek felhasználhatók az adott piacra való belépéshez, és így csökkenthetik a piacra lépés meg nem térülő költségeit.

Kellő időben történő piacra lépés kapcsán vizsgálandó, hogy a piacra lépés kellően gyors és tartós-e ahhoz, hogy elriasszon a piaci erő gyakorlásától, vagy ellensúlyozza azt. Hogy mi minősül megfelelő időszaknak, az a piac jellemzőitől és dinamikájától, valamint a potenciális piacra lépők konkrét képességeitől függ. A belépés azonban rendszerint csak akkor tekinthető időszerűnek, ha az két éven belül megtörténik.

Kellő méretű piacra lépés vonatkozásában a belépésnek kellően nagy hatókörűnek és nagyságrendűnek kell lennie ahhoz, hogy a versenyellenes hatásokra riasztó legyen, vagy azokat legyőzhesse. A kisléptékű piacra lépés, például valamilyen piaci résbe való behatolás, nem tekinthető elegendőnek.

A bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense piacán a piacra lépési korlátok közül alapvetően a strukturális korlátok befolyásolják hátrányosan a később piacra lépő cégek piaci lehetőségeit, az alábbiak szerint.

Új bérelt vonali infrastruktúra kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése általánosságban nem biztos, mivel alapvetően egy, a meglévő melletti párhuzamos, alapvetően ugyanarra a szolgáltatásokra alkalmas hálózat kiépítését jelenti.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Ezen túlmenően, a bérelt vonalak nyújtására alkalmas infrastruktúra esetén is érvényesül a méretgazdaságosság, azaz a nagyobb hálózatok fajlagos létesítési és fenntartási költségei lényegesen alacsonyabbak is lehetnek.

A jogi és adminisztratív belépési korlátok a bérelt vonal nyújtására alkalmas infrastruktúra kiépítése esetén ma már nem jelentősek, az elektronikus hírközlést szabályozó jogszabályok semmilyen korlátozást nem tartalmaznak. A bérelt vonal nyújtására alkalmas infrastruktúra kiépítését építési hatóságként engedélyező helyi önkormányzatok jogalkalmazási gyakorlata azonban – önkormányzattól függően – több esetben is nehézzé, az indokoltnál hosszantartóbbá és esetenként drágábbá teheti az új hálózatok kiépítését.

V.2. Hatékony versenyhez való közeledés

A verseny dinamikus szemléletű vizsgálata során a Tanács áttekintette, hogy léteznek-e olyan piaci folyamatok, amelyek a verseny erősödésére utalnának, illetve csökkentenék az előző pontban azonosított belépési korlátok szerepét.

Előzetesen, a piacelemzés ezen fázisában – a piacmeghatározást követően – egyértelműen nem állapítható meg, hogy a vizsgált piac a hatékony verseny irányába fejlődik-e. A piaci koncentráció mértékére utal a Herfindahl-index, amely egy olyan számítási mód, amelyből következtetni lehet a piaci verseny kiegyensúlyozottságára, azaz arra, hogy a piacon uralkodó viszonyok hol helyezkednek el a tökéletes verseny és a monopólium között. 2004-2006 között a piac szereplőinek az adott piaci bevételi részesedésük alapján számolt Herfindahl-indexe (melynek vonatkozó értékei 2004-ben 0,39, 2005-ben 0,27, 2006-ban 0,25) alapján megállapítható, hogy az adott piac közelít a hatékony versenyhez.

A nagykereskedelmi bérelt vonalak trönk szegmenségben a hatékony verseny kialakulásához viszont egyelőre még kevés piaci szereplő van jelen (5 piaci szereplő), jóllehet több országos gerinchálózat létezik.

A fentiek alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy a vizsgált piac a hatékony verseny irányába fejlődik-e, emiatt a Tanács ezen kritérium alapján az ex-ante szabályozás szempontjából érintettnek tételezi fel a piacot, amelyet tovább szükséges vizsgálni.

V.3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

Ezen feltétel azt vizsgálja, hogy elégséges-e a versenyjog a belépési akadályok csökkentésére vagy eltávolítására, vagy a hatékony verseny kialakulásának elősegítésére.

Az Eht. 9. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata – különös tekintettel a törvény alapelveire – többek között a felhasználók érdekeinek védelme, így különösen annak biztosítása, hogy a felhasználók az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat a számukra elérhető legalacsonyabb áron vehessék igénybe. A vizsgált nagykereskedelmi piacokon jelentkezhet az a versenyprobléma, hogy a szolgáltatók gazdasági erőfölényes helyzetükkel visszaélnek. Emiatt a szabályozásnak kell kikényszerítenie – hatékony verseny hiányában – ex-post eszközök által nem rendezett területeken a hatékony szabályozói fellépést.

Tekintettel arra, hogy a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense” nagykereskedelmi piacra belépés nagy befektetés igényű, ami jelentős elsüllyedt költségekkel jár, valamint arra, hogy az e piacon való működéshez jellemzően szükséges más szolgáltatókkal való együttműködés, ezen – lényegében hozzáférésen és összekapcsoláson keresztül megvalósuló – együttműködés szabályainak előzetes ismerete a szerződéses tárgyalásokra való felkészüléshez, illetve vitás esetekben az egyes tényállások tisztázásához alapvető fontosságú, a versenyjog eszközei önmagukban nem elegendők, azaz a versenyjog általános szabályai mellett szükség van az ex-ante szabályozásra is, annak részletes, konkrét, kiszámítható jellege miatt.

A „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense” nagykereskedelmi piacon tipikusan erőfölényes visszaélésnek minősülhet az, ha a szolgáltató túlzó árazást alkalmaz. Ennek igazolása versenyfelügyeleti eljárások keretében nehezen megoldható, mivel ezek az eljárások alapvetően nem alkalmasak bonyolult költségszámítások és részletes műszaki specifikációk ellenőrzésére, így az esetleges túlzó árazás megállapítása is nehezen lehet bizonyítható.

Szintén erőfölénnyel való visszaélési magatartás lehet, hogy az adott nagykereskedelmi piacon a jelentős piaci erejű szolgáltató nem hajlandó egy bizonyos sávszélességű szolgáltatást elfogadható műszaki feltételekkel nyújtani. Ennek ex-post igazolása szintén nehéz, mivel a szolgáltatás részletes műszaki, gazdasági tartalmának meghatározására, azok betartatására kevéssé alkalmasak a versenyjogi eljárások.

A nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatási piacok között több olyan is van (pl.: Internet-szolgáltatási piacok, adatátviteli szolgáltatási piacok), amelyek igen gyorsan és stabilan fejlődnek. Ezen piacok fejlődése szempontjából az adott nagykereskedelmi piac ex-post szabályozása szintén kevéssé megfelelő, ugyanis egy verseny-felügyeleti vizsgálat megkezdése és az esetleges szankciók eszközölése között eltelő idő (ami egy-másfél év is lehet) a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybe vevői számára igen hosszú idő lehet, és ezen idő alatt a vállalkozás a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi piacon jelentős versenyhátrányba kerülhet. Ezt az erőfölényes szolgáltatót sújtó esetleges szankciók nem orvosolják.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Emellett az erőfölénnyel való visszaélést bizonyítottan elkövetett jelentős piaci erejű szolgáltatóra kirótt kötelezettség részletes feltételeinek betartatása olyan gyakran ismétlődő feladatokat jelentene a versenyhatóságnak, amelyre a verseny-felügyeleti eljárások nem alkalmasak.

A nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatók tipikusan maguk is fontos befektetői az iparágnak. Amennyiben a nagykereskedelmi szolgáltatási piacon jelentős piaci erejű szolgáltató nem, vagy csak az indokoltnál rosszabb feltételekkel nyújtaná a szolgáltatást, az ezen befektetők (és a bérelt vonali, illetve a ráépülő adatátviteli piacon később megjelenő potenciális befektetők) számára olyan jogi bizonytalanságot jelentene, amit a versenyfelügyeleti vizsgálatok egyedi és utólagos jellege nem tudna orvosolni.

A Tanács megvizsgálta a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense" nagykereskedelmi piacot és megállapította, hogy e vizsgált piac tekintetében az Európai Bizottság által használt ex-ante szabályozást megalapozó mindhárom kritérium teljesül, ezért a piac érintett piacnak tekintendő szabályozási szempontból.

VI. PIACELEMZÉS, JPE SZOLGÁLTATÓK AZONOSÍTÁSA

VI. 1. A JPE szolgáltatók azonosításának menete (piacelemzés)

Mivel a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért ezen a piacon szükséges az érintett piacra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése, és szükség esetén jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (JPE) kijelölése.

A jelentős piaci erő vizsgálatának fontos kritériuma a mindenkor vizsgált piacon tevékenykedő vállalatok piaci részesedése. A piaci részesedést gyakran használják a jelentős piaci erő jelzőszámaként, mivel az elméletileg egyértelműen jelzi a vállalat sikerét és teljesítőképességét, és ebben szignifikáns mértékben tükröződik a piaci lépések sikere vagy kudarca. Önmagában a magas piaci részesedés azonban még nem jelenti azt, hogy az érintett vállalat jelentős piaci erővel rendelkezne. Másrészt azt sem lehet kizárni, hogy egy jelentős piaci részesedéssel nem rendelkező vállalat is jelentős szerepet töltsön be a piacon. Az Európai Bíróság joggyakorlatában a piaci részesedésre vonatkozóan kialakultak olyan gyakorlatok, melyek a különböző nagyságú piaci részesedések értékére vonatkoznak:

A legfeljebb 25%-os piaci részesedés mellett nem lehet szó (önálló) jelentős piaci erőről. Noha egyes esetekben alacsonyabb piaci részesedés esetén is feltételezhető a piacon jelentős piaci erő, az Európai Bizottság esetjogában a jelentős piaci erőre vonatkozó küszöb általában 40% fölötti piaci összetevőnél feltételezett. Az Európai Közösség bíróságának joggyakorlata szerint a különösen nagy (50%-nál nagyobb) piaci részesedések egyértelműen – pár kivételtől és speciális körülménytől eltekintve – bizonyítják a piaci uralkodó helyzet meglétét.

Az Európai Közösség bírósága szerint ugyanis az olyan vállalat, mely hosszabb ideje különösen nagy piaci részesedéssel bír, kizárólag termékeivel és kínálati terjedelmével, olyan erős pozícióban van, mely megkerülhetetlen üzleti partnerré teszi, és számára pont ezért relatívan hosszú ideig biztosítja a független piaci magatartás lehetőségét, ami a jelentős piaci erő jellemzője. A jelentősen kisebb piaci részesedéssel bíró cégek nincsenek abban a helyzetben, hogy rövid idő alatt kielégítsék a keresleti oldalt, ha az a piacvezető céggel fel akarnák bontani üzleti kapcsolataikat. Mindazonáltal a magas piaci részesedés esetén is több tényező összesített értékelését kell elvégezni.

Az érintett vállalat vagy vállalatok piaci részesedésének kiszámítási kritériumai a releváns piac jellemzőitől függenek. A piac nagyságának és a piac részesedésének kiszámítása során egyaránt fontos információ mind az értékben kiszámított forgalom, mind a mennyiség. A piaci részesedések abszolút nagysága mellett azok alakulásának időbeli menete is fontos. Így pl. egy jelentős piaci részesedésű vállalat jelentős piaci erejűnek tekinthető, ha ez a piaci részesedés hosszú ideje stabil marad. Az a körülmény, hogy egy erős vállalat fokozatosan veszít piaci részesedést, ugyan mindenképpen utal a fenti piacon növekvő versenyre, azonban nem zárja ki a jelentős piaci erő megállapítását. Hosszú ideig ingadozó piaci részesedések azonban ismét csak annak a jelei lehetnek, hogy hiányzik a jelentős piaci erő a releváns piacon.

Egy szabályozási szempontból érintettnek tekintett piacon pusztán a piaci részesedés vizsgálata önmagában nem elegendő a jelentős piaci erő felmérése szempontjából, bár a magas piaci részesedés jelentős mértékben valószínűsíti a jelentős piaci erő meglétét.

A JPE kritériumok teljesítését tehát külön-külön, majd összességében vizsgálta a Tanács. Az azonban, hogy a kritériumok közül melyik szolgáltató hányat teljesít, csupán tájékoztató jellegű, hiszen egyetlen kritérium is megalapozhatja

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

a jelentős piaci erejű szolgáltató státuszt. A Tájékoztató a piaci részesedés vizsgálatán túlmenően a következő szempontok elemzését is szükségesnek tartja a piaci erő megítélése során[11]:

a vállalkozás mérete
ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
áru/szolgáltatási diverzifikáció
méretgazdaságosság
választék-gazdaságosság
vertikális integráció
fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat
a potenciális verseny hiánya
a terjeszkedés akadályai.

A felsorolt szempontok különböző fontosságúak a bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense piacán.

A Tanács megítélése szerint a piaci erő vizsgálatának szempontjai közül az érintett piacon elvi fontossága a következő szempontoknak van, az egyes kritériumok részletezésénél kifejtett okok alapján

1. piaci részesedés
2. a vállalkozás mérete
3. ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
4. könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
5. méretgazdaságosság
6. választék-gazdaságosság
7. vertikális integráció
8. a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje.

Az elemzés során a teljesség igénye miatt a Tanács a jelentős piaci erő megítélése szempontjából kevésbé fontos szempontok vizsgálatával is foglalkozott. Ezek vizsgálata során a Tanács indokolja, hogy miért tekinti ezeket a szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában kevésbé jelentősnek.

VI.1.1 Piaci részesedések

Bevételek

A Tanács a piaci részesedések alakulását a piaci bevételek alapján vizsgálta. Ennek alapvető indoka az, hogy a volumen alapján való piaci részesedés vizsgálat félrevezető lenne, mivel az egymástól nagyon eltérő sávszélességű nagykereskedelmi trönk szegmensbe tartozó bérelt vonalak ára (pl. egy 2 Mbit/s sávszélességű, és egy 155 Mbit/s sávszélességű nagykereskedelmi trönk szegmensbe tartozó bérelt vonal ára) jelentősen különbözik. Emiatt a volumen (jelen esetben a bérelt vonali végpontszám) alapján történő piaci részesedés-számítás nem mutatna megbízható képet a piac szerkezetéről.

Bevételek alakulása és megoszlása a szolgáltatók között

A nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatások árbevétele 2006-ban (ÁFA nélkül) üzleti titok forint volt. A bevételek 2004-ről 2005-re vonatkozóan üzleti titok %-kal csökkentek, 2005-ről 2006-ra pedig üzleti titok %-kal növekedtek. A vizsgált időszakban a piacon 2005 kivételével az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt. rendelkezett a legnagyobb árbevétellel. *Az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt. árbevételei azonban 2006-ban az azt megelőző évhez képest közel üzleti titok %-kal növekedtek, piaci részesedése így 2006-ban üzleti titok %-os volt. Az árbevétel alapján a második legjelentősebb szolgáltató a Magyar Telekom Nyrt., üzleti titok %-os részesedéssel. A Pantel Távközlési Kft. és a GTS Datanet Távközlési Kft. bevételi részesedése üzleti titok (üzleti titok %, illetve üzleti titok %).* A Pannon GSM Zrt. részesedése üzleti titok %.

11 8001/2004 IHM Tájékoztató 78. pont

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az ábra üzleti titkot tartalmaz.

2. ábra A szolgáltatók nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatásaiból származó bevételeinek megoszlása 2006-ban

	2004		*2005*		*2006*	
	Millió Ft	*%*	*Millió Ft*	*%*	*Millió Ft*	*%*
Antenna Távközlési Zrt.						
GTS Datanet Távközlési Kft.						
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.						
Monor Telefon Társaság Kft.						
Pannon GSM Zrt.						
PanTel Távközlési Kft.						
Összesen						

1 táblázat: A szolgáltatók nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatásból származó bevételeinek nagysága és azokból számított piaci részesedése 2004-2006 között

A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

A Tanács megállapította, hogy a bevétel alapján számított legnagyobb piaci részesedésű Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt. részesedése sem éri el 2006-ban a 40%-ot, ami csak kivételes körülmények[12] fennállása esetén vezethetne annak a megállapításához, hogy ez az adott szolgáltató jelentős piaci erővel rendelkezne. Ráadásul a piacvezető szolgáltató piaci erejét jelentősen gyengíti az, hogy:

- a piacvezető részesedése az árbevételek alapján 2006-ban 2004-hez képest jelentősen üzleti titok,
- a piac mérete a bevételek alapján igen kicsi és zsugorodik, az összes magyarországi elektronikus hírközlési szolgáltatásokból származó árbevételnek még a 2 ezrelékét sem éri el, így a jelentős piaci erő, erőfölény ezen a piacon, ami a nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi piacok vonatkozásában káros hatású lehetne, nehezen értelmezhető;
- az egyes bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatási szerződések az esetek jelentős részében nagy volumenről szólnak, és ennek megfelelően éves szinten nagy értékűek, tehát a fenti megoszlással jellemezhető piaci struktúra igen gyorsan és könnyen megváltozhat;
- a piaci szereplők között legkiterjedtebb és legnagyobb kapacitású országos gerinchálózattal rendelkező Magyar Telekom Nyrt. – mint arról a piacmeghatározással foglalkozó fejezetben már szó volt – trönk szegmens kapacitásának csak töredékét értékesíti a nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens piacon. E szolgáltató esetén tehát feltételezhető, hogy egy 5-10%-os áremelkedés hatására (vagy akár üzletpolitikai okokból anélkül is) képes jelentős trönk kapacitás kínálattal megjelenni az adott piacon, és azon jelentős befolyásra szert tenni. Ez a jelenlegi piaci részesedés alapján piacvezető szolgáltató piaci erejét jelentős mértékben korlátozza.

Az III.1. pontban foglaltakkal összhangban a Tanács azt is megállapította, hogy az ott említett belső szolgáltatások figyelembe vételével – mivel a legkiterjedtebb és legnagyobb kapacitású országos gerinchálózattal rendelkező szolgáltató a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon (pl. kiskereskedelmi bérelt vonali piac) piacvezető – a Magyar Telekom Nyrt. számított piaci részesedése az itt feltüntetettnél jóval nagyobb lenne. Ennek a belső szolgáltatások figyelembe vételével képzett piaci részesedésnek a pontos számítása azonban módszertanilag korrekt módon nem lehetséges, mivel a szolgáltatás belső transzfer ára nem ismert, és az sem határozható meg teljesen pontosan, hogy a bérelt vonali trönk szolgáltatásokra, mint belső szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatások milyen mértékben vesznek igénybe

12 Ilyen kivételes körülmény lehet, ha a jelentős piaci erő megállapítását megalapozó, az érintett piac szolgáltatásaiból származó árbevételen kívüli olyan más kritérium (pl. jelentős vállalkozási méret, technikai előny vagy fölény a piacon stb.) merül fel, amely nagymértékben megalapozza a JPE minősítést.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

bérelt vonali trönk szolgáltatásokat. Felvetődhet, hogy a Magyar Telekom Nyrt. belső szolgáltatásai révén erőfölényes helyzetben van-e ezen a nagykereskedelmi piacon.

A Tanács álláspontja szerint az a tény, hogy a tényleges tranzakciók alapján a Magyar Telekom Nyrt. piaci részesedése a 13-as piacon betöltött szerepéhez képest elhanyagolható, azt is jelzi, hogy a Magyar Telekom Nyrt. tényleges nagykereskedelmi tevékenységet (azaz harmadik félnek nyújtott szolgáltatást) ezen a piacon alig végez. Ennek megfelelően az erőfölény azon értelmezése, amely szerint elméletben lehetséges, hogy tevékenységét versenytársaitól és az ügyfelektől nagymértékben függetlenül folytassa, nehezen értelmezhető. A trönk szegmens szolgáltatásokat igénybe vevő ügyfelek képesek a piacon alternatív szolgáltatásokat találni, ami annak a következménye, hogy országos gerinchálózattal több szolgáltató is rendelkezik.

A fentiek alapján a Tanács – a piaci részesedés vizsgálata alapján, különös tekintettel annak változásának tendenciájára – megállapította, hogy egyik szolgáltató sem rendelkezik olyan piaci részesedéssel, amely önmagában gazdasági erőfölényes helyzet kialakulását eredményezné.

Tekintettel arra, hogy a Pantel Távközlési Kft., a Hungarotel Távközlési Zrt. és az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. és az Euroweb Internet Szolgáltató Zrt. a HTTC Matel Holdings N.V.irányítása alá tartoznak, a Tanács a fentiekben részletezett adatok alapján megállapítja, hogy mivel a 14. piacon a három szereplő közül csak a Pantel Kft. rendelkezik bevételekkel (2006-ban a piaci bevételek üzleti titok %-át tudhatta magáénak) a négy piaci szereplő közös irányításból származó erőfölényes helyzete kialakulásának lehetősége a bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmens piacon nem merül fel.

VI.1.2. Potenciális verseny hiánya, terjeszkedés akadályai

A potenciális verseny hatása akkor érvényesül, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást kínáló vállalkozások. A potenciális verseny tehát tulajdonképpen a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető.

Egy ilyen hosszabb távú helyettesítésnek már a lehetősége is visszatarthatja a piacon lévő szolgáltatókat attól, hogy áraikat jelentős mértékben megnöveljék (vagy jelentősen a kompetitív szint felett tartsák), ugyanis a hosszabb távú kínálati helyettesítés megvalósulása potenciálisan versenynek minősül, versenyhelyzetben pedig a szolgáltatók nem emelhetik önkényesen, jelentős mértékben áraikat, mert automatikusan csökken a kereslet, azaz helyettesítő termékeket vesznek igénybe a fogyasztók. Ha egy, az adott érintett piacon erőfölényes helyzetben lévő szolgáltató piaca hosszabb távon az új belépők által „támadható" piac, az a szolgáltató tevékenységét, a piaci erőfölénnyel való esetleges visszaélését már az adott piaci viszonyok között is korlátozhatja.

A nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások trönk szegmensének piacán érdemben nem lehet arra számítani, hogy a piacon már jelenlévő szolgáltatók mellett olyan új szereplők jelennek meg a piacon, amelyek jelentős lefedettségű országos gerinchálózatot építenek ki. Hosszabb távon ez természetesen előfordulhat, azonban egy ilyen hálózat kiépítésének időigénye elég nagy ahhoz, hogy a jelenlegi piaci szereplők pozícióit és így üzleti magatartását (szerződéskötési feltételek, árazás stb.) ne befolyásolja.

Mindezek miatt a jelenlegi piaci körülmények mellett a potenciális verseny érdemben nem befolyásolja a piaci szereplők árazási magatartását.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a potenciális verseny és a terjeszkedés akadályai nem korlátozzák az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét a vizsgált piacon, de nem is idézik elő azt.

VI.1.3. A vállalkozás mérete

A piaci erőfölény megítélésének fontos szempontja a vállalkozás méretének vizsgálata, mert a nagy méret lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnyszerzésre.

A jelentős piaci erő megítélése szempontjából a méretbeli különbségeknek is szerepe van. A méretbeli különbségek lehetségesek mind a piacon már jelenlévő szereplők között, mind az ott esetleg később potenciálisan megjelenő szolgáltatók viszonylatában.

A Tanács megállapította, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó vállalkozások közül a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt. mérete jelentősen elmarad a piac árbevétel alapján kevésbé jelentős, hálózati kapacitásait tekintve azonban a legnagyobbnak tekinthető szolgáltató a Magyar Telekom Nyrt. mögött.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

2. táblázat: A piacon tevékenykedő jelentősebb szolgáltatók fontosabb pénzügyi mutatói 2005-ben

Szolgáltatók	*Összes eszköz (millió Ft)*	*Tárgyi eszközök aránya (%)*	*Tőke-ellátott-ság (%)*	*Likvidi-tási mutató (%)*	*Esedé-kességi mutató (%)*	*Adósság-fedezeti mutató (%)*	*Összes bevétel (millió Ft)*	*Üzemi tev. eredménye (millió Ft)*	*Adózott eredmény (millió Ft)*	*Befektetett eszközök beszerzése (mFt)*	*Befektetett eszközök eladása (mFt)*
Magyar TElekom Rt.	923 466	36,6	47,6	31,6	49,2	201,0	285 238	21 314	68 090	-80 594	2 436
EMITEL Távközlési Rt.	7 444	87,4	47,2	16,3	81,1	199,1	5 503	1 512	1290	-539	40
Monor Telefon Társaság Rt.	18 626	79,0	41,0	92,2	55,2	239,8	20 821	2 290	2 120	- 3 134	37
Pantel Távközlési Kft.	29 689	50,1	8,1	126,5	20,0	119,1	23 052	2 058	373	-22 136	75
GTS-DataNet Távközlési Kft.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.	11 034	79,29%	77,12%	72,20%	100,00%	492,15%	5 481	-1 310	-1 469	-1 184	55

Forrás: cégbírósági adatok

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy ez a körülmény a jelenlegi piaci árbevételi számok alapján piacvezető szolgáltató(k)[13] piaci erejét jelentősen korlátozza.

VI.1.4. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

Tekintettel arra, hogy minden elektronikus hírközlési infrastruktúra kiépítése jelentős beruházást igényel, és a beruházások megtérülési ideje közép-, illetve hosszú távú, ezért a tőkepiacokhoz / pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés meghatározó jelentőségű a távközlési vállalatok számára. A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz történő hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja.

Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz és ebből számottevő piaci előnye származhat.

A vizsgált piacon a potenciális belépők, illetve a piacon már jelenlévő szolgáltatók saját hálózatainak fejlesztési lehetőségei szempontjából lényeges kérdés annak vizsgálata, hogy az egyes szereplők milyen feltételekkel képesek külső forrásokat bevonni fejlesztéseikbe. Ezt vizsgálva megállapítható, hogy pénzügyi szempontból nagyobb kockázatot jelent egy már meglévő hálózat mellett egy új, de alapvetően ugyanolyan szolgáltatások nyújtására képes hálózat kiépítése, így egy ilyen fejlesztés, mint projekt finanszírozása az iparági elvárt hozamszintnél valószínűleg csak rosszabb feltételekkel finanszírozható.

A piacon tevékenykedő vállalatok általános vállalati forrásokból (vállalati kötvény-, esetleg részvénykibocsátás, vállalati hitelfelvétel stb.) is finanszírozhatják hálózatépítési fejlesztéseiket. Ennek feltételei alapvetően azon múlnak, hogy milyen a vállalat általános pénzügyi megítélése a forrást biztosító szereplők (hitelező bankok, iparági befektetési alapok) részéről.

Ennek kapcsán megállapítható, hogy a legerősebb háttérrel a hazai nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatásra alkalmas hálózatok felett rendelkező szolgáltatók közül nem a legnagyobb piaci részesedésű szolgáltató rendelkezik. A piac legerősebb szereplője ebből a szempontból is a piaci árbevétel alapján nem jelentős, hálózati kapacitásait tekintve azonban a legnagyobbnak tekinthető Magyar Telekom Nyrt. stabil pénzáramának (cash flow), magas (üzemi) nyereségességi szintjének (pl. EBITDA mutató) köszönhetően[14].

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a jelenlegi piaci árbevételi számok alapján piacvezető szolgáltató(k)[15] piaci erejét ez a szempont jelentősen korlátozza.

VI.1.5 A nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése

Az infrastruktúrát, mint belépési korlátot a Tanács már a piac meghatározása során is vizsgálta és megállapításra került, hogy az új, bérelt vonali szolgáltatásra alkalmas hozzáférési infrastruktúra kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése általánosságban egyáltalán nem biztos, mivel az egy, a meglévő melletti párhuzamos, alapvetően ugyanarra a szolgáltatásokra alkalmas hálózat kiépítését jelenti.

A jelenlegi legnagyobb piaci részesedésű szolgáltató(k) országos hálózatai az új belépőkkel szemben érdemi piaci előnyt jelentenek, de a jelenlegi szereplők közül a legnagyobb hálózattal rendelkező szolgáltatóval szemben (Magyar Telekom Nyrt.) nem, mert az a kapacitásai által lehetséges kínálati helyettesítés révén erősen korlátozza a piacvezető szolgáltatók nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzésből származó piaci erejét.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a jelenlegi piaci árbevételi számok alapján piacvezető szolgáltató(k)[16] piaci erejét ez a szempont jelentősen korlátozza.

---

13 Ez az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.-re vonatkozó megállapítás az árbevétel alapján a szerényebb piaci részesedésű szolgáltatókra, a Magyar Telekom Nyrt.-re és a PanTel Távközlési Kft. -re is igaz.

14 Néhány fontosabb pénzügyi mutató értékét a nagykereskedelmi piacon szereplő, illetve oda potenciálisan belépni tudó szolgáltatók esetén mutatja a 2. számú táblázat.

15 Ez az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.-re vonatkozó megállapítás az árbevétel alapján harmadik legnagyobb szolgáltatóra, a Pantel Kft.-re is igaz.

16 Lásd 15. lábjegyzet.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

VI.1.6. Vertikális integráció

A vertikális integráció megvalósulása esetén egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre.

A vertikális integrációból fakadó piaci előnyszerzés a bérelt vonali szolgáltatások piacán is értelmezhető a kiskereskedelmi és az inputként szolgáló nagykereskedelmi szolgáltatások vonatkozásában.

A nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója, mint a ráépülő kiskereskedelmi piac aktív szereplője, a kiskereskedelmi piacon előnyösebb helyzetben van azáltal, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges „inputot", azaz nagykereskedelmi szolgáltatást a kiskereskedelmi piac egyéb szereplőivel ellentétben nem kényszerül a nagykereskedelmi piacon beszerezni, illetve önállóan, új szolgáltatásként előállítani (utóbbinak jelentős új beruházási igénye alól is mentesül).

A vertikális integrációt, az adott nagykereskedelmi piac szereplői közül legnagyobb mértékben nem az árbevétel alapján jelentősnek számító szolgáltató képes a legjobban kihasználni, hanem ebben az esetben az árbevétel alapján kevésbé jelentős, hálózati kapacitásait tekintve azonban a legnagyobbnak tekinthető szolgáltató, a Magyar Telekom Nyrt., amely a nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szolgáltatást, mint (lehetséges) inputot használó kiskereskedelmi piacok szinte mindegyikén piacvezető.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a jelenlegi piaci árbevételi számok alapján piacvezető szolgáltató(k)[17] piaci erejét ez a szempont jelentősen korlátozza.

VI.1.7. Méretgazdaságosság

A méretgazdaságosság forrása a termelésnövekedés révén elérhető fajlagos költségcsökkenés. A méretgazdaságosság elemzése és megítélése a piaci részesedéssel, a vállalatmérettel, valamint az alkalmazott technológiával, az infrastruktúrával kapcsolatos adatok alapján valósítható meg. A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. (Ez a fix költségekre vezethető vissza.)

Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek. Ez a helyzet a bérelt vonali szolgáltatások nyújtásához szükséges infrastruktúra esetén is fennáll.

A méretgazdaságosság a megnövekedett költséghatékonyság révén a fogyasztók hosszú távú érdekeit is szolgálhatja, de strukturális belépési korlátként is funkcionálhat.

Amennyiben egy szolgáltató a méretgazdasági hatást jobban kihasználva képes előállítani valamely terméket, abból piaci előnye származhat.

Az adott piacon legjelentősebb piaci részesedéssel rendelkező szolgáltatók igen jelentős mértékben képesek kihasználni a méretgazdaságosság előnyeit, de a még nagyobb hálózattal rendelkező, az eddigi szempontok kapcsán is többször említett, a piaci árbevétel alapján kevésbé jelentős, hálózati kapacitásait tekintve azonban a legnagyobbnak tekinthető szolgáltató, a Magyar Telekom Nyrt. nagyobb hálózata révén sokkal inkább képes élni a méretgazdaságosság nyújtotta előnyökkel. (Azaz potenciálisan, csupán ezen szempont alapján alacsonyabb árat lenne képes kínálni az adott piacon, ami az árbevétel alapján piacvezető szolgáltatók erőfölényét jelentősen korlátozza.)

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a jelenlegi piaci árbevételi számok alapján piacvezető szolgáltató(k)[18] piaci erejét ez a szempont jelentősen korlátozza.

VI.1.8. Választékgazdaságosság

A választékgazdaságosság hatása abból ered, hogy az egységnyi kibocsátásra eső költségek csökkennek annak következtében, ha ugyanazon vállalkozás egy termékét vagy szolgáltatását még egy vagy több más termékkel, szolgáltatással együtt, közös termelési folyamatban állítja elő.

A költségmegtakarítás abból származik, hogy e termékek és szolgáltatások esetében azonos eljárásokat, folyamatokat alkalmaznak. Hálózati infrastruktúrát igénylő szolgáltatások esetén jelentős választékgazdaságossági hatást biztosíthat a szolgáltató számára az, hogy több szolgáltatását is alapvetően ugyanazon az infrastruktúrán nyújtja. Az a piaci szereplő,

17 Lásd 15. lábjegyzet.

18 Lásd 15.lábjegyzet.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

amely képes ennek realizálására, nyilvánvalóan számottevő előnyre tehet szert azon versenytársaival szemben, amelyek viszont képtelenek erre.

A választékgazdaságosság – a méretgazdaságossághoz hasonlóan – a megnövekedett költséghatékonyság révén a fogyasztók hosszú távú érdekeit is szolgálhatja, de strukturális belépési korlátként is funkcionálhat.

Az adott nagykereskedelmi piacon nem a piaci részesedés alapján kiemelkedő szolgáltató képes a legnagyobb mértékben élni a választékgazdaságosság előnyeivel, hanem itt is az árbevétel alapján kevésbé jelentős, hálózati kapacitásait tekintve azonban a legnagyobbnak tekinthető szolgáltató a Magyar Telekom Nyrt. – mivel a nagykereskedelmi szolgáltatást használó kiskereskedelmi piacok mindegyikén jelentős pozíciókkal rendelkezik.

Ezért potenciálisan csupán ezen szempont alapján, valószínűleg alacsonyabb árat lenne képes kínálni az adott piacon, ami az árbevétel alapján piacvezetőnek minősülő szolgáltató(k) piaci erejét jelentősen korlátozza.

VI.1.9. Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

Az Európai Bizottság „Útmutató a piacelemzéshez és a JPE felméréséhez” c. iránymutatása (Iránymutatás) nagy súlyt helyez a vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő szerepének vizsgálatára. A Bizottság iránymutatása szerint vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő alatt a nagy vevők azon képességét kell érteni, hogy ésszerű időn belül megfelelő alternatív megoldásra (hatékony megtorlás vagy más cég szolgáltatásainak igénybe vétele) képesek átállni, ha a szállító árat emel, vagy hátrányosan módosítja a szállítási feltételeket.

A piaci szereplők pozícióját nagymértékben befolyásolja a piaci kapcsolatrendszer, a viszonylati függőség mértéke. E célból elemezni kell a szolgáltatók szállítói és vevői kapcsolatrendszerét, és tételesen ismerni kell a legnagyobb (5, esetleg 10) szállítót és vevőt és a velük bonyolított forgalom nagyságát (részesedését a teljes forgalomban). Releváns információval szolgálhat a szállítói és vevői részesedések időbeni (2-3 év) alakulásának vizsgálata.

A piaci kapcsolatrendszer elemzésén túlmenően a kiegyenlítő vásárlóerő megalapozott megítéléséhez az alábbi tényezők vizsgálata is szükséges:

- vevő koncentráció,
- szolgáltató váltásának költsége,
- vevői árrugalmasság,
- fogyasztói informáltság.

Az érintett piacon a legnagyobb szolgáltató ügyfeleinek koncentráltsága magasnak tekinthető, ami a nagykereskedelmi piacon elég általános.

Ugyanakkor a szolgáltatóváltás költsége magas, az ügyfeleket általában több éves szerződések kötik a szolgáltatóhoz, amelynek esetleges felbontása igen költséges.

A nagykereskedelmi szolgáltatás vásárlói a jelenlegi nagykereskedelmi szolgáltatási kínálatot véve figyelembe, a fontosabb trönk szegmens viszonylatokat illetően – a piacelemzés által érintett más nagykereskedelmi szolgáltatási piacokkal összehasonlítva – viszonylag jó alkupozícióban vannak, mivel általában több szolgáltatótól is képesek igénybe venni a szolgáltatást.

A nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtója ugyanakkor nem kényszerül arra, hogy a szolgáltatás potenciális (vállalatcsoporton kívüli, tehát harmadik félnek számító) igénybe vevőjének értékesítse a szolgáltatást, mivel a vállalaton-, illetve vállalatcsoporton belül saját maga integrált szolgáltatásként a kiskereskedelmi piacon képes értékesíteni azt.

Az előbbi szempontokat összegezve a Tanács álláspontja szerint a nagykereskedelmi piac vásárlóinak kiegyenlítő vásárlóereje a piaci tranzakciók alapján piacvezető szolgáltatók esetén képes lehet érdemben ellensúlyozni a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtójának erőfölényét.

VI.1.10. Technológiai előny, technológiai fölény

Technológiai előny abban az esetben érvényesül, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi valamely szolgáltatás(ok) olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonylatában értelmezhető.

A piacon alkalmazott lényeges technológiák közül egyik sem tekinthető a többihez képest kiemelkedőnek. A leggyakrabban alkalmazott technológiák szabványosítottak, a berendezésgyártók piacán verseny uralkodik, terjedésüket tehát ezen tényezők nem, sokkal inkább a szolgáltatás alapját jelentő hálózatok kiépítettsége, a hálózatok tulajdonosainak stratégiája és pénzügyi lehetőségeik befolyásolják.

A Tanács megállapította, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az adott érintett piacon nem releváns.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

VI.1.11. Termék/szolgáltatási diverzifikáció

Az áru/szolgáltatási diverzifikáció azt a gyakorlatot takarja, amikor a szolgáltatók a piacon nyújtott szolgáltatásokat csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kínálják. Ez a gyakorlat könnyen vezethet versenykorlátozáshoz, amennyiben egyes szolgáltatások kizárólag csomagban vásárolhatók meg, illetve, ha az egyik piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételét a szolgáltatók más piacon nyújtott szolgáltatás(ok) igénybevételével kapcsolják össze. Az ilyen gyakorlat lehetőséget teremthet a csomagot képző szolgáltató számára a piaci előnyszerzésre.

A fogalom alapvetően a kiskereskedelmi piacokhoz köthető, ahol a szolgáltatás nyújtója piaci előnyhöz juthat azáltal, hogy szolgáltatását a versenytársaihoz képest jobban képes pozícionálni, illetve annak a felhasználók szemében egyedi jelleget képes kialakítani, márkanevet- és a hozzátartozó arculatot építeni, például a szolgáltatás elemek kombinációjával, annak minőségi jellemzőivel, a kialakított csomagképzéssel.

A nagykereskedelmi piacokon szabványosított szolgáltatásokat nyújtanak, ahol a szolgáltatás igénybe vevői főként az alapszolgáltatás igénybe vételében érdekeltek, a kapcsolódó (és a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges) szolgáltatásokat gyakran önmaguk is képesek előállítani, illetve más nagykereskedelmi szolgáltatótól igénybe venni.

A Tanács megállapította, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az adott érintett piacon nem releváns.

VI.1.12. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) van szerepe a piaci erő megítélése szempontjából.

A megállapodások itt szinte minden esetben társszolgáltatói tárgyalások eredményeként jönnek létre, a nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtói között elvben csak abban lehet különbség, hogy foglalkozik-e külön vállalati egység vagy csoport a nagykereskedelmi szerződésekkel. A (kevés számú) nagykereskedelmi piaci szereplő esetén ilyen szervezeti egység általában létezik.

A Tanács megállapította, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az adott érintett piacon nem releváns.

VI.2 A JPE vizsgálat következtetései

A Tanács a jelentős piaci erő megítélésének szempontjait részletesen megvizsgálva megállapította, hogy a vizsgált piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató nem azonosítható, az alábbiak szerint.

A piacon az árbevételek alapján egyik szolgáltató piaci részesedése sem éri el a 40%-ot, továbbá az ingadozó piaci részesedések is azt jelzik, hogy hiányzik a jelentős piaci erő a releváns piacon. A fentiekben lefolytatott elemzés eredményeképpen megállapítható, hogy ezen szempont alapján piacvezető szolgáltató piaci erejét ellensúlyozza az, hogy szinte minden más, a jelentős piaci erő szempontjából releváns szempont alapján létezik egy nála jelentősen erősebb vállalkozás.

A bevételek alapján piacvezető szolgáltatónál a többi JPE szempont alapján erősebb vállalkozás, a Magyar Telekom Nyrt. ugyanakkor a Tanács álláspontja alapján nincs erőfölényben a piac keresleti oldali szereplőivel szemben, mert a bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatás szempontjából fontos földrajzi szakaszokon több más szereplő is jelentős kapacitásokat épített ki, mely megakadályozza ezt a szolgáltatót abban, hogy külső ügyfeleivel szemben a többi nagykereskedelmi szolgáltatóhoz képest számukra lényegesen rosszabb szerződési feltételeket (így elsősorban árat) legyen képes érvényesíteni.

Miután a Tanács a jelentős piaci erő megítélésének szempontjait részletesen megvizsgálva megállapította, hogy a vizsgált piacon nincsen olyan szolgáltató, amely jelentős piaci erővel rendelkezik, az érintett nagykereskedelmi piacon a piaci verseny hatékonyságának biztosítása érdekében nincs szükség szabályozói beavatkozásra.

A Tanács a piac folyamatait a jövőben is folyamatosan figyelemmel kíséri, és ha olyan jelenségeket tapasztal, amelyek alapján indokoltnak tűnik a jelentős piaci erőre vonatkozó megállapításának felülvizsgálata, akkor az adott piacon haladéktalanul lefolytat egy új JPE kijelölési eljárást.

VI.3. Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítása

A Tanács az elvégzett és előzőekben részletezett piacelemzés eredményeként, a *„Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense”* elnevezésű nagykereskedelmi piacon nem azonosít jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

VI.4. Kötelezettség kirovása

Tekintettel arra, hogy a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense” elnevezésű nagykereskedelmi piacon az elvégzett piacelemzés alapján, a Tanács nem azonosított jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, nem rendelkezik kötelezettség kirovásáról sem.

B. fejezet

Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

A tárgybani hatósági eljárásban a Tanács a GVH-val való együttműködést több lépcsőben valósította meg, az alábbiak szerint:

1./ A Tanács 2005. október 3-án megküldte a GVH részére a szolgáltatók részére továbbítandó adatlapok tervezeteit véleményezés céljából. A GVH-tól érkezett írásbeli észrevétel egy módosítási javaslatot tartalmazott, amely átvezetésre került az adatlapokban.

2./ A Tanács tájékoztatta a GVH-t a tárgybani kötelező hatósági eljáráson túlmutató, a piaci szereplőkkel való együttműködésen alapuló többlépcsős fórumrendszerről, melyre a GVH képviselőjét közvetlenül meghívta.

3./ A Tanács 2007. október 12-én megküldte a GVH részére az előzetesen már közösen egyeztetett határozattervezetet. A GVH a nyilvánosságra hozatallal egyetértett.

4./ A GVH a tárgybani határozattervezet nyilvánosságra hozatalát követően szakmai álláspontját 2007. november 20-án megküldte a Tanács részére, amelyben felvetett kérdéseket és a Tanács azokra adott válaszát az alábbiakban közöljük:

A Gazdasági Versenyhivatal észrevételei a határozat tervezetéhez

1. Az észrevétel I.-IV pontja:

A GVH észrevételeiben szükségesnek tartotta annak rögzítését, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpvt.) 38. § (2) bekezdése értelmében a jövőben folytatandó versenyfelügyeleti eljárásokban a GVH által a Tanács részére megküldött álláspontban foglaltak a GVH Versenytanácsát nem kötik. Tekintettel ugyanakkor a jogbiztonság és a jogalkalmazás kiszámíthatóságának általános követelményére, a GVH az ilyen ügyek vizsgálati szakaszában az NHH és a GVH között létrejött együttműködési megállapodásnak megfelelően fog eljárni.

A GVH véleménye szerint a tárgyban megjelölt határozat-tervezet közzétételét megelőző döntés-előkészítés során az NHH Piacelemzési Igazgatósága és a GVH Infokommunikációs Irodájának munkatársai között folyatott szakmai konzultáció eredményesen szolgálta a versenyhatósági tapasztalatok NHH gyakorlatába való hatékony átültetésére, az egységes jogalkalmazási gyakorlat előmozdítására és az elektronikus hírközléspiaci verseny elősegítésére vonatkozó, a két hatóság által deklarált együttműködési célkitűzések megvalósítását.

A GVH mind a határozat-tervezet rendelkező részével, mind az indokolás egyes fejezeteiben (piacmeghatározás, piacelemzés, kötelezettségek) foglaltakkal alapjában véve egyetért, a Tanács egyes – a GVH által vitatott vagy pontosítandó – megállapításaival kapcsolatos részletes álláspontját az észrevételei IV. pontjában részletezte, az alábbiak szerint:

1.1. I.2.2.4 Nagykereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás

A bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmens szolgáltatás definícióban a GVH álláspontja szerint tévesen szerepel az a megállapítás, miszerint a vizsgált piacnak nem képezi részét az, amikor a nagykereskedelmi értékesítés során nyújtott bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatást az igénylő szolgáltató tovább értékesíti vagy egy elektronikus hírközlő hálózat elemeként építi be. A korábbi piacelemzés, illetve a többi bérelt vonali piacra vonatkozó tervezet alapján a GVH úgy véli, ezek a szolgáltatások a bérelt vonalak nagykereskedelmi trönk szegmense piac részét képezik.

A Tanács a GVH észrevételét elfogadta, és ez alapján az I.2.2.4 pont második mondatát a következőképpen módosítja:
„A piachoz tartozás vonatkozásában a Tanács nem vizsgálja, hogy a nagykereskedelmi értékesítés során nyújtott bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatást az igénylő szolgáltató tovább értékesíti vagy egy elektronikus hírközlő hálózat elemeként építi be.”

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

1.2. II. A vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac(ok) vizsgálata, különös tekintettel a helyettesítésre

GVH nem ért egyet azon megállapítás harmadik tagmondatával, miszerint a kapcsolódó kiskereskedelmi piacoknak egy részét a Tanács piacelemzési eljárásai során vizsgálja, míg más kapcsolódó szolgáltatási piacok a piacelemzési eljárásoknak nem képezik tárgyát, ugyanis azokon eleve verseny van. Ezért a GVH javasolja az idézett mondatot olyan értelemben átfogalmazni, hogy egyes piacok azért nem képezik tárgyát a piacelemzési eljárásoknak, mert azokon már hatásos verseny van, vagy a három kritérium legalább egyike nem teljesül.

A Tanács csak részben értett egyet a GVH észrevételével, tekintettel arra, hogy abban az esetben, amennyiben a hármas kritérium legalább egyike teljesül, úgy a piac érintetté minősítése már megalapozott, tehát amennyiben a hármas kritérium egyike nem teljesül, úgy már nem lehet hatékony versenyről beszélni. A Tanács egyetértett a GVH azon észrevételével, hogy egyes piacok azért nem képezik tárgyát a piacelemzési eljárásoknak, mert azokon már hatásos verseny van, így a II. fejezet 2. pontját követő bekezdést az alábbiak szerint módosította:

A GVH fenti észrevétele alapján a Tanács a határozat-tervezet II. fejezete második pontját követő bekezdésének első mondatát a következőképpen egészíti ki:

„A kapcsolódó kiskereskedelmi piacoknak egy részét (pl. helyhez kötött telefon szolgáltatás piacai, bérelt vonalak minimális készletének szolgáltatási piaca) a Tanács piacelemzési eljárásai során vizsgálja, míg más kapcsolódó szolgáltatási piacok a piacelemzési eljárásoknak nem képezik tárgyát, mert azokon már hatékony verseny van. (pl. adatátviteli szolgáltatások piacai).”

1.3. V.2. Hatékony versenyhez való közeledés

A GVH álláspontja szerint zavaró az alfejezet hatékonyság-javulás lehetőségeivel foglalkozó része, mert az a vállalati szintű hatékonyságra koncentrál, amelynek csak áttételesen van köze a hatékony (vagy hatásos / érdemi) versenyhez – azáltal, hogy a hatásos verseny rákényszeríti az egyes piaci szereplőket a hatékony működésre. Az azonban nem igaz, hogy a hatékony működés egyben a verseny hatékonyságának is a jele. Javasolja tehát az alfejezetből a másodiktól az ötödik bekezdésig tartó rész törlését.

A Tanács a GVH véleményével észrevételével egyetértett és törölte a Határozat IV.2. pontjának másodiktól ötödik bekezdésig tartó részét.

1.4. V.3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

A versenyjogi eszközök elégtelensége (V.3) alfejezet első mondatában a GVH javasolta az utolsó tagmondat módosítását, a véleménye szerint ugyanis a versenyjog az elektronikus hírközlési piacokon semmiképpen sem lehet alkalmas a hatékony verseny visszaállítására, tekintettel arra, hogy ezen piacokon korábban sem volt hatékony verseny, sőt, jellemzően állami monopóliumok működtek. A GVH kifejtette, hogy a mondat helyesebb lenne úgy, ha az utolsó tagmondatában a hatékony verseny kialakulásának elősegítésére vonatkozó utalás szerepelne.

A Tanács a GVH észrevételével egyetértett és a Határozat hivatkozott pontját ennek megfelelően módosította, az alábbiak szerint:

„Ezen feltétel azt vizsgálja, hogy elégséges-e a versenyjog a belépési akadályok csökkentésére vagy eltávolítására, vagy a hatékony verseny kialakulásának elősegítésére.”

1.5. VI.1.1. Piaci részesedések

A GVH felhívja a figyelmet arra, hogy a Bevételek címszó alatt szereplő részben megállapításra kerül, hogy a piaci részesedések vizsgálata a volumen alapján félrevezető lenne, mivel az egymástól nagyon eltérő sávszélességű szolgáltatások, pl. egy 2 Mbps és egy 155 Mbps sebességű bérelt vonali trönk szegmens ára jelentősen különbözik egymástól. A GVH álláspontja szerint célszerű lenne megindokolni, hogy ennek ellenére ezen szolgáltatások miért tartozhatnak egyazon érintett piachoz, különösen arra is tekintettel, hogy a 2 Mbps alatti és feletti szegmenseket a Tanács a másik két bérelt vonali határozat-tervezetben elkülönülten kezelte.

A GVH fenti észrevételére válaszul a Tanács hangsúlyozni kívánja, hogy az alkalmazott piaci definíciók sem a bérelt vonali trönk szegmens piacra, sem a bérelt vonali nagykereskedelmi végződtetési szegmens piacra vonatkozóan nem

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

tartalmaznak olyan jellegű sávszélesség szerinti korlátozást, amely a 2 Mbit/s, illetve 2 Mbit/s alatti és feletti sávszélességű vonalak külön kezelését előírná. Ezen kívül a Tanács felhívja a GVH figyelmét arra, hogy a 2 Mbit/s, illetve 2 Mbit/s alatti és feletti szegmenseket a Tanács kizárólag a 7. számú „Bérelt vonalak mininális készlete" piacon kezelte a piacmeghatározás szempontjából elkülönülten.

A vonatkozó alfejezethez kapcsolódóan a fentieken kívül a GVH észrevételeiben azt is megjegyezte, hogy az 1. táblázat alatti összefoglalásban elsődlegesen azt kellene megemlíteni – a VI.2. pontban követett megoldással egyezően –, hogy a legmagasabb piaci részesedésű szolgáltató részesedése sem éri el 2006-ban a 40%-ot, ami csak kivételes körülmények fennállása esetén vezethetne annak a megállapításához, hogy ez az adott szolgáltató jelentős piaci erővel rendelkezne. Azzal a továbbiakban a GVH is egyetért, hogy a többi szempont a piaci részesedés alapján adódó piaci pozíció erősségét tovább gyengíti.

A Tanács elfogadva a GVH álláspontját, a következő kiegészítést teszi a VI.1.1 pontban szereplő 1. táblázat alatti összefoglalás első két mondatát illetően:

„A Tanács megállapította, hogy a bevétel alapján számított legnagyobb piaci részesedésű Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt. piaci részesedése sem éri el 2006-ban a 40%-ot. Ilyen arányú piaci részesedés csak kivételes körülmények fennállása esetén vezethetne annak a megállapításához, hogy a szolgáltató jelentős piaci erővel rendelkezne. Ráadásul a piacvezető szolgáltató piaci erejét jelentősen gyengíti az, hogy:…"

A kivételes körülmény kifejezés értelmezése érdekében a Tanács az alábbi lábjegyzetet illesztette be a határozatba:

„Ilyen kivételes körülmény lehet, ha a jelentős piaci erő megállapítását megalapozó, az érintett piac szolgáltatásaiból származó árbevételen kívüli olyan más kritérium (pl. jelentős vállalkozási méret, technológiai előny v. fölény a piacon stb.) merül fel, amely megalapozhatja a JPE-vé történő minősítést."

A VI.1.1. alpont utolsó bekezdésével kapcsolatban a GVH előadta, a Hungarotel / Pantel / Invitel / Euroweb vállalkozás-csoport viszonyát versenyjogilag nem lehet közös erőfölényként értékelni, így – tekintettel arra, hogy az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályozás során a versenyjogi elveket és módszereket a legmesszemenőbb mértékig figyelembe kell venni – a szektor-specifikus szabályozás sem térhet el ettől a megközelítéstől. Az európai versenyjog-alkalmazás során kezdetben ugyan voltak olyan nézetek, miszerint közös erőfölényben lévőnek csak akkor találtathatnak a vállalkozások, ha azok között tulajdonosi kapcsolatok állnak fenn, a versenyjogi jogfejlődés, illetve az ezzel párhuzamosan folyó szakmai, elméleti viták azonban eltávolodtak ettől a kezdeti álláspontól, és mára a közös erőfölény szélesebb értelmezése nyert teret és létjogosultságot a versenyjogban. Ma a közös erőfölény definíciója az egymástól független vállalkozásokra vonatkozik, melyek között már ún. strukturális kapcsolatoknak (így különösen meghatározott szerződéses viszonyoknak, pl. együttműködési megállapodásnak vagy összekapcsolási szerződésnek) sem feltétlenül kell fennállnia, elegendő, ha a piac struktúrája teremt gazdasági jellegű kapcsolatokat a vállalkozások között. A GVH véleménye szerint az ilyen jellegű kapcsolatokat gyakran oligopolisztikus interdependenciának nevezik. Mindezekre tekintettel a GVH javasolja, hogy az egyértelműség és következetesség érdekében a Tanács is csak ilyen viszonylatokban alkalmazza a közös erőfölény fogalmát, s amennyiben az azonos irányítás alá eső, azonos tulajdonosi körbe tartozó vállalkozások együttes elemzése szükséges, elsősorban az országos földrajzi piaccal jellemezhető szolgáltatások vonatkozásában, akkor a Tanács ennek vizsgálatát semmiképpen se a közös erőfölény elemzése keretében végezze el.

A Tanács a GVH irányítás-közös erőfölény fogalmakkal kapcsolatos észrevételével egyetértett és a Határozat hivatkozott pontját ennek megfelelően módosította, az alábbiak szerint:

„Tekintettel arra, hogy a Pantel Távközlési Kft., a Hungarotel Távközlési Zrt., az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. és az Euroweb Internet Szolgáltató Zrt a HTTC Matel Holdings irányítása alá tartoznak, a Tanács a fentiekben részletezett adatok alapján megállapítja, hogy mivel a 14. piacon a négy szereplő közül csak a Pantel Kft. rendelkezik bevételekkel (2006-ban a piaci bevételek üzleti titok %-át tudhatta magáénak) a négy piaci szereplő közös irányításból származó erőfölényes helyzete kialakulásának lehetősége a bérelt vonali nagykereskedelmi trönk szegmens piacon nem merül fel."

1.6. VI.1.4. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

A GVH véleménye szerint a második és harmadik bekezdésekben három alkalommal is tévesen szerepel a hálózatépítések tekintetében a helyi hálózatokra vonatkozó kitétel, a trönk szegmens ugyanis a tervezet elején szereplő definíciós rész szerint tipikusan nagyobb távolságok áthidalására szolgál, így vélhetően nem helyi hálózat kiépítését igényelné.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács egyetértett a GVH fenti észrevételével és a VI.1.4. alpont második és harmadik bekezdését a következőképp módosította:

„A vizsgált piacon a potenciális belépők, illetve a piacon már jelenlévő szolgáltatók saját hálózatainak fejlesztési lehetőségei szempontjából lényeges kérdés annak vizsgálata, hogy az egyes szereplők milyen feltételekkel képesek külső forrásokat bevonni fejlesztéseikbe. Ezt vizsgálva megállapítható, hogy pénzügyi szempontból nagyobb kockázatot jelent egy már meglévő hálózat mellett egy új, de alapvetően ugyanolyan szolgáltatások nyújtására képes hálózat kiépítése, így egy ilyen fejlesztés, mint projekt finanszírozása az iparági elvárt hozamszintnél valószínűleg csak rosszabb feltételekkel finanszírozható.

A piacon tevékenykedő vállalatok általános vállalati forrásokból (vállalati kötvény-, esetleg részvénykibocsátás, vállalati hitelfelvétel stb.) is finanszírozhatják hálózatépítési fejlesztéseiket. Ennek feltételei alapvetően azon múlnak, hogy milyen a vállalat általános pénzügyi megítélése a forrást biztosító szereplők (hitelező bankok, iparági befektetési alapok) részéről.”

1.7. VI.1.4. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

A GVH véleménye szerint a VI.1.4. alfejezet összefoglalásához fűzött 14. sz. lábjegyzetben téves a Magyar Telekom Nyrt-re mint második legnagyobb szolgáltatóra való hivatkozás; a szöveg mondanivalója értelmében itt a harmadik legnagyobb szolgáltatóra, a Pantel-re történő utalás lenne helytálló.

A Tanács GVH egyetértett a GVH fenti észrevételével és módosította a hivatkozott lábjegyzetet:

„Ez az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.-re vonatkozó megállapítás az árbevétel alapján harmadik legnagyobb szolgáltatóra, a Pantel Kft.-re is igaz.”

Az 1.5. pontban eszközölt lábjegyzet-beszúrás miatt a hivatkozott lábjegyzet száma 15-re változott.

C. fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel

A tárgybani hatósági eljárásban a nyilvánosságra hozatalt követően a szolgáltatóktól és társadalmi szervezetektől a határozat-tervezettel kapcsolatos észrevételek a Tanács részére nem érkeztek.

D. fejezet

Notifikációs eljárás eredménye

A Tanács az érdekeltekkel történő egyeztetést követően az Eht. 65. § (1) bekezdése valamint a 2002/21/EK. Irányelv 7. cikk (3) bekezdése alapján 2007. december 10-én bejelentette a tervezetet – annak részletes indokolásával együtt – az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak (a továbbiakban: Bejelentés).

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

a) kísérő levél és a 2003/561/EC Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,

b) az egyeztetés az érdekeltekkel keretében érkezett észrevételek alapján átdogozott határozattervezet magyar nyelven,

c) a GVH határozat-tervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven.

A Tanács a b) pontban foglalt dokumentum kapcsán azzal a kérelemmel fordult az Európai Bizottsághoz, hogy a dokumentum egyes részeit – szolgáltatói kérésre tekintettel – az Európai Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a dokumentumot a Tanács két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó – változatban küldte meg a Bizottság részére.

A Bejelentést az Európai Bizottság HU/2007/0739 számon 2007. december 10-én vette nyilvántartásba.

A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2008. január 9-én kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben nem tett észrevételt.

Az Európai Bizottság SG-Greffe (2008) G/200023 sz. (Bérelt vonalak minimális készlete tárgyában írt) levelében rögzítette, hogy a 2003/311/EK ajánlás módosítása 2007. december 17.-én került elfogadásra és a tagállamok erről 2007. december 18.-án kaptak értesítést és ennek megfelelően az utóbbi dátum előtt beérkezett bejelentéseket a Bizottság a 2003-as Ajánlás alapján értékelte.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Budapest, 2008. január 31.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácstag

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácstag

Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácstag

Pataki Dániel s. k.,
tanácstag
elnök

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.
tanácstag
alelnök

A kiadmány hiteléül:

A határozatot kapják:

1. *ACRONYM Számítógéphálózatokat Telepítő Kft.*
   1134 BUDAPEST Huba u. 10
2. *AMTEL Hang és Internet Kommunikáció Magyarország Kft.*
   2009 PILISSZENTLÁSZLÓ Kápolna köz 2.
3. *Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.*
   1119 BUDAPEST Petzval J. u. 31-33.
4. *Best Save Computer Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.*
   4220 HAJDÚBÖSZÖRMÉNY Bajcsy Zs. út. 35.
5. *DOLBY Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.*
   1132 BUDAPEST Visegrádi út. 80.b.
6. *EUROWEB Internet Szolgáltató Zrt.*
   2040 BUDAÖRS Puskás T. u. 8-10.
7. *Extralink Informatika Kft.*
   1163 BUDAPEST Kőszál u. 14.
8. *GTS Datanet Távközlési Kft.*
   2040 BUDAÖRS Ipartelep u. 13-15.
9. *Hajdúnánási Ruhaipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
   4080 HAJDÚNÁNÁS Kossuth u. 4.
10. *Hódmezővásárhelyi Vagyonkezelő és Szolgáltató Zrt.*
    6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY Bajcsy-Zsilinszky u. 70.
11. *Hódtáv Kábeltelevíziós, Távközlési, Épitő és Szolgáltató Kft.*
    6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY Bajcsy-Zs. u. 70.
12. *Integranet Kereskedelmi Szolgáltató Kft.*
    7400 KAPOSVÁR Rákóczi tér 9-11.
13. *KFKI-LNX Hálózatintegrációs Zrt.*
    1135 BUDAPEST Hun u. 2.
14. *Kirow Informatikai és Telekommunikációs Bt.*
    9400 SOPRON Rákóczi F. u. 37.
15. *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.*
    1013 BUDAPEST Krisztina krt. 55.
16. *Magyar Villamos Művek Zártkörűen Működő Zrt.*
    1011 BUDAPEST Vám u. 5-7.
17. *MOL Földgázszállító ZRt.*
    8600 SIÓFOK Tanácsház út 5.
18. *Monor Telefon Társaság Zrt.*
    1092 BUDAPEST Kinizsi u. 30-36.
19. *New Connection Tanácsadó Kft.*
    1038 BUDAPEST Újliget sétány 1/C.
20. *Pannon GSM Távközlési Zrt.*
    2040 BUDAÖRS Baross u. 165.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

21. *PanTel Holding Zrt.*
1113 BUDAPEST Bocskai út 134-146.
22. *Pantel Távközlési Kft.*
1113 BUDAPEST Bocskai út 134-146.
23. *ProcySoft Számítástechnikai Bt.*
1134 BUDAPEST Dévai u. 22/a.
24. *Printer-fair Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2510 DOROG Mátyás király u. 11/A.
25. *Radiant Vagyonkezelő Holding Rt.*
1158 BUDAPEST Késmárk u. 7/b.
26. *SzBB 2002 Oktatásszervező és Kereskedelmi Kkt.*
9400 SOPRON Bóbita u. 6.
27. *Tanet Szolgáltató Kft.*
6600 SZENTES Móricz Zsigmond u. 1/4.
28. *ToMicTel Kommunikációs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
1124 BUDAPEST I. utca 11.
29. *Trigeminus Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
7264 PÉCS Budai N.A. u. 20.
30. *UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.*
1092 BUDAPEST Kinizsi u. 30-36.
31. *Venien Informatikai Szolgáltató és Tanácsadó Kft.*
1037 BUDAPEST Orbán B. út 1.
32. *Irattár*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

DH-2644-2/2008. számú, piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (18. piac) tárgyában hozott határozat

*A határozatban üzleti titokként jelölt adatok a DH-2644-3/2008. sz. határozatban szerepelnek

Ügyiratszám: DH-2644-2/2008.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása a 18. számú *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából”* nagykereskedelmi piacon (18. piac)

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettség előírására hivatalból indított eljárása során meghozta a következő

határozatot.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló módosított 16/2004. (IV. 24.) IHM rendelet 1. számú melléklet 18. pontjában meghatározott *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából”* nagykereskedelmi piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedésének vizsgálatával az alábbi nyolc elkülönült nagykereskedelmi piacot határozta meg, a fenti nagykereskedelmi piacon belül:

1. Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
2. Helyi/körzeti földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
3. Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
4. Helyi/körzeti földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
5. Műholdas műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
6. Mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca
7. Vezetékes műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca
8. Nyilvános telefonhálózaton nyújtott műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca.

A Tanács a fenti, elkülönült nagykereskedelmi piacok közül két piacot érintett piackként azonosított. Ezek a következők:

1. Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
2. Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca.

Az *„Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás”* és *„Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás” nagykereskedelmi piacokon* a Tanács elemezte a fennálló verseny hatékonyságát és ennek megfelelően mindkét érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította az *Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.-t* (székhely: 1119 Budapest, Petzvál József u. 31-33., cégjegyzékszám: 01-10-042190).

A Tanács az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás” és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás” nagykereskedelmi piacokon jelentős piaci erejűként azonosított Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.-re (a továbbiakban: AH vagy Kötelezett Szolgáltató) az alábbi kötelezettségeket rója ki:

A. A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*). 106.§ szerinti *„hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek”* körében a hozzáférés tekintetében kötelezettséget írt elő, amelyet az alábbiak szerint köteles teljesíteni:

A Tanács előírja az AH részére, hogy az országos földfelszíni analóg rádió és televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi szolgáltatások tekintetében, a televízió és rádió műsorszolgáltatókkal megkötött műsorszórási szerződések által a műsorszórási szolgáltatásokhoz biztosított hozzáférést indokolatlanul ne vonja vissza.

A kötelezett szolgáltatót a kötelezettség teljesítése a határozat közlésétől terheli.

B. A Tanács az AH-ra az Eht 102.§ szerinti *„átláthatóság”* körében kötelezettséget írt elő, amelyet az alábbiak szerint köteles teljesíteni:

A Tanács az „átláthatóság” biztosítása érdekében kötelezi az AH-t az országos földfelszíni analóg rádió és televízió műsorszórás szolgáltatás nyújtása és igénybevétele alábbiakban meghatározásra kerülő feltételeinek a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül internetes honlapján történő nyilvánosságra hozatalára, oly módon hogy ezen információk a Kötelezett nyitó honlapjáról legfeljebb két egyértelmű menüpont lépésben elérhetők legyenek. Az AH köteles az információk elérhetőségének internetes azonosító címét (URL) a jelen határozat kézbesítését követő 30 napon belül a Ta-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

nácsnak elektronikus levélben bejelenteni, az atlathatosag@nhh.hu címen. Az AH továbbá köteles az URL-ben bekövetkezett változást a változástól számított 30 napon belül bejelenteni, a fenti elektronikus levélcímen.

A Tanács kötelezi továbbá az AH-t arra, hogy amennyiben a nyilvánosságra hozott feltételek megváltoznak, arról az új feltételek bevezetése előtt 30 nappal értesítse a hatóságot és az új feltételeket ezzel egy időben hozza nyilvánosságra a honlapján, oly módon hogy ezen információk a Kötelezett nyitó honlapjáról legfeljebb két egyértelmű menüpont lépésben elérhetők legyenek. Továbbá az új feltételek bevezetése előtt 30 nappal az AH köteles az információk elérhetőségének internetes azonosító címét (URL) a Tanácsnak elektronikus levélben bejelenteni, az atlathatosag@nhh.hu címen. Az AH továbbá köteles az URL-ben bekövetkezett változást a változástól számított 30 napon belül bejelenteni, a fenti elektronikus levélcímen.

A nyilvánosságra hozandó adatok az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás" és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás" szolgáltatás vonatkozásában a következők:

1. A műsorszóró szolgáltatási szerződés megkötésére vonatkozó eljárás, a műsorszóró szolgáltatás igénybevételének módja és feltételei, a szolgáltatás igénybe vételének esetleges időbeli és földrajzi korlátai;
2. A műsorszóró szolgáltatás alapját képező műszaki infrastruktúra kialakítása és a szolgáltatás minőségi értéke;
3. A műsorszóró szolgáltatási szerződés megkötéséhez szükséges, annak feltételét képező igénybevevői adatok listája;
4. A műsorszóró szolgáltatási szerződés módosításának esetei, feltételei;
5. A műsorszóró szolgáltatás szünetelésének esetei, a díjfizetéshez kötött szünetelés esetei és az ezen esetekben fizetendő díj mértéke;
6. A műsorszóró szolgáltatás korlátozásának, a műsorszóró szolgáltatás minőségi vagy más jellemzői csökkentésének az esetei és feltételei;
7. Szerződésszegés és annak jogkövetkezményei;
8. A műsorszóró szolgáltatási szerződés megszűnésének esetei és feltételei;

A Tanács kötelezi továbbá az érintett szolgáltatót, hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás"-ra és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás"-ra vonatkozó, országos földfelszíni műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozásokkal megkötött szerződéseinek másolatát a szerződések megkötését vagy módosítását követő 8 napon belül, illetve érvényes szerződéseit a határozat közlésétől számított 30 napon belül nyújtsa be a hatóság számára.

Az AH-t az „átláthatóság" kötelezettsége a határozat kézbesítésétől terheli.

C. A Tanács az AH-ra a jelen határozata alapján az Eht. 108. §. szerinti „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" körében kötelezettséget ír elő oly módon, hogy az AH választása szerint az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási" és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási" nagykereskedelmi szolgáltatásokat C/I. pontban meghatározott módszer szerint számított sugárzási díj ellenében, vagy a C/II. pontban meghatározott módon köteles nyújtani, az alábbiak szerint:

C/I. A Tanács kötelezi az AH-t , hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási" és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási" nagykereskedelmi szolgáltatásokat költségalapú sugárzási díj ellenében nyújtsa.

Az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási" és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási" nagykereskedelmi szolgáltatások költségalapú sugárzási díj (a továbbiakban költségalapú sugárzási díj) kötelezettség tartalmának, azaz az abban foglalt jogoknak és kötelezettségeknek főbb elemei, rendszere:

1.) A költségalapú sugárzási díjat a kötelezett szolgáltató *FDC modell* alkalmazásával köteles kialakítani és bizonyítani, amelyet jóváhagyás céljából a Tanács számára köteles benyújtani.

2.) A költségalapú sugárzási díjat a kötelezett szolgáltató a Tanács által megismert, feltárt adatok, tényállási elemek, bizonyítékok alapján a költségalapú sugárzási díj jóváhagyására irányuló hatósági eljárás eredményeként hozott hatósági határozatban (díjhatározat) meghatározott időponttól köteles alkalmazni.

3.) A költségalapú sugárzási díj alkalmazására vonatkozó időpontig a Tanács a díjhatározatban meghatározza az azt megelőző időszakra vonatkozóan a költségalapúság fokozatos elérésének (ún.„glide path" módszer) keretében az első lépcső mértékét - amelynek alkalmazására az AH a díjhatározat közlését követő hónap első napjától köteles - és meghatározza a költségalapú sugárzási díj elérésének további ütemezését is.

4.) A „glide path" első lépcsőjének meghatározásához az AH köteles az FDC modell mellett, azzal egyidejűleg benyújtani a jelenleg alkalmazott legnagyobb kedvezményt jelentő díjait és az arra vonatkozó számításokat. A legnagyobb kedvezmény elvének megfelelő sugárzási díjnak az AH által jelenleg alkalmazott – a műsorszolgáltatókkal fennálló szerződéses jogviszonyainak rendszerében érvényesített - legnagyobb kedvezményt jelentő, azaz legalacsonyabb sugárzási díj minősül.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Mindezek alapján a rendelkezés, kötelezettség részletes tartalma:

I. FDC modell alapján kiszámított költségalapú sugárzási díj

A költségalapú sugárzási díjat a kötelezett szolgáltató teljesen felosztott költségszámítási módszer (*FDC modell*) alkalmazásával köteles kialakítani és azt a jelen határozat közlésétől számított 60 napon belül köteles a Tanácshoz jóváhagyás végett benyújtani.

A Tanács az AH-ra kirótt, FDC költségszámítási módszer alkalmazására vonatkozó kötelezettség keretében az alkalmazandó elveket, fogalmakat, formát, módszert és a költségszámítási modell tartalmát a határozat rendelkező részének I. számú mellékletében határozza meg.

Rádió műsorszórás esetén a sugárzási díjat adóberendezésenként, azok adóteljesítménye (névleges rádiófrekvenciás kimenő teljesítménye) alapján differenciált mértékben, a határozat rendelkező részének I. számú melléklet 1. táblája szerint kell megállapítani.

Televízió műsorszórás esetén a sugárzási díjat adóberendezésenként, azok adóteljesítménye alapján differenciált mértékben, a határozat rendelkező részének I. számú melléklet 2. táblája szerint kell megállapítani.

A kötelezett szolgáltató a jelen mellékletben meghatározott költségszámítási módszertan szerint kiszámított egységköltségek alapján a rádió és televízió műsorszóró szolgáltatást igénybevevő szolgáltatónként különböző megbízhatósági mutatók szerint eltérített díjakat számolhat, azzal a feltétellel, hogy az eltérített díjak sugárzott órával súlyozott átlaga megegyezik az egységköltséggel.

A költségmodellek számviteli adatainak forrását a vállalat számára rendelkezésre álló legfrissebb lezárt auditált vállalati adatok képezik. Az egységköltség számításhoz és a díjeltérítés számításához szükséges sugárzott óra adatokhoz a legfrissebb lezárt auditált év sugárzott óra adatait köteles a szolgáltató alkalmazni.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a fenti díjeltérítés lehetőségével nem él, úgy a díjak automatikusan megegyeznek az egységköltségekkel.

A szolgáltatások díjai nem tartalmazzák a műsor szétosztásának díját és nem tartalmazzák a frekvencia-lekötési és -használati díjat.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató FDC modellje és az azon alapuló költségalapú sugárzási díjai megfelelnek az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, úgy a Tanács azokat a díjhatározatában jóváhagyja.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató nem nyújtja be a Tanácshoz költségalapú díjait, vagy ha a kötelezett szolgáltató által kialakított díj nem felel meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, a Tanács a szolgáltató által alkalmazandó díjak tekintetében az Eht. 108.§. (5) bekezdésben, foglalt hatáskörében a rendelkezésre álló adatok alapján állapítja meg a díjak mértékét.

II. A jelenleg alkalmazott legnagyobb kedvezményt jelentő díjak

A Tanács az általa jóváhagyott, vagy megállapított költségalapú díjak kötelezett szolgáltató általi elérésének időpontját és az elérés indokolt ütemezését a díjhatározatban, a költségalapú díj ismeretében határozza meg.

A Tanács a költségalapú díjak elérését fokozatosan, több lépcsőben kívánja megvalósítani, melynek első lépcsőjét az alábbiak szerint határozza meg.

A kötelezett szolgáltató a határozat rendelkező részének I. sz. mellékletében meghatározott FDC modell mellett, azzal egyidejűleg köteles a Tanács számára benyújtani a jelenleg alkalmazott legnagyobb kereskedelmi kedvezményt jelentő televízió és rádió műsorszórási díjait úgy, hogy abból egyértelműen kiderüljön, hogy a legnagyobb kedvezmény körében mennyi a műsorszórási szolgáltatások ára az I. sz. melléklet 1. és 2. tábla szerinti bontásban.

Amennyiben a „legnagyobb kedvezmény elvére" vonatkozó I.sz. mellékletben meghatározott számítást a kötelezett szolgáltató nem, vagy nem megfelelően nyújtja be, a Tanács a kötelezett szolgáltató által jelenleg nyújtott legnagyobb kedvezmény alapján a legnagyobb kedvezmény elvére vonatkozó I. sz. mellékletben – a legnagyobb kereskedelmi kedvezmény meghatározására, a kötelezett szolgáltató számára meghatározott - számítási módszertan szerint - a megbízhatósági mutató díjeltérítés figyelembe vétele nélkül - az Eht. 108. §. (5) bekezdése alapján állapítja meg a valamennyi jogosult szolgáltató tekintetében alkalmazandó legnagyobb kedvezményt tartalmazó díjat, amely egyben a glide path első lépcsőjének minősül. Amennyiben a legnagyobb kedvezményt tartalmazó díj a költségalapú díj alatt van, akkor a költségalapú díjat kell alkalmazni.

A legnagyobb kedvezmény alapján a Tanács által jóváhagyott, vagy megállapított díjat a kötelezett szolgáltató a díjhatározat közlését követő hónap első napjától köteles alkalmazni.

C/II. Az AH mentesül a C/I pont szerinti, a Határozat rendelkező részének I. számú mellékletében meghatározott költségszámítási módszer alkalmazásának, kötelezettsége alól, amennyiben a Határozat rendelkező részének II. számú mellékletében a Tanács által meghatározott maximális sugárzási díjakat alkalmazza.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A díjhatározat közlését követő hónap első napjától a kötelezett szolgáltató országos földfelszíni analóg rádió és televízió műsorszórási szolgáltatásának műsorszórási díjait úgy köteles kialakítani, hogy a műsorszórás adóberendezésenkénti, azok adóteljesítménye (névleges rádiófrekvenciás kimenő teljesítménye) alapján meghatározott egyetlen díjtétele sem lehet magasabb, mint az adott időszakra vonatkozó, a Határozat rendelkező részének II. számú mellékletében szereplő, a díjhatározatban jóváhagyott sugárzási díjtételek

Amennyiben az AH a Határozat rendelkező részének II. számú mellékletében meghatározott sugárzási díjakat magára nézve kötelezőnek fogadja el, úgy a jelen határozat közlésétől számított 40 napon belül a Tanács részére írásban nyilatkozni köteles, hogy a Határozat rendelkező részének II. számú mellékletében meghatározott maximált mértékű sugárzási díjakat alkalmazza. Amennyiben a Kötelezett szolgáltató nyilatkozatával a Határozat rendelkező részének II. számú mellékletében meghatározott sugárzási díjak alkalmazását magára nézve kötelezőnek fogadja el, köteles a nyilatkozata alapján a Tanács által meghozott díjhatározat közlését követő hónap első napjától a Határozat rendelkező részének II. számú mellékletében szereplő 1-es és 3-as számú tábla szerinti maximált mértékű sugárzási díjakat, 2009. július 1-től pedig a Határozat rendelkező részének II. számú mellékletében szereplő 2-es és 4-as számú tábla szerinti maximált sugárzási díjak második lépcsőjét alkalmazni.

A Kötelezett szolgáltató a maximált díjak második lépcsőjének hatálybalépését követően, a maximált sugárzási díjakat évente (minden év július 1-től) csökkenteni köteles a rendelkező rész II. számú mellékletében meghatározott korrekciós tényezővel., legelőször 2010. július 1-től. Ezen díjcsökkentési kötelezettség legkésőbb a II. számú mellékletben meghatározott időtartam leteltével veszti hatályát, kivéve, ha a Tanács a tárgybani piacon lefolytatott soron következő piacelemzése eredményeképpen meghozott határozatában ezen kötelezettség alkalmazását megszűnteti vagy az analóg műsorszórás digitális átállása korábban lezárul.

A Határozat rendelkező részének II. számú mellékletében meghatározott sugárzási díjak nem tartalmazzák a műsor szétosztásának díját, valamint a frekvencialekötés és -használat díjat.

Amennyiben a Kötelezett szolgáltató nem él a II. számú mellékletben meghatározott maximált sugárzási díjak alkalmazásának lehetőségével és az I. számú mellékletben meghatározott költségszámítási módszertan alkalmazásával kialakított sugárzási díjait sem nyújtja be a Tanácshoz határidőben, vagy a benyújtott kérelem hiányos, nem bírálható el, továbbá ha a Kötelezett által kialakított költségalapú díjak nem felelnek meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, úgy a Tanács a Kötelezett szolgáltató által alkalmazandó költségalapú díjak tekintetében az Eht. 108.§. (5) bekezdésben, foglalt hatáskörében a rendelkezésre álló adatok alapján állapítja meg a díjak mértékét.

A Tanács által jóváhagyott vagy megállapított díjak a fentiekben meghatározott időpontokban lépnek hatályba. A költségalapúság kötelezettség azon részkötelezettsége, miszerint a Kötelezett az FDC modellt és a jelenleg alkalmazott legnagyobb kedvezményt jelentő díjakat és az annak alapjául szolgáló számításokat, illetőleg a II. számú mellékletben meghatározott díjak alkalmazására vonatkozó nyilatkozatot a jelen határozat közlésétől számított 60, illetve 40 napon belül, a fentiekben meghatározott módon, köteles a Tanácshoz jóváhagyás céljából benyújtani, a határozat közlését követő napon lép hatályba.

D. A Tanács az AH-ra a jelen határozata alapján az Eht. 104. § szerinti *„egyenlő elbánás”* körében kötelezettséget írt elő, amelyet az alábbiak szerint köteles teljesíteni:

A kötelezett szolgáltató nem tehet különbséget az általa nyújtott „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási” és „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási” nagykereskedelmi szolgáltatás vonatkozásában

- a lényegét tekintve azonos körülmények között;
- lényegét tekintve azonos országos földfelszíni analóg rádió vagy televízió műsorszórási szolgáltatást igénybe vevő országos földfelszíni analóg rádió vagy televízió műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozások vonatkozásában;
- a szolgáltatás lényeges feltételei tekintetében.

A szolgáltatás lényeges feltételeinek különösen a műsorszóró szolgáltatási szerződés megkötésére vonatkozó eljárás, a műsorszóró szolgáltatás igénybevételének módja és feltételei, esetleges időbeli és földrajzi korlátai, a szolgáltatás minőségi értéke, a műsorszóró szolgáltatási szerződés megkötéséhez szükséges, annak feltételét képező igénybevevői adatok listája, a szerződés módosításának esetei, feltételei, a szolgáltatás szünetelés esetei, a díjfizetéshez kötött szünetelés esetei és az ezen esetekben fizetendő díj mértéke, a műsorszóró szolgáltatás korlátozásának, minőségi vagy más jellemzői csökkentésének az esetei és feltételei, a szerződésszegés esetei és jogkövetkezményei, valamint a szerződés megszűnésének esetei és feltételei minősülnek.

Az „egyenlő elbánás” kötelezettsége a költségalapú díj elérése első ütemének hatálybalépésével egy időben, a rendelkező rész C/II. pontjában és II sz. mellékletében meghatározott maximált ár alkalmazásának választása esetén pedig a maximált ár bevezetésével egy időben (a díjhatározat közlését követő hónap első napján) lép hatályba.

A kötelezettségek a kötelezett szolgáltatót a határozat rendelkező részében foglalt, kifejezetten meghatározott eltérésekkel a határozat közlésének napjától terhelik.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.

A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa DH-2644-2/2008. számú határozat rendelkező részének I. számú melléklete

A Tanács határozata rendelkező részének C/I pontjában a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség keretében kirótt költségalapú sugárzási díjak kialakításának szabályai, pontos tartalma

Az *Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.*-re a Tanács az Eht. 108. § szerinti költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége körében kötelezettséget írt elő, amely kötelezettséget a szolgáltató a jelen mellékletben foglaltak szerint köteles teljesíteni:

A. Általános szabályok:

A jelen határozat szerint kötelezett elektronikus hírközlési szolgáltató köteles az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási és az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatások nyújtására vonatkozó szerződések alapján kért ellenértékek tekintetében a múltbeli költségeken alapuló teljesen felosztott költségek (HCA-FDC) költségszámítási módszere szerinti költségszámítási modellt kialakítani.

A jelen határozatban meghatározott költségszámítási modellek kialakításakor a szolgáltatónak biztosítania kell, hogy a szolgáltató beadványa tartalmazza a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírását, a modellben használt fogalmak és megnevezések definícióit, valamint a modell bemenő adatait és kimenő eredményeit, az arra feljogosított harmadik fél – így különösen a Tanács – számára áttekinthető és értelmezhető részletességgel.

A szolgáltató a kialakított és rögzített költségszámítási modelleket köteles az azok értelmezéséhez szükséges minden adattal és nyilvántartással együtt a költségszámítási modell benyújtásától számított öt évig, illetve - ha ez későbbi időpont - a modell alapján kiszámított ellenértéket alkalmazó bármely szerződéssel kapcsolatos, a költségszámítási modellel összefüggésben felmerült jogvita jogerős lezárásáig megőrizni. A szolgáltatót a jelen határozat alapján terhelő, a modellek értelmezéséhez szükséges adatok és nyilvántartások megőrzési kötelezettsége nem érinti a más jogszabály által meghatározott megőrzési kötelezettségek teljesítését, így különösen a bizonylatokra vonatkozó, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben előírt megőrzési kötelezettségek teljesítését.

B. A jelen határozat alkalmazásában:

1. *Műsorszórás:* földfelszíni vagy műholdas rendszerrel végzett egyirányú - megfelelő vevőkészülékkel rendelkező, elvileg korlátlan számú felhasználónak szánt - rádiótávközlési eljárás hangok, képek vagy egyéb természetű jelek továbbítására.
2. *Műsorelosztás:* a műsorszolgáltató által előállított jelek egyidejű, változatlan továbbítása vezetékes (kábeles) hálózaton vagy nem műsorszóró rádiótávközlő rendszeren a műsorszolgáltató telephelyétől, illetőleg a műsorszétosztó hálózat végpontjától elkülönült szervezet közbeiktatásával az arra jogosult felhasználó vevőkészülékéhez, a tíznél kevesebb vevőkészülék csatlakoztatására alkalmas hálózat segítségével történő jeltovábbítás kivételével. Nem minősül műsorelosztásnak a telekhatáron belüli vezetékrendszeren végzett tevékenység.
3. *Műsorszétosztás:* a műsorszolgáltató által előállított jelek vezetékes (kábeles) hálózaton, továbbá földfelszíni vagy műholdas nem műsorszóró rádiótávközlő hálózaton, tartalmában változatlanul történő, egyidejű eljuttatása rádió és televízió műsorszóró adókhoz, illetőleg műsorelosztó hálózatokhoz.
4. *Bázisév:* a legutóbbi lezárt és auditált pénzügyi év.
5. *Bemenő adat:* A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a vállalkozás működésére és a modellezett szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos gazdálkodási tevékenységre jellemzőek. Ezek csak közvetlen értékek lehetnek.
6. *Bruttó érték (Gross Book Value, GBV):* a jelen határozat alkalmazásában az eszköz bekerülési értékét jelöli;
7. *Cellahivatkozásos érték:* Egy másik cella értékének változtatás/módosítás nélküli átvételével kapott érték. (A másik cellára hivatkozik, de nem módosítja a hivatkozás kezdő karaktereként az egyenlőségjel [=] és a pluszjel [+]).
8. *Ellenérték:* a költségszámítási modell alkalmazásával kiszámított, az egyes szolgáltatások egy egységére jutó költség alapján megállapított díj.
9. *Felosztandó tétel:* egy homogén költségkategória költségtömege.
10. *Független homogén költségkategóriák:* olyan homogén költségkategóriák, melyek egyedi költségmeghatározó tényezővel rendelkeznek.
11. *Függő homogén költségkategóriák:* olyan homogén költségkategóriák, melyek költségmeghatározó tényezője más homogén költségkategóriák költségtömege.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

12. *Hálózati elem:* az elektronikus hírközlési hálózat (költségfelosztás céljára kialakított) részegysége, amit a hálózat egy vagy több rétegében a szolgáltatás biztosításához igénybe vett eszközök csoportja határoz meg.
13. *Homogén költségkategória (homogenous cost category, HCC):* olyan, azonos jellegű költségeket összesítő költségcsoport, amelynek összetevői:
    a) ugyanolyan költségmeghatározó tényezővel rendelkeznek és
    b) a költségek és a költségmeghatározó tényező viszonya ugyanolyan költségfüggvénnyel írható le.
14. *Költségmeghatározó tényező:* olyan naturáliában, vagy értékben kifejezhető jellemző (vetítési alap), amely a homogén költségkategóriák költségeit hozzárendeli a hálózati elemek/üzleti tevékenységekhez.
15. *Költségszámítási modell:* költségszámítási módszer és az annak alkalmazására létrehozott számítástechnikai megoldás. A költségszámítási modellhez hozzátartozik a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírása, bemenő adatainak és eredményeinek definíciójával együtt.
16. *Közvetlen érték:* Hivatkozott elődök, műveleti jelek és operátorok nélküli érték az Excel egy cellájában. (Számértékek esetében ez egy közönséges szám.)
17. *Makrofüggvény-érték:* ez egyenértékű a Számított értékkel azzal a különbséggel, hogy itt a makroval definiálunk egy függvényt/operátort.
18. *Makroprogram-érték*: A makro-program közbenső számítása vagy végeredménye kiírva/eltárolva egy munkalapcellában. (Számértékek esetében ez egy közönséges szám.)
19. *Múltbeli költségelszámolás (Historic Cost Accounting, HCA):* ez a módszer lekönyvelt értéken [történeti költségként, azaz Historic Cost-ként (HC)] veszi számba a költségeket/ráfordításokat.
20. *Működő tőke (Working Capital, WC):* a forgóeszközök értéke növelve az aktív időbeli elhatárolásokkal, csökkentve a rövid lejáratú kötelezettségek, passzív időbeli elhatárolások és a céltartalékok együttes összegével. A rövidlejáratú kötelezettségek között nem kell figyelembe venni a hosszú lejáratú kötelezettségek következő évi törlesztő részleteként átvezetett összeget és a halasztott kamatfizetési kötelezettséget.
21. *Nettó érték (Net Book Value, NBV):* a bruttó érték kumulált amortizációval csökkentett értéke.
22. *Paraméter:* A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a modellezett szolgáltatás költségeinek kiszámításához szükségesek, de nem a vállalkozás belsőjéből eredő értékek. (Ilyenek lehetnek makrogazdasági mutatók, feltételezésen alapuló vagy választható értékek, stb.)
23. *Sugárzási díj:* a rádió és televízió műsorszórás legmagasabb díjairól szóló, a 32/2004. (XII. 26.) IHM rendelettel módosított 2/2003. (II. 7.) IHM rendelet (a továbbiakban: Díjrendelet) szerinti műsorszórás sugárzási díja, melyet a földfelszíni analóg rádió és televízió műsorszórás szolgáltatás ellenértékeként köteles fizetni a műsorszolgáltató a műsorszórást végző szolgáltatónak.
24. *Súlyozott átlagos tőkeköltség (Weighted Average Cost of Capital, WACC):* az a minimum kamatláb névérték, amelyet a tőkének ki kell termelnie (az iparági kockázati osztály szerinti korrekciót és a tőkeáttételi szintet, azaz az idegen tőke és saját tőke arány figyelembevételét követően) ahhoz, hogy az iparágban verseny alakuljon ki a tőkebefektetés terén.
25. *Számított érték:* Műveleti jeleket vagy módosító operátorokat tartalmazó cellatartalom alapján kapott cellaérték.
26. *Tőkeköltség:* az egyes szolgáltatások nyújtásához szükséges tőke finanszírozásának költsége, melynek különböző szolgáltatásegységekre jutó részei beépülnek az adott szolgáltatás ellenértékébe. A tőkeköltséget úgy kapjuk meg, ha a súlyozott átlagos tőkeköltséget (Weighted Average Cost of Capital, WACC) megszorozzuk a szabályozás alá vont szolgáltatás nyújtásához használt - üzleti vagy cégérték nélküli - befektetett eszközök éves átlagos nettó könyv szerinti értékével, a befejezetlen beruházások tárgyévi átlagos eszközértékével és a működő tőke éves átlagos értékével.
27. *Üzleti tevékenységek:* A vállalat üzleti folyamatainak részegységei.

C. Tőkeköltségszorzó

A költségszámítások során alkalmazandó tőkeköltség-szorzó értéke 15,3 %.

A hálózati szolgáltatások költségszámítására vonatkozó szabályok részletes követelményrendszere

D/1. A KÖVETELMÉNYRENDSZER CÉLJA

Jelen követelményrendszer célja, hogy a jelen határozat által kötelezett szolgáltatók számára az alkalmazandó – FDC alapú - költségszámítási módszer alkalmazásával kapcsolatban részletes útmutatást adjon.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

D/2. ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A költségek és ráfordítások felosztásának szolgáltatók által követendő alapelve az ok-okozati elv, tehát a költségeket és ráfordításokat úgy kell felosztani, hogy azokat a szolgáltatásokat és termékeket terheljék, melyek felmerülésüket okozzák.

E. AZ FDC KÖLTSÉGSZÁMÍTÁSI MÓDSZER

E/1. A módszertan jellemzői

1. FDC modellek készítésekor a szolgáltatóknak olyan modelleket kell kidolgozniuk, amelyek az egyes hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségét, majd ezek felhasználásával a szolgáltatások egységköltségét számítják ki.

2. Az FDC (teljesen felosztott költség) modellekben a költségszámítás a szolgáltatók szokásos működése érdekében felmerült, ténylegesen lekönyvelt költségeken és ráfordításokon alapul.

3. FDC módszertan szerinti költségfelosztásnál a független homogén költségkategóriák esetében minden költséget a hozzájuk tartózó költség-meghatározó tényező nagyságának függvényében, egyenes arányban kell a hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez hozzárendelni. A függő homogén költségkategóriák költségét azon független homogén költségkategóriák hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez hozzárendelt költségének arányában kell szétosztani, melyekkel a függő homogén költségkategória függőségi viszonyban áll.

4. Az FDC módszertan alkalmazásakor a költségkategóriák teljes költség tömege felosztásra kerül.

E/2. Az FDC modellépítési lépések

5. A modellépítés *első* lépése a homogén költségkategóriák meghatározása és a költségek homogén költségkategóriákba sorolása.

A modellépítés *második* lépése a hálózati elemek és üzleti tevékenységek meghatározása. A kötelezett szolgáltatónak úgy kell kialakítania a HCA-FDC költségmodellek hálózati elemeit és üzleti tevékenységeit, hogy azok egységköltségeiből az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás és az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás szolgáltatásoknak egységköltsége összeállítható legyen.

A modellépítés *harmadik* lépése a független homogén költségkategóriák költségeinek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő felosztása.

A modellépítés *negyedik* lépése a függő homogén költségkategóriák költségeinek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő felosztása.

A függő és a független homogén költségkategóriák összerendelése során a kötelezett szolgáltatónak a költségszámítás dokumentációjában részletesen indokolnia kell azt, hogy az adott függő homogén költségkategóriát milyen okok miatt tekintette függőségi viszonyban állónak a kötelezett szolgáltató által feltüntetett független homogén költségkategóriákkal.

A modellépítés *ötödik* lépése a hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségeinek meghatározása, majd ezen egységköltségekből a szolgáltatások egységköltségének meghatározása.

E/3. A költségmodellek adatforrásai

6. A modell bázisévi adatai a modellt építő szolgáltató legfrissebb, lezárt, auditált számviteli adatai. A modellhez szükség van továbbá a bázisévet megelőző év végi auditált mérlegadatokra is.

7. A díjak számításának alapjául szolgáló költségtömeg csak olyan költségeket és ráfordításokat tartalmazhat, amelyek a jelen határozat hatálya alá tartozó szolgáltatások nyújtása miatt merülnek fel. A kizárásra kötelezett költségtömeg elkülönítése egy e célra létrehozott technikai jellegű tevékenységhez rendelendő.

8. A pénzügyi és a naturáliában kifejezett (pl. üzemóra) adatoknak ugyanarra a bázisévre kell vonatkozniuk, és két teljes évre vonatkozó előrejelzéseket kell tartalmazniuk.

E/4. A homogén költségkategóriák kialakítása

9. A költségalapot alkotó költségek a modellben homogén költségkategóriákba (HCC) sorolandók. Minden egyes homogén költségkategóriának költségmeghatározó tényezővel és hozzárendelt lineáris költségfüggvénnyel (CVR) kell rendelkeznie.

10. A HCC-k a következő költségtípusonként kategorizálandók:

a) tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült tőkeköltségek (WACC),

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

b) tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült értékcsökkenési költségek (DEPR),

c) működő tőkével (WC) kapcsolatos tőkeköltségek,

d) működési költségek és ráfordítások (OPEX),

Egy homogén költségkategória a jelen bekezdés a), b), c) és d) pontjában említett költségfajták közül csak egy kategóriába sorolható.

Jelen bekezdés a) és b) pontjában említett költségfajtákra az alábbi homogén költségkategóriák létrehozása javasolt, így különösen:

HCC megnevezése
Torony
Antennatorony
Antenna
Antennarendszer
Rövidhullámú adóberendezés
Középhullámú adóberendezés
URH adóberendezés
TV adóberendezés
Átjátszó adó
DVB-T
Energiaellátó berendezések
Műszerek
Klíma
Irodai felhasználói szoftverek
Nem felhasználói szoftverek
Informatikai hálózat
Telek
Iroda épület
Technológiai épület
Garázs
Raktár
…

11. További követelmény, hogy az OPEX személyi jellegű költségei és ráfordításai (OPEX pay) külön költségkategóriá(k)ba kerüljenek, elválasztva az egyéb működési költségektől és ráfordításoktól (OPEX non-pay). Ez utóbbin az anyagjellegű ráfordításokat és az egyéb ráfordítások és egyéb bevételek egyenlegét értjük.

12. Minden egyes homogén költségkategóriát egyértelműen be kell sorolni a független vagy a függő kategóriákba, azokat a CVR-eket pedig, amelyekre ezek támaszkodnak, dokumentálni kell.

13. A működő tőkét alkotó mérlegtételek az alábbi öt kategóriába sorolandók: kiskereskedelem, nagykereskedelem, hálózat, támogató tevékenységek, pénzeszközök, valamint a „Rövid lejáratú kötelezettségek” esetében szükséges „tőkeköltség által már tartalmazott tételek”. Ez utóbbiba kerüljön minden olyan rövid lejáratú kötelezettség, ami tartalmilag a tőkeköltség része (pl. osztalék, társasági adó, és az ezekkel kapcsolatos egyéb rövid lejáratú kötelezettségek). Ez utóbbi kategória értéke után tőkeköltség nem vehető figyelembe. Az első négy kategóriára HCC létrehozása javasolt. A működő tőke mértékének alapját a bázisév átlaga képezi. Az átlag a működő tőke év eleji, valamint év végi értéke számtani átlagaként számítandó.

14. A tőkeköltség számításánál az NBV bázisévi számtani átlagát kell figyelembe venni.

15. A befejezetlen beruházással kapcsolatos költségek esetén értékcsökkenési leírás nem számolható el, de a tőkeköltség számításakor az eszköz bruttó értéke figyelembe veendő.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

16. Pénzügyi lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei a WC és DEPR homogén költségkategóriákban kell, hogy megjelenjenek, az OPEX költségkategóriákban - a halmozódás elkerülése végett - nem. Amennyiben ettől a szolgáltató mégis eltérni kényszerül, a modell dokumentációjának részletes magyarázattal kell szolgálnia az eltérés okairól, megvalósításáról és a költségalapra vonatkozó hatásáról.

17. Működési lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei az OPEX homogén költségkategóriákban kell, hogy megjelenjenek, a DEPR és WC költségkategóriákban - a halmozódás elkerülése végett - nem.

E/5. Az országos analóg földfelszíni rádió és televízió műsorszórási szolgáltatásokhoz tartozó hálózati elemek meghatározása

18. A műsorszóró szolgáltató hálózati elemeit az országos analóg földfelszíni rádió és televízió műsorszórási szolgáltatásának költségei szempontjából a hálózati elemeket a különböző típusú adóberendezések szerint, illetve ezen belül adóteljesítményenként (kW-ig) javasolt megadni az alábbi szerkezetben:

Hálózati elem megnevezése		
		Adóteljesítmény(kW-ig)
Rádióadók		
	Rövidhullámú rádió adóberendezések (RH)	
		5
		20
		100
		250
	Középhullámú rádió adóberendezések (KH)	
		1
		5
		10
		15
		20
		25
		40
		75
		135
		150
		300
		500
		1000
		2000
	Ultrarövidhullámú rádió adóberendezések (URH)	
		0,5 mono/sztereo
		1 mono/sztereo
		2 mono
		2 sztereo
		3 mono
		3 sztereo
		5 mono

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

		5 sztereo
		10 mono
		10 sztereo
Televízióadók		
	Nagyadók (1kW-nál nagyobb teljesítményű adók)	
		1
		2
		3
		4
		5
		6
		8
		10
		15
		20
		40
	Kisadók (1kW-nál kisebb teljesítményű adók)	

E/6. Hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségének kiszámítása

19. A hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségének meghatározása a hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez rendelt teljes költségtömeg és a bázisévben felmerülő éves vonatkozó szolgáltatásmennyiség[1] hányadosaként történik. Amennyiben egy hálózati elemhez több, eltérő mértékegységű szolgáltatásmennyiség tartozik, a hálózati elem költségtömegét arányosítással meg kell osztani a szolgáltatások között és ezután szolgáltatásonként külön-külön egységköltséget kell megállapítani.

20. Az adott időszakban értékesítésre kerülő szolgáltatásmennyiséget a szolgáltató átlátható, objektív információkkal alátámasztott számításokkal köteles hitelesíteni. Abban az esetben, ha a felmerülő szolgáltatásmennyiség értéke objektív információkra épülő számítások alapján nem határozható meg, a szolgáltató becslést alkalmazhat. Ez utóbbi esetben a szolgáltató köteles a becslés alapjául szolgáló paramétereket és feltételezéseit áttekinthető módon rögzíteni olyan formában, hogy azok az arra jogosult harmadik fél számára értelmezhetőek legyenek.

E/7. A modellel szemben támasztott részletes funkcionális követelmények és a modell dokumentációja

21. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell a költségalapba bevont és az abból kizárt kiskereskedelmi- és nagykereskedelmi termékek/szolgáltatások pontos listáját.

22. Olyan modellt kell kidolgozni, amely tartalmazza a következő táblázatban bemutatott rétegek szerint felépülő számítási modellt.

Szint	Leírás
Kivonatoló, átalakító és feltöltési szint (KÁF)	Adatot nyer ki a különböző adatforrásokból (főkönyv, tárgyi eszköz-nyilvántartás, műszaki modellek, adók üzemóra adatai stb.), és ezekkel tölti fel az alap adatbázist/adatállományt.
Adatszint	Az adatbázisban lévő adatokat jól strukturált adattáblákban tárolja. A felhasználók alapadatait is tartalmazza (pl. bejelentkezési adatok, fizikai elhelyezkedési adatok, kiinduló lista stb.).

1 a szolgáltatás-mennyiség az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás esetén az RH, KH, URH rádióadók üzemóra adatait jelenti. Az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás esetén a televízió adók üzemóra adatait jelenti.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Üzleti szint	A kalkulációk lényegét tartalmazza, és az érvényes adatállományon alapszámításokat végez.
Felhasználói szint	Lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy megnyissa, módosítsa és szerkessze az adatállományt, lefuttassa a modellt, és elemezze a kapott eredményeket.

23. A szolgáltatóknak a Tanács által elvégezhető értékelés érdekében MS Excel szoftverrel kell költségmodelljeiket elkészíteniük és a szabályozónak benyújtaniuk.

24. Az alkalmazásokkal kapcsolatos követelmények:

a) A modell mellé csatolni kell a rendszerkövetelmények leírását, amely tartalmazza

aa) az alkalmazások alapjául szolgáló operációs rendszert (azaz Windows NT, Windows 2000, Windows XP stb.)

ab) az alapul szolgáló alkalmazás verziójának pontos meghatározását (azaz MS Excel 98, , MS Excel 2000 stb.)

ac) a merevlemezre mentett futtatáshoz szükséges környezetet (szükséges-e és ha igen, akkor milyen környezetet (pl. könyvtárszerkezetet) kell létrehozni, és hogyan kell abba behelyezni [lementeni] a modellt ahhoz, hogy annak működését és megfelelőségét a hatóság képviselői vizsgálni tudják).

b) A modell a beadványpéldányról csak olvasható (read only) formában nyitható meg a benyújtott modell és az adatok épségének megőrzése érdekében.

c) A modell átláthatósági vizsgálatának érdekében úgy kell azt elkészíteni, hogy futtatható legyen a beadványpéldánytól eltérő helyen (írható/writable) környezetben (merevlemez/HDD) is. Az ehhez szükséges környezet létrehozásához szükséges információkat a dokumentációban fel kell tüntetni.

d) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett sorokat vagy oszlopokat tartalmazhat.

e) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett munkafüzeteket tartalmazhat.

f) A cellákat és a munkafüzeteket nem szabad védelemmel ellátni (jelszóval vagy más módon) és nem szabad zárolni sem.

g) A képleteknek láthatóknak kell lenniük.

h) A makróknak hozzáférhetőknek, és read only körülmények között is futtathatóknak kell lenniük.

i) A modell dokumentációjának teljes körű logikus levezetést kell tartalmaznia.

Ha a modellt a szolgáltató megbízásából független tanácsadó készíti el, ezt a felet fel kell kérni, hogy tegye lehetővé, hogy a hatóság és a hatóság által bevont tanácsadók hozzáférjenek a modellhez. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell a szolgáltató és tanácsadójának írásos nyilatkozatát arról, hogy hozzájárulnak ahhoz, hogy a modell vizsgálatában előbb felsorolt, érintett felek hozzáférhessenek a modellhez. A hatóság és a hatóság által bevont tanácsadóknak titoktartási megállapodásokat kell aláírniuk mind a szolgáltatókkal, mind pedig a szolgáltató által bevont tanácsadókkal.

25. A modellek használatával kapcsolatos követelmények:

a) *Átláthatóság.* A modellt alkalmassá kell tenni arra, hogy a hatóság vagy az általa bevont tanácsadók vizsgálhassák annak működését. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni legalább a bemenő és a számított adatokat, illetőleg az alábbi változtatható értékeket:

aa) Közvetlen értéket tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: fehér)

ab) Cellahivatkozásos értéket tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: világoskék)

ac) Közvetlen értéket tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világossárga)

ad) Cellahivatkozásos értéket tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világos-zöld)

ae) Eredmény (keresett költség-alapú ár (javasolt betűforma: félkövér sötétkék)

b) *Működésbiztonság.* A modellt alkalmassá kell tenni arra, hogy annak vizsgálata/működtetése során minimális legyen a véletlen hibássá vagy működésképtelenné tétel veszélye. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni az alábbi változtatható értékeket:

ba) Számított értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: világos rózsaszín)

bb) Makróprogram-értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: narancssárga)

c) A bemenő adatok és paraméterek modellbéli eredetije csak munkalap-cellákban lehet (a makró-programok és a nevesített argumentumok <Named arguments> is az eredeti cellákból kiolvasva használhatják föl őket).

d) Azokat a bemenő adatokat és a paramétereket, amelyek változtatásával a végeredmény nem áll elő automatikusan, el kell látni megjegyzésekkel arra vonatkozóan, hogy változtatásuk esetén mit kell még tenni (például megnyitni és frissíteni vagy 'makrófuttatni') ahhoz, hogy a módosítás hatása a végeredményben is tükröződjön.

e) A képleteken felüli automatizmus (pl. makroprogramok írása) csak akkor elfogadható, ha azok megfelelő módon futtathatók akkor is, ha a bemenő adatokat vagy paramétereket változtatjuk.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

26. A modelleket az alábbi dokumentumokkal kell alátámasztani:

a) átfogó Felhasználói Útmutató, amely fejezeteinek az alábbi témákat kell lefedniük:

aa) Módszertani leírás. A szolgáltató modelljének áttekintő és részletes leírása különös tekintettel a határozatban elő nem írt módszertani megoldásokra.,

ab) a modell megnyitásának módja,

ac) az adathalmaz kiválasztása,

ad) adatok szerkesztésének módja, azaz hogyan kezeli a modell az esetleges adatváltoztatást (közvetlenül a modellben szerkeszthetők az adatok, vagy csak az adatbázison keresztül),

ae) a modellfuttatási opciók, és

af) a modell eredményei;

b) minden egyes műszaki almodell részletes leírása, beleértve az alkalmazott tervezési szabályokat,

c) a CVR-ek egyértelmű dokumentációja, minden egyes CVR-re meghatározva a költségmeghatározó tényezőt,

d) nem Műszaki Funkcionális Specifikáció (NTFS): az NTFS-nek tartalmaznia kell az Üzleti Szint teljes körű logikai leírását, ideértve a számszerű példákat is,

e) a Teszt Program átfogó leírása, valamint a modellen lefuttatott Teszt Program eredményei. Külön tesztprogram hiányában a modell ellenőrzési pontjai, valamint az elvégzett számszaki, logikai és egyéb ellenőrzések részletes leírása szükséges,

f) ha a modellt megbízott független külső tanácsadó készítette, csatolni kell ezen fél hozzájáruló nyilatkozatát, amely alapján a hatóság és a hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a modellhez.

27. A modellt és a hozzá tartozó adatokat egy írásos példányban és CD-ROM-on legalább 3 (három) példányban kell benyújtani.

28. A kötelezett szolgáltatók által benyújtott modelleket az alábbi dokumentációval kell alátámasztani:

a) átfogó modelldokumentáció a 25. pontban leírtak szerint;

b) kötelezett szolgáltatók bevont tanácsadóinak jóváhagyása arra vonatkozóan, hogy a hatóság és a hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a szolgáltató modellje támogatására készített jelentéseihez vagy modelljeihez;

c) A kötelezett szolgáltató könyvvizsgálójának nyilatkozata a modellben szereplő adatok hitelességéről. A nyilatkozatnak legalább az alábbiakra kell kiterjednie:

ca) A modell bemenő pénzügyi adatainak egyezősége az auditált eredménykimutatás és az auditált mérleg adatokkal;

cb) Az immateriális javak és tárgyi eszközök bruttó értékének egyezősége kötelezett szolgáltató eszköz nyilvántartási rendszereiben található adatokkal;

cc) A költségmodellekben felhasznált műszaki nyilvántartási adatok egyezősége a kötelezett szolgáltató műszaki nyilvántartási rendszereiben található adatokkal;

cd) A modellben felhasznált tény naturália adatok (pl. adók üzemóra adatai) egyezősége a kötelezett szolgáltató számlázási, illetve egyéb nyilvántartási rendszereiben szereplő adatokkal.

29. A kötelezett szolgáltató a határozat szerinti kötelezettsége teljesítése során a sugárzási díjakat az alábbi szerkezetben köteles számítani:

Rádió műsorszórás szolgáltatás költségalapú sugárzási díjai

1. tábla

Adóteljesítmény (kW-ig)	Általános forgalmi adót nem tartalmazó díjak (Ft/óra)	Általános forgalmi adóval növelt díjak (Ft/óra)
d) Rövidhullámú műsorszórás		
5		
20		
100		
250		

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

e) Középhullámú műsorszórás

1		
5		
10		
15		
20		
25		
40		
75		
135		
150		
300		
500		
1000		
2000		

d) Ultrarövidhullámú műsorszórás

0,5 mono/sztereo		
1 mono/sztereo		
2 mono		
2 sztereo		
3 mono		
3 sztereo		
5 mono		
5 sztereo		
10 mono		
10 sztereo		

Televízió műsorszórás szolgáltatás költségalapú sugárzási díjai

2. tábla

Adóteljesítmény (kW-ig)	Általános forgalmi adót nem tartalmazó díjak (Ft/óra)	Általános forgalmi adóval növelt díjak (Ft/óra)

a) Nagyadók (1 kW-nál nagyobb teljesítményű adók)

1		
2		
3		
4		
5		
6		
8		
10		

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

15		
20		
40		

b) Kisadók (1 kW-nál kisebb teljesítményű adók)

F. A legnagyobb kedvezményt jelentő díjak kiszámításának módszere

A Tanács a legnagyobb kereskedelmi kedvezmény meghatározására a következő számítást írja elő:

1) A televízió és rádió műsorszórást igénybevevő összes szolgáltató esetében a kötelezett szolgáltató számítsa ki a tényleges szolgáltatás árát a jelenleg (a határozat tervezetének nemzeti konzultációra történő közzétételekor) hatályos szerződés szerinti tényleges árakon, valamint a rádió és televízió műsorszórás legmagasabb díjairól szóló, a 32/2004. (XII. 26.) IHM rendelettel módosított 2/2003. (II. 7.) IHM rendelet (a továbbiakban: Díjrendelet) szerinti maximált árakra vonatkozó számítás szerint.
2) Amely szolgáltatónál a két ár aránya a legkisebb, az kapja a legnagyobb kedvezményt, és az így kapott arány jelenti a legnagyobb kedvezményt.
3) A legnagyobb kedvezményhez tartozó díjakat a kötelezett szolgáltató a következők szerint számítsa ki: a legnagyobb kedvezmény arányával szorozza a Díjrendelet szerinti maximált díjakat.
4) Az így kapott díjakat módosíthatja a megbízhatósági mutató szerinti díjeltérítés arányában, így a konkrét megbízhatósági mutatónak megfelelő legnagyobb kedvezményt tartalmazó díjak jönnek létre.

Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa DH-2644-2/2008. számú határozat rendelkező részének II. számú melléklete

A Tanács határozata rendelkező részének C/II pontjában a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség keretében kirótt maximált sugárzási díjak

Az AH mentesül a C/I pont szerinti, a Határozat rendelkező részének I. számú mellékletében meghatározott költségszámítási módszer alkalmazásának kötelezettsége alól, amennyiben a jelen határozat közlésétől számított 40 napon belül a Tanács részére írásban nyilatkozik, hogy a jelen mellékletben meghatározott maximált mértékű sugárzási díjakat alkalmazza.

A jelen határozat szerint az AH köteles az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatások műsorszórási díjait úgy kialakítani, hogy az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás adóberendezésenkénti, adóteljesítménye (névleges rádiófrekvenciás kimenő teljesítménye) szerint meghatározott díjai nem haladhatják meg

a. az 1. számú táblázatban szereplő díjakat a díjhatározat kiadását követő hónap első napjától 2009. június 30-ig tartó időszakban,
b. a 2. számú táblázatban szereplő díjakat a 2009. július 1-től 2010 június 30-ig. tartó időszakban.

A Kötelezett szolgáltató a maximált díjak második lépcsőjének hatálybalépését követően, az ezt követő öt évben, az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás maximált sugárzási díjait évente (minden év július1-től) csökkenteni köteles az 5. számú táblázatban meghatározott éves korrekciós tényező alkalmazásával, legelőször 2010. július 1-től.

A jelen határozat szerint az AH köteles az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatások műsorszórási díjait úgy kialakítani, hogy az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás adóberendezésenkénti, adóteljesítménye szerint (névleges rádiófrekvenciás kimenő teljesítménye) meghatározott díjai nem haladhatják meg

a. a 3. számú táblázatban szereplő díjakat a díjhatározat követő hónap első napjától 2009. június 30-ig tartó időszakban,
b. a 4. számú táblázatban szereplő díjakat 2009. július 1-től 2010 június 30-ig tartó időszakban.

A Kötelezett szolgáltató a maximált díjak második lépcsőjének hatálybalépését követően, az ezt követő két évben, az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás maximált sugárzási díjait évente (minden év július 1-től) csökkenteni köteles a 6. számú táblázatban meghatározott éves korrekciós tényező alkalmazásával, legelőször 2010. július 1-től.

Az itt meghatározott díjak nem tartalmazzák a műsorszétosztás díját, valamint a frekvencia-lekötési és –használati díjat.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

1. számú táblázat
Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás legmagasabb sugárzási díjai 2009. június 30-ig

Adóteljesítmény (kW-ig)	Általános forgalmi adót nem tartalmazó díjak (Ft/óra)

a) Rövidhullámú műsorszórás

5	1 493
20	8 403
100	27 090
250	67 727

b) Középhullámú műsorszórás

1	555
5	2 048
10	4 464
15	5 603
20	6 033
25	7 481
40	10 360
75	16 348
135	19 613
150	25 013
300	50 025
500	70 962
1000	110 826
2000	213 037

c) Ultrarövidhullámú műsorszórás

0,5 mono/sztereo	446
1 mono/sztereo	631
2 mono	1 585
2 sztereo	1 784
3 mono	2 125
3 sztereo	2 387
5 mono	2 570
5 sztereo	2 779
10 mono	3 355
10 sztereo	3 556

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

2. számú táblázat
Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás legmagasabb sugárzási díjai 2009. július 1-től 2010 június 30-ig

Adóteljesítmény (kW-ig)	Általános forgalmi adót nem tartalmazó díjak (Ft/óra)

a) Rövidhullámú műsorszórás

5	1 461
20	8 220
100	26 501
250	66 254

b) Középhullámú műsorszórás

1	543
5	2 003
10	4 367
15	5 481
20	5 902
25	7 318
40	10 135
75	15 992
135	19 186
150	24 469
300	48 938
500	69 419
1000	108 417
2000	208 405

c) Ultrarövidhullámú műsorszórás

0,5 mono/sztereo	436
1 mono/sztereo	617
2 mono	1 551
2 sztereo	1 746
3 mono	2 079
3 sztereo	2 335
5 mono	2 514
5 sztereo	2 719
10 mono	3 282
10 sztereo	3 479

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

3. számú táblázat
Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás legmagasabb sugárzási díjai 2009. június 30-ig

Adóteljesítmény (kW-ig)	Általános forgalmi adót nem tartalmazó díjak (Ft/óra)

a) Nagyadók (1 kW-nál nagyobb teljesítményű adók)

1	1 494
2	3 573
3	4 778
4	5 970
5	7 454
6	8 205
8	9 705
10	11 938
15	16 356
20	27 706
40	47 115

b) Kisadók (1 kW-nál kisebb teljesítményű adók)

1 kW-nál kisebb teljesítményű adók	1 170

4. számú táblázat
Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás legmagasabb sugárzási díjai 2009. július 1-től 2010. június 30-ig

Adóteljesítmény (kW-ig)	Általános forgalmi adót nem tartalmazó díjak (Ft/óra)

a) Nagyadók (1 kW-nál nagyobb teljesítményű adók)

1	1 401
2	3 350
3	4 479
4	5 597
5	6 988
6	7 693
8	9 099
10	11 192
15	15 334
20	25 974
40	44 171

b) Kisadók (1 kW-nál kisebb teljesítményű adók)

1 kW-nál kisebb teljesítményű adók	1 097

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

5. számú táblázat
Az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás sugárzási díjának éves korrekciós tényezője

Korrekciós tényező	-3 %

6. számú táblázat
Az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás sugárzási díjának éves korrekciós tényezője

Korrekciós tényező	-4 %

Indokolás

A Tanács az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja szerint a 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva, az Eht. 52-57. §-a, a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló módosított 16/2004. (VI. 24.) IHM rendelet (a továbbiakban: IHM rendelet), a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a hatóság által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató (a továbbiakban: IHM tájékoztató) alapján lefolytatta a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására irányuló eljárását az IHM rendelet 1. számú mellékletében 18. számmal megjelölt, *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából”* elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában.

A Tanács a részletes indokolást megelőzően az alábbiakban foglalja össze a *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából”* elnevezésű nagykereskedelmi piacon lefolytatott, a piac speciális sajátosságai okán több szakaszra tagozódó piacelemzési eljárás menetét:

A Tanács a piacelemzési hatósági eljárást 2004. március 3.-án indította el, az adatszolgáltatási kötelezettség előírásának hatósági cselekményével, amelynek keretében az IHM rendeletben meghatározott összes piacra vonatkozóan, egységes eljárásban adatszolgáltatásra hívta fel az elektronikus hírközlési szolgáltatókat (a továbbiakban: Szolgáltatók).

A Tanács piacelemzési eljárása két fő szakaszra tagolódott. A piacelemzés első, adatszolgáltatási, ellenőrzési típusú, döntés-előkészítő szakaszában a Tanács az adatszolgáltatás alapján megismert adatokat feldolgozta, értékelte, továbbá meghatározta az eljárásban az ügyféli jogállással rendelkező szolgáltatók valamint a vizsgálandó alpiacok és szolgáltatások körét. A piacelemzés ellenőrzési típusú eljárási szakasza annak megállapításán túlmenően, hogy mely piacokon szükséges a piacelemzési eljárás lefolytatása, illetve mely szolgáltatók tekinthetők az adott piacon ügyfélnek, alapvetően azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Tanács a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezze és egységes rendszerbe foglalja. A piacelemzés második fő szakaszának alapvető része az egyedi hatósági ügyhöz kapcsolódó, megalapozott hatósági döntés meghozatalához szükséges tényállás tisztázására irányult, amelynek során a Tanács feltárta a piac szerkezetét, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszert, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett információkat, adatokat és tapasztalatokat. Mindezek alapján a Tanács a releváns tényállási elemeket, bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelte, mérlegelte és azokat részletes indokolás mellett hatósági határozatának indokolásába foglalta.

A piacelemzési eljárás eredményeképpen a Tanács meghozta első határozattervezetét, amelyet egyeztetés céljából közzétett. Az első határozattervezetre beérkezett észrevételek – különös tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) észrevételére - alapján egyértelművé vált, hogy a „Vezetékes műsorterjesztés” nagykereskedelmi piacán (a továbbiakban: vezetékes műsorterjesztési piac vagy kábelpiac) további elemzése szükséges a piacelemzési eljárás keretében.

Mindezekre tekintettel a Tanács a piacelemzési eljárás érdekében, ugyanakkor attól elkülönülten, 2005. augusztus 8.-án a kábeltelevíziós szektort érintő széleskörű, nem hatósági, döntés-előkészítési jellegű, piacfelmérő, elemző és értékelő projektet indított (a továbbiakban: KTV Projekt), a kábeles műsorterjesztési piac átfogó megismerése és a vezetékes műsorterjesztéssel kapcsolatos szabályozáspolitika megalapozása céljából. Ennek érdekében a Tanács egy további, meghatározott irányú adatszolgáltatást is elrendelt a kábelszolgáltatók tekintetében a kábelpiac feltérképezése valamint a piacmeghatározás, illetve piacelemzés érdekében szükséges adatok összegyűjtése és megismerése céljából. A KTV Projekt lezárását követően a Tanács piacfelmérő, elemző és értékelő eljárása és a kábelszolgáltatók adatszolgáltatásában megmutatkozó együttműködés eredményeként létrejövő konzultációs anyag megállapításai és eredményei a vezetékes műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca vonatkozásában a piacelemezési eljárásban felhasználásra kerültek.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács tehát a KTV Projekt eredményeit a piacelemzési eljárás második szakaszában, mint releváns tényállási elemet a hatósági eljárás részévé tette. A Tanács továbbá a piacelemzési eljárás második szakaszában - 2006. tavaszán és októberben - további adatszolgáltatást is elrendelt. A piacelemzési eljárás első és második szakaszának eredményeit, az első határozattervezet megállapításait, az arra érkezett észrevételeket, a KTV Projekt eredményeit, az azt lezáró konzultációs anyagot és az arra érkezett észrevételeket, a piacelemzési eljárás második szakaszában szolgáltatott adatokat, a nyilvánosan hozzáférhető adatokat, a szakértői becsléseket, következtetéseket, valamint a hatósági nyilvántartások adatait a Tanács összességükben értékelte, elemezte, vizsgálta, rendszerezte a jogszabályoknak megfelelő, megalapozott és garanciális jogosultságokat érvényesítő hatósági döntés meghozatala érdekében.

A Tanács a jelen határozat rendelkező részében foglalt döntését az alábbi részletes indokolással támasztja alá:

1. A piacelemzési eljárás első szakasza (adatszolgáltatási, ellenőrzési típusú, döntés-előkészítő szakasz)

A Tanács 2004. március 3.-án, DH-1125-/2004. sz. határozatával, a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében, az Eht. 52. § (2) bekezdése és az Eht. 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 30 napos adatszolgáltatási kötelezettséget rendelt el valamennyi Szolgáltató számára a piacmeghatározás, illetve piacelemzés érdekében szükséges adatok összegyűjtése és megismerése céljából.

Az elrendelt adatszolgáltatás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a piacelemzési eljárás során valamennyi piacon a köztudomású tények alapján az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. A szolgáltatott adatokat a Tanács a tényállás tisztázása során értékelte és elemezte.

A Tanács a piacelemzési eljárás során a szolgáltatóktól közvetlenül az adatszolgáltatás keretében kérdőíven bekért adatokat (kérdőíves adatok), a műsorszóró nagykereskedelmi szerződéseket (szerződéses adatok), illetve a piackutatási eszközökkel – az előfizetőktől és a szolgáltatóktól – beszerzett adatokat (piackutatási adatok) és a nyilvánosan (pl.: általános szerződési feltételekben, nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat (nyilvános adatok) elemezte.

2004. májusában a Nemzeti Hírközlési Hatóság megbízása alapján a TÁRKI Zrt. 2004. májusában piackutatást végzett *„A rádió és televízió műsorszórás használata a 14 éves és idősebb lakosság körében”* címmel. A TÁRKI Zrt. a vizsgálatot a telefonos kérdezéses módszer alkalmazásával 1005 fős, a magyar társadalmat nem, kor, lakóhely településtípus szerint kialakított reprezentatív mintán végezte el. A TÁRKI által lefolytatott vizsgálat eredményei szintén beépítésre kerültek a piacelemezés folyamatába.

2. A piacelemzési eljárás második szakasza (tényállás tisztázása és a hatósági döntés meghozatalának eljárási menete)

2.1. Egyeztetés az érdekeltekkel az első határozattervezet tárgyában

A Tanács a piacelemzési eljárás második szakaszát lezárva a rendelkezésre álló, a fentiekben megjelölt adatok és információk elemzése alapján elkészítette első határozattervezetét, amelyet 2005. február 10.-én az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve internetes oldalán, valamint 2005. február 21.-én a Hírközlési Értesítő IV. évfolyam 02. számában közzétett.

Az érdekeltek első határozattervezetre beérkezett észrevételeit a Tanács feldolgozta. A figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételek, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokai jelen határozat Indokolásának „D/I” fejezetében találhatóak. A beérkezett észrevételek, különös tekintettel a GVH a határozattervezettel kapcsolatos észrevételére - amelyben a GVH felhívta a Tanács figyelmét arra, hogy álláspontja szerint a vezetékes műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca is érintett piacként azonosítandó – mérlegelése alapján a Tanács azt a következtetést vonta le, hogy a *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából”* elnevezésű nagykereskedelmi piac mélyebb megismerése, azaz a vezetékes műsorterjesztési piac elemzése is szükséges.

2.2. KTV Projekt

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében, ugyanakkor attól elkülönülten az első határozattervezet egyeztetését követően beérkezett – különösen a GVH által előterjesztett - észrevételek hatására, továbbá szabályozói és hírközlés politikai döntéseinek megfelelő előkészítése érdekében 2005. augusztus 8.-án megindította a kábeltelevíziós szektort érintő széleskörű piacfelmérő, elemző és értékelő, nem hatósági, döntés-előkészítési jellegű, piacfelmérő, elemző és értékelő felmérését, a KTV Projektet. A KTV Projekt keretében a Tanács elvégezte a vezetékes (koaxiális infrastruktúrán működő) műsorterjesztési piac átfogó, jövőbe mutató elemzését a vezetékes műsorterjesztéssel kapcsolatos szabályozáspolitika megalapozása céljából. A KTV Projekt célja a hazai vezetékes műsorterjesztési ágazat versenyelemzése

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

volt a szabályozói hatásvizsgálatok és szabályozói döntések megalapozása céljából, továbbá a hazai KTV piacról rendelkezésre álló adatok bővítése. Emellett a KTV Projekt feladata volt - a hazai kábeltelevíziós szektor, a piac jelenlegi helyzetének és várható fejlődésének, a piaci szereplők elvásásainak teljesebb megismerése érdekében - a kábeltelevíziós piac keresleti és kínálati oldal elvárásairól, törekvéseiről, illetve a többelemű szolgáltatásokkal és a digitalizációval kapcsolatos attitűdjeiről történő empirikus felmérés végzése.

A KTV Projekt keretében a Tanács az Eht. 152. § (1) bekezdése szerint 30 napos adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő valamennyi műsorterjesztést végző elektronikus hírközlési szolgáltató számára. A KTV Projekt során az adatszolgáltatás alapján beérkezett adatok elemzése mellett felmérésre került a piac szerkezete, szereplői és a változások várható tendenciái, a piaci szereplők döntési mechanizmusai, az ágazat fejlettsége, súlya, potenciálja az elektronikus hírközlési szektorban, egyéb piacbefolyásoló tényezők, a szabályozástechnikai lehetőségek, az értéklánc mentén kapcsolódó piacok vizsgálata, a műsorterjesztés egyéb platformjai, a kábeles infrastruktúrán nyújtott hang-, adat és internet szolgáltatások piaca. A KTV Projekt során figyelembe vételre kerültek a kábelpiac, a médiapiac és a tágabb értelemben vett műsorterjesztés meghatározó nemzetközi trendjei, valamint fejlődési kilátásai, különös tekintettel az erősödő konvergencia-folyamatokra és a multiplatform versenyre. Elvégzésre került a hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján a vezetékes műsorterjesztés szabályozási eszközrendszerének átfogó, a KTV értékláncon alapuló analitikus áttekintése. A fókuszban a vezetékes műsorterjesztés hazai piacának versenyelemzése állt, a KTV piaci információk szisztematikus összegyűjtése és strukturált elemzése alapján. Mindez célirányos empirikus felmérések, strukturált mélyinterjúk és másodelemzések alapján történt. A KTV Projekt keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a kábelpiacon az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. Az adatszolgáltatás körében megismert adatokon túlmenően a Tanács megvizsgálta a kábelpiac elemzése szempontjából releváns, nyilvánosan (pl.: nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat, valamint a társhatóságok által nyilvánosságra hozott információkat, az IRG és az ERG nyilvánosan elérhető honlapjain foglaltakat, valamint a Tanács saját nyilvántartásainak adatait is felhasználta.

A Tanács a KTV Projekt keretében a KSH „Kábeltelevízió-szolgáltatások Magyarországon, 2003-2004." c. időszaki kiadványában foglalt adatokat is elemezte.

A KTV Projekt keretében 2005. végén elvégzett helyzetelemzés leglényegesebb megállapításait, illetve a rendelkezésére álló szabályozási eszközök összefoglalását a Tanács konzultációs anyagban tette közzé 2006. május 10.-én a honlapján, és az abban megfogalmazott kérdésekre 2006. június 15-ig várta a konzultációban részt venni kívánók véleményét. A konzultációra beérkezett válaszok és észrevételek összefoglalóját a Nemzeti Hírközlési Hatóság 2006. szeptember 20.-án publikálta honlapján. A Tanács 2006. június 13.-án szóbeli konzultációt is tartott a kábelszolgáltatókkal a KTV Projekt konzultációs anyag kapcsán.

2.3. A második határozattervezet meghozatala

Az első határozattervezetre érkezett GVH észrevételek és a KTV Projekt eredményeképpen egyértelművé vált, hogy a piacelemzési eljárás második szakaszában a kábelpiac elemzése is szükségessé válik és ezért a KTV Projekt eredményeinek a piacelemzési eljárás második szakaszában történő felhasználása és elemzése szükséges. A KTV Projekt eredményeit, azok relevanciájára tekintettel, a Tanács a piacelemzési eljárás részévé tette. A KTV Projekt piacelemzési eljárásban történő alkalmazása teremti meg – e tekintetben is – az ügyfelek számára biztosított eljárási garanciák maradéktalan érvényesülését, hiszen az eljárás során a KTV Projekt irataira, eredményére vonatkozóan nyilatkozatot, észrevételt tehetnek, valamint a jelen hatósági ügyet érdemben lezáró hatósági döntés keretében azok ellen is jogorvoslattal élhetnek. A Tanács már a KTV Projektet elindító DH-16262/2005. határozatban a felhívta a szolgáltatókat arra, hogy amennyiben nem járulnak ahhoz hozzá, hogy a KTV Projektben szolgáltatott adataik a piacelemzési eljárásban is felhasználásra kerüljenek, úgy erre vonatkozóan tegyenek kifejezett nyilatkozatot. A vezetékes műsorterjesztést végző elektronikus hírközlési szolgáltatók nagy része nem tett adatfelhasználást tiltó nyilatkozatot, azok tekintetében pedig, akik a KTV Projekt során nem járultak hozzá adataik piacelemzési eljárásban történő felhasználáshoz vagy adatszolgáltatási kötelezettségüket nem vagy hiányosan teljesítették, illetve azon szolgáltatók számára, akiknek az adataiban feltételezhetően változás következett be és ezért az adatait aktualizálni kellett, a Tanács 2006. márciusában és áprilisában a tényállás megfelelő tisztázása érdekében az Eht. 52. § (2) bekezdése és az Eht. 151. § (1) és (2) bekezdései szerint adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő. A piacelemzési eljárás második szakaszában feldolgozásra kerültek azon kábelszolgáltatók adatlapjai is, akiknek a KTV Projekt adatgyűjtési fázisának lezárását követően érkezett be adatszolgáltatása. Ezáltal a KTV Projekt adatai, eredményei és megállapításai a piacelemzési eljárás második szakaszában teljes körűen beemelésre és beépítésre kerültek a hatósági eljárás folyamatába.

A piacelemzési eljárás második szakaszában a Tanács 2006. októberében adatokat kért be a Magyar Kábelkommunikációs Szövetségtől és a Magyar Kábeltelevíziós és Hírközlési Szövetségtől (a továbbiakban: Szövetségek), ugyanis a tényállás tisztázása körében felmerült, hogy a Szövetségek rendelkezhetnek olyan szerződésmintával vagy szerződés formanyomtatvánnyal, amelynek tárgya a kábelszolgáltatók és a műsorszolgáltatók közötti műsorterjesztési szolgáltatás

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

és amelyet a Szövetség tagjai egységesen vagy nagy gyakorisággal használnak. A Tanács ezen adatszolgáltatás eredményeit is elemezte és beépítette a határozatba.

A Tanács megbízása alapján 2006. októberében, majd 2008 januárjában, a Deloitte Üzletviteli és Vezetési Tanácsadó Zrt. a magyarországi földfelszíni műsorszóró szektor tekintetében, az Antenna Hungária Zrt. vonatkozásában tanulmányt készített az átlagos súlyozott tőkeköltség (WACC) értékének meghatározása céljából. A Tanács a „Költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség megfelelő előkészítése érdekében dolgoztatta ki a WACC értéket, amely 2007. januárjában, majd 2008. januárjában az új makrogazdasági adatoknak megfelelően került aktualizálásra. A tanácsadói tanulmány eredményei szintén beépítésre kerültek a határozatba.

2006. október 2.-án és 2007. január 12.-én a hatóság szakértői prenotifikációs megbeszélésen vettek részt az EU Bizottság képviselőivel. A prenotifikációs megbeszélés során a Hatóság képviselői prezentációban ismertették a piacelemzési eljárás eddigi eredményeit és megtárgyalásra került a magyarországi műsorszórási piac és a kábelpiac, illetve a kirovandó kötelezettségek köre. A prenotifikáció eredményeit és az EU Bizottság észrevételeit a Tanács a határozat meghozatalakor messzemenőkig figyelembe vette.

2.4 Egyeztetés az érdekeltekkel a második határozattervezet tárgyában

A Tanács a piacelemzési eljárás második szakaszának eredményeképpen a rendelkezésre álló, a fentiekben megjelölt adatok és információk elemzése alapján elkészítette második határozattervezetét. A Tanács az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve 2007. február 9-én a hatóság internetes oldalán, illetve 2007. február 26-án a Hírközlési Értesítő 2. számában a második határozattervezetet közzétette.

Az érdekeltek számára a határozattervezet hivatalos lapban történő közzétételtől számítva 20 nap állt rendelkezésre észrevételeik megtételére.

A határozattervezetekre beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait ezen határozat Indokolásának „D/II" fejezete tartalmazza.

2.5 Az észrevételek, a piaci folyamatok és jogszabályi környezet változásának értékelése

A Tanács a beérkezett AH észrevételekkel összefüggésben 2007. április 4.-én adatszolgáltatást kért a műsorszolgáltatóktól arra vonatkozóan, hogy az AH-tól igénybevett országos analóg rádió és televízió műsorszórási szolgáltatás tekintetében a műsorszolgáltatónak volt-e beleszólása abba, hogy az AH által épített országos analóg műsorszóró hálózatba egyedi igény szerint milyen típusú, milyen gyártmányú eszközök kerüljenek beépítésre, valamint az AH-tól igénybevett országos analóg műsorszórási szolgáltatás tekintetében a műsorszolgáltató a szolgáltatást eltérő minőségben kapja-e, mint más műsorszolgáltató.

A Tanács elemezte és értékelte továbbá a Hatóság megbízása alapján az Ariosz Kft. által 2007. júliusában végzett *„Infokommunikációs eszközök használata és médiafogyasztási szokások"* című piackutatási tanulmányt. A kutatás tematikája alapvetően a KTV Projekt empirikus lakossági adatfelvételének moduljára épült, azaz kiterjedt a különböző elektronikus hírközlési és audiovizuális szolgáltatások megítélésére, az azokhoz való hozzáférésre, illetve azok igénybe vételére, az ehhez szükséges eszközökkel való ellátottságra, azok használatára és a vásárlási szándékokra, valamint a különféle digitális többletszolgáltatások iránti fogékonyság és az ehhez kapcsolódó attitűdök mérésére. A 2007. évi felmérésben lényeges új elem volt a rádiózási szokások, a digitális rádiózással kapcsolatos várakozások, valamint a mobiltévé várható lakossági fogadtatásának a vizsgálata. Az Ariosz Kft. a vizsgálatot 1200 háztartást érintő, a magyarországi háztartásokat reprezentáló mintán végezte el. Az Ariosz Kft. által lefolytatott vizsgálat eredményei szintén beépítésre kerültek a piacelemezés folyamatába.

A Tanács az érdemi döntés meghozataláig vezető eljárási szakaszokban folyamatosan figyelemmel kísérte, elemezte, értékelte a piaci folyamatokat, az adatokat (tanulmányok, KSH adatok, szolgáltatói közlemények, honlapok stb.), valamint az egyéb hatósági eljárásokból nyert információkat összesítette, valamint értékelte a műsorszolgáltatók nyilatkozatait és az Eht. 36. § szerinti eljárás eredményeképpen beérkezett észrevételeket.

A Tanács elemezte a műsorterjesztés és digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény 2007. július 11-i hatályba lépésének hatásait.

A Tanács az eljárás során bekért és összesített adatok, észrevételek, a piaci folyamatok tanulmányozása és a jogszabályi környezet változásának értékelése alapján hozta meg érdemi határozatát.

2.6 Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. E kötelezettségének megfelelően a Tanács tárgybani eljárása során a GVH-val együttműködött, egyeztetett, ennek során a versenyhatóság szakmai álláspontját megismerte. A Tanács az első határozattervezetre érkezett GVH észrevételekkel összefüggésben megváltoztatta jelen hatósági ügy körében a piacelemzés koncepcióját és megindította a KTV Projektet, illetve annak eredményeit a piacelemzési eljárásba beépítette. Az együttműködés részletei a határozat Indokolásának „C" fejezetében kerülnek kifejtésre.

2.7. EU Notifikáció

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a tárgybani határozatának tervezetét részletes indokolással együtt 2007….-én megküldte az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozattervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv (38) szakaszára, melynek értelmében, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelem áramlására oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

A Tanács jelen határozatát az Európai Bizottság és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetekre tett észrevételek, kifogások figyelembevételével hozta meg.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra irányadóak az Európai Bizottságnak a „piacelemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2003. július 23-án kiadott ajánlásában (2003/561/EC) foglaltak. Ezen eljárás részletei e határozat Indokolásának „E" fejezetében kerülnek részletezésre.

3. Összefoglalás

A hatósági eljárásban a Tanács érdemben az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott a *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából"* elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából indult ki, meghatározta a szolgáltatási piacokat és megállapította, hogy az "Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás" és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás" nagykereskedelmi piacok a Magyar Köztársaság területén érintett piacnak minősülnek. A Tanács az érintett piacon belül a rendelkező részben foglalt elkülönült piacokat azonosította. Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint – elvégezte az érintett piacokon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kijelölését, valamint e szolgáltatókra az Eht. vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott körben kötelezettségeket határozott meg.

A Tanács jelen határozatba foglalt döntésének meghozatala érdekében elvégzett vizsgálatok, elemzések részletes elemzését a határozat indokolása az alábbiak szerint tartalmazza:

I. Piacmeghatározás

II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

III. Kötelezettségek kirovása

Az érintett piacok megállapítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás (a továbbiakban: piacelemzés vagy piacelemzési eljárás) egy több egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint a Tanács azonosítja az érintett piacokat; elemzi az érintett piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra a XI-XIV. fejezetben foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően jogszabályban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt.

A Tanács határozatának felépítését és tartalmát az egyedi ügy jellegéből fakadó sajátos gazdasági, jogi és műszaki jellemzők alapvetően meghatározzák. A határozat rendelkező részéhez egy külön melléklet kapcsolódik, amely a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség körében teljesítendő FDC költségmodell és legnagyobb kedvezményt jelentő díjak kiszámítása módszerének elkészítéséhez és benyújtásához fűződő kötelezettség telje-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

sítésének tartalmát és formáját határozza meg. A határozat indokolásában került meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint a határozat rendelkező részében meghatározott kötelezettségek értékelésének menete, amely a határozat rendelkező részében előírt egyes kötelezettségek részletes indokolásával zárul. A határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Tanács által feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében a Tanács az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét kifejtette. Ezen túlmenően a Tanács a határozat indokolásban részletesen és külön kitért a határozat meghozatala során alkalmazott, összetett mérlegelési szempontrendszer, a mérlegelést megalapozó tényállási elemek, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretek, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

A Tanács határozatában az elkülönült érintett piacokon, így az "Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás" és „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás" nagykereskedelmi piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította az *Antenna Hungária Zrt.-t*. A piacelemzési eljárás során feltárt versenyprobléma, azaz az Antenna Hungária Zrt. "Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás" és „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás" nagykereskedelmi piacokon jelentkező jelentős piaci erejéből fakadó potenciális versenyproblémák orvoslása érdekében a Tanács a piacelemzési eljárást lezáró határozatának rendelkező részében az *„átláthatóság"*, a *"hozzáférés"*, a *„költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége"* és az *„egyenlő elbánás"* kötelezettségeket rótta ki az Antenna Hungária Zrt. vonatkozásában.

A jelen határozat az első határozattervezethez képest az Antenna Hungária Zrt. tekintetében nem tartalmazza a „számviteli szétválasztás" kötelezettséget, azonban az „átláthatóság", „egyenlő elbánás" és a "hozzáférés" mellett a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettségét is előírja. A „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség keretében a kötelezettséget oly módon írta elő, hogy az AH választása szerint az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási" és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási" nagykereskedelmi szolgáltatásokat HCA-FDC költségmodell alapján számított sugárzási díj ellenében vagy egy, a Tanács által meghatározott maximált díj alatt köteles nyújtani.

A Tanács megállapította, hogy a jelen eljárásban azok az elektronikus hírközlési szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a 18. számú nagykereskedelmi piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak. Ennek megfelelően a beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

A. fejezet

I. Piacmeghatározás

I.1. A PIACMEGHATÁROZÁS MENETE

[1] A Tanács a piacmeghatározás során az IHM rendelet 1. számú mellékletében 18. számmal megjelölt, *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából"*[2] nagykereskedelmi piac IHM tájékoztató szerinti vizsgálatából indult ki, figyelemmel az Európai Bizottság (továbbiakban: Bizottság) Ajánlására, mely piacelemzésre javasolja és ex-ante szabályozás szempontjából érintett piacnak minősíti a *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából"* piacot.[3]

[2] A piacmeghatározás során a Tanács áttekintette a megnevezett nagykereskedelmi piac szolgáltatásait, átviteli infrastruktúráját, vizsgálta a piaci szereplők közötti szerződéses és egyéb jogviszonyokat, a fizetendő díjakat.

2 Amely megegyezik az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlásában 18. számmal jelölt piaccal

3 Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlás Melléklete

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Ezek után megvizsgálta, hogy a megnevezett nagykereskedelmi piac egységes jellemzőkkel bír-e és ennek alapján meghatározta a megnevezett kiindulási piacon belül az alábbi nyolc piacot, mint alpiacot:

1. Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
2. Helyi/körzeti földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
3. Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
4. Helyi/körzeti földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
5. Műholdas műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
6. Mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca
7. Vezetékes műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca
8. Nyilvános telefonhálózaton nyújtott műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca.

A piacok meghatározását a Tanács a műszaki lehetőségek, a helyettesítési viszonyok versenyjogi elvekkel összhangban történt vizsgálata alapján végezte el.

A vizsgált szolgáltatási piacok meghatározása után került sor a földrajzi piacok meghatározására, amelynek során a Tanács a Szolgáltatók hálózatai által lefedett terület nagyságát vizsgálta.

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piacon belül azonosított nyolc piac szabályozási szempontból érintett piacnak tekinthető-e, tehát teljesülnek-e Magyarországon is az Európai Bizottság által a piacok szabályozási szempontból való érintettségének vizsgálatakor alkalmazott ex ante kritériumok [4].

I. 2. JOGSZABÁLYI RENDELKEZÉSEK VIZSGÁLATA, RELEVÁNS SZOLGÁLTATÁS

I.2.1. Jogszabályi rendelkezések vizsgálata

[3] A vizsgált piac a *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából”* elnevezésű nagykereskedelmi piac.

A Tanács a piacelemzés során vizsgálta és elemezte az Eht. elektronikus hírközlési szolgáltatásokra, hálózatokra és tevékenységre vonatkozó általános szabályain túl a vizsgált piaccal kapcsolatban a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény rendelkezéseit (a továbbiakban: Rttv.) és fogalmi rendszerét (műsorszolgáltatás, országos, helyi, körzeti, kiegészítő műsorszolgáltatás, műsorszolgáltató, közszolgálati műsor, műsorterjesztés, műsorszétosztás, műsorelosztás, műsorszórás), valamint a 2007. július 11.-én hatályba lépett műsorterjesztés és digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Dtv.) hatályba lépésének tárgybani piacra gyakorolt lehetséges hatásait.

A Tanács álláspontja szerint az Rttv., az Eht. és a Dtv. alapvetően meghatározza, illetve befolyásolja az elektronikus hírközlési piacon belül a magyarországi analóg rádió és televízió műsorszolgáltatás, az ezzel összefüggő műsorterjesztés, valamint általában véve a magyarországi műsorterjesztés szabályait, továbbá hatással van a piac szerkezetére.

A Tanács figyelembe vette a közösségi és hazai versenyjog meghatározásait és gyakorlatát, mivel az Eht. 52. § (3) bekezdése értelmében *„a Tanács a piacmeghatározást és a piacelemzést a miniszter által rendeletben kihirdetett alapelvek alapján, a versenyjog vonatkozó szabályai szerint végzi el.”* Ezen belül a Keretirányelv[5] 15. cikk (3) bekezdésének megfelelően a legnagyobb mértékben figyelembe vette az Ajánlást és az Iránymutatást[6].

A piacelemzési vizsgálat alá vont szolgáltatókat és szolgáltatásokat a Tanács az Eht. 188. § 13. pontja alapján határozta meg. Ennek értelmében az elektronikus hírközlési szolgáltatás *„nem foglalja magában az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások felhasználásával továbbított tartalmat szolgáltató vagy ilyen tartalom felett szerkesztői ellenőrzést gyakorló szolgáltatásokat… amelyek nem elsősorban az elektronikus hírközlő hálózatokon történő jeltovábbításból állnak.”* Tehát a műsorkészítés és a műsorszerkesztés nem minősül elektronikus hírközlési szolgáltatásnak.

---

4 Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlás (9)

5 Az Európai Parlament és a Tanács 2002/21/EK Irányelve az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról (a továbbiakban: Keretirányelv); OJ 2002.04.24. L108 33

6 Az Európai Bizottság 2002/C 165/03 számú, a piacelemzésről és a jelentős piaci erő értékeléséről az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közösségi szabályozási keretében című iránymutatása; (a továbbiakban: Iránymutatás), kihirdette a 2004. évi 8001. sz. IHM Tájékoztató

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

[4] A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 80. §-a alapján - amely összhangban van a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló, a Tanács 1992. november 19-i 92/100/EGK irányelvvel[7] - szerzői joggal szomszédos jogi védelemben részesülnek a rádió- vagy a televízió-szervezet műsorai. A Tanács tehát minden olyan tevékenységet, amely szerzői vagy szomszédos jogi védelemben részesül, és – szerzői illetve szomszédos jogi védelemmel elismert teljesítményként és tartalomként - műsorkészítésnek, illetve műsorszerkesztésnek tekint.

A fentiek alapján a Tanács az elektronikus hírközlési szolgáltatások és szolgáltatók körét akként határozta meg, hogy azok olyan műsorterjesztési szolgáltatások és szolgáltatók, amelyek nem minősülnek a rádió és televízió műsorsornak, illetve nem részesülnek az Sztv szerinti – bármilyen jogcímen megállapított – védelemben. Ez utóbbiakat a továbbiakban együttesen tartalomszolgáltatóként is hivatkozza a határozat.

[5] Az egyes műsorterjesztési technológiák elnevezésénél a Tanács figyelembe vette az Rttv. és az Eht. fogalmi rendszerét, azzal, hogy a törvényi meghatározások mellett - az egyértelműség okán - a műsorterjesztési mód alapján indokolt technológiai, értelmező, a hírközlési gyakorlatban bevett meghatározásokat (pl. vezetékes vagy kábeles műsorterjesztés) is alkalmazott.

[6] A műsorterjesztési szolgáltatások, mint elektronikus hírközlési szolgáltatások az Eht. alapján szabadon nyújthatók. A vizsgált piac tekintetében azonban az Rttv. VI-VII. fejezete számos olyan rendelkezést tartalmazott, amely befolyásolta a piacra lépést. A Dtv. hatályba lépésével a Rttv. 103-106. §-a, valamint 110. §-a és VI/A (114/A §) és VII. fejezet (115-121 §) hatályon kívül helyezésre került. Mindazonáltal a Tanács elemezte az Rttv. teljes VI-VII. fejezetét, tekintettel arra, hogy a Dtv. hatályba lépése előtt az Rttv. szabályai alakították a magyarországi analóg rádió és televízió műsorszolgáltatás, az ezzel összefüggő műsorterjesztés, valamint általában véve a magyarországi műsorterjesztés piacát.

[7] A Dtv. hatályba lépése előtt a földfelszíni műsorszórási szolgáltatások nyújtását az Rttv. közvetve korlátozta, ugyanis az az azóta hatályon kívül helyezett 103. § (1) bekezdése alapján *„A műsorszórási célú frekvenciát a Nemzeti Hírközlési Hatóság a műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vagy a vele szerződött távközlési szolgáltató számára kijelöli."* Ez azt jelentette, hogy országos analóg televízió és rádió műsorszórást kizárólag az Országos Rádió és Televízió Testület (a továbbiakban: *ORTT*) által pályázat alapján nyertesnek nyilvánított műsorszolgáltató vagy a vele szerződést kötött műsorszóró végezhetett. Az országos műsorszolgáltatási jogosultság elnyerését követően a műsorszolgáltatók és az AH között műsorszórási szerződések kerültek megkötésre. A Dtv. 14. § (3)-(4) bekezdése jelenleg az alábbi módon szabályozza a frekvenciakijelölési és rádióengedélyezési eljárásokat: *„(3) A földfelszíni analóg műsorszórás útján megvalósuló rádióműsort szolgáltató műsorszolgáltató a pályázatban megjelölt frekvenciára szerez frekvenciahasználati jogosultságot.*

(4) A Hatóság az (1)-(3) bekezdés szerint megszerzett jogosultság alapján, a jogosult, vagy a vele szerződött műsorterjesztő kérelmére elindítja a frekvenciakijelölési és rádióengedélyezési eljárásokat."

A Tanács figyelembe vette a vizsgált piac tekintetében a Dtv. hatályba lépése előtti, az Rttv. VI-VII fejezetében foglalt, azaz a műsorszolgáltatási jogosultság elnyerésével, valamint a műsorszétosztással és műsorterjesztéssel kapcsolatos rendelkezéseket, így különösen a műsorterjesztési szolgáltatás nyújtásának feltételeit, a műsorszolgáltatási jogosultság elnyerésével kapcsolatos pályázati és a műsorszolgáltatási szerződés megkötésével kapcsolatos eljárásra vonatkozó szabályokat.

Az ORTT az Rttv. 52. §-a értelmében az analóg műsorszolgáltatási pályázatok előkészítése érdekében a műsorszolgáltatási lehetőségek jegyzékének és az ehhez tartozó frekvenciatervek kidolgozására kéri fel az Nemzeti Hírközlési Hatóságot. Az ORTT a műsorszolgáltatási pályázat nyertesével megköti a műsorszolgáltatási szerződést. Az NHH által kiadott adatszolgáltatás alapján készített és elfogadott besugárzási tervben meghatározott sugárzási jellemzők figyelembe vételével kerül sor a frekvenciakijelölési határozat, majd a rádióengedély kiadására.

[8] Ez a televízió műsorok földfelszíni műsorszórása esetében azt eredményezte, hogy országos analóg földfelszíni műsorszórást jelenleg csak egyetlen szolgáltató végezhet, mivel újabb országos analóg műsorszolgáltatási jogosultságot az ORTT nem pályáztat. A digitális műsorszórással kapcsolatban pedig, mivel a pályáztatás, digitális műsorszolgáltatás, illetve a digitális műsorterjesztés jogi szabályozása vonatkozásában eltérő álláspontok

7 6. cikk (2) A tagállamok biztosítják a műsorsugárzó szervezetek számára a kizárólagos jogot sugárzott műsoraik rögzítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, függetlenül attól, hogy a közvetítés vezeték útján vagy vezeték nélkül történik, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is.(3) A kábeles műsorszolgáltató szervezeteket nem illeti meg a (2) bekezdésben biztosított jog, amennyiben kábel útján kizárólag továbbközvetítik a műsorsugárzó szervezetek sugárzott műsorait. 8. cikk (3) A tagállamok a műsorsugárzó szervezetek számára kizárólagos jogot biztosítanak sugárzott műsoraik vezeték nélküli sugárzásának, illetve nyilvánossághoz történő közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, amennyiben e közvetítés olyan helyiségben történik, amely belépti díj ellenében hozzáférhető a nyilvánosság számára. OJ L 346.21, 27.11.1992.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

alakultak ki és a digitális műsorszórás még nem indult el, az ORTT csupán egy digitális műsorszórási próbaüzem elindítását engedélyezte.[8]

Az Rttv., illetve az Eht. egyes rendelkezései hatással vannak a földfelszíni műsorszórás pénzügyi modelljére, ugyanis a műsorszolgáltatási szerződés jogosultja ellenszolgáltatásként műsorszolgáltatási[9] díjat köteles fizetni az ORTT számára. Ezen a díjon felül a műsorszolgáltató sugárzási díjat is köteles fizetni a műsorszórás ellenértékeként a műsorszórónak, amely díjfizetés alapja 2007. január 1.-ig a Díjrendelet volt. 2005. július 27.-én az EU Bizottság levelet intézett az Informatikai és Hírközlési Minisztériumhoz, többek között a Díjrendelet ügyében, ugyanis az abban foglalt ársapka a közösségi jog szerint csak piacelemzés alapján lenne kiszabható és csak a szabályozó által, és felhívta a figyelmet arra, hogy a Díjrendelet közösségi jogba ütközik. A kormányzati szervezetalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény 93. § (1)-(2) bekezdése, 2007. január 1.-i hatállyal, hatályon kívül helyezte az Eht. 74. § (5) bekezdés *b*) pontját, továbbá az Ártörvény Melléklete „*B*) Szolgáltatások" fejezetének „64.20.21.0, 64.20.22.0" és „64.20.16.0" kezdetű sorait. Ebből következően a műsorszóró szolgáltatás díj vonatkozásában az Ártörvény már nem írja azt elő azt, hogy a mellékletben feltüntetett miniszter állapítja meg a legmagasabb árat vagy a legalacsonyabb árat [Ártörvény 7. § (1)], tehát megszűnt a műsorszóró szolgáltatás hatósági árszabályozásának Díjrendeletben rögzített lehetősége.

[9] Az Eht. hatálybalépéséig, 2004. január 1.-ig az AH volt az egyetlen olyan hírközlési szolgáltató Magyarországon, amely az országos és körzeti rádió és televízió műsorok szétosztását és szórását végezhette (jogi monopólium). Az Eht. a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény (a továbbiakban: Koncesszióty.) 1. § (1) bekezdés k) pontján keresztül az Európai Unióhoz való csatlakozásig, tehát 2004. május 1.-jéig fenntartotta az Antenna Hungária kizárólagosságát az országos és a körzeti rádió- és televízió műsor szétosztása és szórása területén.

[10] A Dtv. hatályba lépéséig a vezetékes műsorterjesztés, valamint a nem földfelszíni műsorterjesztés tekintetében, amelyet az Rttv. műsorelosztásként határozott meg, az Rttv. számos területen szabályozást tartalmazott, így a piacralépés, a kötelezően továbbítandó műsorok köre („must carry"), a műsorszolgáltató és műsorterjesztő közötti elszámolások és pénzmozgások, valamint a vételkörzet tekintetében, amely rendelkezések a jelen piacelemzési eljárásban is figyelembe vételre kerültek. Ez utóbbival kapcsolatban az Rttv. 115. § (4) bekezdése kimondta, hogy egy műsorelosztó vállalkozás vételkörzete *„nem haladhatja meg a körzeti műsorszolgáltatás legmagasabb mértékének kétharmadát"* (a továbbiakban: Vételkörzeti Korlátozás). E rendelkezés összeegyeztethetőségét a Verseny Irányelvvel, illetve az Engedélyezési Irányelvvel az Európai Bizottság is megkérdőjelezte és jogsértési (infringement) eljárást indított. A Vételkörzeti Korlátozás érvényesítésétől az ORTT 2006. május 31.-i döntése alapján a jövőben eltekint, a közösségi jogba való ütközés okán. A Dtv. 2007. július 11-i hatálybalépésével az Rttv. Vételkörzeti Korlátozása megszűnt.

A Tanács elemezte a Dtv. szabályait, a törvény által újonnan bevezetett médiapolitikai szempontból meghatározó jelentőségű műsorterjesztő fogalmát, az ilyen szolgáltatóra vonatkozó törvényi kötelezettségeket, illetve a digitális átállással kapcsolatos rendelkezéseket és mindezek 18. számú piacra gyakorolt hatását. Megállapította, hogy a Dtv. szabályai támogatják, kiegészítik a tárgybani piac szabályozását. Amennyiben a piacon a verseny nem kellően hatékony, az Eht. 52. § alapján, a Tanács azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos kötelezettséget ír elő. Az Eht. fogalmi rendszerétől eltérő tartalmú a Dtv. által szabályozott meghatározó műsorterjesztő kategória és ennek megfelelően eltérő, sok esetben az Eht. szabályait kiegészítő szabályozási rendszer vonatkozik ezen piaci szereplőkre. A Tanács a piacelemzési eljárásban figyelembe vette a digitális átállás Dtv.-ben rögzített céldátumait és ütemezését és a jelen szabályozást ezzel összhangban alakította ki.

I.2.2. Releváns (bejelentett) szolgáltatás

[11] *A fentiek alapján a Tanács a vizsgált műsorterjesztési piacon nagykereskedelmi szolgáltatásnak azt a hozzáférési szolgáltatást tekintette, amelyet a műsorterjesztést végző szolgáltató nyújt a műsorszolgáltató számára. A műsorszolgáltató ezt a szolgáltatást annak érdekében veszi igénybe, hogy műsorát a műsorterjesztő eszközeinek az igénybevételével eljuttassa a végfelhasználókhoz.*

A Tanács ezen szolgáltatások elemzésekor az alábbiakban részletesen vizsgálta a műsorterjesztési értéklánc egyéb összetevőit.

8 Az Antenna Hungária „pilot projekt"-jére tekintettel meghozott 958/2004 (VII.15.) sz. ORTT határozat

9 Ez a műsorszolgáltatási díj független az NHH részére fizetendő frekvencia lekötésért, használatért, engedélyezésért, stb. fizetendő díjtól, illetve az államigazgatási eljárásért fizetendő illetéktől.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

I. 3. A VIZSGÁLT PIAC

[12] A továbbiakban a Tanács megvizsgálta a műsorterjesztés nagykereskedelmi piacának infrastrukturális hátterét, illetve a műsorterjesztés nagykereskedelmi piacához kapcsolódó értékláncot a piaci viszonyok, a piaci szereplők és a szereplők közötti viszonyrendszer feltárása, valamint a helyettesítési vizsgálat megalapozása céljából. Ezen vizsgálat során a Tanács a hallgatóknak szánt rádióműsorokat és a nézőknek szánt televízió csatornákat elkülönülten kezelte, azok eltérő műszaki feltételei, illetve keresleti/kínálati helyzete miatt. A kereseti és kínálati helyettesíthetőségi vizsgálat a határozat 1.4. fejezetében kerül elvégzésre.

I.3.1. Átviteli infrastruktúra vizsgálata a televízió csatornák esetében

[13] A Magyar Köztársaság területén a műsorszolgáltatók által előállított televízió (TV) csatornák jelenleg az alábbi átviteli infrastruktúrák révén (platformokon) juthatnak el a felhasználókhoz, nézőkhöz:
a) földfelszíni műsorszóró hálózaton,
b) hibrid üvegszálas és koaxiális kábeles hálózaton,
c) közvetlen műholdvétellel,
d) mikrohullámú hálózaton
e) nyilvános telefonhálózaton
f) mobil rádiótelefon hálózaton keresztül.

I.3.1.1. Földfelszíni műsorszóró hálózat

[14] A Magyar Köztársaság területén a földfelszíni infrastruktúra adókból, illetve adóhálózatból áll.
[15] A 46 db helyi (általában egy-egy települést kiszolgáló, kisteljesítményű) magántulajdonú adó különböző vállalkozások tulajdonában van. A helyi adó felhasználásával *helyi műsorszolgáltatás* valósul meg.
[16] A helyi, kisteljesítményű adókon kívül a magyarországi földfelszíni adóhálózat és az azt kiszolgáló infrastruktúra (torony, tápáramforrás, stb.) az AH tulajdonában van.

1. táblázat Az AH analóg földfelszíni televízióműsor-szóró szolgáltatáshoz használt üzemi adóberendezései (2005.)

Adóberendezés megnevezése		Adóberendezés száma (db)	
		Összesen	Saját tulajdonban
Földi	Gerinc	44	44
	Átjátszó	212	212
	Helyi és körzeti	3	3
	Összesen	259	259

[17] 2004. október 12-én az AH a három magyar közszolgálati televízió adásait kísérleti jelleggel digitálisan kódolva is elkezdte sugározni a Kab-hegyen, illetve a budapesti Széchenyi-hegyen telepített adótornyokról, így az ország lakosságának nagyjából egyharmadához már ebben a formában is eljut a közszolgálati televízió. Az adók a három közszolgálati adó, az m1, az m2 és a DunaTV műsorát sugározzák. A programok kódolatlanok, így szabadon vehetők a kiskereskedelmi forgalomban beszerezhető és az analóg televízióhoz illeszthető set-top-box-szal.
[18] A fajlagosan olcsóbb, egyúttal minőségileg jobb szolgáltatásokat lehetővé tévő digitális földfelszíni műsorszórás jövőbeli tényleges megjelenése 2-3 éven belül várhatóan számottevő hatást még nem gyakorol a műsorszórási piacra, ugyanis a szolgáltatás jelentős mértékű elterjedése ilyen időtávon az alábbiakra tekintettel várhatóan nem következik be.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

[19] A Miniszterelnöki Hivatal 2006. október 4.-én konzultációra bocsátotta a "Javaslat a televíziózás és a rádiózás digitális átállásának magyarországi stratégiájára" című stratégiai dokumentumot[10] (a továbbiakban: Digitális Átállás Stratégia), amely részletesen foglalkozik a DVB-T bevezethetőségének kérdéseivel. A stratégia elfogadására 2007. márciusában került sor, a stratégiát a televíziózás és a rádiózás digitális átállásának kormányzati feladatairól szóló 1014/2007. (III. 13.) Korm. határozat rögzítette, valamint hatályba lépett a Dtv. A Dtv. szabályai alapján az NHH előkészített egy öt digitális televízió műsorszóró-hálózat üzemeltetési jogosultságára vonatkozó pályázatot, valamint egy digitális rádió műsorszóró-hálózat üzemeltetési jogosultságára vonatkozó pályázatot. A pályázati kiírás tervezet szerint az első DVB-T szolgáltatás elindulására leghamarabb 2008. második felében van reális esély. A teljes, digitális földfelszíni műsorszórásra való átállásnak a Dtv. 38. § (1) szerint 2011. december 31-ig kell megvalósulnia a digitális televízió műsorok elérhetősége tekintetében.

[20] A digitális hálózatok kiépítésére és a digitális televíziós szolgáltatás piaci bevezetésére csak a digitális szolgáltatásra, illetve a multiplex szolgáltatásra vonatkozó pályázatok kiírása után kerülhet sor. A Dtv. a pályázatok kiírásának határidejét 2007. október 31. tűzte ki[11]. A pályáztatási eljárást a Dtv. szerint az Országgyűlés által létrehozott eseti bizottság felügyeli. Az NHH és az eseti bizottság a Dtv-ben meghatározott szabályoknak és határidőknek megfelelően szorosan együttműködve alakította ki a pályázati kiírási dokumentációkat. Az NHH a szeptemberben lefolytatott nyilvános konzultáció során beérkezett észrevételek alapján október elején véglegesítette a pályázati kiírási dokumentációkat, azonban azok meghirdetéséhez az eseti bizottság egyelőre nem járult hozzá.

A pályázati kiírások jelenleg átdolgozás alatt állnak.

A digitális átállás szempontjából kiemelendő, hogy a Dtv. 39. § (1) bekezdés c) pontja és (8) bekezdése alapján a 2012-ig analóg földfelszíni műsorszolgáltatási jogosultsággal és szerződéssel rendelkező két legnézettebb kereskedelmi televízió műsora akkor kerülhet digitális műsorszórásra, ha a kereskedelmi műsorszolgáltató vállalja, hogy műsora analóg földfelszíni műsorszórásának leállítását 2009. december 31-ig elkezdi és 2010. július 1-jéig befejezi, és erről a pályázat eredményének közzétételét követő hatvan napon belül kötelezettségvállaló nyilatkozatot tesz.

[21] A digitális műsorszolgáltatás kiskereskedelmi sikerességét számos tényező befolyásolja, úgy mint az „erős" vagy „gyenge multiplex" modell, a fizetős és ingyenes csatornák aránya, vonzó tartalom kialakíthatósága, megfelelő választékú és hozzáférhető árú set-top-box, illetve készülék ellátottság, stb.

A biztosnak tűnő tényezők közül azonban kiemelendő, hogy a rendelkezésre álló frekvenciakészlet három, egy 96%-os, egy 82%-os és egy 76%-os lakossági ellátottságot biztosító hálózat kialakítására nyújt lehetőséget, amely egyes földrajzi helyeken a technológiától függően 5-8, 10-16, illetve 15-24 csatorna vételét teszi majd —lehetővé és amely kiépítése a pályázat lezárását követően azonnal megkezdhető. Emellett két további 94-94%-os lakossági ellátottságot biztosító hálózat kialakítására nyújt lehetőséget, amely kiépítésére az országos közszolgálati földfelszíni műsorszórás leállítását követően, illetve a kereskedelmi analóg földfelszíni műsorszórás leállítását követően nyílik majd lehetőség.

Tekintettel arra, hogy Magyarországon a digitális földfelszíni televízióműsor-szórás még nem indult el üzemszerűen, a Tanács a továbbiakban a földfelszíni televízióműsor-szóráson - az ettől eltérő rendelkezés hiányában – az analóg televízióműsor-szórást érti.

I.3.1.2. Hibrid üvegszálas és koaxiális kábeles hálózat

[22] A hibrid üvegszálas és koaxiális kábeles, azaz vezetékes hálózat az előfizetők TV csatornák-kal (és rádióműsorokkal, illetve egyéb értéknövelt és kiegészítő szolgáltatásokkal) való ellátására kiépített kábelhálózat (a továbbiakban: vezetékes műsorterjesztési hálózat vagy kábelhálózat), amely - kiépítéstől függően - képes kétirányú adatátvitelre is. Egy korszerű kábelhálózat jellemzően csillagpontos, azaz olyan elosztó elemmel rendelkezik, amely lehetővé teszi az előfizetők választása szerinti műsorcsomagokkal való ellátást.

---

10 Javaslat a televíziózás és a rádiózás digitális átállásának stratégiájára – konzultációs vitaanyag – 2006. szeptember, http://www.meh.hu/szolgaltatasok/dtv/das20061005.html

11 Dtv. 43.§ (1): *„A Hatóság az átmeneti időszakban rendelkezésre álló négy digitális televízió műsorszóró (amelyek közül egy a közszolgálati műsorszolgáltató műsora analóg műsorszórásának leállítását követően nyílik meg), valamint a digitális átállást követően rendelkezésre álló további egy digitális televízió műsorszóró hálózat üzemeltetési jogára vonatkozó pályázatot 2007. október 31-ig írja ki. A pályázattal elnyerhető második legnagyobb lakossági lefedettséggel rendelkező hálózatnak alkalmasnak kell lennie az európai szabvány szerinti mobil vételű digitális műsorszórási szolgáltatások nyújtására."*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A kábelhálózat főbb elemei az alábbiak:

- Felhordó hálózat: a modern, kétirányú kommunikációra képes hálózat azon része, amely más elektronikus hírközlő hálózatok és a fejállomások közötti adatforgalmat (műsorjelek, hang és adat) biztosítja.
- Fejállomás: a hálózatnak az az egysége, amelynek feladata, hogy valamennyi műsorcsatornát összefogva szélessávú frekvencia-multiplex jelfolyamként továbbítsa az elosztó rendszer felé az előfizetők számára.
- Törzshálózat: a fejállomás és a vonalhálózat közötti nagy távolságok áthidalására használt kis csillapítású, túlnyomó részt üvegszálas hálózat.
- Vonalhálózat: a törzshálózat és a házhálózat közötti viszonylag kis távolság áthidalására szolgáló, nagyszámú leágazást tartalmazó, túlnyomó részt koaxiális kábel hálózat.
- Házhálózat: az előfizetői végpont és a vonalhálózat átadási pontja közötti hálózat, mely magában foglalja a házerősítőt és az elágazó elemeket is.

[23] A Tanács részére más hatósági eljárásból tudomására jutott adatok alapján, 2006. december 31-i állapot szerint, Magyarországon 1847 db, 373 vállalkozás tulajdonában álló, különböző méretű, műszaki színvonalú és kapacitású vezetékes műsorterjesztő kábelhálózat üzemelt. A hálózatok üzemeltetését általában a tulajdonosok végezték.

[24] A kábelhálózatok esetében egy adott földrajzi területen általában egy szolgáltató hálózata érhető el, a hálózatok közötti átfedés leginkább a nagyvárosokban tapasztalható. A más hatósági eljárásból tudomására jutott adatok alapján végzett korrelációs becslés alapján az átfedő kábelhálózatok részaránya országos szinten 7,5 százalék körül lehet.

I.3.1.3. Közvetlen műholdvétel

[25] A műholdakra feljuttatott, és Magyarországon vehető műsorok:

a) nyílt terjesztésűek, csupán egy megfelelő műholdvevő berendezés beruházása szükséges a vételükhöz, vagy
b) feltételes hozzáférésűek, azaz e műsorokat kódoltan és titkosítottan sugározzák, vételükhöz az előfizetőnek szerződést kell kötnie egy olyan vállalkozással, amely előfizetési díj mellett biztosítja a szükséges dekóder készüléket, illetve az ezzel fogható programcsomagokat. Az előfizetőnek tehát ez esetben is egy kültéri műhold antennára és egy beltéri egységre (set-top-box) van szüksége a műsorok vételéhez.

[26] A műholdas műsorszóró hálózat főbb elemei az alábbiak:

- Űrtávközlő földi állomás (műholdra való fellövés)
- Műholdas átjátszó adók (transzponderek) bérlete
- Előfizetőnél kültéri műhold antenna és beltéri egység (DVB-S set-top-box)

A műsorjelek vételének feltétele, hogy az előfizető műholdvevő parabola antennáját el tudja helyezni úgy, hogy az kelet felé nézzen, ugyanis Magyarországon a műholdak általában keleti polarizációval rendelkeznek.

[27] A két országos terjesztésű közszolgálati műsor terjesztésében résztvevő műholdas földi feladó állomás (egy telephelyen négy adóberendezés) az AH tulajdonában áll és azt az AH üzemelteti, míg a műholdakon lévő transzponderek külföldi tulajdonban állnak és azok üzemeltetését a külföldi tulajdonos végzi el. A kereskedelmi műsorszolgáltatók műsorait esetenként változóan a műsorszolgáltatók vagy más elektronikus hírközlési szolgáltatók végzik Magyarországon vagy külföldön.

A transzponderek kapacitásának igénybevétele érdekében az AH nevében megbízott közvetítőként a HUNSAT Rt. jár el, közvetítői díj ellenében. A HUNSAT Rt. 50%-ban az AH, 50%-ban a Magyar Telekom Nyrt. tulajdona. A kereskedelmi műsorszolgáltatók műsorai tekintetében a transzponder kapacitásokat a műholdas műsorszórók vagy kapcsolt vállalkozásaik bérlik. Az AH-n kívül műholdas földi feladó állomással rendelkezik a műsorszétosztást végző Közép-európai Távközlési Kommunikációs Kft. (a továbbiakban: *CEU*), az HBO közép-európai műholdas feladó állomása, illetve a Telespazio Magyarország Műholdas Távközlési Kft. is. A műholdas műsorszórók földi feladó állomásai általában nem Magyarországon találhatók.

I.3.1.4. Mikrohullámú vétel

[28] Az AH tulajdonában álló, és általa üzemeltetett AntennaMikro rendszert eredetileg a szállodák TV műsorokkal való ellátására hoztak létre. Az egy ponton telepített, több, különböző irányban sugárzó 12 GHz-es sávú adóból álló rendszeren alapuló szolgáltatást digitalizálták, amely így 2005. december 1.-én indult el AntennaDigital néven.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az AntennaDigital mikrohullámú jeleit a Széchenyi-hegyi adótoronyból sugározzák, az AH Budapesten és annak 17 km-es körzetében[12] garantálja a szolgáltatás vételét. A vételnek ugyanakkor az is feltétele, hogy az előfizető antennája akadálymentesen rálásson az adótoronyra. A vételhez - a műholdas műsorszóráshoz hasonlóan - parabolaantenna, továbbá az AH által biztosított DVB-S set-top-box készülék szükséges. A mikrohullámú frekvenciasávban üzemelő AntennaDigital rendszeren kisugárzott műsorjelek parabolaantennán keresztül jutnak el az előfizetőkhöz, ahol az AH által biztosított dekóder készülékek teszik lehetővé a jelek dekódolását.

I.3.1.5. Nyilvános telefonhálózat

[29] A Tanács megállapította, hogy a nyilvános telefonhálózaton biztosított szolgáltatás (a továbbiakban IPTV) jelenleg csupán Magyarország egyes részein érhető el. Eddig négy hírközlési szolgáltató (T-Online, Actel, Pantel, Tvnet) jelezte, el kíván indulni IPTV szolgáltatással, melyek közül a T-Online és Tvnet 2006. november 6.-án be is jelentették IPTV szolgáltatásaik elindítását[13], azonban a Tvnet szolgáltatását 2007 során felfüggesztette és jelenleg nem elérhető.

Az IPTV szolgáltatás számos kényelmi funkcióval rendelkezik, úgy mint:

- Szünetfunkció: Az előfizető bármikor megállíthatja az élő adást, visszapörgetheti a jeleneteket, majd előretekerheti, illetve folytathatja a műsor ott, ahol valós időben is tart.
- Digitális videotéka (VOD azaz Video on Demand): a képernyőről elérhető videotéka
- Elektronikus műsorújság: kategóriák, stílusok, korhatár szerint, szereplők, rendezők, írók, producerek szerint kereshető és összeállítható műsorok.
- Műsorfelvevő (PVR - Personal Video Recorder): A műsorújság segítségével, valamint időpont megadásával felvehető tévéfilmek, műsorok vagy sorozatok rögzítése az IPTV vevőegység (set-top box) merevlemezén történik.
- Gyerekzár: A korhatáros filmek letiltása.
- Kép-a-képben funkció.

Az IPTV szolgáltatás várható elterjedését ugyanakkor egyelőre még nehéz megbecsülni. Az IPTV tömeges elterjedését nehezítő tényezők:

- Az IPTV szolgáltatás igénybevétele ADSL hozzáféréshez kötött, vagyis az IPTV szolgáltatás igénybevevőinek ADSL szolgáltatásra is elő kell fizetniük.
- Magyarországon alacsony az ADSL előfizetők száma, 2007. júniusában még mindössze 682 ezer ADSL előfizető volt[14].
- Az IPTV minimum sávszélesség igénye 2,5 Mbit/sec, a két televízió készülékkel rendelkező háztartások esetében a sávszélesség legalább 5Mbit/sec, amely jelenleg nem minden ADSL vonalon érhető el.
- Azon háztartások számára, amelyek két vagy több készüléken kívánják használni az IPTV szolgáltatást további set-top-boxot kell bérelniük, mely emeli a szolgáltatás igénybevételének költségeit (a szolgáltatás sávszélesség igénye miatt jelenleg maximum két set-top-box igényelhető).
- A sávszélesség bővítése jelentős beruházást igényel a szolgáltatók részéről.

I.3.1.6. Műsorterjesztés mobil rádiótelefon hálózaton

[30] A harmadik generációs (3G) mobil rádiótelefon hálózatok, ugyancsak alkalmasak több televízió csatorna továbbítására. A mobil rádiótelefon szolgáltatók mindegyike ajánl ingyenesen vagy előfizetéssel elérhető televízió műsorokat (RTL. TV2, Hír TV, EchoTV, Fix.tv, ATV, Duna TV, Magyar Televízió, Fashion Tv, ChiliTv, BlueTv, etc.) és televíziós klippeket és egyéb tartalmakat. DVB-H műsorszórás Magyarországon egyelőre nem elérhető.

Ezen műsorok vétele azonban csak mobil rádiótelefon készülékkel lehetséges. Normál televízió készülékre nem vihető át élvezhető minőségű műsorjel. Ezért a Tanács csak az érintett piacok ex ante feltételrendszere értékelésekor vizsgálja a mobil rádiótelefon hálózatokon végzett műsorterjesztést.

---

12 Az AH által garantált vételkörzet a Széchenyi-hegyen található Országos Mikrohullámú Központ körüli kb. 17km sugarú kör, valamint az óbudai átjátszó állomás 10 és 190 fok (nyugat) körüli környezete, ám megfelelő viszonyok között ennél nagyobb távolságon belül is elérhető a szolgáltatás. A vétel további feltétele, hogy a vevő mikrohullámú antenna optikailag rálásson az adóállomásra.

13 http://www.t-online.hu/ajanlataink/termekek/20061017thome.htlm; http://www.tvnet.hu/iptv/?oldal=fontosinfo&aloldal=hirek

14 KSH Gyorstájékoztató, Távközlés, internet 2007. II. negyedév (http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/gyor/tav/tav20706.pdf)

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

I.3.2. Átviteli infrastruktúra vizsgálata rádióműsorok esetében

[31] A rádióműsorok az alábbi átviteli infrastruktúrák révén (platformokon) jutnak el a felhasználókhoz, hallgatókhoz:
a) földfelszíni műsorszóró hálózaton,
b) vezetékes műsorelosztó hálózaton,
c) közvetlen műholdvétellel,
d) interneten keresztül, személyi számítógép segítségével.

[32] A Tanács megállapította, hogy az Interneten keresztül, személyi számítógép és web böngésző program segítségével történő rádióműsor vétel használata csupán szűk körben elterjedt. A Digitális Átállás Stratégiához végzett lakossági felmérés szerint[15] a teljes népesség 8 százaléka hallgatott már interneten rádiót, és mindössze 3 százalék a rendszeres hallgatók száma[16]. A Tanács megállapítása szerint ezen a téren számottevő változás a vizsgált időtávon belül nem várható, tekintettel a hagyományos rádiókészülékek elterjedtségére, a földfelszíni vétellel fogható rádióműsorok magas számára és az internetes rádióhallgatás körülményességére.
A fentiek alapján az internetes rádióműsor-vételi lehetőséget a továbbiakban a Tanács részletesebben nem vizsgálja.

I.3.2.1. Földfelszíni műsorszóró hálózat

[33] Az AH tulajdonában 2006. szeptemberében 141 db rádió műsorszóró adó volt, 52 helyszínen. Ebből az országos műsorszóró adóhálózat része 124 db adó, amelyeket az AH maga üzemeltet.

[34] A rádió adóállomások közül 27 körzeti és 136 kisteljesítményű helyi rádióadó különböző vállalkozások tulajdonában van, oly módon, hogy a körzeti adók tekintetében az Antenna Hungária Zrt. 13 adóval, egy vállalkozás pedig 2 adóval rendelkezik, míg a többi vállalkozás tulajdonában 1-1 adó van. A helyi adók esetében pedig nincs olyan vállalkozás, amelyiknek 5-nél több adó van a tulajdonában, legtöbb vállalkozás 1 adóval rendelkezik. Az adókat általában a tulajdonosok üzemeltetik.

[35] Az analóg rádióműsor-szórás mellett az AH 1995. óta kísérleti jelleggel végez DAB (Digital Audio Broadcasting) szabvány szerinti digitális rádió műsorszórást. A kísérletben a Magyar Rádió Zrt. három közszolgálati műsorát (Kossuth, Petőfi, Bartók), valamint a Magyar Rádió által kifejezetten DAB-ra szerkesztett Classic+ műsorai kerülnek terjesztésre. A jelfolyamot az AH a budapesti Széchenyi-hegyi adótoronyból, valamint a Szávai utcai adótoronyból sugározza ki, a vételre Budapest 40 kilométeres körzetében van lehetőség.
A DAB bevezetése mind a műsorterjesztők, mind a műsorszórók, mind pedig a fogyasztók részéről jelentős beruházásokat kíván. Mivel a DAB csak akkor tarthat számot a fogyasztók érdeklődésére, ha olyan új tartalmakat és szolgáltatásokat kínál, amelyek máshol nem érhetők el, a műsorszolgáltatók számára költségként jelentkezik ezek kifejlesztése és bevezetése. A műsorszóróktól a DAB új adóhálózatok kiépítését igényli, melynek költsége mintegy háromszorosa egy FM hálózat telepítési költségeinek, mivel lényegesen sűrűbb adóhálózatot igényel. A fogyasztók részéről a DAB vételére alkalmas vevőkészülék megvásárlása jelentkezik költségként. Ellentétben az FM készülékekkel, melyek már néhány száz forinttól beszerezhetők, még a legolcsóbb DAB vevők ára is 15-20 ezer forint, átlagáruk pedig 40 ezer forint körül van.
Az NHH a Dtv. alapján előkészítette egy VHF sávi digitális rádió műsorszóró hálózat üzemeltetési jogosultságának megszerzésére vonatkozó pályázati kiírást, és a lefolytatott nyilvános konzultáció során beérkezett észrevételek alapján október elején véglegesítette a pályázati kiírási dokumentációkat, azonban a meghirdetéshez az eseti bizottság egyelőre nem járult hozzá ez esetben sem. A pályázati kiírások jelenleg átdolgozás alatt állnak
A kiírás tervezete szerint a digitális rádió sugárzást 2008-ban Budapest körzetében kell elkezdeni, 2009. november 1-ig az országos lakossági lefedettségnek el kell érnie a 30 %-ot, 2013 november 1-ig pedig a 85%-ot.
A pályázati kiírást megelőző, az Ariosz Kft. által elvégzett Infokommunikációs eszközök használata és médiafogyasztási szokások című piackutatás szerint azonban a *„rádiózás fejlődésével elérhetővé váló digitális szolgáltatások iránt egyelőre csekély nyitottság figyelhető meg. Leginkább a CD minőségű sztereóhangzás érdekli a közönséget (3,2-es átlagérték az 1-től 5-ig terjedő skálán), más újítás azonban nem lépi át a közömbösségi küszöböt – így nincs nagy igény se több csatornára, se interakciós lehetőségekre, se egyéb magasabb hozzáadott értékű digitális rádiós szolgáltatásokra. Nem meglepő tehát, hogy a rádiózók jelentős többsége a csekély nyitottság miatt*

15 Az adatfelvételre 2006. márciusában került sor, 1000 fős nem, életkor, iskolai végzettség és település típus szerinti országos reprezentatív mintán.

16 Forrás: Javaslat a televíziózás és a rádiózás digitális átállásának stratégiájára – konzultációs vitaanyag – 2006. szeptember 120. o.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

nem is igazán kész új készülékre jelentősebb összeget áldozni." [17] Megállapítható tehát, hogy a csekély kereslet miatt nem várható a digitális rádiózás gyors elterjedése.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy digitális földfelszíni rádióműsor-szórás tekintetében jelentős változás a vizsgált időtávon belül nem várható, így a digitális földfelszíni rádióműsor-szórás szolgáltatást a továbbiakban a Tanács részletesebben nem vizsgálja.

A Tanács továbbá megállapította, hogy a vizsgált időtávban a földfelszíni rádióműsor-szórás Magyarországon főként analóg technikával történik, ezért a továbbiakban a földfelszíni rádióműsor-szóráson - az ettől való eltérő rendelkezés hiányában – az analóg rádióműsor-szórást érti.

I.3.2.2. Kábelhálózat

[36] A rádióműsorok ugyanazon a kábelhálózati infrastruktúrán jutnak el a felhasználókhoz, hallgatókhoz, mint, amit a TV műsorok terjesztésére használnak. A hálózatok többségében elérhetőek a közszolgálati rádióműsorok (Rttv. alapján: Kossuth, Petőfi, Bartók), ezenkívül - nem kötelező jelleggel - különböző kereskedelmi adók is. Ilyenkor a kábelhálózat frekvenciaspektruma kerül megosztásra a rádió- és TV csatornák között, de a szolgáltatók csak a spektrum kis részét használják rádióműsorok terjesztése céljából.

I.3.2.3. Közvetlen műholdvétel

[37] Műholdas vétel esetén a rádióműsorok átvitele együtt történik a TV csatornák átvitelével.

[38] Az országos terjesztésű közszolgálati rádióműsorok műholdas elérhetőség esetén a Kossuth és Petőfi Rádiót (illetve a közszolgálati regionális műsorokat) a Duna TV, a Bartók Rádiót pedig az m2 kísérőhangjaként terjesztik – az országos közszolgálati rádióműsorok nyílt terjesztésűek, azaz hozzáférésük ellenszolgáltatás, külön szerződés és dekódolás nélkül történhet.

[39] A Magyar Rádió három közszolgálati műsora mellett műholdon keresztül szabadon fogható a Magyar Rádió Parlamenti adása, a Rádió Budapest, továbbá a Kincsem Rádió, a Magyar Evangéliumi Rádió, a Magyar Katolikus Rádió, a Jazzrádió, az Oldies Rádió és a Rádió 1.

I.3.2.4. Nyilvános telefonhálózat

[40] Nyilvános telefonhálózat esetén a rádióműsorok átvitele együtt történik a TV csatornák átvitelével.

[41] A szolgáltatás korai szakasza miatt jelenleg csupán a T-Online ajánlata ismert: itt az alapcsomag részeként a három közszolgálati rádióadó (Kossuth, Petőfi, Bartók) érhető el.

I.3.2.5. Műsorterjesztés mobil rádiótelefon hálózaton

[42] A harmadik generációs (3G) mobil rádiótelefon hálózatok, ugyancsak alkalmasak több rádió csatorna továbbítására. A mobil rádiótelefon szolgáltatók 3G hálózatukon ajánlanak mind közszolgálati (Kossuth, Petőfi rádió), mind kereskedelmi csatornákat (Danubius, Gazdasági Rádió, Klubrádió, Sláger rádió).

I.3.3. Műsorterjesztési piac szolgáltatói, szolgáltatásai, a vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piacok

1.3.3.1. A műsorterjesztés nagykereskedelmi piacának szereplői

[43] A műsorterjesztés nagykereskedelmi piaca infrastrukturális feltételeinek feltárását követően a vizsgált piac kapcsolatrendszereinek megismerése érdekében a Tanács megvizsgálta a műsorterjesztési piac értékláncát, a piac főbb szereplőit és egymáshoz való viszonyrendszerét.

A Tanács a piac szolgáltatóinak, szolgáltatásainak azonosítása során az összes, az I.3.1. és az I.3.2. pontban leírt platformot figyelembe vette.

---

17 Infokommunikációs eszközök használata és médiafogyasztási szokások .2007. július, p. 34.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

[44] A műsorterjesztési piac szolgáltatásainak meghatározása érdekében a Tanács meghatározta a műsorterjesztés értékláncának szereplőit, az egyes szolgáltatók egymáshoz való szerződéses és díjfizetési viszonyait.

1. ábra A műsorterjesztési piac egyszerűsített értéklánca

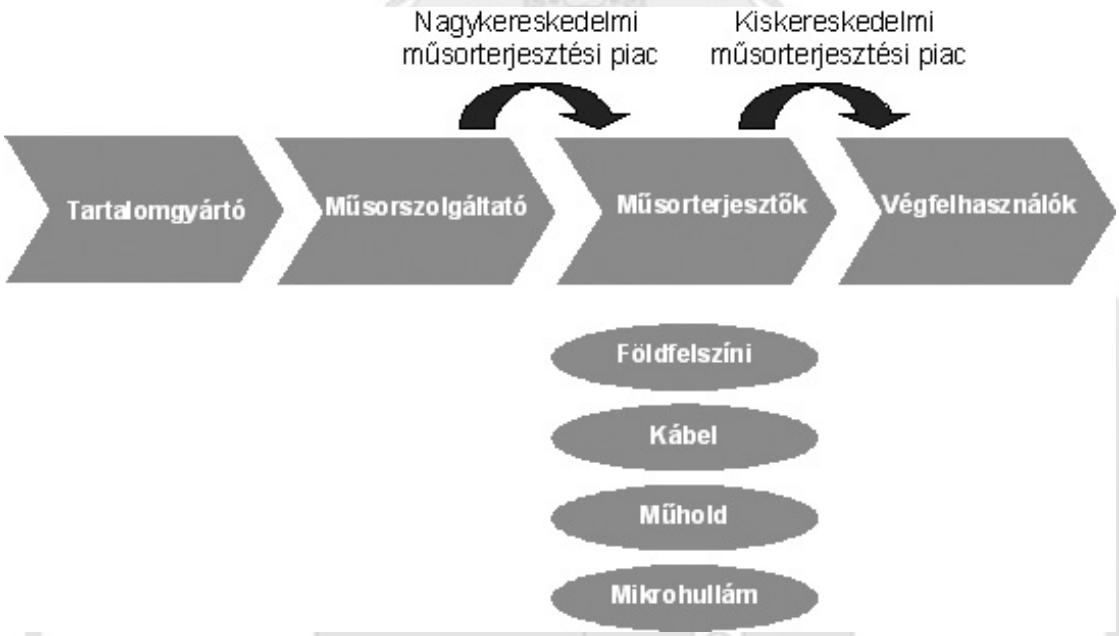

[45] A műsorterjesztés nagykereskedelmi piacának szereplői és az általuk nyújtott szolgáltatások az alábbiak:

1. műsorszolgáltatók;
2. műsorterjesztők (földfelszíni, műholdas műsorszórók, vezetékes és mikrohullámú műsorterjesztés).

[46] Az Rttv.-ben, illetve az Eht.-ban a Dtv. hatályba lépését megelőzően műsorszétosztási szolgáltatásként definiált szolgáltatást - melynek célja a műsorszolgáltató által aggregált tartalom eljuttatása a műsorszolgáltató telephelyétől (stúdió) a műsorszóró/műsorelosztó fogadó berendezéséig (mely lehet televízió vagy rádióadó, műholdas feladó állomás, illetve a kábelhálózatok fejállomása) - a Tanács nem tekintette a 18. számú nagykereskedelmi piac részének. Ez ugyanis egy olyan szélessávú adatátviteli szolgáltatás, amely bármely szélessávú adatátviteli szolgáltatást végző vállalkozás által nyújtható. A Dtv. 47. § (3) bekezdés e) pontja alapján a műsorszétosztás Eht. 188. § 76. pontjában meghatározott fogalma hatályok kívül helyezésre került.

A műsorszolgáltató által előállított jelek vezetékes (kábeles) hálózaton, továbbá földfelszíni vagy műholdas nem műsorszóró rádió távközlő hálózaton tartalmában változatlanul történő egyidejű eljuttatása rádió és televízió műsorszóró adókhoz, illetőleg műsorelosztó hálózatokhoz műsorszétosztási tevékenység csupán a műsorterjesztés folyamatának egyik szakaszát jelenti, mégpedig azt a szakaszt, amikor a műsorszolgáltató által előzetesen előállított jelek a műsorterjesztést végző cég hálózatához eljutnak.

A műsorterjesztés fogalma a Dtv. szerint az alábbi: *„Műsorterjesztés: a 2. pont szerinti bármely átviteli rendszerrel megvalósuló elektronikus hírközlési szolgáltatás, amelynek során a műsorszolgáltató által előállított analóg vagy digitális műsorszolgáltatási jeleket a műsorszolgáltatótól az előfizető, vagy felhasználó vevőkészülékéhez továbbítják, függetlenül az alkalmazott átviteli rendszertől, és technológiától. Műsorterjesztésnek minősül különösen a műsorszórás, a műholddal végzett műsorterjesztés, a hibrid üvegszálas-koaxiális átviteli rendszeren végzett műsorterjesztés, emellett a műsor Internet Protokoll segítségével történő továbbítása valamely átviteli rendszeren, ha a szolgáltatás jellege, illetve feltételei megegyeznek a műsorterjesztéssel, illetve ez helyettesíti a más módon megvalósított műsorterjesztést. Műsorterjesztésnek minősül az olyan műsorterjesztés is, amelyhez az előfizető külön díj ellenében, vagy más elektronikus hírközlési szolgáltatás díjával csomagban értékesített díj ellenében férhet hozzá. A tíznél kevesebb vevőkészülék csatlakoztatására alkalmas átviteli rendszer segítségével történő jeltovábbítás nem minősül műsorterjesztésnek.”*

A fenti fogalomból is egyértelműen kiderül, hogy a műsorterjesztés egy komplex folyamat, amelynek végső célja a az előfizetők ellátása műsorral és ezen folyamat több szakaszból áll. A műsorszétosztás tehát a műsorterjesztés nagykereskedelmi részének egy olyan technikai szakasza, amely során a műsorszolgáltató eljuttatja a műsorát a műsorterjesztő műsorszóróhoz, kábelszolgáltatóhoz stb. A Tanács álláspontja szerint a műsorszétosztás műsorter-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

jesztés fogalmába való beolvadása is azt igazolja, hogy a műsorterjesztés ezen technikai jellegű szakasza a műsorterjesztésnek, mint komplex folyamatnak a része, tehát ez esetben is elmondható, hogy egy olyan szélessávú adatátviteli szolgáltatásról van, amely bármely szélessávú adatátviteli szolgáltatást végző vállalkozás által elvégezhető.
A következőkben a műsorszolgáltatókat, illetve az egyes műsorterjesztési platformok üzemeltetői vonatkozásában végzünk elemzést.

1.3.3.1.1. A műsorszolgáltatók

[47] Elöljáróban rögzíteni szükséges, hogy a magyar televíziós piac nyelvileg elszigetelt, viszonylag kis piac. A csatornák többsége magyar nyelvű, mivel az idegen nyelvű, illetve feliratozott műsorok iránt alacsony az érdeklődés.

[48] A magyar televíziós piacon a közönségért és a hirdetőkért folytatott versenyben az országos földfelszíni terjesztésű csatornák, a kereskedelmi RTL Klub és a TV2, illetve a közszolgálati m1 játszanak vezető szerepet. (A televíziós műsorok kiskereskedelmi piacáról bővebben ld. 1.3.3.2.1. pont). Mivel a műsorszolgáltatók által nyújtott tartalomszolgáltatás – összhangban az Eht. 188. § 13. fogalmával - nem része az elektronikus hírközlési szolgáltatásoknak, a műsorszolgáltatókat a Tanács nem vizsgálta műsorterjesztés nagykereskedelmi piacán, mint ex-ante szabályozás alá tartozó szolgáltatókat. Az alábbiakban kifejtettek a műsorterjesztési értéklánc relációinak vizsgálata szempontjából lényegesek.

[49] *A Magyarországon terjesztett, hazai televízió csatornák három alapvető csoportra oszthatók:*

1. hazai országos kereskedelmi műsorszolgáltatók

A hazai médiapiac két, meghatározó, stabilan vezető szerepet betöltő szereplője a két földfelszíni terjesztésű országos kereskedelmi televízió, amelyek működését szinte kizárólag reklámpiaci bevételekből finanszírozzák: a TV2 műsorát szolgáltató MTM-SBS Zrt. és az RTL-Klub műsorszolgáltatója az M-RTL Zrt. Ezek a televíziók tevékenységüket műsorszolgáltatási szerződések alapján végzik, amelyeket az ORTT-vel – egy, a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (Rttv.) szerinti pályázati eljárást követően – még 1997. júliusában kötöttek meg. A szerződések eredetileg határozott, 10 éves időtartamra szóltak, mindkettő 2007. július 9.-én járt volna le. Az Rttv. mindezek mellett arra is lehetőséget ad, hogy az MTM-SBS Zrt. és az M-RTL Zrt. műsorszolgáltatási jogosultságát az ORTT egy ízben, a szerződés lejáratát követő további öt éves időszakra pályázat kiírása nélkül meghosszabbítsa. Ismert, hogy ennek alapján az ORTT 2005. júliusában arról határozott, hogy a két műsorszolgáltató műsorszolgáltatási szerződését változatlan tartalommal további öt éves időtartamra megújítja. A KTV Projekt becslése szerint az MTM-SBS és az M-RTL összesen a hazai reklámköltések mintegy 80 %-án osztoznak.

2. hazai közszolgálati műsorszolgáltatók

A hazai médiapiacon jelenleg két közszolgálati televízió működik: az MTV. Zrt. és a Duna Televízió Zrt. A két műsorszolgáltató jogállását, finanszírozását, felügyeleti és szervezeti rendjét, valamint a tevékenységükre vonatkozó speciális követelményeket az Rttv. határozza meg.
A hazai közszolgálati műsorszolgáltatók finanszírozása döntően két típusú forrásból történik:

- A finanszírozás e műsorszolgáltatók speciális helyzetét megalapozó komponense az Rttv.-ben meghatározott, a televíziókészülékek után fizetendő üzemben tartási díj, amelyet 2003. óta a központi költségvetésből fizetett hozzájárulás vált ki.
- A közszolgálati televíziók e mellett a reklámpiacon is jelen vannak. Itt elérhető bevételeiket azonban behatárolja az Rttv.-nek azon rendelkezése, amely számukra mindössze feleannyi reklámidő (óránként hat perc) értékesítését teszi lehetővé, mint a kereskedelmi műsorszolgáltatók számára. Ennek megfelelően reklámpiaci bevételük csupán kb. 10-15 %.

3. hazai tematikus műsorszolgáltatók

A tematikus csatornák elsősorban a vezetékes műsorterjesztőkön keresztül kívánják elérni a közönségüket és működésüket is döntően a kábelszolgáltatóktól szedett előfizetői díjbevételekre alapozzák.
A hazai médiapiac tematikus szegmensére – összhangban a nemzetközi trendekkel - általánosan jellemző tendencia a csatornaszám növekedése, 2002–2003.-tól kezdve a hazai piacon rendre újabb tematikus csatornák indulnak. Így például:

- 2002.-ben kezdte meg működését a Hír Tv,
- 2003.-ban indult a Film+,

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

- 2004.-ben az AXN, a Viasat History, a Viasat Explorer, a Tv Paprika,
- 2005.-ben a Cinemax, a Cinemax 2, a 4! Story Tv, az ECHO Tv, a Sport Klub, illetve a Tv Deko lépett piacra,
- 2006.-ban az AXN crime, AXN Sci-fi és az MGM, Vitál TV lépett piacra,
- 2007.-ben az HBO Comedy, MTV Hungary lépett a piacra.

Annak ellenére, hogy a műsorszolgáltatási piac kínálati jellegű, a hirdetők szempontjából fontos nézettségi mutatók jelentős kiegyensúlyozatlanságot, duopolisztikus jelleget mutat:

2. táblázat: Műsorszolgáltatók reklámpiaci részesedése

Műsorszolgáltató csatorna	*Nézettség (%)*	*Televíziós reklámpiaci részesedés (%)*
RTL Klub	33,8	49.2
TV2	27,8	42,3
Összesen	*61,6*	*91,5*
MTV	14,5	2,7
Minden egyéb műsorszolgáltató	*23,9*	*5,8*

Forrás: Eastern European TV, 10th Edition, 2006. Informa Ltd. UK

A nézettség és reklámpiaci bevételek közötti kiegyensúlyozatlanság azzal a következménnyel jár, hogy a magyar tematikus műsorszolgáltatók nem a reklámbevételekre alapozzák üzleti modelljüket, hanem alapvetően eltérő utat járnak be. Műsorszolgáltatási költségeiket ebből eredően meghatározó részben a kábelhálózat üzemeltetők és a műholdas szolgáltatók által részükre beszedett műsordíjakból finanszírozzák.

Amint fent kifejtésre került a hazai audiovizuális piac mérete – kulturális és nyelvi okokból – kicsi. A KTV Projekt becslése szerint egy televíziós műsorszolgáltató számára ahhoz, hogy hosszú távon is életképes maradjon mégis legalább 800.000-1.000.000 előfizető elérése szükséges. Ebből az következik, hogy tematikus műsorszolgáltatás csak országos dimenzióban végezhető gazdaságosan.

Az ORTT a műsorszolgáltatókat szintén három csoportra osztja:

- országos földfelszíni sugárzású műsorszolgáltatók (pl. Magyar RTL)[18] ;
- földfelszíni sugárzású helyi és körzeti műsorszolgáltatók (pl. Rádió Juventus Zrt.)[19];
- műholdas műsorszolgáltatók (pl. HÍR Televízió ZRt.)[20].

A KTV Projekt kínálati felmérésének eredménye szerint a kábelszolgáltatók a következő 3-5 éves periódusban újabb magyar nyelvű csatornák megjelenésére számítanak. Az új csatornák indulásával alapvetően megváltozott a hazai tematikus piaci szegmens szerkezete: amíg a korábbiak folyamán a piac keresleti jelleget mutatott, addig 2003-2004. fordulóján egyre inkább a túlkínálat jelei kezdtek mutatkozni és ez a tendencia a kábelszolgáltatók várakozásai szerint is tartósnak ígérkezhet.

[50] *A Magyarországon terjesztett hazai rádió csatornák szintén három alapvető csoportra oszthatók:*

1. hazai országos kereskedelmi műsorszolgáltatók

Magyarországon jelenleg két országos kereskedelmi rádió műsorszolgáltató van. A Danubius Rádiót működtető Danubius Rádió Műsorszolgáltató Zrt. és a Sláger Rádiót üzemeltető Sláger Rádió Műsorszolgáltató Zrt. Mindkét műsorszolgáltató tevékenységét műsorszolgáltatási szerződések alapján végzi, amelyeket az ORTT-vel az Rttv. szerinti pályázati eljárást követően 1998.-ban kötöttek meg eredetileg 7 éves időtartamra. Az ORTT az Rttv. rendelkezése alapján mindkét műsorszolgáltató műsorszolgáltatási jogosultságát 5 évvel meghosszabbította, így a jogosultságok 2010.-ben járnak le. Mindkét rádió általános zenei kínálatú rádió, működésüket szinte kizárólag reklámbevételeikből finanszírozzák.

18 http://www.ortt.hu/nyilvantartasok/1149070158orszagos_musorszolgaltatok.xls

19 http://www.ortt.hu/nyilvantartasok/1160407910_helyi_korzeti-msz-20061009.xls

20 http://www.ortt.hu/nyilvantartasok/1159984388muholdas_20061004.xls

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

2. hazai országos közszolgálati műsorszolgáltatók

Magyarország egyetlen országos közszolgálati rádió műsorszolgáltatója a Magyar Rádió Zrt, amely három országos közszolgálati rádiót üzemeltet: Kossuth Rádió, Petőfi Rádió, Bartók Rádió. Az MR három országos csatornája közül a Kossuth Rádió a két országos kereskedelmi rádió után a harmadik leghallgatottabb rádió, melynek műsorstruktúrája hír és közéleti tematikára épül. A főleg szórakoztató műsorokat adó Petőfi Rádió a negyedik leghallgatottabb magyar rádióadó. A harmadik országos közszolgálati rádió, a Bartók Rádió hallgatottsága alacsony, műsorai főleg komolyzenei és kulturális tematikára épülnek.
A Magyar Rádió Zrt. bevételei három forrásból származnak:

- A közszolgálati televízióhoz hasonlóan a finanszírozás a Magyar Rádió speciális helyzetét megalapozó komponense az Rttv.-ben meghatározott, a televíziókészülékek után fizetendő üzemben tartási díj, amelyet 2003 óta a központi költségvetésből fizetett hozzájárulás vált ki.
- Az Rttv. alapján a Danubius Rádió által befizetett és a Magyar Rádió számára továbbutalt műsorszolgáltatási díj.
- Azok a kereskedelmi bevételek, melyek reklámokból, szponzorációból és a műsorok kereskedelmi célú hasznosításából származik.

3. hazai helyi/körzeti műsorszolgáltatók

A körzeti műsorok az ország egy meghatározott területén (főleg Budapesten, valamint annak környékén) elérhetők, kereskedelmi alapon működnek, és számottevő versenytársat jelentenek az országos terjesztésű kereskedelmi műsoroknak a vételi területükön. Ilyen műsorokat jellemzően földfelszíni sugárzással terjesztenek. E műsorok általában - a sugárzási körzeteikben - elérhetőek a kábelhálózaton keresztül is.
A nem országos terjesztésű műsorok másik típusa az olyan – általában helyi - kereskedelmi műsorok, melyek műsorszerkezetüknél, hallgatottságuknál, reklámértéküknél fogva nem jelentenek versenytársat az országos terjesztésű kereskedelmi műsoroknak. E műsorok általában egy-egy város, vagy kistelepülés helyi érdeklődésre számot tartó műsorait sugározza, amelyek kizárólag földfelszíni sugárzás révén terjesztenek.

1.3.3.1.2. Földfelszíni műsorszóró szolgáltatók

[51] Magyarországon műsorszórási tevékenységet 1990. január 1.-ig a Magyar Posta végzett, kizárólagos joggal. 1990. január 1.-jével a Magyar Posta szolgáltatásait szervezetileg szétválasztották, és a műsorszórás az újonnan alakult Magyar Műsorszóró Vállalat feladata lett, amelyet az Állami Vagyonügynökség Igazgatótanácsa 1992. június 30.-ai hatállyal Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Részvénytársaság néven egyszemélyes zárt részvénytársasággá alakított át. Az átalakulás idején a részvények 100%-a a Magyar Állam tulajdonába került, később több magyar önkormányzat jutott részvényekhez, illetve 1994. év májusában az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. (a továbbiakban: ÁPV Rt.) nyilvános forgalomba-hozatal keretében kárpótlási jegy ellenében értékesített egy részvénycsomagot.

[52] Az AH 2005. közepéig többségi állami tulajdonban volt, melyben az ÁPV Rt. rendelkezett 73,7130%-ot megtestesítő tulajdonosi részesedéssel, a Forrás Vagyonkezelő és Befektetési Rt. pedig 1,2871%-os tulajdonrésszel, melyek együttesen 75%+1 szavazatot képviseltek. Ezen túlmenően az AH-ban - tőzsdén jegyzett vállalkozásként - a Firthlion Ltd. rendelkezett 15,09%-os tulajdoni részesedéssel, míg a további részvények - 9,61% értékben - egyéb, az államháztartás részét képező tulajdonos, belföldi és külföldi intézmény, belföldi és külföldi magánszemély, illetve egyéb nem regisztrált tulajdonos tulajdonában álltak.
Az ÁPV Rt. az állam tulajdonában lévő vállalkozói vagyon értékesítéséről szóló 1995. évi XXXIX. törvény, a Magyar Televízió Rt., valamint a Duna Televízió Rt. létszámcsökkentésével kapcsolatos egyszeri személyi kiadások költségvetési támogatásáról szóló 2276/2004.(X.30.) Korm. határozat és a pénzügyminiszternek - mint az ÁPV Rt. tekintetében a részvényesi jogok gyakorlójának - a Kormányhatározat végrehajtásáról szóló 23/2004.(XI.10.) sz. RJGY alapján 2005. április 11. napján nyilvános, kétfordulós pályázati felhívást tett közzé. A pályázatot az ÁPV Rt. 2005. július 21.-én eredményesnek nyilvánította, és nyerteseként a svájci székhelyű, főtevékenységként ugyancsak műsorszórással foglalkozó Swisscom Broadcast AG-t hirdette ki. A részvény adásvételi szerződés megkötésére 2005. július 28-án került sor.

[53] A privatizációs eljárás eredményeként a Swisscom Broadcast AG az AH alaptőkéjében 75%+1 szavazatot megtestesítő részvénycsomag tulajdonosává vált, a magyar tőkepiaci szabályok értelmében a társaság részvényeire kötelező nyilvános vételi ajánlatot tett, majd a tulajdonába nem került részvények tekintetében vételi jogot

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

gyakorolt és az a Antenna Hungária részvényeinek 100%-os tulajdonosává vált. 2007. május 8-án a Swisscom Broadcast AG adásvételi szerződést írt alá a francia TDF S.A.-val, így az Antenna Hungária 100 %-os tulajdonosa jelenleg a TDF S.A.

[54] Az 1.3.1.1. pontban leírtakkal összhangban a helyi televízió műsorszóró adók a műsorszolgáltatók magántulajdonában vannak. A helyi, kisteljesítményű adókon kívül a magyarországi földfelszíni adóhálózat és az azt kiszolgáló infrastruktúra (torony, tápáramforrás, stb.) az AH, tulajdonában van. Az AH saját maga üzemelteti is az adókat.

[55] A földfelszíni terjesztésű országos közszolgálati TV műsor (m1), és a két ugyancsak földfelszíni terjesztésű országos kereskedelmi TV műsor (TV2, RTL Klub), földfelszíni terjesztése kizárólag az AH infrastruktúrájának igénybevételével történik, de ezen túl az egyetlen körzeti TV műsor (FIX TV) és helyi (Csepp TV) műsorszolgáltatók részére is végez műsorsugárzást.

[56] Az AH tulajdonában és üzemeltetésében lévő adók, adóhálózat Magyarország területének szinte egészét eléri. 2006.-ban körülbelül 97%-os volt az ellátottság az m1 országos terjesztésű közszolgálati műsor, és kb. 86 %-os mind az RTL Klub, mind a TV2 országos terjesztésű kereskedelmi műsorok esetében:

[57] Hasonlóan a földfelszíni televízió műsorszóráshoz, a rádió műsorszórás esetében is az AH a tulajdonában lévő adóhálózattal az ország lakossága 91%-ának biztosít ellátottságot (66-73 MHz-es frekvenciasáv) az országos terjesztésű közszolgálati Kossuth rádió műsora számára[21], 86%-ának a közszolgálati Petőfi és 68%-ának az elsősorban komolyzenei műsorokat nyújtó ugyancsak közszolgálati Bartók rádió számára. Ugyancsak az AH hálózata biztosít ellátottságot az ország lakossága 81%-ának a Sláger rádió, 67%-ának a Danubius rádió országos

21 A 66-73 MHz-es frekvenciasávban az adás a lakosság által használt, a régi OIRT frekvenciasáv vételére alkalmas rádiókészülékek igen nagy száma miatt folytatódik. Egyelőre kísérleti jelleggel az AH megkezdte a Kossuth rádió műsorának földfelszíni szórását a 107,5 MHz-es sávban is.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

terjesztésű kereskedelmi rádiók műsorai számára (monofónikus adás adatai), illetve középhullámon a Magyar Katolikus Rádió számára is.

[58] Országos műsorszóró tevékenysége mellett az AH 11 helyi és körzeti rádió műsorszolgáltató - például a Juventus, Radiocafé, BBC, Tilos Rádió, Sztár FM - részére végez műsorszórást.

[59] A rádió adóállomások közül 27 körzeti és 136 kisteljesítményű helyi rádióadó különböző vállalkozások tulajdonában van, oly módon, hogy a körzeti adók tekintetében az AH rendelkezik 13 adóval, további egy vállalkozás 2 adóval, míg a többi vállalkozás tulajdonában 1-1 adó van. A helyi adók esetében pedig nincs olyan vállalkozás, amelyiknek 5-nél több adó van a tulajdonában, legtöbb vállalkozás 1 adóval rendelkezik.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

[60] A földfelszíni televíziós műsorszórás értékláncát következő ábra szemlélteti az NHH Szabályozási Stratégiájában[22] foglaltak alapján:

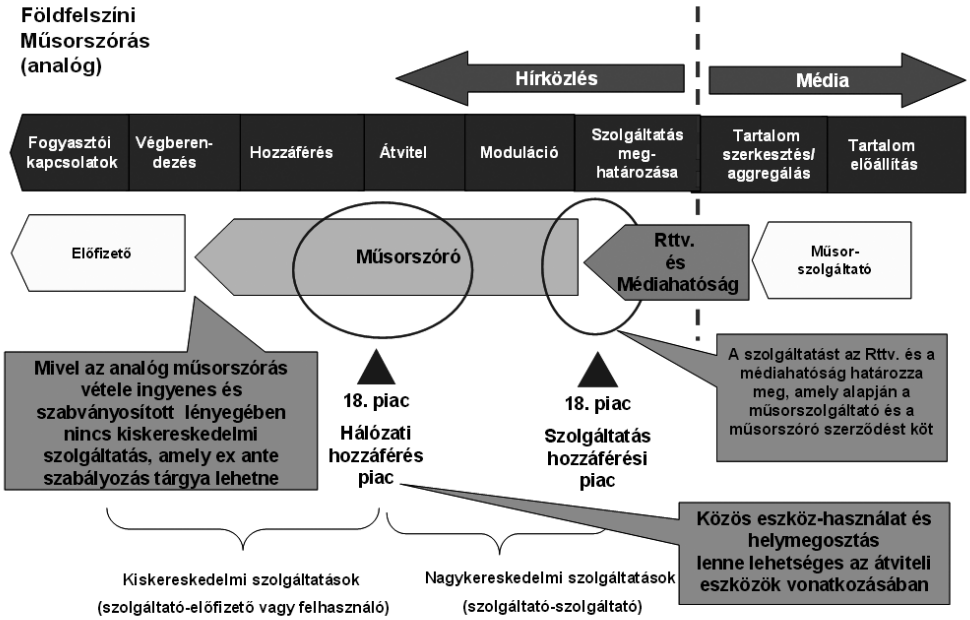

Földfelszíni műsorszórás esetében a műsorszolgáltató fizet sugárzási díjat a műsorszórónak e szolgáltatás ellenértékeként, szerződés alapján. A szerződés egyéb lényeges tartalmát az Rttv. és az ORTT és műsorszolgáltató közötti műsorszolgáltatási szerződés határozza meg. A szerződés alapján az AH egy komplex műsorterjesztési szolgáltatást nyújt, amely magában foglalja a modulációt, az átvitelt és az egyes telephelyekről a műsorjelek kisugárzását, vagyis a hozzáférés magában foglalja a szolgáltatáshoz és a hálózathoz való hozzáférést is.
A földfelszíni műsorszórás esetében a sugárzási díj maximális mértékét 2007. január 1.-ig a Díjrendelet határozta meg.

1.3.3.1.3. Műholdas műsorszóró szolgáltatók

[61] Bár a két országos terjesztésű közszolgálati műsor szórásában (Duna Televízió Duna TV és Duna Autonómia TV csatornája, illetve a Magyar Televízió m2 csatornája), illetve még számos más magyar és külföldi műsorszolgáltató (ATV, Budapest TV, film+, ECHO TV, a tunéziai TV7) terjesztésében résztvevő műholdas földi feladó állomás az AH tulajdonában áll és azt az AH üzemelteti, a műholdakon lévő transzponderek (átjátszó adók) külföldi tulajdonban állnak és azok üzemeltetését a külföldi tulajdonos végzi el.
A transzponderek kapacitásának igénybevétele érdekében az AH nevében megbízott közvetítőként a HUNSAT Rt. jár el, közvetítői díj ellenében. A HUNSAT Rt. 50%-ban az AH, 50%-ban a Magyar Telekom tulajdona. Az AH-n kívül műholdas földi feladó állomással rendelkezik a műsorszétosztást végző Közép-európai Távközlési Kommunikációs Kft. (a továbbiakban: *CEU*), az HBO közép-európai műholdas feladó állomása, illetve a Telespazio Magyarország Műholdas Távközlési Kft. is.

[62] Műholdas műsorszórás esetében is a műsorszolgáltató fizet sugárzási díjat a műsorszórónak e szolgáltatás ellenértékeként, szerződés alapján. A műholdas műsorszórás esetén a műholdra történő feladás tekintetében a Díjrendelet volt irányadó a kormányzati szervezetalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény meghozataláig.

[63] A műholdas műsorterjesztési szolgáltatások árai attól függnek, hogy melyik műholdat választja a műsorszolgáltató és műsorát titkosítani kívánja-e. A műhold transzponder bérleti díja a műhold által besugárzott területen elérhető

22 A Nemzeti Hírközlési Hatóság stratégiai koncepciója az elektronikus hírközlés szabályozásáról, http://www.nhh.hu/?id= dokumentumtar&mid=1315

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

nézők számával arányosan nő és az is befolyásolja, hogy az átlagos műhold élettartamból (12 év) mennyi van még hátra. A haldokló (decline) műholdak olcsóbbak, mert műhold pozíciójának stabilitását nem tudják garantálni. Az üzembiztosságon és a szerződés időtartamán túl az árak függnek még attól is, hogy a kiválasztott műholdon milyen egyéb más műsorcsatornák foghatók.

A feltételes hozzáférés, titkosítás biztosítása nagyságrendileg százmillió forinttal növeli a műholdas fellövő földi állomás beruházási költségeit.

[64] Az AH, ill. a Hunsat által bérelt Amos műholdak üzemeltetője, az izraeli Spacecom magyar ügyfelei közé tartozik többek között az Antenna Hungaria, a Telespazio, az HBO Central Europe (HBO CE), a Hungaro DigiTel (HDT), a Minimax, a HÍR TV, a Story TV, a Filmmúzeum, a Pax TV, az Echo TV, a Vital TV, az ATV, a SportKlub, a Telemedia, a Hálózat TV, illetve néhány rádióállomás is, melyek zömét kódoltan sugározzák. Az ASTRA műholdon keresztül nyújtja szolgáltatását a UPC Direct, kódoltan elérhető a Magyar ATV és a VIVA TV, kódolatlanul pedig egyedül a Duna TV fogható.

[65] A 2000.-ben indult UPC Direct digitális DTH (direct-to-home) szolgáltatás esetében a csatornák műholdon keresztüli digitális szórással kerülnek az előfizetők, felhasználók felé közvetítésre. A UPC Direct Programming II. BV (a Liberty-UPC-UGC-cégcsoport egyik hollandiai bejegyzésű leányvállalata) műsorszolgáltató által előállított programcsomagok (jelek) egyidejű, változatlan továbbítása Magyarországon a műsorszóró rádiótávközlő rendszeren (műholdon) egy, a műsorszolgáltató telephelyétől, illetőleg a műsorszétosztó hálózat végpontjától elkülönült szervezet [a UPC tulajdoni köréhez tartozó Monor Telefon Társaság (MTT, Monortel) Rt.] közbeiktatásával történik az arra jogosult felhasználó, azaz a UPC Direct előfizetők, vevőkészülékéhez, így az Eht. 188. § 13. pontja szerinti elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtása történik. A UPC Direct szolgáltatás által használt Astra műholdra az uplink szolgáltatás Hollandiában működik. A Monortel a UPC Direct Programming II. B.V.-vel közösen nyújt digitális műholdas televíziós szolgáltatást, továbbá megköti a hazai előfizetőkkel a szolgáltatási szerződést, terjeszti a set-top-boxokat és beszedi a szolgáltatásért az előfizetői díjat, megszervezve a műsorterjesztést, így juttatva el az adást a felhasználók vevőkészülékeihez. A UPC Direct szolgáltatás nem csupán Magyarország területét fedi le, hanem számos környező országét.

A 2006. februárjában elindult digitális műholdas műsorterjesztő (DTH) szolgáltatás, a DigiTV a romániai internet- és kábelszolgáltató RCS&RDS S.A.[23] érdekeltségi körébe tartozik. A szolgáltatást Magyarországon az EMKTV[24] nyújtja, a műsorokat a DigiTV Romániából sugározza az INTELSAT 1002-es műholdon keresztül. A DigiTV Magyarország mellett jelenleg Romániában, Szlovákiában és Csehországban nyújt szolgáltatást.

[66] A fentiek szerint tehát a szolgáltatáscsomagokat a műholdas műsorszóró állítja össze. A műsorszolgáltatók számára komplex hozzáférést biztosít a szolgáltatásaihoz, és az általa bérelt műholdas kapacitásokhoz, valamint a set-top-boxokon keresztül lehetővé teszi a műsor vételét. A kereskedelmi DTH szolgáltatások jelfeladó állomásai, amelynél kialakításra kerülnek az egyes szolgáltatás csomagok külföldön találhatók, továbbá a szolgáltatáscsomagok több állam területén vehetők. Ezért valószínűsíthetően a szabályozásuk több tagállamot érint. A műholdas műsorszórók a végberendezések értékesítésével, illetve a fogyasztói kapcsolatok menedzselésével és a műsorterjesztés megszervezésével egy másik elektronikus hírközlési szolgáltatót bíznak meg. Ez a szolgáltató szedi be a műsorterjesztési szolgáltatás díját és továbbítja a műholdas műsorszórónak, közreműködve az elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtásában.

1.3.3.1.4. Vezetékes műsorterjesztők

[67] A kábelhálózatok kialakulása Magyarországon az 1970.-es években kezdődött, ekkoriban - elsősorban a városokban - kezdtek kialakulni a kisközösségi antennarendszerek. A lakótelepek építésével párhuzamosan szerelték a központi antennákat, a helyi tanácsok ugyanis nem engedélyezték, hogy az újonnan felépült tömblakások tetejét antennaerdő borítsa. Ezek az ún. kisközösségi rendszerek maximum 300 MHz átviteli sávszélességgel rendelkező,

23 A 2005-ben egyesült RDS & RCS 93,15 százalékos tulajdonosa a Hollandiában bejegyzett Cable Communications System NV (CCS), melyben az RSC Management, Teszári Zoltán cége a többségi tulajdonos (57 százalék). Ezenfelül Teszári Zoltán a CCS-ben és a RDS & RCS-ben is egy-egy kisebb részt birtokol. A holland cég mögött áll az EPIC és a Quadrant nevű osztrák és amerikai befektetőtársaság, illetve több romániai magánszemély.

24 Az Egyesült Magyar Kábeltelevízió Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (EMKTV Kft.), 6 működő kábeltévé szolgáltató cég beolvadásos egyesülése után jött létre 2000. december 31-én. Az EMKTV fő tevékenysége a földi, műholdas és kábelen vehető műsorok elosztása, emellett szélessávú adat- és internet szolgáltatást nyújtanak. Jelenleg Budapest 7 kerületében (VI., IX., X., XI., XV., XVIII, XIX), valamint Dorogon, Esztergomban, Hatvanban és Kiskunhalason nyújtanak kábeltelevíziós szolgáltatást. A cég az RCS&RDS S.A. többségi tulajdonában áll, emellett tulajdoni részesedéssel bír a CCS Cable Communications Systems N. V., valamint négy magyar magánszemély.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

soros rendszerek voltak. Az ezeken a rendszereken továbbított programok száma igen csekély volt - általában 4-6 program közül lehetett választani.

Az 1980.-as évek elején a nagyobb városokban megalakultak a városi televíziók stúdiói, melyek erős önkormányzati támogatottságot élveztek. Elsősorban regionális műsorokat készítettek, s ezeket szerették volna minél szélesebb körben terjeszteni. A kisközösségi antenna-rendszereket elkezdték vonali kábelekkel összekötni - így alakultak ki a nagyközösségi antennarendszerek. Ekkor még a városnegyedek alkottak egy-egy nagyközösségi rendszert. Minden rendszernek volt egy fejállomása, s a városi televíziók adásait általában a fejállomásokról, videokazettán bejátszva közvetítették. A későbbi fejlődés eredményeként ezeket a rendszereket törzshálózattal kötötték össze, így alakultak ki a városi televíziók, melyek egy fejállomásról működtek.

A nagyközösségi antennarendszerekben már elkülönültek a törzs-, a vonali és a házhálózatok is. Az eddig továbbított csatornákon kívül megjelentek a - szigorú engedélyezéshez kötött - műholdas csatornák is. Az első időszakban három műholdas program továbbítását engedélyezték. A hálózat tulajdonosa általában az önkormányzat volt, a karbantartást, a fejlesztést a GELKA vagy az adott településen levő híradástechnikai szövetkezetek végezték. A nagyközösségi antennarendszerek építésének, karbantartásának finanszírozása döntő többségben az önkormányzatok pénzéből valósult meg. A szolgáltatás díja többnyire a közös költség része volt. Az úgynevezett központi antennadíj - a továbbított csatornaszámtól függően - 8-16 Ft között váltakozott. Ha nem fizetett valaki a szolgáltatásért, akkor - tekintettel a rendszer soros felfűzésére - nem tudták a szolgáltatást megszüntetni.

Az 1990.-es években felgyorsult a technikai fejlődés - korszerűbb anyagok, építőelemek jelentek meg a piacon, így a folyamatos fejlesztés egyre nagyobb beruházást igényelt, melyet az önkormányzatok vagy a karbantartó vállalkozások már nem tudták finanszírozni. Megindult egy koncentrációs folyamat és elkezdődött a kábeltelevízió szolgáltatás piaci alapokra helyezése. Hazai és külföldi befektetők illetve cégek elkezdték felvásárolni azokat a hálózatokat, amelyeknek régi tulajdonosai az üzemeltetési költségeket és a hálózatok korszerűsítésének nagy anyagi terheit már nem tudták vállalni. Tőkeerős - vagy kevésbé tőkeerős - társaságok jöttek létre, amelyek felvásárolták majd átépítették a régi, korszerűtlen hálózatokat - s ezzel együtt jelentősen megemelték a szolgáltatás díját is. Ekkor már egyéni előfizetői szerződéseket kötöttek, és nem fizetés esetén megszüntették a szolgáltatást. A hálózatok átviteli képessége megnőtt, megjelentek a 450 MHz - 600 MHz átviteli szélességű hálózatok. A műholdas műsorok száma folyamatosan nőtt, a továbbított csatornák száma elérte a húszas nagyságrendet. Megjelentek a prémium-csatornák, melyekért külön fizetni kellett. Az első ilyen csatorna a HBO volt, amelynek műsorát egyéni dekóderrel lehetett fogni.

A 2000.-es években a kábeltelevíziós hálózatok és a műsorelosztó szolgáltatások igen heterogén képet mutatnak - található közöttük olyan hálózat is, amely szükségből jött létre. Ezek elsősorban olyan falusi kisközösségi hálózatok, melyek azért alakultak, hogy a földi sugárzású adókat jobb minőségben tudják fogni. Műszaki színvonaluk sok kívánnivalót hagy maga után, az előfizetési díj általában csupán arra elég, hogy a szolgáltató kifizesse a továbbított műsorok után a jogdíjakat, illetve fedezze a karbantartó személyzet munkabérét, fejlesztést már nem tudják finanszírozni. Ugyanakkor nagyon sok olyan hálózat van, amelyet átépítettek - ezekben már megtalálható az optikai és a koaxiális hálózat is, az előfizetők pedig csillagpontos elosztáson keresztül kapják a jeleket. A hálózatok átviteli kapacitása 860 MHz-ig terjed. A továbbított programok száma folyamatosan nő - van olyan szolgáltató, ahol 50 műsor körül van. Ezek a hálózatok általában már kétirányú összeköttetést biztosítanak. Visszirányban elsősorban internet-hozzáférési szolgáltatást nyújtanak, de több szolgáltató elindított már VoIP szolgáltatást.

[68] A Tanács által a szolgáltatóktól bekért adatok alapján 2005-ben Magyarországon 397 vállalkozás végzett vezetékes műsorterjesztést általában a saját tulajdonában álló kábelhálózaton. Az öt legnagyobb vezetékes műsorterjesztő szolgáltató (a továbbiakban: kábelszolgáltató) a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft., T-Kábel Magyarország Kft., FiberNet Kommunikációs Rt., ViDaNet Kábeltelevíziós Szolgáltató Rt. EMKTV Egyesült Magyar KábelTelevízió Híradástechnikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. az összes előfizető csaknem kétharmadát érte el. A Tanács részére más eljárásból rendelkezésre álló adatok alapján 2006. végén ugyanezen öt kábelszolgáltató rendelkezett a legtöbb előfizetővel, ám együttes piaci részesedése valamivel alacsonyabb volt, mint 2005-ben.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

[69] A kábeles műsorterjesztés értékláncát a következő ábra szemlélteti az NHH Szabályozási Stratégiájában foglaltak alapján:

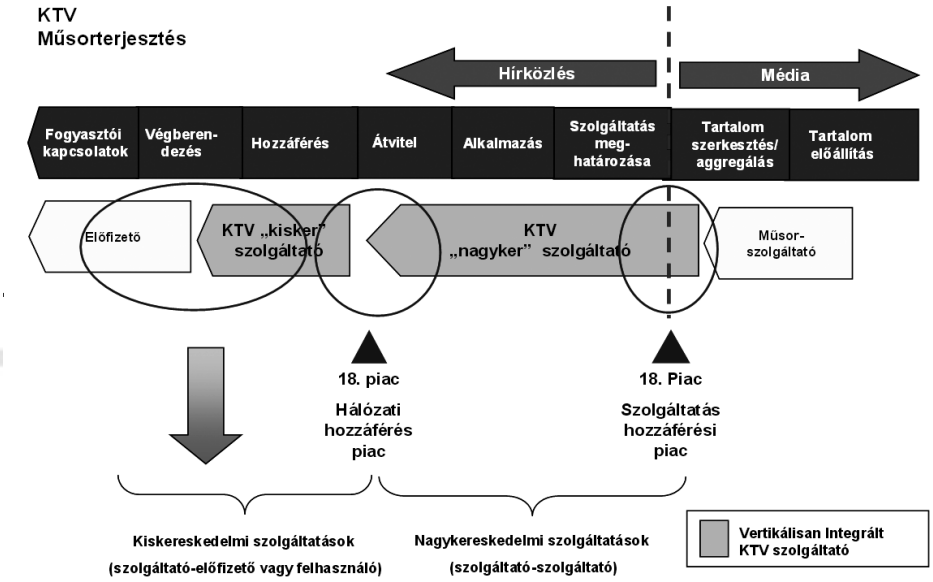

A vezetékes műsorterjesztés üzleti modellje az Rttv. iránymutató rendelkezéseit figyelembe véve, de alapvetően a piaci mechanizmusok szerint alakult ki. A Dtv. hatályba lépéséig az Rttv. 117. § (4) bekezdése értelmében az kábelszolgáltató *„szerződéses megállapodást köthet bármely műsorszolgáltatóval, amelyben vállalja, hogy a műsorért a műsorelosztó rendszer előfizetőitől a műsorszolgáltató részére díjat szed."* Egyfelől tehát az Rttv. szerint a műsorszolgáltató részére fizetendő díjat, vagyis a műsordíjat az előfizető fizette, de a kábelszolgáltató szedte be és továbbította a műsorszolgáltató részére. Másfelől a kábelszolgáltatók elektronikus hírközlési szolgáltatásai díjáról a következőképpen rendelkezett az Rttv.:*„119. § (4) A vezetékes műsorelosztó távközlő rendszer tulajdonosa vagy üzemben tartója az egyes műsorcsatornák működtetéséért csak az előfizetőktől szedhet üzemeltetési díjat. Ez alól kivételt képez, ha a műsorszolgáltató a távközlési tevékenységéért ellenszolgáltatást fizethet azzal, hogy ilyen esetben az adott műsorszolgáltatási csomag díja nem változhat."*

Részben ezen rendelkezések eredménye, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatás, vagyis a műsorjelek átvitelének költsége a kábelszolgáltatók és a műsorszolgáltatók között nem jelenik meg tényleges pénzmozgásban; a kábelszolgáltatók és a műsorszolgáltatók az egymásnak fizetendő díjakat, vagyis egyrészről a műsordíjat, másrészről pedig az átviteli díjat, mint az elektronikus hírközlési szolgáltatás ellenértékét egymással szemben elszámolják, vagyis nettósítják.

A műsordíjakat a felek kölcsönös megállapodása határozza meg. A kábelszolgáltatók érdekképviseletét ellátó két szervezet (Magyar Kábeltelevíziós és Hírközlési Szövetség, valamint a Magyar Kábelkommunikációs Szövetség) nyújt segítséget abban, hogy tagjaik a legkedvezőbb szerződéses feltételeket kaphassák a műsorszolgáltatókkal megkötendő szerződéseikben. A KTV Projekt információi alapján a műsorszolgáltatókkal külön tárgyaló legnagyobb kábelszolgáltatók attól függően, hogy minél több előfizetőt tudnak a hálózatukkal lefedni, a műsorszolgáltatókkal szemben annál nagyobb kedvezményeket tudnak elérni a műsordíj tekintetében.

A KTV Projekt alapján a műsorszolgáltatóknak fizetett díjak átlagosan, a beszedett előfizető díjak csupán 23%-át teszik ki. Így az előfizetőktől beszedett díjak 77%-a képezi lényegében az elektronikus hírközlési szolgáltatások ellenértékét. Ez magában foglalja a hálózat fenntartást, átvitelt, és egyéb kiadásokat, mint nagykereskedelmi költséget, valamint az ügyfélkapcsolatokat, számlázást, marketinget, mint kiskereskedelmi költséget.

Emellett a KTV Projekt szerint a kábelszolgáltatók egyszeri hozzáférési díjat is kérnek a programcsomagba kerülésért a műsordíj meghatározott időre (1-6 hónapra) történő elengedése formájában. Sőt a legnagyobb kábelszolgáltatók ingyenes reklámidőt, tulajdoni részesedést, illetve más elektronikus hírközlési szolágáltatás megrendelését is igényként fogalmazzák meg a műsorszolgáltatóktól a hálózatba kerülés ellenértékeként. Mivel ezen szolgáltatásokat a műsorszolgáltató ingyenesen nyújtja, egyfajta pénzmozgásról, számviteli és adójogi fogalommal élve ellenérték nélküli szolgáltatásnyújtásról mégis beszélhetünk.

A Dtv. az Rttv. 117. § (4) bekezdést és 119. § (4) bekezdést hatályon kívül helyezte, és az abban foglalt szabályozás helyére az alábbi, Dtv. 37. § (1)-(3) bekezdésben rögzített rendelkezések léptek: *„(1) A szerzői jogi jogosultak*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

érdekeinek védelmében a műsorterjesztő a műsorszolgáltatóval kötött megállapodás alapján a műsorért a műsorterjesztési szolgáltatás előfizetőitől a műsorszolgáltató részére díjat szedhet (műsordíj).

(2) A műsorterjesztő az egyes műsorokhoz való hozzáférésért kizárólag az előfizetőktől szedhet díjat, kivéve, ha a műsorszolgáltató az átvitelt is magában foglaló elektronikus hírközlési szolgáltatásért ellenszolgáltatást fizet. Ez utóbbi esetben azonban az adott műsort tartalmazó szolgáltatási csomag, vagy egyedi műsor díja nem lehet magasabb, mint ha a műsorszolgáltató az átvitelért és más elektronikus hírközlési szolgáltatásokért nem fizetne ellenszolgáltatást a műsorterjesztőnek." A Dtv. szabályozás tehát lényegét tekintve a korábbi, Rttv. szabályozást átvette, pontosította.

Összefoglalva: a kábelszolgáltatók által a műsorszolgáltatóknak nyújtott elektronikus hírközlési szolgáltatások ellenértéke egyrészről a műsordíjak nettósításában, másrészről pedig a műsorszolgáltatók által a szerződéskötés fejében a kábelszolgáltatók számára ingyenesen nyújtott szolgáltatásokban jelenik meg.

[70] A Dtv. hatályba lépéséig az Rttv. a „must carry" kötelezettséget az alábbiak szerint határozta meg. Az Rttv. 117. § (1) bekezdése értelmében a kábelszolgáltató *„köteles rendszere révén elosztani a közszolgálati műsorszolgáltató valamennyi műsorát, amennyiben ezek vételkörzete kiterjed az adott fejállomásra. Ezeket a műsorokat alapszolgáltatásként kell elosztani és ezekért a műsorszolgáltatásokért többletdíjat az előfizetőtől nem lehet kérni."* Ez a továbbítási kötelezettség az Egyetemes Szolgáltatás Irányelv 31. Cikkében foglalt *„must carry"* kötelezettséggel volt megfeleltethető. A kötelezettség ellenértékével kapcsolatban az Rttv. úgy rendelkezett, hogy *„az elosztás valamennyi közszolgálati műsorszolgáltató számára díjmentes és a közszolgálati műsorszolgáltató sem követelhet műsorai elosztásáért az üzemben tartótól ellenszolgáltatást."*

A Dtv. 24. § (1) bekezdése továbbítási kötelezettségként definiálja a nemzeti, etnikai kisebbségi és az európai kultúra megőrzése, védelme, illetve továbbfejlesztése, a nemzeti, illetve etnikai kisebbségi nyelv ápolása, az állampolgárok tájékozódási szükségleteinek kielégítése, a demokratikus közéletben való részvételük elősegítése, és a vélemények sokszínűségének megőrzése érdekében a műsorterjesztőket egységesen terhelő „must carry" és szerződéskötési kötelezettséget, valamint a médiapolitikai szempontból meghatározó jelentőségű műsorterjesztőt speciálisan, a „must carry" és szerződéskötési kötelezettségen kívül terhelő, a Dtv. 26. §-ban meghatározott kötelezettségek összességét.

A Dtv. a „must carry" kötelezettséget a 25. § (1)-(4) bekezdésben szabályozza: *"25. § (1) A közszolgálati műsorszolgáltatók az Rttv. 132. §-ában meghatározott műsorait a műsorterjesztő alapszolgáltatásként köteles továbbítani és e műsorszolgáltatásokhoz való hozzáférésért többletdíjat az előfizetőtől nem lehet kérni.*

(2) A közszolgálati műsorszolgáltatók az Rttv. 132. §-ában meghatározott, műsorszórással terjesztett műsorait ingyenesen kell a felhasználók számára hozzáférhetővé tenni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltak nem érintik az Rttv. 79-84. §-ában foglalt üzembentartási díjat.

(4) A műsorszórással megvalósított műsorterjesztés kivételével a műsorterjesztési szolgáltatás valamennyi közszolgálati műsorszolgáltató számára díjmentes és a közszolgálati műsorszolgáltató sem követelhet műsorai terjesztéséért a műsorterjesztőtől ellenszolgáltatást."

Médiapolitikai szempontból meghatározó műsorterjesztőnek a Dtv. 24. § (2) bekezdése alapján akkor minősül a műsorterjesztő, ha előfizetőinek száma meghaladja a százezer főt, vagy ingyenesen hozzáférhető műsorterjesztés esetén vételkörzete a Magyar Köztársaság lakosságának több mint egyharmadára kiterjed és a műsorterjesztő vagy azzal irányítási viszonyban álló szolgáltató vagy vállalkozás a Magyar Köztársaság területén végzett műsorterjesztésből vagy az ahhoz kapcsolódó szolgáltatásból származó árbevétele meghaladja az évi 1000 millió forintot.

A kábelszolgáltatók jelenleg a Magyar Televízió Zrt. m1 és m2, valamint a Duna Televízió Zrt. Duna tv, illetve Duna tv II Autonómia csatornájának műsorterjesztését végzik ingyenesen, amely az általában továbbított 40-60 csatornához viszonyítva nem jelent túlzott terhet, elég nagy lehetőséget hagy a kábelszolgáltatók saját üzleti modelljük kialakítására.

A kábelszolgáltatókat a Dtv. hatályba lépéséig az Rttv. 117. § (3)-(4) bekezdése alapján - kapacitásuk legalább tíz-tíz százalékáig, de legfeljebb három-három műsorszolgáltatóig - helyi közműsor-szolgáltatókkal, helyi nem nyereségérdekelt műsorszolgáltatókkal, illetve magyarországi körzeti vagy országos műsorszolgáltatókkal szemben szerződéskötési kötelezettség terhelte. A szerződéses díjakat a piaci feltételeknek megfelelően kellett meghatározni, amelyet megegyezés hiányában az Rttv. 118. § (6) alapján az ORTT volt jogosult elbírálni és indokolt esetben kényszerződést létrehozni.

A Dtv. 25. § (5)-(9) bekezdése szabályozza jelenleg a műsorterjesztők szerződéskötési kötelezettségét: *„(5) A műsorterjesztőt - teljes kapacitásának legalább tíz százalékáig, de legfeljebb három műsorszolgáltatóig - a helyi műsorszolgáltatók szerződéses ajánlatára - különös tekintettel a helyi közműsor-szolgáltatóra vagy helyi nem nyereségérdekelt műsorszolgáltatóra - szerződéskötési kötelezettség terheli. Ha a szerződéses ajánlatok között helyi nem nyereségérdekelt műsorszolgáltatóé vagy műsorszolgáltatóké is megtalálható, úgy a műsorterjesztőt legalább egy helyi nem nyereségérdekelt műsorszolgáltatóra vonatkozóan szerződéskötési kötelezettség terheli.*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

(6) A műsorterjesztőt - kapacitása további tíz százalékáig, de legfeljebb három műsorszolgáltató összesen három műsoráig - a magyarországi körzeti vagy országos műsorszolgáltató szerződéses ajánlatára szerződéskötési kötelezettség terheli.

(7) Amennyiben az (5) és (6) bekezdés szerinti műsorterjesztő átviteli rendszere több, egymástól műszakilag elkülöníthető, külön helyi, illetve körzeti szolgáltatási területet kiszolgáló részekből áll, amelyek révén a műsorterjesztő az egyes szolgáltatási területeken eltérő szolgáltatást nyújt, vagy nyújthat, az (5) és (6) bekezdés szerinti kötelezettségek szolgáltatási területenként értelemszerűen külön-külön terhelik.

(8) Az (5) és (6) bekezdés alkalmazásában az a nyilvántartásba vett vállalkozás tekintendő műsorszolgáltatónak, amely

a) a műsorterjesztőtől műsorszolgáltatás terjesztését igényli, és

b) székhelye a körzeti, helyi műsorterjesztő vételkörzetében, illetve a (7) bekezdés szerinti elkülönült szolgáltatási területen található, és műsorát célzottan a körzeti, helyi műsorterjesztő vételkörzetében élő előfizetők számára nyújtja, és

c) napi műsorideje - televíziós vásárlás és napon belüli ismétlések nélkül - a négy órát eléri.

(9) Az (5)-(8) bekezdés alkalmazásában a műsorterjesztő információs csatornája nem vehető figyelembe."

A Dtv. 26. § (1) bekezdése speciális szerződéskötési szabályokat állapít meg a meghatározó műsorterjesztő vonatkozásában: „ *(1) A meghatározó műsorterjesztő*

a) a nemzeti, etnikai kisebbségi, illetve európai kultúra megőrzését, védelmét, illetve továbbfejlesztését, vagy

b) a nemzeti, etnikai kisebbségi nyelv ápolását, vagy

c) az állampolgárok tájékozódási és tájékoztatási szükségleteinek kielégítését, vagy

d) az állampolgárok demokratikus közéletben való részvétele elősegítését, vagy

e) a vélemények sokszínűségének megőrzését, vagy

f) a média pluralizmust

szolgáló műsorszolgáltató gazdaságilag és műszakilag indokolt szerződéses ajánlata esetén negyven televíziós műsorig köteles szerződést kötni a műsorszolgáltatóval és továbbítani a műsorszolgáltató műsorát az előfizetők felé." A Dtv. 26. § (5)-(5) bekezdés pedig rögzíti, hogy az ajánlat objektív műszaki okok miatt akkor utasítható vissza, ha az ajánlatban megjelölt szolgáltatási igény veszélyezteti a működés biztonságát, illetve a hálózat egységét. Az ajánlat továbbá objektív gazdasági okok miatt akkor utasítható vissza, ha az ajánlatban megjelölt díjak olyan mértékben eltérnek a költségektől (beleértve a szokásos hasznot is), hogy a megállapodás nem lehetséges. Kétség esetén a meghatározó műsorterjesztő köteles bizonyítani, hogy a műsor továbbítása gazdaságilag vagy műszakilag nem indokolt.

A Dtv az Rttv. 118. § (6) bekezdésében meghatározott „kényszerszerződés" intézménye megszűnését a Dtv.. a 27. § (1) bekezdésben meghatározott, az Eht. 49. § szerinti jogvitás eljárás kezdeményezésének lehetőségével kompenzálta, kimondva, hogy: *„Amennyiben a 25. és a 26. § szerinti szerződés az ajánlattételtől számított harminc napon belül nem jön létre, a műsorszolgáltató az Eht. 49. §-a szerint jogosult jogvitás eljárást kezdeményezni."*

Országos terjesztésű műsorszolgáltatók esetében „must carry" kötelezettség – a közszolgálati műsorszolgáltatók javára szóló, fent részletezett kötelezettségtől eltekintve – nem érvényesül.

Ugyanakkor a műsorelosztók a műsorok, csatornák továbbközvetítésért kötelesek jogdíjat fizetni, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény alapján a Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület (Artisjus), mint közös jogkezelő részére. Azon üzemben tartók helyett, akik az Rttv. 117. § (1) bekezdése alapján a közszolgálati műsorszolgáltató valamennyi műsorát kötelesek elosztani, Az Rttv. 78. (7) bekezdése kimondja, hogy: *„A 117. § (1) bekezdésében meghatározott műsorszolgáltatások esetében az üzemben tartó helyett az Alap kezelője az Alapból fizeti meg a szerzői jogi jogszabályok alapján járó díjazást."* Ez alapján a Műsorszolgáltatási Alap kezelője – az ORTT - az Alapból fizeti meg a szerzői jogi jogszabályok alapján járó díjazást. Bár a Dtv. hatályba lépésével a Rttv. 117. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezésre került, az Rttv. 78. § (7) bekezdése változatlan formában, az Rttv. 117. § (1) bekezdésre utalással, megmaradt.

A Dtv. a meghatározó műsorterjesztők vonatkozásában további többletszabályokat is tartalmaz. A Dtv. 26. § (2)-(4) bekezdés alapján a meghatározó műsorterjesztő a 26. § (1) bekezdésben meghatározott feltételeket szolgáló műsorszolgáltatókra vonatkozó szerződéses feltételeit indokolt, átlátható és ellenőrizhető módon köteles kialakítani. Szerződéses feltételnek minősülnek a meghatározó műsorterjesztő csomagképzésének alapelvei, a különböző előfizetői csomagokba való bekerülés műsortípusra vonatkozó vagy egyéb feltételei; a műsorszolgáltatóknak fizetett műsordíjjal kapcsolatos szerződéses feltételek, a műsorterjesztő díjfizetési politikájának alapelvei, díjazási időszakai, a díjfizetés módja és ideje (amennyiben alkalmazható, a szolgáltató által a műsor átviteléért alkalmazott díj, műsordíj kedvezmény, vagy egyéb díj programcsomagonként vagy műsoronként, a műsorterjesztési szerződés megkötésére vonatkozó eljárás, a műsorterjesztési szolgáltatás igénybevételének módja és feltételei, esetleges műszaki, gazdasági vagy egyéb korlátait, a műsorterjesztési szolgáltatás alapját képező műszaki infrastruktúra

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

leírása és a szolgáltatás minőségi célértékei, a műsorterjesztési szolgáltatást igénybevevő műsorszolgáltató azon paraméterei és adatai, amelyek a műsorterjesztési szerződés megkötésének feltételét képezik, a műsorterjesztési szerződés módosításának, megszűnésének esetei és feltételei, a műsorterjesztési szolgáltatás szüneteltetésének esetei, szerződésszegés és annak jogkövetkezményei.

A Dtv. 26. § (4) pedig előírja a meghatározó műsorterjesztő részére, hogy a 26. § (1) bekezdésben meghatározott feltételeket szolgáló műsorszolgáltatókra vonatkozó szerződéses feltételeit köteles a honlapján hozzáférhetővé tenni. A meghatározó műsorterjesztő a szerződéses feltételek módosítása esetén legalább az új szerződési feltételek hatálybalépése előtt harminc nappal köteles az új szerződési feltételeket hozzáférhetővé tenni.

A Dtv. fenti, a meghatározó műsorterjesztőre vonatkozó szabályok elősegítik, hogy a vezetékes műsorterjesztési piacon piacvezető kábelszolgáltatók üzletpolitikája megismerhetővé és átláthatóvá váljon a műsorszolgáltatók részére.

A Dtv. 37. § (5) bekezdése pedig előírja, hogy: *„A szerzői jogi jogosultak érdekei védelmében a műsorterjesztő elkülönítetten, átlátható és ellenőrizhető formában köteles nyilvántartani*

a) az előfizetőtől a műsorszolgáltató szolgáltatásáért az (1) bekezdés alapján beszedett műsordíjat,

b) műsorszolgáltatótól a műsor előfizetőkkel való megismertetésért, illetve elérhetővé tételéért beszedett marketing vagy más hasonló díjat, és

c) az átviteli rendszer, illetve az előfizetői szolgáltatás működtetése ellenértékeként beszedett díjakat.

(5) A (4) bekezdés szerinti nyilvántartásokat a műsorszolgáltató, illetve a műsordíjak kezelésével megbízott jogosult számára hozzáférhetővé kell tenni. A Hatóság e nyilvántartásokat az Eht.-ban foglalt feladatai ellátása érdekében megismerheti és ellenőrizheti, valamint adatszolgáltatást írhat elő.”

A Dtv. fenti szabályai a 28. § (1) bekezdésben meghatározott NHH piacfelügyeleti hatáskörével és a 37. § (3) bekezdésben meghatározott - a csomagképzés előfizetői igényeken való alapulásának és az ésszerűség, a tisztességesség és az átláthatóság alapelveinek való megfelelés kötelezettségének rögzítésével - a kábelpiac rendezését szolgálja.

1.3.3.1.5. Mikrohullámú műsorterjesztés

[71] Az AH tulajdonában álló, és általa üzemeltetett AntennaMikro rendszert eredetileg a szállodák TV műsorokkal való ellátására hoztak létre. Az egy ponton telepített, több, különböző irányban sugárzó 12 GHz-es sávú adóból álló rendszeren alapuló szolgáltatást digitalizálták, amely így 2005. december 1-én indult el AntennaDigital néven.

Az AntennaDigital egy vezeték nélküli, kódolt és titkosított műsorelosztó szolgáltatás, amelynek mikrohullámú jeleit a Széchenyi-hegyi adótoronyból sugározzák, s amely Budapesten és környékén biztosít televíziós műsorvételi lehetőséget az előfizetők számára, ám a vételnek az is feltétele, hogy az előfizető antennája akadálymentesen rálásson az adótoronyra. A mikrohullámú frekvenciasávban üzemelő AntennaDigital rendszeren kisugárzott műsorjelek parabolaantennán keresztül jutnak el az előfizetőkhöz, ahol a társaság által biztosított dekóder készülékek teszik lehetővé a jelek dekódolását.

1.3.3.1.6. IPTV szolgáltatás

[72] Eddig négy hírközlési szolgáltató (T-Online, Actel, Pantel, Tvnet) jelezte, hogy 2006. végéig el kíván indulni IPTV szolgáltatással, melyek közül a T-Online és a Tvnet 2006. november 6.-án bejelentették IPTV szolgáltatásaik elindítását[25], azonban a Tvnet szolgáltatását 2007 során felfüggesztette, s jelenleg az nem elérhető.

[73] Az IPTV szolgáltatás az induláskor csupán Budapest egyes területein, illetve a T-Online szolgáltatása Budapesten kívül további öt városban, Debrecenben, Pécsen, Székesfehérváron, Nyíregyházán és Zalaegerszegen volt elérhető a műszakilag alkalmas végpontokon. 2007 október végén a T-Online IPTV szolgáltatása már 47 településen volt elérhető. A szolgáltatás csak meghatározott lakossági ADSL csomag mellé rendelhető meg, műsorterjesztésre dedikált külön csatornán keresztül, MPEG4 kódolásban.

Ahhoz, hogy az IPTV szolgáltatást igénybe tudja venni az előfizető, bizonyos meghatározott sávszélességű lakossági ADSL előfizetésen túl két készülékre is szükség van. Az egyik eszköz a set-top-box, azaz a TV-hez csatlakoztatható IPTV vevőegység, a másik pedig a “home gateway” azaz digitális elosztó, ami kettéosztja a

25 htt://www.t-online.hu/ajanlataink/termekek/20061017thome.html; http://www.tvnet.hu/iptv/?oldal=fontosinfo©aloldal=hirek

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

háztartásba beérkező jelet, alkalmassá téve a számítógépet az internetezésre, a tévékészüléket pedig az IPTV-zésre. A szolgáltatás sávszélesség igénye miatt maximálisan két TV készüléken keresztül élvezhető a szolgáltatás – ehhez két IPTV vevőegységre van szükség.

I.3.3.2. A kapcsolódó kiskereskedelmi piac

A továbbiakban a Tanács megvizsgálta a *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából”* nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piacokat, különös tekintettel az egyes platformok piaci részesedésére.

1.3.3.2.1. A televíziós műsorterjesztés kiskereskedelmi piaca

[74] A TV csatornák magyarországi vételi helyzetének vizsgálatakor a Tanács az egyes platformok alkalmazásának százalékos arányát vette figyelembe. Az erre vonatkozó piackutatási adatokat az alábbi táblázat tartalmazza:

3. táblázat: A fő tévévételi mód 2007-ben[26]

Milyen módon veszi a tévéadást?		
	Igénybe vevő háztartások	
	száma	aránya
CATV	2 454 273	61,3 %
havi díjas parabola/IPTV	371 551	9,3%
Egyéni parabola	151 186	3,8%
Csak szoba- vagy tetőantenna vagy semmi	1 024 967	25,6%
Összesen		100 %

- *Kábel*

[75] A KTV Projekt keretében elvégzett keresleti felmérés szerint a háztartások 55,2 %-a előfizetője valamely vezetékes műsorterjesztő szolgáltatónak. Ennél valamivel alacsonyabb értéket mutat az NHH kérdőíves felméréséből kinyert százalékos adat (49,01%).
A piac szerkezetére igen jellemző, hogy 2005. I. félévében az öt legnagyobb kábelszolgáltató tudhatta magáénak az előfizetők 63,66 százalékát, míg a maradék 36,34 százalékon 392 szolgáltató osztozott az alábbi táblázat adatai szerint:

4. táblázat: Az öt legnagyobb vezetékes műsorelosztó előfizetőinek száma, 2005. I. félévében

Műsorelosztó neve	Előfizetőinek száma	Összes előfizető százalékában
Üzleti Titok	Üzleti Titok	Üzleti Titok

26 Forrás: Infokommunikációs eszközök használata és médiafogyasztási szokások 2007. július p. 19.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács más hatósági eljárás adataira támaszkodva megállapította, hogy 2006. december végén ugyanezen szolgáltatók rendelkeztek a legtöbb előfizetővel, valamint, hogy előfizetőszámuk ezen időszak alatt stagnált, illetve csupán csekély mértékben növekedett, valamint, hogy együttes piaci részarányuk kis mértékben csökkent, így az alábbi táblázatok és megállapítások továbbra is jól tükrözik a piac jelenlegi állapotát.

KTV szolgáltatók összes nettó árbevételének alakulása (2002-2005 I. félév)
Üzleti titok

KTV szolgáltatók piaci részesedése nettó árbevétel alapján (2003-2005)
Üzleti titok

Kábelszolgáltatók műsorelosztásból származó kiskereskedelmi árbevétele (2003-2005)
Üzleti titok

Kábelszolgáltatók piaci részesedése műsorelosztásból származó bevétel alapján (2003-2005)
Üzleti titok

KTV előfizetések számának alakulása (2002-2005. I. félév)
Üzleti titok

Kábelszolgáltatók piaci részesedése előfizetők száma alapján (2003-2005)
Üzleti titok

A fenti adatok alapján a Tanács megállapította, hogy a UPC előfizetőinek számát tekintve az első helyen áll, ugyanakkor még szembetűnőbb az, hogy bár előfizetőinek száma és műsorterjesztésből származó bevételének százalékos aránya enyhén csökkenő tendenciát mutat, nettó árbevétele alapján kalkulált piaci részesedése 2004-2005 között valamelyest nőtt, vagyis bevételeinek növekedését elsősorban az egyéb, internet illetve telefon szolgáltatásból származó bevételei magyarázzák.

- *DTH*

[76] A UPC Magyarország Kft. digitális műholdas UPC Direct szolgáltatása 2006. június 30-i adat szerint 177 ezer, 2007. június 30.-i adat szerint viszont már csupán 159 ezer előfizetővel rendelkezett.
A 2006. februárjában piacra lépő DigiTV digitális műholdas szolgáltatásának 2006. augusztus 31-i állapot szerint 136 ezer előfizetője, 2007. február végére pedig már 263 ezer előfizetője volt.

- *Mikrohullám*

[77] A földi és a műholdas sugárzású adásokat is magában foglaló AntennaDigital szolgáltatás előfizetői számára többféle alap- és kiegészítő programcsomagban közel száz tévéműsor választható. Az - akkor még analóg - Antenna Mikro szolgáltatásnak 2004.-ben 66 ezer, viszont a digitális AntennaDigital szolgáltatásnak 2006. első félévének végén 48 ezer, 2007. első félévének végén pedig csupán 42 ezer előfizetője volt.

- *IPTV*

[78] Az IPTV szolgáltatás Magyarországon 2006. november 6.-án indult el, A T-Online által működtetett T-Home TV nevű szolgáltatás néhány ezer előfizetővel rendelkezik, míg a Tvnet 2007-ben felfüggesztette IPTV szolgáltatását, így az jelenleg kereskedelmi forgalomban nem elérhető.

1.3.3.2.2. Rádióműsorok kiskereskedelmi piaca

[79] A Magyarországon terjesztett rádióműsorok két csoportra oszthatók:
- országos terjesztésű, és
- nem országos terjesztésű, azaz körzeti illetve helyi hazai előállítású műsorokra.

[80] A Tanács megállapította, hogy a külföldi előállítású rádióműsorok hazai piacának részletes vizsgálata nem indokolt, mert e piacnak a piacelemzésre gyakorolt hatása elhanyagolható az alábbiak miatt:

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

a) a különböző műsorok egymással nem helyettesíthetők,
b) a vehető csatornák, azok száma, minősége, nyelve igen nagy változatosságot mutat az országon belül, és
c) a felhasználók összességét tekintve lényegében igen kismértékű e műsorok jelentősége.

5. táblázat: A Magyarországon vehető rádióműsorok platformok szerinti bontásban, 2007.-ben

	Hazai előállítású, országos terjesztésű	Hazai előállítású, nem országos terjesztésű[27]
Földfelszíni	Kossuth, Petőfi, Bartók, Danubius, Sláger Rádió, Magyar Katolikus Rádió	Juventus Rádió, Rádió C, Rádió Café 98.6, Infó Rádió, Gazdasági Rádió, Tilos Rádió, Civil Rádió, Mária Rádió, Budapest Rádió, Rádió1, Roxy Rádió, Klub Rádió, 102.1 Sztár Rádió, BBC-RFI, Lánchíd Rádió, Rádió Q
Kábel	Kossuth, Petőfi, Bartók, Danubius, Sláger Rádió, Magyar Katolikus Rádió	Radio Juice, Retro FM, Metro FM, Delta Rádió, Tisza Rádió Szeged, Göcsej-Média Rádió + további műsorok
Műhold	Kossuth, Petőfi, Bartók	Jazzrádió, Kincsem Rádió, RNI, Rádió Budapest, Magyar Evangéliumi Rádió, Magyar Katolikus Rádió, Oldies Rádió, Rádió 1
Nyilvános telefonhálózat	Kossuth, Petőfi, Bartók	-

[81] A fenti táblázatban foglalt adatok alapján a Tanács megállapította, hogy:

a) Az országos terjesztésű közszolgálati rádióműsorok (Kossuth, Petőfi, Bartók) az összes platformon, továbbá internetes streaming formájában is hozzáférhetők. A műholdas elérhetőség esetén a Kossuth és Petőfi Rádiót (illetve a közszolgálati regionális műsorokat) a Duna TV műsor kísérőhangjaként, a Bartók Rádiót pedig az m2 TV műsor kísérőhangjaként terjesztik.

b) Az országos terjesztésű kereskedelmi műsorokat (pl.: Danubius, Sláger Rádió) földfelszíni szórással terjesztik, illetve ezek a műsorok általában elérhetők vezetékes műsorterjesztési platformon is.

c) A nem országos terjesztésű rádióműsoroknak két típusa van:

ca) Az egyik típus azon körzeti műsorok, amelyek az ország egy meghatározott területén, és főleg Budapesten, valamint környékén elérhetők, kereskedelmi alapon működnek, az országos terjesztésű kereskedelmi műsoroknak a vételi területükön versenytársat jelentenek. Ilyen műsorokat jellemzően földfelszíni sugárzással terjesztenek. E műsorok általában - a sugárzási körzeteikben - elérhetőek a vezetékes műsorterjesztési hálózaton keresztül is.

cb) A nem országos terjesztésű műsorok másik típusa az olyan – általában helyi - kereskedelmi műsorok, melyek műsorszerkezetüknél, hallgatottságuknál, reklámértéküknél fogva nem jelentenek versenytársat az országos terjesztésű kereskedelmi műsoroknak. E műsorok általában egy-egy város, vagy kistelepülés helyi érdeklődésre számot tartó műsorait sugározza, amelyek kizárólag földfelszíni sugárzás révén terjesztenek.

[82] A tulajdonosi viszonyok szempontjából kiemelendő, hogy az országos terjesztésű közszolgálati és kereskedelmi rádió műsorcsatornák esetében a földfelszíni sugárzás és a közszolgálati műsor műholdas átvitel infrastruktúrája kizárólag az AH tulajdonában van, illetve közvetve vagy közvetlenül irányítása alatt áll, valamint még az AH infrastruktúrája szolgálja ki a Magyar Rádió 8 körzeti műsorát, továbbá 5 egyéb körzeti és 3 helyi műsorcsatornát is.

[83] A rádióműsorok magyarországi vételi helyzetének vizsgálatakor a Tanács részben arra a piackutatásra támaszkodott, amely felmérte, hogy a rádióhallgató népesség hány százaléka választja a műsorok vételére a korábban megjelölt egy vagy több platformot. Az erre vonatkozó piackutatási adatokat[28] az alábbi táblázat tartalmazza:

---

27 A nem országos terjesztésű rádióműsorok nagy száma miatt itt csak a Budapesten fogható adásokat említjük meg. A rádióműsorok teljes listája az Országos Rádió és Televízió Testület internetes oldalán http://www.ortt.hu/nyilvantartasok/1192799904 helyi_korzeti_mszolg_20071019.xls) elérhető..

28 Forrás: A rádió és televízió műsorszórás használata a 14 éves és idősebb lakosság körében, TÁRKI Rt, 2004. május, 33. o. 10. táblázat

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

6. táblázat: Rádióműsorok vételének helyzete 2003.-ban

Rádió műsorvétel	Rádióhallgató népesség ellátottsága (%)	Rádióhallgatás módja a rádióhallgatás összes idejének %-ában
Lakásban elhelyezett rádióvevővel	72	46
Autórádióval	44	21
Hordozható rádióval	52	32
Vezetékes műsorterjesztési hálózaton	4	<1
Interneten	2	<1
Közvetlen műholdas vétellel	1	<1

Az elmúlt időszakban az internet kivételével számottevő változás nem történt a magyar lakosság rádióhallgatási szokásait illetően. A digitális televíziós és rádiós hálózatok pályáztatási előkészületeinek megalapozása céljából az Ariosz Kft. által készített lakossági felmérés szerint 2007-ben a magyar felnőtt lakosság 85%-a szokott rendszeresen vagy esetenként rádiózni leggyakrabban otthon, illetve autózás közben, az interneten keresztül pedig a magyar felnőtt lakosság 6 százaléka hallgatott rádiót. Az interneten rádiózók 66%-a hallgatta az interneten keresztül is ugyanazon rádiókat, mint amelyeket hagyományos rádión is hallgat, 39,6 % az interneten más magyar rádiókat is hallgatott, míg 29,3 % más külföldi rádiókat is hallgatott.

rádió hallgatás helyszínei (2007)[29]

	Rendszeresen	Esetenként	Soha
Otthon	65 %	28 %	7 %
Munkahelyen	14 %	7 %	79 %
Autóban	31 %	19 %	50 %
Közlekedés közben más járművön	6 %	12 %	82%
Egyéb helyen	4 %	22 %	74 %

A rádióhallgatók százalékában

[84] A magyarországi rádióműsorok vételére jellemző, hogy gyakorlatilag minden háztartás rendelkezik rádióvevő készülékkel. Ezek jelentős része hordozható, vagy az állandó helyű (pl. HiFi torony) készülékek mellett a háztartás hordozható készülékkel is rendelkezik. Ezen túlmenően gyakorlatilag minden gépkocsi felszereltségéhez is hozzátartozik egy rádióvevő.

[85] A Tanács a vizsgálat során figyelembe vette, hogy minden vezetékes műsorterjesztési hálózatba bekötött háztartásnak lehetősége van (tuner és/vagy más járulékos eszköz közbeiktatásával) a közszolgálati rádióműsorok (Kossuth, Petőfi, Bartók), és - nem kötelező jelleggel - kereskedelmi adók vételére, továbbá, hogy a szélessávú internettel rendelkező háztartásoknak lehetősége van számítógépen keresztül a közszolgálati rádióműsorok, illetve kereskedelmi és egyéb rádiók vételére is. Ezen rádióműsor hallgatási mód elterjedtsége a fenti adatok alapján azonban igen kismértékű.

[86] *A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a rádióműsorok vétele túlnyomó többségben a földfelszíni műsorszórás platformján történik.*

29 Forrás: Infokommunikációs eszközök használata és médiafogyasztási szokások 2007. július p. 33.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

I.4. HELYETTESÍTÉSI VIZSGÁLAT

[87] A vizsgált piac meghatározása során a Tanács olyan helyettesítési lehetőségeket keresett, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait. A keresleti és kínálati helyettesítés vizsgálatát a Tanács elvégezte mind a kiskereskedelmi, mind a nagykereskedelmi piacra vonatkozóan.

A Tanács megállapította, hogy az IHM rendelet 1. sz. melléklet 18. sorszámú, a *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából”* piac, mint vizsgált nagykereskedelmi piac számos, egymástól jelentősen eltérő szolgáltatást ölel fel, ezért szükséges annak vizsgálata, hogy ezen szolgáltatások helyettesítik-e egymást, vagyis ugyanazon vizsgált piachoz tartoznak-e.

Ezen vizsgálatokat a Tanács az alábbiak szerint végezte el:

1. Azonos piacnak tekinthető-e az analóg földfelszíni rádió-, illetve televízió-műsorszórás?
2. Azonos piacnak tekinthető-e a földfelszíni műsorszórás, a vezetékes műsorterjesztés, IPTV, a mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás vagy a műholdas műsorszórás?
3. Külön piacnak tekinthető-e a helyi/körzeti analóg földfelszíni televízió-műsorszórás?
4. Külön piacnak tekinthető-e a helyi/körzeti analóg földfelszíni rádió-műsorszórás?

1.4.1. Az analóg földfelszíni televízió- és rádió-műsorszórás piacának elhatárolása

[88] A Tanács megvizsgálta, hogy a műsorterjesztés piacán a hallgatóknak szánt rádióműsorok és a nézőknek szánt televízió csatornák azonos piachoz tartoznak-e.

1.4.1.1 Keresleti helyettesítés

[89] A Tanács megállapította, hogy a rádióműsorok és televízió csatornák alapvetően különböző felhasználói igényeket elégítenek ki, nem helyettesítői egymásnak, azaz nem tartoznak egy piachoz.

Kiskereskedelmi piac

Míg a kiskereskedelmi piacon a televízió mind a látvány, mind a hang élményét képes nyújtani nézőinek, a rádió kizárólag az utóbbit. Jelentősen eltér a két eszközön élvezhető műsorok jellege. A rádiót elsősorban zene- vagy egyéb beszéd alapú műsorok hallgatása céljából, akár vezetés vagy sportolás háttere céljából, ugyanakkor a televíziót az aktuális hírek figyelemmel kísérésén kívül filmek, sportesemények vizuális élvezetéért kapcsoljuk be. Mindezért kétséges, hogy a rádióhallgatók igényeit kielégítené a televízió nézés, illetve fordítva, a televízió-nézőkét a rádióhallgatás. Ezt a feltételezést piackutatás is alátámasztja[30]: eszerint a TV-t alapvetően filmek nézésére, a rádiót pedig napi hírek megismerésére „használják” a felhasználók.

Nagykereskedelmi piac

A két szolgáltatás nagykereskedelmi oldalról is egyértelműen megkülönböztethető: a műsorkészítők vagy rádió, vagy televízió műsorokat gyártanak, a két szolgáltatás jelentős eltérése, az eltérő felhasználói kör, költségek, bevételek, reklámpiac mérete jelentősen eltérnek egymástól.

1.4.1.2 Kínálati helyettesítés

[90] A fentieken túlmenően a Tanács megállapította, hogy a földfelszíni műsorszóró infrastruktúra esetében a rádió-műsorok és TV csatornák átvitele közötti váltás műszaki okokból nem lehetséges. A műsorszórásra szolgáló frekvenciasávok televízió, illetve rádió céljára vannak kijelölve. A műsorszóró adók, antennák, stb. elhelyezése, műszaki kialakítása ezen a frekvencia kiosztáson alapul, e frekvencia kiosztás nemzetközi koordináció alapján történik, azt a nemzeti szabályozók nem változtathatják meg.

[91] A fentiek alapján a Tanács a piacazonosítás során megkülönböztette a televízió csatornák, illetve a rádióműsorok piacait és megállapította, hogy a két piac nem helyettesíti egymást.

30 A rádió és televízió műsorszórás használata a 14 éves és idősebb lakosság körében, TÁRKI Zrt., 2004. május, 35. o. 12. táblázat

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

1.4.2. A földfelszíni műsorszórás és a vezetékes műsorterjesztés, IPTV, mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás, illetve a műholdas műsorszórás elhatárolása

[92] A rádió- és televíziós piac elhatárolását követően a Tanács megvizsgálta, hogy a különböző – jelenleg elérhető - műsorterjesztési platformok helyettesítik-e egymást a nagykereskedelmi piacon.

1.4.2.1 Keresleti helyettesítés

1.4.2.1.1 Televízió-műsorok esetén

Kiskereskedelmi piac

[93] A Tanács az 1.3.3.2.1 pontban megvizsgálta, hogy a televíziós műsorterjesztés kiskereskedelmi piacán a végfelhasználó milyen műsorkínálathoz fér hozzá, illetve fizet-e a hozzá eljuttatott tartalomért, és ha igen, milyen jellegű díjat.

Különböző platformokon elérhető TV műsorok

[94] A földfelszíni műsorszórás platformján vehető országos, illetve körzeti terjesztésű televízió csatornák száma erősen korlátozott. Az országos terjesztésű csatornák közül csak az m1, és a két országos kereskedelmi műsor (TV2 és az RTL Klub), illetve a FIX TV, mint körzeti műsor rendelkezik földfelszíni vételi lehetőséggel. A fentieken kívül idegen nyelvű csatornák vétele az ország területéhez képest kicsiny területen, a határok mentén lehetséges. Ugyanakkor a földfelszíni vétel a felhasználó számára az egyetlen olyan lehetőség, amely lényegében ingyenesen[31] biztosítja mindezen műsorok vételét.

[95] Az m1 országos közszolgálati műsor, illetve az RTL Klub, és a TV2 országos kereskedelmi csatornák – az analóg műhold és a mobil platform kivételével - az összes, 1.3.1. pontban leírt műsorterjesztési platformon elérhetők.

[96] A földfelszíni műsorszóráson kívüli egyéb platformokon vehető műsorok számát alapvetően a rendelkezésre álló technológia határozza meg: kábelen csillagpontos hálózaton maximálisan kb. 60 műsor terjeszthető, míg a DTH esetében ez akár a százat is meghaladhatja.

[97] A kódolatlan csatornák közvetlen műholdas vétele – a DunaTV, m2, Magyar ATV, Budapest TV, és Hálózat TV kivételével - magyar nyelvű csatornák elérésére jellemzően nem alkalmas, ugyanakkor nagy, bár egyre csökkenő számú külföldi, kábelen nem elérhető csatorna fogható ezen az előfizető számára szintén havi díj nélküli módon. A Duna TV és az m2 analóg formában nyílt terjesztésű, azaz hozzáférésük ellenszolgáltatás, külön szerződés és dekódolás nélkül, műholdvevővel történhet. Fontos továbbá megjegyezni, hogy egyéni műholdas vétel esetén a kódolt és titkosított csatornák vétele tekintetében egyedi szerződéseket szükséges kötni közvetlenül a műsorszolgáltatóval. Egyes esetekben a műsorszolgáltató nem is kínálja fel az egyedi szerződéskötés lehetőségét, egyéb esetekben az egyedi szerződés alapján fizetendő díjak jelentősen meghaladhatják a vezetékes műsorterjesztés útján kifizetett előfizetési díjat.

Előfizetési díjak

[98] A Tanács az alábbiakban azt vizsgálta, hogy a televíziós műsorterjesztés kiskereskedelmi piacán a végfelhasználó fizet-e a hozzá eljuttatott tartalomért, és ha igen, milyen jellegű díjat.

[99] A *földfelszíni sugárzás* esetében a felhasználók lényegében nem fizetnek díjat. Kiemelendő, hogy az Rttv. rendelkezik a háztartásokat terhelő, ún „készülék üzembentartási díj" intézményéről, amelyet 2002. óta a televíziókészüléket üzemeltető háztartások (a jogszabályban nevesített eredeti kötelezettek) helyett a központi költségvetés fizet meg. A „készülék üzembentartási díj" az ORTT által kezelt Műsorszolgáltatási Alap bevételét képezi. A díjbevétel felhasználásáról az Rttv. 84. § (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik: *„A beszedési költségek levonása után valamennyi jogcímen az Alapba befolyt üzemben tartási díj negyven százaléka a Magyar Televízió Részvénytársaságot, huszonnyolc százaléka a Magyar Rádió Részvénytársaságot, huszonnégy százaléka a Duna Televízió Részvénytársaságot illeti - a tulajdonos közalapítványon keresztül történő folyósítással -; egy százaléka a Testület, egy százaléka - egymást közt egyenlő arányban - a Magyar Rádió Közalapítvány, a Magyar*

31 A vételhez szükséges szobaantenna elhanyagolható egyszeri beszerzési költségét leszámítva.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Televízió Közalapítvány és a Hungária Televízió Közalapítvány működési költségeinek fedezetére, hat százaléka a közszolgálati műsorok támogatására kiírandó pályázatok céljaira szolgál." A „készülék üzembentartási díj" ebből is láthatóan alapvetően a közszolgálati műsorszolgáltatás és a médiaszabályozás intézményrendszerének fenntartásának forrása.

Az „üzembentartási díj" tehát olyan átalányjellegű (nem tükrözi a szolgáltatás költségeit), adók módjára behajtható fizetési kötelezettség, amely a műsorterjesztési költségekkel még áttételesen sem áll kapcsolatban és amelynek megfizetését a 2003. óta követett gyakorlata szerint, évenkénti döntés alapján a Kormány a költségvetés terhére átvállalta.

A jelenleg elérhető két "Direct-to-Home" szolgáltatás (UPC Direct és DigiTV), illetve az Antenna Hungária mikrohullámú szolgáltatásának (AntennaDigital), az IPTV-nek, illetve a csillagpontos, magasabb csatornaszámot nyújtó kábeles műsorterjesztés havi díjai nagyságrendileg összemérhetők egymással, a fő különbség a rendelkezésre álló csatornák számában és összetételében, illetve a hozzáférési pontok számában van.

[100] A *műholdas vétel* esetén egyszeri díjként a műholdvevő egység megvásárlása és felszerelése jelentkezik a fogyasztó felé költségként. Ha a műsor feltételes hozzáférésű (kódolt terjesztésű és titkosított), akkor havidíjat és/vagy belépési díjat kell fizetni közvetlenül a DTH szolgáltatók számára, külön előfizetői szerződés alapján. Ez esetben az adott műsor vételét dekóderrel biztosítja a szolgáltató, melyet az előfizetőnek vagy meg kell vásárolni, vagy havi bérleti díjat kell használatáért fizetni. A Tanács a vizsgálat során figyelembe vette, hogy a műholdas vételi lehetőségeknél, különösen a feltételes hozzáférés esetén, a műsorcsomagok havi díja függ a háztartásban lévő hozzáférési pontok számától, azaz a csatlakoztatott TV készülékek számától.

[101] A DigiTV jelenleg két előfizetői csomagot, illetve ehhez kiegészítően előfizethető prémium csatornákat tartalmazó csomagokat kínál: a Digimini csomag 14 csatornát, az Alapcsomag, 39 csatornát tartalmaz.

A UPC Direct 2007 nyarától három előfizetői csomagot kínál: az Alap csomag 62, a Családi csomag 65, a Családi+ csomag 75 csatornát tartalmaz,, valamint ezekhez kiegészítően előfizethető prémium csatornákat és tematikus csatornákat tartalmazó csomagokat (plusz és plusz sport csomag, film csomag, felnőtt csomag) választhat az előfizető.

A UPC Direct a DigiTV bevezetését követően jelentős engedményeket tartalmazó akciókat indított. Jelentős eltérés van ugyanakkor a két szolgáltatásban vehető csatornák számában is. Míg a UPC Direct Családi csomagja 65 csatorna vételét teszi lehetővé, addig a DigiTV csomagja mindössze 39 csatornát tartalmaz.

[102] Az analóg *kábelhálózatok előfizetői* a műsorok vételéért havidíjat fizetnek - ezen kívül a vezetékes szolgáltató kérhet még egyszeri (bekapcsolási, szerelési) díjat is. Az egyszeri díj összege a hozzáférési pontok számától függ – a lakáson belüli hozzáférési pontok száma, és az ehhez tartozó díjak mértéke a szolgáltató Általános Szerződési Feltételeiben van rögzítve. Ennek révén az előfizető, felhasználó a lakáson belül több hozzáférési ponttal rendelkezhet a hálózathoz. A hozzáférési pontok száma a havi díj összegét általában nem befolyásolja.

A csillagpontos hálózattal rendelkező kábel szolgáltatók a különböző csomagok megfelelő helyre eljuttatása érdekében feltételes hozzáférési rendszert alkalmaznak, valamint egyes prémium csatornák (pl.: HBO) elérésének biztosítása érdekében, ügynökként, külön szerződést kötnek az előfizetővel, külön havi díjazásért. A prémium csatorna elérésének lehetőségét csillagpontos szűréssel, vagy dekóderrel biztosítja a szolgáltató.

A vezetékes műsorterjesztéssel elérhető műsorok száma, illetve ennek előfizetési díja nagymértékben, szolgáltatónként, sőt ezen belül fejállomásonként változik, egyrészt a szolgáltatók nagy száma, másrészt az adott hálózat műszaki adottságai miatt. A kábelszolgáltatók jellemzően nyújtanak egy igen alacsony díjú, ám szinte kizárólag a közszolgálati műsorokat tartalmazó alapcsomagot, a középső csomagban pedig az országos kereskedelmi csatornák, külföldi közszolgálati csatornák mellett szerepeltetik a kevésbé vonzó, magyar nyelvű tematikus csatornákat. A legbővebb csomagban szerepelnek a leginkább néző-csalogató műsorok. Ezen kívül általában lehetőség van egy-egy prémium csatorna külön előfizetési díjért való vételére is. A csatornaszám így 12 és 69 között változik, és ennek megfelelően az előfizetési díj is néhány száztól 5500 forintig terjed.

A KTV Projekt felmérése szerint azon kábelszolgáltatóknál, amelyek legalább három csomagot kínáltak, 2005. I. félévében a legdrágább csomag átlagosan 35,2 csatornát tartalmazott, míg a csomag havi díja 3082 forint volt.

[103] Az Antenna Digital szolgáltatás előfizetői négy csomag (Induló, Alap, Családi, Extra) közül választhatnak. Az Antenna Digital legolcsóbb választható csomagja az Induló csomag, mely 9 csatornát tartalmaz, havi 650 forintos előfizetési díjért. A társaság 2890 forintos havi előfizetési díjért kínálja a 34 csatornát tartalmazó Alap csomagot, amely azonban nem tartalmaz tematikus csatornákat, csak kiegészíthető azokkal. Az alapcsomaghoz négy, egyenként 4-12 csatornát tartalmazó tematikus csomag választható 840-1590 Ft-os havi díjért. A Családi csomag 64 csatornát tartalmaz 4990 forintos havi előfizetési díjért, amelyhez három tematikus csatorna csomag választható 620-1590 Ft-os árakon. A társaság legdrágább csomagja az Extra csomag, amelynek havi előfizetési díja 7290 Ft és 86 csatornát tartalmaz. Ezen kívül lehetőség van további prémium tartalmakra való előfizetésre is. Az Antenna Digital esetében további havi díjtételként jelentkezik a dekóder díja, amely AD100-as dekóder esetén 400 Ft/hó, AD200-as dekóder esetén 700 Ft/hó.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

[104] Az *IPTV* szolgáltatás előfizetői egyszeri belépési díjat, illetve a műsorok vételéért havidíjat fizetnek. Ezenkívül előfizethetnek – filmcsatornákat és felnőtt csatornákat tartalmazó – kiegészítő díjcsomagokra, és ellenérték fejében igénybe vehetik az online videotéka szolgáltatást. Emellett a szolgáltatás előfizetőinek rendelkezniük kell megfelelő sebességet nyújtani képes ADSL előfizetéssel, amely így addicionális pénzügyi teherként jelentkezik.

7. táblázat: A UPC, a T-Online, az AntennaDigital és a műholdas vételi lehetőségek kiskereskedelmi listaárai 2007-ben

TV műsor vétel költségei [Ft]	UPC	T-Online	Antenna Digital	Műholdas vétel		
				Nyílt terjesztésű	UPC Direct	DIGI TV
Belépési díj	18.200	14.500[32]	30.000[33]	-	24.200[34]	0
Eszközköltség és szerelési díj	-	-	4.500[35]	30.000[36]	14.000[37]	21.600[38]
Havi díj	5.490[39]	4.990[40]	5.690[41]		5.290[42]	2.700[43]

[105] A Tanács a vizsgálat során figyelembe vette, hogy mind a feltételes hozzáférésű műholdas vételt kínáló szolgáltatók, mind az AntennaDigital, mind pedig a kábelszolgáltatók egy részének gyakorlatára jellemző, hogy egy vagy több éves hűségnyilatkozatot aláíró előfizetők részére olyan előfizetői akciókat indítanak, amelyek esetében a belépési díjak és/vagy az előfizetési díjak jelentősen alacsonyabbak a listaárnál.
A T-Online T-Home TV szolgáltatásának előfizetői három csomag (Alap, Családi, Extra) közül választhatnak, és ezekhez kiegészítő csomagok rendelhetők.
A 23 csatornát tartalmazó Alap csomag induláskori – egy éves hűségidőhöz kötött – akciós bruttó havidíja 3490 Ft, a 47 csatornát kínáló Családi előfizetési díja 4990 Ft, az Extra csomagé (amely összesen 62 csatornát tartalmaz) pedig 7290 Ft (mindhárom csomag esetén az aktuális akcióban az első két hónap díjmentes). Ezek a díjak nagyságrendileg megegyeznek a nagy kábeles műsorterjesztők azonos csatornaszámot biztosító csomagjainak áraival.
A T-Home TV szolgáltatás csak T-Online ADSL-szolgáltatással együtt vehető igénybe és csak azokon a végpontokon elérhető, ahol elég nagy sávszélességet tudnak biztosítani. A T-Home TV szolgáltatás számos, a kábelszolgáltatók által nem kínált extrát tartalmaz, így például elektronikus programújságot, késletetési, visszanézési és kép a képben funkciókat. A két csomag mellett, a T-Home hat – filmcsatornákat, zenecsatornákat, ismeretterjesztő csatornákat valamint felnőtt csatornákat tartalmazó – kiegészítő díjcsomagot kínál, emellett hozzáférést biztosít online videotékájához (havidíjas műsorkölcsönzés). A T-Home TV szolgáltatás jelenleg 47 településen vagy azok bizonyos részein érhető el, a települések köre fokozatosan bővül.

---

32 Jelenleg az akciós belépési díj 2900 Ft.

33 Hűségnyilatkozat nélkül, AD200 típusú dekóder esetén. AD100 típusú dekóder egy időben csak egy TV csatorna dekódolását teszi lehetővé. Ahhoz, hogy az előfizető egy időben két műsorvevő készüléken különböző programot nézhessen vagy a TV-n nézett műsorhoz képest videomagnóval más műsort fel tudjon venni, két AD100 típusú dekóder, vagy egyidejűleg több csatorna dekódolására képes AD200 típusú dekóder szükséges.

34 4.160 Ft induló csomag díj és 20.000 Ft letéti díj beltéri egységenként. A táblázatban feltüntetett érték egy beltéri egység letéti díját tartalmazza.

35 3500 Ft kiszállási díj és 1000 Ft dekóder programozási díj.

36 NHH becslés

37 Új Astra műholdas rendszer telepítési díja, ÁFÁ-val.

38 Az összeg tartalmazza egy Hyundai beltéri egység (18eFt), egy antenna, és egy fejegység árát, valamint az alapszerelés költségét. Az eszközök a vételár kiegyenlítése után az előfizető tulajdonába kerülnek.

39 Családi csomag havidíja 2007. novemberében a budapesti központi fejállomás esetén. Más hálózatokon a díj mértéke ettől eltérhet.

40 A Családi csomag havidíja lakossági ADSL igénybevétele nélkül.

41 A Családi csomag havidíja (4990 Ft)és a havi dekóder bérleti díj (700 Ft) AD200 esetén

42 A Családi csomag havidíja, havonta történő fizetés esetén.

43 A feltüntetett összeg az Alapcsomag havi díja.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

8. táblázat: A UPC, az AntennaDigital, a UPC Direct, a DigiTV és a T-Home TV 2007. október/novemberi akciós árai új előfizetőknek

Hűségidő	UPC	AntennaDigital	UPC Direct	DigiTV	T-Home TV
1 év[44]	Hazai csomag • Belépési díj 1500 Ft (két új kábeles szolgáltatás egyidejű megrendelése esetén 0 Ft) • Havidíj 1590 Ft, illetve 1690 Ft Családi csomag: • Belépési díj 1500 Ft (két új kábeles szolgáltatás egyidejű megrendelése esetén 0 Ft) • Havidíj 3900 Ft • Havidíj UPC telefonnal (alap díjcsomag) és chello minimum internettel való együttes megrendelés esetén 8400 Ft, chello medium internet előfizetéssel 10900 Ft Alap csomag: • Belépési díj 1500 Ft (két új kábeles szolgáltatás egyidejű megrendelése esetén 0 Ft) • Havidíj 2700 Ft • Havidíj UPC telefonnal (alap díjcsomag) és chello minimum internettel való együttes megrendelés esetén 7200 Ft,	Induló csomag • Belépési díj 15.000 Ft • Előfizetési díj havi 650 Ft • Antenna telepítés költségeit az előfizető vállalja (kb. 35.000 Ft)	Alap csomag: • beltéri egység letéti díja 10000Ft, 0 Ft ha számlafizetését csoportos beszedési megbízással teljesíti • alapszerelési díj 3000 Ft • a kültéri egység kedvezményes díja 4500 Ft • induló csomagdíj 0 Ft • havidíj 2900 Ft	• Hyundai beltéri egység 12 hónapos részletre 1800 Ft/hó áron • Hyundai beltéri egység + fejegység + antenna 12 hónapos részletre 2 160 Ft/hó • Humax beltéri egység 12 hónapos részletre 2000 Ft/hó • Humax beltéri egység + fejegység + antenna 12 hónapos részletre 2 400 Ft/hó Digimini csomag • Előfizetői havi díj 1200 Ft Alapcsomag • Előfizetői havi díj 2700 Ft	Belépési díj • 2900 Ft • 7450 Ft egyéb megrendelés esetén Az első 30 napban szerződésbontási díj nélkül felmondható Első hónapban havi 1 film ingyen a videotékából Második IPTV vevőegység • havidíja (bérleti díja) 800 Ft • utólagos szerelési díja, illetve beszedési költsége 7900 Ft Alap csomag: • első két hónapban havidíj 0 Ft • 3. hónaptól havidíj 3490 Ft (ADSL előfizetéssel együtt 3190 Ft) Családi csomag: • első két hónapban havidíj 0 Ft • 3. hónaptól havidíj 4990 Ft (ADSL előfizetéssel együtt 4690 Ft) Extra csomag: • első két hónapban havidíj 0 Ft • 3. hónaptól havidíj 7290 Ft (ADSL előfizetéssel együtt 6990 Ft)

44 Az aktuális akcióban (érvényes 2007. október 31-től) adott csomagok esetén a hűségszerződés lejárati ideje 2008. december 31., az akciós árak addig garantáltak.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Hűségidő	UPC	AntennaDigital	UPC Direct	DigiTV	T-Home TV
2 év	–	Az antenna telepítés költségeit 36000 Ft-ig a szolgáltató vállalja. A dekóder havi hozzáférési díja az aktuális akciók mindegyike esetén 0 Ft. Alap csomag: • Belépési díj 0 Ft • 2 hónapig havi előfizetési díj 0 Ft • 3. hónaptól havi előfizetési díj 2590 Ft Családi csomag: 1. verzió • Belépési díj 0 Ft • 2 hónapig havi előfizetési díj 0 Ft • 3. hónaptól havi előfizetési díj 3590 Ft 2. verzió • Belépési díj 9000 Ft • Előfizetési díj 4390 Ft • Ajándék DVD lejátszó Extra csomag: • Belépési díj 0 Ft • 2 hónapig havi előfizetési díj 0 Ft • 3. hónaptól havi előfizetési díj 5590 Ft	Alap csomag: • beltéri egység letéti díja 10000Ft, 0 Ft ha számlafizetését csoportos beszedési megbízással teljesíti • alapszerelési díj 3000 Ft • induló csomagdíj 0 Ft • havidíj 2700 Ft Családi+ csomag: • beltéri egység letéti díja 10000Ft, 0 Ft ha számlafizetését csoportos beszedési megbízással teljesíti • alapszerelési díj 3000 Ft • beltéri egység szerelési díj 1000 Ft • induló csomag díj 0 Ft • havidíj 3900 Ft		

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

9. táblázat 25 csatorna[45] havi előfizetési díja egyes szolgáltatóknál 2007-ben (listaárak)

	Antenna Digital	Digi TV	UPC Direct	UPC	T-Online
Csomagnév	Családi	Alap[46]	Családi és Plusz Sport csomag[47]	Családi	Családi[48]
Havi előfizetési díj (Ft)	5690 Ft[49]	2700 Ft	7040 Ft[50]	5490 Ft[51]	5990 Ft

[106] A fentiek alapján egyértelmű, hogy míg a földfelszíni, illetve nyílt hozzáférésű műsorszórás az előfizető számára ingyenes (havi díj mentes), a mikrohullámú, kábeles, illetve kódolt és titkosított műholdas vétel, illetve IPTV kiskereskedelmi költségei pedig nehezen összevethetőek egymással az igen eltérő műsorkínálat miatt. A Tanács megvizsgálta a hipotetikus monopolista teszt elvégzésének lehetőségét és szükségességét a keresleti és kínálati helyettesítés értékelésének tekintetében. A módszer lényege, hogy a piac szolgáltatási és földrajzi határait úgy állapítja meg, hogy feltételez egy kismértékű, de jelentős (általában: 5-10 %) és tartós áremelkedést egy szolgáltatás vonatkozásában és vizsgálja a piac erre való feltételezett reakcióját. Először egy adott földrajzi területen kínált, és igénybevett szolgáltatásra kell alkalmazni a vizsgálatot. Ezt követően további szolgáltatásokra és területekre kell kiterjeszteni attól függően, hogy ezen szolgáltatások vagy területek versenye befolyásolja-e a vizsgált szolgáltatás vagy terület árait. Az előfizetők, fogyasztók egy része az áremelkedés hatására más termékre válthat, illetőleg más földrajzi területről vásárolhat (keresleti helyettesítés), továbbá az árnövekedés hatására más szolgáltató nyújtani kezdheti a szolgáltatást (kínálati helyettesítés). Amennyiben e vizsgált helyettesítési hatás olyan jelentős, hogy az áremelés nem okoz további nyereséget a kiindulópontként vett szolgáltatás előállítójának, mint hipotetikus monopolistának, az érintett termékeket vagy területet egy piachoz tartozónak kell tekinteni az elemzés szempontjából. Ez a teszt csak akkor tekinthető mérvadónak, ha az érintett szolgáltatások árai versenyárak. Amennyiben ez a feltétel nem teljesül, úgy a teszt alkalmazása során ezt megfelelően figyelembe kell venni. A nagyon differenciált termékek, szolgáltatások esetén fennáll azonban annak a veszélye, hogy a piac túl szűken kerül meghatározásra és ezáltal ott is piaci hatalom jelenlétét feltételezik, ahol nincs. A gyorsan változó, technológiailag gyakran megújuló szolgáltatások esetén hasonló a helyzet.

A hipotetikus monopolista teszt a 18. piac esetében - a szolgáltatások heterogenitása és differenciáltsága, illetve a gyorsan változó, technológiailag gyakran megújuló jellege és egyes platformok esetén a versenyár hiányának következtében - nem alkalmazható. Az azonban kimondható, hogy egy nagyjából azonos számú csatornát tartalmazó csomag esetében a fizetős platformok árai között nincs nagyságrendi eltérés. (Kivételt képez a UPC Direct, amelynek számottevően magasabb előfizetési díja van, mint a többi platformon elérhető szolgáltatásnak, ez azonban a DTH verseny beindulása óta egyrészt csökkenő tendenciát mutat, másrészt ez a szolgáltatás biztosítja a legtöbb műsor vételét).

[107] Ebből következik, hogy abban az esetben, ha kizárólag a szolgáltatás árát és a kapcsolódó műsorcsomag összetételét vennénk figyelembe, amennyiben az AntennaDigital, CATV, illetve DTH szolgáltatók 10 százalékkal megemelnék előfizetési díjukat, feltételezhető, hogy ez némi piacvesztéssel járna, elvileg lehetne egy olyan határfogyasztói réteg, amely platformot, illetve szolgáltatót váltana. Itt azonban ismételten meg kell jegyezni, hogy az AntennaDigital szolgáltatás csak Budapesten és annak közvetlen körzetében van jelen (adótoronyra való rálátás függvényében), máshol ez a szolgáltatás nem elérhető.

45 Animal Planet, Cartoon Network/TCM, Cool, Discovery Channel, Duna TV, Eurosport, film+, Filmmúzeum, Hallmark, Hálózat TV, hírTV, m1, m2, Magyar ATV, Minimax, National Geographic, Zone Romantica, RTL KLUB, Spektrum, Sport 1, Sport2, Travel Channel, TV2, Viasat3, VIVA

46 A csomag nem tartalmazza a Filmmúzeum csatornát.

47 A csomagok nem tartalmazzák a Hálózat TV-t és a Zone Romantica csatornákat.

48 A csomag nem tartalmazza a Filmmúzeum, Hálózat TV és Zone Romantica csatornákat

49 Családi csomag havidíja (4990 Ft) és a havi dekóder bérleti díj AD200 esetén (700 Ft).

50 5290 Ft (Családi csomag) + 1750 Ft (Plusz Sport), havonta fizetett előfizetési díj esetén.

51 A budapesti fejállomásra csatlakozás esetében havi díjfizetés esetén. Más gyakoriságú díjfizetés, illetve más fejállomásra történő csatlakozás esetén az előfizetési díj ettől eltérő lehet.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Műsorok vételéhez szükséges eszközök

[108] Az előfizetési díjak mellett a továbbiakban megvizsgáljuk a különböző platformok igénybevételéhez szükséges eszközöket is.

[109] A digitális televíziós és rádiós hálózatok pályáztatási előkészületeinek megalapozása céljából az Ariosz Kft. által készített keresleti felmérés szerint 2007-ben a magyarországi háztartásokban átlagosan 1,63 tévékészülék van. Ezért a platformok közti helyettesítés vizsgálatakor fontos tényező, hogy lehetőség van-e több készüléken egyszerre eltérő műsorok vételére.

2. ábra A háztartásban található tévékészülékek számának aránya a működőképes TV készülékekkel rendelkező háztartásokban 2007-ben (%,)[52]

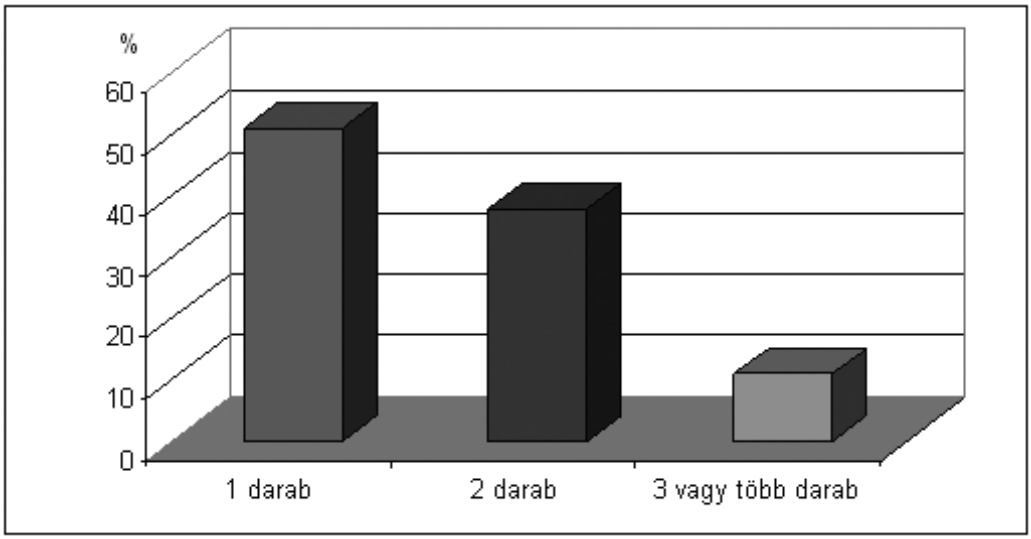

Készülékek darabszáma

[110] A *közvetlen földfelszíni vételhez* egyszerű antenna - az esetek jelentős részében esetleg beépített erősítővel ellátott szobaantenna - szükséges, a nyílt hozzáférésű műholdas vétel viszont 30 – 50000 Ft egyszeri beruházást (parabola antenna, analóg vagy digitális vevőfej, beltéri egység, eszköz- illetve szerelési költséget) igényel. Ha egy műholdról mind az analóg, mind a digitális sugárázású adókat fogni kívánjuk, akkor két (analóg és digitális) beltéri egység szükséges. További hátrány, hogy abban az esetben, ha különböző készülékeken egyszerre több műsor megtekintésére van igény, készülékenként egy-egy külön beltéri egységre van szükség. A nyílt hozzáférésű műholdas vétel esetén sűrűbben lakott települések, nagyvárosok esetén problémaként merülhet fel a parabola antenna elhelyezésének kérdése, hiszen nagyobb társasházakban ezt a lakótársak esztétikai vagy egyéb okok miatt megakadályozhatják.

Az *analóg vezetékes műsorterjesztési rendszerek* esetében az előfizető egyidejűleg két vagy több műsorvevő készüléken különböző programokat nézhet. A jövőben, a digitalizáció elterjedésével ez a helyzet azonban változni fog – egy több televíziókészülékkel rendelkező háztartásban várhatóan megmarad majd mind az analóg előfizetés, mind a digitális kiegészítő csomagok, ezek esetében azonban a különböző készülékekhez már itt is külön set-top-boxokat kell alkalmazni.

Feltételes hozzáférésű műholdas rendszerek (DigiTV, UPC Direct), illetve az *AntennaDigital* szolgáltatás esetében a vételhez dekóder, vagy set-top-box szükséges. A szolgáltatók által kínált alap dekóder nem teszi lehetővé, hogy a felhasználó egy időben két készüléken eltérő műsort nézzen. A felhasználónak erre csak oly módon van lehetősége, hogy vagy ezt lehetővé tevő kiegészítő szolgáltatást vásárol, vagy még egy előfizetést vásárol, amelyhez még egy dekóder társul. Ez jelentősen megemeli az előfizető számára a szolgáltatás havi költségét, növeli a platformra való átálláskor felmerült költségeket. Ezen kívül itt is felmerül a nyílt terjesztésű műholdnál már korábban említett, a parabola antenna elhelyezésével kapcsolatos probléma. Ahhoz, hogy az *IPTV szolgáltatást* igénybe tudja venni az előfizető, bizonyos meghatározott sávszélességű lakossági ADSL előfizetésen túl két készülékre is

52 Forrás: Infokommunikációs eszközök használata és médiafogyasztási szokások 2007. július p. 15.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

szükség van. Az egyik eszköz a set-top-box, azaz a TV-hez csatlakoztatható IPTV vevőegység, a másik pedig a "home gateway" azaz digitális elosztó, ami kettéosztja a háztartásba beérkező jelet, alkalmassá téve a számítógépet az internetezésre, a tévékészüléket pedig az IPTV-zésre. A szolgáltatás sávszélesség igénye miatt maximálisan két TV készüléken keresztül élvezhető a szolgáltatás – ehhez két IPTV vevőegységre van szükség.

[111] A fentiek alapján a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy jelenleg az igen eltérő műsorkínálat, belépési díjak, havidíjak, a vételhez szükséges eszközök miatt a földfelszíni, illetve a nyílt hozzáférésű műsorszórás, a mikrohullámú műsorterjesztés, kábelszolgáltatások, IPTV illetve DTH szolgáltatások nehezen összevethetőek egymással, keresleti oldalról jelenleg még jellemzően csak korlátosan helyettesítői egymásnak.

[112] Ugyanakkor a már jelenleg is érzékelhető folyamatok, így különösen a DigiTV piacra lépése, valamint az egyelőre csekélyebb hatással bíró IPTV szolgáltatás elindulása, továbbá új szolgáltatások várható (DVB-T, DVB-H) megjelenése már a vizsgált időtávon belül is számottevő árazási korlátot jelentenek majd a jelenleg piacon levő szolgáltatók számára. Középtávon a kiskereskedelmi piac várhatóan a platformok közötti helyettesítés irányába fog elmozdulni, vagyis a különböző műsorterjesztési platformok kiskereskedelmi piaca várhatóan egyazon szolgáltatási piachoz fog tartozni.

[113] Ez a platformok közötti jövőbeli verseny az előfizetők szempontjából hosszabb távon megoldja az esetleges jelenlegi piaci problémákat, érdekeltté teszi az egyes platformok üzemeltetőit abban, hogy lehetőség szerint minél értékesebb tartalmakat minél kedvezőbb áron tegyenek elérhetővé fogyasztóik számára. Az alábbiakban kerül bemutatásra a platformszerkezet és a digitális vétellel rendelkező háztartások számának várható alakulása Magyarországon:

3. ábra A platformszerkezet és a digitális vétellel rendelkező háztartások számának várható alakulása Magyarországon, 2005-2012 (ezer háztartás)[53]

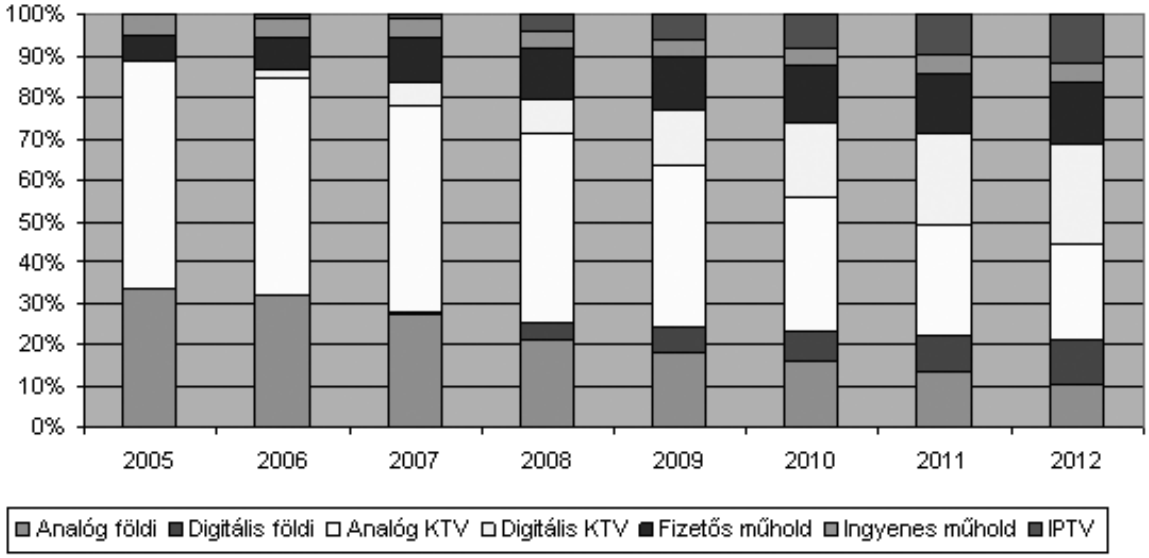

Nagykereskedelmi piac

[114] A műsorterjesztés nagykereskedelmi piacának vizsgálatakor elmondható, hogy az országos műsorszolgáltatók a lehető legnagyobb nézettség, illetve reklámbevétel érdekében maximális lefedettségre törekednek, az egyes műsorterjesztési platformokat nem helyettesítőnek, hanem kiegészítőnek tekintik. Mivel rendkívül csekély azon háztartások száma, amelyek pl. a kábeles vételi lehetőség mellett DTH, vagy digitális mikrohullámú szolgáltatást vesznek igénybe, ezen műsorszolgáltatók nyilvánvalóan nem engedhetik meg maguknak, hogy pl., a kábeles műsorterjesztésről való lemondással elveszítsék a háztartások több, mint felét.

53 Forrás: Javaslat a televíziózás és a rádiózás digitális átállásának stratégiájára – konzultációs vitaanyag – 2006. szeptember 207. o.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

[115]A platformok között a nagykereskedelmi oldalon tehát a vizsgált időtávon belül nem áll fenn a helyettesíthetőség.

1.4.2.1.2 Rádióműsorok esetén

Kiskereskedelmi piac

[116] A kiskereskedelmi piacot vizsgálva a Tanács piackutatási adatok alapján – figyelemmel az 1.3.3.2.2. pontban foglaltakra - megállapítja, hogy a rádióhallgatóknak csak töredéke hallgatja kábeles vagy műholdas rendszeren a rádiót. A földfelszíni szórással terjesztett műsorok hallgatási ideje a rádióhallgatás összes idejének gyakorlatilag csaknem 100 %-a, a magyar rádióhallgatóknak mindössze 1 %-a rendelkezik műholdas rádióműsor vételi lehetőséggel, de a piackutatási adatok szerint ez a csekély lehetőség sincs kihasználva és gyakorlatilag 0 % a műholdas rádióhallgatás ideje az összes rádióhallgatási időre vonatkoztatva.
Ennek egyik oka az, hogy a földfelszíni és műholdas műsorszórás, illetve a kábeles műsorterjesztés vételének költségei jelentősen eltérnek egymástól. Míg a földfelszíni sugárzású rádióhallgatás ingyenes, a kábel és az IPTV, illetve a műholdas adások esetében a rádióműsorok átvitele együtt történik a TV csatornák átvitelével, így annak ellenére, hogy a rádióműsorok vételéért külön díjat nem kell fizetni, előfizetés esetén a (TV csatornákért) fizetendő díj jelentős lehet, független attól, hogy az adott platformon televíziót nézünk vagy éppen rádiót hallgatunk.
Ezen kívül fontos tényező még a rádióműsor vételéhez szükséges eszköz ára is. A földfelszíni sugárzású rádióadók esetében elegendő egy egyszerű – többnyire a vevőkészülékbe épített - antenna, a közvetlen műholdas vételhez parabolaantennával ellátott kültéri egység és beltéri FM tuner szükséges (a CATV hálózatokon továbbközvetített műholdas rádióműsorok vételéhez is szükséges FM tuner).
Szintén jelentős különbség, hogy csak a földfelszíni műsorszórással terjesztett rádióműsorokat lehet például autóban, illetve más közlekedési eszközökön hallgatni. A Tanács rendelkezésére álló adatok szerint[54] a rádióhallgatók 50 %-a hallgat rádiót rendszeresen vagy alkalmanként gépkocsiban, illetve 18 százaléka egyéb közlekedési eszközön. Ezek a hallgatók csak a földfelszíni műsorszórásra vannak utalva.

Nagykereskedelmi piac

[117] A platformok között a nagykereskedelmi oldalon is igen korlátozott a helyettesíthetőség.
Mivel a földfelszíni szórással terjesztett műsorok hallgatási ideje a piackutatási adatok alapján a rádióhallgatás összes idejének gyakorlatilag 100%-a, a minél nagyobb számú hallgatóságra (és persze az ezzel összefüggő jelentős reklámbevételre) törekvő műsorszolgáltatóknak is figyelembe kell venniük ezt a körülményt az alkalmazandó műsorszórási platform kiválasztása során.

[118] A Tanács tehát megállapítja, hogy a keresleti oldalt tekintve a földfelszíni televízió-, illetve rádióműsor-szórás, a vezetékes műsorterjesztés, a mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás, illetve a műholdas műsorszórás nem tartozik ugyanazon nagykereskedelmi piachoz.

1.4.2.2 Kínálati helyettesítés

[119] A nagykereskedelmi piacon versenyt elsősorban az idézhetne elő, ha eddig más szolgáltatások nyújtására használt hálózatokon keresztül sugároznának televízió- vagy rádióadásokat.

[120] Az 1.3.1. pontban már ismertetésre kerültek az egyes platformokhoz tartozó műszaki sajátosságok, az infrastruktúráknak, az átviteli közegeknek a teljes különbözősége (vezeték nélküli – vezetékes).

[121] A *földfelszíni műsorszórás* csatornái esetében (országos terjesztésű csatornák) elvi lehetőség van arra, hogy az országos terjesztésű csatornák földfelszíni műsorszórását ellátó vállalkozás, az AH a műholdas műsorszórás keretében nyújtsa ezen szolgáltatásokat. Ez azonban több tényező miatt sem életszerű. Egyrészt a jelenleg földfelszíni műsorszórást végző vállalkozások műsorszolgáltatási engedélye kiköti a műsorterjesztés módját, és a lefedett terület nagyságát, másrészt kérdéses, hogy elérhető-e megfelelő mértékű szabad transzponder kapacitás, illetve az így megnövekedett műsorterjesztési költséget a műsorszolgáltatók hajlandóak lennének-e vállalni. Az elérhető szabad transzponder kapacitás miatt a vezetékes műsorterjesztők, vagy bármely más, műholdas műsorszórást nyújtani szándékozó vállalkozás számára azonban meg van annak a lehetősége, hogy belépjen a műholdas piacra (mint ahogy a DigiTV ezt nemrégiben meg is tette), ugyanakkor az adott vállalkozásnak számolnia kell mind

54 Forrás: : Infokommunikációs eszközök használata és médiafogyasztási szokások 2007. július p. 33.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

ennek magas költségével, mind a piacra való viszonylag késői belépés hátrányával (DTH piacon már jelenleg is igen kompetitív árak mellett versenyez két másik szolgáltató).

[122] Mivel a földfelszíni műsorszóráshoz rendelkezésre álló spektrum korlátos, illetve - részben a korlátozott műszaki lehetőségek (frekvenciahasználat, torony elhelyezése, stb.) valamint a rendkívül nagy mértékű vissza nem térülő beruházási költségek miatt - nincs olyan kábeles vagy műholdas szolgáltató, amely belátható időn belül ki tudna építeni országos műsorterjesztésre alkalmas földfelszíni infrastruktúrát, a Tanács megállapítja, hogy a jelenleg vezetékes műsorterjesztést vagy műholdas műsorszórást nyújtó szolgáltató a vizsgált időtávon belül nem tud áttérni a földfelszíni műsorszórásra.

[123] Szintén nem életszerű, hogy a jelenleg országos lefedettséget biztosító infrastruktúrával rendelkező földfelszíni és műholdas műsorszolgáltató megjelenjen a szétaprózódott kábelpiacon, és párhuzamos hálózatok kiépítésével, vagy kábelhálózatok felvásárlásával kívánjon a jövőben országos lefedést biztosítani az általa terjesztett országos műsorszolgáltatók számára (ezt egyébként, mint már említettük, azok műsorszolgáltatási szerződése sem tenné lehetővé). Az IPTV ugyanakkor egy olyan platform, amelyen helyi hurok átengedés segítségével akár egy újonnan belépő, kis szolgáltató is viszonylag egyszerűen meg tud jelenni a műsorterjesztés piacán.

[124] A szolgáltatás nyújtásához szükséges relatíve egyszerű infrastruktúra miatt a *mikrohullámú* műsorterjesztés piaca elvileg megtámadhatónak tekinthető platform lenne. A frekvenciasávok nemzeti felosztásának megállapításáról szóló 346/2004 (XII. 22.) Kormányrendelet H188-as lábjegyzete ugyanakkor kimondja, hogy: *„a 12,3-12,5 GHz sávban az állandóhelyű szolgálat keretében kizárólag a budapesti műsorszétosztó és –elosztó rendszer üzemelhet. A rendszer ellátási területe nem bővíthető és újabb rendszerek részére nem jelölhető ki frekvencia az ERC/DEC/(00)08 Határozat alapján“.*”Ennek következtében a piacon - a jelenlegi szabályozás értelmében - új szolgáltató nem jelenhet meg.

[125] A keresleti és a kínálati helyettesítés vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a földfelszíni műsorszórás, vezetékes műsorterjesztés, mikrohullámú műsorterjesztés, IPTV, illetve a műholdas műsorszórás nagykereskedelmi piaca nem tekinthető helyettesítőnek, hanem egymástól különböző, illetve egymást kiegészítő szolgáltatások és elkülönült szolgáltatási piacokat alkotnak.

A földfelszíni műsorszórás, vezetékes műsorterjesztés, mikrohullámú műsorterjesztés, illetve a műholdas műsorszórás elhatárolása után a Tanács megvizsgálta, hogy a földfelszíni rádió-, illetve televízió-műsorszórás piaca egységes piacokat alkotnak-e.

1.4.3. A helyi/körzeti analóg földfelszíni rádió-műsorszórás piacának elhatárolása

1.4.3.1 Keresleti helyettesítés

Kiskereskedelmi piac

[126] A helyi, körzeti és országos földfelszíni rádió műsorszórás elhatárolásának során a Tanács az alábbi szempontokat vette figyelembe.

Keresleti oldalról egyértelműen elkülöníthető tartalmat kínál a helyi/körzeti és országos rádiózás. Az országos és helyi/regionális elkülönítés oka az, hogy a helyi rádió elsődlegesen a helyi hírek forrása, míg az országos rádiók elsősorban az országos és nemzetközi hírek forrásainak tekinthetők.

A Gallup 2006-os felmérése[55] alapján a 14 évesnél idősebb lakosság körében a helyi/körzeti rádióműsorok hallgatottsági ideje a rádióhallgatás összes idejére vonatkoztatva 28,2%, az országos rádióműsorok esetében ez 71,8%.

Nagykereskedelmi piac

[127] A helyi/körzeti és az országos rádió-műsorszórás a Tanács vizsgálatai alapján a műsorszolgáltatók szempontjából sem helyettesíthető egymással. Könnyen érthető ugyanis, hogy a helyi rádióadók helyi műsorszórókkal, míg az országos lefedettségre törekvő adók országos műsorszóró vállalatokkal kívánnak szerződést kötni.

[128] A Tanács tehát megállapítja, hogy a keresleti oldalt tekintve a rádió-műsorszórás helyi/körzeti és országos piaca nem tartozik ugyanazon piachoz.

55 Forrás: Gallup–MédiaMonitor 2006

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

1.4.3.2 Kínálati helyettesítés

[129] Kínálati helyettesítés szempontjából indokolt a helyi és körzeti földfelszíni műsorterjesztés egy piacként való tárgyalása az alábbiakra tekintettel:
Az AH tulajdonában lévő országos földfelszíni rádió műsorszóró adóhálózat az országos terjesztésű műsorok számára az ország lakossága 67-91%-ának biztosít ellátottságot.
A helyi/körzeti földfelszíni műsorszórók elméletileg képesek lennének együttesen hasonló lefedettség elérésére, azonban a helyi/körzeti adókból álló hálózat és az országos adóhálózat nem biztosít azonos funkcionális körülményeket. A helyi/körzeti adók és az országos adóhálózat között nincs funkcionális helyettesítés (különböző a lefedettség, a helyi adók teljesítménye kicsi, a tornyok elhelyezése nem megfelelő hálózat kiépítésére, interferenciaproblémák lépnek fel az azonos helyű adók között, stb.), tehát komplex műszaki akadályai vannak annak, hogy a helyi/körzeti adók együttesen helyettesítő szolgáltatást nyújtsanak a kiépült országos adóhálózat ellenében.
A Tanács álláspontja szerint valószínűtlen a helyi/körzeti adók üzemeltetőinek együttes fellépése annak érdekében, hogy versenyt támasszanak az országos adóhálózatot üzemeltető AH-val szemben.
A Tanács a vizsgálat során figyelembe vette, hogy 3 helyi és 6 körzeti műsorszolgáltató az AH infrastruktúráját veszi igénybe, 1 helyi műsorszolgáltató más magántulajdonban lévő adón terjeszti műsorát, míg a helyi és körzeti műsorszolgáltatók döntő többsége (132 helyi és 14 körzeti) saját tulajdonú adóját használja műsorszórásra.
A Tanács tehát megállapítja, hogy a kínálati oldalt tekintve a rádió-műsorszórás helyi/körzeti és országos piaca nem tartozik ugyanazon piachoz.

[130] A keresleti és a kínálati helyettesítés vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a helyi/körzeti analóg földfelszíni rádió-műsorszórás piaca és az országos analóg földfelszíni rádió-műsorszórás piaca nem tartozik ugyanazon piachoz.

1.4.4. A helyi/körzeti analóg földfelszíni televízió-műsorszórás piacának elhatárolása

[131] Az Rttv. 52. § (4) bekezdése alapján a műsorszóró adók névleges telephelyeit - földfelszíni műsorsugárzás esetén -, valamint a telepítés egyéb műszaki követelményeit, az adókkal várhatóan besugározható ellátottsági körzetet és a Nemzetközi Rádiószabályzat jelölései szerinti frekvenciasávot az ORTT megkeresésére az NHH határozza meg a frekvencia tervben. A Dtv. hatályba lépéséig az Rttv. 103. § (1) bekezdése alapján pedig a műsorszórási célú frekvenciát az NHH a műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vagy a vele szerződött távközlési szolgáltató (műsorszóró) számára kijelölte a frekvenciakijelölési eljárásban. A Dtv. 14. § (3)-(4) bekezdése jelenleg az alábbi módon szabályozza a frekvenciakijelölési és rádióengedélyezési eljárásokat: *„(3) A földfelszíni analóg műsorszórás útján megvalósuló rádióműsort szolgáltató műsorszolgáltató a pályázatban megjelölt frekvenciára szerez frekvenciahasználati jogosultságot.*
(4) A Hatóság az (1)-(3) bekezdés szerint megszerzett jogosultság alapján, a jogosult, vagy a vele szerződött műsorterjesztő kérelmére elindítja a frekvenciakijelölési és rádióengedélyezési eljárásokat.”
A műsorszórók engedélye meghatározott frekvencián, meghatározott lefedett területre történő sugárzásra szól. Ez alapján a műsorszolgáltatók helyi, körzeti sugárzású adókat vagy országos adóhálózatot vesznek igénybe. A Tanács a továbbiakban megvizsgálta, hogy a helyi, körzeti, illetve az országos földfelszíni rádió, illetve televízió műsorszórás ugyanazon nagykereskedelmi piachoz tartoznak-e.

1.4.4.1 Keresleti helyettesítés

[132] A helyi, körzeti és országos földfelszíni televízió-műsorszórás elhatárolása során a Tanács az alábbi szempontokat vette figyelembe:

Kiskereskedelmi piac

[133] Kiskereskedelmi szinten a helyi és a körzeti, illetve az országos hálózatokon (műsorszóró adókon) terjesztett tartalom iránti kereslet különbözik. A helyi és körzeti televízió csatornák kiskereskedelmi szinten elsődlegesen a helyi hírek forrásai, míg az országos televízió csatornák az országos és nemzetközi hírek forrásainak tekinthetők. Más feltételekkel köthetnek szerződést a helyi és körzeti műsorszórók külső műsorok (filmek, stb.) terjesztésére, mint a nagy nézettséget biztosító országos műsorterjesztők.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács által beszerzett adatok szerint[56]a 15 évesnél idősebb népesség 2007. szeptemberében az összes tévénézésre fordított idő üzleti titok százalékában a három országos földfelszíni sugárzású csatorna műsorait nézte, az egy főre jutó napi tévénézési idő ezen csatornák esetében üzleti titok perc volt. Ugyanakkor a helyi és körzeti csatornákra az összes tévénézési idő mindössze üzleti titok %-a jutott, és ezen csatornák átlagos napi egy főre eső tévénézési ideje mindössze üzleti titok perc volt. A Tanács megállapította, hogy keresleti szempontból a két piac elkülönül.

Nagykereskedelmi piac

[134] Az eltérő lefedettség, nézettség, és a műsorszóráshoz használt infrastruktúra miatt a helyi/körzeti, illetve az országos televízió-műsorszórás nagykereskedelmi oldalról sem tartozhat egy piachoz. Míg annak relatíve kisebb beruházásigénye miatt a helyi műsorszolgáltatók döntő többsége (44) saját - egy helyi műsorszolgáltató pedig más, magántulajdonú - adót használ műsorszórásra, az országos műsorszórást annak hálózatos volta miatt kizárólag az AH végzi, saját infrastruktúrája felhasználásával. Magyarországon csupán egy körzeti televízió működik, amelynek szórására az AH infrastruktúráját veszi igénybe a műsorkészítő.

1.4.4.2 Kínálati helyettesítés

[135] Az AH tulajdonában lévő országos földfelszíni televízió műsorszóró adóhálózat az országos terjesztésű műsorok számára az ország lakossága 86-97%-ának biztosít ellátottságot.

[136] A helyi földfelszíni műsorszórók elméletileg képesek lennének együttesen hasonló lefedettség elérésére, azonban a helyi adókból álló hálózat és az országos adóhálózat nem biztosít azonos funkcionális körülményeket. A helyi adók és az országos adóhálózat között nincs funkcionális helyettesítés (különböző a lefedettség, a helyi adók teljesítménye kicsi, a tornyok elhelyezése nem megfelelő hálózat kiépítésére, interferenciaproblémák lépnek fel az azonos helyű adók között, stb.), tehát komplex műszaki akadályai vannak annak, hogy a helyi adók együttesen helyettesítő szolgáltatást nyújtsanak a kiépült országos adóhálózat ellenében.
A Tanács álláspontja szerint valószínűtlen a helyi adók üzemeltetőinek együttes fellépése annak érdekében, hogy versenyt támasszanak az országos adóhálózatot üzemeltető AH-val szemben.

[137] A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy jóllehet, mind a helyi és körzeti televízió adók (együttesen), mind az országos adóhálózat lefedi az ország területét, nem tekinthetők azonos szolgáltatási piachoz tartozónak és ugyancsak nem tekinthetők azonos piachoz tartozónak sem. A helyi/körzeti televízió-műsorszórás piaca elkülönült szolgáltatási piacot alkot.

[138] A fentiek alapján a Tanács az alábbi szolgáltatási piacokat határozta meg:

1. analóg helyi/körzeti földfelszíni rádió műsorszórás szolgáltatási piaca
2. analóg országos földfelszíni rádió műsorszórás szolgáltatási piaca
3. analóg helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszórás szolgáltatási piaca
4. analóg országos földfelszíni televízió műsorszórás szolgáltatási piaca
5. műholdas műsorszórás szolgáltatási piaca
6. mikrohullámú műsorterjesztés szolgáltatási piaca
7. vezetékes műsorterjesztés szolgáltatási piaca
8. nyilvános telefonhálózaton nyújtott műsorterjesztés szolgáltatás piaca.

I. 5. FÖLDRAJZI PIAC MEGHATÁROZÁSA

I.5.1. Az analóg helyi/körzeti földfelszíni rádió műsorszórás földrajzi piaca

[139] Annak ellenére, hogy a helyi és körzeti rádió műsorszóró adók nem biztosítanak lefedettséget homogén körülmények között, illetve a műsorsugárzást szigorúan szabályozott műszaki feltételekkel meghatározó engedélyük is helyhez köti őket, a Tanács úgy találta, hogy az analóg helyi/körzeti földfelszíni rádió műsorszórás nagykereskedelmi földrajzi piaca országosnak tekinthető. Ezt támasztja alá, hogy földrajzi helytől függetlenül a műsorszórás feltételei többnyire megegyeznek: a műsorszóráshoz szükséges engedély elnyerésének feltételei, a szükséges infrastruktúra költségei, kiskereskedelmi piac sajátosságai országosan egységes képet mutatnak.

56 Forrás: AGB Nielsen Médiakutató Kft. Csatornatípusok nézettségi adatai 2007. szeptember 1-30.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

I.5.2. Az analóg országos földfelszíni rádió műsorszórás földrajzi piaca

[140] Az országos földfelszíni műsorszolgáltatók részére az AH eltérő, de az ország jelentős részét lefedő szolgáltatást biztosít. Az országos földfelszíni rádió műsorszórás nagykereskedelmi földrajzi piaca tehát országos kiterjedésűnek tekinthető.

I.5.3. Az analóg helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszórás földrajzi piaca

[141] Annak ellenére, hogy a helyi és körzeti televízió műsorszóró adók nem biztosítanak lefedettséget homogén körülmények között, illetve a műsorsugárzást szigorúan szabályozott műszaki feltételekkel meghatározó engedélyük is helyhez köti őket, a Tanács úgy találta, hogy az analóg helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszórás nagykereskedelmi földrajzi piaca országosnak tekinthető. Ezt támasztja alá, hogy földrajzi helytől függetlenül a műsorszórás feltételei többnyire megegyeznek: a műsorszóráshoz szükséges engedély elnyerésének feltételei, a szükséges infrastruktúra költségei, kiskereskedelmi piac sajátosságai országosan egységes képet mutatnak.

I.5.4. Az analóg országos földfelszíni televízió műsorszórás földrajzi piaca

[142] Az AH tulajdonában lévő országos földfelszíni televízió műsorszóró adóhálózat az országos terjesztésű műsorok számára az ország lakossága 86-97 %-ának biztosít ellátottságot. Az országos földfelszíni televízió műsorszórás nagykereskedelmi földrajzi piaca tehát országos kiterjedésűnek tekinthető.

I.5.5. A műholdas műsorszórás földrajzi piaca

[143] A földrajzi piac vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a műholdas műsorszórás nagykereskedelmi piaca érinti a Magyar Köztársaság földrajzi területét, ugyanakkor a műholdak által besugárzott terület (footprint) az adott ország területén kívül egyéb országok területére is kiterjedhet[57], tehát transznacionális piacról van szó.

I.5.6. Mikrohullámú műsorterjesztés földrajzi piaca

[144] A Tanács megállapította, hogy a mikrohullámú műsorterjesztés nagykereskedelmi piacának földrajzi piaca megegyezik az AntennaDigital szolgáltatás által lefedett területtel, amely Budapestnek és annak 17 km-es körzetének[58] felel meg.

I.5.7. Vezetékes műsorterjesztés földrajzi piaca

[145] A Tanács megállapította, hogy mivel a vezetékes műsorterjesztés nagykereskedelmi piacán az egyes szolgáltatók között a hálózatok átfedésének alacsony mértéke miatt a lehető legnagyobb lefedettségre törekvő műsorszolgáltatók szempontjából nem áll fenn helyettesítés, a földrajzi piacok megegyeznek az egyes kábelszolgáltatók által lefedett hálózatok területével.

I.5.7. Nyilvános telefonhálózaton nyújtott műsorterjesztés földrajzi piaca

[146] A Tanács megállapította, hogy mivel az IPTV szolgáltatással eddig elindult műsorterjesztők kizárólag a nagyobb városokban, azon belül is megfelelő sebességű ADSL hálózatokkal lefedett területeken indultak el szolgáltatásukkal, a földrajzi piacok megegyeznek az egyes IPTV szolgáltatók által nyújtott szolgáltatási területtel.

---

57 Csak azon csatornák állnak rendelkezésre több országban, amelyeket kódolatlan jelek formájában továbbítanak. Szerzői jogi megfontolásokból kifolyólag egyes csatornák terjesztése csak egy adott országra, vagy néhány országra korlátozódik.

58 Az AH által garantált vételkörzet a Széchenyi hegyen található Országos Mikrohullámú Központ körüli kb. 17 km sugarú kör, valamint az óbudai átjátszó állomás 10 és 190 fok (nyugat) körüli környezete, ám megfelelő viszonyok között ennél nagyobb távolságon belül is elérhető a szolgáltatás. A vétel további feltétele, hogy a vevő mikrohullámú antenna optikailag rálásson az adóállomásra.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

I. 6. A PIACMEGHATÁROZÁS EREDMÉNYE

[147] *A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után a Tanács megállapította, hogy az IHM rendelet 1. sz. melléklet 18. sorszámú, a „Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából" megnevezésű nagykereskedelmi piac nem egységes, azon belül az alábbi nyolc piac határozható meg:*

1. országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
2. helyi/körzeti földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
3. országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
4. helyi/körzeti földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
5. műholdas műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
6. mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
7. vezetékes műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
8. nyilvános telefonhálózaton nyújtott műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca.

I. 7. ÉRINTETT PIAC VIZSGÁLATA

[148] A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a meghatározott piacszabályozási szempontból érintettnek tekinthető-e az ex-ante feltételek értékelése alapján, vagyis léteznek-e a piacokon olyan tartós, szűk keresztmetszetek, amelyek gátolhatják a hatékony verseny kialakulását.

Az IHM rendelet - figyelemmel a Bizottság Ajánlására – a *„Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából"* elnevezésű nagykereskedelmi piacot ex ante szabályozás szempontjából nagy valószínűséggel érintett piackként határozta meg, amely azt jelenti, hogy a Bizottság szükségesnek tarja a piac vizsgálatát. A piacelemzés során a Tanács messzemenően figyelembe veszi a Bizottság vonatkozó piaci ajánlásait, így a 2003/311/EC Ajánlást is, bár az ajánlások nem kötelező érvényűek. A joggyakorlat szerint az ajánlásoknak fontos szerepe van a közösségi jogi szabályok értelmezése szempontjából. A nemzeti szabályozó hatóság feladata az, hogy az EU Bizottság által megnevezett piacokat nemzeti adottságok szempontjából vizsgálják meg. Az Ajánlás tehát a vizsgálat kiindulási pontja, illetve támpont a jogértelmezés során.

Az Ajánlás Mellékletében[59](amely megfelel az IHM rendelet I. mellékletében szereplő meghatározásnak) szereplő 18. számú piacon belül – a fentieknek megfelelően – a Tanács nyolc alpiacot határozott meg. Ezen alpiacok vonatkozásában a Tanács az ex ante szabályozás szempontjából való érintettséget az alábbi három feltétel vizsgálatával állapította meg:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. A hatékony versenyhez való közeledés hiánya
3. A versenyjog ex-post alkalmazásának elégtelensége

[149] 1. Magas és tartós belépési korlátok az adott piacon

A Tanács a továbbiakban megvizsgálja, hogy valószínűsíthető-e új szereplők piacra lépése, illetve, hogy a potenciális piacra lépés várhatóan kényszert gyakorol-e a piacon lévők magatartására.

Ahhoz, hogy a piacra lépés valószínűsíthető legyen, annak kellően nyereségesnek kell lennie, figyelembe véve a piacon megjelenő további termelés árhatásait és a piacon jelenlévő vállalkozások lehetséges reakcióit. A piacra lépést megnehezítheti, ha a piacon jelenlévő vállalkozások képesek piaci részesedéseiket megvédeni azzal, hogy hosszú távú szerződéseket ajánlanak fel, vagy megelőzésképpen célzott árcsökkentést adnak azoknak az előfizetőknek, amelyeket az újonnan piacra lépő megpróbálhat megszerezni. Továbbá, a magas kockázat és a sikertelen belépés költségei valószínűtlenné teszik a piacra lépést. A sikertelen piacra lépés költségei annál magasabbak, minél magasabbak a piacra lépéssel kapcsolatos meg nem térülő költségek.

A potenciális piacra lépők szembekerülhetnek olyan belépési korlátokkal, amelyek meghatározzák a belépés kockázatait és költségeit, és így kihatnak a piacra lépés nyereségességére. A belépési korlátok az adott piac meghatározó jellemzői, amelyek versenyelőnyt biztosítanak a piacon jelenlévő vállalkozásoknak a potenciális versenytársakkal szemben. Ha a piacra lépési korlátok alacsonyak, a piaci résztvevők mozgásterét egy új piacra lépés valószínűleg szűkíti. Ezzel szemben, ha a belépési korlátok magasak, a piacon lévő vállalkozások áremelését a piacra lépés lényegesen nem korlátozná.

59 Európai Bizottság 2003/02/11/EC sz. Ajánlás (9)

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A piacra lépési korlátok számos formát ölthetnek:

a) Jogi, adminisztratív, vagy más állami intézkedésekből fakadó belépési akadály

A jogi előnyök olyan helyzeteket ölelnek fel, amelyekben a szabályozás korlátozza a piaci résztvevők számát, például a kiadott engedélyek számának korlátozásával.

b) Technikai előnyök

A piacon jelenlévő vállalkozások technikai előnyöket is élvezhetnek, például preferenciális hozzáférést az alapvető eszközökhöz vagy természeti erőforrásokhoz, az innovációhoz vagy a kutatáshoz és fejlesztéshez, vagy szellemi tulajdonjogokhoz, ami bármilyen más vállalkozás számára megnehezítheti a sikeres versenyt. Néhány ágazatban például nehéznek bizonyulhat bizonyos alapvető inputok beszerzése, illetve létezhetnek a termékeket vagy eljárásokat védő szabadalmak.

c) Strukturális korlátok

Strukturális belépési korlát alapvetően akkor áll fenn, ha a fennálló keresleti szint és az alkalmazott technológia jellemzői, valamint a kapcsolódó költségviszonyok alapján a piacra lépés szempontjából egyenlőtlen feltételekkel szembesül a korábban piacra lépő (és ott jelentős pozíciókat szerző vállalat) és egy később piacra lépő cég. Más tényezők is belépési korlátnak minősülhetnek, például a méretgazdaságosság és a tevékenységi körből adódó gazdaságosság, a forgalmazási és értékesítési hálózatok, a fontos technológiákhoz való hozzáférés lehetősége. A belépési korlátok létezhetnek a piacon jelenlévő vállalkozások megszilárdult piaci helyzetéből következően is. Különösen nehéz lehet olyan ágazat piacára belépni, ahol a sikeres versenyhez tapasztalatra vagy jó hírnévre van szükség, és mindkettőt új piaci belépőként elég nehéz megszerezni. Ebben az összefüggésben olyan tényezőket kell figyelembe venni, mint a fogyasztók egy adott márka iránti hűsége, a cégek és vevők közötti kapcsolat szorossága, a promóció vagy reklám fontossága vagy más, a jó hírnévhez kapcsolódó előnyök.

A piacra lépés várható nyereségességének értékelésekor figyelembe kell venni a piac várható fejlődését. A piacra lépés nagyobb valószínűséggel lesz nyereséges olyan piacon, amelyen a jövőben várhatóan jelentős növekedés lesz tapasztalható, mint azon a piacon, amely már érett, vagy várhatóan hanyatlani fog. A méretgazdaságosság vagy a hálózati hatások veszteségessé tehetik a piacra lépést, kivéve, ha az új piacra lépő kellően nagy piaci részesedést tud szerezni.

A piacra lépés különösen valószínű, ha más piacok szállítói már rendelkeznek azokkal a termelő eszközökkel, amelyek felhasználhatók az adott piacra való belépéshez, és így csökkenthetik a piacra lépés meg nem térülő költségeit.

Kellő időben történő piacra lépés kapcsán vizsgálandó, hogy a piacra lépés kellően gyors és tartós-e ahhoz, hogy elriasszon a piaci erő gyakorlásától, vagy ellensúlyozza azt. Hogy mi minősül megfelelő időszaknak, az a piac jellemzőitől és dinamikájától, valamint a potenciális piacra lépők konkrét képességeitől függ. A belépés azonban rendszerint csak akkor tekinthető időszerűnek, ha az két éven belül megtörténik.

Kellő méretű piacra lépés vonatkozásában a belépésnek kellően nagy hatókörűnek és nagyságrendűnek kell lennie ahhoz, hogy a versenyellenes hatásokra riasztó legyen, vagy azokat legyőzhesse. A kisléptékű piacra lépés, például valamilyen piaci résbe való behatolás, nem tekinthető elegendőnek.

[150] 2. Hatékony versenyhez való közeledés hiánya

A verseny dinamikus szemléletű vizsgálata során a Tanács áttekintette, hogy léteznek-e olyan piaci folyamatok, amelyek a verseny erősödésére utalnának, illetve csökkentenék az előző pontban azonosított belépési korlátok szerepét.

A hatékonyságjavulás vonatkozásában a fogyasztó által érzékelt előnyök vizsgálata is szükséges.

A hatékonyságjavulás jelei a különféle típusú, alacsonyabb árak vagy a fogyasztók számára nyújtott más előnyök. Szükséges meggyőződni arról, hogy a hatékonyságjavulás valóban a fogyasztók hasznosságának növelését szolgája-e, a költséghatékonyságnak a változó vagy a határköltségek csökkenését eredményező javulása valószínűleg nagyobb súllyal esik latba a hatékonyságjavulás értékelésében, mint az állandó költségek csökkenése; elvben az előbbiek nagyobb valószínűséggel eredményeznek alacsonyabb fogyasztói árakat. Azt a költségcsökkenést, amely pusztán a termelés versenyellenes csökkentéséből származik, nem lehet a fogyasztók javát szolgáló hatékonyságjavulásnak tekinteni.

Ugyancsak előnyösek lehetnek a fogyasztók számára azok az új vagy továbbfejlesztett termékek vagy szolgáltatások, amelyek például a K+F és az innováció terén megvalósuló hatékonyságjavulásból származnak.

A termelés bővítése és az árak csökkentése szintén a hatékonyság jele. Ahhoz, hogy kiegyenlítő tényezőként számításba lehessen venni a hatékonyságjavulást, annak megfelelő időben kell bekövetkeznie.

151] 3. A versenyjogi (ex post) eszközök alkalmazásának elégtelensége

Ezen feltétel azt vizsgálja, hogy elégséges-e a versenyjog a belépési akadályok csökkentésére vagy eltávolítására, vagy a hatékony verseny visszaállítására.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az Eht. 9. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata - különös tekintettel a törvény alapelveire – többek között a felhasználók érdekeinek védelme, így különösen annak biztosítása, hogy a felhasználók az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat a számukra elérhető legalacsonyabb áron vehessék igénybe. A vizsgált nagykereskedelmi piacokon jelentkezhet az a versenyprobléma, hogy a szolgáltatók gazdasági erőfölényes helyzetükkel visszaélnek. Emiatt a szabályozásnak kell kikényszerítenie – hatékony verseny hiányában –ex post eszközök által nem rendezett területeken a hatékony szabályozói fellépést.

[152] A fentiekben meghatározott alpiacok vonatkozásában a Tanács az ex ante szabályozás szempontjából való érintettséget a fenti három feltétel vizsgálatával állapította meg, az alábbiak szerint:

1. Országos földfelszíni rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
2. Helyi/körzeti földfelszíni rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
3. Országos földfelszíni televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
4. Helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
5. Műholdas műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
6. Mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;
7. Vezetékes műsorterjesztés nagykereskedelmi piaca;
8. Nyilvános telefonhálózaton nyújtott műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca
9. Érintett piacok.

I.7.1 Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca

A Tanács az azonosított piac vizsgálata során az alábbi szempontokat vette figyelembe:

[153] E piacon tartósan magas piacra lépési korlátok állnak fenn.

Tartósan magas piacra lépési korlátot jelent a szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra megkettőzésének gyakorlati lehetetlensége mind műszaki, mind gazdasági szempontból.

Műszaki szempontból azért lehetetlen a duplikálás, mert léteznek olyan műszaki korlátok, amelyek meggátolják, hogy a helyi/körzeti földfelszíni rádió műsorszóró vállalkozások együttesen alkossanak országos földfelszíni rádió műsorszórásra alkalmas hálózatot. Ezek a műszaki korlátok az alábbiak: különböző a lefedettség, a helyi adók teljesítménye kicsi, a tornyok elhelyezése nem megfelelő hálózat kiépítésére, interferenciaproblémák lépnek fel az azonos helyű adók között, stb.

A gazdasági lehetetlenség azért áll fenn, mert jelenleg a Tanácsnak nincs tudomása potenciális versenyt támasztó szolgáltatóról, vállalkozásról, mely a vizsgált időtávon belül vállalni tudná egy országos földfelszíni műsorszóró hálózat 100 milliárd Ft nagyságrendű beruházási költségeit.

[154] A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált időtávon belül a piac nem mozdul(hat) el a hatékony verseny irányába.

[155] A Tanács megállapította, hogy mivel az AH a vizsgált piacon az egyetlen szolgáltató, így potenciálisan felmerülhetnek a működésével kapcsolatban versenyproblémák, az ex-post szabályozás ugyanakkor, amely már csak a szolgáltató erőfölényével való visszaélése után alkalmazható, nem eléggé hatékony és gyors módja a verseny és a fogyasztók védelmének.

[156] A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált piac megfelel az érintett piaccá minősítés mindhárom kritériumának, az országos analóg földfelszíni rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca érintett piac, mely további vizsgálatot igényel.

I.7.2 Helyi/körzeti földfelszíni rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca

A Tanács az azonosított piac vizsgálata során az alábbi szempontokat vette figyelembe:

[157] Ugyan a műsorszóráshoz szükséges infrastruktúra kiépítése jelentős költségekkel jár, a helyi műsorszórást végző vállalkozások 97,8%-a, míg a körzeti műsorszórók 55,6 %-a saját tulajdonában lévő infrastruktúrát használ szolgáltatásához (jelenleg 14 db körzeti és 133 db helyi rádióadó van magánvállalkozások tulajdonában). A maradék hányad az AH infrastruktúráját bérli.

A helyi/körzeti rádió műsorszórás esetében elvileg nem jelentene akadályt sem új belépők számára, sem az országos hálózattal rendelkező AH számára, hogy adott helyi igényt kielégítsen, a vizsgált időtávon belül kínálati helyettesítés keretében a piacra lépjen. Az ORTT időről időre kiír helyi/körzeti rádió műsorszolgáltatásra vonatkozó pályázatot, így az ezen a pályázaton nyertes műsorszolgáltatónak lehetősége van saját infrastruktúrát kiépítve megjelenni a piacon, a belépési korlát tehát nem magas.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A rendelkezésre álló frekvenciák szűkössége ugyan komoly műszaki korlátot jelent egy új adó létesítésekor, ezt a nehézséget azonban enyhíti, hogy annak ellenére, hogy az azonos frekvenciák használatának területi elkülönítését az esetleges interferencia miatt szigorú vizsgálatok alapján kell kezelni, az ország egymástól megfelelően távol fekvő területein az azonos frekvenciák ismételten felhasználhatók. Ennek megfelelően, mivel a helyi/körzeti rádió műsorszórók száma évről-évre növekszik, a Tanács megállapította, hogy a helyi/körzeti rádió műsorszórás azonosított piaca a hatékony verseny irányába fejlődik.

[158] *A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piac nem felel meg az érintett piac három kritériumának, ezért a Tanács a helyi/körzeti rádió műsorszórás nagykereskedelmi piacát a továbbiakban nem vizsgálja.*

I.7.3 Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca

[159] E piacon tartósan magas piacra lépési korlátok állnak fenn.

Tartósan magas piacra lépési korlátot jelent a szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra megkettőzésének gyakorlati lehetetlensége mind műszaki, mind gazdasági szempontból.

Műszaki szempontból azért lehetetlen a duplikálás, mert léteznek olyan műszaki korlátok, amelyek meggátolják, hogy a helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszóró vállalkozások együttesen alkossanak országos földfelszíni televízió műsorszórásra alkalmas hálózatot. Ilyen műszaki korlátok az alábbiak: különböző a lefedettség, a helyi adók teljesítménye kicsi, a tornyok elhelyezése nem megfelelő hálózat kiépítésére, interferenciaproblémák lépnek fel az azonos helyű adók között, stb.

A gazdasági lehetetlenség azért áll fenn, mert jelenleg a Tanácsnak nincs tudomása potenciális versenyt támasztó szolgáltatóról, vállalkozásról, mely a vizsgált időtávon belül vállalni tudná egy országos földfelszíni műsorszóró hálózat 100 milliárd Ft nagyságrendű beruházási költségeit.

Emellett a piacon adminisztratív jellegű piacralépési akadály is fennáll, mivel az ORTT és a műsorszolgáltatók között létrejött szerződésekben az adott műsorszolgáltató által használt frekvenciák és adóhálózat az AH jelenlegi telephelyeire és műsorszóró hálózata alapján kerültek rögzítésre. Egy másik műsorszóró vállalkozás kizárólag akkor tudna piacra lépni, ha ugyanolyan hálózatot hozna létre, mint az AH jelenleg létező hálózata. Ez pedig csak az AH teljes műsorszóró hálózatának megvásárlásával lenne lehetséges. Vagyis a műsorszolgáltatási szerződések, amelyet az ORTT 2005. nyarán változatlan feltételekkel hosszabbított meg, 2012.-ig lényegében kizárják az AH hálózatától eltérő műsorszóró hálózat alkalmazását.

[160] A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált piac nem mozdul(hat) el a hatékony verseny irányában a vizsgált időtávon belül.

[161] A Tanács megállapította, hogy mivel az AH a vizsgált piacon az egyetlen szolgáltató, így potenciálisan felmerülhetnek a működésével kapcsolatban versenyproblémák, az ex-post szabályozás, amely már csak a szolgáltató erőfölényével való visszaélése után alkalmazható, nem eléggé hatékony módja a verseny és a fogyasztók védelmének. A GVH Vj-27/2005-ös versenyfelügyelti eljárása során megállapította, hogy a szolgáltató túlzó árazásában megnyilvánuló piaci probléma kezelésére a versenyjog eszközei elégtelenek.

.

[162] A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált piac megfelel az érintett piaccá minősítés mindhárom kritériumának, az országos analóg földfelszíni televízió műsorszórás nagykereskedelmi piaca érintett piac, mely további vizsgálatot igényel.

I.7.4 Helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca

A Tanács az azonosított piac vizsgálata során az alábbi szempontokat vette figyelembe:

[163] Ugyan a műsorszóráshoz szükséges adótorony kiépítése jelentős költségekkel jár, a helyi televízió műsorszórást végző vállalkozások 97,8%-a saját tulajdonában lévő adót használ szolgáltatásához (45 db magántulajdonban lévő helyi műsorszóró televízióadó üzemel). Az egyetlen körzeti televízió (Fix tv), illetve a két budapesti helyi televízió (Csepp TV, Főnix TV) közül a Csepp TV az AH budapesti infrastruktúráját bérli.

Annak ellenére, hogy jelenleg csupán egy körzeti televízió működik, a körzeti műsorszórás piaca is megtámadható lenne: amennyiben az ORTT úgy ítéli meg, hogy erre van mind igény, mind rendelkezésre álló frekvencia, kiír egy pályázatot körzeti műsorszolgáltatásra szóló jogosultságra. Abban az esetben, ha egy műsorszolgáltató sikeres pályázatot nyújt be, saját maga, vagy egy általa megjelölt vállalkozás a szükséges eljárások után elkezdheti a szolgáltatás nyújtását.

A körzeti műsorszóráshoz szükséges infrastruktúra beruházásigénye ugyan az adók nagyobb teljesítménye miatt meghaladja a helyi adókhoz szükséges beruházást, mivel itt sem hálózatos infrastruktúráról van szó, ez messze nem jelent olyan mértékű strukturális korlátot, mint az országos hálózat kiépítésének költsége.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A rendelkezésre álló frekvenciák szűkössége szintén komoly műszaki korlátot jelent egy új adó létesítésekor. Ezt a nehézséget azonban enyhíti, hogy annak ellenére, hogy az azonos frekvenciák használatának területi elkülönítését az esetleges interferencia miatt szigorú vizsgálatok alapján kell kezelni, az ország egymástól megfelelően távol fekvő területein az azonos frekvenciák ismételten felhasználhatók. Ennek megfelelően, mivel a helyi televíziók száma évről-évre növekszik, a Tanács megállapította, hogy a helyi televízió műsorszórás azonosított piaca a hatékony verseny irányába fejlődik.

[164] *A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piac nem felel meg az érintett piac három kritériumának, ezért a Tanács a helyi/körzeti televízió műsorszórás nagykereskedelmi piacát a továbbiakban nem vizsgálja.*

I.7.5 Műholdas műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca

[165] A műholdas műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca tekintetében a Tanács megállapította, hogy a piac transznacionális piac, amely tekintetében az Eht. 53. § (4) bekezdése irányadó: *„Az Európai Bizottság határozatában megállapított, a Magyar Köztársaság földrajzi területét is érintő, az Európai Gazdasági Térség tagállamai közötti piac esetében a Tanács a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítását az érintett, az Európai Gazdasági Térség tagállamainak elektronikus hírközlési szabályozó hatóságaival együttműködve végzi el”,* összhangban a Keretirányelv 15 cikk (4) bekezdésével és 16 cikk (5) bekezdésével.

[166] Az európai szabályozó hatóságok csoportja, az Independent Regulators' Group (IRG) közös álláspontja szerint, mivel a műholdak által besugárzott terület (footprint) a műsorfeladás helyéül szolgáló ország területén kívül egyéb országok területére is kiterjedhet, a műholdas műsorszórás nagykereskedelmi piaca egyértelműen egy, a határokon átnyúló (transnational) piac tulajdonságait mutatja. Az IRG információi szerint az Európai Bizottság a műholdas műsorszórás nagykereskedelmi piacát a Keretirányelv 15. § (4) bekezdése alapján várhatóan határokon átnyúló piaccá fogja nyilvánítani.

[167] *A műholdas műsorfeladás szolgáltatás nagykereskedelmi piacát tehát a Tanács - az IRG közös álláspontjával összhangban - határokon átnyúló piacnak tekinti. Természetesen amint egy esetleges bizottsági ajánlás megjelenik a műholdas műsorszórás piacának vonatkozásában, a Tanács azt messzemenőkig figyelembe véve meg fogja vizsgálni ezen nagykereskedelmi piacot is, addig azonban határokon átnyúló jellege miatt nem tekinti azt érintett piacnak.*

1.7.6. Mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca

A Tanács az azonosított piac vizsgálata során az alábbi szempontokat vette figyelembe:

[168] Ugyan a mikrohullámú műsorterjesztéshez szükséges földfelszíni adótorony kiépítése és üzemeltetése jelentős költségekkel jár, azonban ez messze elmarad egy országos hálózat kiépítésének költségéhez képest. Így elvben elképzelhető lenne, hogy a sűrűn lakott városias területeken más szolgáltatók is belépjenek erre a piacra.

[169] A rendelkezésre álló frekvenciák szűkössége azonban komoly műszaki korlátot jelent egy új adó létesítésekor.

A szolgáltatás nyújtásához szükséges relatíve egyszerű infrastruktúra ellenére a frekvenciasávok nemzeti felosztásának megállapításáról szóló 346/2004 Kormányrendelet H188-as lábjegyzete kimondja, hogy: „a 12,3-12,5 GHz sávban az állandóhelyű szolgálat keretében kizárólag a budapesti műsorszétosztó és –elosztó rendszer üzemelhet”, így a rendszer ellátási területe nem bővíthető és újabb rendszerek részére nem jelölhető ki frekvencia az ERC/DEC/(00)08 Határozat alapján. Ennek következtében a piacon - a jelenlegi szabályozás értelmében - új szolgáltató nem jelenhet meg.

A fentiek alapján a nemzetközi frekvenciakoordináció miatt az AntennaDigital szolgáltatás földrajzi lefedettségének bővítése, illetve a frekvenciasávban egy másik szolgáltató megjelenése a jelenlegi feltételek mellett nem képzelhető el, vagyis jelentős belépési korlát érzékelhető a piacon.

A Tanács a piac érintettségének vizsgálatakor ugyanakkor figyelembe vette azt is, hogy a szóban forgó AntennaDigital szolgáltatás kiskereskedelmi árára jelentős befolyást gyakorol mind – az előfizető számára mind a szükséges eszközök, mind a műsorkínálat szempontjából nagymértékben összemérhető – a DTH szolgáltatás, mind az AntennaDigital vételkörzetében elérhető, csillagpontos kábelhálózatokon nyújtott műsorterjesztési szolgáltatás. Ennek hatására a szolgáltatás bevezetése óta folyamatosan csökken annak kiskereskedelmi ára, 2006. szeptemberében bevezetett ajánlata értelmében már – hűségszerződés mellett – akár 0 Ft-os havi előfizetési díj ellenében is igénybe vehető a szolgáltatás, előfizetőinek száma pedig ennek ellenére a két évvel korábbi állapothoz képest jelentősen, 27 %-al csökkent. Mivel a versenytársak jelentősen befolyásolják a szolgáltató árazási gyakorlatát, a mikrohullámú műsorterjesztés jelentős, egyirányú helyettesítésnek és versenynyomásnak kitett szolgáltatás, ezért az ex ante szabályozás első feltétele nem áll fenn esetében.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

[170] *A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piac nem felel meg az érintett piac három kritériumának, ezért a Tanács a mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piacát a továbbiakban nem vizsgálja.*

I.7.7 Vezetékes műsorterjesztés nagykereskedelmi piaca

A Tanács az azonosított piac vizsgálata során az alábbi szempontokat vette figyelembe:

I.7.7.1. Magas és tartós belépési korlátok az adott piacon

[171] A kábeles műsorterjesztés a műholdas műsorszórási és más műsorterjesztési szolgáltatáshoz hasonlóan nincs engedélyhez kötve, a szolgáltató a szolgáltatás megkezdését megelőzően mindössze az Eht. 76. §-a szerinti bejelentésre köteles, így közvetlen jogi vagy adminisztratív piacralépési korlát nincs.

[172] A Tanács megállapította, hogy ahhoz, hogy egy szolgáltató a vezetékes műsorterjesztés piacán számottevő piaci részesedést érjen el, jelentős beruházásokra van szükség, ráadásul a magas 76 százalékos kábeles lefedettség miatt jellemzően olyan területeken, ahol már létezik valamely más kábelszolgáltatónak is kábelhálózata. Bár a párhuzamos hálózatok kiépítése egyelőre gazdaságilag kevés esetben indokolható; azonban az, hogy a kábelszolgáltatók hálózatai 7,5 százalékban átfedik egymást, azt mutatja, hogy lehetőség van párhuzamos hálózatok kiépítésére és, amikor ez gazdaságilag megéri, a szolgáltatók meg is teszik. Mindezek mellett Magyarországon több száz műsorterjesztéssel foglalkozó kis szolgáltató hálózata potenciális felvásárlási célként jelenik meg, mind a piacon már bent levő, mind az újonnan belépni szándékozó műsorelosztók számára (jelentős felvásárlási aktivitást egyelőre nem lehet tapasztalni a piacon).

A nagykereskedelmi piacon a kábelszolgáltatók előfizetőkkel kapcsolatos ügyfélgazda szerepe a vizsgálat időtávján belül még releváns marad, mivel várhatóan ilyen időtávon belül a háztartásoknak még mindig csaknem fele kábeles előfizető marad és egy műsorszolgáltató egy kábeles előfizetőt pedig legtöbbször csak az adott kábelszolgáltatón keresztül tud elérni. Mindazonáltal azonban elmondható, hogy az újonnan piacra lépő szolgáltatások (IPTV, DVB-T) nagy valószínűséggel hatással lesznek a kábelszolgáltatások árára és egyéb versenyfeltételeire.

[173] Megállapítható, hogy egyes esetekben a kiemelkedően nagy ügyfélbázissal rendelkező kábelszolgáltatók nemcsak a fogyasztókhoz való eljutást, hanem a műsorszolgáltatási piacra való belépést is befolyásolni tudják. Ezt a helyzetet a továbbiakban az ún. ”gate keeper” jelenségnek nevezzük. A magyar reklámpiac sajátosságai miatt ugyanis ahhoz, hogy egy tematikus műsorszolgáltató piacra tudjon lépni, illetve fedezni tudja költségeit, mindenképpen be kell kerülnie legalább a legnagyobb kábelszolgáltatók programkínálatába, hogy a megfelelő nagyságú műsordíj-bevételhez hozzájusson. Ezért a jelenleg - a digitalizáció hiánya miatt - korlátos átvivő kapacitású kábelhálózatokhoz való hozzáférésnek a módja, időigénye, feltételei létfontosságúak a piacra belépni szándékozó műsorszolgáltatók számára. Ezt erősíti az a tény is, hogy egyre több magyar nyelvű tematikus csatorna kíván megjelenni a piacon, akik számára egyes esetekben nem transzparens, hogy a korlátos átvivő kapacitású kábelhálózatokhoz való hozzáférésnek milyen feltételei vannak. Mindazonáltal a „gate keeper” jelenség az „erős” kábelszolgáltatók miatt felmerülhet és a piaci előrejelzések szerint hosszabb távon is fennmaradhat, sőt erősödhet. A jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azonban valószínűsíthető, hogy a számos piaci visszaélésre lehetőséget adó, és hosszú távon fennmaradó „gate keeper” probléma nem materializálódik általános, a vezetékes műsorterjesztési piac egészét jellemző piactorzító hatásokban.

[174] Egyebekben piactorzító hatással bír az, ha a nagy kábelszolgáltatók erőfölényüket az adott szolgáltatáshoz nem kapcsolódó árukapcsolásra, a műsorszolgáltatókban való részesedésszerzésre, bizonyos tartalmakat képviselő szolgáltatók közötti diszkriminációra használhatják fel. Ezen jelenségek, amennyiben megmaradnak egyedi, elszeparált eseteknek, versenyfelügyeleti eljárás révén orvosolhatóak, azonban elterjedésük és általánossá válásuk piactorzító hatással bírhat, mind a nagykereskedelmi, mind a kiskereskedelmi piaci tekintetében, így ilyen esetben indokolttá válhat az ex ante szabályozási beavatkozás. Mindezek alapján a nagy kábelszolgáltatók piaci „gate keeper” szerepét a Tanács egy értékelendő és vizsgálandó versenyproblémaként fogja fel, azonban a piacelemzés során nem merült fel olyan bizonyíték vagy konkrét panasz, amely azt bizonyította volna, hogy a „gate keeper” funkcióban rejlő elméleti versenytorzító hatás a vezetékes műsorterjesztési piacon a gyakorlatban is megvalósult volna. Emellett az is elmondható, hogy a nagyobb műsorszolgáltatók terjesztéséhez a vezetékes műsorterjesztőknek erős érdeke fűződik a magas nézettség okán, emellett pedig folyamatosan megjelennek a programcsomagokban új, kisebb műsorszolgáltatók is, hiszen a kábelszolgáltatók közötti verseny része a nagy érdeklődésre számot tartó programcsomagok összeállítása, továbbá lépést kell tartaniuk az olyan új szolgáltatásokkal is, mint a DigiTV vagy a UPC Direct.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

[175] A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a vizsgált időtávon belül a nagykereskedelmi piacon fennálló strukturális piacra lépési korlátok várhatóan fennmaradnak.

1.7.7.2. A hatékony versenyhez való közelítés

[176] Ezt követően a Tanács a nagykereskedelmi piacok dinamikáját vizsgálta a hatékony verseny szempontjából, hiszen még, ha a piacot jelentős strukturális akadályok is jellemzik, az adott piac más strukturális tényezői hatékony versenyt eredményezhetnek a releváns időtávon belül.[60] Ezen tényezők közül a Tanács a következőket értékelte.

[177] A kábelszolgáltatók és a műsorszolgáltatók a Tanács véleménye szerint kölcsönösen egymásra utaltak a piac speciális felépítése okán. 2002.-től kezdődően a hazai médiapiac tematikus szegmense – összhangban a nemzetközi trendekkel – jelentősen kibővült, a csatornaszám növekedése általános tendenciává vált. A KTV Projekt kínálati felmérésének eredménye szerint a kábelszolgáltatók a következő 3-5 éves periódusban újabb magyar nyelvű csatornák megjelenésére számítanak. Az új csatornák indulása alapvetően megváltoztatta a hazai tematikus piaci szegmens szerkezetét: amíg korábban a piac keresleti jelleget mutatott, addig 2003-2004. fordulóján egyre inkább a túlkínálat jelei kezdtek mutatkozni és ez a tendencia a Tanács várakozásai szerint tartósnak ígérkezik.
A bővülő csatornakínálat miatt fontos annak vizsgálata, hogy ezen műsorszolgáltatók el tudják-e indítani szolgáltatásukat, azaz el tudják-e érni célközönségüket. A KTV Projekt vizsgálata szerint a kiemelkedően nagy ügyfélbázissal rendelkező kábelszolgáltatók nemcsak a fogyasztókhoz való eljutást, hanem a műsorszolgáltatási piacra való belépést is befolyásolni tudják, mivel gazdasági szempontból nagyon nehezen megkerülhetőek a műsorszolgáltatók számára. A műsorszolgáltatóknak ugyanis létfontosságú, hogy műsoraik bekerüljenek a háztartások közel felét ellátó – de ezen belül is különösen a legnagyobb - kábelszolgáltatók programcsomagjába, egyrészt a kábelszolgáltatóktól kapott, az elért előfizetők számával arányos műsordíjak miatt, másrészt, mivel ez alapvetően meghatározhatja a műsor nézettségét és így a műsor által megszerezhető reklámbevételeket is. Ezért a jelenleg még igen korlátos átvivő kapacitású kábelhálózatokhoz való hozzáférés módja, időigénye, feltételei létfontosságúak a piacra belépni szándékozó műsorszolgáltatók számára.

[178] Az analóg kábelhálózatokban fennálló kapacitáshiány, a digitalizáció egyelőre kezdetleges volta, illetve a vizsgált időtávon belül várható alacsony szintje mellett, változatlanul fennmarad, illetve amennyiben a műsorszolgáltatási piac kínálati jellege erősödik, a kapacitáshiány növekedhet. Ebből következően a kábelcsomag összeállítása és árazása - a *must carry* kötelezettség enyhe jellege mellett - legnagyobb részt a kábel szolgáltatók döntése. A KTV Projekt keretében elvégzett felmérés azt mutatta, hogy a beruházás jelentős költsége miatt a kábelszolgáltatók nagy része egyelőre nem tervezi, hogy más kábelhálózatok által már lefedett területeken is megjelenjenek, kivéve, ha ez gazdaságilag indokolt. A hálózatok jelenlegi 7,5 százalékos átfedése okán a műsorszolgáltatóknak korlátozottan áll módjában a kábelszolgáltatók közti választás, a többi platform vonatkozásában pedig nem helyettesítő, hanem kiegészítő a viszony: a műsorszolgáltató számára egy adott platformról való kilépés egyrészről a műsordíj-bevétel, másrészről a nézettség elvesztéséhez vezethet. A műsorszolgáltató számára azonban egy új platformra való belépés lehetőséget teremthet arra, hogy például a kapacitáshiány miatt fellépő nézettség vesztést valamelyest kompenzálja (pl. DigitTV).

[179] A vezetékes műsorterjesztési szolgáltatás jelenlegi tartalmának megfelelően a kábelszolgáltató valamely üzleti szempont, illetve az előfizetői preferenciák feltérképezése alapján műsorcsomagokat állít össze, és az így összeállított terméket adja tovább az előfizetőnek. Ez a csomagolás természetesen azt is jelenti, hogy a műszaki szempontok miatt korlátos méretű műsorcsomagba egyes műsorszolgáltatók csatornái bekerülhetnek, másoké viszont kimaradhatnak. Egy műsorszolgáltatónak természetesen jelentős hátrányt okoz – adott esetben a műsorszolgáltatási piacon való gazdaságos megjelenését is megakadályozhatja -, ha valamelyik nagy kábelszolgáltató nem engedi be hálózatába. Mindazonáltal ezen jelenségre – azaz a kábelszolgáltató elzárkózása a műsorszolgáltató hálózatba való beengedésétől, a hozzáférés visszavonása, illetve ennek kilátásba helyezése valamely versenyjogilag tilalmazott, piaci szempontból káros magatartás (árukapcsolás vagy más visszaélés szerű magatartás) elérése érdekében - nem merültek fel bizonyítékok a piacelemzés során, így ezen jelenségek nem tekinthetőek általánosnak vagy elterjedtnek a piacon. A piac szabályozását támogatja a Dtv. 37. § (3) bekezdésben meghatározott, a csomagképzés előfizetői igényeken való alapulásának és az ésszerűség, a tisztességesség és az átláthatóság alapelveinek való megfelelés kötelezettsége.

---

60 Ajánlás, 14. rész. Ennek az időkeretnek az NRA által végzett piackutatások közti idősávhoz kellene kapcsolódnia, vagyis esetünkben 2 év.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Ezzel összefüggésben megállapítható, hogy a 1.3.3.1.4 pontban részletesen bemutatott Dtv. szabályozás alapján a meghatározó műsorterjesztő a 26. § (1) bekezdésben meghatározott feltételeket szolgáló műsorszolgáltatókra vonatkozó szerződéses feltételei, azaz üzletpolitikáját köteles a honlapján hozzáférhetővé tenni. A meghatározó műsorterjesztő a szerződéses feltételek módosítása esetén legalább az új szerződési feltételek hatálybalépése előtt harminc nappal köteles az új szerződési feltételeket hozzáférhetővé tenni.

A Dtv. fenti, a csomagképzési elvre, valamint a meghatározó műsorterjesztőre vonatkozó szabályai elősegítik és támogatják, hogy a vezetékes műsorterjesztési piacon piacvezető kábelszolgáltatók üzletpolitikája megismerhetővé és átláthatóvá váljon a műsorszolgáltatók részére, így téve nyilvánossá azon feltételrendszert, ami alapján bejuthatnak a műsorszolgáltatók a kábelhálózatra.

[180] Az új szolgáltatások várható (DVB-T, DVB-H), illetve tényleges megjelenése (DigiTV, IPTV) hatására azonban a műsorterjesztés piacán már a vizsgált időtávon belül is intenzívebbé válik az egyes szolgáltatások, illetve szolgáltatók közti verseny. Ennek következtében az előfizetők egyre több, hasonló árú, hasonló szolgáltatást nyújtó termék között választhatnak majd, egyre inkább lehetővé válik az egyes platformok illetve szolgáltatók közötti váltás, vagyis egy-egy érdeklődésre számot tartó csatorna hiánya miatt könnyebben dönthetnek úgy, hogy váltanak bizonyos műsorterjesztő szolgáltatók között. Ezáltal a kábelszolgáltatók is érdekeltebbé válnak abban, hogy lehetőség szerint minél értékesebb tartalmakat, minél kedvezőbb áron tegyenek elérhetővé fogyasztóik számára, vagyis a nagykereskedelmi piacon is törekedni fognak az értékes – elsősorban magyar nyelvű – tartalmat kínáló műsorszolgáltatókkal való megállapodásra. Mindazonáltal itt is rögzíteni szükséges, hogy a „gate keeper" jelenség miatt esetlegesen felmerülő versenytorzító magatartások olyan piaci struktúrához is vezethetnek, amely ezen folyamatokat lelassítja és a hatékony verseny felé való elmozdulás hosszabb időtávon belül sem következik be.

[181] A hatékony versenyt erősítheti a későbbiekben az, hogy - hasonlóan más európai országokhoz - Magyarországon is megkezdődött a jelenleg még szinte kizárólag analóg kábelhálózatok digitalizálása. Mivel a digitalizáció jelentősen megnöveli a potenciálisan terjeszthető műsorok számát, lehetőséget teremt további csatornák kábeles műsorcsomagba való bekerülésére.

[182] Ebből következően a Tanács megállapította, hogy a piacot jellemző, kimutatható, de bizonyított hatásaiban egyelőre nem jelentős strukturális korlátok a vizsgált időtávon belül várhatóan nem maradnak fenn és a piac a hatékony verseny irányába fejlődik.

1.7.7.3. A versenyjog elégségessége az azonosított piaci kudarcok kezelésre

[183] A harmadik ex ante szabályozási feltétel keretében a Tanács azt vizsgálta, hogy elégséges-e a versenyjog a belépési akadályok csökkentésére vagy eltávolítására, vagy a hatékony verseny visszaállítására.[61]

[184] A Tanács a kábeles műsorterjesztés nagykereskedelmi piacán nem szembesült ex ante beavatkozást igénylő átfogó, az egész piacot jellemző versenyproblémákkal, a KTV Projekt azonban felhívta a figyelmet néhány, egyelőre marginális problémaként jelentkező olyan potenciális versenytorzítással járó piaci jelenségre (pl. indokolatlan árukapcsolás), amelyek vélhetően hatékonyan kezelhetőek ex post beavatkozással.

[185] A legnagyobb kábelszolgáltatók vertikális integrációs törekvései, vagyis a tartalomszolgáltatói körben megszerzett egyre nagyobb részesedések piaci előnyt jelenthetnek ezen kábelszolgáltatók számára. A tartalompiac kínálati oldalán megszerzett pozíciók elvileg lehetővé teszik ugyanis, hogy a versengő technológiák és szolgáltatások számára a kereskedelmi szempontból is értékes tartalmakhoz való hozzáférést a kábelszolgáltató megnehezítse, illetve amennyiben saját maga kíván új szolgáltatással piacra lépni, akkor ezt biztos tartalombázisra támaszkodva tehesse, megelőzve versenytársai hasonló lépéseit.

A hazai médiapiacon működő tematikus csatornák jelentős része (Discovery Channel, Travel Channel, Animal Planet, Romantica, Reality TV, Europa Europa, Club, National Geographic Channel, Írisz Televízió, Sport1, Sport2) már most is tulajdonosi kapcsolatokkal kötődik a UPC-hez, vagy annak anyacégeihez. E mellett a Zone Vision 2005.-ös felvásárlása a UPC számára olyan csatornák értékesítésére is befolyást biztosít, amelyek nem állnak Liberty-tulajdonban.

UPC-Liberty csoport mellett a hazai piacon a T-Com-T-Online-M-RTL-IKO cégcsoportnál észlelhetőek a vertikális integráció jelei. A cégcsoportban a Liberty példájához hasonlóan, bár annál korlátozottabb terjedelemben jelenik meg a tartalom és az átviteli kapacitás feletti együttes ellenőrzés, illetve ennek igénye. A csoport érdekeltségébe tartozik az RTL Klub, Sport Klub, a Film+, illetve a Cool TV is.

61 Az ajánlás Preambulum 15. bekezdés

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A vertikálisan integrált, nagy kábelszolgáltatók általában előnyben részesítik a saját tulajdonosi körükhöz tartozó műsorszolgáltatókat. Az újonnan piacra lépni szándékozó, előfizető számára ismeretlen csatornák és a legnagyobb kábelszolgáltatók érdekeltségi körén kívül eső tematikus csatornák ezért potenciálisan kiszolgáltatottá válhatnak – mivel a műsordíjak miatt létérdekük a csomagba való bekerülés –, kénytelenek aránytalan hozzáférési feltételeket is elfogadni a csomagba való bekerülés érdekében. Ilyen indokolatlan feltétel lehet például, hogy a kábelhálózathoz hozzáférni kívánó műsorszolgáltató vegye igénybe a kábelszolgáltató egyéb, pl. műsorszétosztó szolgáltatását, vagy mikor a műsorszolgáltatóval szemben egy kábelszolgáltató tulajdoni igényeket támaszt.

[186] A vertikális integrációból fakadó potenciális versenyproblémákra a GVH Versenytanácsa is felhívta a figyelmet a Vj-61/2006/26. eljárás (Chellomedia Programing B.V.[62] irányítás szerzése a Sport1 TV Műsorszolgáltató Zrt.-ben) kapcsán. Az eljárás eredményeként a Versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy - az előfizetői által igényelt, ismert és értékes csatornák esetén – nem tekinthető valós veszélynek az, hogy a kábelszolgáltató teljes mértékben elzárkózik attól, hogy a műsorszolgáltató műsorát betegye a csomagba, tekintettel arra, hogy a kiskereskedelmi piacon - a vizsgált időtávon belül egyre növekvő verseny hatására - ezt előfizető vesztés reális veszélye nélkül nagy valószínűség szerint nem teheti meg. Az összefonódás feltételeként ugyanakkor a Versenytanács előírta, hogy a Chellomedia Programing B.V. nem zárkózhat el a Sport1 és Sport2 csatornák harmadik felek részére történő értékesítésétől, amely rendelkezés célja többek között az, hogy a nagy nézettségű csatornák saját érdekeltségi körbe tartozó cégeknek való kizárólagos vagy diszkriminatív értékesítésével a Liberty-csoportba tartozó műsorterjesztők ne kerüljenek előnyösebb helyzetbe, mint az egyéb kábelszolgáltatók.

[187] A Tanács megvizsgálta, hogy a kábelhálózatba való beengedéssel és a műsorcsomagok összetételével kapcsolatos esetleges problémát ex post, vagy ex ante szabályozással lehet-e hatékonyabban kezelni. A fentiekre tekintettel a Tanács véleménye szerint a műsorterjesztés nagykereskedelmi piacán növekvő verseny okán nem várható, hogy az előfizető számára potenciálisan értékes tartalmakat valamely kábelszolgáltató ne kívánná terjeszteni. Ugyanakkor egyedi esetek azt mutatják, hogy a kisebb vagy új műsorszolgáltatók számára nehézségekbe ütközik a kábelszolgáltató műsorcsomagjába való bekerülés. Ilyen esetekben, amikor bebizonyosodik a kábelszolgáltató versenytorzító magatartása, a Tanács véleménye szerint a konkrét, szolgáltatók közti, ténylegesen felmerült versenyproblémára irányuló ex post szabályozás az ágazati szabályozásnál hatékonyabb ezen egyedi versenyproblémák kezelésére, tekintettel arra, hogy egyedi esetek kezeléséhez nem szükséges a teljes piacot szabályozni. Ezzel összefüggésben fontos rögzíteni az ex post és az ex ante szabályozás céljában és funkciójában megmutatkozó különbségeket:

[188] Összhangban a Tájékoztatóval az ágazatspecifikus szabályozás szempontjából az érintett piacokat mindig előremutatóan kell meghatározni, a hatóság elemzésének magában kell foglalnia a piac jövőbeni fejlődésének megítélését, nem hagyva figyelmen kívül – ahol ez jelentőséggel bírhat a múlt bizonyítékait az érintett piac jövőbeni kilátásainak értékelése során. Az Eht. szerinti piacelemzés végzésének kiindulópontja nem egy konkrét, egyedi megállapodás vagy összehangolt magatartás az EK Szerződés 81. cikke értelmében, sem egy, a Fúziókontrol Rendelet szerinti összefonódás, sem pedig az EK Szerződés 82. cikke szerinti erőfölénnyel való feltételezett visszaélés, hanem a vizsgált piac szerkezetének és működésének átfogó, jövőbe tekintő értékelésén alapuló elemzés. Az ex ante szabályozás célja az, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók ne használhassák piaci erejüket a verseny korlátozására vagy torzítására az érintett piacon, illetve, hogy a piaci erejüket a kapcsolódó piacokra ne vihessék át.

Az ex post szabályozási célú vizsgálatok során első sorban a piacon már lezajlott eseményeket veszik figyelembe és az elemzéseket nem befolyásolják a lehetséges jövőbeni fejlemények (kivéve fúziókontroll, amely azonban ez esetben nem merül fel). Az ex post szabályozás feladata az, hogy szankcionálják az olyan konkrét, egyedi megállapodásokat, vagy erőfölénnyel való visszaéléses eseteket, amelyek korlátozzák vagy torzítják a versenyt az érintett piacon.

A fentiekből következik, hogy a hírközlési hatóság és a versenyhatóság által alkalmazott intézkedések különböző problémák megoldását szolgálják az érintett piacokon.

A Tanács tehát a vezetékes műsorterjesztés nagykereskedelmi piacán lehetséges egyedi, esetlegesen versenytorzító, azonban a piacra általánosságban nem jellemző magatartások alapján arra a következtetésre jutott, hogy a piac egészét tekintve kilátás van a versenyre a vizsgált időtávon belül, hacsak a strukturális problémákból eredő

62 A Chellomedia Programing B.V. a Liberty Global Inc. által közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozások alkotta vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Liberty-csoport) tagja. A Liberty-csoport 19 országban 30,5 millió háztartást elérő kábelhálózattal rendelkezik, emellett jelentős média- és tartalomszolgáltatást is nyújt világszerte. A Liberty-csoport magyarországi tagjai között van a UPC és a Monortel, amely cégek kábeltelevíziós szolgáltatást is nyújtanak, továbbá a Monortel nyújtja a UPC Direct szolgáltatást. A Liberty-csoport külföldön honos tagjai így például a Club Channel Ltd.; a Romantica (East) Ltd.; a Reality TV Ltd. televíziós csatornákat (pl. Club, a Romantica, az Europa és a Reality stb.) értékesít magyarországi műsorterjesztő vállalkozásoknak.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

versenytorzító magatartások nem jelentkeznek nagyobb számban. A Tanács megjegyezni kívánja, hogy a műsorszolgáltatóktól sem a GVH-hoz sem a Hatósághoz nem érkeztek a vezetékes műsorterjesztés nagykereskedelmi piacán versenytorzító magatartásokra vonatkozó bejelentések. A Tanács továbbá megállapította, hogy az egyedi, a piac egészére nem jellemző esetek nem indokolják a vezetékes műsorterjesztési nagykereskedelmi piac átfogó szabályozását, a versenyjog ex post szabályozási eszközei elegendőek és alkalmasak az egyes erőfölénnyel való visszaélésre utaló esetek kivizsgálására és esetleges szankcionálására.

[189] A fentiekre, valamint a műsorterjesztés nagykereskedelmi piacán mutatkozó növekvő versenyre tekintettel a Tanács valószínűsíti, hogy nem várható a kábelszolgáltatók elzárkózása az előfizetők számára potenciálisan értékes tartalmak terjesztésétől. Ugyanakkor nem zárható ki az sem, hogy a KTV Projekt által feltárt egyes egyedi esetekben a kisebb vagy új műsorszolgáltatók számára - például a fentiekben is bemutatott aránytalan hozzáférési feltételek kikötésével - nehézségekbe ütközik a kábelszolgáltató műsorcsomagjába való bekerülés. Ilyen esetekben azonban, amikor bebizonyosodik a kábelszolgáltató versenytorzító magatartása, a konkrét, szolgáltatók közti, ténylegesen felmerült versenyproblémára irányuló ex post szabályozás hatékonyabb eszközökkel rendelkezik a versenyproblémák kezelésére, mint az ágazati ex ante szabályozás, mindaddig, amíg a versenytorzító magatartások nem válnak általánossá a piacon.

A fentebb már részletezett, a Dtv. 26. § (2)-(4) bekezdésében, valamint 37. § (3) bekezdésben foglalt szabályozás a kábelszolgáltató műsorcsomagjába való bekerülést támogathatja és megkönnyítheti a meghatározó kábelszolgáltatók üzletpolitikájának megismerhetővé válásával.

[190] Mindazonáltal, amennyiben a fentiekben részletezett esetlegesen versenytorzító magatartások bizonyíthatóan elterjednek vagy általánossá válnak a vezetékes műsorterjesztés piacán és ennek következtében felmerül az ex ante beavatkozás szükségessége, a Tanács mérlegelni fogja a vezetékes műsorterjesztési piac érintett piaccá való minősítését.

[191] A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piac nem felel meg az érintett piac kritériumainak, ezért a Tanács a vezetékes műsorterjesztés nagykereskedelmi piacát a továbbiakban nem vizsgálja.

1.7.8. Nyilvános telefonhálózaton nyújtott műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca

[192] A Tanács az azonosított piac vizsgálata során az alábbi szempontokat vette figyelembe:

Ugyan egy szélessávú adatátvitelre alkalmas hálózat kiépítése jelentős költségekkel jár, azonban ennek a költségnek jelentős része elkerülhető egy – az NHH által szabályozott feltételekkel – az inkumbenstől igénybevett hurokátengedési szolgáltatás által.

[193] Az IPTV szolgáltatási piacon ezért akár egy újonnan belépő, kis szolgáltató is viszonylag egyszerűen meg tud jelenni (erre példa a TVnet, amely korábban - helyi hurok átengedés alapján - kizárólag szélessávú internetet és IP telefont kínált előfizetőinek, ugyanakkor 2006. novemberében a T-Online-al egy időben az elsők között indította el IPTV szolgáltatását).

A Tanács szintén figyelembe vette azt is, hogy az IPTV szolgáltatás kiskereskedelmi árára nyilvánvalóan jelentős befolyást gyakorol a legnagyobb kábelszolgáltatók árazási gyakorlata – a szolgáltatás induló árát egyértelműen a legnagyobb kábelszolgáltatók előfizetési díjához igazították. Mivel a versenytársak jelentősen befolyásolják a szolgáltató árazási gyakorlatát, az IPTV egy igenkorai fázisban levő, jelentős versenynyomásnak kitett szolgáltatás, ezért az ex ante szabályozás első feltétele nem áll fenn esetében.

[194] *A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piac nem felel meg az érintett piac három kritériumának, ezért a Tanács a nyilvános telefonhálózaton nyújtott műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piacát a továbbiakban nem vizsgálja.*

I.8. ÉRINTETT PIACOK

[195] Fenti vizsgálatok alapján a Tanács megállapította, hogy az érintett piacnak az alábbi piacok minősülnek:

a) Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca;

b) Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca.

[196] A Tanács megvizsgálta a „Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából" nagykereskedelmi piacot és megállapította, hogy az Európai Bizottság által használt ex ante szabályozást megalapozó három kritérium mindegyike teljesül a fenti két piacon, ezért mindkét piac érintett piacnak tekintendő szabályozási szempontból.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

B. fejezet

II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

II. 1. A JPE SZOLGÁLTATÓK AZONOSÍTÁSÁNAK MENETE (PIACELEMZÉS)

[197] Mivel a Tanács megállapította, hogy a vizsgált nyolc részpiac közül kettő szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért ezeken a piacokon szükséges az érintett piacokra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (JPE) kijelölése.

[198] A jelentős piaci erő vizsgálatának fontos kritériuma a mindenkor vizsgált piacon tevékenykedő vállalatok piaci részesedése. A piaci részesedést gyakran használják a jelentős piaci erő jelzőszámaként, mivel az elméletileg egyértelműen jelzi a vállalat sikerét és teljesítőképességét; és ebben szignifikáns mértékben tükröződik a piaci lépések sikere vagy kudarca. Önmagában a magas piaci részesedés azonban még nem jelenti azt, hogy az érintett vállalat jelentős piaci erővel rendelkezne. Másrészt azt sem lehet kizárni, hogy egy jelentős piaci részesedéssel nem rendelkező vállalat is jelentős szerepet töltsön be a piacon. Az Európai Bíróság joggyakorlatában a piaci részesedésre vonatkozóan kialakultak olyan gyakorlatok, melyek a különböző nagyságú piaci részesedések értékére vonatkoznak:

A legfeljebb 25%-os piaci részesedés mellett nem lehet szó (önálló) jelentős piaci erőről. Noha egyes esetekben alacsonyabb piaci részesedés esetén is feltételezhető a piacon jelentős piaci erő, az Európai Bizottság esetjogában a jelentős piaci erőre vonatkozó küszöb általában 40% fölötti piaci összetevőnél feltételezett. Az Európai Közösség bíróságának joggyakorlata szerint a különösen nagy (50%-nál nagyobb) piaci részesedések egyértelműen – pár kivételtől és speciális körülménytől eltekintve - bizonyítják a piaci uralkodó helyzet meglétét.

Az Európai Közösség bírósága szerint ugyanis az olyan vállalat, mely hosszabb ideje különösen nagy piaci részesedéssel bír, kizárólag termékeivel és kínálati terjedelmével, olyan erős pozícióban van, mely megkerülhetetlen üzleti partnerré teszi, és számára pont ezért relatívan hosszú ideig biztosítja a független piaci magatartás lehetőségét, ami a jelentős piaci erő jellemzője. A jelentősen kisebb piaci részesedéssel bíró cégek nincsenek abban a helyzetben, hogy rövid idő alatt kielégítsék a keresleti oldalt, ha az a piacvezető céggel fel akarnák bontani üzleti kapcsolataikat.

A fenti joggyakorlatra támaszkodó 1999. október 7-i ítéletben a T-228/97-es Irish Sugar/Bizottság ügyben az első fokú Európai Bíróság kimondta, hogy az ott vizsgált esetben a panasztevő uralkodó pozíciója alapvetően már abból a megállapításból is levezethető, hogy a szóban forgó időszakban a forgalom több mint 90%-át magáénak mondhatta a releváns piacon. A Bizottság megvizsgálta, hogy az Európai Bizottság ítéletének alapjául szolgáló döntésben nem hagyta-e figyelmen kívül a „kivételek és speciális körülmények" meglétét. Ez azt jelenti, hogy még ilyen magas piaci részesedés esetén is több tényező összesített értékelését kell elvégezni.

Az érintett vállalat vagy vállalatok piaci részesedésének kiszámítási kritériumai a releváns piac jellemzőitől függenek. A piac nagyságának és a piac részesedésének kiszámítása során egyaránt fontos információ mind az értékben kiszámított forgalom, mind a mennyiség. A piaci részesedések abszolút nagysága mellett azok alakulásának időbeli menete is fontos. Így pl. egy jelentős piaci részesedésű vállalat jelentős piaci erejűnek tekinthető, ha ez a piaci részesedés hosszú ideje stabil marad. Az a körülmény, hogy egy erős vállalat fokozatosan veszít piaci részesedést, ugyan mindenképpen utal a fenti piacon növekvő versenyre, azonban nem zárja ki a jelentős piaci erő megállapítását. Hosszú ideig ingadozó piaci részesedések azonban ismét csak annak a jelei lehetnek, hogy hiányzik a jelentős piaci erő a releváns piacon.

Egy szabályozási szempontból érintettnek tekintett piacon pusztán a piaci részesedés vizsgálata önmagában nem elegendő a jelentős piaci erő felmérése szempontjából, bár a magas piaci részesedés jelentős mértékben valószínűsíti a jelentős piaci erő meglétét.

[199] A Tájékoztató a következő szempontok elemzését is szükségesnek tartja a piaci erő megítélése során[63]:

- a vállalkozás mérete

A vállalkozás méretének megítélése a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének együttes értékelésén alapul. Ezek megítéléséhez szükséges mérhető jellemzők lehetnek a vállalat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzete.

63 8001/2004 IHM Tájékoztató 78. pont

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett

A nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés vizsgálata érdekében először meg kell vizsgálni, hogy az adott infrastruktúra egyáltalán nem, vagy nehezen megkettőzhető-e. Ennek okai nem csupán fizikai, műszaki adottságok, körülmények lehetnek, hanem strukturális, vagy jogi korlátok is.

Infrastruktúrán olyan hálózat, hálózatrész, illetve egyes hálózati elemek értendők, melyek igénybevételre kerülnek az adott érintett piac részét képező szolgáltatások nyújtása érdekében. Az ellenőrzés az infrastruktúra részben vagy egészben történő tulajdonlásán, birtoklásán, használatán, vagy az infrastruktúra feletti közvetlen vagy közvetett befolyáson alapulhat.

A nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés vizsgálata különösen jelentős szempont a nagykereskedelmi szolgáltatások piacán, de jelentős hatása lehet azon kiskereskedelmi szolgáltatások esetében is, ahol e szolgáltatások nyújtása érdekében felhasznált nagykereskedelmi szolgáltatások esetében áll fenn az ellenőrzés.

- technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség

Technológiai előny, vagy fölény megállapításának előfeltétele, hogy technológiai, műszaki elemzés alapján az adott érintett piacon legyen jelen olyan új technológia, amely alkalmas arra, hogy a JPE szolgáltatóként való minősítést befolyásolja. Ilyen technológia olyan lehet, amely lehetővé teheti: (a) a szolgáltató részéről egy szolgáltatás hatékonyabb, olcsóbb nyújtását, illetve (b) a felhasználó részéről egy korszerűbb, többet nyújtó, egyszerűbben igénybe vehető, és ennek következtében relatíve olcsóbb szolgáltatás használatát.

Technológiai előny, vagy fölény megítélésében releváns szempont lehet a kutatás-fejlesztési ráfordítások - beleértve az új szolgáltatások kifejlesztésének költségeit is -, illetve ezek árbevételhez, eszközállományhoz viszonyított nagyságának ismerete.

- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

A kiegyenlítő vásárlóerővel általában az a nagy mennyiségben fogyasztó felhasználó, előfizető rendelkezik, aki kedvező tárgyalási pozícióval és nagy érdekérvényesítő képességgel bír egy - akár gazdasági erőfölénnyel is bíró - szolgáltatóval szemben. Minél nagyobb hányadát vásárolja egy felhasználó, előfizető a szolgáltató szolgáltatásainak, a szolgáltató annál inkább hajlandó lehet engedményekre, vagy kényszerül engedni a kiegyenlítő vásárlóerőnek. A felhasználó, előfizető pedig feltehetően annál inkább érvényesíti vásárlóerejét, minél nagyobb hányada kötődik összkiadásainak az adott szolgáltatáshoz. Ez esetben érzékenyebb a szolgáltatás árára, minőségére, és kedvezőbb ajánlat esetén könnyebben vált szolgáltatót. A nagykereskedelmi piacon az egymással szemben álló szolgáltatók érdekérvényesítési képességét kell vizsgálni.

Mindezek megítéléséhez szükséges jellemzők az alábbiak lehetnek: (a) vevő-koncentráció, a nagy felhasználók, előfizetők aránya a szolgáltatók teljes árbevételében, (b) szolgáltató váltásának költsége, (c) keresleti árrugalmasság, (d) fogyasztói informáltság, különösen az elérhető szolgáltatások körére, azok árára vonatkozóan, illetve ha ezek a fogyasztók számára ismertek és könnyen összehasonlíthatóak.

A kiegyenlítő vásárlóerő vizsgálata különösen jelentős szempont a kiskereskedelmi szolgáltatások piacán, illetve egyes vevő szegmens(ek)ben.

- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz

Minden érintett piacon a nyújtott szolgáltatás(ok)hoz szükséges infrastruktúra kiépítése jelentős beruházást igényel. A beruházások megtérülési ideje - a vizsgált időtávon túli - közép vagy hosszú távú, ezért a tőkepiac(ok)hoz, a pénzügyi forrás(ok)hoz való hozzáférés meghatározó jelentőségű a szolgáltatók, illetve a vállalkozások számára.

A tőkepiac(ok)hoz, pénzügyi forrás(ok)hoz való hozzáférés megítélése szempontjából jelentőséggel bír az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi mutatóinak alakulása, tulajdonosi háttere, a vállalati stratégia, az ügyvezetés reputációja és stabilitása. Ezek megítéléséhez – az egyenlő elbánás figyelembevételével - a vizsgált vállalkozásról, vállalkozás csoportról az objektív, hitelt érdemlően rendelkezésre álló adatokat kell és lehet figyelembe venni. Ilyen mérhető jellemzők például az alábbiak lehetnek: (a) vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi mutatói, (b) a vállalkozás tőkestruktúrája, (c) vállalkozás külső hitelállományának struktúrája és kondíciói, (d) vállalkozás belső hitelállománya, és annak feltételei. (e) tulajdonos szakmai vagy pénzügyi befektető-e, illetve milyen érdekeltségei vannak más szolgáltatókban, vállalkozásokban, illetve milyenek a vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének fontosabb mutatói.

- áru/szolgáltatási diverzifikáció

Az érintett piacon nyújtott szolgáltatások gyakran csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kerülnek nyújtásra, következésképpen így is vehetők igénybe.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A csomagképzés az alábbi két fő esetben merülhet fel: (a) egy érintett piacon nyújtott szolgáltatás kizárólag más - esetleg nem is az érintett piachoz tartozó - szolgáltatással együtt, csomagban vehető igénybe, (b) egy érintett piacon nyújtott szolgáltatás - esetleg nem is az érintett piachoz tartozó - más szolgáltatással együtt, csomagban az adott szolgáltatásra vonatkoztatva lényegesen kedvezőbb feltételekkel vehető igénybe. A fenti csomagképzés különösen akkor okozhat versenyproblémát, ha az egyik szolgáltatás innovatív, a hatékony verseny irányába fejlődő piacon nyújtott szolgáltatás, mely piacon mindkét szolgáltató versenyez egymással, míg a másik szolgáltatás tekintetében a szolgáltatók függőségi viszonyban vannak, illetve ha az egyik szolgáltatást kizárólag a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató tudja egyáltalán, illetőleg kedvezőbb feltételekkel nyújtani.
E kritérium megítéléséhez szükséges mérhető jellemzők az alábbiak lehetnek: (a) termékkínálat, az egyes termékek árbevételben való részesedése, illetve költségeinek aránya, (b) vertikális integrációval, méretgazdaságossággal és választékgazdaságossággal kapcsolatos egyéb jellemzők.

- méretgazdaságosság

Méretgazdaságosság létezik akkor, amikor az output termelésének növelése esetén csökken, az output termelésének csökkentése esetén pedig növekszik az output egységére jutó inputok volumene. Az érintett piacokon nyújtott szolgáltatásokhoz használt infrastruktúráknál a méretgazdaságosság azáltal érvényesül, hogy a magas fix költséget jelentő hálózatot intenzívebben, optimálisabban használják ki a nagyobb mennyiségű szolgáltatás nyújtás esetén.
A méretgazdaságosság megítéléséhez szükséges mérhető jellemzők, a vállalkozás méreténél, a szolgáltatási csomagok képzésénél leírtak lehetnek, illetve a költségviszonyok vizsgálata (pl. a fix költségek aránya az összes költségen belül).

- választék-gazdaságosság

Választékgazdaságosság létezik akkor, ha különféle outputok nyújtása olcsóbban valósítható meg egy közös termelési folyamatban, mint egymástól független, különálló termelési folyamatokban. Az érintett piacokon nyújtott szolgáltatásokhoz használt infrastruktúráknál a választékgazdaságosság akkor állhat fenn, ha pl. a hálózat kapacitását több szolgáltatás között osztják meg.
A választékgazdaságosság megítéléséhez szükséges mérhető jellemzők, a vállalkozás méreténél, a szolgáltatási csomagok képzésénél leírtak lehetnek.

- vertikális integráció

A vertikális integráció azt jelenti, hogy egy vállalkozás, illetve azonos érdekkörbe tartozó vállalkozások csoportja az értéklánc magasabb, vagy alacsonyabb szintjén lévő piacon is jelen van. A vertikális integráció esetén előfordulhat, hogy egy vállalkozás éppen ezért lehet képes az egyik piacon meglévő gazdasági erejét átvinni egy másik piacra is. Az azonos érdekkörbe tartozás általában azonos tulajdonosi, irányítási viszonyokat is feltételez.
A vertikális integráció megítéléséhez szükséges a piacon lévő vállalkozás(ok) tulajdonosi, és irányítási viszonyainak ismerete.

- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

A szolgáltatások - különösen a kiskereskedelmi szolgáltatások - nyújtása szempontjából jelentős szerepe van a szolgáltatást forgalmazó, értékesítő, elosztó hálózatnak, illetve e hálózat fejlettségének. Ezen hálózatok révén a szolgáltatás forgalmazása, értékesítése, elosztása költséghatékonyabban végezhető, a fogyasztók döntése hatékonyabban befolyásolható. A fejlett saját forgalmazói, értékesítési hálózatok csak nagy költséggel építhetők ki és tarthatók fenn, esetleg strukturális vagy jogi korlát miatt nem is lehetséges a megkettőzésük.
Ezen kritérium megítéléséhez szükséges jellemzők: (a) szolgáltató által fenntartott ügyfélkapcsolati pontok fajtája, száma, (b) az ügyfélkapcsolati pontokat létesítő más vállalkozásokkal - az értékesítésre kötött - szerződések lényeges elemei, (c) szolgáltató promóciós megállapodásai, melyek más érintett piacon, érintett piacnak nem minősülő szolgáltatási piacon, vagy az elektronikus hírközlési piacokon kívüli, más ágazatokban működő vállalkozásokkal létesített.

- a potenciális verseny hiánya és a terjeszkedés akadályai

A piacon a verseny hatékonyabb irányba fejlődhet, ha a piacra lépés és a piac növekedési korlátai alacsonyak, illetve fennáll a potenciális verseny helyzet. Piacra lépés a vizsgált piacon új vállalkozások piacra lépését jelenti. Piaci növekedés a piacon értékesített szolgáltatások volumenének és/vagy az árbevételének növekedését jelenti. Potenciális verseny esetén egy vagy több vállalkozás - a kínálati helyettesítőség esetéhez képest hosszabb időn belül és nagyobb költséget és kockázatot vállalva - képes (pl. egy feltételezett áremelés estén) belépni a piacra.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A fenti kritériumok relevanciáját, illetve ezen feltételek hiányát alapvetően a strukturális és jogi korlátok vizsgálata alapján lehet megállapítani, továbbá a szolgáltatókhoz, illetve viselkedésükhöz kötődő stratégiai korlátok vizsgálatával. Ezen stratégiai korlátok akkor létezhetnek, ha az érintett piacon már bent lévő vállalkozások stratégiai eszközökkel tartják távol versenytársaikat, illetve potenciális vetélytársaikat.

[200] *A Tanács első lépésben általánosan vizsgálta a fenti kritériumokat, majd ezt követően a 18. piac vonatkozásában mérlegelte a kritériumok fontossági sorrendjét, majd ez alapján rendszerezte a kritériumokat.*

II.2. JELENTŐS PIACI ERŐVEL RENDELKEZŐ SZOLGÁLTATÓ AZONOSÍTÁSA

II.2.1. A jelentős piaci erő kritériumai az országos analóg földfelszíni rádió és televízió-szórás piacain

[201] A JPE kritériumok teljesítését külön-külön majd összességében vizsgálta a Tanács. Az azonban, hogy a kritériumok közül melyik szolgáltató hányat teljesít csupán tájékoztató jellegű, hiszen egyetlen kritérium is megalapozhatja a jelentős piaci erejű szolgáltató státuszt.

[202] A Tanács az országos analóg földfelszíni rádió, illetve televízió műsorszórás nagykereskedelmi piacain elsősorban az alábbi szempontokat vette figyelembe:

- piaci részesedés
- potenciális verseny hiánya
- kiegyenlítő vásárlóerő hiánya.

[203] A *piaci részesedés* vizsgálatának kiemelt szerepe van a jelentős piaci erő megítélése szempontjából. 25% piaci részesedés alatt nem valószínű, hogy a vállalkozás jelentős piaci erővel rendelkezik. 40%-os részesedés felett merülnek fel a vállalkozás erőfölényével kapcsolatos aggályok. Kivételes esetektől eltekintve a nagyon nagy – 50%-ot meghaladó – piaci részesedés önmagában bizonyíték a domináns helyzetre, összhangban az IHM tájékoztató [75] pontjában írtakkal.

Az országos analóg földfelszíni rádió, illetve televízió műsorszórás nagykereskedelmi piacain a piaci részesedés önmagában is döntő kritériumnak tekinthető, hiszen mindkét piacon 100% az AH piaci részesedése. A piaci részesedés több évre visszatekintve is azonos. Ez az adat várhatóan a vizsgált időtávon belül sem módosul.

[204] A *potenciális verseny* feltételeinek hiányát a Tanács alapvetően a strukturális és jogi korlátok vizsgálata alapján állapította meg.

Potenciális versenyről beszélünk, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. Tehát a potenciális verseny a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető. Egy ilyen hosszabb távú helyettesítésnek már a lehetősége is visszatarthatja a piacon lévő szolgáltatókat attól, hogy áraikat jelentős mértékben megnöveljék (vagy jelentősen a kompetitív szint felett tartsák). A potenciális verseny elemzése első lépésben a belépési korlátok vizsgálatát követeli meg.

Az AH tulajdonában lévő földfelszíni műsorszóró infrastruktúra duplikálása elsősorban műszaki okokból nem lehetséges. A műsorszórásra szolgáló frekvenciasávok televízió, illetve rádió műsorszórásra ki vannak jelölve és a műsorszóró adók, antennák, stb. elhelyezése, műszaki kialakítása ezen a frekvencia kiosztáson alapul, nemzetközi koordináció alapján. A rendelkezésre álló spektrum korlátos erőforrás és ez az analóg műsorszórás esetében abszolút korlátot jelent az infrastruktúra duplikálása előtt.

A tárgyalt érintett piacok esetében a piacra lépés abszolút korlátai miatt a Tanács azt vizsgálta, hogy ha ezek a korlátok nem állnának fenn, akadna-e olyan potenciális szolgáltató, amely a megtérülés reményében képes lenne vállalkozni egy országos kiterjedésű földfelszíni rádió műsorszóró hálózat és egy ugyancsak országos kiterjedésű földfelszíni televízió műsorszóró hálózat kiépítésére.

A Tanács megállapította, hogy tekintettel a várható 100 milliárdos nagyságrendűre becsült és a vizsgált időtávon belül meg nem térülő költségekre, reálisan nem várható ilyen szolgáltató megjelenése, különös tekintettel arra, hogy potenciális versenytársak piacra lépése inkább a digitális műsorszórás területén képzelhető el.

[205] A *kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje* szempontját a Tanács csak korlátozottan vette figyelembe.

Kiegyenlítő vásárlóerőről akkor beszélünk, ha valamely szolgáltatás vásárlója megfelelő érdekérvényesítő erővel rendelkezik ahhoz, hogy az eladó szolgáltatóra nyomást gyakoroljon az árai vagy más szolgáltatási feltételeinek meghatározása során. A kiegyenlítő vásárlóerő legtöbbször abból származik, hogy a szolgáltatás vásárlója az eladó értékesítésének jelentős részét biztosítja.

A kiegyenlítő vásárlóerő megítélése során segítséget jelent a következő szempontok vizsgálata:

- vevő koncentráció
- szolgáltató váltásának költsége
- vevői árrugalmasság
- fogyasztói informáltság

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A vizsgált műsorszóró piacokon a szolgáltatás legnagyobb felhasználóinak (Magyar Televízió Zrt., Magyar Rádió Zrt., tehát a közszolgálati műsorszolgáltatók) finanszírozása költségvetési támogatással történik. A költségvetési támogatást nem élvező, de a földfelszíni műsorterjesztést igénybe vevő országos kereskedelmi TV és rádió műsorszolgáltatók számára sincs szolgáltató váltási lehetőség, ami tárgyalási pozíciójukat erősítené, így kiegyenlítő vásárlóerejüknek legfőbb forrása hiányzik. Az országos kereskedelmi televíziók ugyanis műsorszolgáltatási szerződéseikben a szerződés időtartamára (jelenleg 2012-ig) kötelezettséget vállaltak a földfelszíni műsorszórás végzésére, mégpedig meghatározott lefedettséget vállalva, amelyet kizárólag az Antenna Hungária műsorszóró tornyait igénybe véve tudnak teljesíteni.

[206] A Tanács ezen két piacon csak korlátozottan tekintette relevánsnak az alábbi JPE kritériumokat:

- vállalkozás mérete
- könnyű, vagy privilegizált hozzáférés a tőkéhez

[207] A *vállalkozás méretének* vizsgálata a piaci erőfölény megítélése szempontjából lehet fontos, hiszen a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnyszerzésre.

Az AH főbb 2006. évi pénzügyi adatai a következők[64]:

	2006
Összes eszköz	35 958 292
Értékesítés összes nettó bevétele	24 495 265
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	1 218 565
Adózott eredmény	1 731 434

(Adatok ezer forintban)

Mivel a vizsgált érintett piacokat kiszolgáló hálózatokkal csak egy szolgáltató, az AH rendelkezik, ezen adatok más, e piacon tevékenykedő egyéb szolgáltatókkal való összehasonlítása nem végezhető el.

[208] *A könnyű, vagy privilegizált hozzáférés a tőkéhez* szempont vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy az AH esetében a vállalat nemzetközi tulajdonosi hátterének köszönhetően biztos pénzügyi háttérrel rendelkezik.

[209] A Tanács ezen két piacon nem tekintette relevánsnak az alábbi JPE kritériumokat:

- technológiai előny vagy fölény
- vertikális integráció
- szolgáltatás diverzifikációja, a méretgazdaságosság és a választékgazdaságosság
- magasan fejlett elosztó és értékesítő hálózat

Technológiai előny, vagy fölény megállapításának előfeltétele, hogy az adott piacon jelen legyen olyan új technológia, amely alkalmas arra, hogy a JPE szolgáltatóként való minősítést befolyásolja. A földfelszíni műsorszórás tekintetében ilyen technológia lehet a digitális műsorszórás. Digitális műsorszóró tevékenységet jelenleg Magyarországon kizárólag az AH végez, de csupán kísérleti jelleggel. Tekintettel azonban arra, hogy jelenleg az érintett országos földfelszíni piacokon kizárólag az AH végez műsorterjesztési szolgáltatást, ez az előny nem értelmezhető, ezért a Tanács ezt a kritériumot a JPE szolgáltató kijelölésénél nem tartotta relevánsnak.

A Tanács tudomása szerint az AH, illetve vele azonos érdekkörbe tartozó vállalkozások nincsenek jelen az érintett műsorterjesztési piacok értékláncának más szintjein, ezért a Tanács a *vertikális integrációt* sem tartja releváns kritériumnak.

A Tanács a *szolgáltatás diverzifikációja,* a *méretgazdaságosság* és a *választékgazdaságosság* kritériumokat sem tartotta relevánsnak, mivel

- az AH az érintett piacokon nem rendelkezik figyelembe vehető szolgáltatáscsomagokkal;
- a felhasználható frekvenciák korlátos volta miatt a hálózatán nyújtott szolgáltatások köre, illetve a meglévő szolgáltatások mennyisége egy bizonyos szint fölött nem bővíthető.

A Tanács a *magasan fejlett elosztó és értékesítő hálózat* kritériumát nem vette figyelembe, tekintettel arra, hogy az érintett piacok tekintetében tudomása szerint az AH nem rendelkezik ilyen hálózattal.

64 A közölt adatok az AH honlapján hozzáférhető éves beszámolóból származnak. (http://www.ahrt.hu/system/download.php?file =/hu/documents/AH_beszamolo_2006.pdf)

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

[210] A Tanács megállapította, hogy az országos analóg földfelszíni rádió, illetve televízió műsorszórás nagykereskedelmi piacain 100 százalékos részesedéssel rendelkező szolgáltató esetében az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét a többi vizsgálandó kritérium sem korlátozza szignifikáns mértékben.

II. 2.2. JPE vizsgálat következtetései

[211] A Tanács elvégezte az érintett piacok elemzését és megvizsgálta, hogy e piacokon mely szolgáltatók rendelkeznek jelentős piaci erővel. A vizsgálatok eredményeként a Tanács megállapította, hogy az Antenna Hungária jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató
a) az országos analóg földfelszíni rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacán, és
b) az országos analóg földfelszíni televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacán.

III. Kötelezettségek kirovása

III.1. ÁLTALÁNOS CÉLOK

[212] A Tanács a kötelezettségek meghatározása során messzemenőkig szem előtt tartotta az Eht. által a Tanács számára meghatározott feladatokat, továbbá az Eht.-ban rögzített általános célokat. A kötelezettségek kirovása során a Tanács törekedett arra, hogy biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

III. 2. KÖTELEZETTSÉGEK MEGHATÁROZÁSAKOR ALKALMAZOTT ELVEK

[213] A kötelezettségek meghatározása során a Tanács az általános célokon kívül a következő elveket vette figyelembe:

- a kötelezettségeknek a műsorterjesztési piacon uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk;
- a kirótt kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltnak és azokkal arányosnak kell lenniük;
- a kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terhet a szolgáltatók számára;
- a kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

III. 3. A TANÁCS ÁLTAL KIRÓHATÓ KÖTELEZETTSÉGEK

[214] Az Eht. a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé [65]:

- Átláthatóság
- Egyenlő elbánás
- Számviteli szétválasztás
- Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek
- A közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályai
- Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

III. 4. AZ ALKALMAZOTT KÖTELEZETTSÉGEK KIVÁLASZTÁSA

[215] Az Eht. alapján, amennyiben a Tanács a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejűként azonosít, akkor a rendelkezésre álló „kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által

65 Eht. XII. Fejezet

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő.[66]". Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma (versenyt korlátozó akadály) azonosítása
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése
- Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

III.5. A VERSENYPROBLÉMA AZONOSÍTÁSA AZ ORSZÁGOS ANALÓG FÖLDFELSZÍNI RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ-SZÓRÁS PIACAIN

[216] A Tanács elvégezte az érintett nagykereskedelmi piacok meghatározását, melynek során nem talált sem olyan keresleti és kínálati helyettesítőket, sem olyan kiegyenlítő vásárlóerőt, amelyek nyomást gyakorolhattak volna a jelentős piaci erejű szolgáltatóra a műsorterjesztési szolgáltatás nyújtása során.

A Tanács a piacmeghatározás alapján azonosított piacokon történő piacelemzés során megállapította, hogy az AH az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacán, valamint az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacán 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik, így gazdasági erőfölényt biztosító pozícióban van.

Az önálló piaci erőfölény az AH esetében jellemzően a következő versenytorzító magatartásformákban nyilvánulhat meg:

- túlzó árazás

Az AH 100 százalékos piaci részesedésének következtében – verseny hiányában - lehetősége van arra, hogy nagykereskedelmi árait a költségalap felett állapítsa meg. Emellett, mivel a Díjrendeletben szereplő legmagasabb díjak egy historikus bázisérték inflációs és hatékonysági tényezőkkel történt módosítása által kerültek megállapításra, ezen számítások átláthatósága nem volt biztosított. Ezért az érvényben levő díjak valódi költségalapúsága nem állapítható meg.

- árdiszkrimináció

Az AH piaci erejéből fakadóan képes arra, hogy lényegében azonos szolgáltatásokat különböző vevőknek különböző áron értékesítsen. Különösen igaz ez az AH esetében, mivel vevőinek egy része (Magyar Rádió, illetve Magyar Televízió) állami finanszírozású, így kevésbé árérzékenyek, mint az országos kereskedelmi műsorszolgáltatók.

- hozzáférés visszavonása

A műsorszolgáltatókat az Rttv. alapján műsorszolgáltatási kötelezettség terhelte. A Koncessziótv. módosítása következtében azonban az AH-t ez a kötelezettség már nem terheli, ezért szerződéskötési kötelezettség hiányában az AH-nak lehetősége van a műsorszórási szerződések felmondására.

[217] *A Tanács megvizsgálta az érintett piacokat és megállapította, hogy a fentebb ismertetett versenytorzító hatásokat kiváltó okok – ti. az erőfölényes helyzet az érintett piacon – a vizsgált időtávon belül fennmaradnak, ezért szükség van olyan szabályozói eszközökkel történő beavatkozásra, amelyek csökkentik a versenyproblémákat. Ezek az intézkedések elősegítik a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon is a hatékonyabb verseny kialakulását, a fogyasztók érdekeinek jobb érvényesülését, a nagyobb programválasztékot.*

III. 6. ARÁNYOS ÉS INDOKOLT KÖTELEZETTSÉGEK ÉRTÉKELÉSE

III.6.1. A kirovandó kötelezettségekkel szembeni elvárások

[218] Azon túlmenően, hogy a Tanács által kirótt kötelezettségnek az Eht.-ban lefektetett általános célokat kell szolgálniuk, a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályoknak megfelelően indokoltaknak és azokkal arányosaknak is kell lenniük[67]. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének,
- arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának.

66 Eht. 52. § (1)

67 Eht. 52. §. (1), és 54. § (1)

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

III.6.2. A kötelezettségek értékelése

[219] Az Eht. XII. fejezete lehetővé teszi a Tanács számára különböző kötelezettségek kirovását a jelentős piaci erejű szolgáltatókra meghatározott versenyproblémák esetén. Ezek a kötelezettségek a III. 3. pontban kerültek felsorolásra.

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során megvizsgálta a felsorolt szabályozói eszközöket abból a szempontból, hogy mennyiben alkalmasak a feltárt és a fenti III.5. pontban megfogalmazott versenyproblémák orvoslására.

[220] Az országos analóg földfelszíni műsorszórás nagykereskedelmi piacon hagyományosan csak egy országos lefedettséget biztosító szolgáltató létezett Magyarországon. Mivel az országos analóg földfelszíni rádió műsorszórás, illetve az országos analóg földfelszíni televízió műsorszórás piacán az AH-nak jelenleg is 100 százalékos piaci részesedése van, illetve a magas belépési korlátok és műszaki feltételek miatt a hálózat gyakorlatilag nem duplikálható, a vizsgált időszakon belül az infrastruktúra alapú verseny kialakulása nem valószínűsíthető. Ennek következtében ezen a két érintett piacon a Tanács elsődleges célja a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató erőfölényével való visszaélés lehetőségének megakadályozása.

[221] A Tanács megállapította, hogy a négy kirótt kötelezettség - az alábbi indoklásnak megfelelően - feltétlenül szükséges a műsorterjesztés nagykereskedelmi piacán bekövetkező esetleges versenyproblémák hatékony kezelésének érdekében.

„Átláthatóság" kötelezettsége:

[222] Az „átláthatóság" kötelezettség célja, hogy a kötelezett szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások bizonyos feltételei a Tanács és a piaci szereplők számára nyilvánosak és megismerhetők legyenek, ezáltal biztosítva mind a Tanács, mint a szolgáltatók részére a piaci viszonyok és a szolgáltatók működésének transzparenciáját és kiszámíthatóságát. Az „átláthatóság" kötelezettség az esetleges versenytorzító magatartás megelőzését, illetve az egyenlő elbánás ellenőrizhetőségét és hatékony kiegészítését segíti elő az alábbiak szerint:

Az „átláthatóság" kötelezettsége a szolgáltatót visszatarthatja a versenyellenes magatartásformák, alkalmazásától,mivel az általa nyújtott szolgáltatás lényeges feltételei ismertek lesznek a piac egésze számára, ezáltal a piaci szereplők számára az „egyenlő elbánás" betartásának nélkülözhetetlen biztosítékául szolgál. Az átláthatóság továbbá a szolgáltatás feltételei megismerésének következtében hozzájárul a szolgáltatók közti tárgyalások minél gyorsabbá és zökkenőmentesebbé tételéhez, illetve erőteljes versenyjogi hatást fejt ki a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközeként, tekintettel arra, hogy az esetleges erőfölényes helyzetek kiderülnek.

Az „átláthatóság" kötelezettség keretében a Tanács előírta minden, a piac transzparenciájának megteremtéséhez és az egyenlő elbánás kötelezettségének hatékonyabbá tételéhez szükséges minden olyan adat és információ nyilvánosságra hozatalát, illetve a Tanácshoz történő benyújtását, ami a kötelezett szolgáltató üzletpolitikájának és szerződési feltételrendszerének rendezéséhez és ezáltal a piac feltérképezéshez továbbá az AH üzletpolitikájának konszolidációjához vezet. Az országos műsorszolgáltatókkal kötött analóg földfelszíni műsorszórásra vonatkozó szerződések Tanácshoz történő benyújtása révén a Tanács tájékozódhat az esetleges versenyellenes magatartásformák bekövetkezéséről, vizsgálhatóvá és átláthatóvá válik, hogy a műsorszolgáltatók vonatkozásában azonos szolgáltatások nyújtása tekintetében lényegét tekintve azonos körülmények között, lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmaz-e vagy sem, illetve érvényesíti-e az egyenlő elbánást a műszaki és és egyéb szerződéses feltételek tekintetében vagy sem.

[223] A Tanács megvizsgálta a meghatározott piacokon fennálló helyzetet és a fentiek alapján megállapította, hogy az Eht. 102. §–ban szabályozott „átláthatóság" kötelezettség kiszabása indokolt és arányos, mivel arra szükség van az esetleges versenytorzító magatartás megelőzése, az „egyenlő elbánás" kötelezettség ellenőrzése, illetve a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség megteremtése céljából. E kötelezettség hiányában a kötelezett szolgáltató a piaci szereplők és a fogyasztók érdekeivel ellentétes módon elzárkózhatna üzletpolitikájának nyilvánosságra hozásától és az átlátható piaci viszonyok megteremtésétől. A kötelezettség a versenyproblémára irányul, teljesítése nem jelent aránytalan szabályozási terhet az AH számára, mivel kizárólag a szolgáltatása nyújtásával kapcsolatos (már korábban is érvényben levő) feltételeit köteles saját honlapján nyilvánosságra hozni, illetőleg szerződéseit a Tanács számára benyújtani.

„Egyenlő elbánás" kötelezettsége:

[224] Az országos analóg földfelszíni rádió- és televízió műsorszórási szolgáltatást igénylő vállalkozások számára azonos műszaki, minőségi és ellenszolgáltatási feltételekkel való szolgáltatás nyújtásának követelménye lényegét tekintve azonos körülmények közötti azonos feltételek alkalmazásának kötelezettségét jelenti. Az egyenlő elbánás kötelezettségének különösen nagy jelentősége van a szolgáltatások díjai tekintetében, mivel az AH ezen kötele-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

zettség alapján csak az eltérő megbízhatósági mutatók (azaz eltérő minőségű szolgáltatások) okán tehet különbséget a szolgáltatását igénybe vevő műsorszolgáltatók között. Az „egyenlő elbánás" kötelezettsége az azonos körülmények közötti azonos feltételek alkalmazásának előírásával alkalmas eszköz arra, hogy megszűnjenek, illetve kialakuljanak a szolgáltatás nyújtás feltételeiben lévő indokolatlan megkülönböztetések, és ezáltal a szolgáltatás áraiban meglévő lényeges különbségek.

Az „egyenlő elbánás" kötelezettségének kiszabása mellett az „átláthatóság" kötelezettsége azt eredményezi, hogy ezáltal vizsgálhatóvá és átláthatóvá válik, hogy a kötelezett szolgáltató a műsorszolgáltatók vonatkozásában lényegét tekintve azonos körülmények között lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmaz-e vagy sem, hiszen a kötelezett szolgáltató nyilvánosságra hozott szerződéses feltételei nem különbözhetnek a gyakorlatban alkalmazott szerződési feltételektől.

Az „átláthatóság" és az „egyenlő elbánás" kötelezettségek tehát együttesen visszatarthatják a szolgáltatót a versenyellenes magatartásformák, különös tekintettel az árdiszkrimináció alkalmazásától.

[225] *A Tanács megvizsgálta a meghatározott piacokon fennálló helyzetet és a fentiek alapján megállapította, hogy az Eht. 104. §–ban szabályozott „egyenlő elbánás", mint kötelezettség kirovása indokolt. Az „egyenlő elbánás" kötelezettség hiányában a kötelezett szolgáltató lényegét tekintve azonos körülmények között különböző feltételeket alkalmazhatna műsorszórási szerződéseit tekintve. A kötelezettség kirovása a feltárt potenciális versenyproblémával arányos és indokolt, kizárólag a piacelemzés során érintett piacként azonosított, az AH jelentős befolyása alatt levő szolgáltatásokra irányul, az országos műsorszolgáltatókkal kötött analóg földfelszíni műsorszórásra vonatkozó szerződések diszkriminációmentes módon történő megkötése a szolgáltatóra nézve nem jelent aránytalan többlet szabályozási terhet.*

„Költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége"kötelezettsége:

[226] Az Eht. 108. § rendelkezései alapján előírható „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség kirovását az indokolja, hogy a hatékony verseny hiányában az AH-nak – szabályozás nélkül – lehetősége lenne arra, hogy indokolatlan extra profitot realizáljon az országos földfelszíni analóg rádió és televízió műsorszórási tevékenysége során.

A Tanács az AH-ra a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" körében kötelezettséget írt elő oly módon, hogy az AH választása szerint az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási" és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási" nagykereskedelmi szolgáltatásokat HCA-FDC költségmodell alapján számított sugárzási díj ellenében vagy egy, a jelen Határozat rendelkező részének C/II. pontjában meghatározott mód szerint számított díj alatt köteles nyújtani. A költségalapúság ily módon való kiszabásának indoka az, hogy a Tanács úgy ítéli meg, hogy a Dtv. a digitális átállás előírásával, valamint a digitális rádiózás feltételeinek megteremtésével új feltételeket teremtett a szabályozandó piacon, ezért célszerűnek látta az FDC alapú költségmodell mellett olyan alternatív kötelezettség kiszabását (maximált díjak), amely alkalmazásával hatását tekintve, a jelen szabályozás időtávjára vonatkoztatva, az FDC modell alapú költségszámítás és a „glide path" alapján kialakuló díjak kirovásával célzott piaci hatás elérhető és a digitális átállás megkezdésének közelgő céldátuma miatt hanyatló életszakaszba jutott országos analóg műsorszórás piacán mind a Kötelezett szolgáltató, mind pedig a szabályozó számára kevesebb szabályozói terhet jelent, továbbá kiszámítható, stabil feltételeket termet. Amennyiben azonban a Kötelezett szolgáltató a Tanács számításai alapján kalkulált maximális díjakat nem tartja elfogadhatónak, úgy az FDC modell és a legnagyobb kedvezményt jelentő díjak benyújtásával juthat el a költségalapú díjakhoz.

[227] *A rendelkező rész C/I. pontjában meghatározott kötelezés*

A „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség a gyakorlatban különböző árszabályozási eszközök és költségelszámolási kötelezettségek alkalmazását jelenti. A Tanács megvizsgálta a kötelezettség körében alkalmazható módszereket és modelleket és megállapította, hogy az AH által jelenleg alkalmazott szerződéses viszonyrendszer és a fentebb említett versenyprobléma a teljesen felosztott költségszámítási modellen (FDC modell) alapuló egységköltség és eltérített díjak, továbbá a jelenleg alkalmazott legnagyobb kedvezményt jelentő díjakra vonatkozó számítás alkalmazását indokolja. Tekintettel arra, hogy az országos földfelszíni analóg rádió és televízió műsorszórás piacokon új belépő nem várható, maga a szolgáltatás jól kiforrott technikákon és költségviszonyokon alapul így múltbeli költségviszonyai jól előrejelzik a belátható jövőbeli költségviszonyait, ezért a múltbeli költségeket használó FDC modell alkalmazása tekinthető indokoltnak.

A kötelezett szolgáltató az FDC modell mellett, azzal egyidejűleg köteles benyújtani a jelenleg alkalmazott legnagyobb kedvezményt jelentő díjakra vonatkozó számítást. A Tanács megvizsgálta az AH hazai műsorszolgáltatókkal kötött szerződéseit és megállapította, hogy a legkedvezőbb szerződés szerint 2007. év végére a televízió műsorszórás tekintetében a Díjrendelethez képest mintegy üzleti titok %-os díjcsökkentésben, míg a rádió műsorszórás tekintetében az üzemidőtől függő sávos kedvezmények figyelembevételével mintegy üzleti titok %-os díjcsökkentésben (sugárzott órához kötött sávos díjkedvezmény) állapodtak meg a felek. Ha azonban bármely

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

szolgáltató vonatkozásában az AH számára elfogadható volt az ilyen mértékű csökkenés, az egyenlő elbánás alapelvre tekintettel más szolgáltató esetében is elvárható a díjcsökkentés hasonló mértéke a szolgáltatás megbízhatósági paramétereinek tekintetbe vételével.

[228] A „költségalapúság" kötelezettsége az „egyenlő elbánás"-sal együtt hatékonyan orvosolja azt a versenyproblémát, miszerint az AH a vele kötött műsorszórási szerződésekben szolgáltatónként eltérő kedvezményeket nyújt és különböző mutatók alapján átláthatatlan módon differenciál a szerződő partnerei között. A költségalapúság kötelezettség körében azonban azt is el kell kerülni, hogy az AH esetleg egy magasabb megbízhatósági mutatóhoz aránytalanul magasabb díjat rendeljen.

A Tanács a fenti okoknál fogva lehetőséget ad az AH-nak arra, hogy az egységköltségek alapján a rádió és televízió műsorszóró szolgáltatást igénybevevő szolgáltatónként különböző megbízhatósági mutatók szerint eltérített díjakat számoljon, amennyiben az AH bizonyítja, hogy az eltérő megbízhatósági mutatók eléréséhez alkalmazott technikai megoldások eltérő költségekkel járnak. Ez az eltérítési lehetőség azonban nem okozhatja a költségalapúság torzulását, ezért az eltérített díjak súlyozott átlagának vissza kell adnia az egységköltséget.

[229] A megbízhatósági mutatón kívül más minőségi jellemzők tekintetében az elfogadott szabványokban meghatározott paraméterek tekintendők irányadónak, amelyek szerinti minőségű szolgáltatás nyújtása alapvető követelmény. Az ITU-R ajánlásaiban foglaltak tehát teljesítendő előírásként értelmezendőek, amelyek - akár részbeni - nem teljesítése minőségromlást eredményez, valószínűleg üzemzavar, vagy karbantartási hiányosság következményeként. Nem képzelhető el, és engedhető meg olyan eset, hogy az olcsóbb szolgáltatás érdekében csökkentett minőségi paraméterekben állapodjanak meg a felek, ez ugyanis a vétel minőségének romlását, a néző, illetve a hallgató megkárosítását jelentené. Ily módon tehát nem válhatnak a minőségi paraméterek a költségalapúság keretében meghatározott díjstruktúrába beépülő árbefolyásoló tényezővé. A költségalapúság keretében meghatározott díjstruktúrán kívül természetesen lehetőség van - a nemzetközi előírásoknak megfelelő és részleteiben szerződésben rögzített minőségi paraméterek nem teljesítése esetén, az eltérés időtartalmát is figyelembe véve – a jogosult szolgáltatók részére egységes díjvisszatérítési rendszer alkalmazására.

[230] A Tanács a műsorszóró szektorra vonatkozó tőkeköltség-szorzó (a továbbiakban: WACC) értéket 15,3 %-ban állapította meg, ami a WACC értékének megállapításául szolgáló tanácsadói jelentésben[68] meghatározott célsáv alsó értéke. A WACC érték funkciója az, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak a rájuk vonatkozó és kihirdetett piacelemzési határozatokban szereplő WACC mértékéig nyílik lehetőségük a működtetett tőkéjük költségeinek az áraikban történő érvényesítésére.

A WACC éves aktualizálására 2008. januárjában került sor az új makrogazdasági adatoknak megfelelően. A jelenlegi, 2008-as WACC érték változásának irányát és mértékét az inflációs várakozások mérséklődése határozta meg, mely hatást csak részben kompenzálta az európai kockázatmentes reál kamatlábak emelkedése, ami önmagában tőkeköltség emelő hatású volt. Hasonló hatást gyakorolt a vizsgált időszak folyamán, mint ágazat-specifikus tényező az elvárt hitelprémium, azaz a vállalatok által fizetendő hitelköltség növekedése is, ami elsősorban az amerikai és angliai jelzáloghitelezési válság következtében emelkedő kockázati felárakra vezethető vissza. Azaz a tőkeköltség-szorzó változása a fenti ágazati és azon túlmutató hatások eredőjeként valósult meg.

A Tanács az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás" és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás" nagykereskedelmi piacok sajátosságai miatt rögzítette az alkalmazandó tőkeköltség-szorzót a sáv alsó értékén. A műsorszórás természetes monopol helyzete és a digitális átállás korai fázisa miatt a jelentős piaci erejű szolgáltató kockázatának befektetői megítélése alapvetően kedvezőbb, mint a tőkeköltség számítása során figyelembe vett külföldi összehasonlító társaságoké. Utóbbiaknál a digitalizáció megtörtént vagy előrehaladott állapotban van és ennek megfelelően nagyobb versennyel szembesülnek, aminek következtében a digitalizációhoz kapcsolódó beruházásaik jelentősebb kockázatnak vannak kitéve. Ezeket a különbségeket az alkalmazott módszertan nem tudja számszerűsíteni, így indokolt a kockázatok felülbecslésének elkerülése érdekében a WACC értéket a sáv alsó végéhez közel megállapítani. Ugyanakkor a felfelé mutató potenciális kockázatokat (pl. a mérethatékonyságbeli különbség, ország- és árfolyamkockázatot) a módszertan már eleve tartalmazza, így nem azonosítható olyan külső tényező, ami a sávon belül a magasabb értékek felé történő elmozdulást tenne indokolttá.

[231] A Tanács nem rögzítette előre a költségalapú díj elérésének határidejét a határozatban. A költségalapú díjak és a legnagyobb kedvezményt jelentő díjak számítására vonatkozó modell jóváhagyására irányuló eljárásban a költ-

68 Deloitte jelentés: A magyar földfelszíni műsorszóró piac JPE szolgáltatóinak tőkeköltsége 2006. szeptember 14-re (2006. október 10.), aktualizálva 2007. januárjában, majd 2008. januárjában.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

ségalapú díj mértékének ismeretében a Tanács díjhatározatában fogja meghatározni az alábbi, a költségalapúság elérésének időpontjára, és az elérés indokolt ütemezésére vonatkozó tényezőket:

- az FDC modell alapján jóváhagyott, vagy a megállapított egységköltséget és díjakat, ezen díjak alkalmazásának időpontját;
- az FDC modell alapján jóváhagyott vagy a megállapított egységköltség és díjak fokozatos (ún. „glide path" módszer) alkalmazása során az első lépcső mértékét, amelynek alkalmazására az AH a díjhatározat közlését követő hónap első napjától kötelezett, továbbá
- az FDC modell alapján jóváhagyott, vagy a megállapított költségalapú díjak elérésének további ütemezését.

[232] A fentiek szerinti "glide path" bevezetését az indokolja, hogy a Tanács a rendelkezésére álló, az AH-val szemben bejelentésre indított, túlzó árazás tárgyában lefolytatott versenyfelügyeleti eljárásából hozzá hivatalosan eljuttatott adatok alapján tisztában van azzal, hogy az AH által (kereskedelmi szerződések alapján) jelenleg alkalmazott műsorszórási átlagdíjak és a költségalapú díjak között jelentős a különbség. Ezért szinte biztosra vehető, hogy a határozat rendelkező részének C/I pontjában részletezett módszertan alapján meghatározott műsorszórási díj azonnali bevezetése komoly zavart okozhatna az AH gazdálkodásában. Az AH gazdálkodásában okozott zavar pedig hátrányosan érinthetné a jogosult szolgáltatókat is tekintve, hogy a piaci környezet instabilitása a jelenlegi analóg/digitális átmenet időszakában akár a szolgáltatás biztonságát is veszélyeztethetné.

[233] Az előzőekben ismertetetteken kívül azonban a Tanácsnak arra is tekintettel kellett lennie, hogy a kívánatos célt, a költségalapú műsorszórási díjak alkalmazását a műsorszórási piacon a hatékony verseny feltételeinek biztosítása érdekében nem lehet túlságosan távoli időpontra halasztani, azt a lehető leghamarabb el kell érni.

A fenti két szempont mérlegelésével, a költségalapú díjak ismeretében kívánja a Tanács meghatározni azt az ütemtervet (ún. „glide path" módszer), amely előírja, hogy az AH a célértéknek tekintett költségalapú műsorszórási díjat hány lépcsőben, mikor és milyen módon érje el.

[234] *A rendelkező rész C/II. pontjában meghatározott kötelezés*

A Tanács megítélése szerint–a megváltozott, piaci és szabályozási feltételek közepette a költségalapúság kötelezettség körében kidolgozott, a Határozat rendelkező rész I. mellékletben meghatározott modell és rendszer továbbra is megfelelő kötelezettség a feltárt versenyprobléma orvoslására, azonban a Tanács kidolgozott egy olyan módszertant is, amely a jelen szabályozás vonatkozó időhorizontján belül képes, a HCA-FDC módszerrel elérhető árszint csökkentéssel összemérhető mértékű csökkenést biztosítani az érintett piacokon, oly módon, hogy a Kötelezett szolgáltató, illetve a szabályozó ezzel kapcsolatos modell kialakítási és adminisztratív terhei jelentősen csökkenjenek. Mérlegelve a befektetett költségeket és az elérhető hasznot, valamint a digitális átmenetből adódó lehetséges bizonytalanságokat, a Tanács a Határozat rendelkező rész II. mellékletében meghatározott módszert úgy alakította ki, hogy a költségalapúság kötelezettségének bevezetése lehetőség szerint alacsony szabályzói környezeti bizonytalanságot jelentsen az eddig jelentős szabályozói terhekkel nem bíró piacokon.

A 2007. július 11-én hatályba lépett Dtv. határozta meg egyértelműen a digitális átállás pontos ütemezését, valamint a digitális műsorszóró hálózatok pályázati kiírásának feltételeit. A Dtv. alapján előkészítés alatt áll öt digitális földfelszíni televízió műsorszóró hálózat üzemeltetési jogosultságának megszerzésére, valamint egy digitális rádió műsorszóró hálózat üzemeltetési jogosultságának megszerzésére szóló pályázat. A kiírások szerint 2009-től mind a rádió tekintetében, mind pedig a televízió tekintetében megkezdődik a digitális műsorszórás és ezzel új platform jelenik meg mind a televízió, mind a rádió műsorszórás piacán.. Bár a rádió esetében nem várható, hogy az új platform megjelenését követően az analóg műsorszórás gyorsan veszítene jelentőségéből, de a televízió esetében már középtávon markáns változások várhatók. Ezen változások közül a legfontosabbak az alábbiak:

- a közszolgálati televízió (M1) analóg műsorszórása várhatóan 2010 és 2012 vége között fokozatosan lekapcsolásra kerül.
- várható, hogy a két kereskedelmi televízió analóg műsorszórása 2010. július 1-ig lekapcsolásra kerül, tekintve, hogy a két országos földfelszíni sugárzású kereskedelmi televízió műsorai csak abban az esetben kerülhetnek fel a kiírásban szereplő bármely digitális hálózatra, ha vállalják, hogy műsoruk analóg földfelszíni szórásának leállítását 2009. december 31-ig elkezdik és 2010. július 1-ig befejezik. V valószínűsíthető továbbá, hogy a televíziók hosszú távú érdeke műsoraik földfelszíni digitális platformon is elérhetővé tétele.

Fentiek alapján a Tanács álláspontja szerint az országos analóg földfelszíni televízió műsorszórás piaca már a vizsgált időtávon belül zsugorodni kezd és valószínűleg 2012 végén megszűnik.

A Tanács a fentieken túlmenően a maximált díjak, mint alternatív kötelezés kiszabásának mérlegelése során figyelembe vette azt is, hogy a költségmodell elkészítése és ellenőrzése mind a szolgáltatói, mind a szabályozói oldalon jelentős anyagi és időráfordítás terhet jelent. Ugyanakkor a maximált díj alkalmazása révén, a jelen

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

szabályozás időtávjára vonatkoztatva, az FDC modell alapú költségszámítás és a „glide path” alapján kialakuló díjak kirovásával célzott piaci hatás oly módon érhető el a digitális átállás megkezdésének közelgő céldátuma miatt hanyatló életszakaszba jutott országos analóg műsorszórás piacán, hogy az mind a Kötelezett szolgáltató, mind pedig a szabályozó számára kevesebb szabályozói terhet jelent.

A Tanács ugyanakkor meg kívánta hagyni az AH számára azt lehetőséget, hogy amennyiben nem ért egyet a Tanács által meghatározott díjakkal, akkor a költségalapúság kötelezettség körében, a meghatározott FDC módszertan szerint bizonyíthassa az általa költségalapúnak tartott díjakat.

A fenti indokok mellett a Tanács mérlegelte azt a szempontot is, hogy a maximált díjak révén a díjak csökkenése gyorsabban következne be, ami valamennyi érintett szereplő számára átlátható és jól kiszámítható környezetet teremtene.

A maximált díjak kialakításánál a Tanács elemezte a jelenleg hatályos műsorszórási szerződések tartalmát és jelentős eltéréseket talált az egyes jogosult szolgáltatókkal szemben alkalmazott díjtételek tekintetében. Ezen eltérések valószínűleg csak egyrészt tulajdoníthatók a szolgáltatással szemben támasztott magasabb megbízhatósági elvárásnak, másrészt azonban a műsorszolgáltatók kiegyenlítő vásárlóereje hiányára is utalnak.

A Tanács által meghatározott maximált díjak alkalmazása biztosítja, hogy a műsorszolgáltatók díjai közötti, a megbízhatósági mutatók eltérésével nem indokolható különbségek számottevően csökkenjenek és a kötelezés a környezetet kiszámítható módon változtassa meg. Emellett garantálja, hogy a szabályozás alapján a Kötelezett szolgáltató tervezett, ütemezett és kiszámítható módon végezhesse el a versenyt előmozdító árcsökkentéseket.

Az árcsökkentés meghatározásánál a Díjrendeletben definiált árszintet vette a Tanács kiinduló alapnak és azt a Magyar Nemzeti Bank augusztusban kiadott, 2008-ra vonatkozó inflációs előrejelzése alapján 2008-as szintre korrigálta. A csökkentési ütemekkel a legmagasabb megbízhatósági szintet igénybevevő jogosultak díjai is olyan szintre kerülnek, ami megteremti a kiinduló alapot a költségalapúság eléréséhez vezető siklópálya számára. A fenti megközelítés létjogosultságát támasztja alá, hogy bár mindegyik jogosult számára nyújtott szolgáltatás önálló egységet alkot, de a műsorszórási alapszolgáltatás tartalmát kizárólag a megbízhatósági mutatók alapján lehet diverzifikálni. A Tanács által meghatározott csökkentési ütemek mellett kialakuló árszint biztosítja a jogosultak árdiszkrimináció-mentes kezelését oly módon, hogy a magasabb megbízhatósági szintű szolgáltatás nyújtása is megőrzi gazdasági racionalitását.

A Tanács figyelemmel volt a Kötelezett szolgáltató gazdasági teherbíró képességére is. A kötelezett gazdasági teherbíró képességének figyelembe vétele az EBIT pénzügyi mutató alapján történt, tekintve, hogy ez az a mutató, amely híven tükrözi a vállalkozás működési eredményességét az eszközök éves értékcsökkenési értékét is figyelembe véve, de nem tartalmazza a finanszírozás és az adórendszer hatásait. Az első évre eső csökkentési ütemet a fentiek figyelembevételével, a két éves díjcsökkentés 80%-ában határozta meg a Tanács, mivel ezáltal biztosítható a nagyobb léptékű kezdeti díjcsökkentés és a Tanács rendelkezésére álló információk alapján végzett számítások alapján az így elszenvedett veszteség körülbelül a Kötelezett EBIT értékének 40%-át éri el, ami a Kötelezett számára még elviselhető gazdasági terhet jelent.

A költségalapúság elérésének további ütemeként, a televíziós piac esetében az éves 4%-ot és a rádiós piac esetében az éves 3%-ot az inflációs várakozások figyelembevételével határozta meg a Tanács. A rádiós piacon alkalmazott 1 százalékponttal kisebb érték azért került bevezetésre, mert míg a televíziós piac esetében a lekapcsolás dátumát a Dtv. már meghatározta, addig ez a rádió esetében nem történt meg. A következő piacelemzés során ezt az értéket a Tanács felül fogja vizsgálni. A Tanács úgy véli, hogy a piacon a hosszú távú kiszámítható működés érdekében szükség van egy stabil hatékonysági kiigazításra, amely a költségalapúság elérését szolgálja.

Amennyiben az AH a maximált mértékű sugárzási díjak alkalmazását magára nézve kötelezőnek ismeri el és erről nyilatkozik, a Tanács az AH nyilatkozata alapján díjhatározatban állapítja meg a maximált díjak alkalmazására vonatkozó kötelezettséget, amely díjak első lépcsőjének hatálybalépése időpontja a díjhatározat közlését követő hónap első napja, a második lépcsőjének hatálybalépése időpontja pedig 2009. július 1.

[235] A Tanács végül rögzíteni kívánja, hogy az Eht. felhatalmazása alapján kiszabott közjogi kötelezettségek még akkor is terhelik a kötelezett szolgáltatókat, ha a kötelezettség kiszabását megelőzően olyan polgári jogi szerződéseket kötöttek, amelyek értelemszerűen még nem lehettek figyelemmel a később kiszabott kötelezettségekre. Így tehát ha a Tanács határozata alapján a szolgáltatások ára szabályozottá válik, a kötelezett szolgáltató meglévő szerződéses kapcsolataiban köteles a szabályozott árat érvényesíteni.

[236] A Tanács megvizsgálta a meghatározott piacokon fennálló helyzetet és a fentiek alapján megállapította, hogy az Eht. 108. §-ban szabályozott „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” mint kötelezettség kirovása indokolt és arányos mivel kizárólag a piacelemzés során érintett piacnak azonosított, az AH jelentős befolyása alatt levő szolgáltatásokra irányul és szükséges annak érdekében, hogy a túlzó árazás ne következhessen be, továbbá teljesítése annak piaci hatásához képest nem okoz aránytalan terhet az AH számára, illetve elősegíti az „egyenlő elbánás” kötelezettség hatékony érvényesítését is.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

„Számviteli szétválasztás" kötelezettsége:

[237] A Tanács 2005. február 21-én nyilvánosságra hozott első határozat tervezetében, mint kiszabható kötelezettség, szerepelt a számviteli szétválasztás kötelezettsége. A tényállás tisztázása, a versenyproblémák és a lehetséges piactorzító magatartások elemzése körében a Tanács a kötelezettségek meghatározása során megvizsgálta az Eht.-ban biztosított szabályozói eszközöket abból a szempontból, hogy azok mennyiben alkalmasak a feltárt és a III. 5. pontban megfogalmazott versenyproblémák orvoslására.

[238] Ezen vizsgálat eredményeként a Tanács úgy ítélte meg, hogy a költségalapúság kötelezettségének kirovásán túl a számviteli szétválasztás kötelezettségének előírása nem volna arányos, a feltárt piaci problémák megoldását nem segítetné elő, azok orvoslására nem lenne hatással. A költségalapúság kötelezettsége önmagában alkalmas meggátolni az esetleges túlzó árazást. A számviteli szétválasztásból származó adatoknak az AH költségalapú díjszámításának ellenőrzésére szolgáló addicionális haszna nem érné el azok előállításának szolgáltatói és szabályozói oldalon felmerült költségét.

[239] A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a „számviteli szétválasztás" kötelezettség kiszabása nem lenne sem indokolt, ezért ezen kötelezettséget, az eljárás során korábban készített határozat tervezettel ellentétesen, a Tanács nem szabja ki.

Hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettség:

[240] Az AH esetében kétféle hozzáférési lehetőség azonosítható:

a) közös eszközhasználatban megnyilvánuló, hálózathoz/telephelyekhez való nagykereskedelmi hozzáférés, amelyet más műsorszóró szolgáltatók vehetnének igénybe;

b) műsorszolgáltatók hozzáférése a „komplett" műsorszórási szolgáltatáshoz, átjátszó-adókkal interfészekkel, stb.-vel együtt.

A két szolgáltatás a műsorszórási értékláncban is máshol helyezkedik el és más a jogosultak személye is.

[241] A Tanács hálózati elemekhez való hozzáférés kötelezettségének mérlegelésekor figyelembe vette azt a tényt, hogy az analóg földfelszíni műsorterjesztési szolgáltatás életgörbéjének hanyatló szakaszához érkezett, azaz várhatóan legkésőbb 2012-ig (a teljes, digitális földfelszíni műsorszórásra való átállás várható időpontjáig) maradhat fent a szolgáltatás. Az analóg piaci közös eszközhasználatnak (hálózati hozzáférésnek) csak akkor lenne létjogosultsága, ha újabb analóg műsorterjesztő jelenne meg, vagy készülne a piacra lépni; az analóg műsorterjesztés 2012-es megszűnése következtében azonban ez nem valószínű.

[242] Ennek következtében a Tanács úgy ítélte meg, hogy az AH üzleti folyamataiba való igen jelentős beavatkozást jelentő, hálózati elemekhez való hozzáférés kötelezettségének kirovása jelen körülmények között aránytalan szabályozási terhet róna a szolgáltatóra.

[243] A műsorszolgáltatók „komplett" műsorszórási szolgáltatáshoz való hozzáférése kapcsán az Rttv. 90. § (2) bekezdése alapján a műsorszolgáltató köteles biztosítani a műsorszolgáltatást, vagyis a jelen szabályozási rendszer szerinti műsorszórást. E kötelezettséggel összefüggően a műsorszórást csak koncessziós szerződés alapján végezhetett koncessziós társaság vagy állami tulajdonú társaság, így az AH-t szerződéskötési kötelezettség terhelte. Az európai uniós csatlakozással azonban a Koncesszióty.1. § (1) k) pontja törlésre került, ezzel a koncessziós szerződés is hatálytalanná vált. Így a kétoldalú szerződéskötési kötelezettség is megszűnt, és csupán a műsorszolgáltató szolgáltatási kötelezettsége maradt fenn. Ennek következményeként indultak meg azok a tárgyalási folyamatok, amelyek eredményeként 2005-ben először a két kereskedelmi televízióval, majd pedig a közszolgálati televízióval hosszú távú szerződést kötött az AH.

[244] A Tanács megvizsgálta a hosszú távú műsorszórási szerződések felmondásának lehetőségét. A műsorszolgáltatókat az Rttv. alapján műsorszolgáltatási kötelezettség terheli, azonban a Koncesszióty. módosítása következtében az AH-t már nem terheli műsorszórási és ezáltal szerződéskötési kötelezettség. Annak ellenére, hogy a már megkötött szerződések határozott idejűek és ezért rendes felmondással nem szűntethetőek meg, a rendkívüli felmondás lehetősége továbbra is biztosított a műsorszórási szerződések felmondására. Az AH és a műsorszolgáltatók között létrejött hosszú távú szerződések a rendkívüli felmondás okán, és az AH-t terhelő szerződéskötési kötelezettség hiányában nem jelenthetnek teljes garanciát arra, hogy a hozzáférési kötelezettség kiszabása nélkül az AH indokolatlanul ne vonná vissza a szolgáltatásaihoz korábban biztosított hozzáféréseket. Emellett az AH földfelszíni műsorszórását igénybe vevő műsorszolgáltatók számára nincs szolgáltató váltási lehetőség, mivel műsorszolgáltatási szerződéseikben a szerződés időtartamára (jelenleg 2012-ig) meghatározott lefedettséget biztosítva kötelezettséget vállaltak a földfelszíni műsorszórás végzésére, amelyet kizárólag az Antenna Hungária műsorszóró tornyait igénybe véve tudnak teljesíteni. A hozzáférés kötelezettségének célja az, hogy egy rendkívüli felmondás ne vezethessen a műsorszórási szolgáltatáshoz és eszközökhöz korábban biztosított hozzáférés indokolatlan visszavonásához.

[245] *A Tanács megvizsgálta a meghatározott piacokon fennálló helyzetet és a fentiek alapján megállapította, hogy az Eht. 106. §-ban szabályozott „hozzáférés" kötelezettségének kirovása indokolt és arányos, arra szükség van a fent*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

meghatározott versenytorzító helyzet megelőzése érdekében. A kötelezettség kizárólag a piacelemzés során érintett piacként azonosított, az AH jelentős befolyása alatt levő szolgáltatásokra irányul és szükséges annak érdekében, hogy a meglévő hozzáféréseket az AH ne vonja vissza.

C. fejezet

Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

[246] A tárgybani hatósági eljárásban a Tanács a GVH-val való együttműködést több lépcsőben valósította meg, az alábbiak szerint:

1./ A Tanács 2004. február 23.-án megküldte a GVH számára a szolgáltatók részére továbbítandó adatlapok tervezeteit véleményezés céljából. A beérkezett írásbeli észrevételek nagy részét elfogadva a kérdőívek kiegészítésre kerültek, illetve a javasolt adattartalomnak megfelelően új kérdőívek szerkesztésére is sor került. A GVH az át nem vezetett javaslatok esetében e döntés okáról is részletes írásbeli és szóbeli tájékoztatást kapott.

2004. március 16.-án kétoldalú megbeszélésre került sor az adatszolgáltatással kapcsolatban, a korábban egyeztetett kérdőívek alapján. A megbeszélésen a jelenlévők áttekintették a tárgybani eljárás során, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításához szükséges, az elektronikus hírközlési piaci szolgáltatóktól bekért adatok körét, illetve az eljárás további fázisaiban esetleg szükségessé váló adatbekérések lehetőségeit. A felek megállapodtak abban, hogy az eljárás jelenlegi fázisáig az adatbekérés témáját egyeztetettnek tekintik, a továbbiakban e kérdésben szükség szerint folyamatosan kapcsolatot tartanak.

2./ A tárgybani határozattervezet első változatát a Tanács az egyeztetés az érdekeltekkel eljárás keretében megküldte a GVH részére. A GVH a határozattervezettel kapcsolatos részletes észrevételeiben jelezte, hogy álláspontja szerint a vezetékes műsorterjesztési szolgáltatás nagykereskedelmi piaca is érintett piacként azonosítandó.

3./ A részben a fenti 2. pontban kifejtettek okán, valamint az Indokolásban leírtak miatt, elindult KTV Projekt eredményeként az NHH honlapján publikálta a kábeles műsorterjesztési piac elemzését, amelyre a GVH is tett észrevételt. Ezenkívül a GVH egy képviselője részt vett a KTV Projekt egyes munkacsoportjainak munkájában, a Versenytanács egy tagja pedig részt vett a KTV Projekt irányító bizottságában, illetve GVH egy képviselője véleményezési joggal tagja volt az NHH piacelemzési eljárást felügyelő bizottságának, az ún..PIB-nek.

4./ A Tanács tájékoztatta a GVH-t a tárgybani kötelező hatósági eljáráson túlmutató, a piaci szereplőkkel való együttműködésen alapuló többlépcsős fórumrendszerről, melyre a GVH képviselőjét közvetlenül meghívta.

[247] A tárgybani jelenlegi, második határozattervezetet a Tanács az egyeztetés az érdekeltekkel eljárás keretében megküldte a GVH részére. A GVH jelen határozattervezettel kapcsolatos részletes észrevételeit írásban jelezte. A GVH észrevételeit, illetve az azokra adott válaszokat a D. fejezet tartalmazza.

D. fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel

D/1 fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel az első határozattervezet tárgyában

1. A Gazdasági Versenyhivatal észrevételei

A GVH észrevételeit két fő témára osztotta: elsősorban rögzítette, hogy álláspontja szerint a vezetékes műsorelosztási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca is érintett piacként azonosítandó, illetve az AH vonatkozásában kifejtette, hogy a kiszabandó kötelezettségek körében megfontolandó lenne annak megemlítése, hogy a jövőben szükséges lehet a költségalapú árak alkalmazásának előírása. Továbbá a GVH részletes, pontosító észrevételeket is megfogalmazott.

Átfogó észrevételek

Észrevételek a) pontja

A GVH a határozat-tervezet azon következtetésével, mely szerint a vezetékes műsorelosztás nagykereskedelmi piaca „ … *nem felel meg az érintett piac három kritériumának* … ” nem ért egyet. Ebből következően a GVH a vezetékes

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

műsorelosztás nagykereskedelmi piacának részletes elemezését szükségesnek tartja. A piacra lépési korlátok kapcsán a GVH rögzíti, hogy bár a vezetékes műsorelosztás piacán nem érvényesülnek jogi piacra lépési korlátok, az Első Határozattervezet említi az infrastruktúra kiépítésének gazdasági korlátait, bár ezek mibenlétét nem világítja meg. Úgy véli, hogy párhuzamos hálózatok nem épülnek ki, mert ennek gazdasági akadályát képezi az a körülmény, hogy a befektetés megtérülése jelentősen lassúbbá, netán kérdésessé válik. Ez a jelenség a jövőben sem változik érdemben. Álláspontja szerint a kábelszolgáltatók a digitális földfelszíni televíziózás versenyhatásától tartanak, ami szintén nem fog párhuzamos vezetékes műsorelosztó hálózatok kiépítésére ösztönözni, de önmagában is relativizálhatja a vezetékes műsorelosztók erőfölényes helyzetét. Rögzíti, hogy csak akkor lehet azt megalapozottan kijelenteni, hogy nem létezik tartósan magas belépési korlát a piacon, ha a digitális földfelszíni műsorszórást helyettesítőnek tekintik és, mint potenciális versenyfaktor kerül figyelembe vételre.

A GVH részletesen észrevételezte a piacon felfedezhető versenykörülményeket. Úgy véli, hogy a kiskereskedelmi piacon meghatározható nagyszámú földrajzi piacból és ott a ténylegesen fennálló erőfölényes helyzetből ugyanakkor nem feltétlenül következik az, hogy a vezetékes műsorelosztók a nagykereskedelmi piacon is erőfölényben vannak, amennyiben a nagykereskedelmi piac országos. A két nagy kábelszövetség által a műsorszolgáltatókkal letárgyalt feltételek azonossága csupán annyit jelent, hogy amennyiben a műsorelosztó szerződést köt a műsorszolgáltatóval, a tárgyalások eredményeként kialkudott műsordíjat fogja megfizetni. A GVH úgy véli, hogy ez nem jelenti azt is egyben, hogy az adott műsorszolgáltató műsorait valóban továbbítani fogja. Javasolja a műsorszolgáltatók és a vezetékes műsorelosztók közötti viszonyok részletesebb leírását és elemzését.

A GVH álláspontja szerint vannak olyan műsorszolgáltatók, amelyekkel szemben a törvény előírásaira tekintettel, és vannak olyanok, amelyekkel szemben a törvényi előírások és gazdasági érdekek együttesére tekintettel nem tudnak visszaélni piaci erejükkel a vezetékes műsorelosztók. Véleménye szerint létezik azonban számos olyan műsorszolgáltató, amely nem rendelkezik alkupozícióval a műsorelosztókkal szemben, különösen úgy nem, hogy a műsorelosztók szövetségeiken keresztül tárgyalnak. Nem ért egyet azzal a megállapítással, miszerint a piacon érvényesülő „negatív árazás" önmagában kizárná, hogy egy piacon jelentős piaci erejű szolgáltató legyen jelen, és az erőfölényével visszaéljen, ugyanis ez figyelmen kívül hagyja a vevői erő fogalmát. Úgy véli, hogy a vevői oldalon van az erőfölény, és a vevő hátrányos feltételeket – köztük kedvezőtlen árat – tud az eladóra kényszeríteni.

A vevői erő elemzése kapcsán a reklámbevételek szerepére is kitért a GVH. A televíziós csatornák egyik csoportosítási szempontja, hogy mennyire vannak „ráutalva" a reklámbevételekre. A műsorszolgáltatóknak tehát nem mindegy, hogy hány potenciális nézőhöz jut el a műsoruk, hiszen minél többhöz, annál jobb pozícióba kerülnek a reklámpiacon, és annál nagyobb bevételük származhat a reklámozóktól. A vezetékes műsorelosztók vevői ereje és a platformok közötti verseny kapcsán a GVH szerint az állapítható meg, hogy a műsorszolgáltatók számára nem mindegy, hogy a műsoraikat milyen platformon keresztül juttatják el az előfizetőkhöz és a reklámozói piacot is figyelembe véve kell a vevői erővel foglalkozni, elsősorban a vezetékes műsorelosztóknál. A GVH álláspontja szerint a vezetékes műsorelosztók – s elsősorban a legnagyobb vállalkozások – vevői ereje jelentős lehet egy-egy műsorszolgáltató felé, hiszen egy-egy kisebb – főleg reklámbevételből élő – műsorszolgáltató számára jelentős bevételkiesést jelent, s ezzel a fennmaradása kerülhet veszélybe, ha valamely, vagy akár több műsorelosztó kiveszi műsorát programcsomagjaiból.

Mindezek a körülmények a GVH véleménye szerint megalapozzák azt az igényt, hogy a hatóság részletesen elemezze a vezetékes műsorelosztás nagykereskedelmi piacát. Emellett azt is érvként hozta fel a GVH az elemzés szükségessége mellett, hogy a külön piacként meghatározott vezetékes műsorelosztás nagykereskedelmi piacán a két legnagyobb szolgáltató együttes piaci részesedése majdnem 50% úgy, hogy a következő vállalkozás részesedése messze elmarad a 10%-tól.

A versenyjog eszközeinek hatásosságával kapcsolatban a GVH jelezte, hogy érkezett bejelentés műsorszolgáltató részéről műsorelosztó ellen, másrészt a GVH hivatalból is vizsgálja egyik versenyfelügyeleti eljárásában a műsorelosztó kisebb műsorszolgáltatókkal kapcsolatos magatartását Minderre tekintettel a GVH úgy pontosított, hogy az észrevételeinek elküldéséig a műsorelosztók gazdasági erőfölényes pozíciója, illetve visszaélése nem került bizonyításra.

A Tanács egészében vizsgálta, értékelte és mérlegelte a GVH észrevételeit és azt a következtetést vonta le, hogy a „Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából" elnevezésű nagykereskedelmi piac mélyebb megismerése, azaz a vezetékes műsorterjesztési piac részletesebb elemzése is szükséges. A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében, ugyanakkor attól elkülönülten az első határozattervezet egyeztetését követően beérkezett – különösen a GVH által előterjesztett - észrevételek hatására, továbbá szabályozói és hírközlés politikai döntéseinek megfelelő előkészítése érdekében megindította a KTV Projektet. A KTV Projekt céljának, menetének, eredményeinek ismertetését a Második Határozattervezet Indoklása tartalmazza. Az első határozattervezetre érkezett GVH észrevételek és a KTV Projekt eredményeképpen egyértelművé vált, hogy a piacelemzési eljárás második szakaszában a kábelpiac elemzése is szükségessé válik.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Észrevételek b) pontja

Az országos analóg földfelszíni műsorszórás nagykereskedelmi piacán kiróni tervezett kötelezettségek kapcsán a GVH jelezte, hogy álláspontja szerint a Tervezet legfőbb hiányossága e tekintetben, hogy valójában nem a nagykereskedelmi piac elemzését végzi el. Véleménye szerint az a tény, hogy az AH ezen szolgáltatását nem végfelhasználók (televíziónézők), hanem műsorszolgáltatók veszik igénybe, még nem alapozza meg ezen piac nagykereskedelmi voltát. Úgy véli, hogy nagykereskedelmi szinten ezen a piacon az AH nem műsorszolgáltatókkal mint fogyasztókkal, hanem olyan vállalkozásokkal áll(na) szemben, amelyek az AH infrastruktúrája iránt azért támasztanak keresletet, hogy a műsorszolgáltatók országos analóg földfelszíni műsorszórás szolgáltatás iránti igényét ki tudják elégíteni.

A Tanács nem tudta figyelembe venni a GVH ezen észrevételeit, tekintettel arra, hogy a „Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából" piac az Ajánlás mellékletének 18. pontja szerint egyértelműen nagykereskedelmi piacnak minősül. A 18. számú nagykereskedelmi piacon, összhangban az Ajánlás 6. pontjával, azon műsorterjesztési szolgáltatások, illetve kapcsolódó hálózatok, amelyek lehetőséget nyújtanak a műsorkészítők által létrehozott tartalom végfelhasználók felé való eljuttatására nagykereskedelmi piacnak minősülnek, mint például a műsorterjesztés piaca. Az európai szabályozók gyakorlatával összhangban a Tanács a műsorterjesztési piac nagykereskedelmi oldalának a műsorterjesztők és a műsorszolgáltatók közötti piacot, míg a kiskereskedelmi piacot a végfelhasználók és a műsorterjesztők közötti piacot tekinti, a piacelemzés elsősorban erre a viszonyrendszerre irányul.

A GVH véleménye szerint a Tervezetben nagyobb teret kellene szentelni a potenciálisan az AH eszközeinek bérletével piacra lépő vállalkozásokkal szemben fennálló erőfölényes helyzet folytán megakadályozandó lehetséges visszaélésekre, így a kiszabandó hozzáférési és összekapcsolási kötelezettség és az egyenlő elbánás tényleges tartalmára, hiszen mind ezen kötelezettségek, mind a számviteli szétválasztás természetüknél fogva elsősorban azt a célt szolgálhatják, hogy az AH infrastruktúra átengedésével kapcsolatos magatartását szabályozzák.

A Tanács a GVH észrevételeit részben tudta figyelembe venni, ugyanis nem ért egyet azzal, hogy a „hozzáférés", az „egyenlő elbánás" és a „számviteli szétválasztás" kötelezettsége „természetüknél fogva az AH infrastruktúra átengedésével kapcsolatos magatartását szabályozzák", ugyanis a Tanács által előírt kötelezettségek első sorban a JPE szolgáltató és az országos műsorszolgáltatók viszonyát kívánják átláthatóvá és diszkriminációmentessé tenni, illetve a meglévő hozzáférés visszavonását kívánja megakadályozni. Az infrastruktúra átengedésére a Tanács a második határozattervezetben nem kötelezte a JPE szolgáltatót, ezért annak erre vonatkozó magatartását sem kívánja szabályozni.

Ugyanakkor a Tanács a második határozattervezet rendelkező részében a „hozzáférés" és „egyenlő elbánás" kötelezettségek tartalmát egyértelműen állapította meg, összhangban az Eht. 106. § és 104. §-val. A Tanács nem rótta ki az AH vonatkozásában a „számviteli szétválasztás" kötelezettséget, ugyanis a Tanács úgy ítélte meg, hogy a költségalapúság kötelezettségének kirovásán túl - amely kötelezettséghez kapcsolódó számításokból a hatóság kellő információkhoz jut az AH egyes üzletágainak működéséről, szolgáltatásaival kapcsolatos költségekről és bevételekről - a számviteli szétválasztás kötelezettségének előírása nem volna arányos, a feltárt piaci problémák megoldását nem segítetné elő, azok orvoslására nem lenne hatással.

GVH arra hívta fel a figyelmet, hogy az egyik magyarországi kereskedelmi műsorszolgáltató 2004. novemberében benyújtott bejelentése nyomán a GVH 2005. februárjában versenyfelügyeleti eljárást indított az AH ellen, mert valószínűsíthető, hogy az AH tisztességtelenül állapítja meg országos televízió műsor földfelszíni műsorszórási illetve földfelszíni műsorszétosztási szolgáltatása árait. A versenyfelügyeleti eljárás eredményétől függően a GVH álláspontja szerint felmerülhet, hogy a jövőre nézve szükség lesz az AH árazási eszközökkel való visszaélését megakadályozó kötelezettség kiszabására, ezért javasolta annak a megállapításnak az elhagyását, hogy a Díjrendelet ezt kellőképpen megakadályozza.

A Tanács részben figyelembe vette a GVH észrevételeit. A piacelemzés eredményeképpen a „hozzáférés" és „egyenlő elbánás" kötelezettségek tartalmát egyértelműen állapította meg a második határozattervezet rendelkező részében, összhangban az Eht. 106. § és 104. §-val. A Tanács nem rótta ki az AH vonatkozásában a „számviteli szétválasztás" kötelezettséget, ugyanis a Tanács úgy ítélte meg, hogy a költségalapúság kötelezettségének kirovásán túl - amely kötelezettséghez kapcsolódó számításokból a hatóság kellő információkhoz jut az AH egyes üzletágainak működéséről, szolgáltatásaival kapcsolatos költségekről és bevételekről - a számviteli szétválasztás kötelezettségének előírása nem volna arányos, a feltárt piaci problémák megoldását nem segítetné elő, azok orvoslására nem lenne hatással. A költségalapúság kötelezettsége önmagában alkalmas meggátolni az esetleges túlzó árazást. A Tanács véleménye szerint a számviteli szétválasztásból származó adatoknak az AH költségalapú díjszámításának ellenőrzésére szolgáló addicionális haszna nem érné el azok előállításának szolgáltatói és szabályozói oldalon felmerült költségét.

Az Eht. 74. § (5) bekezdés b) pontjának, továbbá az Ártörvény Melléklete „B) Szolgáltatások" fejezetének „64.20.21.0, 64.20.22.0" és „64.20.16.0" kezdetű sorainak hatályon kívül helyezésére és a piacelemzési eljárás eredményeire tekintettel, összhangban a ,GVH észrevételeivel a Tanács megállapította, hogy az árazási eszközökkel

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

való visszaélés a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettsége kiszabása nélkül nem akadályozható meg. A piacelemzés második szakaszának eredményeképpen a Tanács – egyetértve a GVH felvetésével - szükségesnek tartja a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség kirovását. Ezzel összefüggésben a Tanács megjegyezni kívánja, hogy a Második Határozattervezet [III.6.2.] pontjában foglaltak a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettségek meghatározásának arányosságát és indokoltságát teljes körűen alátámasztják.

Pontosító észrevételek

A GVH észrevételeiben pontatlanságokra és hiányosság hívta fel a figyelmet.

Az I.3.3.1.4. fejezet végén szereplő, az öt legnagyobb műsorelosztó előfizetőit tartalmazó 1. táblázat kapcsán a GVH kifejtette, hogy mivel itt műsorelosztókról van szó, helytelenül szerepel benne az Antenna Hungária műsorszóró vállalat. Amennyiben az AH kikerül a táblázatból, ötödikként valószínűleg az EMKTV kerülhetne a helyére.

Bár az Rttv. szerint az AH korábbi AntennaMikro szolgáltatása a kábeles műsorterjesztéshez hasonlóan szintén a műsorelosztás kategóriába tartozik, így a Rttv. fogalmai szerint helyes volt az AH fent említett táblázatban való megjelenítése, a második határozattervezetben a vonatkozó táblázatban már – összhangban a GVH észrevételével – kizárólag a kábeles műsorterjesztők adatai szerepelnek.

A GVH kifejtette, hogy az 52. oldalon, az 51.-es lábjegyzet esetében nincs feltüntetve melyik éves jelentésre utal a szöveg.

A Tanács ezen észrevételt figyelembe vette és beépítette második határozattervezetébe.

A GVH jelezte, hogy a 1.3.3.1.4. fejezet, 52. o. utolsó bekezdésében, illetve az 55. o. 3. táblázatában szereplő, a háztartások CATV-vételre vonatkozó adatai egymásnak ellentmondanak; míg az 52. oldalon a háztartások 49,5%-a van valamely vezetékes műsorelosztó előfizetőjeként feltüntetve, addig az 55. oldalon a CATV-vétel összesen adata 60%.

A Tanács ezen észrevételt figyelembe vette és beépítette második határozattervezetébe.

A GVH rögzítette, hogy a 61. o., 1.4.2., keresleti helyettesítés 5. bekezdésnél álláspontja szerint egy helyi rádiónak műszaki szempontból lehet mindegy, hogy egy helyi vagy egy olyan országos műsorszóró továbbítja az adását, amelynek van helyben antennája. Lehetséges azonban, hogy pénzügyi szempontok alapján ez már korántsem mindegy, de ez nem derül ki az elemzésből. A GVH úgy véli, hogy visszafelé természetesen nem igaz ez: az országos műsorszolgáltató valószínűleg országos műsorszórót fog választani.

A Tanács ezen észrevételt figyelembe vette és ennek megfelelően készítette el a második határozattervezetet.

A GVH észrevételei szerint az 1.4.3., 1.4.4., 1.4.5. esetében, ha ez a fejezet a nagykereskedelmi piacon lehetséges helyettesítésről szól, mint ahogy címe utal rá, akkor nagyobb hangsúlyt kellett volna fektetni a nagykereskedelmi piacok viszonyainak bemutatására, mert néha zavaró helyen szerepelnek a kiskereskedelmi piacokra vonatkozó megállapítások(ld. platformok közötti verseny)

A Tanács ezen észrevételt figyelembe vette és beépítette második határozattervezetébe.

A GVH a I.5.2. (67.o.), első sorban található „… teljes földrajzi lefedettség …" megállapítást értelmetlennek tartja, az I.5.2., I.5.3., I.5.4.pontokban a „… nagykereskedelmi földrajzi piac országos …" helyett javasolja a „… nagykereskedelmi piac földrajzi kiterjedése országos" megfogalmazást, az I.7.4., 73.o., 5. sorban a„… gazdasági erőfölényükkel …" fordulatnál véleménye szerint fontos megjelölni, hogy a kiskereskedelmi piacon meglévő gazdasági erőfölényről van szó, illetve nem ért egyet a mondat állításával. Jelzi, hogy a szövegben helyenként előfordul a rádió és televízió szavak felcserélése.

A Tanács ezen észrevételeket figyelembe vette és beépítette Második Határozattervezetébe.

Az észrevételek összegző része

A fentiekből következően a GVH álláspontja szerint a jelenlegi formájában a rendelkező rész sem tartható fenn. A GVH az azonosított piacok listáját hiányosnak tartja, és bár azzal egyet tud érteni, hogy a földfelszíni műsorszórás jellemzői folytán csak az AH JPE szolgáltatóként való kijelölése lehet egyáltalán indokolt, a rá kiszabott kötelezettségek tartalmának – a számviteli szétválasztás kivételével – finomítását javasolja. E tekintetben a GVH legfontosabb észrevétele, hogy az AH kijelölése esetén a Tanácsnak mindenképpen fel kell mérnie azt is, hogy a piacra való belépésnek van-e reális esélye, és ebben a körben körültekintően mérlegelnie kell a digitális átállásnak az analóg piacra való belépést fontolgató vállalkozások döntéseire való, esetlegesen már most jelentkező hatását.

A Tanács ezen észrevételeket figyelembe vette és beépítette második határozattervezetébe. A rendelkező rész és a kötelezettségek rendszere a piacelemzés eredményeképpen teljes mértékben átdolgozásra került, a piacra lépés esélyeinek és a digitális átállás hatásainak elemzését a második határozattervezet [1.3.1.1.] pontja tartalmazzák.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

2. Az Antenna Hungária Rt. észrevételei

Észrevételek bevezető része

Az Antenna Hungária Rt. az első határozattervezet vonatkozásában 2005. március 11.-én kelt észrevételei bevezető részében jelezte, hogy fenntartja arra vonatkozó jogát, hogy a határozattervezetben (a továbbiakban: Első Határozattervezet) foglalt piacmeghatározással és piacelemzéssel kapcsolatos részletes észrevételeit, különös tekintettel a GVH által az AH ellen indított versenyfelügyeleti eljárásra, belátása szerinti későbbi időpontban tegye meg. Az AH továbbá rögzítette, hogy észrevételei nem értelmezhetőek az első határozattervezetben foglaltak részben vagy egészben történő elfogadásaként vagy az érdemi határozattal kapcsolatos bármely jogorvoslati jogról történő lemondásként.

Az Eht. 36. § (2) bekezdése – figyelemmel a Keretirányelv 6. cikkében foglaltakra is – kiemelkedő jelentőségű többletjogosultsággal bővíti a tárgyi eljárásban résztvevő ügyfeleket a Ket. alapján egyébként is megillető jogosultságok széles körét, hiszen betekintést enged a Ket. alapján egyébként nem nyilvános, ügyfelek által nem megismerhető határozattervezetbe, mellyel kapcsolatban az, akinek jogát, vagy jogos érdekét a határozat érintheti a Tanács részére észrevételeket, javaslatokat tehet. A Tanácshoz beérkezett észrevételekben foglaltakat a Tanácsnak a végleges határozat meghozatala során lehetőség szerint figyelembe kell vennie, de az adott esetben figyelmen kívül hagyott észrevételek figyelmen kívül hagyásának okát a határozat indokolásában indokolnia kell. Az Eht. 36. § (2) bekezdése nagy jelentőségű eszközt biztosít az érdekeltek számára az érdemi döntés tartalmának befolyásolása körében. Az Eht. 36. § (2) bekezdése azonban rögzíti, hogy a határozat tervezetének közzétételétől számított 20 napon belül lehet írásban megküldeni az észrevételeket a hatóság részére. Ezen határidőt követően érkezett észrevételek nem vehetőek figyelembe.

Az Eht. 36. §-a szerinti eljárásban tett észrevételek természetesen nem érintik az AH Eht. 46. § (1) bekezdésében és 47. § (1) bekezdésében foglalt jogorvoslati jogát. A Tanács rögzíti, hogy a GVH versenyfelügyeleti eljárásai függetlenek a piacelemzési eljárástól, így a jelen észrevételek megtétele egy esetleges versenyfelügyeleti eljárásban az AH nyilatkozattételi jogát természetesen nem meríti ki.

Észrevételek 1.1-1.3 pontja, valamint 3. pontja

Az AH több opciós kérelemben kérte, hogy a Tanács módosítsa az Első Határozattervezetet.

Elsődlegesen kérte, hogy a Tanács kizárólag az „egyenlő elbánás" kötelezettségét rója ki az AH-ra, olyan módon, hogy az egyenlő elbánás kötelezettségének kedvezményezettjei az országos földfelszíni analóg műsorszórási szolgáltatást igénybe vevő országos földfelszíni műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozások legyenek. Ezzel összefüggésben az AH kérte, hogy a Tanács ne rója ki az „átláthatóság", a „számviteli szétválasztás" kötelezettségét, és a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos" kötelezettséget.

Az AH másodlagosan, amennyiben a Tanács elsődleges kérelmének nem adna helyt, kérte, hogy ne rója ki az „átláthatóság" kötelezettségén belül az egyenlő elbánás kötelezettségével érintett szolgáltatókkal kötött szerződések benyújtásának kötelezettségét, valamint pontosítsa az AH által közzéteendő adatok körét. Az AH kérte, hogy a Tanács módosítsa az „egyenlő elbánás" kötelezettségét oly módon, hogy annak kedvezményezettjei az országos földfelszíni analóg műsorszórási szolgáltatást igénybe vevő országos földfelszíni műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozások legyenek, továbbá kérte, hogy pontosítsa a „számviteli szétválasztás kötelezettségét" egyebek mellett úgy, hogy ne rendelje elkülöníteni az érintett piacokként meghatározott piacokon belül a közszolgálati és kereskedelmi műsorszórás adatait. Az AH kérte, hogy a Tanács pontosítsa a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos" kötelezettséget úgy, hogy annak értelmében az AH az országos földfelszíni analóg műsorszórási szolgáltatást legyen köteles biztosítani az országos földfelszíni műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozások számára.

Az AH harmadlagosan, kérte, hogy amennyiben a Tanács az AH másodlagos részkérelmének nem adna helyt, úgy határozatában biztosítsa az AH által benyújtásra kerülő szerződések bizalmas kezelését, vagyis azokat sem részben sem egészben, ne tegye hozzáférhetővé harmadik személyek számára, valamint azokat semmilyen körülmények között ne hozza nyilvánosságra.

Az AH az általa javasolt szövegezést is csatolta észrevételeihez, külön mellékletekben.

Az AH az észrevételek 3. pontjában fejtette ki az egyes kötelezettségek kirovásával kapcsolatos véleményét. Álláspontja szerint az átláthatóság kötelezettségének kirovása indokolatlan és aránytalan kötelezettséget jelent az AH-ra nézve a hatósági árszabályozás mellett. Emellett a kötelezettség első határozattervezetben meghatározott tartalmát pontatlannak tartja, ezért a szövegben mindenképpen részletesebben rendelkezni kell a publikálandó adatok köréről. Erre vonatkozó szövegszerű javaslatot az észrevételek 1.2.1 sz. mellékletében tett. Nem ért egyet a szerződések benyújtására irányuló kötelezettséggel, mivel véleménye szerint a Tanács az átláthatóság kötelezettsége keretében meghatározott adatok közzétételének kötelezettségét tervezi előírni az AH számára, ami önmagában megfelelően biztosítja a kötelezettség által szolgált cél megvalósítását. A szerződések benyújtása álláspontja szerint indokolatlan különös tekintettel

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

arra, hogy a Tanács egyetlen nagykereskedelmi piacra vonatkozó határozatában sem írta elő a vonatkozó hálózati szerződések benyújtásának kötelezettségét.

Az egyenlő elbánás kötelezettségének kirovását önmagában az AH nem kifogásolja, ám úgy értékeli, hogy annak tartalma pontosításra szorul, mivel az kizárólag az Eht. 104. § (2) bekezdésével megegyező formában fogadható el, azzal, hogy az egyenlő elbánás kötelezettségének kedvezményezettjei az országos földfelszíni műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozások kell, hogy legyenek.

A számviteli szétválasztás kötelezettség, mint segédkötelezettség kirovása az AH álláspontja szerint nem indokolt. Ezen kötelezettség kirovásának csak akkor volna értelme, ha ezzel a szolgáltató számára kirótt költségalapú árazás kötelezettsége teljesítésének monitorozása válik lehetségessé. Mivel az AH-ra ilyen kötelezettséget a Tanács nem rótt ki, ezért úgy véli, hogy indokolatlan és aránytalan a számviteli szétválasztás kötelezettséget az AH-ra előírni. A kérdéses kötelezettség előírása indokolatlan arra tekintettel is, hogy a műsorszórási szolgáltatásra hatósági árszabályozás vonatkozik, az egyenlő elbánás kötelezettségének való megfelelés pedig versenyfelügyeleti eljárás keretében megfelelően ellenőrizhető. Emellett amennyiben a Tanács ezen kötelezettség kirovása mellett dönt, úgy az AH álláspontja szerint a kötelezettség tartalma pontosításra szorul.

Az AH álláspontja az, hogy a „hozzáféréssel és összekapcsolással" kapcsolatos kötelezettség kiszabása indokolatlan, mivel az AH-nak jelenleg is üzleti érdeke, hogy műsorszórási szolgáltatást nyújtson az azt igénylő műsorszolgáltatók számára. Észrevételeiben jelezte, hogy amennyiben a kötelezettség kiszabásra kerül, úgy az AH álláspontja szerint a kötelezettség meghatározása pontatlan, azt olyan módon szükséges helyesbíteni, hogy az országos földfelszíni műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozások számára legyen köteles országos földfelszíni analóg műsorszórási szolgáltatást nyújtani.

Az AH az észrevételek 3. pontjában fejtette ki egy egyes kötelezettek kirovásával kapcsolatos véleményét, ezért a Tanács 1.1-1.3 pontokra adott válaszait összevonta a 3.pontban megfogalmazott észrevételekkel, egységesen kezelve az AH kötelezettségekre vonatkozó észrevételeit.

A Tanács az Eht. 52-53. §-ai szerinti piacmeghatározásra, piacelemzésre és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására irányuló eljárást lefolytatta, annak során a tényállást messzemenőkig tisztázta, és az elemzés keretein belül tett megállapításai alapján arányos és indokolt kötelezettségeket szabott meg a versenytorzító akadályok megszüntetése érdekében. Ennek keretében a Tanács értékelte a kötelezettségeket és az AH vonatkozásában a második határozattervezet az AH tekintetében már nem tartalmazza a „számviteli szétválasztás" kötelezettséget, azonban az „átláthatóság", „egyenlő elbánás" és a "hozzáférés" mellett a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettsége is kirovásra került.

Az AH több opciós kérelmét tartalmazó észrevételeit a Tanács részben vette figyelembe az alábbiak szerint:

A Tanács az „átláthatóság" kötelezettségének előírásakor figyelembe vette az AH azon észrevételét, miszerint az „átláthatóság" biztosítása érdekében az AH által közzéteendő adatok körét részletesen rögzíteni szükséges. Ennek megfelelően a Tervezet rendelkező részében a publikálandó adatok körét a Tanács pontosan rögzítette, alapul véve és pontosítva az AH szövegjavaslatát. A Tanács nem tudta elfogadni az AH azon észrevételét, miszerint az országos földfelszíni analóg rádió és televízió műsorszórási szolgáltatásra vonatkozó, országos földfelszíni műsorszórási jogosultsággal rendelkező vállalkozásokkal megkötött szerződések másolatának Tanácshoz történő benyújtását a publikálandó adatok ismerete kiváltja, ugyanis a konkrét szerződési feltételek ismerete nem helyettesíthető az általános szerződési feltételek ismeretével, illetve a konkrét szerződések benyújtásának kötelezettsége annak garanciája, hogy a közzétett szerződési feltételek betartásra kerülnek. Az országos műsorszolgáltatókkal kötött analóg földfelszíni műsorszórásra vonatkozó szerződések Tanácshoz történő benyújtása révén a Tanács tájékozódhat az esetleges versenyellenes magatartásformák bekövetkezéséről, vizsgálhatóvá és átláthatóvá válik, hogy az AH a műsorszolgáltatók vonatkozásában lényegében azonos szolgáltatások nyújtása tekintetében lényegét tekintve azonos körülmények között, lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmaz-e vagy sem. Ezen túlmenően a Tanács megjegyezni kívánja, hogy a második határozattervezet III.6. pontjában foglaltak az „átláthatóság" kötelezettség kirovásának arányosságát és indokoltságát teljes körűen alátámasztják.

A Tanács figyelembe vette az AH észrevételeit az „egyenlő elbánás" kötelezettségével kapcsolatban és a kötelezettséget az országos földfelszíni analóg műsorszórási szolgáltatást igénybe vevő műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozások vonatkozásában írta elő az AH által nyújtott „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási" és „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási" nagykereskedelmi szolgáltatás tekintetében, ugyanis az AH által nyújtott műsorszórási szolgáltatást a műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozások veszik igénybe. A Tanács egyebekben rögzíteni kívánja, hogy az „egyenlő elbánás" kötelezettségét az Eht. 104. §-ban foglaltakkal összhangban állapította meg.

A Tanács a piacelemzés eredményeképpen, összhangban az AH észrevételeivel, második határozattervezetében nem rótta ki az AH vonatkozásában a „számviteli szétválasztás" kötelezettséget, ugyanis úgy ítélte meg, hogy a költségalapúság kötelezettségének kirovásán túl - amely kötelezettséghez kapcsolódó számításokból a hatóság kellő információkhoz

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

jut az AH egyes üzletágainak működéséről, szolgáltatásaival kapcsolatos költségekről és bevételekről - a számviteli szétválasztás kötelezettségének előírása nem volna arányos, a feltárt piaci problémák megoldását nem segítetné elő, azok orvoslására nem lenne hatással.

A „hozzáférés" kötelezettség kiszabása kapcsán a Tanács megvizsgálta a hálózati elemekhez való hozzáférés kötelezettsége kirovásának lehetőségét, illetve az AH és a műsorszolgáltatók között megkötött hosszú távú műsorszórási szerződésekben rögzített „komplett" műsorszórási szolgáltatáshoz való hozzáférést. A Tanács úgy ítélte meg, hogy az AH üzleti folyamataiba való igen jelentős beavatkozást jelentő, hálózati elemekhez való hozzáférés kötelezettségének kirovása aránytalan szabályozási terhet róna a szolgáltatóra, így azt nem rótta ki. A hosszú távú műsorszórási szerződésekben rögzített „komplett" műsorszórási szolgáltatáshoz való hozzáférés vonatkozásában a Tanács azonban megállapította, hogy a műsorszolgáltatókat az Rttv. alapján műsorszolgáltatási kötelezettség terheli, azonban a Koncesszióty. módosítása következtében az AH-t már nem terheli műsorszórási és ezáltal szerződéskötési kötelezettség, így a Tanács a második határozattervezet III.6. pontjában meghatározottak alapján a „hozzáférés" kötelezettsége körében kirótta az AH vonatkozásában a műsorszórási szolgáltatáshoz és eszközökhöz korábban biztosított hozzáférés indokolatlan visszavonásának tilalmát. A Tanács tehát nem tudta figyelembe venni az AH azon észrevételét, miszerint a hozzáférés kötelezettségének kirovása nem szükséges, a kötelezettséget azonban az AH észrevételeivel összhangban az országos műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező műsorszolgáltatók meglévő, az országos műsorszóró szolgáltatásokhoz és eszközökhöz való hozzáférése vonatkozásában állapította meg.

Az AH által benyújtásra kerülő szerződések bizalmas kezelésével kapcsolatban a Tanács rögzíteni kívánja, hogy a határozatban a szerződések Tanács általi bizalmas kezelésének kötelezettségét külön nem szükséges rögzíteni, tekintettel arra, hogy a törvény által védett titok - így az üzleti titok - védelmét a Ket., a Ptk. és az Eht. teljes körűen garantálja, ennek határozatban való megismétlése nem szükséges. Mindazonáltal a Tanács hangsúlyozni kívánja, hogy eljárásai során a törvény által védett titkok jogszabályban előírt módon való bizalmas kezelését garantálja.

Észrevételek 1.4 pontja

Az AH kérte, hogy a Tanács az Eht. 36. § (3) bekezdése alapján biztosítsa a szóbeli meghallgatás lehetőségét az AH számára, tekintettel arra, hogy a benyújtott észrevételek tükrében szükségesnek tartja a szóbeli egyeztetést.

Az AH, bár észrevételeiben jelezte azon szándékát, hogy szóbeli konzultációt kíván kezdeményezni, a későbbiekben az AH nem érvényesítette ezen szándékát, szóbeli meghallgatás tekintetében nem tett konkrét javaslatot.

Észrevételek 2.1 pontja

Az AH álláspontja szerint az elsőhatározattervezetben szereplő a hatósági árszabályozáson túlmenő további „*ex ante*" szabályozás szükségtelen és indokolatlan. Ha az AH természetes monopólium volna az országos földfelszíni analóg műsorszórás területén, akkor abból az is következik, hogy e piacon a verseny nem lehetséges, tehát a versenytársak kiszorításával vagy piacralépésük megakadályozásával kapcsolatosan vélelmezett versenyproblémák nem relevánsak, így azok tárgyalása is szükségtelen. Egy ilyen piaci helyzetben a potenciális piaci torzulások közül csak a negatív jóléti hatás, azaz az országos földfelszíni analóg műsorszórási szolgáltatás tekintetében a monopol árazás veszélye lehetne olyan tényező, ami piaci torzulásként elméletileg azonosítható. Az összes további potenciális versenyhátrány (pl. a versenytárs működési költségeinek megemelése, a versenytársak értékesítésének csökkentése, vagy azok kizárása) a Tanács piacelemzése tükrében a kérdéses piacon még elméletileg sem azonosítható, hiszen a Határozattervezet érvelése szerint komplex műszaki és gazdasági indokok miatt még a potenciális piacra lépés, azaz a potenciális verseny is kizárható.

Az AH az egyetlen elméletileg azonosítható versenyproblémának a monopol árazást tekinti. Az AH azonban ennek kontrollját a Díjrendeletben látja, ugyanis ez képes kontrollálni az árakat. Az AH álláspontja szerint a meglévő „ex ante" árszabályozás a versenyjogi „ex post" szabályozással együtt kellően ellensúlyozza az AH esetleges monopolhelyzetéből eredő potenciális versenyproblémát ezért indokolatlannak tartja a hatósági árszabályozáson túlmenő további „ex ante" kötelezettségek kirovását. Az AH az „egyenlő elbánás" kötelezettségének előírását tekinti a piaci körülményekkel és a szabályozási célokkal összeegyeztethetőnek.

Az érintett piacon a legfőbb potenciális versenyproblémának a túlzó (AH szóhasználatával élve monopol) árazás tekinthető. Emellett az országos földfelszíni rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacának vizsgálata alapján elmondható, hogy tartósan magas piacra lépési korlátot jelent a szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra megkettőzésének gyakorlati lehetetlensége mind műszaki, mind gazdasági szempontból. Az országos földfelszíni televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacán szintén tartósan magas piacra lépési korlátok állnak fenn. Itt is megjelenik a szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra megkettőzésének gyakorlati lehetetlensége mind műszaki, mind gazdasági szempontból. Műszaki szempontból azért lehetetlen a duplikálás, mert léteznek olyan

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

műszaki korlátok, amelyek meggátolják, hogy a helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszóró vállalkozások együttesen alkossanak országos földfelszíni televízió műsorszórásra alkalmas hálózatot. A gazdasági lehetetlenség azért áll fenn, mert jelenleg a Tanácsnak nincs tudomása potenciális versenyt támasztó szolgáltatóról, vállalkozásról, mely a vizsgált időtávon belül vállalni tudná egy országos földfelszíni műsorszóró hálózat beruházási költségeit. Emellett a piacon adminisztratív jellegű piacralépési akadály is fennáll, mivel az ORTT és a műsorszolgáltatók között létrejött szerződésekben az adott műsorszolgáltató által használt frekvenciák és adóhálózat az AH jelenlegi telephelyeire és műsorszóró hálózata alapján kerültek rögzítésre. Egy másik műsorszóró vállalkozás kizárólag akkor tudna piacra lépni, ha ugyanolyan hálózatot hozna létre, mint az AH jelenleg létező hálózata. Ez pedig csak az AH teljes műsorszóró hálózatának megvásárlásával lenne lehetséges. Vagyis a műsorszolgáltatási szerződések, amelyet az ORTT 2005 nyarán változatlan feltételekkel hosszabbított meg, 2012-ig lényegében kizárják az AH hálózatától eltérő műsorszóró hálózat alkalmazását.

A vizsgált piacok tehát nem mozdul(hat)nak el a hatékony verseny irányában a vizsgált időtávon belül. Miután az AH a vizsgált piacon az egyetlen szolgáltató, így potenciálisan felmerülhetnek a működésével kapcsolatban versenyproblémák, az ex-post szabályozás, amely már csak a szolgáltató erőfölényével való visszaélése után alkalmazható, nem eléggé hatékony módja a verseny és a fogyasztók védelmének. Potenciális versenytársak hiányában a versenytárs működési költségeinek megemelése, a versenytársak értékesítésének csökkentése, vagy azok kizárása valóban nem azonosítható, ezzel ellentétes állítást azonban a határozattervezet nem tartalmaz.

A Tanács piacelemzésének eredménye szerint az érintett szolgáltató jelentős piaci erővel rendelkezik az adott szolgáltatási piacon. Összhangban az Eht. 52. § (1) bekezdésével amennyiben az adott piacon a verseny nem kellően hatékony, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató tekintetében a Tanács az Eht. XI-XIV. fejezetben meghatározott legalább egy kötelezettséget ír elő. A Tanácsnak a piaci problémákkal arányos kötelezettségeket kell a szolgáltatóra kirónia. A Tanács továbbra is úgy ítéli meg, hogy kizárólag az egyenlő elbánás kötelezettsége nem orvosolná a potenciális versenyproblémákat, illetve az egyenlő elbánás kötelezettség betartásának ellenőrizhetőségéhez feltétlenül szükség van az átláthatóság kötelezettségének kirovására is.

A Díjrendelet alkalmazásának hatékonysága tekintetében megállapítható, hogy a '90-es évek közepén az árszabályozás alapját információink szerint az AH valós költségei képezték, azóta azonban ezek a díjak a fogyasztói árindex és egy hatékonysági tényező figyelembevételével mechanikusan kerültek módosításra. Ezáltal az ársapka által megállapított árak már nem szükségszerűen tükrözték az AH tényleges költségeit.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy 2005. július 27.-én az EU Bizottság levelet intézett az Informatikai és Hírközlési Minisztériumhoz, többek között a Díjrendelet ügyében. A Határozat I.2.1 pontjában rögzítettekkel összhangban, a kormányzati szervezetalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény 93. § (1)-(2) bekezdése, 2007. január 1.-i hatállyal, hatályon kívül helyezte az Eht. 74. § (5) bekezdés b) pontját, továbbá az Ártörvény Melléklete „B) Szolgáltatások" fejezetének „64.20.21.0, 64.20.22.0" és „64.20.16.0" kezdetű sorait, így a műsorszóró szolgáltatás díj vonatkozásában az Ártörvény már nem írja azt elő, hogy a mellékletben feltüntetett miniszter állapítja meg a legmagasabb árat vagy a legalacsonyabb árat [Ártörvény 7. § (1)]. Ezáltal az AH által említett elméleti árkontroll is megszűnt, így a hatósági árszabályozás még szükségesebbé vált a Díjrendelet által korábban biztosított kontroll fenntartása, illetve a költségalapú műsorszórási díjak kialakítása és a műsorszórási piacon a hatékony verseny feltételeinek megteremtése érdekében. Ezzel összhangban a Tanács a második határozattervezetben az AH tekintetében előírta „költségalapúság" kötelezettségét.

A fentiek értelmében az „egyenlő elbánás" kötelezettségének kiszabása nem elegendő, szükséges, indokolt és arányos a fentiekben már leírtak szerinti kötelezettségek kirovása. Ezen túlmenően a Tanács megjegyezni kívánja, hogy a második határozattervezet III.6. pontjában foglaltak a kötelezettségek meghatározásának arányosságát és indokoltságát teljes körűen alátámasztják.

Észrevételek 2.2.1.1 pontja

Az AH véleménye szerint a tervezett szabályozás kiskereskedelmi piacra gyakorolt hatásának vizsgálata hiányzik. Az AH kifejtette, hogy a nagykereskedelmi szabályozás nem lehet öncélú, azt a kiskereskedelmi piacon elérni kívánt hatás fényében kell kialakítani. Álláspontja szerint a Tanács nem vizsgálta meg, hogy a tervezett szabályozás és az abban kirótt kötelezettségek milyen módon képesek hatást kifejteni a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon, s így nem győződött meg arról, hogy az intézkedés szolgálná a kiskereskedelmi fogyasztók költségeinek csökkenését, jólétük növelését, holott ennek vizsgálata szükséges a megalapozott határozathozatalhoz.

A 18. számú nagykereskedelmi piac - illetve azon belül az országos földfelszíni műsorszórás piac – kapcsolata a kiskereskedelmi piaccal (vagyis a nézők piacával) rendkívül speciális. Ez az egyetlen olyan kiskereskedelmi piac, ahol a fogyasztó nem a hírközlési szolgáltatónak fizet közvetlenül a kapott szolgáltatásért, hanem a műsorszolgáltatók által összeállított tartalom „fogyasztásával", közvetve, a reklámpiacon keresztül „finanszírozza" a műsorszolgáltatókat, amelyek pedig a nagykereskedelmi piacon fizetnek a műsorszórónak a hírközlési szolgáltatás elvégzéséért. Ennek meg-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

felelően ezen érintett piacon kirótt kötelezettségek nem a fogyasztók költségeinek leszorítására, hanem elsősorban a nagykereskedelmi piac másik szereplőjével, az országos műsorszolgáltatókkal való kapcsolat átláthatóvá tételére, illetve a szolgáltató erőfölénnyel való visszaéléséből fakadó problémák megakadályozására és/vagy megelőzésére irányulnak, hiszen a műsorvétel költsége a fogyasztók számára gyakorlatilag ingyenes. Tehát az országos földfelszíni műsorszórási piac szabályozásakor az elsődleges cél nem a kiskereskedelmi piacon való hatás elérése, hanem a nagykereskedelmi piacon meglévő versenyproblémák orvosolása. Mindazonáltal a nagykereskedelmi szabályozás közvetett módon visszahat a fogyasztói jólét növekedésére is, hiszen ezáltal a fogyasztó számára biztosítva lesz annak a lehetősége, hogy az információhoz való jutás minél több forrásból valósuljon meg. A fentiek alapján tehát a Tanács nem tudta figyelembe venni az AH észrevételeit.

Észrevételek 2.2.1.2 pontja

Az AH álláspontja szerint a kiegyenlítő vásárlóerő nem került, illetve korlátozottan került figyelembe vételre, holott a kiegyenlítő vásárlóerő érdemi és egyáltalán nem elhanyagolható tényező. Véleménye szerint az AH-ra igen komoly kiegyenlítő vásárlóerő nehezedik ezeken a piacokon is: az országos földfelszíni szórású rádiós és televíziós műsorszolgáltatók ugyanis vagy állami, vagy nemzetközi médiakonszernekhez tartozó vállalkozások. Mindkét típus alapvetően képes az AH-val szembeni közvetett és közvetlen nyomásgyakorlásra. Ugyanezt a vevői erőpozíciót erősíti a magas vevő-koncentráció: a frekvenciák véges száma miatt a szolgáltatást igénylők száma korlátozott, és mindegyik vevő (műsorszolgáltató) „nagyfelhasználónak" tekinthető, azaz az AH-tól magas értékű és nagy volumenű műsorszórási szolgáltatást rendel meg.

Noha a Tanács részben egyetért az AH azon véleményével, miszerint a piacon a vevői koncentráció magas, illetve a vevők méretük, tulajdonosi hátterük folytán erős alkupozícióval rendelkeznek, a Tanács a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje szempontját az alábbi okok alapján mind az első, mind pedig a második határozattervezetben csak korlátozottan vette figyelembe.

A kiegyenlítő vásárlóerő vizsgálatakor nagykereskedelmi piacok esetében az egymással szemben álló szolgáltatók érdekérvényesítési képességeit szükséges megvizsgálni. Ennek a megítélésnek csupán egyik lehetséges eleme a vevői koncentráció, célszerű megvizsgálni a váltás költségét, illetve a kereslet árrugalmasságát is.

A kiegyenlítő vásárlóerő létezésének egyik alapvető feltétele a váltás lehetősége. A második határozattervezet II.2.1. pontjában foglaltak szerint az országos földfelszíni műsorszórást igénybe vevő szolgáltatók számára a váltás nem lehetséges, tekintettel arra, hogy:

- *az érintett országos műsorszolgáltatókat az Rttv. alapján országos földfelszíni műsorszolgáltatási kötelezettség terheli, meghatározott lefedettség biztosításával, meghatározott időtartamra (2012.-ig), ugyanakkor*
- *az AH az egyetlen olyan vállalkozás, amely képes az országos földfelszíni műsorszórási szolgáltatás nyújtására. Annak ellenére, hogy az AH jogi monopóliuma 2004. május 1. óta megszűnt, a magas belépési korlátok miatt azóta sincs más, országos földfelszíni műsorterjesztéssel foglalkozó szolgáltató, így az esetleges kiegyenlítő vásárlóerő a mai napig nem érvényesülhet.*

Mikroökonómiai elméletek szerint egy jószág keresletének árrugalmassága egyenes arányban van a termék helyettesítőinek számával. Tekintettel arra, hogy az AH országos földfelszíni műsorszóró szolgáltatásának nincs helyettesítője, ezért a szolgáltatás iránti kereslet árrugalmatlan. Elméletileg lehetséges volna, hogy egy az AH szolgáltatását igénybe vevő műsorszolgáltató nem helyettesítő termék vásárlásával, hanem a szolgáltatás iránti kereslet visszafogásával reagáljon az AH által nyújtott szolgáltatás árának emelkedésére. A vizsgált piacon ugyanakkor ez nem lehetséges, ugyanis ez a lefedettség csökkenésével járna, ám a kereskedelmi műsorszolgáltatóknak a műsorszolgáltatási szerződésbe foglalat kötelezettségük alapján és az alapján, hogy reklámbevételeik arányosak az elért háztartások számával, mind pedig a közszolgálati műsorszolgáltatóknak közszolgálati kötelezettségük alapján nincs módjuk a kereslet visszafogására.

A fentiek mellett a kiegyenlítő vásárlóerő korlátos figyelembevételét indokolja az, hogy noha valóban magas a vevői oldal koncentráltsága, az eladói oldal koncentráltsága – tekintettel arra, hogy az AH az egyedüli szereplő – még magasabb.

Észrevételek 2.2.2 pontja

Az AH véleménye szerint a helyettesítési hatások vizsgálatai hiányosak, illetve a fogyasztói reakciók nem kerültek kellő mélységben megvizsgálásra. A keresleti helyettesítés vizsgálata nem foglalkozik az ún. határfogyasztókkal, akik pedig a vizsgált piacok kapcsolata szempontjából kulcsszerepet tölthetnek be. Az AH álláspontja szerint a földfelszíni műsorszórás és a vezetékes műsorelosztás, illetve a műholdas műsorszórás szolgáltatások piacainak elkülönítése a határozattervezetben azzal a három érvvel került indokolásra, hogy e szolgáltatások kiskereskedelmi költségei eltérnek

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

egymástól, más a csatornakínálat, illetve, hogy csekély a különböző platformok párhuzamos igénybe vétele. A versenyszabályozási szakirodalom szerint az eltérő ár ugyan valóban jelezheti azt, hogy két termék külön piacon van, de ez nem feltétlenül igaz, abban az esetben, ha az árkülönbség megfeleltethető a két termék minősége, egyéb tulajdonsága közötti különbségnek. A Tanács az AH véleménye szerint elmulasztja megvizsgálni, hogy a fogyasztók által választható platformokon elérhető csomagok közötti ár/érték arány a valóságban ösztönöz-e a kereslet oldali helyettesítésre.

A Tanács mind az első, mind pedig a második határozattervezetben, a piacmeghatározás során, messzemenőkig figyelembe vette a keresleti helyettesítés szempontját.

A Tanács - a piacelemzés elvi módszertanának megfelelően - a keresleti helyettesítés vizsgálatánál elsősorban a következő tényezőket vizsgálta:

- *platformok lefedettsége, piaci verseny mértéke;*
- *kiskereskedelmi árak (havi díj, illetve a vételhez szükséges eszközök költsége);*
- *igénybe vehető szolgáltatás jellemzői, minősége, elérhető csatornák száma;*
- *nagykereskedelmi szempontból az egyes platformok igénybevételének költsége;*
- *egyéb, nem ár jellegű nagykereskedelmi feltételek.*

A keresleti helyettesítés vizsgálatánál valóban fontos tényező, hogy a végfelhasználók egy jelentős része számára van-e lehetőség a platformok közötti váltásra. Ezt a szempontot a KTV Projekt is vizsgálta: a vizsgálat eredményei elérhetők a Hatóság internetes oldalán[69].

A Tanács mindezen tényezők figyelembe vétele után a második határozattervezet I.4. pontjában foglaltaknak megfelelően arra a következtetésre jutott, hogy az analóg földfelszíni műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatásnak jelenleg nincs reális helyettesítője.

Észrevételek 2.2.3 pontja

Az AH észrevételeiben hiányolja a hipotetikus monopolista teszt alkalmazását. Álláspontja szerint a releváns piac meghatározásakor az ún. hipotetikus monopolista teszt alkalmazását javasolja, annak érdekében, hogy a keresleti és kínálati helyettesítés vizsgálatának különböző módszereit egy konzisztens, az összefüggéseket megfelelően kezelni képes keretben kerüljön vizsgálatra.

A Tanács nem tudta figyelembe venni az AH észrevételeit, ugyanis a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a hatóság által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató 68. pontja szerint a „hipotetikus monopolista teszt" csak az olyan áruk vagy szolgáltatások tekintetében mérvadó, amelyek ára szabadon meghatározott és nem szabályozott. Tekintettel a vizsgált piac jellegzetességeire (egyetlen szolgáltató létezik a piacon), ez a helyzet nem áll fenn, az AH árai nem szabályozatlan versenyárak.

Mindazonáltal megjegyezni kívánjuk, hogy a második határozattervezet 1.4.2.1 pontjában a Tanács elvégez egy, a hipotetikus monopolista teszt logikájával megegyező vizsgálatot, amely a figyelembe veszi az érintett piac specifikumait.

Észrevételek 2.2.4 pontja

Az AH a földrajzi piacmeghatározást felületesnek ítéli, következtetéseit vitathatónak tartja. Az AH véleménye szerint nem megalapozott az első határozattervezet azon megállapítása, hogy az analóg helyi/körzeti földfelszíni rádió műsorszórási és televízió műsorszórási piacok országosnak tekinthetők. Az AH szerint a műsorszóráshoz szükséges engedély, a szükséges infrastruktúra költségek és a kiskereskedelmi piac létező hasonlóságai ugyanis véleménye szerint nem elegendőek annak bizonyítására, hogy e műsorszórási szolgáltatások egy közös, országos piacon lennének. Az AH nem ért egyet a piacmeghatározással, ugyanis úgy véli, hogy sem kiskereskedelmi, sem nagykereskedelmi oldalról nincs lehetőség helyettesítésre a helyi/körzeti műsorszóró szolgáltatások között.

A Tanács nem tudta figyelembe venni az AH észrevételeit, ugyanis véleménye szerint mind az első, mind pedig a második határozatban a piacmeghatározás illetve a földrajzi piac meghatározása során messzemenőkig figyelembe vette a hatóság által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló Tájékoztatóban foglaltakat: a szolgáltatásnyújtás feltételeinek közel homogén volta miatt továbbra is fenntartja az első, illetve a második Határozatban szereplő állításokat.

69 www.nhh.hu

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács szükségesnek tartja továbbá megjegyezni, hogy bár - mind a rádió, mind a televízió műsorszórás esetében - a helyi/körzeti műsorszóró adók által lefedett terület mérete adóról adóra nagymértékben eltér egymástól, illetve át is fedheti egymás területét, a lefedett terület helyzete a többi műsorterjesztési platformtól eltérően gyorsan változhat: az antennákat (hatósági engedély birtokában) átvihetik máshova, ami természetesen a lefedett terület méretét is érintheti. Mivel a Tanács a szolgáltatás feltételeinek országosan közel homogén volta miatt nem érzi szükségesnek a földrajzi területet antennánként meghatározni, a műsorszórás szolgáltatás földrajzi piacát országosnak tekinti.

Észrevételek 2.2.5 pontja

Az AH úgy véli, hogy a magyar sajátosságok figyelmen kívül hagyásra kerültek, különösen azt a tény, hogy az Rttv.-ben nem szerepel jogszabályi piacralépési korlát a műsorszórási piac(ok) vonatkozásában.

A Tanács figyelembe vette az AH azon észrevételét, miszerint nem szerepel jogszabályi piacralépési korlát a műsorszórási piac(ok) vonatkozásában az Rttv.-ben. Rögzíteni kívánjuk azonban, hogy a piacralépési korlátok ugyanakkor nem csak jogi, hanem strukturális jellegűek is lehetnek: ilyen lehet például a már meglévő infrastruktúrából fakadó, egy új belépő számára nem áthidalható versenyhátrány is.

Tekintettel azonban arra, hogy az AH azon észrevételét, miszerint a magyar sajátosságok figyelmen kívül hagyásra kerültek, további indokokkal nem támasztotta alá, azt a Tanács nem tudja a fentieken túlmenően figyelembe venni. A Tanács azonban megjegyezni kívánja, hogy a második határozattervezet az érintett piac vizsgálata során a magyar (jogi, gazdasági, műszaki) sajátosságokat messzemenőleg figyelembe vette, elemzését ez alapján végezte el.

Észrevételek 2.2.6 pontja

Az AH nem ért egyet az„AntennaMikro” besorolásával. Az AH álláspontja szerint ez alapvetően téves az, hogy helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszórásnak minősül az AntennaMikro szolgáltatás, hiszen az AntennaMikro szolgáltatás egy egyértelműen műsorelosztó kiskereskedelmi szolgáltatás, amely előfizetőkkel rendelkezik. Szemben a műsorszórással, ahol a lakosság nem fizet a műsorszóró számára a műsorok vételéért, az AntennaMikro előfizetők díj ellenében jutnak hozzá a szolgáltatáshoz. Véleménye szerint a GVH számos határozatában a műsorelosztási termékpiachoz tartozónak minősítette az AH AntennaMikro szolgáltatását, amely döntésekben azt is megállapította, hogy az AntennaMikro szolgáltatás ésszerű helyettesítője a kábeles műsorelosztási szolgáltatásoknak. Észrevételezi azt is, hogy az első határozattervezetben foglalt formájában, önmagában is súlyos minősítési bizonytalanságot és pontatlanságot is tartalmaz a fentiek szerinti besorolás, hiszen úgy véli, hogy nem került eldöntésre az a tervezetben, hogy körzeti vagy helyi műsorszórásról van-e szó.

A Tanács egyetért az AH azon észrevételével, miszerint az első határozattervezet tévesen helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszórásnak minősítette az azóta már megszűnt AntennaMikro szolgáltatást. A Tanács a fentieknek megfelelően készítette elő a második határozattervezetét.

Egyebekben a Tanács nem ért egyet az AH azon észrevételével miszerint az egykori AntennaMikro a GVH értelmezésében ésszerű helyettesítője lett volna a kábeles műsorterjesztési szolgáltatásoknak. A GVH Versenytanácsának Vj-10/2001/14. sz. ügyében a Versenytanács kimondta, hogy az AntennaMikro szolgáltatás, mely Budapesten és környékén korlátozottan fogható az árnyékolt területekre tekintettel, az ajánlott csomagokban színvonalas, de lényegesen kisebb választékkal (alacsonyabb minőség) áll a fogyasztók rendelkezésére, mint a kábeltelevíziós szolgáltatás. Az előfizető az induló költség mellett, amit az új előfizetőnek be kell ruháznia, a folyamatos szolgáltatással kapcsolatos kiadások egy részét is viseli szemben a kábeles műsorelosztással, amikor is az összes költség a szolgáltatót terheli. Az AntennaMikro vételi lehetőségén túl, a minőségre és a szolgáltatás egyéb feltételeire tekintettel nem minősül ésszerű helyettesítésnek. A hivatkozott ügyben a Versenytanács megállapította, hogy fenti, több csatorna vételét lehetővé tevő megoldások (pl. AntennaMikro szolgáltatás) a felhasználási cél azonossága ellenére sem vehetők figyelembe ésszerűen helyettesítő árúként a díjra, a beruházási és fenntartási költségekre, az igénybevétel feltételeire és az áruminőségre tekintettel, tehát az AntennaMikro műsorszolgáltatási lehetőség csak távoli, de nem ésszerű helyettesítői a kábelszolgáltatásnak. Egyébként a Versenytanács rögzítette az ügyben, hogy az egyébként sem ésszerű helyettesítő Direct-to-Home szolgáltatást nem teszi helyettesítővé az a körülmény, hogy a műsor minősége (tartalma) szobaantennával kiegészíthető, mert ezáltal a szolgáltatás jellemzői nem változnak és megjegyezte, hogy a Vj-178/2000. sz. versenytanácsi határozat csak az AntennaMikro kábeltelevíziós szolgáltatással való helyettesíthetőségét állapította meg a kölcsönös helyettesítés kimondása nélkül.

A Tanács miután az AH észrevételeiben nem jelölte meg, hogy a GVH mely határozatai igazolják állításait, illetve az AntennaMikro szolgáltatás időközben megszűnt, így az AH vonatkozó észrevételeit a Tanács nem tudta figyelembe venni.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

3. A Magyar RTL Televízió Rt. és az MTM-SBS Televízió Részvénytársaság észrevételei

A Magyar RTL Televízió Rt. (a továbbiakban: RTL) és az MTM-SBS Televízió Részvénytársaság (a továbbiakban: MTM-SBS) az Eht. 36.§ (2) bekezdésére hivatkozással tette meg észrevételeit, terkintettel arra, hogy az AH által nyújtott országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatást igénybe vevőként a 18. számú nagykereskedelmi piacon hozandó határozat jogát vagy jogos érdekét érinti.

Az RTL és az MTM-SBS az észrevételek *„Az észrevételek és javaslatok rövid összefoglalása”* c. részében röviden felvázolta álláspontját, majd az egyes kötelezettségekkel kapcsolatban részletes észrevételeket tett.

Részletes észrevételek és javaslatok c. rész

1. Átláthatóság

Az RTL és az MTM-SBS az átláthatóság kapcsán előadta, hogy kiszabásával egyetért, azonban a hatóság által előírható, az „átláthatóság" kötelezettség körébe tartozó kötelezettségek közül a Határozattervezet nem tartalmazza számos olyan kötelezettség előírását, amely más EU tagországok hatóságai által megállapításra került. Példaként hivatkoztak arra, hogy a társhatóságok előírták, hogy a kötelezett szolgáltató köteles minden új díjról, vagy a hatályos díjtételek módosításáról azok bevezetése előtt 90 nappal értesíteni mind a hatóságot, mind szerződött ügyfeleit; illetve minden szerződött ügyfele rendelkezésére bocsátani a műszaki jellemzőket, a hálózati jellemzőket és a teljesítés feltételeit tartalmazó szolgáltatási szint megállapodást, mely utóbbi tartalmazza a hatóságnak a kötelezettség kiszabásáról szóló határozatában meghatározott tartalmi elemeket, továbbá köteles referenciaajánlatot készíteni.

Az észrevételezők csatoltak egy szolgáltatási díjakat tartalmazó táblázatot és javasolták, hogy ilyen formában írja elő a Tanács a közzétételi kötelezettséget az AH által a különböző műsorszolgáltatókkal szemben érvényesített árazási gyakorlat összehasonlíthatósága érdekében. Emellett javasolták, hogy az AH számára az Eht. 103.§-ban meghatározott referenciaajánlat készítésének kötelezettségét is írja elő a Tanács. Az RTL és az MTM-SBS javaslata szerint a referenciaajánlatnak a hálózati eszközökhöz való hozzáférés díját, valamint a hozzáférés és a helymegosztás egyéb lényeges jellemzőit szükséges tartalmaznia. Véleményük szerint a referenciaajánlat készítésére vonatkozó kötelezettség AH számára történő előírása kulcsfontosságú a piaci verseny kialakulása feltételeinek megteremtése szempontjából, tekintettel arra, hogy az AH kizárólagos tulajdonában álló és nem megkettőzhető infrastruktúrához való hozzáférés biztosítása a az egyetlen olyan eszköz, amely alkalmas a szolgáltatás-alapú piaci verseny kialakulásának elősegítésére.

A Tanács az „átláthatóság” kötelezettsége tekintetében, összhangban az RTL és az MTM-SBS észrevételeivel a második határozattervezet rendelkező részében széles körben határozta meg az átláthatóság vonatkozásában nyilvánosságra hozandó vagy a hatóság részére benyújtandó adatokat és információkat (az országos földfelszíni analóg rádió és televízió műsorszóró szolgáltatás nyújtása és igénybevétele feltételei, valamint a műsorszórási szolgáltatás ára és új árai, az országos földfelszíni műsorszórási jogosultsággal rendelkező vállalkozásokkal megkötött szerződések). A Tanács továbbá a Második Határozattervezetbe beépítette az RTL és az MTM-SBS által a műsorszórási szolgáltatási árak átláthatósága tekintetében készített táblázatát. Ezen túlmenően a Tanács megjegyezni kívánja, hogy a második határozattervezet [III.6.2.] pontjában foglaltak az „átláthatóság” kötelezettség kirovásának arányosságát és indokoltságát teljes körűen alátámasztják.

2. Az egyenlő elbánás

Az RTL és az MTM-SBS kifejtette, hogy az egyenlő elbánás kötelezettsége kiszabásával egyetért, azonban javasolja, hogy az egyenlő elbánást kerüljön kiterjesztésre a hozzáférés és közös eszközhasználat területére is.

A Tanács az országos analóg földfelszíni rádió- és televízió műsorszórási szolgáltatást igénylő vállalkozások számára azonos műszaki, minőségi és ellenszolgáltatási feltételekkel való szolgáltatás nyújtásának követelménye lényegét tekintve azonos körülmények közötti azonos feltételek alkalmazásának kötelezettségét jelenti. Az egyenlő elbánás kötelezettségének különösen nagy jelentősége van a szolgáltatások díjai tekintetében, mivel az AH e kötelezettség alapján csak az eltérő megbízhatósági mutatók (azaz eltérő minőségű szolgáltatások) okán tehet különbséget a szolgáltatását igénybe vevő műsorszolgáltatók között. Az „egyenlő elbánás” kötelezettsége az azonos körülmények közötti azonos feltételek alkalmazásának előírásával alkalmas eszköz arra, hogy megszűnjenek, illetve kialakuljanak a szolgáltatás nyújtás feltételeiben lévő indokolatlan megkülönböztetések, és ezáltal a szolgáltatás áraiban meglévő lényeges különbségek. A fentiek értelmében a Tanács részben vette figyelembe az RTL és az MTM-SBS észrevételeit, tekintettel arra, hogy az átláthatóság nem konkrétan a hozzáférés és közös eszközhasználat területére került meghatározásra, azonban széles körben, a országos analóg földfelszíni rádió- és televízió műsorszórási szolgáltatás azonos műszaki, minőségi és ellenszolgáltatási feltételekkel való szolgáltatás nyújtásának kötlezettsége került előírásra az AH vonatkozásában. A Tanács megjegyezni kívánja, hogy a második határozattervezet [III.6.2.] pontjában foglaltak az „egyenlő elbánás” kötelezettség kirovásának arányosságát és indokoltságát teljes körűen alátámasztják.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

3. A számviteli szétválasztás

Az RTL és az MTM-SBS kifejtette, hogy a „számviteli szétválasztási" kötelezettség kiszabásával egyetért. Az észrevételezők rözítették, hogy tekintettel arra, hogy az Első Határozattervezet értelmében az AH az Eht-ban és külön jogszabályban meghatározott szerkezetben és tartalom szerint összeállított számviteli szétválasztási kimutatást naptári évenként, az üzleti év zárásától számított hatodik hónap végéig köteles a Tanácsnak jóváhagyásra benyújtani, javasolják, hogy a Tanács egyértelműen határozza meg, hogy a számviteli szétválasztás kötelezettsége AH-t első ízben a 2004. üzleti év vonatkozásában terheli.

A Tanács a piacelemzés eredményeképpen a második határozattervezetében nem rótta ki az AH vonatkozásában a „számviteli szétválasztás" kötelezettséget, ugyanis úgy ítélte meg, hogy a költségalapúság kötelezettségének kirovásán túl a számviteli szétválasztás kötelezettségének előírása nem volna arányos, a feltárt piaci problémák megoldását nem segítetné elő, azok orvoslására nem lenne hatással. A Tanács tehát nem tudta figyelembe venni az RTL és az MTM-SBS észrevételeit. A Tanács megjegyezni kívánja, hogy a Tervezet [III.6.2] pontjában teljes körűen kifejtésre kerülnek azon indokok, hogy a Tanács a „számviteli szétválasztási" kötelezettség kirovását miért nem tartotta indokoltnak és arányosnak.

4. Hozzáférés kötelezettsége

Az RTL és az MTM-SBS szerint a Tanács nem vizsgálta meg azt a lehetőséget, hogy amennyiben más vállalkozásnak lehetősége lenne az AH földfelszíni műsorszóró infrastruktúrájához való hozzáférésre, úgy megteremtődne-e a lehetőség egy szolgáltatás-alapú verseny kialakulására az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacán. Ezzel kapcsolatban az észrevételezők az ERG plenáris ülésén, 2004. április 1.-jén Londonban elfogadott és publikált, „ERG közös álláspont a megfelelő kötelezettségekről az új szabályozási rendszerben" című dokumentumra hivatkoztak a kötelezettségek előírásánál alkalmazandó elveket illetően és kifejtették, hogy amennyiben az infrastruktúra megkettőzése nem lehetséges, a szolgáltatás-alapú verseny előmozdítása a cél, illetve, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak biztosítania kell a nagykereskedelmi piachoz való megfelelő hozzáférést, hogy a szolgáltatási piacon kialakulhasson a verseny.

Az RTL és az MTM-SBS álláspontja szerint az infrastruktúrához való hozzáférés biztosítása esetén ténylegesen megteremtődik a lehetősége a szolgáltatás-alapú piaci verseny kialakulásának. Ennek alátámasztása céljából az észrevételezők jelezték, hogy egy alternatív földfelszíni műsorszóró szolgáltatót kívánnak létrehozni, amelynek részletes üzleti terve csatolták. Úgy vélik, hogy a csatolt üzleti terv alapján megállapítható, hogy egy újonnan létrehozandó alternatív szolgáltató szolgáltatásainak igénybevétele gazdaságilag racionális alternatívát jelentene az AH által nyújtott szolgáltatások igénybevételéhez képest, feltéve, hogy az alternatív szolgáltató igénybe tudja venni az AH meglévő földfelszíni műsorszóró infrastruktúráját. Egy ilyen alternatív szolgáltató megközelítőleg 37%-kal alacsonyabb áron lenne képes nyújtani a műsorszórási szolgáltatást a műsorszolgáltatók részére az RTL és az MTM-SBS szerint. Az észrevételezők kiemelték, hogy az AH jelentős piaci ereje és nem megkettőzhető infrastruktúra okán az infrastruktúrához való diszkriminációmentes és költséglapú hozzáférési kötelezettség előírása nélkül egy alternatív szolgáltató által kezdeményezett, az infrastruktúrához való hozzáférésre irányuló tárgyalások megbuknának a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azon törekvésén, hogy az ezen a piacon meglévő piaci erőfölényét megőrizze. Álláspontuk szerint a verseny feltétele az lenne, ha a piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított AH versenytársai használhatnák az AH meglévő és nem megkettőzhető földfelszíni műsorszóró infrastruktúráját és a Tanács ezzel kapcsolatos hozzáférési kötelezettséget írna elő az AH számára, továbbá a szerződéskötési folyamat átláthatóságának biztosítása érdekében kötelezné az AH-t a hozzáféréssel kapcsolatos referenciaajánlat közzétételére. Az észrevételezők kifejtették, hogy az Eht. 106. § (3) bekezdésére értelmében a hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettség körében többek között különösen arra kötelezhető az AH, hogy hozzáférést biztosítson meghatározott hálózati elemekhez és eszközökhöz; jóhiszemű tárgyalásokat folytasson a hozzáférést kérővel; szabad hozzáférést biztosítson az olyan interfészekhez, protokollokhoz vagy egyéb kulcsfontosságú technológiákhoz, amelyek a szolgáltatások együttműködő képessége szempontjából nélkülözhetetlenek, illetve tegye lehetővé a helymegosztást vagy a közös eszközhasználat más formáját, beleértve az elektronikus hírközlési építmények közös használatát, továbbá megfelelő biztonsági és alkalmazási feltételek szerint hozzáférést biztosítson a működést támogató rendszerekhez vagy hasonló szoftverrendszerekhez, amelyek a szolgáltatások nyújtása során szükségesek a tisztességes verseny biztosításához.

Az RTL és az MTM-SBS észrevételében az Európai Unió hatósági gyakorlatát is bemutatta az infrastruktúrához való hozzáférési kötelezettség körében, kiemelve, hogy az Egyesült Királyság hírközlési hatósága (Ofcom), a hozzáféréssel kapcsolatos széleskörű kötelezettségeket írt elő a földfelszíni műsorszórási piac tekintetében a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított szolgáltatók számára (hálózati hozzáférés nyújtásának kötelezettsége az erre vonatkozó indokolt igény esetén, az egyenlő elbánás követelménye, a díjaknak a szolgáltatás költségeihez való kötésé-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

nek kötelezettsége, referenciaajánlat közzétételének kötelezettsége.), amely határozattervezetet az Európai Bizottság is elfogadott, illetve észrevételt nem tett.

Az RTL és az MTM-SBS javasolta, hogy a Tanács módosítsa az első határozattervezetet és a „hozzáféréssel és összekapcsolással " kapcsolatos kötelezettség körében legalább az alábbi kötelezettségeket rója ki a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított AH-ra:

(i) az országos földfelszíni műsorszórási szolgáltatás nyújtásához szükséges berendezések felállításához és karbantartásához szükséges hozzáférés (ideértve, de nem kizárólag, új adóberendezések és kapcsolódó kiegészítő eszközök, kombinerek, valamint igény esetén új főkábel és antennarendszer elhelyezésének lehetőségét is),

(ii) a fenti berendezések áramellátásához és egyéb, a működtetéshez szükséges szolgáltatásokhoz való hozzáférés,

(iii) a helymegosztás vagy a közös eszközhasználat más formája, beleértve, többek között, a telephelyekhez és adótermekhez való hozzáférés és azok közös használata,

(iv) a kötelezett szolgáltató adótorony-infrastruktúrájához való hozzáférés, illetve annak használata (ideértve, de nem kizárólag, a főkábel és az antennarendszerhez való hozzáférés illetve annak használata).

v) a fenti szolgáltatásokhoz való hozzáférés feltételeire vonatkozó olyan referenciaajánlat készítésének kötelezettsége, amely többek között tartalmazza a hálózati elemekhez való hozzáférés díjait is.

A Tanács megvizsgálta a „hozzáférés" előírásának lehetőségét, azonban, összhangban a második határozattervezet III.6. pontjában meghatározottakkal - úgy határozott, hogy a közös eszközhasználatban megnyilvánuló, hálózathoz/telephelyekhez való nagykereskedelmi hozzáférést nem rója ki és ennek megfelelően a hozzáférés feltételeire vonatkozó referenciaajánlat készítését sem írta elő az AH számára.

A Tanács döntésénél figyelembe vette, hogy az analóg földfelszíni műsorterjesztési szolgáltatás életgörbéjének hanyatló szakaszához érkezett, várhatóan legkésőbb 2012-ig (a teljes, digitális földfelszíni műsorszórásra való átállás várható időpontjáig) maradhat fent a szolgáltatás. Ennek következtében a Tanács úgy ítélte meg, hogy az AH üzleti folyamataiba való igen jelentős beavatkozást jelentő, hálózati elemekhez való hozzáférés kötelezettségének kirovása jelen körülmények között aránytalan szabályozási terhet róna a szolgáltatóra. A Tanács az Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek" körében kizárólag azt írta elő az AH részére, hogy a televízió és rádió műsorszolgáltatókkal megkötött műsorszórási szerződések által a műsorszórási szolgáltatásokhoz és eszközökhöz biztosított hozzáférést indokolatlanul ne vonja vissza. A Tanács továbbá rögzíti, hogy a második határozattervezet [III.6.2.] pontjában foglaltak a „hozzáférés" kötelezettség Tanács általi kirovásának arányosságát és indokoltságát teljes körűen alátámasztják.

5. Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetőségének kötelezettsége

Az RTL és az MTM-SBS kifejtette, hogy a piacmeghatározás alapján azonosított piacok elemzése során a Tanács első határozattervezetében megállapította, hogy az AH az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacán 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik, így gazdasági erőfölényt biztosító pozícióban van és versenyproblémaként azonosította továbbá a piaci erő horizontális kiterjesztésének lehetőségét (csoportképzés/árukapcsolás, keresztfinanszírozás, versenytárs piacralépésének megakadályozása, nem hatékony termelés), illetve potenciális torzulásaként értékelte az érintett piacon az alábbiakat („first mover advantage", versenytárs működési költségeinek megemelése, kizárás, negatív jóléti hatás) .

Ezzel kapcsolatban az RTL és az MTM-SBS előadta, hogy a fenti problémák az Eht. 108.§-a szerinti „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség előírását indokolják és nem értenek egyet azzal, hogy az első határozattervezet a költségalapúságot nem szabta ki. Ezt követően az RTL és az MTM-SBS részletesen kifejtette, hogy melyek a „költségalapúság" kötelezettség előírását szükségessé tevő gazdasági körülmények és árszabályozási problémák.

Úgy vélik, hogy az érintett piacon jelentkezhet a keresztfinanszírozás és az ún. „negatív jóléti hatás", melynek hatására a költségek túlzottan magasak lehetnek és, hogy ennek kezelésére szükség van szabályozói intézkedésekre, ugyanis a Díjrendelet nem akadályozza meg az árazási eszközökkel való visszaélést. Az RTL és az MTM-SBS észrevételeihez csatolta a műsorterjesztési díjak európai összehasonlítását tartalmazó elemzést, amely álláspontjuk szerint azt igazolja, hogy a műsorterjesztési szolgáltatásokat a magyarországinál 30%-80%-kal alacsonyabb áron is tudják más országokban működő műsorterjesztő cégek nyereséges gazdálkodás mellett nyújtani. Észrevételeikhez csatolták továbbá egy, az AH műsorszóró tevékenységét más műsorszóró szolgáltatók tevékenységével összehasonlító elemzést is, annak bemutatása céljából, hogy a földfelszíni analóg műsorszórási tevékenységet az AH költségeinél lényegesen alacsonyabb költségbázison is lehet folytatni. Az észrevételekhez mellékelt dokumentáció pedig, amely egy alternatív szolgáltató üzleti tervét tartalmazza, az észrevételezők álláspontja szerint azt demonstrálja, hogy egy alulról építkező részletesen kidolgozott költségmodellből levezetett szolgáltatási ár alapján az AH hálózatához való hozzáférés esetén, 35-40%-kal alacsonyabb áron is lehet ugyanazon szolgáltatást nyújtani.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az észrevételekben az RTL és az MTM-SBS bemutatták azt, hogy álláspontjuk szerint az árszabályozás problémái miben ragadhatóak meg, hivatkozva a műsorszórási szolgáltatás árszabályozásának, az észrevételek megtételének idejében fennálló rendszerére (Ártörvény, Díjrendelet). Az RTL és az MTM-SBS kiemelte, hogy párhuzamos árszabálvozási hatáskörök állnak fenn, hiszen az Ártörvény értelmében a műsorszórási szolgáltatás olyan hatósági áras termék, amelynek legmagasabb díját az informatikai és hírközlési miniszter állapítja meg, egyetértésben a pénzügyminiszterrel, viszont a 2003.-ban hatályba lépett új Európai Uniós szabályozás keretében a közösségi szabályozás felhatalmazza a nemzeti szabályozó hatóságokat arra, hogy a piacelemzés eredményétől függően, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, akár a díjaival kapcsolatos kötelezettséget is előírjanak. Az észrevételezők felhívták a figyelmet arra, hogy a párhuzamosan létező két árszabályozási rendszer nem összeegyeztethetetlen egymással és az Ártörvény, illetve a Díjrendelet csak a műsorszórási szolgáltatás legmagasabb díját, felső korlátját határozza meg, és nem zárja ki a Tanács által a költségalapúsággal kapcsolatos kötelezettségek előírását, hiszen a „költségalapúság" kötelezettségének kiszabása esetén az AH a Díjrendelet szerinti legmagasabb díjnál alacsonyabb díjakat kellene, hogy alkalmazzon. Az RTL és az MTM-SBS ezt követően bemutatta a „költségalapúság" kötelezettség előírása vonatkozásában a szabályozási környezetet és az Európai Uniós hatósági gyakorlatot. Az észrevételezők végül rögzítették, hogy véleményük szerint az AH indokolatlanul magas díjakat alkalmaz és, hogy az AH működése ténylegesen nem hatékony, a Díjrendeletben a műsorszóró tevékenység tekintetében meghatározott legmagasabb díjak pedig nem töltik be az Ártörvényben megfogalmazott azon céljukat, hogy a hatékonyan működő vállalkozó ráfordításaira és a működéséhez szükséges nyereségre biztosítsanak fedezetet. Úgy vélik, hogy az NHH Tanácsának az Eht. 108.§-ában foglaltak alapján rendelkezésére áll egy olyan eszközrendszer, mely a jelenlegi jogszabályi struktúrába illeszkedve képes az azonosított piaci torzulások kezelésére, tehát az AH nem hatékony működéséből adódó versenytorzító magatartás kiküszöbölésének módja az Eht. és az ERG közös álláspont értelmében a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettségek kiszabása.

A Tanács figyelembe vette az RTL és az MTM-SBS észrevételeit és az AH vonatkozásában és előírta a „költségalapúság" kötelezettségét. Az Eht. 108. § rendelkezései alapján előírható „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség kirovását az indokolja, hogy a hatékony verseny hiányában az AH-nak – szabályozás nélkül – lehetősége lenne arra, hogy indokolatlan extra profitot realizáljon az országos földfelszíni analóg rádió és televízió műsorszórási tevékenysége során. A Tanács megjegyezni kívánja, hogy a második határozattervezet [III.6.2.] pontjában foglaltak a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség kirovásának arányosságát és indokoltságát teljes körűen alátámasztják.

D/2 fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel a második határozattervezet tárgyában

1. A Gazdasági Versenyhivatal észrevételei

A GVH a második határozattervezetre tett észrevételeiben előzetesen rögzítette, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpvt.) 38. § (2) bekezdése értelmében a jövőben folytatandó versenyfelügyeleti eljárásokban az álláspontjában foglaltak a GVH Versenytanácsát nem kötik. Ennek megfelelően a műsorterjesztési piacokkal kapcsolatos konkrét versenyfelügyeleti eljárásokban a GVH Versenytanácsa az NHH Tanácsának határozatában meghatározottól eltérő piacokat határozhat meg, illetőleg az egyes vállalkozások piaci helyzetét, gazdasági erőfölényes pozícióját eltérően ítélheti meg. Mindez az Európai Unió Bizottságának piacelemzésről és a jelenős piaci erő értékeléséről szóló iránymutatása 25. pontjában foglaltakkal is összhangban van. A GVH ugyanakkor jelezte, hogy a jogbiztonság és a jogalkalmazás kiszámíthatóságának általános követelményére tekintettel, valamint az Iránymutatás 24-25. pontjából kiolvasható azon célkitűzésre tekintettel, hogy az ilyen eltérések csak valóban indokolt esetben forduljanak elő, a GVH az ilyen ügyek vizsgálati szakaszában az NHH és a GVH között létrejött megállapodásnak megfelelően a jogalkalmazás egységének megőrzése érdekében konzultálni fog az NHH Piacelemzési Igazgatóságával.

Az észrevételek II.-III. pontja

A GVH kifejtette, hogy a határozat-tervezet rendelkező részével egyetért, valamint rögzítette, hogy bár tisztában van annak a helyzetnek a sajátosságával, kivételességével és indokaival, hogy a határozat tervezet nemzeti konzultációra bocsátása és az EU notifikációra bocsátása, következésképp az érdemi határozat kibocsátása között több hónap telik el. A GVH véleményének megfogalmazása során azonban szükségesnek találta, hogy jelentőségükre tekintettel figyelembe vegye az ebben az időszakban bekövetkezett piaci illetve szabályozási fejleményeket is.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A GVH a határozattervezet I.2.1 és I.3.1.1. fejezetei kapcsán javasolta, hogy a jogszabályi rendelkezések vizsgálatának körében a határozat kerüljön kiegészítésre az időközben hatályba lépett Dtv. releváns rendelkezéseivel, illetve kerüljön sor ennek megfelelően a határozattervezet [19]-[21] bekezdéseiben szereplő egyes megállapítások felülvizsgálatát.

A GVH a határozattervezet I.3.3.1.2. fejezete kapcsán jelezte, hogy a határozat-tervezetben még nem szerepel, hogy 2007. május 8-án a TDF S.A. megvásárolta a Swisscom Broadcast AG az AH részvényeinek 100%-át, mellyel teljes irányítást szerzett a vállalkozás felett.

A Tanács a Dtv. hatálybalépését természetesen figyelembe vette, releváns rendelkezéseit elemezte határozatában, illetve ennek megfelelően a [19]-[21] bekezdések módosításra kerültek. A Tanács továbbá a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége körében előírt szabályokat kiegészítette.

A Tanács tudomással bírt arról, hogy az AH új tulajdonba került és a határozatot ennek megfelelően pontosította.

A GVH a határozattervezet I.4. pontjával kapcsolatban jelezte, hogy a televíziós műsorterjesztés kiskereskedelmi piacait utoljára a Vj-23/2007 számú versenyfelügyeleti eljárásban vizsgálta. A vizsgálat vonatkozó megállapításit véleményükhöz mellékletként csatolták.

A GVH tájékoztatta a Tanácsot, ex-post elemzése legfontosabb következtéseiről. E szerint *„A DigiTv szolgáltatása a vizsgálók álláspontja szerint az eltérő technológia ellenére (...) reális váltási lehetőséget biztosít a vizsgált szolgáltató (UPC) kábeltelevíziós előfizetőinek (és még nyilvánvalóbban az azonos technológiát alkalmazó UPC Directnek és az egyéni vevőkészülék miatt hasonló Antenna Digital-nak is).”*

„A UPC Direct szolgáltatásból származó átlagos havi előfizetőnkénti bevétel 2004-2006-ig folyamatosan lényegesen magasabb volt mint a nagy kábeltelevíziós szolgáltatók (UPC, T-Kábel, FiberNet) illetve az Antenna Digital és a DigiTv hasonló adata (...), ami egyértelmű jele annak, hogy érdemi versenyhatást ezekben az években a UPC Direct nem gyakorolt a többi piaci szereplőre. A UPC Direct akciós díjainak 2007. évi csökkenése, az Alap csomag bevezetése és a kétkészülékes megoldások elterjedése – a fentebb kifejtetteknek megfelelően – változtathat ezen a helyzeten. Az adatok alapján látható, hogy 2006. és 2007-től a UPC Direct előfizetőszáma csökkent, a felmondások száma pedig jelentősen megugrott, ami a DigiTv piaci hatásának lehet a következménye. A kábeltelevíziós előfizetők esetében továbbra sem a teljes ügyfélkör, hanem csak a magasabb igényű középső és felső csomag előfizetők számára reális a UPC Direct-re váltás lehetősége, különösen a meglévő (akciós díjakon szerződni nem képes) előfizetők szempontjából.”

„Az Antenna Digital tényleges helyettesítési hatása a kábeltelevíziós szolgáltatókra erősen korlátozott volt a 2004-2006 években. Az elvileg nem zárható ki, hogy az aktuális piaci körülmények mellett ez a hatás bizonyos mértékben változhat, de ennek esélyét csökkenti, hogy az Antenna Digital díjai növekedtek a 2006-os állapothoz (amely díjakat a Versenytanács a Vj-27/2006 ügyben figyelembe vett) képest.”

„A T-Home IPTV szolgáltatásra való váltás költsége nem zárja ki a helyettesítés lehetőségét, azonban díjai és szolgáltatás-jellemzői alapján csak a magasabb igényű, egy készüléket használó meglévő előfizetők esetében vehető reális helyettesítőként figyelembe, akiknek a vizsgált szolgáltató akciós ajánlatai nem elérhetőek.

A szolgáltatás előnye lehet, hogy a vezetékes telefon/DSL hozzáférési hálózatra épül így háromféle szolgáltatáshoz (telefon, Internet, műsorjel-vétel) egyszerre biztosítja a hozzáférés lehetőségét.

A szolgáltatás korlátozott helyettesítési képességét annak mérsékelt piaci behatolása is alátámasztani látszik (a Vj-23/2007/18 sz. irat szerint 2007 márciusában [...] körüli előfizetővel rendelkezett, sajtóértesülések szerint 2007. szeptemberében is csak kb. 3000 előfizetővel rendelkezett).

Mindemellett a vizsgálók megítélése szerint, a T-Online a T-Home szolgáltatás feltételeinek kisebb alakítása révén akár rövid/közép távon is képes lehet arra, hogy a jelenleginél lényegesen jelentősebb piaci tényezővé váljon.„

A GVH észrevételében megállapította, hogy a versenyfelügyeleti eljárás keretében végzett piacelemzés következtetései nem mondanak ellent a Tanács határozattervezetében, e körben szereplő megállapításoknak. Ugyanakkor felhívta a Tanács figyelmét arra, hogy a GVH tényleges keresletoldali helyettesítést egyrészt a vizsgált kábeltelevízió szolgáltatás (UPC), a jelenleg elérhető másik műholdas műsorterjesztési szolgáltatás (UPC Direct), továbbá az Antenna-Digital szolgáltatás, másrészt a DigiTV műholdas szolgáltatása között állapított meg, és javasolták, hogy az NHH elemzése is ezt a helyettesítési viszonyt hangsúlyozza az IPTV szolgáltatás szerepének kiemelése helyett.

A Tanács tudomásul vette a GVH helyettesítésre vonatkozó egyetértő észrevételét, valamint rögzíteni kívánja, hogy a 2007. évi piaci fejleményeket (az egyes szolgáltatások árainak változása, előfizetőszám változások, IPTV lassú terjedése) időközben figyelembe vette és – összhangban a GVH észrevételével – beépítette a határozat 1.4 fejezetébe.

A GVH a határozattervezet I.5.1 és I.5.3. pontjával kapcsolatban kifejtette, hogy nem feltétlenül látja bizonyítottnak a tervezetben szereplő tények és megállapítások alapján azt, hogy a helyi/körzeti műsorszórási szolgáltatások piaca országos lenne; az engedély feltételeinek, az infrastruktúra költségeinek és a kiskereskedelmi piac tovább nem részletezett sajátosságainak hasonlósága még nem feltétlenül eredményezi, hogy a versenyfeltételek azonosak lennének. A GVH úgy véli, hogy különösen igaz ez például két olyan terület vonatkozásában, melyek közül az egyiken már van helyi/körzeti műsorszóró, a másikon pedig még nincsen.) A GVH szerint így megalapozottabb lehetne a határozat-ter-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

vezet, ha földrajzi szempontból hálózatonként elkülönült érintett piacokat definiálna. Az elemzés további megállapításaival azonban már a GVH is egyetért, azaz szintén úgy látja, hogy ezek a piacok – az NHH terminológiáját használva – szabályozási szempontból nem tekinthetők érintettnek, mert a piaci szereplők száma, új szereplők megjelenése, az infrastruktúra bérlésének lehetősége mind abba az irányba mutat, hogy a piacokon nincsenek magas és tartós belépési korlátok.

A Tanács továbbra is fenntartja azon álláspontját, mely szerint az analóg helyi/körzeti földfelszíni rádió, illetve televízió műsorszórás földrajzi piaca országosnak tekinthető. Álláspontja szerint ugyanis ezen szolgáltatások költségviszonyait és ezen keresztül a versenyfeltételeket nem a helyi sajátosságok, hanem a beruházások és működtetési költségek jelentős részét kitevő műszaki és technológiai determinációk és annak költségei határozzák meg, ezek pedig országos szinten azonosnak tekinthetőek. Emellett – ahogyan a Határozat I.3.1.1 fejezetében, illetve I.3.2.1 fejezetében rögzítésre került - a piac fragmentált, az egyes piaci szereplők részesedése alacsony, ami azt mutatja, hogy a piacon a verseny-intenzitás magas, ami nem jöhetett volna létre abban az esetben, ha a versenyfeltételek jelentős eltérést mutatnának.

A Tanács ugyanakkor egyetért a GVH véleményének azon részével, hogy sem az analóg helyi/körzeti földfelszíni rádió műsorszórás piaca, sem pedig az analóg helyi/körzeti illetve televízió műsorszórás piaca nem tekinthető érintett piacnak.

A Határozattervezet I.7.3. pontjával kapcsolatban a GVH előadta, hogy az országos földfelszíni televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacának érintettségére vonatkozó elemzés kiegészíthető a Vj-27/2005-ös versenyfelügyeleti eljárás eredményével, mely az ott vizsgált – a szolgáltató túlzó árazásában megnyilvánuló – piaci probléma kezelésére a versenyjog eszközeit elégtelennek találta.

A Tanács a GVH Vj-27/2005-ös versenyfelügyeleti eljárás eredményével kapcsolatos észrevételét figyelembe vette és beépítette a Határozat 1.7.3 pontjába.

A GVH a határozattervezet 1.7.7. pontjával kapcsolatban rögzítette, hogy a vezetékes műsorterjesztés nagykereskedelmi piaca érintettségének kizárására vonatkozó indokok átgondolását javasolja. Először is, arra kívánta felhívni a figyelmet, hogy némi ellentmondás mutatkozik a határozat tervezet {174} bekezdésében használt érvrendszer és a korábbi piacelemzési határozatokban e ponton megjelenő indoklás között. A GVH kifejtette, hogy korábbi határozataiban a Tanács nem hivatkozott arra a strukturális piacra lépési korlátok piacon való fennállásának vizsgálata körében, hogy konkrét panasz bizonyította-e ezek létét vagy sem. A GVH véleménye szerint az erre a szempontra való hivatkozást ebben az esetben is mellőzni szükséges, és a határozat-tervezet {149} pontjában is bemutatott tényezőket kell a magas és tartós belépési korlátok körében értékelni, ahogy erre egyébként az indokolás e pontja törekszik is.

A GVH a piac hatékony versenyhez való közelítése indokolásában szereplő {179} bekezdés kapcsán ugyancsak az előbbi megfontolásra hívta fel a figyelmet. Továbbá, a műsorterjesztési platformok közötti verseny erődösödésére vonatkozó megállapítások kapcsán utalt arra, hogy egy műholdas műsorterjesztési szolgáltató nem feltétlenül fog valódi verseny-nyomást támasztani a vele egy vállalkozás-csoportba tartozó vezetékes műsorterjesztővel szemben.

A GVH a versenyjog elégségességére vonatkozó indoklásban javasolta, hogy a Tanács az ex ante beavatkozást igénylő átfogó, az egész piacot jellemző versenyproblémák, a versenytorzító magatartásokra vonatkozó GVH-hoz érkezett bejelentések hiányára való hivatkozás helyett utaljon arra, hogy a GVH 2007. július 24-én a Tpvt. 43/C. § szerinti ágazati vizsglatot indított az elektronikus média gazdasági ágazatba tartozó televíziós műsorszolgáltatás (műsortartalom szerkesztés és csomagolás) nagy- és kiskereskedelmi, valamint televíziós hirdetés piacán a televíziós reklámok értékesítésével, a sport-és filmjogokhoz való hozzáféréssel, a televíziós műsorcsatornák továbbításának feltételeivel kapcsolatos piaci folyamatok megismerése és értékelése céljából. Az elektronikus média gazdasági ágazatba tartozó televíziós műsorszolgáltatás (műsortartalom szerkesztés és csomagolás) nagy- és kiskereskedelmi, valamint televíziós hirdetési piacon a GVH három olyan piaci körülményt is azonosított, amelyek arra utalhatnak, hogy a szükségtelen korlátozásoktól mentes piacralépés feltételei nem adottak, a médiapiaci verseny és a digitalizáció fogyasztói jólétet növelő sokszereplős, változatos médiakínálatot biztosító hatása esetleg nem érvényesül.

A GVH előadta, hogy a rendelkezésére álló adatok szerint a két országos kereskedelmi adó reklámpiaci részesedése mintegy 90%, miközben nézettségük 60% körüli, míg a tematikus csatornák összesített hazai nézettsége a becslések szerint 30% körüli, az összesített reklámpiaci részesedésük pedig 5% alatti. A határozat-tervezet tárgyával, illetve most érintett pontjával összefüggésben különösen a GVH kiemelte, hogy az utóbbi években piacra lépett magyarországi műsorterjesztők működésüket alapvetően a tartalmak csomagolását és továbbítását végző szolgáltatóktól kapott műsordíjakból fedezik, vagyis az ún. free-to-air működési modellű (főként reklámbevételekre építő) műsorszolgáltatók jellemzően nincsenek jelen. Ennek következményeként aztán a műsorszolgáltatók magyarországi piacon való megjelenése kizárólag a kábeltelevíziós platformon való megjelenés lehetőségén múlhat. A GVH előadta, hogy a Magyarországon meghatározó kábeltelevíziós platformon a műsorcsomagok kizárólag a platformszolgáltatótól szerezhetők be, ami oda vezethet, hogy ebben a kiskereskedelmi szegmensben csak a bizonyos mértékig vertikálisan integrálódott piaci szereplők képesek versenyezni, amely körülmény megnehezítheti a piacralépést, ezzel együtt csökkentheti a verseny intenzitását.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A GVH aláhúzta, hogy a fent említett körülményekből nem következik feltétlenül, hogy a piacon a verseny korlátozódik, ennek és az ebből az esetlegesen fakadó fogyasztói hátránynak az értékelésére az ágazati vizsgálat keretében kerül sor, valamint a versenyhatóság ágazati vizsgálata nemcsak a múltbeli és jelen piaci helyzet, hanem a digitalizációra tekintettel a verseny fogyasztók szempontjából való jövőbeni alakulására is kiterjed. A GVH rögzítette, hogy a Magyarországon is küszöbön álló digitalizáció technológiai oldalról ugyanis biztosíthatja a fogyasztói jólét növekedésének feltételeit, de annak kialakulása a műsorszolgáltatók tényleges piacralépésétől, a felszabaduló kapacitások műsorszolgáltatók általi minél szélesebb körű kihasználásától függ. Véleménye szerint megfordítva ez azt jelenti, hogy a piacok fejlesztéséhez hozzájáruló digitalizáció fogyasztók oldalról mérhető sikere a változatos tartalmat kínáló, sokszereplős piac kialakulásának függvényében alakulhat csak. A digitalizáció ugyanis annyiban képes a választék növekedése révén a fogyasztói jólét növekedéséhez hozzájárulni, amennyiben a szükségtelen korlátozásoktól mentes piacralépés feltételei adottak. A GVH kifejtette, hogy az általa azonosított fenti körülmények azonban arra engednek következtetni, hogy az említett feltételek nem állnak fenn, a médiapiaci verseny és a digitalizáció fogyasztói jólétet növelő sokszereplős, változatos médiakínálatot biztosító hatása esetleg nem érvényesül.

Ezen túlmenően a GVH álláspontja szerint, a Tanács nem hagyhatja figyelmen kívül azt a tényt sem, hogy a Dtv. hatálybalépése következtében nem állják meg a helyüket a (kábeles) műsorterjesztőket jogszabály alapján terhelő must carry kötelezettségek jellegére, körére vonatkozó határozat tervezetben szereplő megállapítások sem, illetve az ebből a JPE azonosítási eljárás során kiszabandó kötelezettségek alapján álló szabályozás szükségességére levont következtetések sem.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy a kábelpiacon lehetséges piactorzító hatások vizsgálata során kiemelten fontosnak tartotta annak vizsgálatát, hogy a nagy kábelszolgáltatók erőfölényüket az adott szolgáltatáshoz nem kapcsolódó árukapcsolásra, a műsorszolgáltatókban való részesedésszerzésre, bizonyos tartalmakat képviselő szolgáltatók közötti diszkriminációra használhatják-e fel, valamint megvalósul-e a hatékony versenyhez való közelítés. A piacelemzés során megállapította, hogy ezen jelenségek, amennyiben megmaradnak egyedi, elszeparált eseteknek, versenyfelügyeleti eljárás révén orvosolhatóak, azonban elterjedésük és általánossá válásuk piactorzító hatással bírhat, mind a nagykereskedelmi, mind a kiskereskedelmi piaci tekintetében, így ilyen esetben indokolttá válhat az ex ante szabályozási beavatkozás. Mindezek alapján a nagy kábelszolgáltatók piaci „gate keeper" szerepét a Tanács egy értékelendő és vizsgálandó versenyproblémaként fogta fel, azonban a piacelemzés során nem merült fel olyan bizonyíték vagy konkrét panasz, amely azt bizonyította volna, hogy a „gate keeper" funkcióban rejlő elméleti versenytorzító hatás a vezetékes műsorterjesztési piacon a gyakorlatban is megvalósult volna. Elmondható tehát, hogy a kábelpiac tekintetében indokoltnak tartotta annak vizsgálatát, hogy fennáll-e annak veszélye, hogy a kisebb műsorszolgáltatókat a nagyobb műsorterjesztők kirekesztik a piacról, azaz fennállnak magas és tartós belépési korlátok az adott piacon, illetve a hatékony verseny felé közeledik-e a piac. Ezen vizsgálat körében fontos szempontnak minősül az, hogy a gyakorlatban előfordult-e már versenyproblémára utaló műsorszolgáltatói panasz, azaz a magas és tartós belépési korlátok fennállása valós veszélynek minősül vagy sem.

Egy műholdas műsorterjesztési szolgáltató nem feltétlenül fog valódi versenynyomást támasztani a vele egy vállalkozás-csoportba tartozó vezetékes műsorterjesztővel szemben, azonban elmondható, hogy a DigiTV piacra lépése nem csupán a UPC Direct, hanem a UPC kábelszolgáltatására is versenynyomást fejt ki, amelyet a GVH a határozattervezet I.4. pontjában adott észrevételében maga is kifejt, továbbá újabb szereplőknek a vizsgálat időtávján belül várható piacra lépése (IPTV, DVB-T), is várhatóan elegendő versenynyomás fejt ki ahhoz, hogy a vezetékes műsorterjesztési piacon a hatékony verseny irányába fejlődjön, amelyet tovább erősíthet a kábelhálózatok esetleges digitalizációja.

A Tanács a GVH által 2007. júliusában az elektronikus média gazdasági ágazatba tartozó televíziós műsorszolgáltatás (műsortartalom szerkesztés és csomagolás) nagy- és kiskereskedelmi, valamint televíziós hirdetés piacán a televíziós reklámok értékesítésével, a sport-és filmjogokhoz való hozzáféréssel, a televíziós műsorcsatornák továbbításának feltételeivel kapcsolatos piaci folyamatok megismerése és értékelése céljából indított ágazati vizsgálatot, tekintettel arra, hogy a vizsgálat még nem zárult le és a vizsgálat eredménye a Tanács számára ebből következően nem ismert, kizárólag a GVH észrevételekben leírtakat elemezte.

A GVH által azonosított és az észrevételekben jelzett piaci körülmények közül - amelyek a médiapiaci versenyt és a digitalizáció fogyasztói jólétet növelő sokszereplős, változatos médiakínálatot biztosító hatását korlátozzák - a két kereskedelmi televízió, valamint a tematikus csatornák nézettsége és reklámpiaci helyzetét, valamint a piacra lépni szándékozó műsorszolgáltatók helyzetét a határozatában ismertette és azt az elemzésben figyelmbe vette („gate keeper" jelenség). Továbbá, összhangban a határozat 1.3.3.1.1. pontjával – az elmúlt időszakban több olyan új magyar nyelvű csatorna is elindult a piacon, amely nem áll vertikális intergrációban műsorterjesztővel (Cinemax, Cinemax2, Story TV, Echo TV, AXN Crime, AXN Sci-fi, stb.).

A Tanács megítélése szerint a digitalizáció jelentős esélyt biztosít arra, hogy a műsorszolgáltatók az eddigieknél könnyebben, szükségtelen korlátozásoktól mentesen léphessenek piacra. Az NHH jelenleg öt digitális televízió műsorszóró-hálózat üzemeltetési jogosultságára vonatkozó pályázatot készít elő. A földfelszíni digitális televízió műsorszórás révén olyan új platform jelenik meg, amely várhatóan számottevő versenynyomást fog gyakorolni a jelenlegi szereplőkre,

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

tekintettel arra, hogy kódolástól függően 20-40 televízió csatorna földfelszíni platformon megjelenését is biztosíthatja. A tényleges versenyhelyzet kialakulását erősíti, hogy a Dtv. értelmében a pályázaton nem vehet részt olyan vállalkozás, vagy a vállalkozással irányítási viszonyban álló vállalkozás, amely előfizetőinek összesített száma a televíziós műsorterjesztési piacokon a digitális televízió műsorszóró hálózattal végzett műsorterjesztés kivételével meghaladja a háromszázezret, vagy az Rttv. hatálya alá tartozó, elsősorban a Magyar Köztársaság területére irányuló műsorszolgáltatást végez.

ATanács végül rögzíteni kívánja, hogy a Dtv. hatásait a „must carry" szabályok vonatkozásában is figyelembe vette.

2. Az Antenna Hungária Zrt. észrevételei

Az Antenna Hungária Rt. 2007. március 19.-én kelt Második Határozattervezettel kapcsolatos észrevételei bevezető részében rögzítette, hogy észrevételei nem értelmezhetőek a Határozattervezetben foglaltak részben vagy egészben történő elfogadásaként vagy az érdemi határozattal kapcsolatos bármely jogorvoslati jogról történő lemondásként.

Észrevételek 1.1, valamint 3. pontja

Az AH több opciós kérelemben kérte, hogy a Tanács módosítsa a Határozattervezetet.

Elsődlegesen kérte, hogy a Tanács ne azonosítsa érintett piacként (i) az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacát; és (ii) az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacát.

Az AH indokait és észrevételeit a 3. pontban (Piacmeghatározással kapcsolatos észrevételek) fejtette ki.

Az AH koncepcionálisan hibásnak tartja a piacmeghatározást, mivel véleménye szerint az alábbi okok miatt nem különíthető el a Határozattervezetben azonosított országos földfelszíni analóg műsorszórási piac:

- a Határozattervezet 60. pontja szerint sem tartozik a két azonosított piachoz kiskereskedelmi piac,
- a végfelhasználók nem fizetnek a műsorszórás útján vett jelekért,
- a műsorszolgáltatók nem állnak jogviszonyban a végfelhasználókkal,
- téves feltételezés, hogy a műsorszórás útján terjesztett műsorok kizárólag műsorszórás útján, illetve annak igénybevételével juttathatók el a végfelhasználókhoz
- a Határozattervezet értékelésével szemben keresleti helyettesíthetőség is megállapítható a műsorszórás tekintetében.

Állításai alátámasztására, az AH helyettesítési lehetőségeket vizsgálata. Kifejtette, hogy a műsorszolgáltatók műsorterjesztési szolgáltatások iránti kereslete származékos kereslet, mely a fogyasztók választásából vezethető le. Emiatt a helyettesítési vizsgálatot a műsorvételi piac elemzésén keresztül végzi el, mellyel kapcsolatban az alábbi főbb megállapításokat tette:

- a háztartások számára a földfelszíni műsorszórás számos alternatívával bír, melyek közül a legfőbb a vezetékes műsorterjesztés,
- az elmúlt években markánsan csökkent azok aránya, akik a műsorvételi lehetőségek közül kizárólag a földfelszíni műsorszórást választják és különösen nőtt a vezetékes műsorterjesztést választók aránya,
- az utóbbi évek statisztikai adatai egyértelműen igazolják a keresleti helyettesíthetőséget, mivel a háztartások ténylegesen nagy arányban váltanak. Mivel pedig ez a váltás ténylegesen létezik, az árak összehasonlítására nincs szükség a helyettesítés létének meghatározásában.
- A platformok párhuzamos igénybevételének hiánya nem helyettesítő, hanem a kiegészítő viszony hiányát jelzi.

Ezt követően az AH elemezte, hogy a műsorszolgáltatóknak milyen lehetősége van a földfelszíni műsorszórás helyettesítésére. Ezzel kapcsolatban az AH kifejtette, hogy a műsorszolgáltatók a frekvenciahasználati jogról lemondhatnak. Így elveszítenék ugyan országos földfelszíni műsorszórási jogukat, de reális alternatívát jelentene áttérniük a kábel, a műholdas sugárzás és az IPTV platformokra, melyeken továbbra is képesek lennének elérni a kereskedelmi szempontból fontos háztartások túlnyomó részét. Ezt jelzi a Viasat3 döntése is, ugyanis a Viasat3 felmondta az AH-val kötött földfelszíni televízió műsorszórási szerződését, mert a jövőben kizárólag műholdas szétosztással jut el a CATV hálózatokhoz és azok előfizetőihez. Az AH véleménye szerint tehát léteznek reális alternatívái a földfelszíni műsorszórásnak. Az AH álláspontja szerint a fenti állítást nem cáfolja az a tény, hogy a kereskedelmi televíziók 5 évvel meghosszabbították a frekvenciahasználati jogosultságot, mivel ez csupán azt jelzi, hogy a kereskedelmi televíziók az AH által nyújtott szolgáltatást tartják a számukra kedvezőbbnek. Összességében megállapítja, léteznek reális alternatívái a földfelszíni műsorszórásnak, illetve nincs olyan jogi, adminisztratív korlát, ami a műsorszórási szolgáltatás keresleti oldali helyettesíthetőségét korlátozná.

Az AH a keresleti oldali helyettesítési elemzésében kiemelte, hogy az országos műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező műsorok jelentős része a nagyobb műsorelosztó szolgáltatókhoz a megvalósult tényleges összeköttetések révén fizikailag, az AH műsorterjesztési szolgáltatásának igénybevétele nélkül jut el, ezért – az AH szerint – a vezetékes műsorelosztó szolgáltatás tényleges helyettesítője a műsorszórásnak.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az AH álláspontja szerint mára mindegyik országos műsorszórással érintett csatorna megtalálható a legtöbb műsorelosztó kínálatában, és ugyancsak elterjedtnek mondható a műholdas műsorszórás, szétosztás, elosztás is a magyar műsorterjesztésben. A hazai országos műsorszolgáltatók közül jelentősnek mondható azok aránya, akik ezt a műsorterjesztési módot (is) igénybe veszik, ami a műsorszolgáltatók oldalán ennek a megoldásnak a többi műsorterjesztési móddal való helyettesíthetőségét igazolja.

Ezt követően az AH áttért a kínálati oldal elemzésére. Kijelenti, hogy a Határozattervezetben szereplő műsorterjesztési technológiák egymás kínálati helyettesítői. Állítása szerint a hipotetikus monopolista teszt elvégzésével megállapítható lett volna, hogy ha az országos földfelszíni műsorszórás ára tartósan és szignifikánsan megemelkedne, illetve a Műsorszórási Szolgáltatásokat nyújtó AH tisztességtelen, a partnereire nézve előnytelen feltételeket kezdene alkalmazni, a fenti technológiákkal rendelkező szolgáltatók képesek és érdekeltek lennének ezen szolgáltatás tartalmi kiváltására. Egy tartós és szignifikáns áremelkedés hatására az összefogó helyi/körzeti műsorszórók országos földfelszíni műsorszórás nyújtásában lennének érdekeltek. Az összefogó műholdas és kábeles szolgáltatók ugyancsak képesek lennének az országos műsorterjesztésre, amely szolgáltatás közeli keresleti helyettesítője az országos földfelszíni műsorszórásnak.

Az AH hangsúlyozta, hogy a műsorszórás útján terjesztett műsorok vonatkozásában a CATV szolgáltatók által megoldott, a műsorszolgáltatókhoz végrehajtott közvetlen bekötések révén a műsorjelek már jelenleg is az AH közreműködése nélkül juttathatók el a végfelhasználókhoz. Tehát ez a műsorterjesztési megoldás tényleges versenytársa és a kínálati oldalon helyettesítője a műsorszórásnak.

Az AH észrevételezte, hogy az európai keretszabályozás szellemében a nagykereskedelmi szabályozás nem lehet öncélú, azt a kiskereskedelmi piacon elérni kívánt hatás fényében kell kialakítani. Csatlakozó kiskereskedelmi piac hiányában az ilyen hatás mind gyakorlatilag mind elméletileg teljességgel kizárható, ezért indokolatlan. A jelenlegi formában a szabályozás egyetlen következménye az AH és a műsorszolgáltatók közötti jövedelemtranszfer lehetne, ám a műsorszolgáltatók oldalán nem áll fenn sem kötelezettség, sem lehetőség, hogy az esetleges árcsökkenésből a végfelhasználókat részesítsék. Ezt megerősítendő az AH idézte a GVH Versenytanács az AH-val szemben lefolytatott Vj-27/2005. számú eljárást lezáró határozatában kifejtett GVH álláspontot, mely szerint *„Álláspontja kialakításakor a Versenytanács figyelemmel volt a Gazdasági Versenyhivatal honlapján közzétett „A verseny szabadságával kapcsolatos a GVH által követett alapelvek” című dokumentumban foglaltakra is, így mindenekelőtt annak az 1.6. pontjában rögzített azon alapelvre, mely szerint a „versenypolitika szempontjából alapvetően közömbösek az olyan magatartások, amelyek anélkül, hogy a hosszú távú fogyasztói jólétet érintenék egyszerű szerződéses viták, vagy pusztán a jövedelmek két (vagy több) vállalat, illetve termelési és értékesítési szint közötti elosztását változtatják meg.” Az adott eset tipikus példája az előzőek szerinti általános helyzetnek, különös tekintettel arra, hogy az eljárás megindítására alapot adó egyik vélelem – a versenykorlátozó hatású keresztfinanszírozás – nem nyert bizonyítást. Így maradt a „csupasz” kizsákmányolás az Antenna Hungária részéről a vizsgált szolgáltatásait igénybevevő három műsorszolgáltató vállalkozás terhére. Ráadásul oly módon, hogy annak a végső fogyasztókat is érintő érdemi tovább gyűrűződésével nem kell számolni: a műsorszolgáltatók árujukat (melyhez az Antenna Hungáriától esetlegesen túl magas áron szerzik be az inputot) „ingyen” nyújtják a fogyasztóknak. A műsorszolgáltatóknak a magasabb költségek miatt esetlegesen magasabb reklámdíjai (illetve a Magyar Televízió Rt. Esetlegesen nagyobb költségvetési támogatása) pedig csak igen korlátozottan érinthetik a fogyasztói árakat.”*

Ezzel összefüggésben az AH hibásnak, illetve megalapozatlannak tartja a Határozattervezet (217)-es bekezdésében talált megállapításokat, mivel véleménye szerint nincs megjelölve a kapcsolódó kiskereskedelmi piac, a kiróni tervezett kötelezettségek nem segítik elő a fogyasztói érdekek jobb érvényesülését, és nem növeli a programválasztékot.

A fentiek mellett az AH kifogásolja, hogy a határozattervezet egyes részei egy 2004-ben készült keresleti felmérés megállapításaira építenek.

Az AH kifejti, hogy a Határozattervezet nem veszi figyelembe, hogy a nagyobb kábelszolgáltatók az AH szolgáltatása nélkül juttatják el végfelhasználók számára a műsorszórással érintett műsorszolgáltatók műsorait, melynek révén nagykereskedelmi szinten megoldott az AH analóg műsorszórási szolgáltatásainak helyettesítése. A CATV szolgáltatók által megoldott közvetlen összeköttetés párhuzamos technológiaként egyértelműen az országos földfelszíni analóg műsorszórás versenytársa, ami önmagában igazolja, hogy tévesek, kizárólag önkényes technológia-alapú elhatároláson nyugszanak a Határozattervezetnek az AH működési piacára, illetve az azon elfoglalt monopólium helyzetére vonatkozóan tett megállapításai.

A Tanács megvizsgálta az AH észrevételeit és megállapította, hogy nem helytálló az AH azon véleménye, miszerint nem különíthető el a Határozattervezetben azonosított országos földfelszíni analóg műsorszórási piac. A Határozattervezet 60. bekezdésében található ábra nem azt rögzíti, hogy nincsen a földfelszíni műsorszóráshoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac, csupán azt, hogy nincsen olyan kiskereskedelmi szolgáltatás, amely ex ante szabályozás tárgyát képezné.

Bár a végfelhasználók nem fizetnek a műsorszórás útján vett jelekért sem az AH-nak, sem pedig a műsorszolgáltatóknak, ez azonban nem támasztja alá az AH azon állítását, miszerint az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás, illetve az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatása ne képezne nagy-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

kereskedelmi piacokat. Mint azt a Tanács az AH-nak az Első Határozattervezetre tett AH észrevételek 2.2.1.1. számú pontjára adott válaszában már kifejtette, az, hogy a végfelhasználók nem fizetnek a műsorszórás útján vett jelekért sem az AH-nak sem a műsorszolgáltatóknak, a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi piac közötti kapcsolat speciális voltából fakad. A fogyasztó nem a hírközlési szolgáltatónak fizet közvetlenül a kapott szolgáltatásért, hanem a műsorszolgáltatók által összeállított tartalom „fogyasztásával", közvetve, a reklámpiacon keresztül „finanszírozza" a műsorszolgáltatókat, amelyek pedig a nagykereskedelmi piacon fizetnek a műsorszórónak a hírközlési szolgáltatás elvégzéséért.

A műsorszolgáltatók nem állnak jogviszonyban a végfelhasználókkal, azonban e ténynek nincs relevanciája a tekintetben, hogy létezik-e a nagykereskedelmi piac. A nagykereskedelmi értékesítést választó szolgáltatók ugyanis általában nincsenek végfelhasználóikkal jogviszonyban (pl. a vezetékes műsorterjesztési szolgáltatás esetében sincsenek a műsorszolgáltatók jogviszonyban a végfelhasználókkal).

A Határozattervezet nem fogalmaz meg olyan állítást, mely szerint a műsorszórással terjesztett műsorok kizárólag műsorszórás útján, illetve annak igénybevételével juthatnak el a végfelhasználókhoz. Éppen ellenkezőleg, a Határozattervezet 95. bekezdése szerint a műsorszórás útján terjesztett televízió műsorok az analóg műhold és a mobil platform kivételével az összes, a Határozattervezet 1.3.1. pontjában leírt műsorterjesztési platformon elérhetők. A Határozattervezet 5. táblázata pedig bemutatja, hogy a műsorszórás útján terjesztett műsorok jelentős része szintén elérhető más platformokon is.

Tanács álláspontja szerint sem a földfelszíni analóg televízió műsorszórás, sem pedig a földfelszíni analóg rádió műsorszórás tekintetében nem áll fent a keresleti helyettesítés. Ennek indokát a Határozattervezet I.4. pontjában, valamint az alábbiakban rögzítette a Tanács.

A Tanács egyetért az AH azon állításával, hogy a helyettesítés keresleti oldalú elemzése során a műsorszórás helyettesíthetőségét a műsorvétel oldaláról kell vizsgálni, azonban az észrevételek az AH ebből levont következtetései nem helytállóak. Az AH a műsorszórás keresleti viszonyainak vizsgálatakor észrevételében nem tesz különbséget a rádió műsorszórás és a televízió műsorszórás, illetve ezek kereslete között, holott ez a két szolgáltatás alapvetően eltér egymástól, ahogy azt a Határozattervezet 1.4.1 pontja részletesen be is mutatja.

A földfelszíni analóg rádió műsorszórást tekintve, sem a vezetékes műsorterjesztés, sem pedig a műholdas műsorterjesztés nem tekinthető reális alternatívának – összhangban a Határozattervezet 116. pontjában leírtakkal –, ugyanis a földfelszíni szórással terjesztett műsorok hallgatási ideje a rádióhallgatás összes idejének gyakorlatilag 100 százaléka. Emellett a földfelszíni analóg rádió műsorszórás keresleti helyettesíthetőségét tovább gátolja az a tény, hogy a rádióhallgatás összes idejének 53 %-ban mobil eszközön (autórádió, hordozható rádió) hallgatnak a fogyasztók rádiót, így a rádiók kizárólag a földfelszíni műsorszórásra vannak utalva. A fentiek alapján tehát más műsorszórási platformok nem tekinthetők valós helyettesítő platformnak.

A televíziós műsorterjesztést illetően valóban folyamatosan nő azon háztartások aránya, amelyek a műsorszórás helyett más műsorvételi mód igénybevételével, különösen vezetékes műsorterjesztési rendszeren keresztül veszik a műsorokat, azonban ez nem igazolja a keresleti helyettesíthetőséget. A többcsatornás platformok igénybe vételének elsődleges oka ugyanis nem az, hogy ezen háztartások a földfelszíni műsorszórás révén elérhető három televízió csatornát jobb minőségben nézzék, hanem az, hogy egyéb műsorokat is nézhessenek. Abból a tényből, hogy egyes fogyasztók nem elégednek meg a földfelszíni televízió műsorszórás útján vehető 3 csatornával és többcsatornás műsorvételi módot választanak, nem következik az, hogy a többcsatornás platformok helyettesítői volnának a földfelszíni műsorszórásnak. Ezen platformok egy másfajta fogyasztói igényt elégítenek ki oly módon, hogy egyúttal képesek a földfelszíni műsorszórás vétele révén is elérhető televízió csatornák vételét is biztosítani. Ebből következően alapvetően téves az a kijelentés, hogy az árak összehasonlítására nincs szükség a helyettesítés meghatározásában. Mivel jelentős eltérés van a földfelszíni műsorterjesztés ára (mely a végfelhasználók számára ingyenes) és az egyéb platformok között, ez arra utal, hogy ezek a piacok elkülönültek, a szolgáltatások között nincs keresleti helyettesítés. Ugyancsak a keresleti helyettesítés ellen szól, hogy az egyéb platformokra való belépésért a szolgáltatók jellemzően belépési díjat kérnek, illetve szükséges lehet kiegészítő technikai berendezések, pl. parabola antenna, dekóder stb. beszerzése.

A fentiek mellett a keresleti helyettesíthetőséget erősen korlátozza az a tény is, hogy a KTV Projekt adatai szerint a kábelpenetráció 80 %, így a háztartások mintegy 20 százaléka számára a platform fizikailag sem hozzáférhető, valamint, hogy a műholdas műsorszórás esetében sűrűn lakott területeken, illetve társasházak esetében problémaként merülhet fel a vételhez szükséges parabolaantenna elhelyezése, ami korlátozza ezen platform hozzáférhetőségét is.

Az AH észrevételében megfogalmazott állítással ellentétben nem csupán elméletben, de gyakorlatban is vannak olyan jogszabályi korlátok, illetve szerződéses kötelezettségek, melyek megakadályozzák a földfelszíni műsorszolgáltatókat abban, hogy lemondják a földfelszíni műsorszórási szolgáltatást. A közszolgálati műsorszolgáltatókkal kapcsolatban a Médiatörvény 30. § (1) bekezdése kimondja, hogy „A Magyar Rádió és a Magyar Televízió az ország lakosságának túlnyomó többsége számára (...) nyújt közszolgálati műsorszolgáltatást". A (2) bekezdés szerint pedig „A lakosság túlnyomó többségének nyújtott szolgáltatás alatt rádióműsor esetén legalább egy, a lakosság nyolcvan százaléka által a 87,5-108,0 MHz frekvenciasávban fogható; földfelszíni terjesztésű televízió-műsor esetén legalább egy, kilencvenszá-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

zalékos vételkörzetű műsorszolgáltatást kell érteni." A kereskedelmi rádiók és televíziók esetén a Médiatörvény nem fogalmaz meg hasonló kötelezettséget, ám az ORTT-vel kötött műsorszolgáltatási szerződés alapján a műsorszolgáltatási jogosultság időtartama alatt műsorszolgáltatási kötelezettségük áll fenn. A műsorszolgáltatás nyújtásának kötelezettség azonban nem jelenti azt, hogy a műsorszolgáltatók ne dönthetnének saját infrastruktúra kiépítése mellett, vagy ne végeztethetnék mással a műsorszórást, azonban a rádió és televízió műsorszórás nagykereskedelmi piacának vizsgálata alapján kijelenthető, hogy tartósan magas piacra lépési korlátot jelent a szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra megkettőzésének gyakorlati lehetetlensége mind műszaki, mind gazdasági szempontból. Összhangban az Első Határozattervezetre tett AH észrevétel 2.1 pontjára adott válasszal, az országos földfelszíni rádió és televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacain tartósan magas piacra lépési korlátok állnak fenn. Műszaki szempontból azért lehetetlen a duplikálás, mert léteznek olyan műszaki korlátok, amelyek meggátolják, hogy a helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszóró vállalkozások együttesen alkossanak országos földfelszíni televízió műsorszórásra alkalmas hálózatot. A gazdasági lehetetlenség azért áll fenn, mert jelenleg a Tanácsnak nincs tudomása potenciális versenyt támasztó szolgáltatóról, vállalkozásról, mely a vizsgált időtávon belül vállalni tudná egy országos földfelszíni műsorszóró hálózat beruházási költségeit. Emellett a piacon adminisztratív jellegű piacralépési akadály is fennáll, mivel az ORTT és a műsorszolgáltatók között létrejött szerződésekben az adott műsorszolgáltató által használt frekvenciák és adóhálózat az AH jelenlegi telephelyeire és műsorszóró hálózata alapján kerültek rögzítésre. Egy másik műsorszóró vállalkozás kizárólag akkor tudna piacra lépni, ha ugyanolyan hálózatot hozna létre, mint az AH jelenleg létező hálózata. Ez pedig csak az AH teljes műsorszóró hálózatának megvásárlásával lenne lehetséges. Vagyis a műsorszolgáltatási szerződések, a szerződések lejártáig lényegében kizárják az AH hálózatától eltérő műsorszóró hálózat alkalmazását.

A Tanács megítélése szerint ugyancsak nem reális alternatíva, hogy a műsorszolgáltatók lemondjanak műsorszórási jogukról, elveszítve ezzel az analóg földfelszíni műsorterjesztés lehetőségét. A Tanács megítélése szerint az országos műsorszolgáltatók reklámbevételeik maximalizálása érdekében minél több háztartásban elérhetőek kívánnak lenni. Ez alapján nem reális, hogy kivonuljanak egy olyan platformról, mely rádiók esetében gyakorlatilag az egyetlen hallgatott platform, televíziók esetében pedig 30 százalékos részesedéssel rendelkezik. Ezen lépés a műsorszolgáltatók reklámbevételeinek azonnali, jelentős mértékű csökkenéséhez vezetne, így gazdaságilag nem ésszerű. Ebből a szempontból nem releváns az AH által említett Viasat3 eset sem, ugyanis a Viasat3 műsora sohasem került országos földfelszíni műsorszórás révén sugárzásra és bevételeinek jóval kisebb hányada származott hirdetésekből, mint a országos kereskedelmi csatornáknak.

Az AH megállapította, hogy a két országos kereskedelmi televízió nem valamely jogi, vagy adminisztratív kötelezettség okán kérte frekvenciahasználati jogosultságának meghosszabbítását, hanem gazdasági megfontolások miatt. Itt kiemelendő, hogy a műsorszolgáltatói szerződés meghosszabbítása után a kereskedelmi műsorszolgáltatóknak a feljebb részletezett okokból kifolyólag nincs lehetőségük az országos földfelszíni műsorszórás helyettesítésére. Ennek megfelelően nem releváns az, hogy a műsorszolgáltatási szerződés meghosszabbítása előtt a TV2-t működtető társaság jelezte, hogy a műsorszórási szerződést meg kívánja szűntetni, hiszen nem szűntette meg, valamint a TV2-nek a műsorszolgáltatási szerződés alapján műsorszolgáltatási kötelezettsége áll fenn. A műsorszolgáltatói szerződés meghosszabbítása után a már rögzített jogi-adminisztratív és egyéb korlátok továbbra is fennállnak.

Az, hogy az országos műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező műsorok jelentős része a nagyobb műsorelosztókhoz az AH közreműködése nélkül jut el, kizárólag azt jelenti, hogy a műsorterjesztést tekintve az AH szolgáltatásának van alternatívája, azonban ez a tevékenység (ld. Határozattervezet 46. bekezdés) nem része az országos analóg műsorszórási nagykereskedelmi piacnak. Tehát az egyéb műsorterjesztési platformok nem helyettesítői az AH országos földfelszíni műsorszórásnak.

Az országos földfelszíni műsorszórással érintett csatornák megtalálhatók a legtöbb műsorelosztó kínálatában, ez azonban nem igazolja a keresleti helyettesíthetőséget, az eltérő ár, lefedettség és egyéb jellemzők okán. Az pedig, hogy vannak olyan csatornák, amelyek csak műsorleosztó platformokon érhetőek el, szintén nem jelenti azt, hogy ezek a platformok helyettesítői volnának a földfelszíni műsorszórásnak. Ezek a csatornák lényegesen alacsonyabb nézettséggel bírnak és jóval kisebb reklámbevételre képesek szert tenni, mint az országos földfelszíni műsorszóró hálózatokon terjesztett csatornák.

Az a tény, hogy az országos műsorszolgáltatók jelentős része a műholdas műsorszórási szolgáltatást is igénybe veszi, nem azt jelenti, hogy a műholdas műsorszórás a földfelszíni műsorszórás helyettesítője volna, hanem azt mutatja, hogy a lefedettség és ezen keresztül a reklámbevételek maximalizálására törekvő műsorszolgáltatók számára ezek kiegészítő szolgáltatások. Összefoglalva tehát megállapítható, hogy összhangban a Határozattervezet 1.4 pontjába foglaltakkal, a földfelszíni analóg műsorszolgáltatásnak nincsen keresleti helyettesítője.

Kínálati helyettesítésről akkor beszélhetünk, ha a szállítók a relatív árak kismértékű, de tartós változásaira adott válaszként át tudnak állni az adott szolgáltatás nyújtására és rövid távon piacra tudnak lépni vele jelentős pótlólagos költségek vagy kockázatok nélkül. A Tanács a Határozattervezet 106. bekezdésében megvizsgálta a hipotetikus monopolista teszt elvégzésének lehetőségét a keresleti és kínálati helyettesítés értékelése érdekében. Ez a teszt csak akkor

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

tekinthető mérvadónak, ha az érintett szolgáltatások árai versenyárak. Amennyiben ez a feltétel nem teljesül, úgy a teszt alkalmazása során ezt megfelelően figyelembe kell venni. A nagyon differenciált termékek, szolgáltatások esetén fennáll azonban annak a veszélye, hogy a piac túl szűken kerül meghatározásra és ezáltal ott is piaci erőfölény jelenlétét feltételezik, ahol nincs. A gyorsan változó, technológiailag gyakran megújuló szolgáltatások esetén hasonló a helyzet. A Tanács megállapította, hogy a hipotetikus monopolista teszt a tárgybani piac esetében - a szolgáltatások heterogenitása és differenciáltsága, illetve a gyorsan változó, technológiailag gyakran megújuló jellege és egyes platformok esetén a versenyár hiányának következtében - nem alkalmazható.

A Tanács megítélése szerint – ellentétben az AH véleményével – a helyi/körzeti műsorszórók összefogásuk esetén sem lennének képesek helyettesíteni az AH műsorszóró szolgáltatását, mivel ennek műszaki, gazdasági és adminisztratív korlátai vannak. Műszaki szempontból azért lehetetlen az országos műsorszóró infrastruktúra duplikálása, mert léteznek olyan műszaki korlátok (frekvenciahasználat, torony elhelyezése stb.), amelyek meggátolják, hogy a helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszóró vállalkozások együttesen alkossanak országos földfelszíni televízió műsorszórásra alkalmas hálózatot. A gazdasági lehetetlenség azért áll fenn, mert jelenleg nincsen olyan potenciális versenyt támasztó szolgáltató, amely a vizsgált időtávon belül vállalni tudná egy országos földfelszíni műsorszóró hálózat beruházási költségeit. Emellett a piacon adminisztratív jellegű piacra lépési akadály is fennáll, mivel a műsorszolgáltatási szerződésekben az adott műsorszolgáltató által használt frekvenciák és adóhálózat az AH jelenlegi telephelyei és műsorszóró hálózata figyelembevételével kerültek rögzítésre. Egy másik műsorszóró vállalkozás kizárólag akkor tudna piacra lépni, ha ugyanolyan hálózatot hozna létre, mint az AH jelenleg létező hálózata. Ez pedig csak az AH teljes műsorszóró hálózatának megvásárlásával lenne lehetséges. Vagyis a műsorszolgáltatási szerződések, a szerződések lejártáig lényegében kizárják az AH hálózatától eltérő műsorszóró hálózat alkalmazását. Mindezek alapján a helyi/körzeti műsorszórók összefogása révén sem lenne megvalósítható a kínálati helyettesítés.

Az AH által kínálati helyettesítőként felvetett másik megoldás, a vezetékes műsorelosztók és műholdas műsorszórók összefogása a Tanács álláspontja szerint szintén nem közeli helyettesítője az országos földfelszíni műsorszórásnak, ugyanis sem az országos közszolgálati televízió csatorna, sem a két országos kereskedelmi televízió csatorna esetében nincsen helyettesíthetőség, mert ezen műsorszolgáltatók a műsorszolgáltatási jogosultságuk lejártáig szolgáltatni kötelesek a földfelszíni műsorszórás platformján, valamint a közszolgálati televízió műsorjeleinek el kell jutniuk lényegében minden háztartásba.

A Tanács nem ért egyet az AH azon állításával, miszerint a vezetékes műsorterjesztés tényleges versenytársa és kínálati oldalon helyettesítője a műsorszórásnak, tekintettel arra, hogy a műsorszórás útján terjesztett műsorok kábelen is terjeszthetőek az AH közreműködése nélkül. A Tanács álláspontja szerint ez csupán azt jelenti, hogy az AH műsorszétosztási szolgáltatásának van helyettesítő szolgáltatása, de nem igazolja, hogy a vezetékes műsorelosztás a műsorszórás helyettesítője volna.

Összhangban az AH első határozatra tett észrevételének 2.2.1.1. pontjára adott válasszal, a Tanács álláspontja szerint, a tervezett szabályozás elsődleges célja nem a fogyasztói jólét növelése, hanem a nagykereskedelmi piacon az AH erőfölényéből fakadó, ex-post módon nem megfelelő hatékonysággal orvosolható versenyproblémák ex ante szabályozás útján történő megoldása. A 18. számú nagykereskedelmi piacon belül az országos földfelszíni műsorszórási piac – kapcsolata a kiskereskedelmi piaccal (vagyis a nézők piacával) rendkívül speciális. Ez az egyetlen olyan kiskereskedelmi piac, ahol a fogyasztó nem közvetlenül a hírközlési szolgáltatónak fizet a kapott szolgáltatásért, hanem a műsorszolgáltatók által összeállított tartalom „fogyasztásával", közvetve, a reklámpiacon keresztül „finanszírozza" a műsorszolgáltatókat, amelyek pedig a nagykereskedelmi piacon fizetnek a műsorszórónak a hírközlési szolgáltatás elvégzéséért. Ennek megfelelően ezen érintett piacon kirótt kötelezettségek nem a fogyasztók költségeinek leszorítására, hanem elsősorban a nagykereskedelmi piac másik szereplőjével, az országos műsorszolgáltatókkal való kapcsolat átláthatóvá tételére, illetve a szolgáltató erőfölénnyel való visszaéléséből fakadó problémák megakadályozására és/vagy megelőzésére irányulnak, hiszen a műsorvétel költsége a fogyasztók számára gyakorlatilag ingyenes. Tehát az országos földfelszíni műsorszórási piac szabályozásakor az elsődleges cél nem a kiskereskedelmi piacon való hatás elérése, hanem a nagykereskedelmi piacon meglévő versenyproblémák orvosolása. Mindazonáltal a nagykereskedelmi szabályozás közvetett módon visszahat a fogyasztói jólét növekedésére is, hiszen ezáltal a fogyasztó számára biztosítva lesz annak a lehetősége, hogy az információhoz való jutás minél több forrásból valósuljon meg.

Az AH által hivatkozott VJ-27/2005. sz. GVH határozat vonatkozásában az alábbiak emelendőek ki. A GVH eljárása és eszközei különböznek az NHH Tanács által lefolytatott eljárástól, elemzéstől. Ennek megfelelően a GVH eljárása során más szempontokat vizsgál, mint az NHH (bár természetesen vannak átfedések), illetve más megoldásokat is kínál. A GVH egy adott erőfölényes helyzetet vizsgál és szükség szerint szankcionál, míg az NHH a piac egészét vizsgálja és ez alapján határozza meg a JPE szolgáltatót, illetve ró ki kötelezettségeket a piac átfogó szabályozása érdekében. Ilyen értelemben, bár az NHH tudomással bír a GVH megállapításairól és lehetőség szerint figyelembe is veszi azokat, mégis egy, a GVH eljárásától különböző, a műsorterjesztés piacának egészét átfogó, eltérő időintervallumot felölelő piacelemzési eljárásban az NHH az Eht.-ban rögzített kötelezettségeket szabhat ki, amennyiben a piacon versenyprobléma merül

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

fel, hiszen az ex post és az ex ante szabályozás céljai, feltételei és eszközrendszere eltér. A GVH hivatkozott határozatának végkövetkeztetéseiben (157-158. bekezdés) maga a GVH emelte azt ki, hogy:

„157. Az előzőekre is tekintettel a Versenytanács szükségesnek tartja egyértelműsíteni, hogy az eljárás megszüntetése (vagyis, hogy a díjak tisztességtelen megállapítása nem volt bizonyítható), nem zárja ki azt, hogy a Miniszter által megállapított legmagasabb ár a vizsgált időszakban ellentétes volt az Ártörvény 8. § (1) bekezdésével. Következik ez abból is, hogy - míg versenyjogi alapon (ex-post) a jogsértés megállapításához – elsősorban a közvetett költségek felosztási módjának korlátozott kifogásolhatóságára tekintettel – az ár és a gazdasági érték viszonylag jelentős eltérése szükséges; - addig az árszabályozásban (ex-ante) lehetőség van – az Ártörvény 8. § (1) bekezdését az áralkalmazó hátrányára nem sértő – költségfelosztási módszerek alkalmazására (előírására), illetve más a versenyjog alapján csak számottevő bizonytalansággal meghatározható árképzési tényezők (pl. tőkeköltség-szorzó) előírására, és az így meghatározott legmagasabb ártól történt bármilyen mértékű (felfelé) eltérés szankcionálására.

158. A Versenytanács – figyelemmel az árszabályozás jelenleg folyó felülvizsgálatára is – nem látja szükségét annak, hogy a Gazdasági Versenyhivatal az Alkotmánybírósághoz forduljon. Indokoltnak tartja ugyanakkor, hogy a Gazdasági Versenyhivatal a jelen eljárás tapasztalatairól az eljárást lezáró határozatának nyilvánosságra hozatalán túlmenően (különösen az EMC által végzett gazdasági érték számításról, valamint az Antenna Hungária által ahhoz kapcsolódóan megfogalmazott kritikákról és számításokról) tájékoztassa az árszabályozás felülvizsgálatát végző NHH-t.”

A hivatkozott GVH határozat többek között rögzítette az alábbiakat is: „45. A földfelszíni analóg műsorszóráshoz rendelkezésre álló spektrum korlátos, ezért a földfelszíni műsorszóró infrastruktúra megtervezése, kiépítése nemzetközi egyeztetést, hatósági engedély beszerzését igényli, s emiatt a műsorszóró szolgáltatás esetén az adótorony fizikai helye kötött. Az Antenna Hungária már rendelkezik egy országos telephelyi infrastruktúrával, így egy adott földrajzi pozícióban második torony építése nehézségekbe ütközhet, sőt, bizonyos telephelyeken nem is lehetséges.

46. Az előzőek szerinti műszaki korlátok mellett egy teljesen új műsorszóró hálózat kiépítésének gazdasági racionalitása is kérdéses: a lehetséges ügyfelek korlátozott száma és az analóg műsorszórás legkésőbb 2012-re várható megszűnése a rendkívül magas beruházási költségek megtérülését is valószerűtlenné teszi. S bár az analóg technológiát felváltó digitális műsorszórás céljaira az így kialakított telephelyek elvileg felhasználhatók, a telephelyek kialakításával kapcsolatban ez esetben is érvényes az Antenna Hungária műszaki korlátokból fakadó helyzeti előnye, ráadásul a vizsgált időszakban a digitális műsorszórás magyarországi bevezetésének keretei még nem voltak ismertek.”

„…annak eldöntéséhez, hogy az Antenna Hungária vizsgált árai esetében alkalmazható-e az EKSz. 82. cikke, illetve a Tpvt., egyaránt azt a kérdést kell tisztázni, hogy az Antenna Hungária árainak kialakításában milyen szerepet játszott a műsorszórás tekintetében meglévő árszabályozás: volt-e valamilyen szintű döntési autonómiája (mozgástere) az Antenna Hungáriának az árak meghatározásában. Az Ártörvény 7. § (1) bekezdése szerint a Miniszter rendeletben a legmagasabb díjakat állapítja meg. A hatósági árra vonatkozó rendelkezések megsértése, vagyis jelen esetben a legmagasabb ár túllépése esetén az NHH ugyan megtiltja az ár alkalmazását és a többletbevétel visszafizetését írja elő. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a legmagasabb ár alatti tartományban az Antenna Hungária ne szabadon állapítaná meg díjait, vagyis a szabályozás nem zárja ki eleve az Antenna Hungária autonóm magatartásának lehetőségét, „lefelé” marad mozgástere az árak meghatározásában. Következésképpen megállapítható, hogy nincsen olyan eleme a szabályozásnak, amely kötelező erővel előírná az állítólagos jogsértő magatartást, nem árat ír elő, hanem csupán annyit, hogy a hatósági árnál magasabbat nem alkalmazhat. Szintén nem állapítható meg, hogy objektív, releváns és konzisztens bizonyítékok támasztanák alá, hogy a nemzeti hatóság, jelen esetben az NHH egyoldalúan utasítaná az Antenna Hungáriát ellenállhatatlan nyomás gyakorlásával.”

„98. Nem osztotta a Versenytanács az Antenna Hungária azon álláspontját sem, hogy előzőek szerinti mozgásterét az Ártörvény azon rendelkezése (13. §) korlátozná, mely szerint „Ha a felek az árban nem állapodtak meg, és a termékre hatósági ár van érvényben, az utóbbi az irányadó. A hatósági ár az irányadó akkor is, ha a felek a jogszabály megsértésével más árban állapodtak meg.” Nem tartja ugyanis életszerűnek a Versenytanács, hogy a vevők ezen rendelkezésre építve „harcolnák ki”, hogy az Antenna Hungária ne legyen képes a legmagasabb árnál alacsonyabb árat alkalmazni.”

„113. A 112. pontban foglaltak mellett a Versenytanács nem találta bizonyítottnak az Antenna Hungária azon megközelítését, hogy a jelenleg földfelszíni műsorszolgáltatók számára reális stratégia lenne egy másik műsorszórási módra történő áttérés .”

A Tanács már több helyen rögzítette, hogy az országos analóg műsorszórás vonatkozásában a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi piac között speciális kapcsolat áll fenn. A fogyasztó nem a hírközlési szolgáltatónak fizet közvetlenül a kapott szolgáltatásért, hanem a műsorszolgáltatók által összeállított tartalom „fogyasztásával”, közvetve, a reklámpiacon keresztül „finanszírozza” a műsorszolgáltatókat, amelyek pedig a nagykereskedelmi piacon fizetnek a műsorszórónak a hírközlési szolgáltatás elvégzéséért. A műsorszolgáltatók nem állnak jogviszonyban a végfelhasználókkal, azonban e ténynek nincs relevanciája a tekintetben, hogy létezik-e a nagykereskedelmi piac és azon van versenyprobléma vagy sem. A GVH határozat indokolása is egyértelműen felhívta a figyelmet arra, hogy a piacon fennállhatnak versenyproblémák.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács a piacelemzési eljárás során mindvégig nagy figyelmet fordított a releváns tények és a piacelemzéshez szükséges információk, adatok összegyűjtésére és megismerésére. A Határozattervezet elsődleges adatforrása alapvetően nem a Tárki 2004-ben végzett felmérése volt, hanem – miképpen az a Határozattervezet Indoklásában is rögzítésre került - a szolgáltatói adatszolgáltatások, lakossági felmérések, KSH adatok, szolgáltatók által honlapon közzétett információk stb. A Tanács első ízben 2004. március 2-i határozatával kért be adatokat a szolgáltatóktól. Ezt követően a 2005. augusztus 8-án indította el KTV Projektet. 2006 tavaszán és októberben ismételten adatszolgáltatást rendelt el a piacelemzéshez szükséges információk megszerzése céljából. A tények tisztázása végett a Tanács még 2007-ben is elrendelt adatszolgáltatást a Nemzeti Konzultáció során felmerült kérdések tisztázása érdekében. Elmondható továbbá, hogy az időközben beszerzett és a Határozatba beépített adatok (AGB Nielsen Médiakutató Kft. Csatornatípusok nézettségi adatai, GALLUP-MediaMonitor-2006, valamint a digitális televíziós és rádiós hálózatok pályáztatási előkészületeinek megalapozása céljából az Ariosz Kft. által készített 2007. évi keresleti felmérés) nem mutatnak olyan változást, amely a Határozat megállapításainak és következtetéseinek módosítását indokolná.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy a JPE eljárásban 2007. évben meghozatalra kerülő érdemi döntés – az Eht. szabályozási rendszere alapján – 2004-2007 közötti adatszolgáltatási kötelezettségeken, felméréseken alapul, illetve a Tanács az érdemi döntés meghozataláig vezető eljárási szakaszokban folyamatosan figyeli, elemzi, értékeli, követi a részletesen említett – adatszolgáltatást kiegészítő – tényállási elemek alapján a piaci folyamatokat.

Már fentebb megállapításra került, hogy az egyéb műsorterjesztési platformok nem helyettesítői az AH országos földfelszíni műsorszórásnak. A műsorszolgáltatók a lehető legnagyobb nézettség és ezáltal reklámbevétel megszerzésére törekednek, ezért az egyes műsorterjesztési platformokat nem helyettesítőnek, hanem kiegészítőnek tekintik. Ezért a műsorterjesztési nagykereskedelmi piacon a kábeles műsorterjesztés az országos földfelszíni analóg műsorszórásnak nem versenytársa.

Észrevételek 1.2, valamint 4. pontja

Az AH másodlagosan kérte, hogy amennyiben elsődleges kérelmét a Tanács nem találná megalapozottnak, úgy ne azonosítsa JPE szolgáltatóként az AH-t és vele szemben ne rójon ki kötelezettséget.

Az AH erre vonatkozó indokait és észrevételeit a 4. pontban (Piacelemzéssel kapcsolatos észrevételek) fejtette ki.

Az AH véleménye szerint az AH-nak a meghatározottnál jóval szélesebb piacon kell versenyeznie, mivel a keresleti és kínálati viszonyokból fakadóan földfelszíni analóg műsorszórási szolgáltatása nem alkot önálló piacot, illetve az AH nem rendelkezik jelentős piaci erővel. Véleménye szerint az analóg országos földfelszíni műsorszórás csak piaci szegmensnek tekintendő a műsorterjesztés piacán, amely piaci szegmens, a fentiek alapján, zártnak tekintendő, valamint amelyet a piaci szereplők hosszú távú feltételekkel mára már szabályoztak.

Az AH álláspontja szerint a versenyjogi szempontú piacazonosítástól függetlenül a kiegyenlítő vásárlóerő megléte is alátámasztja a jelentős piaci erő hiányát. A vevői koncentráció magas, hét műsorszolgáltató (3 televízió, 4 rádió) megrendelései az AH teljes értékesítési árbevételének meghatározó részét képezik, míg ez fordítva nem igaz.

A műsorszolgáltatók AH-val szemben meglévő piaci erejét növeli, hogy hosszú távú szerződések alapján és jellemzően nagy összegben rendelnek meg szolgáltatást. Így az AH számára egy-egy megrendelés esetleges elvesztése akkora veszteség, ami elriasztja bármiféle erőfölény gyakorlástól. A vevői oldal szereplői (pl. a TV2 és az RTL Klub együtt) akkora megrendelést tudnak adni, ami a kínálat oldali helyettesítést, potenciális belépést lényegesen megkönnyítik.

Álláspontja szerint, míg az AH a kérdéses szolgáltatásait csak a jogszabály szerint kijelölt vevőjének tudja eladni, addig a vevők az országos földfelszíni műsorszórási szolgáltatást mástól ugyan nem veszik igénybe, de a műsoraik országos terjesztésére több, lényegében egyenértékű kínálati alternatíva a rendelkezésükre áll (vezetékes műsorterjesztő hálózatok, műholdas műsorszórás stb.). Mindez szignifikáns aszimmetriához vezet: az országos műsorszolgáltatók képesek az AH országos földfelszíni műsorszóró szolgáltatását kiváltani egyéb alternatív megoldásokkal, így a máshoz fordulás lehetősége reális, ellenben az AH a frekvenciák korlátozottsága miatt a kérdéses szolgáltatásaival nem tud más vevőkhöz fordulni. Mindez oda vezet, hogy az AH nagymértékben kiszolgáltatottá vált, mivel piaci tevékenységében jelentős mértékben ráutalt a vevői keresletére, akik azonban nincsenek az AH-ra utalva.

A vevői oldal kiegyenlítő vásárlóerejének meglétét a közgazdasági tényezők mellett az is erősíti, hogy a vevői oldal szereplői közül a kereskedelmi televíziók a hazai közéletre, a gazdasági és politikai folyamatokra jelentős befolyással bíró szereplők, és ugyancsak jelentős véleményformáló erő és befolyás igaz a Magyar Televízió és a vonatkozó rádiók esetében is.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az AH szerint a fentiek alapján az AH nincs olyan gazdasági helyzetben, amely lehetővé tenné számára, hogy tevékenységét a versenytársaitól, a vevőitől és végső soron a fogyasztóktól függetlenül folytassa. Ebből következően teljességgel hiányoznak azok a feltételek, amelyek alapján az AH jelentős piaci erejű szolgáltatóvá lenne minősíthető.

A Tanács a Határozattervezet 205. pontjában, illetve az AH-nak az első Határozattervezetre érkezett észrevételeinek 2.2.1.2. pontjára adott válaszában már részletesen megvizsgálta a kiegyenlítő vásárlóerő meglétét és arra az álláspontra jutott, hogy a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje szempontjait csak korlátozottan veszi figyelembe.

A műsorszórás piacán magas a vevői koncentráció, ugyanakkor a kiegyenlítő vásárlóerő korlátos figyelembe vételét indokolja, hogy az eladói oldal koncentráltsága még magasabb, mivel az országos földfelszíni analóg rádió, illetve televízió műsorszórás szolgáltatást egyedül az Antenna Hungária kínálja. A Tanács nem tudta figyelembe venni az AH azon érvelését, miszerint tekintettel arra, hogy vevői hosszú távú szerződés alapján jellemzően nagy összegben rendelnek meg szolgáltatást, egy-egy megrendelés esetleges elvesztése elriasztja az erőfölény gyakorlásától az alábbiak miatt. A kiegyenlítő vásárlóerő megítélésnek egyik fontos eleme a váltás költségének vizsgálata. Az országos földfelszíni műsorszórási piacokon – ahogy az a második határozattervezet II.2.1. pontjában szerepel – az országos földfelszíni műsorszórást igénybe vevő szolgáltatók számára a váltás nem lehetséges, tekintettel arra, hogy:

- *az érintett országos műsorszolgáltatókat az Rttv. alapján országos földfelszíni műsorszolgáltatási kötelezettség terheli, meghatározott lefedettség biztosításával, meghatározott időtartamra (2012.-ig), ugyanakkor*
- *az AH az egyetlen olyan vállalkozás, amely képes az országos földfelszíni műsorszórási szolgáltatás nyújtására. Annak ellenére, hogy az AH jogi monopóliuma 2004. május 1. óta megszűnt, a magas belépési korlátok miatt azóta sincs más, országos földfelszíni műsorterjesztéssel foglalkozó szolgáltató, így az esetleges kiegyenlítő vásárlóerő a mai napig nem érvényesülhet.*

A Tanács nem ért egyet az AH azon érvelésével, hogy a műsorszolgáltatók képesek lennének kiváltani az AH országos földfelszíni műsorszóró szolgáltatását más megoldásokkal, mivel az ilyen helyettesítésnek adminisztratív, gazdasági és műszaki akadályai is vannak. Tekintettel arra, hogy az országos műsorszolgáltatóknak nincs lehetőségük az AH szolgáltatás helyettesítésére, hiába van jelentős véleményformáló erejük, az AH-val folytatott tárgyalások során nem képesek hatásosan fellépni, ezért a Tanács álláspontja szerint a vevői kereslet csak korlátosan vehető figyelembe a kiegyenlítő vásárlóerő vizsgálatakor. Fentiek alapján az országos földfelszíni műsorszolgáltatók nem rendelkeznek kiegyenlítő vásárlóerővel, így ez nem akadályozhatja meg, hogy az AH tevékenységét a versenytársaitól, a vevőitől és végső soron a fogyasztóitól függetlenül folytassa.

Észrevételek 1.3, valamint 5. pontja

Az AH harmadlagosan, amennyiben a Tanács az elsődleges és a másodlagos kérelmének nem adna helyt, kérte, hogy a Határozattervezetben szereplő egyetlen kötelezettséget se rója ki, tekintettel arra, hogy véleménye szerint azok az Eht. rendelkezéseibe ütköznek..

Az AH erre vonatkozó indokait és észrevételeit az 5. pontban (A kiróni tervezett kötelezettségek jogszerűségével kapcsolatos észrevételek) fejtette ki.

Az AH álláspontja szerint a kiróni tervezett kötelezettségek nem egyeztethetőek össze a hatályos magyar hírközlési szabályokkal. Ennek indoka, hogy a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség kizárólag hírközlési szolgáltatók (és nem tartalomszolgáltatók, vagyis műsorszolgáltatók) vonatkozásában írható elő, tekintettel az Eht. 188. § 56. pontjában foglalt definícióra. A többi kiróni tervezett kötelezettség, pedig mind a hozzáférési és összekapcsolási kötelezettséggel együtt róható ki, annak hiányában pedig ezek is értelmezhetetlenek, különösen azon tény miatt, hogy az AH hozzáférési szolgáltatást sem korábban, sem jelenleg nem nyújt.

Az AH álláspontja szerint a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség tekintetében amellett, hogy e kötelezettséget a Tanács csak az „összekapcsolási, illetve hozzáférési szolgáltatások tekintetében" róhat ki, amit a fentiek alapján nem tehet meg, az Eht. 108. § (1) bekezdése alapján fennáll az is, hogy csak a „a hatékonyság és a fenntartható verseny előmozdítása, valamint a fogyasztói előnyök érvényesítése érdekében" róható ki. A hivatkozott jogszabályhely alapján a kötelezettség kirovása szigorúan célhoz kötött, amely célok konjunktívak, azaz a szabályozásnak mindegyik célt szolgálnia kell. Az AH szerint az analóg földfelszíni műsorszórási szolgáltatások piacán nincs várható esély új belépőre, így a tervezett szabályozás nem tudja szolgálni a „fenntartható verseny előmozdítását" és a tervezett szabályozás nem tud semmiféle előnyt érvényesíteni a fogyasztók számára, mivel a műsorszórási szolgáltatások díjának szabályozása semmilyen következménnyel nem jár a végfelhasználókra nézve.

Az AH úgy véli, hogy a Tanácsnak nincs hatásköre arra, hogy meghatározza az AH által alkalmazandó költségszámítási szabályokat. Az Eht. 108. § (1) b) pontja szerint a Tanács „meghatározott" költségszámítási módszer alkalmazására írhat elő kötelezettséget, azonban az Eht. nem tartalmaz felhatalmazást arra nézve, hogy a Tanács maga határozhatna meg ilyen módszert. A hálózati szolgáltatások vonatkozásában az Eht. egyértelműen fogalmaz, amikor a 182. § (4) f) pontjában a minisztert hatalmazza fel a költségszámításra vonatkozó részletes szabályok megalkotására. A műsor-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

szórási szolgáltatások vonatkozásában ilyen felhatalmazást az Eht. nem tartalmaz, tehát a szolgáltatás díja nem szabályozható az Eht. 108. § alapján, így szükségtelen a költségszámítás megalkotására bárkit is felhatalmazni. A kötelezettség kiszabása esetén, az AH álláspontja szerint, az AH szabadon bizonyíthatja díjai költségalapúságát, és nem köteles a Tanács által megalkotott modellt használni. A Tanács pedig köteles elfogadni az AH bizonyítását, ha az egyébként megalapozott, és a díjak jóváhagyása nem utasítható el azon az alapon, hogy az AH modellje nem felel meg a Tanács által meghatározottnak.

Az AH álláspontja szerint a fentieken túlmenően az AH vonatkozásában nem állnak meg az ex-ante szabályozás kritériumai. Az AH esetleges túlzó árazását a GVH megvizsgálta, és megállapította a túlzó árazás hiányát. A jövőbeli esetleges túlzó árazás vizsgálata a GVH hatáskörébe tartozik, így orvosolható is általa, a múltbeli események pedig nem indokolják az „ex ante" szabályozást. A GVH által az AH ellen Vj-27/2005. számon lefolytatott versenyfelügyeleti eljárását lezáró döntésének egyik lényegi következtetése, hogy az AH által a földfelszíni műsorszórás tekintetében alkalmazott díjai a Tpvt. alapján azért nem voltak vizsgálhatóak és számon kérhetőek, mert ezen díjak maximumát a vizsgált időszak teljes tartama alatt az Ártörvény felhatalmazása alapján az illetékes miniszter állapította meg. A hatósági árszabályozás azonban 2007. január 1-től hatályát vesztette, így az AH kérdéses díjmaximumait immár nem az illetékes miniszter, hanem az AH állapítja meg. Ez viszont azzal a következménnyel jár, hogy a díjak immár a Tpvt. alatt is vizsgálhatóvá váltak; és azokkal kapcsolatban az AH versenyjogi alapon „ex post" módon felelősségre vonhatóvá vált. A Tpvt. „ex post" rendszerű jogérvényesítési rendszere megfelelő lehetőséget és keretet ad az AH által alkalmazott műsorszórási díjakkal, vagy az azokkal kapcsolatos piaci magatartása révén esetlegesen elkövetett bármely visszaélés hatékony orvoslására és szankcionálásra; ami viszont indokolatlanná és aránytalanná teszi ugyanezen díjak és az azokkal kapcsolatos szolgáltatói magatartások „ex ante" jellegű hatósági szabályozását. Az árdiszkrimináció vizsgálatára és szankcionálására – az AH véleménye szerint – a GVH szintén adekvát eszközökkel rendelkezik.

Az AH érvelése szerint ún. „hozzáférés" visszavonása, mint versenyprobléma nem életszerű, mivel az AH-nak hosszú távú, az „analogue switch off"-ig terjedő teljes időszakot lefedő kereskedelmi szerződései vannak az érintett televíziós műsorszolgáltatókkal, és 2009-ig terjedően a vonatkozó rádiókkal, és nincs semmilyen üzleti vagy pénzügyi érdek, vagy jogi lehetőség, amely ezen jogviszonyok rendes felmondását lehetővé tenné.

Az AH jelezte, hogy a tervezett szabályozás jövedelem transzferhez vezethet az AH felől egyes (és nem minden) műsorszolgáltatók irányába, amely jövedelem transzfernek egyes műsorszolgáltatók akár kárvallottjai is lehetnek, azáltal, hogy a jelenlegi szerződésükben foglalt díjaknál magasabb díjakat kellene fizetniük a szabályozás bevezetése után. Az AH továbbá megjegyezte, hogy a szabályozás nem ösztönzi az AH-t infrastruktúra beruházásokra.

Az AH észrevételével - miszerint a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség kizárólag hírközlési szolgáltatók javára írható elő az Eht. 188. § 56. pontja alapján és ebből adódóan az AH vonatkozásában sem hozzáférés, sem átláthatóság, sem pedig költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség nem írható elő – a Tanács nem ért egyet az alábbiak alapján:

A Dtv. 49. § (8) bekezdése kimondja, hogy: „az Eht…188 §-ának 56. pontjában az „elektronikus hírközlési szolgáltató" szövegrész helyébe az „elektronikus hírközlési szolgáltató vagy vállalkozás" szöveg lép."

Ennek megfelelően az AH azon érvelése, miszerint a hozzáférés fogalma és így a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség (valamint a többi kötelezettség) kizárólag hírközlési szolgáltatók közötti kapcsolat vonatkozásában értelmezhető, nem helytálló.

A Dtv. hatályba lépését megelőzően is ez volt a helyzet, ugyanis az Eht. 53. § (1) bekezdése kimondja, hogy: „A piacelemzés alapján a Tanács jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosítja azt a szolgáltatót, amelyik valamely olyan érintett piacon, amelyen a gazdasági verseny nem kellően hatékony, egyedül vagy más szolgáltatóval közösen gazdasági erőfölényben van, azaz olyan gazdasági helyzetben van, amely lehetővé teszi, hogy a tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől, és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa."

Az Eht. 54. § (1) bekezdése továbbá rögzíti: „A Tanács az azonosított jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra az azon a piacon, amelyen a szolgáltató jelentős piaci erővel rendelkezik, a piacelemzés által feltárt, versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos mértékű kötelezettséget vagy kötelezettségeket ír elő a XI-XIV. fejezetben meghatározott kötelezettségfajták közül, vagy hatályában fenntartja, illetve módosítja a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban megállapított kötelezettséget."

A piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló16/2004. (IV. 24.) IHM rendelet 1. sz. mellékletében szerepel a 18. sz. „Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatásának céljából" nevű piac, amely révén a Tanács piacelemzési tevékenységének tárgyává vált a műsorterjesztés nagykereskedelmi piaca. A műsorterjesztés nagykereskedelmi piacának része az országos földfelszíni analóg televízió és rádió műsorszórás is. A Tanács tehát piacelemzési eljárása során, az Eht. 53. § (1) és 54. § (1) bekezdésével összhangban JPE-ként azonosította az AH-t és a piacelemzés által feltárt, versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos mértékű kötelezettséget vagy kötelezettségeket ír elő a XI-XIV. fejezetben meghatározott kötelezettségfajták

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

közül. Az AH elektronikus hírközlési szolgáltató és az Eht. fenti rendelkezései alapján, amennyiben egy piacelemzési eljárásban JPE-nek minősül, úgy az Eht. XI-XIV fejezetén belül a nagykereskedelmi piacra kiszabható kötelezettségek közül bármelyik kötelezettséget kiróhatja.

Itt fontos rögzíteni azt is, hogy az Rttv. 90. § (1) bekezdése szerint „műsorszolgáltatási szerződést földfelszíni rendszerű műsorszórás útján megvalósuló, illetve a Kormány rendelkezési jogába tartozó (általa bérelt) műholdas, valamint rádiótávközlő eszközzel végzett műsorszolgáltatás esetén kell kötni.”, vagyis az országos analóg földfelszíni televízió és rádió műsorszórást igénybevevő szolgáltatók olyan műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, amelyet műsorszolgáltatási szerződéssel nyertek el. Az Rttv. 90. § (2) bekezdése értelmében „a műsorszolgáltató a pályázatában vállalt időtartamban és adásidőben az adásidő-beosztás szerint, saját megkülönböztető azonosítási jelét használva, a vállalt műsorstruktúrának megfelelő műsor sugárzására jogosult és köteles, az általa üzemben tartott saját hálózaton, berendezésekkel, eszközökkel vagy távközlési szolgáltató (műsorszóró) szolgáltatás közreműködésével.” Vagyis a műsorszolgáltató saját maga is végezhet műsorszórást ilyen műsorszolgáltatási szerződés alapján. Erre ugyan az országos analóg műsorszolgáltatás esetében nincs példa, de számtalan helyi rádió van, amely maga végzi a műsorszórást.

Az Rttv. 90. § (2) bekezdése szerint továbbá „a saját eszközökkel történő műsorszóró, szétosztó tevékenységekre a távközlési szolgáltatási engedélyt nem, de a külön jogszabályokban meghatározott egyéb engedélyeket be kell szerezni.” Ezt azt jelenti, hogy a műsorszolgáltatási szerződések alapján a szolgáltatók lényegében elektronikus hírközlési tevékenység végzésére is jogosultak, vagyis bejelentés nélkül is, a törvény erejénél elektronikus hírközlési szolgáltatónak tekintendők. Így ha a műsorszolgáltató igénybe vesz országos analóg földfelszíni televízió és rádió műsorszórást, akkor az Rttv. alapján ezt azt jelenti, hogy ezen szolgáltatást egy olyan szolgáltató veszi igénybe az AH-tól, aki az Rttv. alapján ilyen esetben elektronikus hírközlési szolgáltatónak is minősül, azonban úgy döntött, hogy nem maga végzi tevékenységének műsorszórási részét. A műsorszóráshoz kapcsolódó tevékenység pedig már nem műsorszolgáltatás, mivel az átviteli szakaszban már nem gyakorolhat szerkesztői ellenőrzést a szolgáltatás felett.

Az AH a hozzáférés Eht.-beli fogalmára hivatkozásnál figyelmen kívül hagyta a Hozzáférési Irányelv (2002/19/EC) 2. cikkének (a) pontjában rögzített meghatározást: „hozzáférés: eszközök és/vagy szolgáltatások rendelkezésre bocsátása más vállalkozás számára, meghatározott feltételek mellett, kizárólagos vagy nem kizárólagos jelleggel, elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása céljából. Ez magában foglalja többek között a következőket: a hálózati elemekhez és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférést, amely tartalmazhatja a berendezések helyhez kötött vagy nem helyhez kötött módon történő csatlakoztatását (ez különösen tartalmazza a helyi hurokhoz való hozzáférést és a helyi hurok révén történő szolgáltatásnyújtáshoz szükséges eszközökhöz és szolgáltatásokhoz való hozzáférést), továbbá a fizikai infrastruktúrához való hozzáférést, beleértve az épületeket, alépítményeket és antennatartókat; a megfelelő szoftverrendszerekhez — köztük a működést támogató rendszerekhez — való hozzáférést, a számfordításhoz, illetve az azzal egyenértékű funkcióval rendelkező rendszerekhez való hozzáférést, a helyhez kötött és a mobil rendszerekhez való hozzáférést, különösen a barangolást, a digitális televíziós szolgáltatások feltételes hozzáférésű rendszereihez való hozzáférést; a virtuális hálózati szolgáltatásokhoz való hozzáférést.”, valamint az EU Bizottság 18. piaccal kapcsolatos gyakorlatát.

A közösségi jognak a tagállamok nemzeti jogrendszereivel szembeni elsődlegességét hangsúlyozó szupremációs elv alapján a nemzeti jogszabályok értelmezése során mind a közösségi, mind a nemzeti jogot figyelembe kell venni.

A fentiek alapján tehát megállapítható, hogy a hatóság azon jogértelmezése, miszerint a Dtv. hatályba lépése előtt a hozzáférést úgy értelmezte, hogy abba, a 18. számú piacon, beleértendő a műsorszóró és a műsorszolgáltató közötti viszonyrendszer is, összhangban áll az Eht., az Rttv. fentebb kifejtett rendelkezéseivel, illetve a Hozzáférési Irányelv hozzáférés fogalmával is.

A hatóság által képviselt jogértelmezést támasztja alá az EU Bizottság 18. számú nagykereskedelmi piaccal kapcsolatos gyakorlata is.

A 18. számú „Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatásának céljából.” – műsorszolgáltatók is megjelennek, mint piaci partnerek. A 18. piac lényegét az Európai Bizottság az alábbiak szerint rögzítette a lengyel hírközlési hatóság (UKE) által notifikált és a Bizottság által PL/2006/0455 referenciaszámon nyilvántartott piacelemzési határozattervezetére megküldött észrevételeiben: „Az Ajánlás szerinti 18. piac a műsorterjesztési átviteli szolgáltatások nagykereskedelmi piaca (rádióra és TV-re) abból a célból, hogy a műsorok tartalmát eljuttassák a végfelhasználók számára. Ez a piac azokat a kereskedelmi kapcsolatokat tartalmazza, ahol a műsorterjesztési átviteli szolgáltatások nyújtói megajánlják a tartalom átvitelét a <u>műsorszolgáltatóknak</u> (egyedi csatornák, multiplex üzemeltetők

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

vagy más tartalomszolgáltatók).” [70], *továbbá „az Ajánlás szerinti 18. piac lefedi az összes műsorterjesztési átviteli szolgáltatást.”*[71]

A fentiekből adódóan nem megalapozott az AH azon véleménye sem, miszerint az Eht. hozzáférés fogalmából kiindulva „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége”, valamint az „egyenlő elbánás” kötelezettségét sem róhatja ki.

Az AH észrevételeiben az Eht. 108. § (1) bekezdését csak részletében idézi , kihagyva azt hogy „…amennyiben a piacelemzés megállapítása szerint a hatékony verseny hiánya azt eredményezheti, hogy az érintett szolgáltató indokolatlanul magas díjakat, vagy árprést alkalmazhat…” a Tanács költségalapú díjak alkalmazására vonatkozó kötelezettséget írhat elő. A piacelemzési eljárásban megállapításra került, hogy az AH az országos földfelszíni analóg rádió, illetve televízió műsorszórási piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató és a hatékony verseny hiányában lehetősége van arra, hogy szolgáltatásának díjait indokolatlanul magasan szabja meg.

Bár új szereplő belépése nem várható az országos analóg földfelszíni műsorszolgáltatás piacára, azonban nem helytálló az AH azon megállapítása, miszerint a tervezett szabályozás nem szolgálja a fenntartható verseny előmozdítását. Tekintettel arra, hogy az országos földfelszíni műsorszórás természetes monopólium, a fenntartható verseny előmozdítása oly módon nyilvánul meg, hogy a szabályozás az országos földfelszíni műsorszórási szolgáltatás verseny hiányában kialakult, túlzóan magas díjait a versenykörülmények között kialakuló díjak irányába alakítja.

Nem osztja a Tanács az AH azon nézetét sem, miszerint a bevezetni szándékozott „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség nem járna fogyasztói előnyökkel. Mint azt már többször rögzítésre került, a 18. számú nagykereskedelmi piacon belül az országos földfelszíni műsorszórás piac – kapcsolata a kiskereskedelmi piaccal (vagyis a nézők piacával) rendkívül speciális. Ez az egyetlen olyan kiskereskedelmi piac, ahol a fogyasztó nem a hírközlési szolgáltatónak fizet közvetlenül a kapott szolgáltatásért, hanem a műsorszolgáltatók által összeállított tartalom „fogyasztásával”, közvetve, a reklámpiacon keresztül „finanszírozza” a műsorszolgáltatókat, amelyek pedig a nagykereskedelmi piacon fizetnek a műsorszórónak a hírközlési szolgáltatás elvégzéséért. Ennek megfelelően ezen érintett piacon kirótt kötelezettségek nem a fogyasztók költségeinek leszorítására, hanem elsősorban a nagykereskedelmi piac másik szereplőjével, az országos műsorszolgáltatókkal való kapcsolat átláthatóvá tételére, illetve a szolgáltató erőfölénnyel való visszaéléséből fakadó problémák megakadályozására és/vagy megelőzésére irányulnak, hiszen a műsorvétel költsége a fogyasztók számára gyakorlatilag ingyenes. Mindez azonban nem jelenti azt, még ha közvetett módon is, de a fogyasztói előnyök ne érvényesülnének.

Egyrészt – bár ennek hatása a Tanács megítélése szerint nem számottevő – a műsorszolgáltatók a díjcsökkenésből származó megtakarításaikat továbbadhatják a reklámpiac és ezen keresztül a hirdetők felé, melyek ezt érvényesíthetik termékeik és szolgáltatásaik fogyasztói áraiban. Másrészt ennél jelentősebb hatású, hogy miután a közszolgálati műsorszolgáltatók műsorszórási költségeit a központi költségvetés biztosítja, a költségcsökkenésből származó megtakarítás lehetővé teszi a felszabaduló források más közcélú felhasználását.

A Tanács rögzíteni kívánja, hogy a szabályozás célja jelen esetben elsődlegesen a nagykereskedelmi piacon az AH erőfölényéből fakadó, ex-post módon nem megfelelő hatékonysággal orvosolható versenyproblémák ex-ante szabályozás útján történő megoldása.

Az AH azon hivatkozása, miszerint az Eht. 182. § (4) f) pontja szerint a miniszter került felhatalmazásra a tekintetben, hogy költségszámításra vonatkozó részletes szabályokat határozzon meg a hálózati szolgáltatások tekintetében, a műsorszórási szolgáltatások vonatkozásában pedig ilyen felhatalmazást az Eht. nem tartalmaz és emiatt a Tanács nem határozhat meg költségszámítási modellt. Az AH észrevétele nem megalapozott az alábbiakra tekintettel:

Az Eht. 52. § (1) bekezdése alapján a Tanács a piacelemzési eljárásban a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra a XI-XIV. fejezetben foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget írhat elő. A piacelemzés keretében tehát a Tanács a nagykereskedelmi piacokon kiszabható kötelezettségek közül bármelyiket, így a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget is kiróhatja a JPE-re, költségszámítási szabályokat határozva meg.

Ahogy az Eht. 170.§ (6) bekezdése rögzíti, a 168.§ (1) bekezdés szerinti időpontig alkalmazandó költségszámítási módszert külön jogszabály tartalmazza. Ez a jogszabály a 18/2003. (XII.27) IHM rendelet, amely megerősíti preambulumában, hogy a rendelet meghozatalára az Eht.170.§ (5)-(6) bekezdésének utaló szabályára figyelemmel került sor, míg a konkrét felhatalmazást az Eht.182.§ (4) bekezdés f.) pontja adta meg. Az Eht. 168.§ (1) bekezdése értelmében, már

---

70 *„Market 18 of the Recommendation is the wholesale market for broadcasting transmission services (for radio and TV) to deliver broadcast content to end users. This market comprises commercial relationships where providers of broadcasting transmission services offer the delivery of the content to broadcasters (individual channels, multiplex operators or other content providers).” SG-Greffe (2006) D/, Case PL/2006/0455: Wholesale broadcasting transmission services in Poland Comments pursuant to Article 7(3) of Directive 2002/21/EC*

71 *„…market 18, as definedin the Recommendation, covers all types of broadcasting transmission services.” SG-Greffe (2006) D/, Case PL/2006/0455: Wholesale broadcasting transmission services in Poland Comments pursuant to Article 7(3) of Directive 2002/21/EC*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

a törvény hatálybalépésekor, azaz 2004. január 1-én, jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra vonatkozó kötelezettségek az Eht. 52. §-a szerinti piacelemzési eljárásban meghozott JPE határozat szerinti, az 55.§ (2) bekezdésében meghatározott átmeneti időszak elteltéig alkalmazandóak. Ezen időpontot követően az Eht. 170. § (6) bekezdésében megjelölt fenti IHM rendelet a továbbiakban nem alkalmazható. Továbbá az Eht. 182.§ (4) bekezdés f.) pontja olyan felhatalmazó szabály, amely kifejezetten az Eht l70.§ (6) bekezdésének utaló szabálya miatt ad felhatalmazást a miniszternek rendelet alkotására és kizárólag ebben a körben. Az Eht. 168. § (1) bekezdésében meghatározott időpontot követően pedig kizárólag az Eht. 10.§ f.) pontja 45.§ d.), 52.§.(1) bekezdés és 54.§ (1) bekezdése, valamint konkrétan az Eht. 108. § (1) bekezdés b.) pontja ad hatáskört a Tanácsnak arra, hogy meghatározza azon költségszámítási és díjképzési módszert, amelyet a JPE szolgáltatónak alkalmaznia kell. A Tanácsnak a költségszámítási szabályok megalkotásakor kizárólag az Eht. 108.§ (2) bekezdésére kell figyelemmel lennie, sem korábban alkalmazott, de már nem alkalmazható jogszabályi előírások, sem a miniszter e körben már nem létező hatásköre nem korlátozza benne. Mindezért az AH azon érvelése, amely azt állítja, hogy a Tanácsnak nincs hatásköre a költségszámítási szabályok megalkotására, vagy az IHM rendelettől eltérésre, alaptalan. A fentieket a Fővárosi Bíróság 7.K.30.467./2005645. sz. jogerős ítélete is rögzítette.

Mint az már a Második Határozattervezetben több helyen is rögzítésre került, az EU Bizottság 2005. július 27.-én az Informatikai és Hírközlési Minisztériumhoz levelet intézett, többek között a Díjrendelet ügyében, kifejtve, hogy az abban foglalt ársapka szabályozás a közösségi jog szerint csak piacelemzés alapján lenne kiszabható és csak a szabályozó által, tehát a Díjrendelet közösségi jogba ütközik. A Tanács eljárása során, amíg a díjszabályozás hatályban volt, messze menőkig figyelembe vette, hogy a Díjrendelet több ponton ellentétes a közösségi joggal. A Második Határozattervezet I.2.1 pontjában rögzítettekkel összhangban, a kormányzati szervezetalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény 93. § (1)-(2) bekezdése, 2007. január 1.-i hatállyal, hatályon kívül helyezte az Eht. 74. § (5) bekezdés b) pontját, továbbá az Ártörvény Melléklete „B) Szolgáltatások" fejezetének „64.20.21.0, 64.20.22.0" és „64.20.16.0 kezdetű sorait, így a műsorszóró szolgáltatás díj vonatkozásában az Ártörvény már nem írja azt elő, hogy a mellékletben feltüntetett miniszter állapítja meg a legmagasabb árat vagy a legalacsonyabb árat [Ártörvény 7. § (1)]. Ezáltal a Díjrendeletben meghatározott elméleti árkontroll is megszűnt, így a hatósági árszabályozás még szükségesebbé vált a Díjrendelet által korábban biztosított kontroll fenntartása, illetve a költségalapú műsorszórási díjak kialakítása és a műsorszórási piacon a hatékony verseny feltételeinek megteremtése érdekében. Ezzel összhangban a Tanács a Második Határozattervezetben az AH-ra az Eht. 108. §. szerinti „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" körében kötelezettséget írt elő, oly módon, hogy az AH választása szerint az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási" és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási" nagykereskedelmi szolgáltatásokat vagy HCA-FDC költségmodell alapján számított sugárzási díj ellenében vagy egy, a Tanács által meghatározott maximált díj alatt köteles nyújtani.

A hozzáférési kötelezettség kirovásának szükségességét a Határozattervezet III.6.2 pontjában részletesen indokolta a Tanács.

A Tanács lehetségesnek tartja, hogy egyes műsorszolgáltatók számára a jelenlegi szerződésükhöz képest díjaik emelkedni fognak a kötelezettségeknek a Határozattervezetben megfogalmazott formájában való bevezetése esetén. A Tanács álláspontja szerint azonban ez csak abban az esetben történhet meg, ha az AH a szolgáltatókkal szemben oly mértékű árdiszkriminációt alkalmazott, hogy egyes szolgáltatókkal költség alatti áron kötött szerződést és az ebből származó veszteséget más szolgáltatókkal szemben kiszabott túlzó áraiból származó bevételből kompenzálta. A Tanács álláspontja szerint a kiróni tervezett kötelezettségek együttesen biztosítják, hogy az AH diszkriminációmentes magatartását és a piac egészét tekintve a kötelezettségek összességben a műsorszórási díjak mérséklődését eredményezte.

A Tanács nem ért egyet az AH-nak azzal az észrevételével, hogy a tervezett kötelezettségek nem ösztönzik az AH-t infrastruktúra beruházásokra. A költségalapú árakban megjelenő tőkeköltség és amortizáció biztosítja, hogy a vonatkozó szolgáltatás nyújtása érdekében végzett beruházások megtérüljenek.

Észrevételek 1.4-1.5, valamint 6. pontja

Az AH negyedlegesen kérte, hogy amennyiben sem elsődleges, sem másodlagos, sem harmadlagos kérelmének a Tanács nem adna helyt, úgy az „átláthatóság" kötelezettségén belül kizárólag arra kötelezze az AH-t, hogy a műsorszolgáltatókkal kötött szerződéseinek pusztán az azonosított piacokra vonatkozó rendelkezéseit nyújtsa be a Tanácshoz. Ezzel együtt kérte a Tanácsot, hogy biztosítsa az AH által benyújtásra kerülő szerződések bizalmas kezelését.

Az AH kérte továbbá a Tanácsot, hogy az „*egyenlő elbánás*" kötelezettségét az általa javasolt módon módosítva rója ki az AH-ra. Az AH az általa javasolt szövegezést is csatolta észrevételeihez.

Egyúttal kérte, hogy a Tanács ne rója ki az AH-ra az „átláthatóság" kötelezettség egyéb elemeit és a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos", valamint a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettséget.

Az AH ötödlegesen kérte, hogy amennyiben első négy kérelmének a Tanács nem adna helyt, úgy a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos" kötelezettség vonatkozásában pontosítsa a kötelezettség tartalmát úgy, hogy annak értel-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

mében az AH indokolatlanul ne tagadhassa meg az országos földfelszíni analóg műsorszórási szolgáltatás nyújtását az országos földfelszíni műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozások számára.

Továbbá kérte, hogy a Tanács az AH negyedleges indítványában szereplő módon rója ki az „átláthatóság" kötelezettségét és az „egyenlő elbánás" kötelezettségét.

Kérte továbbá, hogy a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség vonatkozásában pusztán az Eht. 108. § (a) szerinti kötelezettséget rója ki (melynek keretében az AH ebben az esetben sem lenne köteles a legnagyobb kedvezményt jelentő díjak alkalmazására), azzal, hogy az AH az általa alkalmazott költségszámítási módszertan szerint köteles az alkalmazott díjak költségalapúságát a hatóság ezirányú kérése esetén igazolni. Az AH által így alkalmazott módszertan elvei a következők:

- az AH a költségmodell felépítésekor a múltbeli költségelszámolás helyett a folyóáras költségelszámolás (CCA) módszertanát alkalmazza;
- a költségek hálózati szinten kerülhetnek meghatározásra;
- a kötelezettség tartalmát a javaslatainknak megfelelően állapítsa meg (Az AH az általa javasolt szövegezést csatolta észrevételeihez külön mellékletben).

Az AH kérte továbbá, hogy a Tanács az Eht. 104. §-ban meghatározott „*egyenlő elbánás*" kötelezettségét a beadványa 1.4.2 pontja szerint rója ki.

Az AH a negyedleges és ötödleges indítványára vonatkozó indokait és észrevételeit a 6. pontban (A kiróni tervezett kötelezettségekkel kapcsolatos részletes észrevételek) fejtette ki.

Az AH szerint a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos" kötelezettség indokolatlan, mivel az AH-nak jelenleg is üzleti érdeke, hogy műsorszórási szolgáltatást nyújtson az azt igénylő műsorszolgáltatók számára. Az AH-nak hosszú távú kereskedelmi szerződései vannak az érintett műsorszolgáltatókkal és sem érdeke sem lehetősége ezen jogviszonyokat felmondani.

Továbbá tény, hogy az AH jelenleg sem hozzáférést nyújt a szolgáltatásaihoz, illetve eszközeihez, hanem műsorterjesztési szolgáltatást. Így indokolatlan és értelmetlen az AH számára megtiltani, hogy az eddig sem biztosított – és nem igényelt – ún. „hozzáférést" visszavonja, viszont a jövőre nézve a Határozattervezet jelenlegi megfogalmazása kellemetlen félreértésekre adhat okot, és ebből fakadó, szükségtelen jogvitákhoz vezethet.

Amennyiben a Tanács mégis a kötelezettség kiszabása mellett dönt, úgy az AH álláspontja szerint a kötelezettség meghatározása pontatlan, ezért szükséges azt úgy helyesbíteni, hogy annak értelmében az AH indokolatlanul ne tagadhassa meg az országos földfelszíni analóg műsorszórási szolgáltatás nyújtását az országos földfelszíni műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozások számára.

Ebben a formában az AH a kötelezettség tartalmát nem vitatná, ugyanakkor nem látják azt az indokot, ami alátámasztaná a kötelezettség kirovását azon túl, hogy elméleti szinten lehetséges, hogy az AH a vonatkozó jogviszonyokat – saját üzleti érdekeit, a szerződéseket és a jogszabályokat megsértve – felmondja vagy az azokban meghatározott kötelezettségeit nem teljesíti. Azonban az így kiszabott kötelezettség még ebben a formában sem teszi lehetővé a többi kötelezettség kirovását az ún. „hozzáférési" kötelezettséggel kapcsolatban.

Az „átláthatóság" kötelezettségével kapcsolatban az AH kifejtette, hogy a korábban kifejtett jogi ellenérveken túl, a kötelezettség kirovásának általános indokát megérti, és nem vitatja a szerződések benyújtásának kötelezettségét. Ezen túlmenően azonban hangsúlyozta, hogy az AH minden egyes műsorszolgáltató számára dedikált, egyedi, az adott műsorszolgáltató igényeinek megfelelő, valamint a számára kijelölt frekvencia teremtette adottságokhoz alkalmazkodó hálózatot épített ki, továbbá egyéb feltételek tekintetében is az egyes műsorszolgáltatók igényei szerint járt el. Ezen körülmények és igények alapvetően eltértek egymástól, így nem látják azt az indokot, hogy miért kellene ezen különböző feltételeket az AH-nak közzétennie.

Amennyiben a Tanács mégis a kötelezettség kirovása mellett dönt, úgy az AH megjegyzi, hogy kizárólag a szerződések benyújtásának kötelezettségét látják célszerűnek előírni azzal, hogy ebben az esetben is csak az azonosított piaccal kapcsolatos rendelkezések volnának hozzáférhetőek a Tanács számára. Ennek oka az, hogy az AH szerződései lényegében egységesen tartalmazzák az általa nyújtott műsorterjesztési szolgáltatások feltételeit. Az AH kiemeli, hogy mivel nincs esély új műsorszolgáltató megjelenésére az országos földfelszíni analóg műsorszórás piacán, ezért nem indokolható, hogy az AH-nak közzé kellene tennie a szerződés megkötésére vonatkozó eljárás és a szerződés megkötéséhez szükséges adatokat.

Álláspontja szerint indokolatlan és aránytalan az azonosított műsorterjesztési piac szereplőit (vagyis a műsorszolgáltatókat és az AH-t) egységes szerződéses feltételek alkalmazására kötelezni, anélkül, hogy ennek hatásait a Tanács érdemben elemezte volna. A jelenlegi szerződéses helyzet tárgyalások eredményeként alakult ki. Egyébként az AH a gyakorlatban nem is tudna megfelelni az ilyen egységes feltételeknek, figyelemmel a lényegét tekintve eltérő körülményekre minden egyes műsorszolgáltató vonatkozásában. Ezen, lényegét tekintve eltérő körülményekre tekintettel azt sem látják indokoltnak, hogy az egyes szolgáltatók a kért részletességgel megismerjék az AH által a többiek számára biztosított feltételeket, mivel ezen feltételek nem összehasonlíthatók. Egyúttal megjegyzik, hogy a díjak tervezett

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

struktúrában történő közzététele súlyosan gyengíti az AH helyzetét a digitális átállással kapcsolatban is. Ugyanígy a különböző árazási információkból és eltérítési szabályok alapján visszafejthetőek lennének az AH költségei és árazási elvei. Az AH által benyújtandó szerződések vonatkozásában jelezik, hogy a határozatában feltétlenül biztosítani kell ezen szerződések bizalmas kezelését. Az AH jelezte továbbá, hogy amennyiben a műsorszolgáltatókkal kötött szerződések a többi műsorszolgáltató és a nyilvánosság számára megismerhetővé válnának, úgy azok egyúttal a műsorszolgáltatók megítélését is hátrányosan érinthetnék. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a szerződéses feltételek nyilvánosságra hozatala, olyan motivációs hatást is kifejt, amely a megbízhatósági és egyéb technikai kérdésekben a keresletet lefelé nivellálja.

Az AH kifejtette továbbá, hogy a Határozattervezetnek az „átláthatóság" kötelezettségéről rendelkező B. pontjának utolsó bekezdésében számára értelmezhetetlen a „földfelszíni műsorszórási jogosultsággal rendelkező vállalkozásokkal megkötött szerződések" kitétel, hiszen az AH ilyen vállalkozásokkal nem kötött szerződést, így azokat nem is tudja benyújtani.

A „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettséggel kapcsolatban az AH kifogásolta, hogy a Határozattervezet nem veszi figyelembe az egyes szolgáltatók által használt frekvenciák, hálózatok és igényeik, azaz a részükre nyújtott szolgáltatások közötti alapvető eltéréseket, aminek révén az egyes jogviszonyok tartalma nem összemérhető.

Ennek fényében a „legnagyobb kedvezményt jelentő díjak" meghatározásának és bevezetésének kötelezettsége, mint az első lépés a költségalapú díjak elérése felé vezető siklópályán (glide path), egyes szolgáltatók vonatkozásában az AH-t költségalatti díjak bevezetésére kötelezheti, illetve elveszi annak a lehetőségét, hogy magasabb minőségi, megbízhatósági mutatók, illetve egyéb speciális műszaki, kereskedelmi feltételek igénylése esetén az AH ezt a díjazásban is tükröztethesse. Ennek megfelelően a kötelezettség ezen eleme szemben áll mind a költségalapúsággal, mind az egyenlő elbánás kötelezettségével. A legnagyobb kedvezmény vetítési alapja a többször módosított 2/2003 (II.7) IHM rendelet, amely egyetemleges árakat definiál a hálózat valós, teljes körű műszaki tartalmának megjelölése nélkül. Ennek következtében az ahhoz képest adott kedvezmény értelmezhetetlen, hiszen a műsorszolgáltatók számára kialakított hálózatok nem képeznek egymással, illetve a hatósági ár nem definiált műszaki alapjával azonos bázist.

Amennyiben a szabályozás szükséges és jogilag lehetséges volna, úgy az AH egyetértene a siklópálya alkalmazásával, mivel egy olyan szükséges eszköz, amely megfontolt bevezetés esetén kezeli az új árszabályozási módszer alkalmazásával kapcsolatos piaci kockázatokat. A „glide path" hosszának megállapításakor - és így az egyes árcsökkentési lépések mértékének definiálásakor - azonban figyelembe kell venni, hogy a szabályozott díjakhoz kapcsolódó árbevételből származik az AH bevételeinek túlnyomó része, így bármilyen természetű változtatás érzékenyen befolyásolja a cég pénzügyi helyzetét.

Mindezek alapján az AH a siklópálya kiindulópontjaként meghatározott „legnagyobb kedvezményt jelentő díjak" alkalmazásának kötelezettségét a költségmodell alkalmazása alapján adódó díjak ismeretének hiányában elhamarkodottnak tekinti. Erre való tekintettel ezen első lépést és egyúttal a „legnagyobb kedvezményt jelentő díjak" alkalmazásának kötelezettségét az AH a határozatból törölni javasolja.

Az AH kifogásolja, hogy a Határozattervezet nem ad eligazítást arra vonatkozóan, hogy a siklópálya hány és milyen időközönként végrehajtandó lépésben, illetve milyen időtávon belül kívánja az AH díjait a költségalapú szintre hozni. Ez bizonytalansághoz vezet az AH és a műsorszolgáltatók szempontjából is. Ezért az AH álláspontja szerint a siklópálya meghatározása során a Tanácsnak különös körültekintéssel kell eljárnia. Ebben a körben különös figyelmet érdemel az a tény, hogy az AH bevételeinek mintegy 60%-a származik a szabályozott szolgáltatásokból, míg az egyéb szabályozott távközlési piacok esetében az összekapcsolási bevétel aránya a társaságok teljes bevételéből lényegesen alacsonyabb. Ez azt jelenti, hogy egy esetleges árbevétel csökkenés sokkal mélyebben érinti az AH-t.

Az AH álláspontja szerint a Határozattervezet által 2006. évi adatok alapján meghatározott, legalább két év távlatában alkalmazandó fix tőkeköltségszorzó („WACC") alkalmatlan arra, hogy az időről időre változó piaci és pénzügyi viszonyokat megfelelően tükrözze. A WACC-ban mindenképpen figyelembe kellene venni az egyéb piacokhoz viszonyított magasabb piaci rizikót, valamint azt, hogy az AH bevételeinek az alacsony diverzifikáció miatt sokkal nagyobb része származik a szabályozott szolgáltatásból mint pl. a helyhez kötött telefonszolgáltatóknak. Egyúttal jelezte, hogy a GVH által elfogadott WACC (18%) lényegesen magasabb, mint a Határozattervezetben szereplő WACC. A Határozattervezet az eljárási iratok között található WACC tanulmányban meghatározott sáv alsó értékét használja, anélkül, hogy ezt érdemben indokolná.

Az AH véleménye szerint a minden egyes műsorszolgáltató vonatkozásában fennálló, alapvetően eltérő körülményekre tekintettel a költségalapú díjak meghatározásának alapja nem lehet az adóberendezésenként, azok adóteljesítménye alapján számított egységköltség. Ez a megközelítés súlyosan torz eredményekre vezet, és alapjaiban veszélyezteti a kötelezettség tényleges célját, a költségalapú díjak elérését. Az egyéb, a Tanács által szabályozott távközlési piacokhoz képest, a Műsorszórási Szolgáltatások esetében nem előfizetők ezrei használnak szabványosított hálózati berendezéseket, hanem összesen hét partner (3 TV és 4 rádió) használ a felhasznált frekvenciák különbözőségéből is adódóan lényegesen eltérő berendezéseket, amelyek helyettesítése nem feltétlenül lehetséges. Mindezek alapján az AH szerint a

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Tanács egy a vezetékes és mobil rádiótelefon szolgáltatásra kialakított költségmodellt kíván egy minden jellemzőjében eltérő piacra alkalmazni.

Az AH az egyes műsorszolgáltató partnerei esetében egyedi hálózatokat alakított ki, az egyes a hálózatokban lévő adó berendezések koruk, típusuk és fenntartási igényük miatt változatos költségstruktúrával rendelkeznek. A hálózatok egyediségének oka azok kialakításának eltérő dátuma, az adott időszakban elérhető berendezések eltérő típusai, beszerzési költségei az egyes partnerek eltérő igényei stb. Amennyiben a Határozattervezet módszertana alapján készülő szabályozói költségmodell kiátlagolná az egyes műsorszolgáltatók adó berendezéseinek költségét, az keresztfinanszírozást indukálna:

- Azon szolgáltatók, amelyek hálózatában alacsonyabb költségű adó berendezések szerepelnek, díjaikon keresztül kereszt finanszíroznák azokat a szolgáltatókat, amelyek esetében e berendezések költsége magasabb;
- Azon szolgáltatók, amelyek évente magasabb óraszámban rendelnek műsorszórást, a fajlagos, sugárzott órára vetített díjaikon keresztül kereszt finanszíroznák azokat a szolgáltatókat, amelyek esetében a sugárzott órák száma alacsonyabb;
- A lényegesen eltérő szolgáltatási feltételek nem kerülnek figyelembevételre a modellben, így ezek is átlagolódnak; és
- Az egyes műsorszolgáltatók lehetséges korábbi digitális átállása, vagyis az analóg sugárzás megszüntetése, tekintettel a kevés számú ügyfélre, nem kerül megfelelően figyelembevételre a modellben, vagyis az a megmaradó szolgáltatók költségét növeli.

Az AH a Gazdasági Versenyhivatal tanácsadójával (Expert Management Consulting) együtt kialakított egy költségmodellt, amely az AH megítélése szerint alkalmas arra, hogy a szabályozás alapjául szolgáljon. Ezen modellt a KPMG szabályozási szakértői is áttekintették és szintén alkalmasnak tekintették szabályozási célra. A modell főbb jellemzői a következők:

- A modell egy FDC-CCA költségmodell, amelynek bemenő adatai a SAP rendszerből származnak;
- A költségek felmerülésük helye alapján kerültek allokálásra az egyes hálózatokra;
- A hálózatonkénti jövedelmezőség vizsgálata a modell alapján lehetséges.

Fentiekre való tekintettel az AH álláspontja szerint a Műsorszórási Szolgáltatások költségeit és így a műsorszórási díjakat is minden egyes műsorszolgáltató vonatkozásában külön-külön, hálózati szinten kell meghatározni.

Az AH álláspontja szerint a Határozattervezet által a költségmodell felépítésekor alkalmazni rendelt múltbeli költségelszámolás (HCA) helyett a folyóáras költségelszámolás (CCA) módszertana a helyesebb az alábbi okok miatt:

A költségalapúság követelmény célja annak alátámasztása, hogy a szolgáltató által kereskedelmi szerződéseiben alkalmazott árak azok nyújtásának költségein alapulnak, és így a szolgáltató nem él vissza piaci pozíciójával. A szabályozási gyakorlat alapján akkor tekinthető egy szolgáltatás ára költségalapúnak, ha annak mértéke megegyezik piaci verseny során várt árak mértékével.

Ezt támasztják alá az ERG által javasolt költségmodellezés alapelvei is. Eszerint a múltbeli költségeken alapuló költségszámítás helytelen következtetések levonására vezethet szabályozási célú alkalmazáskor. Annak érdekében, hogy versenykörülmények közötti árak alakulhassanak ki, az eszközök folyó költségét kell meghatározni, hiszen az tükrözi az eszközök valós üzleti értékét.

A költségalap meghatározása szempontjából tehát a folyó költségek módszertana a helyes eljárás, függetlenül attól, hogy várható-e verseny az adott piacon vagy sem, illetve a folyó költségek módszertanának célja éppen az, hogy olyan körülmények esetén is meghatározható legyen az eszközök valós piaci értéke, amikor verseny nem várható.

Az AH úgy véli, hogy a szabályozói célú költségelszámolás további célja, hogy támogassa a későbbiekben kialakuló versenyt, így többek között a potenciális új belépők a piaci árakon keresztül megfelelő információkat kapjanak beruházásaik várható megtérüléséről. Hatékony beruházások támogatása csak akkor lehetséges, ha a költségalapú piaci árak az eszközök valós piaci értékét tükrözik, azaz a költségmodellbeli értékük a folyó költségek módszertanával kerül meghatározásra. Az analóg műsorszórási piacon az AH nem rendelkezik jogszabályon alapuló kizárólagos jogokkal, így elvileg nem zárható ki további szolgáltató megjelenése. Továbbá, a szolgáltató eszközeinek egy jelentős része a digitális műsorszórási szolgáltatások nyújtásában is részt vehet, így ebből a szempontból is lényeges, hogy a szabályozott árak a hatékony befektetést is tükröző mértékűek legyenek.

A műsorszórási szolgáltatás jellemzője, hogy a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült költségek jelentős része fixnek tekinthető a szolgáltatási volumen – az egy évben sugárzott órák számának – szempontjából. Ennek megfelelően tehát, ha a szolgáltatási volumen - a televíziós ügyfelek esetében napról napra - változik, változnak a teljesen felosztott költségek módszertanával meghatározott volumenegységre vetített fajlagos költségek is. Az AH jellemzően hosszú távú szerződésekkel szabályozza kereskedelmi viszonyait partnereivel. A vonatkozó szerződések szerint módosítható a szolgáltatási volumen és az M1 csatorna digitális átállása is csökkentheti az analóg műsorszórási volumeneket, és így változtatja majd a volumen egységekre vetített fajlagos költségeket. Amennyiben egy adott év szolgáltatási díjai egy olyan megelőző év fajlagos költségei alapján kerülnek megállapításra, amely évben a szolgáltatatási volumenek

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

magasabbak voltak, a tárgyév alacsonyabb volumenei mellett a szolgáltató nem lesz képes bevételeiből felmerült költségeinek finanszírozására.

Az AH kifejtette, hogy 2006-ban a GVH megvizsgálta az AH kereskedelmi szerződéseit, és az abban foglalt szolgáltatások ellenértékének számítására költségmodellt dolgozott ki. E költségmodelljében a GVH indokoltnak találta a folyó költségek módszertanának alkalmazását a szolgáltató költségeinek értékelésére.

Az AH esetében lényeges mértékben eltér egymástól a vállalat könyv szerinti értéke és a vállalat tulajdonosai által a vállalatba befektetett összeg. Utóbbi a vállalat privatizációjának évében meghatározott valós piaci értékét tükrözi, így a vállalat könyv szerinti eszközértékei helyett az adott eszközök valós piaci értékét mutatja, ami a privatizáció évében magasabb volt a könyv szerinti értéknél.

Az AH rögzítette, hogy amennyiben a Tanács a szolgáltató számára a könyv szerinti költségelszámolást írja elő, úgy a szolgáltató díjait olyan elvi költségekhez köti, amelyek sem a vállalat tulajdonosainak befektetését, sem a szabályozói gyakorlat által méltányosnak ítélt költségeket nem tükrözik. Ezzel szemben a folyó költségek módszertanának alkalmazása a szolgáltató tulajdonosaival szemben is méltányos eljárás, hiszen utóbbi módszertan – amennyiben az alacsonyabb értéket eredményez, mint az adott eszköz helyettesítési értéke – lehetővé teszi az eszközök gazdasági értéken való értékelését.

Az „egyenlő elbánás" kötelezettségével kapcsolatban az AH jelezte, hogy a korábban kifejtett jogi ellenérveken túl, a kötelezettség kirovását önmagában nem kifogásolja, elsősorban ennek a kötelezettségnek a kirovását tekinti a piaci körülményekkel és a szabályozási célokkal összeegyeztethetőnek.

Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az egyenlő elbánás kötelezettségnek lehetővé kell tennie, hogy az AH megfeleljen a partnerek igényeinek. Az AH minden egyes műsorszolgáltató számára dedikált, egyedi hálózatot épített ki, továbbá egyéb szerződéses feltételek tekintetében is az egyes műsorszolgáltatók igényei szerint járt el. Ezen lényegét tekintve különböző feltételek miatt azonban a kiróni tervezett kötelezettség egyes elemei az AH meglátása szerint olyan értelmezésre adhatnak okot, amely alapján az AH-nak nem lenne lehetősége, hogy a tényleges körülményeknek, az igényelt tartalmú szolgáltatásnak megfelelő, eltérő feltételeket alkalmazzon az egyes partnerei igényei alapján. Ennek alapján szükségesnek látják a Határozattervezet rendelkező része D. pontjának módosítását.

Az AH az általa javasolt szövegezést csatolta észrevételeihez.

Az AH állításával ellentétben hozzáférést nyújt a „komplett" műsorszórási szolgáltatáshoz. A Tanács megvizsgálta a hosszú távú műsorszórási szerződések felmondásának lehetőségét, és megállapította, hogy annak ellenére, hogy a már megkötött szerződések határozott idejűek és ezért rendes felmondással nem szűntethetőek meg, a rendkívüli felmondás lehetősége továbbra is biztosított a műsorszórási szerződések felmondására. Az AH és a műsorszolgáltatók között létrejött hosszú távú szerződések a rendkívüli felmondás okán, és az AH-t terhelő szerződéskötési kötelezettség hiányában nem jelenthetnek teljes garanciát arra, hogy a hozzáférési kötelezettség kiszabása nélkül az AH indokolatlanul ne vonná vissza a szolgáltatásaihoz korábban biztosított hozzáféréseket. A Tanács továbbá rögzíti, hogy a határozattervezet III.6.2 pontjában foglaltak a „hozzáférés" kötelezettség Tanács általi kirovásának arányosságát és indokoltságát teljes körűen alátámasztják.

A Kötelezett az észrevételeiben nem említett olyan, műsorszolgáltatónként alapvetően eltérő, csak az adott műsorszolgáltató igényeinek megfelelő, konkrét szolgáltatási feltételeket, amelyek alapján a műsorszolgáltatókkal kötött szerződéses feltételek ne lennének összehasonlíthatóak. A Tanács vizsgálatai alapján ilyen feltételnek csak a hálózatok esetleges eltérő megbízhatósági mutatói tekinthetők. Az azonos adóteljesítményű adók azonos minőségű műsorszórást végeznek, ugyanis a minőségi jellemzők tekintetében műszaki szempontból az elfogadott szabványokban meghatározott paraméterek tekintendőek irányadónak, tehát alapvető követelmény a szabvány szerinti minőségű szolgáltatás nyújtása. A műsorszolgáltatók tehát – a különböző megbízhatósági mutatóktól eltekintve – ugyanazt a szolgáltatást veszik igénybe. A Tanács 2007. április 4-én adatszolgáltatást kért a műsorszolgáltatóktól arra vonatkozóan, hogy az AH-tól igénybevett országos analóg rádió és televízió műsorszórási szolgáltatás vonatkozásában a műsorszolgáltatónak volt-e beleszólása abba, hogy az AH által épített országos analóg műsorszóró hálózatba egyedi igény szerint milyen típusú, milyen gyártmányú eszközök kerüljenek beépítésre, valamint az AH-tól igénybevett országos analóg műsorszórási szolgáltatás tekintetében valamely műsorszolgáltató a szolgáltatást eltérő minőségben kapja-e, mint más műsorszolgáltató. A műsorszolgáltatók közül a nyilatkozatot tevők nemlegesen válaszoltak az első kérdésre, tehát az AH nagyrészt belátása szerint alakította az infrastruktúrát az egyes műsorszolgáltatók vonatkozásában. A második kérdés kapcsán a nyilatkozattevő műsorszolgáltatók kifejtették, hogy nincsen tudomásuk minőségi eltérésről. A fentiek alapján, a nyilatkozatot tevő műsorszolgáltatók nyilatkozatával összhangban, megállapítható, hogy a műsorszórási infrastruktúra kiépítésekor a műsorszolgáltatók egyedi igényei nem befolyásolták a rendszer kialakítását. A Tanács rögzíti, hogy a határozattervezet III.6.2 pontjában foglaltak az „átláthatóság" kötelezettség Tanács általi kirovásának arányosságát és indokoltságát teljes körűen alátámasztják. A Tanács az „átláthatóság" kötelezettséget mindazonáltal oly módon módosította, hogy a műsorszórási szolgáltatás árának közzétételi kötelezettségét nem rója ki az AH-ra, kizárólag egyéb szerződéses feltételeinek közzétételére kötelezi, a határozat rendelkező részében és indokolásában foglaltak szerint. A

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Tanács rögzíteni kívánja, hogy az üzleti titkot képező információk titkos kezelését minden eljárása során biztosítja. A „műsorszórási jogosultság" fordulatot a Tanács az „átláthatóság" kötelezettségről szóló rendelkező rész B. pontjának utolsó bekezdésében „műsorszolgáltatási jogosultság"-ra javította.

A Tanács nem ért egyet a Kötelezett azon kijelentésével, miszerint a „legnagyobb kedvezményt jelentő díjak" bevezetése, mint a „glide path" szabályozás első lépcsője a Kötelezettet egyes szolgáltatók vonatkozásában költség alatti díjak bevezetésére kötelezheti, ugyanis a Határozattervezet 6. oldalán a „legnagyobb kedvezményt jelentő díjak" meghatározásánál rögzítésre került az, hogy „amennyiben a legnagyobb kedvezményt tartalmazó díj a költségalapú díj alatt van, akkor a költségalapú díjat kell alkalmazni", tehát a díjak alsó határa nem lehet a költségalapú díj alatt.

Továbbá a Tanács nem ért egyet a Kötelezett azon észrevételével, miszerint a Tanács elveszi annak a lehetőségét, hogy magasabb minőségi, megbízhatósági mutatók, illetve egyéb speciális műszaki feltételek igénylése esetén a Kötelezett azt a díjazásban is érvényesíthesse. A Határozattervezet a 112. oldalon kimondja, hogy a Tanács a Kötelezettnek lehetőséget ad arra, hogy az egységköltségek alapján a rádió és televízió műsorszóró szolgáltatást igénybevevő szolgáltatónként különböző megbízhatósági mutatók szerint eltérített díjakat határozzon meg, amennyiben a Kötelezett bizonyítja, hogy az eltérő megbízhatósági mutatók biztosítása csak eltérő költségekkel lehetséges.

Az egyenlő elbánás elvének megsértését éppen az a gyakorlat tükrözi, hogy ugyanazon műsorszóró szolgáltatást az igénybevevők más és más áron kapják meg, a kapott kedvezmények által differenciált árakon, amely kedvezmény a Kötelezett észrevétele szerint „értelmezhetetlen, hiszen a műsorszolgáltatók számára kialakított hálózatok nem képeznek egymással, illetve a hatósági ár nem definiált műszaki alapjával azonos bázist". Azaz a jelenleg alkalmazott kedvezmény rendszer a Kötelezett szerint nem tükrözheti az egyes igénybevevőknek épített hálózatok közötti költségkülönbségeket sem, tehát a szolgáltatónként alkalmazott jelenlegi díjak a szolgáltatók valós költségeivel semmilyen viszonyban nem állhatnak, de ezek alapján az igénybevevőket differenciálni sem indokolt. A Tanács ezért továbbra is fenntartja, hogy a „legnagyobb kedvezményt jelentő" díj legyen a „glide path" első lépcsője, mely azonos szintre hozza a jelenleg vevőnként differenciált műsorszórási díjakat, azzal a feltétellel, hogy a „legnagyobb kedvezményt jelentő" díj nem lehet a költségalapú díj alatt.

A Tanács felhívja a Kötelezett figyelmét a határozattervezet 6. oldalán megfogalmazottakra, miszerint „a kötelezett szolgáltató a határozat rendelkező részének I. sz. mellékletében meghatározott FDC modell mellett, azzal egyidejűleg köteles a Tanács számára benyújtani a jelenleg alkalmazott legnagyobb kereskedelmi kedvezményt jelentő televízió és rádió műsorszórási díjait", valamint a következőkre: „amennyiben a legnagyobb kedvezményt tartalmazó díj a költségalapú díj alatt van, akkor a költségalapú díjat kell alkalmazni". Azaz a „legnagyobb kedvezményt jelentő díjak" csak akkor lépnek életbe, amennyiben azok a költségalapú díjak felett vannak.

„A költségalapú sugárzási díj alkalmazására vonatkozó időpontig a Tanács a díjhatározatban meghatározza az azt megelőző időszakra vonatkozóan a költségalapúság fokozatos elérésének (ún.„glide path" módszer) keretében az első lépcső mértékét - amelynek alkalmazására az AH a díjhatározat közlését követő hónap első napjától köteles - és meghatározza a költségalapú sugárzási díj elérésének további ütemezését is."

A fentiek alapján a költségalapú sugárzási díj elérésének további ütemezését a Tanács díjhatározata fogja tartalmazni.

A Tanács itt kívánja megjegyezni, hogy a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" körében oly módon írt elő kötelezettséget, hogy az AH választása szerint az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási" és az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási" nagykereskedelmi szolgáltatásokat vagy költségmodell alapján számolt sugárzási díj ellenében vagy a Tanács által meghatározott maximált díj alatt köteles nyújtani. A maximált díj alkalmazása lehetőséget nyújt arra az AH-nak, hogy a Határozat rendelkező részének II. mellékletében rögzített lépcsők szerinti maximált díjakat alkalmazzon.

Az AH azon állításával kapcsolatban, miszerint a Határozattervezet által 2006. évi adatok alapján meghatározott, legalább két év távlatában alkalmazandó fix tőkeköltség-szorzó („WACC") alkalmatlan arra, hogy az időről időre változó piaci és pénzügyi viszonyokat megfelelően tükrözze, az alábbiakat rögzíti a Tanács:

A modell bemenő adatainak változtatását valamely időpontban le kell zárni, ellenkező esetben más részadatok avulnak el és az egyes adatkörök frissítésére várva a modellfuttatás sosem lenne befejezhető. Fontos, hogy a tőkeköltség meghatározásának folyamata nem függ a bemenő adatok, így a makrogazdasági mutatók (kedvező vagy éppen kedvezőtlen) változásának irányától. Tekintve, hogy a tárgyidőszakot követő változások eredője megjelenik az új tőkeköltség értékekben, úgy a Kötelezett által felvetett változó piaci és pénzügyi viszonyok hatása is – amennyiben nem bizonyulnak átmenetinek – beépülnek a következő tőkeköltség értékekbe. Ugyanez történt a szabályozói tőkeköltséget alkalmazó helyhez kötött telefon (vezetékes) és rádiótelefon (mobil) hálózattal rendelkező JPE szolgáltatók esetében megelőző években is, amikor a makrogazdasági mutatók kedvező alakulása a piacelemzési periódusból adódó követéssel épült be a tőkeköltségbe, ami így az érintett szolgáltatókra vonatkozóan is kedvezőbb, magasabb tőkeköltséget eredményezett, egyben jelezve a szabályozás szimmetrikus voltát.

Az AH kifejtette, hogy a WACC-ban mindenképpen figyelembe kellene venni az egyéb piacokhoz viszonyított magasabb piaci rizikót, valamint azt, hogy az AH bevételeinek az alacsony diverzifikáció miatt sokkal nagyobb része szárma-

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

zik a szabályozott szolgáltatásból mint pl. a helyhez kötött telefonszolgáltatóknak. A Tanács álláspontja szerint a szabályozói WACC alkalmazását csak a szabályozott piacon várhatja és várja el (persze ez nem zárja ki, hogy a Kötelezett a nem szabályozott piacain is felhasználhatja azt az üzleti terveihez), míg a nem szabályozott piac tekintetében ilyen jogosítványokkal nem rendelkezik. Így ez utóbbinak (az AH bevételeinek az alacsony diverzifikáció miatt sokkal nagyobb része származik a szabályozott szolgáltatásból) a figyelembe vétele a szabályozás túlterjeszkedését eredményezné. A Kötelezett által jelzett „figyelembe kellene venni az egyéb piacokhoz viszonyított magasabb piaci rizikó"-t - amennyiben az a nem szabályozott tevékenységeire utal - javaslat a Tanács az érintett piacra vonatkozó, annak kockázatát önmagában és önállóan értékelő megközelítése helyett a Kötelezett nem érintett piacaiból kiinduló - tehát relatív, egy konkrét szolgáltatóra szabott és kevésbé átlátható – tőkeköltség számítást eredményezne, ami a Tanács szerint a szabályozás céljával és módjával ellentétes. Ha Kötelezett az egyéb piacok meghatározást az ágazat, vagy a gazdaság más szegmenseire alkalmazza, akkor a Kötelezett szabályozott tevékenységének az „egyéb piacokhoz" viszonyított kockázata figyelembe vételre kerül a modellben alkalmazott béta értékén – azaz a tőkepiacon a kereslet és kínálat hatására kialakult áron - keresztül.

A Tanács a műsorszórási szolgáltatásra, a vezetékes és mobil szolgáltatásoktól elkülönült tőkeköltség számítást végzett. Ezzel szemben a hivatkozott versenytanácsi határozat (Vj-27/2005/119) a WACC számítás kapcsán a GVH tanácsadójára (EMC) alapozva a műsorszórás tevékenységével még a kis vezetékes távközlési szolgáltatókat állította párhuzamba. A Tanács számára ez a megközelítés ma - önálló szabályozói műsorszóró WACC azóta történt meghatározása miatt - elfogadhatatlan, de ugyanez áll a versenytanácsi vizsgálat időpontjára is, hiszen - az iparág azonosságát és a tevékenység hasonlóságát nem vitatva - az alkalmazott eszközök tekintetében a mobil, míg a piac struktúrája esetén a nagy vezetékes szolgáltatók képezhették volna a műsorszóró szolgáltatóval kapcsolatos összehasonlítás reális alapját. Másodszor az idézett versenytanácsi határozatban a tőkeköltség megállapításának időszaka 2004. és 2005. első féléve, ami nem egyezik meg a jelen észrevétel alapjául szolgáló határozatban szereplő költségmodell időszakával (2007. és 2008.). Harmadszor a Kötelezett érvelését gyengíti, hogy a hivatkozott versenytanácsi határozatban az EMC önkényesen válogatott a Tanács által időrendben egymást követően meghatározott, alkalmazandó szabályozói WACC-ok közül, ezzel megbontva a tőkeköltség számítás időszakról időszakra érvényesülő, a változásokat önmagába építő konzisztenciáját.

A műsorszórási tevékenység szabályozói WACC értékének meghatározását tartalmazó tanácsadói tanulmányt a határozat iratanyaga tartalmazza, valamint a határozat indokolás része a mellékletben leírtakkal összhangban – azok következtetésire és megállapításaira utalva – tartalmazza a sávközéptől való eltérés figyelembe vett indokait, melyeket a sáv meghatározásakor az alapul szolgáló modell nem tudott számszerűsíteni. A Tanács ezen, a WACC meghatározásában jelentős tényezők alakulását, amennyiben nem kerülnek beépítésre a WACC-módszertanba, a következő piacelemzés során újból értékelni fogja.

A Tanács nem ért egyet a Kötelezett azon vélekedésével, miszerint a díjak alapja nem lehet az adóberendezésenként, azok adóteljesítménye alapján számított egységköltség és ez a megközelítés súlyosan torz eredményekre vezetne. A Tanács megvizsgálta az ármeghatározás szempontjából lényeges jellemzők és körülmények árbefolyásolási képességét és megállapította, hogy a műsorszóró adók teljesítménye a legfontosabb költség ill. ármeghatározó tényező. A költségalapúság a Tanács véleménye szerint nem torzul, amikor a szolgáltató az azonos adóteljesítményű adókra átlagos egységköltséget állapít meg, hiszen az azonos adóteljesítményű adók azonos minőségű műsorszórást végeznek. A minőségi jellemzők tekintetében műszaki szempontból az elfogadott szabványokban meghatározott paraméterek tekintendőek irányadónak, tehát alapvető követelmény a szabvány szerinti minőségű szolgáltatás nyújtása. Azonos minőségű szolgáltatásnyújtás esetén az egyenlő elbánás elvének alapján indokolt az átlagos egységköltségek számítása, amely által a szolgáltatás díjainak költségalapúsága sem sérül, hiszen az átlagos egységköltségek a Kötelezett költségeit tartalmazó költségmodell alapján kerülnek meghatározásra.

Az Antenna Hungária arra történő hivatkozása, hogy összesen hét szerződéses partnere van, nem tekinthető speciálisnak a távközlési piacokon, mivel a nagykereskedelmi piacokon jellemzően kevés ügyfél van jelen, a távközlési szolgáltatóknak sincs több nagykereskedelmi partnerük. Abban sem tér el a műsorszórás piaca a távközlési nagykereskedelmi piacoktól, hogy a műsor végül a nézők ezreihez jut el, hasonlóan a távközlési szolgáltatások végfelhasználóihoz.

A Tanács véleménye szerint az egyes ügyfelekhez tartozó hálózatokban a berendezések korának, típusának és fenntartási igényének különbözősége nem tekinthető elfogadható indoknak az ügyfelenkénti díjmegállapítás alkalmazása mellett, ugyanis az ügyfelek ugyanazt a szolgáltatást veszik igénybe, a különböző megbízhatósági mutatók tekintetében a Kötelezett pedig a Határozattervezet előzőekben említett pontja alapján indokolt esetben különbséget tehet az egyes hálózatokhoz tartozó díjak között.

Az ügyfelenként eltérő hálózatok között a Kötelezett által is említett okok miatt lehetnek költségbeli különbségek, azonban azokat a különbségeket, amelyek az azonos szolgáltatás igénybe vétele mellett fennállnak, azért sem indokolt figyelembe venni a díjak megállapítása során, mert az ügyfelekhez tartozó hálózatok nem az ügyfelek választása szerint alakultak ki, az ügyfelektől független okok miatt épültek ki azok a hálózatok, amelyeken a Kötelezett számukra a műsorszóró szolgáltatást nyújtja.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A fentiekre tekintettel a Kötelezett által felsorolt esetekben az ügyfelek közötti keresztfinanszírozásnak a díjak megállapításánál történő figyelembe vétele az igénybe vett szolgáltatás azonossága és ezáltal az egyenlő elbánás kötelezettsége miatt nem lehet indokolt. A műsorszolgáltatóknak nyújtott szolgáltatás azonossága miatt az egyenlő elbánás kötelezettsége csak a Kötelezett teljes hálózatára vonatkozó átlagos műsorszórási díjak meghatározása mellett teljesülhet.

A Kötelezett az észrevételeiben nem említett olyan, műsorszolgáltatónként eltérő, konkrét szolgáltatási feltételeket, amelyek indokolnák az ügyfelenkénti díjszámítás alkalmazását. A fentiekben már ismertetésre került, hogy a Tanács a vizsgálatai alapján ilyen feltételnek csak a hálózatok eltérő megbízhatósági mutatóit tekinti, az ezen mutatókkal kapcsolatos indokolt költségek figyelembe vétele a határozattervezet alapján viszont lehetséges.

A korábban bekövetkező digitális átállásra vonatkozó észrevétel kapcsán megjegyzendő, hogy az átálló műsorszolgáltatóknak nyújtott analóg sugárzás megszűnése az azzal kapcsolatos költségek leválasztását eredményezi, azaz a költségszámítás során a módszertan nem engedi figyelembe venni mindazon költségeket, amelyek nem a jelen határozat hatálya alá tartozó szolgáltatással kapcsolatosak.

A Tanács a CCA módszer alkalmazását az analóg műsorszórási szolgáltatások vonatkozásában nem tartja indokoltnak, mert ezen a piacon új belépő nem várható, hiszen az országos földfelszíni rádió és televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacainak vonatkozásában elmondható, hogy tartósan magas piacra lépési korlátot jelent a szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra megkettőzésének gyakorlati lehetetlensége mind műszaki, mind gazdasági szempontból. Műszaki szempontból azért lehetetlen a duplikálás, mert léteznek olyan műszaki korlátok, amelyek meggátolják, hogy a helyi/körzeti földfelszíni televízió műsorszóró vállalkozások együttesen alkossanak országos földfelszíni televízió műsorszórásra alkalmas hálózatot. A gazdasági lehetetlenség azért áll fenn, mert jelenleg a Tanácsnak nincs tudomása potenciális versenyt támasztó szolgáltatóról, vállalkozásról, mely a vizsgált időtávon belül vállalni tudná egy országos földfelszíni műsorszóró hálózat beruházási költségeit. Emellett a piacon adminisztratív jellegű piacra lépési akadály is fennáll, mivel az ORTT és a műsorszolgáltatók között létrejött szerződésekben az adott műsorszolgáltató által használt frekvenciák és adóhálózat a Kötelezett jelenlegi telephelyeire és műsorszóró hálózata alapján kerültek rögzítésre. Egy másik műsorszóró vállalkozás kizárólag akkor tudna piacra lépni, ha ugyanolyan hálózatot hozna létre, mint a Kötelezett jelenleg létező hálózata. Ez pedig csak a Kötelezett teljes műsorszóró hálózatának megvásárlásával lenne lehetséges. Azon műsorszolgáltatási szerződések, amelyeket az ORTT 2005 nyarán változatlan feltételekkel hosszabbított meg, 2012-ig lényegében kizárják a Kötelezett hálózatától eltérő műsorszóró hálózat alkalmazását.

A CCA módszer alkalmazása azért sem lehet indokolt az analóg műsorszórási szolgáltatások díjszámítása esetén, mert ahogy a Kötelezett fenti észrevételében is szerepel „a szolgáltató eszközeinek egy jelentős része a digitális műsorszórási szolgáltatások nyújtásában is részt vehet". A Kötelezett által említett eszközök jelenlegi értékében tehát a digitális műsorszórás jövőbeli lehetőségei is megjelennek, az analóg műsorszórás költségei között viszont a digitális műsorszórás költségei nem szerepelhetnek. A Kötelezett által említett eszközök esetén az eszközök jelenlegi értékéből csupán az analóg műsorszórás szempontjából figyelembe vehető arányának a meghatározása nem lehetséges.

Az AH azon véleményével kapcsolatban, miszerint a vonatkozó műsorszórási szerződések szerint módosítható a szolgáltatási volumen és az M1 csatorna digitális átállása is csökkentheti az analóg műsorszórási volumeneket, és így változtatja majd a volumen egységekre vetített fajlagos költségeket, valamint amennyiben egy adott év szolgáltatási díjai egy olyan megelőző év fajlagos költségei alapján kerülnek megállapításra, amely évben a szolgáltatatási volumenek magasabbak voltak, úgy a tárgyév alacsonyabb volumenei mellett a szolgáltató nem lesz képes bevételeiből felmerült költségeinek finanszírozására, a Tanács az alábbiakat rögzíti:

A műsorszórási piacon a Kötelezett által felvázoltak felmerülésének nagyon alacsony az esélye. Azon esetekre azonban, ha a műsorszórási órák száma jelentősen megváltozna, a határozattervezet E/3 „A költségmodellek adatforrásai" című részében a Tanács előírja, hogy a naturáliában kifejezett adatoknak a bázisévi adatokon kívül két teljes évre vonatkozó előrejelzéseket kell tartalmazniuk. Az előrejelzések éppen azért szükségesek, hogy a Tanács a díjképzés során figyelembe tudja venni a naturáliákban történő esetleges, a díjakat jelentős mértékben befolyásoló változásokat.

A Tanács a rendelkezésére álló, a Kötelezettel szemben bejelentésre indított, túlzó árazás tárgyában lefolytatott versenyfelügyeleti eljárásról hozzá hivatalosan eljuttatott adatok (Határozattervezet [231]) alapján megállapítja, hogy a folyó költségek módszertana a versenyfelügyeleti eljárás során alkalmazott költségmodellben nem került alkalmazásra. A műsorszórás szolgáltatás üzemi és igazgatási költségei, azaz a szolgáltatás indokolt önköltsége HCA-FDC módszerrel került meghatározásra, azaz a számítások múltbeli lekönyvelt költségeken és nem újraértékelt piaci értéken alapulnak. Az alkalmazott költségmodellben a Kötelezett nem számolt jelenlegi piaci értéken számított értékcsökkenéssel, nem számolt tartási nyereséget, melyek a folyó költségek módszertana szerint szükségesek. A Kötelezett a hivatkozott költségmodellben mindössze a tőkeköltség számításához szükséges eszközértéket határozta meg, kétféle módon: egyrészt a múltbeli, lekönyvelt értékeket alkalmazta, másrészt a privatizációnál alkalmazott eszköz átértékelési módszerrel meghatározott eszközértékeket használta az eszközök jelenlegi piaci értékeként.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Tanács szükségesnek tartja megjegyezni, hogy a privatizációnál alkalmazott eszköz átértékelési módszer célja a teljes vállalat jelenlegi, piaci értékének a meghatározása. A vállalatértékelés éppen ezért figyelembe vesz és számszerűsít minden olyan értéket, amely a befektetők szempontjából a vállalat jelenlegi és jövőbeli potenciálját egyaránt jellemzi.

Az országos analóg földfelszíni műsorszórási szolgáltatások piaci értékének megítélése szempontjából a Kötelezett által említett, a teljes vállalat könyv szerinti értéke és a vállalat tulajdonosai által a vállalatba befektetett összeg közötti eltérés nem vehető figyelembe, ugyanis a teljes vállalatra vonatkozó vállalatértékelés során a vállalat jövőbeli lehetőségei is figyelembe vételre kerülnek, amelyek között nem csak az országos analóg földfelszíni műsorszórási szolgáltatások szerepelnek. A vállalat jövőbeli lehetőségeiből származó piaci értéket jelentősen befolyásolja például a digitális műsorszórás szolgáltatás közeljövőben tervezett beindítása, a vállalatértékelés során kapott piaci érték tehát nem vehető figyelembe az országos analóg földfelszíni műsorszórási szolgáltatások piaci értékének megítélése szempontjából.

A Tanács a Kötelezett észrevételeire adott válaszában már kifejtette, hogy az analóg műsorszórás piacán nem tartja indokoltnak a folyóáras költségelszámolás (CCA) alkalmazását, mivel az említett piacokon a fentiekben már leírtak miatt új belépő és új beruházások nem várhatóak. A Tanács a Kötelezett 6.3.4.5 pontban tett észrevételére adott válaszában már kifejtésre került, hogy a vállalat tulajdonosainak a befektetését miért nem indokolt figyelembe venni az országos analóg földfelszíni műsorszórási szolgáltatások költségszámítása szempontjából. Fontos megjegyezni, hogy a HCA-FDC módszer alkalmazásakor a Kötelezett díjszámítása tény költségeken alapul és nem a Kötelezett fenti észrevételében szereplő „elvi" költségeken.

A Tanács a határozattervezet rendelkező részének harmadik bekezdését a következők szerint módosította:

„A szolgáltatás lényeges feltételeinek különösen a műsorszóró szolgáltatási szerződés megkötésére vonatkozó eljárás, a műsorszóró szolgáltatás igénybevételének módja és feltételei, esetleges időbeli és földrajzi korlátai, a szolgáltatás minőségi értéke, a műsorszóró szolgáltatási szerződés megkötéséhez szükséges, annak feltételét képező igénybevevői adatok listája, a szerződés módosításának esetei, feltételei, a szolgáltatás szünetelés esetei, a díjfizetéshez kötött szünetelés esetei és az ezen esetekben fizetendő díj mértéke, a műsorszóró szolgáltatás korlátozásának, minőségi vagy más jellemzői csökkentésének az esetei és feltételei, a szerződésszegés esetei és jogkövetkezményei, valamint a szerződés megszűnésének esetei és feltételei minősülnek."

A Tanács a fenti bekezdésben „a műsorszóró szolgáltatás alapját képező műszaki infrastruktúra kialakítása" mondatrészt nem szerepelteti, ugyanis az egyenlő elbánás szempontjából a szolgáltatás minőségi értéke a figyelembe veendő szempont és nem a konkrét műszaki megvalósítás.

A műsorszórási szolgáltatás ügyfelenkénti eltérése vonatkozásában a Tanács már fentebb rögzítette álláspontját.

Észrevételek 1.6 pontja

Az AH kérte, hogy a Tanács az Eht. 36. § (3) bekezdése alapján biztosítsa a szóbeli meghallgatás lehetőségét az AH számára, tekintettel arra, hogy a benyújtott észrevételek tükrében szükségesnek tartja a szóbeli egyeztetést.

A Tanács az AH ez irányú megkeresése alapján, az eljárás során, több alkalommal szóbeli meghallgatást biztosított az AH részére és erre az eljárás befejezéséig továbbra is lehetősége van az AH-nak.

Észrevételek 2. pontja

Az AH álláspontja szerint a Határozattervezetből megismert, bevezetni tervezett szabályozás a jelenlegi formájában szükségtelen, indokolatlan, aránytalan és bizonyos vonatkozásokban törvénybe ütköző, az alábbi okok miatt.

Az országos analóg földfelszíni rádió/televízió műsorszórás szolgáltatásra vonatkozó új kereslet nem várható. Az AH majdnem valamennyi országos analóg földfelszíni rádió/televízió műsorszórás útján terjesztett műsorszolgáltatóval 2004. és 2005. folyamán módosította illetve megújította szerződéseit, amely szerződések rendes felmondás útján a felek által nem szüntethetőek meg, valamint amelyek tartama az ügyfelek vonatkozó műsorszolgáltatási jogosultságának lejáratáig tart. E szerződésekben az országos analóg földfelszíni rádió/televízió műsorszórási szolgáltatás ellenértéke újraszabályozásra került, egy a korábbi árszintnél alacsonyabb szinten és/vagy a vonatkozó szerződések további árcsökkentési mechanizmusokat tartalmaznak a jövőre vonatkozóan. A digitális földfelszíni műsorszórás bevezetéséig újabb műsorszórásra vonatkozó ügyletek megkötése nem várható.

Az AH álláspontja szerint ilyen kevés tranzakció és behatárolt számú piaci résztvevő esetén az „ex post" versenyjogi eszközrendszer elégséges az esetlegesen felmerülő piaci anomáliák kezelésére. A meghosszabbított műsorszolgáltatási szerződések és az országos analóg földfelszíni rádió/televízió műsorszórás tekintetében módosított műsorszórási szerződések útján a piaci szereplők önszabályozás keretében rendezték a piaci viszonyokat, ezzel a piac hatósági szabályzásának szükségessége megszűnt. Az önszabályozás irányába befolyásolta a feleket a 18-as piac vonatkozásában a Tanács által 2005. év során közzétett határozattervezet. Ennek kapcsán figyelemre méltó a GVH Vj-27/2005. számon lefolytatott versenyfelügyeleti eljárását lezáró érdemi döntésének 153. szakasza, mely szerint: „…az Antenna Hungária 2005. I.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

félévét követően olyan mértékben csökkentette egyes vevői felé a műsorszórási díjait, ami valószínűsíthetően megszüntette az esetlegesen túlzottan magas árat." Ezen, a GVH által tett összefoglaló megállapítások, az AH álláspontja szerint, kellően bizonyítják, hogy „ex-ante" szabályozásra nincs szükség, még akkor sem, ha egyébként helytálló volna a Tanács piacmeghatározása és elemzése, melyeket az AH vitat.

Az AH álláspontja szerint a Tanácsnak meg kellene határoznia a határozatban annak alkalmazhatósága (időbeli hatálya) végső időpontját. Az Eht. 57. § (1) bekezdése alapján ugyanis legalább az előző piacelemzési eljárás befejezését követő két éven belül a T. Tanácsnak ismételten el kell végeznie a piacmeghatározást, valamint új határozatot is kell hoznia, ezért úgy vélik, hogy ennek elmaradásából vagy késedelméből adódóan az AH-ra vonatkozóan nem származhat semmilyen hátrányos következmény, illetve az ennek késedelmes megvalósulásából fakadó üzleti és pénzügyi következmények nem háríthatók az AH-ra.

Amennyiben a Tanács a szabályozás mellett döntene, úgy az AH szükségesnek tartja a határozatban annak rögzítését, hogy a szabályozás kizárólag az AH jelenlegi szerződéses partnereinek változatlansága mellett alkalmazandó. Ennek okaként az AH felhozza, hogy már most alappal feltételezhető, hogy az M1, a jogszabályi háttér megteremtését követően, 2009-től nem kívánja majd igénybe venni az analóg műsorszórási szolgáltatásokat az AH-tól. Ennek bekövetkezte olyan alapvető jelentőséggel bír majd az analóg műsorszórási szolgáltatások vonatkozásában, hogy a mostani szabályozás azonnali felülvizsgálatát teszi szükségessé, amely a jelenlegi tervezett szabályozást szükségtelenné teszi.

Az AH emellett felhívja a figyelmet arra, hogy a szabályozás a tervezett formájában a műsorterjesztési platformok között a fennálló versenyben jelentős versenyhátrányba hozza az AH-t az egyéb műsorterjesztési szolgáltatókkal szemben (pl. CATV szolgáltatók; IPTV, stb.).

Továbbá az AH jelezte, hogy szabályozásnak kiszámíthatóságot kell biztosítania a piacon a földfelszíni analóg műsorszórás befejezéséig, hiszen a Swisscom, most már, mint az AH egyetlen részvényese: (i) komoly garanciákat vállalt az ÁPV Rt irányába a privatizációs szerződésben arra, hogy jelentős beruházásokat eszközöl a digitális műsorszórási infrastruktúrába; és (ii) a jelenlegi műsorterjesztési szerződések alapján is befektetésekre kötelezett az analóg műsorszóró infrastruktúrába. A privatizációs szerződésben tett vállalások megszegése esetén a Swisscom súlyos kötbéreket lenne köteles fizetni. Mindezen ösztönzések értelmezhetetlenné válnak a tervezett szabályozás kontextusában, hiszen a tervezet ezt a kiszámíthatóságot nem biztosítja.

A digitális földfelszíni rádió/televízió műsorszórás bevezetéséig újabb, országos analóg műsorszolgáltató piacra lépése valóban nem várható, azonban a vizsgált időtávon belül az analóg műsorszórást teljes mértékben nem váltja még fel a digitális műsorszórás, csupán várható, hogy megkezdődik a vizsgált időtáv végén a digitális műsorszórás, így a vizsgált időtávon belül az analóg műsorszórás vizsgálandó.

A Tanács megvizsgálta az AH hazai műsorszolgáltatókkal kötött szerződéseit és megállapította, hogy a legkedvezőbb szerződés szerint 2007. év végére a televízió műsorszórás tekintetében a Díjrendelethez képest mintegy üzleti titok %-os díjcsökkentésben, míg a rádió műsorszórás tekintetében az üzemidőtől függő sávos kedvezmények figyelembevételével mintegy üzleti titok %-os díjcsökkentésben (sugárzott órához kötött sávos díjkedvezmény) állapodtak meg a felek. Ha azonban bármely szolgáltató vonatkozásában az AH számára elfogadható volt az ilyen mértékű csökkenés, az egyenlő elbánás alapelvre tekintettel más szolgáltató esetében is elvárható a díjcsökkentés hasonló mértéke.

Az ex ante szabályozás szükségességének és megalapozottságának indokait a Tanács részletesen indokolta határozatában, illetve az AH észrevételeinek 1.1 és 3. pontjaira adott válaszaiban.

Az Eht 52. § (1) alapján: „A Tanács azonosítja az érintett piacokat; elemzi az érintett piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra a XI-XIV. fejezetben foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, az e bekezdés szerinti piacelemzés első elvégzését megelőzően jogszabályban, illetve azt követően a hatóság határozatában megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt."

Az Eht 55. § (1)-(2) bekezdése kimondja, hogy: „Amennyiben a Tanács megszünteti egy szolgáltató jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként való azonosítását, határozatában az ilyen szolgáltatót a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként való azonosítására tekintettel terhelő valamennyi, a Tanács, illetve az elsőként elvégzett piacelemzés és kötelezettségek megállapításával kapcsolatos eljárás megkezdésének időpontjában hatályos jogszabály által megállapított kötelezettség alkalmazását megszünteti.

(2) A Tanács a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót terhelő kötelezettség módosításáról vagy megszüntetéséről rendelkező határozatában a módosításra, illetve megszüntetésre kerülő kötelezettséget megfelelő átmeneti időtartamra (amely legalább 30 nap, de legfeljebb 120 nap) hatályban tarthatja."

Az Eht. 57. § (1) alapján pedig: „A piacelemzést az érintett piacokon a Tanács rendszeresen, de legalább az előző piacelemzési és kötelezettség előírásával kapcsolatos eljárás befejezését követő két éven belül ismételten elvégzi."

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A fentiekből következően a kötelezettségek fenntartásáról, módosításáról vagy megszűntetéséről a Tanács a következő piacelemzés során határozatában dönt, így az Eht.-val összhangban, azok alkalmazásának véghatáridejéről nem szükséges dönteni.

Az Eht. 57. § (2)-(3) bekezdése rögzíti, hogy: „Amennyiben valamely érintett piacon fennálló verseny megítélése szempontjából jelentős körülmény jut a hatóság tudomására, a Tanács a piacelemzést haladéktalanul lefolytatja az adott érintett piacon, illetve piacokon.

(3) Amennyiben a lefolytatott piacelemzés eredménye alapján

a) új érintett piac vagy piacok meghatározása, vagy

b) valamely piac vagy piacok érintett piacként való meghatározásának megszüntetése, vagy

c) jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítása vagy ilyen szolgáltatóként való azonosítás megszüntetése, vagy

d) jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra kötelezettség előírása, módosítása vagy megszüntetése

válik szükségessé, a Tanács a 36. § és az 52. § szerinti eljárásokat lefolytatva haladéktalanul határozatot hoz."

Tehát amennyiben az országos földfelszíni analóg műsorszórás nagykereskedelmi piacán a vizsgált időtávon belül olyan változások következnek be, amelyek az érintett piacon fennálló verseny megítélése szempontjából jelentős körülménynek minősülnek, a Tanács a piacelemzést haladéktalanul lefolytatja.

A Tanács álláspontja szerint a Határozattervezet kiszámítható szabályozási környezetet teremt az AH részére. Egyfelől a tervezett szabályozás semmilyen formában nem érinti az AH digitális műsorszórási infrastruktúrába történő beruházásait, tekintettel arra, hogy a szabályozás kizárólag az analóg földfelszíni műsorszórásra vonatkozik. Másfelől pedig a tervezett kötelezettségek biztosítják, hogy, hogy az AH az analóg infrastruktúrába történő beruházásait áraiban érvényesítse.

Ugyanakkor fontos a kiszámítható környezet megteremtése, ezért a Tanács a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettséget kibővítette, a maximált díjak választható lehetőségével, amely valamennyi piaci szereplő számára jól átlátható, stabil és kiszámítható környezetet biztosít.

3. A Magyar Telekom Nyrt. észrevételei

A Magyar Telekom Nyrt. (Továbbiakban: MT) több észrevételt fogalmazott meg a Határozattervezet 69. bekezdésében leírtakkal szemben. Állításuk szerint a műsorterjesztés egyes szakaszainak terheit más-más szereplők viselik. A műsorszolgáltatók és műsorelosztók megosztják a költségeket a jelátadási ponton, így a fejállomásig a műsorjelet a műsorszolgáltatók saját költségükön biztosítják, és a műsordíjat a műsorelosztók fizetik a műsorelosztóknak. Nézete szerint nettósításról ennek megfelelően nem lehet beszélni.

Az MT szerint csak átlagosan igaz, az ebben a pontban szereplő állítás, miszerint „a műsorszolgáltatóknak fizetett díjak átlagosan a beszedett előfizetési díjak csupán 23%-át teszik ki." Az MT észrevétele szerint az EBS csomagok műsordíja 30% feletti.

Ugyancsak eltérő álláspontot fogalmazott meg az MT a 69. bekezdésben megfogalmazott azon állítással szemben, hogy „a legnagyobb kábelszolgáltatók ingyenes reklámidőt, tulajdoni részesedést, illetve más elektronikus hírközlési szolgáltatás megrendelését is igényként fogalmazzák meg a műsorszolgáltatóktól a hálózatba kerülés ellenértékeként. Mivel ezen szolgáltatásokat a műsorszolgáltató ingyenesen nyújtja, egyfajta pénzmozgásról, számviteli és adójogi fogalommal élve ellenérték nélküli szolgáltatásnyújtásról mégis beszélhetünk." Az MT kifejtette, hogy mivel az új csatornák népszerűsítésének marketing költsége magas, ezért azt a műsorszolgáltatók és műsorelosztók közösen viselik.

A fentiekkel összefüggésben az MT álláspontja szerint a műsorelosztó által végzett reklámtevékenységért a műsorszolgáltató, a műsorért a műsorelosztó fizet. Ennek megfelelően nem lehet nettósításról beszélni.

Az MT szerint ellentmond a tényeknek a Határozattervezet 173. bekezdésében szereplő azon állítás, mely szerint a kiemelkedően nagy ügyfélbázissal rendelkező kábelszolgáltatók nemcsak a fogyasztókhoz való eljutást, hanem a műsorszolgáltatási piacra való belépést is befolyásolni tudják, az ún. gate keeper szerepük miatt, mivel ahhoz, hogy egy tematikus műsorszolgáltató piacra tudjon lépni, illetve fedezni tudja költségeit, mindenképpen be kell kerülnie legalább a legnagyobb kábelszolgáltatók programkínálatába a megfelelő nagyságú műsordíj-bevételhez eléréshez. Az MT szerint egyes csatornák, pl. Pax TV, TV Deko, Sport2 anélkül is életképesek, hogy mindegyik nagy szolgáltató elosztaná őket. Leírta, hogy a T-Kábel minden új csatorna bekerülése előtt piackutatást végez arra vonatkozóan, hogy valóban igénylik-e azt ügyfeleik. Amennyiben az előfizetők nem mutatnak érdeklődést, a kínálatba nem kerülhet be a műsor, a kapacitás problémák miatt ugyanis ekkor más, népszerűbb műsornak kellene kikerülnie a kínálatból. Az MT véleménye szerint az igazi „gate keeper" szerepet a fogyasztó tölti be.

A Tanács nem ért egyet a Magyar Telekom azon észrevételével, miszerint nem lehet nettósításról beszélni. A Tanács tudomással bír arról, hogy a fejállomásig a műsorjelet a műsorszolgáltatók saját költségükön biztosítják, azonban a nettósítás nem arra vonatkozik, hogy a műsorterjesztés egyes szakaszainak a terheit más-más szereplők viselik. A

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

nettósítás azt jelenti, hogy a műsorjeleknek a fejállomástól a felhasználókig való eljuttatásának költsége, azaz az átviteli díj, nem jelenik meg a tényleges pénzmozgásban. A szolgáltatók tehát az egymásnak fizetendő átviteli díjat, illetve műsordíjat nettósítják. Ennek megfelelően nem helytálló a Magyar Telekom azon megállapítása, miszerint logikai kapcsolatban áll fenna nettósítás és a között, hogy a műsorért a műsorelosztó fizet, a műsorelosztó által végzett reklámtevékenységért pedig a műsorszolgáltató.

A Tanács álláspontja szerint szintén nem megalapozott azon észrevétel sem, miszerint az új csatornák népszerűsítésének költségeit a műsorelosztók és műsorszolgáltatók közösen viselik. Az új csatornák népszerűsítése jellemzően a műsorszolgáltató által történik, saját csatornán, illetve egyéb kommunikációs eszközök felhasználásával. Az olyan jellegű kérések, mint az ingyenes reklámidő biztosítása nem elsősorban a csatorna népszerűsítését szolgálják, mivel a csatornák érdeke ilyen igény megfogalmazása nélkül is az, hogy saját felületükön önmagukat népszerűsítsék.

A Határozattervezet 69. pontja nem fogalmaz meg mást, mint, hogy „a műsorszolgáltatóknak fizetett díjak átlagosan, a beszedett előfizető díjak csupán 23%-át teszik ki. Így az előfizetőktől beszedett díjak 77%-a képezi lényegében az elektronikus hírközlési szolgáltatások ellenértékét." Tekintettel arra, hogy átlagról beszélünk, természetesen vannak olyan csomagok, amelyek esetében műsordíjak aránya magasabb mint 23%.

A Tanács a „gate keeper" jelenség, mint versenyprobléma széleskörű, a vezetékes műsorterjesztési piac egészét jellemző piactorzító hatásaira nem lát bizonyítékot. Emellett alapvetően jó gyakorlatnak tartja, hogy a T-Kábel minden új csatorna bekerülése előtt piackutatással méri fel a fogyasztói igényt.

4. A Miniszterelnöki Hivatal Miniszteri Kabinetjének észrevételei

A Miniszterelnöki Hivatal Miniszteri Kabinetje (Továbbiakban: MEH) levelében észrevételezte, hogy a Határozattervezet 13. oldalán szereplő táblázatban a javasolt homogén költségfajták közül a DVB-T nem illeszthető az azonosított analóg *piachoz.*

A MEH továbbá javasolta, hogy a földfelszíni digitális műsorterjesztés pályáztatásának lezárulásakor az NHH végezzen újabb piacelemzést, és szükség esetén módosítsa a jelen tervezetben lévő kötelezettséget.

Emellett a MEH jelezte, hogy noha a Határozattervezettel egyetért, továbbra is lát olyan szabályozási kényszert, melyet a készülő „A Műsorterjesztés és a digitális átállás szabályairól" szóló törvényben kívánnak – az NHH-val is egyeztetve –kezelni.

Mivel a HCA-FDC módszertan alkalmazása során az AH teljes költségtömege figyelembevételre kerül, a modell felépítése szempontjából azokat a költségeket is figyelembe kell venni, amelyek a jelen határozat által érintett szolgáltatások nyújtásával nem kapcsolatosak. Ezen költségek az érintett szolgáltatások díjainak számítása során nem kerülnek figyelembe vételre, viszont a modellben elkülönített módon, az erre szolgáló költségkategóriák költségtömegében megjelennek.

A Tanács továbbá rögzíteni kívánja, hogy az Eht. 57. § (2) bekezdése alapján, amennyiben valamely érintett piacon fennálló verseny megítélése szempontjából jelentős körülmény jut a tudomására, a piacelemzést természetesen haladéktalanul lefolytatja az adott érintett piacon, illetve piacokon.

5. A Sanoma Budapest Zrt. észrevételei

A Sanoma Budapest Zrt. észrevételében rögzítette, hogy hasznosnak találta volna a vezetékes műsorterjesztési piac érintett piaccá minősítését és a legnagyobb vezetékes műsorterjesztők JPE kijelölését és kötelezettségek kiszabását, de tudomásul vette a Határozattervezetben foglaltakat.

Tekintettel arra, hogy az észrevételező nem támasztotta alá, hogy miért találta volna indokoltnak a vezetékes műsorterjesztési piac érintett piaccá minősítését és a legnagyobb vezetékes műsorterjesztők JPE kijelölését és kötelezettségek kiszabását, úgy ezen észrevételt a Tanács nem vette figyelembe.

6. A Magyar Televízió Zrt. észrevételei

Az Magyar Televízió Zrt. (továbbiakban: MTV) észrevételében előadta, hogy a földfelszíni analóg műsorterjesztés tekintetében az MTV jelenlegi lakossági ellátottsága 95 %-os, valamint az RTL és a TV2 lakossági ellátottsága külön-külön 86 % feletti. Az AH ugyanazt a földfelszíni analóg műsorszórási nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtja mindhárom műsorszolgáltató számára. Az AH által a hivatkozott műsorszolgáltatók számára nyújtott analóg műsorszórási nagykereskedelmi szolgáltatások mennyiségi mutatói egymástól néhány tekintetben eltérnek ugyan, - több, kisebb teljesítményű és korlátozott számú lakosságot ellátó továbbító adóegységek tekintetében- de az AH fajlagos értelemben aránytalanul magas árat számít fel szolgáltatásaiért az MTV számára a másik két műsorszolgáltatóhoz képest.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Az MTV kijelentette, hogy a Tanács határozatának tartalmával maradéktalanul egyetért.

A Tanács álláspontja szerint a határozattervezet „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség körében rögzített rendelkezései a műsorszórási díjak csökkenéséhez vezetnek, az egyenlő elbánás kötelezettsége pedig biztosítja, hogy a kötelezett szolgáltató ne tegyen az egyes műsorszolgáltatók között indokolatlan különbséget.

7. A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és az NHIT észrevétele

A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és az NHIT egymástól függetlenül tájékoztatta a Tanácsot, hogy nem kíván észrevételt tenni.

E. fejezet

Notifikációs eljárás eredménye

A Tanács az érdekeltekkel történő egyeztetést követően az Eht. 65. § (1) bekezdése valamint a 2002/21/EK. Irányelv 7. cikk (3) bekezdése alapján 2007. november 21-én bejelentette a tervezetet – annak részletes indokolásával együtt - az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak (a továbbiakban: Bejelentés).

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

a) kísérő levél és a 2003/561/EC Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,

b) az egyeztetés az érdekeltekkel keretében érkezett észrevételek alapján átdogozott határozattervezet magyar nyelven,

c) Szolgáltatói címlista magyar nyelven

d) a GVH határozat-tervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven, és

e) a szolgáltatók által adott észrevételek magyar nyelven.

A Tanács a b) és d) pontban foglalt dokumentumok kapcsán azzal a kérelemmel fordult az Európai Bizottsághoz, hogy a dokumentum egyes részeit - szolgáltatói kérésre tekintettel – az Európai Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a b) pontban foglalt dokumentumot a Tanács két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó, illetve a d) pontban foglalt dokumentumot üzleti titkot tartalmazó változatban küldte meg a Bizottság részére.

A Bejelentést az Európai Bizottság HU/2007/0734 számon 2007. november 21-án vette nyilvántartásba.

A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2007. december 20-án kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben az alábbi észrevételt tette.

„A műsorterjesztőkre vonatkozó törvényi kötelezettségek

Az NHH előadja, hogy a műsorterjesztés és digitális átállás szabályairól szóló 2007:LXXIV törvény speciális kötelezettségeket tartalmaz a meghatározó jelentőségű műsorterjesztők vonatkozásában. Az NHH utal különösen a törvény 26. szakaszára, amely szerint a meghatározó jelentőségű műsorterjesztőnek szerződéskötési kötelezettsége van, valamint köteles szerződéses feltételeit a honlapján hozzáférhetővé tenni. Ezen kötelezettségeken felül a törvény 37. szakasza értelmében a műsorterjesztők elkülönítetten kötelesek nyilvántartani az előfizetőiktől valamint a műsorszolgáltatóktól beszedett díjat.

A Bizottság emlékezteti a magyar hatóságokat, hogy a Hozzáférési Irányelv 8. cikkének (2)-(3) bekezdésében foglaltak szerint a Hozzáférési Irányelv 9-13 cikkeiben foglalt kötelezettségek nem szabhatók ki olyan szolgáltatókra, amelyek piacelemzést követően nem lettek JPE szolgáltatóként azonosítva.

A Bizottság vizsgálja ezért, hogy a törvény által bevezetett fenti kötelezettségek összeegyeztethetők-e az európai szabályozási kerettel és különösen a Hozzáférési Irányelv említett cikkeivel. Ez mindazonáltal nem jelenti azt, hogy vitatná az NHH jelen bejelentésben elért következtetéseit. Nyilvánvalóan a jelen levél kibocsátása nem befolyásolja a szabályozási keret magyar jogba történő megfelelő implementációjának további felülvizsgálatát.

Az újonnan megjelenő platformok által támasztott verseny

A Bizottság felhívja az NHH-t, hogy kövesse kiemelt figyelemmel a műsorterjesztési szolgáltatások piacán folyó verseny fejlődését, különös tekintettel az alternatív műsorterjesztési technológiák fejlődésére. Amennyiben ezen alternatív platformok a földfelszíni műsorszórás piacára előre tekintve megfelelő verseny-nyomást fejtenek ki, a Bizottság felkéri az NHH-t annak elemzésére, hogy a műsorterjesztési szolgáltatások piacán a jövőben is szükséges-e az ex-ante szabályozás."

A Tanács figyelembe veszi a Bizottság észrevételeit és figyelemmel kíséri a műsorterjesztési szolgáltatások piacán folyó verseny fejlődését. A határozat-tervezetet azonban ezen pont alkalmazása nem érinti.

A Tanács itt kívánja rögzíteni, hogy az Európai Bizottság SG-Greffe (2008) G/200023 sz. (Bérelt vonalak minimális készlete tárgyában írt) levelében egyértelműen rögzítette, hogy a 2003/311/EK ajánlás módosítása 2007. december

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

17.-én került elfogadásra és a tagállamok erről 2007. december 18.-án kaptak értesítést és ennek megfelelően, ez utóbbi dátum előtt beérkezett bejelentéseket a Bizottság a 2003-as Ajánlás alapján értékelte.

F. fejezet

Az érdekeltekkel történő egyeztetésre nyitva álló határidő leteltét követően a Magyar Rádió Zrt. (a továbbiakban: MR) nyilatkozattételi jogával élt a Bizottság honlapján közzétett, a szolgáltatók véleményének figyelembevételével átdolgozott határozat tervezetre vonatkozóan.

A Tanács megvizsgálta az MR nyilatkozatát és megállapította, hogy ezen nyilatkozat tartalmát tekintve nem tartalmazott a Tanács által korábban nem ismert olyan tényeket, indokokat, melyek a Tanács tervezett döntését érdemben befolyásolták volna, mindazonáltal részletes válaszlevélben nyújtott tájékoztatást az MR részére a beadványban foglaltakkal kapcsolatban.

A fentiekre tekintettel a Tanács nem látja indokoltnak a határozat-tervezet módosítását.

Budapest, 2008. január 31.

Pataki Dániel s. k.,
elnök
tanácstag

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.,
alelnök
tanácstag

Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácstag

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácstag

Debreczeni Sándor s. k.
tanácstag

A kiadmány hiteléül:

<u>*A határozatot kapja:*</u>
Mellékelt címlista szerintiek.

1. *ABA NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA*
   8127 ABA Rákóczi u. 12.
2. *ABACUS STÚDIÓ Kereskedelmi, Szolgáltató Bt.*
   4700 MÁTÉSZALKA Bartók utca 30/a.
3. *Ábel László*
   7396 MAGYARSZÉK Zöldfa u. 1.
4. *Ábrahám-Sat Bt.*
   8256 ÁBRAHÁMHEGY Patak u. 40.
5. *Active Work Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
   2341 KISKUNLACHÁZA Pf. 58.
6. *Adonyi Kábeltévé Kft.*
   2457 ADONY Bajcsy Zs. u. 5.
7. *Ady Endre Társasház*
   9700 SZOMBATHELY Szent Gellért u. 45. Fsz. 1.
8. *AKTV Algyői Kábeltelevízió Üzemeltető Kft.*
   6750 ALGYŐ Búvár u. 5.
9. *Aktív-I Szolgáltató Kft.*
   3060 PÁSZTÓ Deák Ferenc út 13. I/3.
10. *ALFÖLDI KÁBELTELEVÍZIÓ Építő és Üzemeltető Kft.*
    5008 SZOLNOK Molnár Ferenc u. 2/A.
11. *AKTV Algyői Kábeltelevízió Üzemeltető Kft.*
    6791 SZEGED Bródy u.3.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

12. *Alsóberecki Község Polgármesteri Hivatala*
3985 ALSÓBERECKI Kossuth Lajos út 29.
13. *ALTA-RIPA Kábeltévé Kft.*
7130 TOLNA Festetich L. u. 2.
14. *A-Moziplusz Hírközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft*.
1993 BUDAPEST Zugló 1. Pf. 613.
15. *ANTENNA HUNGÁRIA Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.*
1119 BUDAPEST Petzval József u. 31-33.
16. *Antenna Hír Bt*.
4482 KÓTAJ Akácfa u. 2/2.
17. *ANTENNA M-J Szolgáltató Kft.*
5700 GYULA Pósteleki u. 69.
18. *Antennaközösség Szolgáltató Kft.*
1143 BUDAPEST Semsey Andor u. 12.
19. *AnterNet Kábelkommunikációs Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
9730 KŐSZEG Alsó körút 27.
20. *APERTÚRA Kábeltelevíziós Bt.*
5661 ÚJKÍGYÓS Munkácsy u. 8.
21. *Áporka Telekábel Kft.*
2338 ÁPORKA Petőfi u.32.
22. *Bácsbokodi Nagyközségi Önkormányzat*
6453 BÁCSBOKOD Gróf Széchenyi u. 80.
23. *ARIES Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2310 SZIGETSZENTMIKLÓS Határ út 12-14.
24. *Árpádhalom Község Képviselő Testület Polgármesteri Hivatal*
6623 ÁRPÁDHALOM Petőfi u. 17.
25. *Árvay István*
1112 BUDAPEST Töhötöm u. 13/B.
26. *ASTRA-VILL Kábel-televízió és Villamoshálózat-szerelő Kkt.*
3700 KAZINCBARCIKA Budai Nagy Antal út 63.
27. *Astro-Kábel Szolgáltató Kft.*
1072 BUDAPEST Rákóczi út 42.
28. *Automatik Elektronikai és Számítástechnikai Kkt.*
7090 TAMÁSI Kinizsi u. 20.
29. *Automatika Elektromos Jelzőberendezéseket Gyártó és Szolgáltató Kkt.*
1154 BUDAPEST Aulich Lajos u. 163.
30. *B. B. Kaleidoszkóp Szolgáltató Bt.*
7940 SZENTLŐRINC Bányász u. 2.
31. *Babót Község Önkormányzata*
9351 BABÓT Fő u. 47.
32. *BÁCSKÁBEL Informatikai Fejlesztő és Szolgáltató Kft*.
6400 KISKUNHALAS Kard u. 20.
33. *Bakáts Parabola és Kábel TV Bt.*
1092 BUDAPEST Ráday u. 52.
34. *Bakonycsernye Önkormányzat*
8056 BAKONYCSERNYE Rákóczi út 83.
35. *Baktalórántháza Város Önkormányzata Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezet*
4561 BAKTALÓRÁNTHÁZA Köztársaság tér 8.
36. *Balassa Kábel TV és Hírközlési Kft.*
2660 PATVARC Babits Mihály u. 3.
37. *Balatongyöröki Kábeltelevízió Kft.*
8313 BALATONGYÖRÖK Kossuth u. 39.
38. *Balatonrendes Község Önkormányzata*
8255 BALATONRENDES Fő u. 2.
39. *Balinka Község Önkormányzat*
8055 BALINKA Petőfi S. u. 34.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

40. *Bartech 2002 Kábeltechnika Építő és Szolgáltató Kft.*
3323 SZARVASKŐ Fő u. 6.
41. *Bátaapáti Község Önkormányzata*
7164 BÁTAAPÁTI Petőfi u. 4.
42. *Bátonyterenyei Lakásgazdálkodási Kht.*
3070 BÁTONYTERENYE Kossuth Lajos u. 2.
43. *Békásmegyeri 1. sz. Lakásfenntartó Szövetkezet*
1039 BUDAPEST Hímző u. 9.
44. *Békés Otthon Lakásszövetkezet*
5000 SZOLNOK Vásárhelyi u.2.
45. *Békés-Kábel Tv Kft.*
5920 CSORVÁS Bajcsy Zsilinszky u. 27/1.
46. *BEM Lakásszövetkezet*
9700 SZOMBATHELY Váci M. u. 16.
47. *Beremend Nagyközség Önkormányzata*
7827 BEREMEND Szabadság tér 1.
48. *Berényi KÁBEL TV Építő, Fenntartó és Szolgáltató Szövetkezet*
5650 MEZŐBERÉNY Fő u. 4-6.
49. *BETA-TECH Video- és Elektroszolgáltató Kft.*
2310 SZIGETSZENTMIKLÓS Tököli út 58.
50. *Biatorbágyi Kábeltévé Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
2051 BIATORBÁGY Táncsics Mihály u. 14.
51. *BICOMIX Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
4090 POLGÁR Táncsics út 39.
52. *B-MODEM Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
8900 ZALAEGERSZEG Berzsenyi u. 13.
53. *Bodajk Nagyközség Önkormányzat*
8053 BODAJK Petőfi S. u. 60.
54. *Bodogán János*
3743 ORMOSBÁNYA Fő út 2.
55. *Bódvaszilas község Önkormányzata*
3763 BÓDVASZILAS Kossuth Lajos út 21.
56. *Bónus Lakóegylet*
3022 Lőrinci Erőmű ltp. 31.
57. *BOX PRINT Csomagolóeszközgyártó és Nyomdaipari Bt.*
5520 SZEGHALOM Dózsa u. 18.
58. *Bükkszentkereszt Kábel TV Üzemeltető, Ipari és Szolgáltató Kft.*
3557 BÜKKSZENTKERESZT Kossuth Lajos út 24.
59. *Brendel Tamás*
7700 MOHÁCS Felszabadulás ltp. 14/c I/5.
60. *BTM 2003 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
4130 DERECSKE Orgona u. 8.
61. *Budakalász Kábel TV Szolgáltató Kft.*
2011 BUDAKALÁSZ Szentendrei út 9.
62. *CableNet Kommunikációs Szolgáltató és HálózatÉpítő Zrt.*
2151 FÓT Szent Benedek park 69.
63. *CARACOM Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
3534 MISKOLC Iván út 41.
64. *CATEL Kábeltelevíziós-, Szolgáltató-, Általános Kereskedelmi és Reklámozó Kft*.
6120 KISKUNMAJSA Félegyházi út 42/a.
65. *Cégénydányád Önkormányzata Szociális és Kereskedelmi Kht.*
4732 CÉGÉNYDÁNYÁD Dózsa György u. 2.
66. *CEU Közép-Európai Távközlési Kommunikációs Kft.*
1111 BUDAPEST Budafoki út 59.
67. *Cigánd Település Üzemeltető Kht*.
3972 CIGÁND Fő u. 87.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

68. *CLM Kommunikációtechnikai és Szolgáltató Kkt.*
3524 MISKOLC Jósika út 51. VI/5.
69. *Coldex Kereskedelmi Kft.*
1068 BUDAPEST Benczúr u. 39/b.
70. *COLOR ELEKTRONIKA Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
4440 TISZAVASVÁRI Hétvezér u. 4.
71. *CORVINTEL Televíziós Műsorokat Elosztó Kft.*
1124 BUDAPEST Stromfeld Aurél u. 9.
72. *Csabrendek Község Kulturális és Információs Egyesülete*
8474 CSABRENDEK Árpád u. 4.
73. *Csanádpalota Kábeltelevízió Kft*.
6913 CSANÁDPALOTA Szent István u. 40.
74. *CSÁNGÓ TÁRSASHÁZ*
1134 BUDAPEST Csángó u. 26/28.
75. *Csárdai KÁBEL TV, Építő, Fenntartó és Szolgáltató Szövetkezet*
5621 CSÁRDASZÁLLÁS Petőfi u. 17.
76. *Császári Közösségi Kábeltelevízió Szolgáltató Kht.*
2858 CSÁSZÁR Váci M. út 20.
77. *Császártöltési Kábeltelevíziós Kft.*
6239 CSÁSZÁRTÖLTÉS Bajai u. 84.
78. *Cseh Tamás*
3671 BORSODNÁDASD Budaberke út 27.
79. *CSEMŐVÍZ Vízmű Üzemeltető Kft*.
2713 CSEMŐ Petőfi u. 1.
80. *Csépányi Kábel Tv Bt*.
3661 ÓZD Lam út 3.
81. *Csík Sándor*
3711 SZIRMABESENYŐ Kossuth Lajos út 33.
82. *Csille József*
7833 GÖRCSÖNY Hámán Kató u. 9.
83. *Csiritel Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
7636 PÉCS Illyés Gyula u. 60.
84. *Csokán János*
5811 VÉGEGYHÁZA Széchenyi u. 25.
85. *Csolnok Községi Önkormányzat*
2521 CSOLNOK Rákóczi tér 1.
86. *Csór Község Polgármesteri Hivatala*
8041 CSÓR Fő tér 10.
87. *Dág Község Önkormányzata*
2522 DÁG Deák F. út. 28.
88. *Danex Elektronikai és Kereskedelmi Bt.*
9700 SZOMBATHELY Dugovics Titusz u. 24/a.
89. *Diel János*
7081 SIMONTORNYA Malom u. 16.
90. *DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.*
1134 BUDAPEST Váci út 35.
91. *Digisat 2000 Kft.*
2315 SZIGETHALOM Kavics köz 9.
92. *DigiTech 2004 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft*.
4200 HAJDÚSZOBOSZLÓ Földvár u. 59. I/5.
93. *DIPOL-KTV Bt.*
9730 KŐSZEG Munkácsy u. 11.
94. *Ditel 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
1116 BUDAPEST Bazsalikom u. 14.
95. *DKTV Távközlési Kereskedelmi és Szolgáltató Kft*.
4030 DEBRECEN Kurucz út 37

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

96. *DMCC Kommunikációs Kft.*
4025 DEBRECEN Simonffy u. 25.
97. *Dobosné Tímár Ildikó*
3200 GYÖNGYÖS Bajza út 12/1.
98. *DOLBY Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.*
4033 DEBRECEN Báthory u. 7.
99. *Donet-Info Telekommunikációs Fejlesztő és Szolgáltató Kft.*
4400 NYÍREGYHÁZA Ószőlő u. 12.
100. *Dráva Kábel Híradástechnikai Javító Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.*
7900 SZIGETVÁR Deák Ferenc tér 16.
101. *DROP-KER Bt.*
6640 CSONGRÁD Vasút u. 51.
102. *DUAL-PLUS Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
3700 KAZINCBARCIKA Szegfű út 21.
103. *Duna-Kábel 2000' Kft.*
2400 DUNAÚJVÁROS Páskom u. 7.
104. *Dunakanyar Informatikai és Kommunikációs Kft.*
2023 DUNABOGDÁNY Kossuth L. u. 76.
105. *DUNAKANYAR-HOLDING Pénzügyi Tanácsadó és Szolgáltató Kft.*
2000 SZENTENDRE Kálvária út 41/a.
106. *EF és GÉ Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.*
7400 KAPOSVÁR Kaposfüredi u.150.
107. *Egyházasrádóci Kábeltelevíziós Kht.*
9783 EGYHÁZASRÁDÓC Kossuth u. 91.
108. *Electronett Villamosipari és Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.*
9751 VÉP Alkotmány u. 11.
109. *Eleki Víz- és Csatornamű Üzemeltető Kft.*
5742 ELEK Szent István u. 1.
110. *Elektro Gold Bt.*
3600 ÓZD József Attila u. 21.
111. *ELEKTRO SERVICE Kereskedelmi Kft.*
8900 ZALAEGERSZEG Ady Endre u. 65.
112. *Elektro-Bau Kft.*
8868 Letenye Béke u. 14.
113. *ELEKTROKOMFORT Kereskedelmi, Szolgáltató Kft.*
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR Sziget u. 7-9.
114. *ELEKTRONET Elektronikai és Telekommunikációs Rt.*
4400 NYÍREGYHÁZA Nádor u. 28.
115. *Elektronika Fogyasztói, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
3580 TISZAÚJVÁROS Szent István út 1.
116. *ELEKTRO-SZOLG. Kkt.*
2541 LÁBATLAN Zsebeházi u. 1.
117. *ELTE Építőközösség*
1147 BUDAPEST Huszt u. 7.
118. *ELTE Társasház*
1045 BUDAPEST Katona J. u. 6. II/1.
119. *ELEKTRO-SZIGNÁL Elektrotecnikai- Szolgáltató Kft.*
2600 VÁC Ady Endre sétány 17.
120. *ENRY'CO-SAT Kft.*
8991 Teskánd Petőfi u. 55.
121. *Enter-Nána Kht.*
3385 TISZANÁNA Fő út 108/1.
122. *Esztergályos Géza*
9761 TÁPLÁNSZENTKERESZT Park u. 20.
123. *Euro Channel Híradástechnikai és Kultúrális Szolgáltató Kft.*
1163 BUDAPEST Margit u. 80.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

124. *EuroCable Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2040 BUDAÖRS Tulipán u. 1.
125. *Eurocom-2003 Kábeltelevíziós és Szolgáltató Kft.*
2071 PÁTY Rét köz 5.
126. *Fábi KábelTV Szolgáltató*
5830 BATTONYA Hunyadi u. 62.
127. *Falu-PC Szolgáltató Kft.*
9021 GYŐR Árpád u. 24.
128. *FALU-TV Szolgáltató Kft.*
9021 GYŐR Árpád u. 8.
129. *Farkas Ferenc*
9545 JÁNOSHÁZA Sümegi u. 49.
130. *Farkas János*
5123 JÁSZÁROKSZÁLLÁS Széchenyi u. 13.
131. *Felgyő Község Polgármesteri Hivatala*
6645 FELGYÖ Széchenyi u. 1.
132. *Fergal-Sat Kft.*
8242 BALATONUDVARI Levendula u. 2/a.
133. *FiberNet Kommunikációs Zrt.*
1013 BUDAPEST Krisztina tér 2.
134. *Földesi és Társa 2002 Kft.*
4031 DEBRECEN Gyolcsos u. 25/c.
135. *Fülöp Ferenc*
8741 ZALAAPÁTI Kossuth L. u. 29.
136. *Füzér Község Önkormányzata*
3996 FÜZÉR Rákóczi Ferenc út 2.
137. *Füzes TV Szolgáltató Kft.*
5525 FÜZESGYARMAT Kossuth u. 7.
138. *Galambos Gábor Glória*
7200 DOMBÓVÁR Vörösmarty u. 43.
139. *Galgamenti Kábeltelevízió és Kereskedelmi Szolgáltató Bt*.
2191 BAG Szent András u. 133.
140. *GBI Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2890 TATA Ady E. u. 31.
141. *Gelka Elektronik Szolgáltató Kft.*
8900 ZALAEGERSZEG Landorhegyi u. 25.
142. *Gelka Hirtech Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
8800 NAGYKANIZSA Király u. 53.
143. *Geotherm Üdülő Kft.*
4200 Hajdúszoboszló Mátyás Király sétány 25.
144. *GERANT Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
9700 SZOMBATHELY Budai Nagy Antal u. 38.
145. *Gerencsér Zoltán*
9600 SÁRVÁR Nádasdy u. 1.
146. *Gergi Háló Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
1087 BUDAPEST Százados út 15-17/D.
147. *Gete Tárna Televízió Tokodaltáróiakért Szolgáltató Bt.*
2532 TOKODALTÁRÓ Landler J. u. 27.
148. *GLOBÁL-IS Kereskedelmi, Szolgáltató és MélyÉpítő Kft.*
6050 LAJOSMIZSE Széchenyi u. 1/a.
149. *GOLF-91 Építési Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
1135 BUDAPEST Jász u. 68-70.
150. *Göncöl Telekábel Szolgáltató Bt.*
5920 CSORVÁS Bajcsy Zs. u. 27/1.
151. *Hajdúnánási Ruhaipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
4080 HAJDÚNÁNÁS Kossuth u. 4.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

152. *Hajósszolg Köztisztasági és Kommunális Csatorna Kft.*
6344 HAJOS Rákóczi út 12.
153. *Halászteleki Kábeltelevízió Szolgáltató Kft.*
2314 HALÁSZTELEK Pf.: 16
154. *Ham-Bell Ipari-, Kereskedelmi-, Szolgáltatási és Szállítmányozási Kft.*
2013 POMÁZ Fáy András köz 8/a.
155. *Hajnal & Hegyi Kábeltelevízió Építő Kkt.*
9400 SOPRON Frankenburg u. 3.
156. *Handler József*
8796 TÜRJE Széchenyi u. 13.
157. *Hársfa Tibor*
8330 SÜMEG Deák F. u. 11.
158. *HATÁRSZÉL Szociális Gazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Kht.*
4743 CSENGERSIMA Kossuth u. 79.
159. *Headline Stúdió (Kósa Mónika)*
4751 KOCSORD Árpád u. 17.
160. *Hegedűs József*
6453 BÁCSBOKOD Szalvai M. u. 52.
161. *Hehl-Kábel Bt.*
7728 SOMBEREK Orgona u. 1.
162. *HEKVA ELEKTROMOS Karbantartó Kft.*
4220 HAJDÚBÖSZÖRMÉNY Kossuth u. 11.
163. *HELIO-SPRINT Agrárfejlesztő Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
3580 TISZAÚJVÁROS Árpád út 10.
164. *HERCZOG Híradástechnikai Bt.*
2543 SÜTTŐ Fehér u. 31.
165. *Hét Község Önkormányzata*
3655 HÉT Kossuth Lajos u. 72.
166. *Hetényegyháza Kábeltelevízió Kft.*
6000 KECSKEMÉT Forrás u. 4.
167. *HFC-Network Kft.*
1194 BUDAPEST Viola u. 31.
168. *HHT'98 Hírközlési Hálózat Tervező, Építő és Szolgáltató Kft.*
1107 BUDAPEST Ceglédi u. 30.
169. *HIR-SAT 2000 Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
8360 KESZTHELY Kossuth L. u 45.
170. *HÍR-SAT Híradástechnikai és Villamosipari Termékeket Szerelő és Forgalmazó Bt.*
3980 SÁTORALJAÚJHELY Barátszer út 37.
171. *Holler Zoltán*
5000 SZOLNOK Kisfaludy u. 10.
172. *Horváth Ferenc Zoltán*
9500 CELLDÖMÖLK Mikes Kelemen u. 22.
173. *HOT-BIRD '71 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
4273 HAJDÚBAGOS Ady E. u. 5.
174. *Hörcsik Attila*
3980 SÁTORALJAÚJHELY Vasvári Pál út 13.
175. *Hullám Üdülőpark Kft.*
8637 BALATONÖSZÖD 892 hrsz.
176. *Hungária SAT Híradástechnikai és Kulturális Szolgáltató Kft.*
1165 BUDAPEST Olga utca 21
177. *Hunya Község Önkormányzata*
5555 HUNYA Rákóczi út 19.
178. *Hunyadorom Kommunikációs Szolgáltató Kft.*
1025 BUDAPEST Szépvölgyi út 70.
179. *Illés Béla*
7140 BÁTASZÉK Gárdonyi u. 1/a.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

180. *I-NETT Kft.*
9500 CELLDÖMÖLK Koptik Odó u. 27.
181. *Infomix Kft*.
7621 PÉCS Márton u. 19.
182. *INFRASAT Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
8900 ZALAEGERSZEG Eötvös u. 14.
183. *InTeleCom Telekommunikációs Szolgáltató Kft.*
1051 BUDAPEST Dorottya u.3.
184. *Interkábel Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
4025 DEBRECEN Simonffy u. 25.
185. *IP-Park Távközlési Szolgáltató Kft.*
1116 BUDAPEST Hunyadi J. út 162.
186. *Iricsek Ipari és Szolgáltató Bt.*
2454 IVÁNCSA Fő u. 89.
187. *Izsák Kommunális Szolgáltató Kht*.
6070 IZSÁK Kossuth tér 8.
188. *JÁD TV Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
7443 SOMOGYJÁD Kossuth L. u. 42.
189. *Jakab György*
3516 MISKOLC Bacsinszky út 116.
190. *Janda László*
8936 ZALASZENTMIHÁLY Batsányi u. 1/a.
191. *Jánoki Miklós*
9091 RAVAZD Fő u. 6.
192. *Jel-Kép CATV Szolgáltató Bt.*
5672 MURONY Mokry u. 34.
193. *JUHÁSZ ANTENNA-TECHNIKA Egyéni Cég*
2509 ESZTERGOM-KERTVÁROS Damjanich u. 10.
194. *Kaba Cukorgyári Lakótelep*
4183 KABA Cukorgyári Lakótelep
195. *KÁBEL 2 Szolgáltató Bt.*
6221 AKASZTÓ Dózsa György út 15.
196. *Kábel Televízió Távközlési és Szolgáltató Kft.*
2660 BALASSAGYARMAT Szent Imre út 2/a
197. *KÁBELDUÓ Szolgáltató Kft.*
8220 BALATONALMÁDI Viola u. 37.
198. *Kábeles Jelszolgáltató és Kereskedelmi Bt.*
6100 KISKUNFÉLEGYHÁZA Deák F. u. 2.
199. *KÁBELMAX Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
9761 TÁPLÁNSZENTKERESZT Rét u. 15/c.
200. *KÁBELNET-LAN Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
9700 SZOMBATHELY Károly Róbert út 25.
201. *KÁBELSAT-2000 Kábeltelevízió Építő- és Szolgáltató Kft*.
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR Poprádi u. 63.
202. *KÁBELSZAT-8500 Kábelkommunikációs Kft.*
8500 PÁPA Budai Nagy A. u. 1.
203. *KÁBELSZAT-BALATONFÜRED Kábelkommunikációs Kft.*
8230 BALATONFÜRED Fürdő u. 20.
204. *KÁBELSZAT-DEVECSER Kábelkommunikációs Kft.*
8460 DEVECSER Damjanich u. 17.
205. *KábelszatNet-2002 Kft.*
3700 KAZINCBARCIKA Mátyás király u. 2.
206. *KÁBELSZAT-ZIRC KÁBELKOMMUNIKÁCIÓS Kft.*
8420 ZIRC Zrínyi u. 6/B.
207. *Kábelszignál Kft.*
2600 VÁC Ady Endre sétány 17.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

208. *Kábeltelevízió Építő- és Szolgáltató Kft.*
2483 GÁRDONY Szabadság u. 30/c.
209. *Kábeltelevízió-Igal Kft.*
7275 IGAL Szent István u. 107.
210. *Kábeltelevíziós Polgárjogi Társaság*
9900 KÖRMEND Rákóczi u. 9-11.
211. *Káblex Kft.*
4273 HAJDÚBAGOS Ady E. út 14.
212. *KA-FORINTOS-KA Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
7122 KAKASD Deák F. u. 175.
213. *Káld Községi Önkormányzat*
9673 KÁLD Berzsenyi u. 19.
214. *Káldy Péter*
9300 CSORNA Liget u. 2.
215. *Kálóz Község Önkormányzata*
8124 KÁLOZ Bajcsy-Zs.u. 3.
216. *Kaposfő Településgazdálkodási, Beruházó és Szolgáltató Kht.*
7523 KAPOSFŐ Kossuth L. u. 221.
217. *Kapos-NET Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
7400 KAPOSVÁR Irányi D. u. 3.
218. *Kaptár-Informatikai Szervező és Szolgáltató Kft.*
4200 HAJDÚSZOBOSZLÓ Arany János u. 40.
219. *Karcsa Község Önkormányzat*
3963 KARCSA Petőfi S. u. 11.
220. *Károlytárói Kábeltelevíziós Lakóközösség*
3211 GYÖNGYÖSOROSZI Károlytáró u. 7.
221. *KASZLER ÉS TÁRSA Híradástechnikai, Építő, Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.*
7741 NAGYKOZÁR Kossuth L. u. 55.
222. *Keletronic-2000 Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
8960 LENTI Petőfi u. 1.
223. *Kenéz Község Önkormányzata*
9752 KENÉZ Kossuth u. 39.
224. *Kerekegyházi Kábeltelevízió Építő és Szolgáltató Kft.*
6041 KEREKEGYHÁZA Fő u. 47/a.
225. *Kétegyházi Szolgáltató Kft.*
5741 KÉTEGYHÁZA Úttörő u. 26.
226. *Kétsoprony Község Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala*
5674 KÉTSOPRONY Dózsa György u. 11.
227. *KÍGYÓS TV Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
5712 SZABADKÍGYÓS Kossuth tér 7.
228. *Kimlei Falutévé Kht.*
9181 KIMLE Vízpart u 2.
229. *Kincses Zoltán*
9461 LÖVÖ Szép Gáspárné u. 5.
230. *Kiricsi Gábor*
9700 SZOMBATHELY Vízöntő u. 8.
231. *KIS-ASTRASAT Telekommunikációs Kft.*
1181 BUDAPEST Havanna u. 3.
232. *KISKŐRÖSI KÁBEL-TELEVÍZIÓ Kft.*
6200 KISKŐRÖS Petőfi S. tér 10-11.
233. *Kisláng Község Önkormányzata*
8156 KISLÁNG Fő u. 63.
234. *Kiss János*
8095 PÁKOZD Petőfi S. u. 40/a.
235. *Kistelepülési Telekommunikációs Hálózat Építő-, Üzemeltető-, Szolgáltató Kht.*
2853 KÖMLŐD Szabadság u. 9.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

236. *Kisvárdai Lakásszövetkezet*
4600 KISVÁRDA Mártírok u. 7.
237. *Kiszely Stúdió Szolgáltató Bt.*
5600 BÉKÉSCSABA Egressy u. 31.
238. *Klapka György Lakásfenntartó Szövetkezet*
2900 KOMÁROM Igmándi u. 47.
239. *Kocsis Gyula*
1144 BUDAPEST Szentmihályi út 24/C.
240. *Kolontár Község Önkormányzata*
8468 KOLONTÁR Kossuth u. 4.
241. *Komjáti István*
2724 ÚJLENGYEL Árpád u. 16.
242. *Komlói Elektroker Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
7300 KOMLÓ Kossuth Lajos u. 97/1.
243. *Kondorosi Kábeltelevíziós Távközlési és Műsorszolgáltató Bt.*
5553 KONDOROS Rákóczi utca 11. 1. épület
244. *KONTECH Műszaki Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2890 TATA Vértesszőlősi u. 69.
245. *Kőbánya-Újhegyi Lakásfenntartó Szövetkezet*
1108 BUDAPEST Kővágó u. 12.
246. *Kölesd-Kistormás Vízmű Kft.*
7052 KÖLESD Kossuth tér 2.
247. *Községi Önkormányzat Kincsesbánya*
8044 KINCSESBÁNYA Kincsesi u. 39.
248. *Községi Önkormányzat Sé*
9789 SÉ Szabadság u. 29.
249. *Községi Önkormányzat Telekes*
9812 TELEKES Fő utca 2.
250. *Köő János*
9451 RÖJTÖKMUZSAJ Röjtöki u. 55.
251. *KTV PJT*
9900 KÖRMEND Szabadság tér 7.
252. *KTV-HÍRTECH Híradástechnikai, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
BUDAPEST 1137 Pozsonyi út 40. I. 4.
253. *Lábatlan Nagyközség Önkormányzata*
2542 LÁBATLAN József A. u. 60.
254. *Lágymányosi Antennaközösség*
1117 BUDAPEST Október 23. u. 31-33.
255. *LÁT-SAT Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
7500 NAGYATÁD Rókus köz 3.
256. *LORIN TRADE Kft.*
3527 MEZŐCSÁT Szent István út 14.
257. *Lőkösháza Község Önkormányzat*
5743 LŐKÖSHÁZA Eleki út 28.
258. *Macro-Plan Dorog Kereskedelmi Információs és Konzultációs Bt.*
2510 DOROG Schmidt ltp. 29.
259. *Mágnusz Mihály*
8136 LAJOSKOMÁROM Battyhányi u. 6.
260. *Mágocsvíz Önkormányzati Víz- és Községgazdálkodási Kht.*
7342 MÁGOCS Szabadság u. 39.
261. *Magyar Attila*
2730 ALBERTIRSA Kolozsvári u. 4/3.
262. *Magyarnádalja Község Önkormányzata*
9909 MAGYARNÁDALJA Petőfi u. 29/A.
263. *Makentel Távközlési Tervező Kivitelező és Tanácsadó Kft.*
6722 SZEGED Dáni u. 6.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

264. *Marcaltő Önkormányzat*
8532 MARCALTŐ Fő tér 13.
265. *Markazi Kábeltévé*
3262 MARKAZ Fő út 21.
266. *Marosnet Telekommunikációs Kft.*
1475 BUDAPEST Pf. 93.
267. *Marsalkó Bertalan*
3349 NAGYVISNYÓ Kenderes u. 26.
268. *Marussi Tibor*
6325 DUNATETÉTLEN József A. u. 25.
269. *Masszív Tanácsadó és Környezetvédelmi Kft.*
1038 BUDAPEST Kert sor 16.
270. *MÁV LakásÉpítő- és Fenntartó Szövetkezet*
6600 SZENTES Horváth Mihály u. 1-3.
271. *Medgyesegyháza Művelődési Ház és Könyvtár*
5666 MEDGYESEGYHÁZA Kossuth tér 25.
272. *Méreg János*
8130 ENYING Kinizsi u. 7.
273. *MERILL Kft.*
8220 BALATONALMÁDI Jókai u. 7.
274. *Mesztegnyő Önkormányzat*
8716 MESZTEGNYÖ Szabadság tér 6.
275. *Mezei-Vill Villamosipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
4100 BERETTYÓÚJFALU Puskin u. 12.
276. *Mezőhegyes Városi Televízió Kht*.
5820 MEZŐHEGYES Béke park 1.
277. *Mezőkábel KTV Kft.*
5800 MEZŐKOVÁCSHÁZA Deák u. 138.
278. *Microsemic Kft.*
2120 DUNAKESZI Tóth Árpád u. 19.
279. *MICRO-WAWE Bt.*
9027 GYŐR Budai u. 22.
280. *MIKRO SONIC Műszaki Szolgáltató Kft*.
1084 BUDAPEST Dohány utca 78.
281. *Miskolci CATV Kft.*
3525 MISKOLC Szepessy Pál út 8. fsz. 2.
282. *MODULTECHNIKA Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
8400 AJKA Petőfi S. u. 35-37.
283. *Mohácsi SAT-ELIT Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
7700 MOHÁCS Baross u. 93.
284. *Molnár Elek*
4030 DEBRECEN Poroshát u. 50.
285. *Molnár Elektronikai Kft.*
9300 CSORNA Laky Döme utca 2.
286. *Molnár János*
3600 ÓZD Építők útja 13.
287. *Molnaszecsőd Községi Önkormányzat*
9912 MOLNASZECSŐD Petőfi u. 86.
288. *Monor Kábeltelevízió Műsorelosztó és Szolgáltató Kft.*
2724 ÚJLENGYEL Petőfi S. u. 40.
289. *Mórágy Község Önkormányzata*
7165 MÓRÁGY Alkotmány u. 3.
290. *Morsecom Hírközlés-tervező és Informatikai Bt.*
9400 SOPRON Gyiróti u. 9.
291. *Mosonszolnok Kábeltévé Szolgáltató Kft.*
9245 MOSONSZOLNOK Fő u. 44.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

292. *M-Partner 2000 Kft.*
3200 GYÖNGYÖS Jókai út 41.
293. *MultiNet 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
4026 DEBRECEN Gyergyó u. 11. I/7.
294. *Nádasdy Lakás-, GarázsÉpítő és Fenntartó Szövetkezet*
9600 SÁRVÁR Petőfi u. 26.
295. *Nagy Bálint*
2769 TÁPIÓSZŐLŐS Kossuth u. 85.
296. *Nagy Kanyar Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2089 TELKI Búzavirág u. 12.
297. *Nagy Tv Kft*.
1194 BUDAPEST Viola u. 31. fsz. 1.
298. *Nagykőrösi Kábeltelevízió Kft*.
2750 NAGYKŐRÖS Tomori u. 4.
299. *Nagymizdó Községi Önkormányzat*
9913 NAGYMIZDÓ Fő u. 33.
300. *Nagyoroszi Község Polgármesteri Hivatala*
2645 NAGYOROSZI Felszabadulás út 1.
301. *Nagyveleg Községi Önkormányzat*
8065 NAGYVELEG Mór u. 2/a.
302. *Naszályi Önkormányzati Építőipari, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
2899 NASZÁLY Rákóczi u. 142.
303. *Nemesbikk Községi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala*
3592 NEMESBIKK Petőfi út 30.
304. *Németh Róbert*
9472 ÚJKÉR Iváni u. 5.
305. *Népfront Lakásszövetkezet*
9700 SZOMBATHELY Szent Gellért u. 43.
306. *Net-Tv Kábeltelevízió Kft.*
1183 BUDAPEST Gyömrői út 154
307. *Network Professional Kft.*
1147 Budapest Dés u. 20/A.
308. *NEVHCOM Kft*.
4069 EGYEK Béke út 19.
309. *NÍVÓ-SATELIT Antennaszerelő Kft.*
3525 MISKOLC Estike út 18.
310. *NO FILM Kft.*
1134 Budapest Visegrádi u. 40.
311. *Nógrádsáp Község Polgármesteri Hivatala*
2685 NÓGRÁDSÁP Hunyadi u. 7.
312. *NÓGRÁDTEL Kommunikációs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
3181 KARANCSALJA Szabadság u. 38.
313. *Novi-Com Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
3842 HALMAJ Május 1 út 15.
314. *N-Telekom Kft.*
6400 KISKUNHALAS Szász Károly u. 8.
315. *Nyékládháza Nagyközségi Önkormányzat Falugondnoksága*
3433 NYÉKLÁDHÁZA Iskola út 5.
316. *Nyír-Kábeltelevízió Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
4400 NYÍREGYHÁZA Nádor u. 78.
317. *Nyírtelekért Alapítvány*
4461 Nyírtelek Krúdy Gy. u. 5.
318. *Óbuda 22. sz. Lakásfenntartó Szövetkezet*
1036 BUDAPEST Lajos u. 123-131.
319. *Óbuda 23. sz. Lakásfenntartó Szövetkezet*
1036 BUDAPEST Lajos u. 113-121.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

320. *Óbuda 9. sz. Lakásszövetkezet*
1035 BUDAPEST Vörösvári u. 17.
321. *Óbuda IV. sz. Lakásszövetkezet*
1035 BUDAPEST Kerék u. 2-10.
322. *Oláh & társa Elektronikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
3713 ARNÓT Ady Endre út 13.
323. *ONIX Kereskedelmi Kft.*
9400 SOPRON Gida patak u. 3.
324. *Optosat Plussz Építőipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
1131 BUDAPEST Vőlegény u. 50.
325. *Oroszlányi Televízió Kft. (ORITEL Kft.)*
2840 OROSZLÁNY Rákóczi u. 78.
326. *Osli Községi Önkormányzat*
9354 OSLI Fő u. 9.
327. *Otthon Lakásépítő és Fenntartó Szövetkezet*
5350 TISZAFÖRED Húszöles 37/a.
328. *OTTHON LAKÁSSZÖVETKEZET*
5700 GYULA 48-as u. 7.
329. *Önkormányzat Vashosszúfalu*
9674 VASHOSSZÚFALU Kossuth u.64.
330. *P & F Villamos és HálózatÉpítő Bt.*
9422 HARKA Keresztúri u. 3.
331. *Pácin Község Önkormányzata*
3964 PÁCIN Fő u. 35.
332. *Paksi Attila*
2858 CSÁSZÁR Váci u. 20.
333. *Parabola 2000 Kft*.
5340 TISZAFÖLDVÁR Baross krt. 30.
334. *Parabola és Kábel Televízió és Távközlési Szolgáltató Bt.*
3170 SZÉCSÉNY Felszabadulás tér 1/1/b.
335. *Parabola és társa Kábeles Műsorszolgáltató Bt.*
8649 BALATONBERÉNY Kossuth tér 1.
336. *Parisat-Lines Kereskedelmi és Szolgáltató Kft*.
3700 KAZINCBARCIKA Tóth Árpád út 4.
337. *Pásztó Városi Polgármesteri Hivatal*
3060 PÁSZTÓ Kölcsey F. u. 35.
338. *Pataj TV Bt.*
6328 DUNAPATAJ Gesztenyés u. 7.
339. *Pázmánd Községi Önkormányzat*
2476 PÁZMÁND Fő u. 78.
340. *Pázmány Kábel Kft.*
7400 KAPOSVÁR Németh István fasor 21.
341. *Pecöl és Megyehíd Önkormányzata*
9754 PECÖL Széchenyi u. 12.
342. *Pécsi Jókai Lakásszövetkezet*
7622 PÉCS Nagy Lajos király u. 8/b.
343. *PENTACOM ELECTRONIC Kft*.
1152 BUDAPEST Aporháza u. 28.
344. *Pete Ferenc*
9373 PUSZTACSANÁD Fő u. 12.
345. *Petőfibánya Polgármesteri Hivatal*
3023 PETŐFIBÁNYA Bánya út 3.
346. *PHILIPKÁBEL Kft.*
2162 ÖRBOTTYÁN Esze Tamás u. 32. B. ép.
347. *PICKUP Elektronikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft*.
2900 KOMÁROM Mátyás király u. 6.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

348. *Pilisi Közmü Épitő Üzemeltető és Szolgáltató Kft.*
2721 PILIS Vatyai út 2837/2 HRSZ.
349. *Pilisszántó Község Polgármesteri Hivatala*
2095 PILISSZÁNTÓ Kossuth Lajos u. 92.
350. *Polár Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
7700 MOHÁCS Virág u. 21.
351. *Polgármesteri Hivatal Fertőboz*
493 FERTŐBOZ Fő u. 17.
352. *Polgármesteri Hivatal Gérce*
9672 GÉRCE Kossuth u. 49.
353. *Polgármesteri Hivatal Vasszilvágy*
9747 VASSZILVÁGY Rákóczi F. u. 25.
354. *Pozsonyi úti Lakásfenntartó Szövetkezet*
1133 BUDAPEST Kárpát u. 18.
355. *Práger Mihály*
7130 TOLNA Babits M. u. 90.
356. *Primcom Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
5600 BÉKÉSCSABA Baross u. 24.
357. *Progádor KFT.*
5932 GÁDOROS Kossuth u. 1.
358. *PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.*
3530 MISKOLC Petőfi u. 11.
359. *Pusztai László*
3980 SÁTORALJAÚJHELY Molnár Borbála út 15.
360. *QUALITEL 97. Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
4032 DEBRECEN Mikszáth K. u. 13. I/1.
361. *Rábai és Társai Kábeltelevíziós Bt.*
5630 BÉKÉS Ady E. u. 14/B. IV/12.
362. *RADIANT Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.*
1158 BUDAPEST Késmárk u. 7/b.
363. *REAX IKV Kft.*
1147 BUDAPEST Zsolnay Vilmos u. 15.
364. *Répáshuta Polgármesteri Hivatal*
3559 RÉPÁSHUTA Kossuth u. 2.
365. *Révfülöp Nagyközség Önkormányzata*
8253 RÉVFÜLÖP Villa Filip tér 8.
366. *RKSZ Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.*
1037 BUDAPEST Toboz u. 11.
367. *Rozs László*
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR Virág B. u. 9.
368. *Röszkei Kábeltévé Kft.*
6758 RÖSZKE Felszabadulás u. 84.
369. *RT-TV Szolgáltató és Kereskedelmi Bt*.
7720 PÉCSVÁRAD Kossuth L. u. 10.
370. *Rudabányai Településüzemeltető Kht.*
3733 RUDABÁNYA Óvoda u. 7.
371. *S Kábel TV Bt.*
9018 GYŐR Külsőveszprémi u. 14-16.
372. *S. Szerviz Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
9600 SÁRVÁR Nádasdy F. u. 8/a.
373. *Sághy-Sat Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
7754 BÓLY Ady E. u. 9.
374. *Salgo Moltech Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.*
2071 PÁTY Tulipán u. 52.
375. *Salköveskút Községi Önkormányzat*
9742 SALKÖVESKÚT Március 15. tér 2.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

376. *Sand-Sat Kft.*
2890 TATA Gábor Áron u. 23.
377. *Sárai Szabolcs*
4274 HOSSZÚPÁLYI Debreceni u.2.
378. *SÁRISÁPI KTV Építő és Szolgáltató Kft.*
2523 SÁRISÁP Fő u. 123.
379. *Sat Elit Com Kábeltelevíziós Kft.*
1016 BUDAPEST Orom utca 6. 1. emelet 4.
380. *SAT SIGNAL Kkt.*
9023 GYŐR Ifjúsági krt. 3.
381. *SATEL Híradástechnikai- és Kereskedelmi Kft*.
8291 NAGYVÁZSONY Kinizsi Pál u. 13.
382. *SATELIT Antenna-szerelő Szolgáltató Kkt.*
2831 TARJÁN Vadász u. 43.
383. *SATELIT Kft.*
9027 GYŐR Egyenlőség u. 28.
384. *SATIMEX PLUSZ Híradástechnikai Kft.*
1131 BUDAPEST Vőlegény u. 47.
385. *SATKOM Kábelkommunikációs Kft.*
3300 EGER Töviske tér 1. I/6.
386. *Sat-Már Informatikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
4338 PAPOS Ady Endre u. 27.
387. *Satronik Elektronikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kkt.*
8713 KÉTHELY Vár u. 1/b.
388. *SELKA Szolgáltató és Kereskedelmi Kft*.
3980 SÁTORALJAÚJHELY Hajnal út 1.
389. *SEWEX Kft.*
7090 TAMÁSI Bethlen G. u 20.
390. *Skoda Tamás*
9919 CSÁKÁNYDOROSZLÓ Vasút u. 4.
391. *Soma 2005 Bt.*
4200 HAJDÚSZOBOSZLÓ Hamvas u. 6.
392. *Soma '77 Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.*
4200 HAJDÚSZOBOSZLÓ Major u. 26. II./4.
393. *SOP-COM Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.*
9431 FERTŐD Gárdonyi u. 3.
394. *Sterczer Gergely*
2543 SÜTTŐ Ligettér u. 18.
395. *SUPRA Kábeltelevíziós Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR Trencsényi u. 29.
396. *Surin András*
5674 KÉTSOPRONY Petőfi u. 1/a.
397. *Szabó Antennaszerelő Bt.*
8300 TAPOLCA Béke u. 17.
398. *Szabó Elektronika Kft.*
7815 HARKÁNY Alkotmány u. 21.
399. *Szabó Géza*
4090 POLGÁR Taskó István u. 100.
400. *Szabó Zoltán*
5525 FÜZESGYARMAT Széchenyi u. 17/a.
401. *Szabolcs Kábeltelevízió Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
4400 NYÍREGYHÁZA Bocskai út 63.
402. *Szakács és Társai Ipari-, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
4400 NYÍREGYHÁZA Szegfű u. 29.
403. *Szarvasi Általános Informatikai Kft.*
5540 SZARVAS Szabadság u. 25-27.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

404. *Szatmári Tibor*
1101 BUDAPEST Csilla u. 3/B. II/748
405. *Szatmári Tiszaháti Regionális Környezetvédelmi, Informatikai és Szolgáltató Kht.*
4951 TISZABECS Rákóczi u. 39.
406. *Szatymaz Községi Önkormányzat*
6763 SZATYMAZ Kossuth u. 30.
407. *Székely Imre*
9730 KŐSZEG Alsó krt. 27.
408. *Szekeres Sándor*
6913 CSANÁDPALOTA Csalogány u. 19.
409. *Szélmalom KábelTV Szövetkezet*
6791 SZEGED-KISKUNDOROZSMA Negyvennyolcas u. 12.
410. *Szendrő város Önkormányzat Gazdasági Műszaki Ellátó Szervezete*
3752 SZENDRŐ Hősök tere 6.
411. *Szentesi Kábel Kft.*
6600 SZENTES Kossuth u.17.
412. *Szentgotthárd Városi Televízió és Kábelüzemeltető Kht.*
9970 SZENTGOTTHÁRD Széll Kálmán tér 2.
413. *Szentkirályszabadja Faluközösségi Egyesület*
8225 SZENTKIRÁLYSZABADJA Diófa u. 8.
414. *Szentmihályi Kábeltelevízió Bt.*
6710 SZEGED-SZENTMIHÁLY Kapisztrán út 50.
415. *Szentmihályi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft*.
1161 BUDAPEST József u. 149.
416. *SZER-TV Kábeltelevízió Kft*.
3900 SZERENCS Árpád köz 2.
417. *SZIGNÁL-KTV KÁBELTÉVÉ Kft*.
7150 BONYHÁD Széchenyi tér 13.
418. *SZITI-L Távközlési és Könyvvezető Szolgáltató Kft.*
4028 DEBRECEN Hadházi u. 147. fsz. 1.
419. *SZKULTINFÓ Kulturális, Információs Kht.*
3418 SZENTISTVÁN Széchenyi István út 14.
420. *Szűcs Imre*
5650 MEZŐBERÉNY Jókai u. 42-44.
421. *T + A Eletronika Bt.*
3526 MISKOLC Szeles út 2. 3. em. 16.
422. *T&A Celldömölki Kábeltelevízió Kft.*
9500 CELLDÖMÖLK Kossuth L. u. 16.
423. *Tác Község Önkormányzata*
8121 TÁC Kossuth u. 129.
424. *Tahi 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2022 TAHITÓTFALU Szentendrei út 6.
425. *Takács Tamás*
4025 DEBRECEN Kodály Z. u. 9. fsz. 3.
426. *Tardos Községi Önkormányzat*
2834 TARDOS Rákóczi u. 196.
427. *Tarján IV. Lakás- és Garázsfenntartó Szövetkezet*
6723 SZEGED Pentelei sor 5.
428. *Tarr Építő-, Szolgáltató- és Kereskedelmi Kft.*
7100 SZEKSZÁRD Kadarka u. 18.
429. *Társasház Hatvan*
3000 HATVAN Tabán -út 23-31.
430. *Társasház Kassák Lajos u. 70-74*.
2097 PILISBOROSJENŐ Kossuth tér 1.
431. *Taszár-Coop Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
7261 TASZÁR Széchenyi u. 64.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

432. *TÁVIT Távközlés és Információtechnikai Szolgáltató Kft*.
3532 MISKOLC Örs út 16/a.
433. *TECHNI-SAT Bt.*
9081 GYŐRÚJBARÁT Diófa u. 2.
434. *TELECONT 2000 Műszaki és Kereskedelmi Kft.*
3531 MISKOLC Vasgyári u- 25.
435. *Telecom Pro Kft.*
4432 NYÍREGYHÁZA Csabagyöngye u. 108.
436. *TeleDataCast Kereskedelmi és Szolgáltató Kft*.
1117 BUDAPEST Hauszmann Alajos u. 2.
437. *TeleCoop Távközlési Kft.*
1023 BUDAPEST Lukács u. 4. 3. em 7.
438. *TELEFILM-5 Kereskedelmi és Szolgáltató Bt*.
3519 MISKOLC Gerle út 8.
439. *Tele-Kov Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
4090 POLGÁR Aradi u. 13.
440. *Telephant Távközlési Rt.*
1062 BUDAPEST Andrássy út 98.
441. *Telepi Társasházak*
5000 SZOLNOK Kisfaludy út 10.
442. *TELEPLUS HUNGARY Híradástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2040 BUDAÖRS Károly király út 19.
443. *Teleszín Távközlési Kft.*
1037 BUDAPEST Folyondár u. 15/b.
444. *TENDI-CONT Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
2800 TATABÁNYA III.Hunyadi u. 14.
445. *TF&TV Távközléstechnikai Kft.*
8800 NAGYKANIZSA Szepetneki u. 63.
446. *Thermotel Fejlesztő, Kivitelező és Szolgáltató Kft.*
2225 ÜLLÖ Kossuth L. u. 46.
447. *T-HOLD Elektronikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
7960 SELLYE Kiss G. u. 26.
448. *TIBORSZÁLLÁSÉRT Szociális, Gazdasági, Kereskedelmi, és Szolgáltató Kht.*
4353 TIBORSZÁLLÁS Dózsa Gy. u. 17.
449. *Tiszafüredi Kábeltévé Szövetkezet*
5350 TISZAFÜRED Örvényi út 5.
450. *Tiszaháti Területfejlesztési Önkormányzati Társulás*
4952 USZKA Fő u. 100.
451. *Tiszántúli Kábeltelevízió Tervező, Építő és Szolgáltató Kft.*
5516 KÖRÖSLADÁNY Dózsa utca 21/1.
452. *T-Kábel Magyarország Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.*
1089 BUDAPEST Baross u. 133.
453. *Török Imre*
8790 ZALASZENTGRÓT Szabadság út 11.
454. *Trábert Péterné*
7726 VÉMÉND Kossuth L. u. 104.
455. *TRANSELKO Kft.*
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR Gaja út 23.
456. *TRANS-SAT 2000 Kereskedelmi Kft.*
2014 CSOBÁNKA Béke u. 13/a.
457. *Trapp és társa KTV Szolgáltató Kft.*
6230 SOLTVADKERT Szentháromság u. 43.
458. *True Color Rendezvényszervező, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
1013 BUDAPEST Tigris u. 30/a.
459. *Túrmelléki Közműfejlesztő és Szolgáltató Kht.*
4975 MÉHTELEK Sport u. 3.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

460. *Tv Plusz Média Bt.*
1112 BUDAPEST Brassói u. 89.
461. *TWIN-SAT KÁBEL Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
7631 PÉCS Közraktár u. 5.
462. *U.J. Color Kft.*
3200 GYÖNGYÖS Kossuth Lajos út 17.
463. *UNI-NET-TEL Kft.*
2855 BOKOD Ady E. u. 25.
464. *Uniport Pénzügyi és Befektető Zrt.*
1045 BUDAPEST Nap u. 6. II./8.
465. *Uniszig Krono Kft.*
3200 GYÖNGYÖS Petőfi Sándor u. 35/1.
466. *Úny Község Önkormányzata*
2528 UNY Kossuth L. u. 2.
467. *UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.*
1092 BUDAPEST Kinizsi u. 30-36.
468. *Urbán György*
3672 BORSODNÁDASD Csurgó út 3.
469. *Vác Városi Kábeltelevízió Kft.*
2600 VÁC Zrinyi út 9.
470. *Vágáshuta Község Önkormányzata*
3992 VÁGÁSHUTA Fő út 17.
471. *Váradi Sat Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
2851 KÖRNYE Alkotmány u. 80.
472. *VARBÓCSKA-2000 Szolgáltató, Kereskedelmi Kft.*
3778 VARBÓ Hősök tere 1.
473. *Varga István*
2889 SÚR Béke u. 18.
474. *Városi Művelődési Központ*
5435 MARTFŰ Mártírok út 1.
475. *Városi Tv – Enying*
8130 ENYING Kinizsi u. 7.
476. *Vársat Szolgáltató Kft.*
9600 SÁRVÁR Nádasdy u. 1.
477. *Vár-Tech Kft.*
3060 PÁSZTÓ Dózsa Gy. út 34.
478. *Vasasszonyfa Községi Önkormányzat*
9744 VASASSZONYFA Széchenyi u. 1.
479. *Vasi Full-táv Kft.*
9700 SZOMBATHELY Szent Imre herceg u. 8.
480. *Vaskeresztes Község Német Települési Kisebbségi Önkormányzat*
9795 VASKERESZTES Fő u. 33.
481. *Vector Építési, Kereskedelmi, Vendéglátó és Szolgáltató Kft.*
2315 SZIGETHALOM XVIII/A u. 7.
482. *Vécsey Kábeltelevízió Kft.*
1204 BUDAPEST Eperjes u. 80.
483. *Végh Lajos László*
8192 HAJMÁSKÉR Jókai u. 7/E.
484. *Vértesacsa Község Önkormányzata*
8089 VÉRTESACSA Vörösmarty Mihály u. 2.
485. *Vesza László*
3600 ÓZD Vasvár út 69.
486. *Vezetékes TV-Antenna Alapítvány*
8992 BAGOD Kossuth u. 13.
487. *ViDaNet Kábeltelevíziós Szolgáltató Zrt.*
1133 BUDAPEST Váci út 110.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

488. *Vilant-Sat Bt.*
2030 ÉRD Nárcisz u. 3.
489. *VILKA SZERVÍZ Kft*
2890 TATA Ady E. u. 31.
490. *Vill-Ant Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.*
9181 KIMLE Csalogány u. 53.
491. *Vitech UNO Bt.*
9023 GYŐR Richter J. u. 9.
492. *VITESZ Bt.*
2536 NYERGESÚJFALU Kossuth L. u. 125
493. *Vízvölgy Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.*
7333 VÉKÉNY Fő u. 65.
494. *Vonyarcvashegy-Gyenesdiás Kábeltelevízió Kht.*
8314 VONYARCVASHEGY Kossuth L. u. 42.
495. *V-T KOM Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*
6500 BAJA Mányoki Á. u. 2.
496. *WAP Consulting 2003. Távközlési Kft.*
7095 IREGSZEMCSE Kossuth tér 6.
497. *WEKERLEI KÁBELTÉVÉ Kft.*
1192 BUDAPEST Kós Károly tér 10.
498. *Wirepress Kft.*
2120 DUNAKESZI Barátság u. 11.
499. *XIII./4 Lakásfenntartó Szövetkezet*
1138 BUDAPEST Révész u. 2/B.V.23
500. *X-TEL Híradástechnikai és Kereskedelmi Kft. (X-TEL 2000 Kft.)*
1161 BUDAPEST Rigó u. 40.
501. *Zafir-Bau Ipari és Szolgáltató Kft.*
2340 KISKUNLACHÁZA Pf. 98.
502. *Zakócs János*
8832 LISZÓ Petőfi u. 8.
503. *Zalaegerszegi Elektromos Karbantartó és Kereskedelmi Zrt.*
8900 ZALAEGERSZEG Mártírok u. 9.
504. *Zubor László*
3600 ÓZD Bolyki főút 61.
505. *Irattár*

DH-128-10/2008. számú, a Sziget Produkciós Stúdió Kft. által a PR Telecom Távközlési Zrt. ellen indult jogvitás eljárásban hozott határozat

Ügyiratszám: DH-128-10/2008.

Tárgy: a műsorterjesztés és digitális átállás szabályairól szóló 2007. LXXIV. törvényben meghatározott továbbítási kötelezettség megsértésének megállapítása tárgyában indított jogvita

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa a Sziget Produkciós Stúdió Szolgáltató Kft. (székhely: 2310 Szigetszentmiklós, Tebe sor 20.; Cg.: 13-09-085773) által a PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. (székhely: 3533 Miskolc, Gózon Lajos u. 11.; Cg.: 05-10-000347) ellen a Sziget Produkciós Stúdió Szolgáltató Kft. műsorának PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. általi terjesztésével és műsorterjesztési szerződés megkötésével kapcsolatos jogvitás eljárás tárgyában benyújtott kérelmére

megállapítja,

hogy a PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. megsértette a műsorterjesztés és digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Dtv.) 25. § (5) bekezdésében előírt szabályokat, mivel

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

jogellenesen utasította el a Sziget Produkciós Stúdió Szolgáltató Kft. helyi közműsor-szolgáltató által készített műsor PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. általi terjesztésére vonatkozó szerződés megkötésére irányuló ajánlatát.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

kötelezi

a PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.-t, hogy a jelen határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül a Dtv. 25. § (5) bekezdésnek megfelelően a Sziget Produkciós Stúdió Szolgáltató Kft.-vel kösse meg a Sziget Produkciós Stúdió Szolgáltató Kft. által készített műsor alapcsomagban történő terjesztésére vonatkozó szerződést.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa a Sziget Produkciós Stúdió Szolgáltató Kft. PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.-vel történő műsorterjesztési szerződés létrehozására irányuló kérelmét

elutasítja.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

kötelezi

a PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.-t, hogy a Sziget Produkciós Stúdió Szolgáltató Kft. által lerótt 87500 Ft (nyolcvanhétezerötszáz forint) igazgatási szolgáltatási díjat és 200000 Ft (kétszázezer forint) jogi képviselettel kapcsolatos költséget a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül térítse meg a Sziget Produkciós Stúdió Szolgáltató Kft. részére.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához 3 (három) példányban benyújtott, de a Fővárosi Bírósághoz címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Sziget Produkciós Stúdió Szolgáltató Kft. (székhely: 2310 Szigetszentmiklós, Tebe sor 20.; Cg.: 13-09-085773) (továbbiakban: *Kérelmező* vagy *Sziget*) a PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.-vel (székhely: 3533 Miskolc, Gózon Lajos u. 11.; Cg.: 05-10-000347) (továbbiakban: *Kérelmezett* vagy *PR Telecom*) szerződést kívánt kötni az általa készített műsor terjesztésére vonatkozóan és ennek megfelelően 2006. november 15.-én kelt levelében megküldte a Kérelmezett részére szerződéses ajánlatát. A PR Telecom 2006. november 29-én kelt levelében megkérte a Sziget hatályos cégkivonatát, aláírási címpéldányt és az ORTT nyilvántartásba vételhez benyújtott műsortükröt. A Kérelmező ezen dokumentumokat 2007. január 8-án kelt leveléhez csatoltan megküldte a Kérelmezett részére. A PR Telecom ezt követően 2007. január 22.-én kelt levelében rögzítette, hogy nem zárkózik el a „jogviszony létrehozásától", valamint, hogy a Szigetszentmiklóst ellátó fejállomás Szigethalmon található és a stúdió helyéről történő jelátvitelre akkor kerülhet sor, ha a stúdióval az optikai hálózat fizikai összekapcsolása megvalósul, a Sziget költségviselése mellett, illetve ennek érdekében „műsorelosztási megállapodás" megkötése szükséges. Kifejtette továbbá, hogy az öt közigazgatási egység műsorral való ellátása a PR Telecom regionális távközlési rendszerén akkor lehetséges, ha a műsor elosztásra való kialakításának és fenntartásának többletköltségeit a Sziget megtéríti. A PR Telecom levelében előadta, hogy a Sziget ajánlatában pontos műszaki paramétereket nem közölt, így a szolgáltatás költségvonzatai sem kalkulálhatóak, valamint a stúdió és a fejállomás távolsága sem ismert, továbbá hangsúlyozta, hogy az optikai jelátvitel kialakításának, illetve ennek fenntartási költsége meghaladja a Sziget ajánlatában szereplő összeget. A PR Telecom leveléhez mellékelte saját árkalkulációját.

A Sziget 2007. január 25.-én kelt levelében előadta, hogy a stúdió Szigetszentmiklós, Tebe sor 20. alatt található és a stúdió, illetve a PR Telecom optikai hálózatával való összekapcsolódásra Szigetszentmiklós Városi Önkormányzat elkülönített egy bizonyos összeget, valamint közölte a PR Telecom által megkért műszaki paramétereket és kérte, hogy a PR Telecom közölje az optikai jelátvitel kialakításának és ennek havi fenntartásának költségeit a levélben közölt adatok alapján. Miután ezen levelére válasz nem érkezett, a Sziget még egyszer felhívta írásban a Kérelmezettet a nyilatkozattételre, majd 2007. június 7.-én kelt levelével az ORTT-hez fordult és kérte, hogy a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 118. § (6) (a továbbiakban: Rttv.) bekezdése alapján „kényszerszerződést" hozzon létre közte és a PR Telecom között. Az ORTT 2007. július 18.-án érkezett levelével az ügyet átette a Nemzeti Hírközlési Hatósághoz, tekintettel arra, hogy 2007. július 11.-én hatályba lépett a Dtv. és az Rttv. 118. §-a (kényszerszerződésre vonatkozó rendelkezés) hatályát vesztette, az ORTT hatásköre megszűnt az ügyben és a Dtv. 24-25. §-ban meghatározott továbbítási kötelezettség betartásának ellenőrzése a Tanács hatáskörébe került. Az ORTT leveléhez csatoltan megküldte a Sziget és PR Telecom levelezését, valamint a Sziget hozzá benyújtott kérelmét.

Az NHH 2007. augusztus 9.-én kelt levelében tájékoztatta a Szigetet a jogvita lehetőségéről.

A Sziget 2007. november 8.-án érkezett, DH-36384-1/2007. számon iktatott kérelmével a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsánál (továbbiakban: *Tanács*) jogvitás eljárás megindítást kérte a PR Telecom ellen.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Kérelmező csatolta a kérelemhez az igazgatási szolgáltatási díj megfizetéséről szóló banki igazolást, ügyvédi meghatalmazást, az ajánlatát tartalmazó, a PR Telecomnak címzett levelet, a Kérelmezővel lefolytatott levelezést, az Országos Rádió és Televízió Testület (a továbbiakban: ORTT) részére benyújtott kérelmet és az ORTT 2219/2006. (X.4.) sz. határozatát.

A Sziget kérelmében kérte a Tanácsot, hogy:

- állapítsa meg, hogy a PR Telecom Zrt.-t szerződéskötési és továbbítási kötelezettség terheli a Dtv.-alapján;
- kérte a műsorterjesztési szerződés létrehozását a Sziget Kft és a PR Telecom között;
- (a tárgyaláson) kérte az eljárási költségei (igazgatási szolgáltatási díj és a jogi képviselő díja) PR Telecom általi megtérítését.

A Tanács a 2007. november 13.-án kelt, DH-36384-2/2007. számon értesítette a PR Telecomot a jogvitás eljárás megindításáról, továbbá felhívta a Kérelmezettet, hogy terjessze elő észrevételeit és az üggyel kapcsolatos bizonyítékait. A Tanács felhívására a Kérelmezett 2007. november 27.-én kelt, DH-36384-4/2007. számon iktatott beadványában nyilatkozott a Kérelmező kérelmében foglaltakkal kapcsolatban és kérte, hogy a Sziget beadványát, mint megalapozatlant és bizonyítatlant, valamint objektív gazdasági okok miatt teljesíthetetlen, a Tanács utasítsa el.

A Kérelmezett nyilatkozatához mellékelte az ügyvédi meghatalmazást, a Sziget műsortükrét, a Szigethalmi fejállomás és az ellátott rendszerek beruházási költségeire, valamint a stúdió és a fejállomás összekapcsolására vonatkozó egyszeri költségek kalkulációját.

A Tanács 2007. november 26.-án kelt, DH-36384-3/2007. sz. levelében szakhatósági állásfoglalást kért az ORTT-től. Az ORTT DH-128-1/2008. számon iktatott szakhatósági állásfoglalása 2007. december 21.-én érkezett. A Tanács 2007. december 17-én, DH-36384-5/2007. sz. levelében nyilatkozat kiegészítésre hívta fel a PR Telecomot. A PR Telecom nyilatkozat kiegészítését 2008. január 9.-én küldte meg a Tanács részére. A Tanács 2008. január 16.-án kelt, DH-128-5/2008. és DH-128-6/2008. sz. leveleiben értesítette a feleket az eljárási határidő 15 nappal történő meghosszabbításáról.

A Tanács 2008. január 23.-án tárgyalást tartott, melyen a felek meghatalmazott képviselői megjelentek. A tárgyaláson a Sziget képviselője kérelmét fenntartotta.

A Sziget kérelme, az ORTT szakhatósági állásfoglalása, a PR Telecom nyilatkozatai, az NHH és az ORTT közhiteles nyilvántartásaiból származó adatok, valamint a jogvitás tárgyaláson elhangzottak alapján a Tanács az alábbi tényállást állapította meg:

A Tanács a Dtv. 25. § (5) alapján megvizsgálta, hogy a Sziget helyi műsorszolgáltatónak minősül-e, valamint a (8) bekezdésben foglalt feltételek fennállását is ellenőrizte.

A megállapította, hogy az ORTT a Szigetet 2219/2006. (X.4.) határozatában vezetékes közműsor-szolgáltatóként vette nyilvántartásba. Az Rttv. 2. § 10. pontjában meghatározott helyi műsorszolgáltató definícióban rögzített éves átlagra számított, a vételkörzetre meghatározott százezres, illetve városon belüli ötszázezres lakosságszám limitet (és ez alapján a lehetséges előfizetőszámot) alapul véve a Sziget műsorszolgáltatásának elindulása esetében helyi műsorszolgáltatónak minősül, ugyanis a Sziget ORTT határozatban rögzített vételkörzetének (Szigetszentmiklós, Dunaharaszti, Szigethalom, Dunavarsány) lehetséges maximális előfizetőszáma (lakosságszám alapján kalkulálva) a helyi műsorszolgáltató definíciójában rögzített limitet nem haladhatja meg.

A Sziget továbbá megfelel a Dtv. 25. § (8) bekezdésében előírt konjunktív feltételeknek, tekintettel arra, hogy a PR Telecomtól a műsorszolgáltatása terjesztését igényli, székhelye a műsorterjesztő vételkörzetében (Szigetszentmiklóson) található és műsorát célzottan a körzeti, helyi műsorterjesztő vételkörzetében, azaz Szigetszentmiklóson élő előfizetők számára nyújtja (figyelembe véve a műsortükörben, az ORTT szakhatósági állásfoglalásban foglaltakat és a tárgyaláson tett nyilakozatokat), napi műsorideje pedig a napi négy órát eléri. Az ORTT tájékoztatása szerint a Sziget heti műsorideje 168 óra, heti műsoridőből szerkesztett műsor 21 óra 25 perc, a fennmaradó időben képújságot sugároz, a műsoridő 50 %-át meghaladóan pedig közszolgálati műsorszámokat sugároz.

A műsortükör vizsgálata alapján megállapítható, hogy - beleszámolva a képújságot is - a Sziget napi műsorideje eléri a napi 4 órát. Összhangban az a 686/1999 (XII. 14.) sz. ORTT határozattal a vezetékes közlési mód esetén a képújságot is egy műsorszámnak kell tekinteni. A műsoridő és műsorszám Rttv. 2. § 27. és 28. pontjában meghatározott definíciója alapján a műsoridő a műsorban közzétett műsorszámok együttes időtartamát jelenti, műsorszámnak pedig a hang vagy kép, illetve ezek összekapcsolódó, zárt egységet alkotó, vagy önálló részekből zárt egységbe szerkesztett együttese minősül, amely az együttes egészét egyedileg megjelölő főcím, más megkülönböztető jelzés, illetve a befejeződést jelző közlés határol, tehát a PR Telecom által hivatkozott mozgóképi feltétel a jogszabályban nem szerepel. A Tanács megvizsgálta, hogy a napi 4 órás műsoridő kritérium hogyan értelmezendő: a tényleges műsoridő vagy a műsorszolgáltatási szerződésben vagy a nyilvántartásba vevő határozatban rögzített napi műsoridőt kell-e vizsgálni. E vonatkozásban egy még nem terjesztett műsor esetében a tényleges műsoridő nem vizsgálható, csak az ORTT határozatában rögzített műsoridő.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A PR Telecom által hivatkozott Dtv. 25. § (9) bekezdés kizárólag azt rögzíti, hogy a Dtv. 25. § (5)-(8) bekezdése szempontjából a műsorterjesztő saját információs csatornája nem vehető figyelembe, tehát ezen szabályból nem következik az, hogy a képújság nem minősül műsorszámnak, ezen rendelkezés kizárólag azt hivatkozik kizárni, hogy a továbbítási kötelezettséggel terhelt műsorterjesztő „elutasítási indokként" saját információs csatornájának terjesztésére hivatkozhasson, ezzel töltve fel kapacitását.

A Tanács ezt követően megvizsgálta, hogy a PR Telecom jogszerűen járt-e el akkor, amikor elzárkózott a műsorterjesztési szerződés Szigettel való megkötésétől.

Szigetszentmiklós vételkörzetet, több településsel együtt, a PR Telecom szigethalmi fejállomása szolgálja ki. A Tanács a szigethalmi fejállomás és az ezzel összekapcsolt vezetékes műsorterjesztési hálózatot, mint elkülönült, helyi, körzeti szolgáltatási területet kiszolgáló rendszert vizsgálta a jelen ügyben, összhangban a Dtv. 25. § (7) bekezdésével.

A Tanács megállapította, hogy a PR Telecom helyi műsorszolgáltatóként kizárólag a Dunaharaszti IPOSZ által szolgáltatott Kis Duna TV-t terjeszti, amely helyi közműsor szolgáltatónak minősül és az alapcsomagra vetítve kábeltelevíziós kapacitása 4,30%-át fedi le. A PR Telecom a tárgyaláson helyi műsorszolgáltatóként jelölte meg a KábelNet Com Kft. által szolgáltatott Zóna Rádiót is, azonban 2007. január 9.-én érkezett nyilatkozatában, valamint a tárgyalás során is rögzítette, hogy internetes rádióról van szó. A Tanács az ORTT nyilvántartásai, valamint az ORTT-vel történt telefonos konzultáció alapján megállapította, hogy a Zóna Rádió nem szerepel a műsorszolgáltatók nyilvántartásában, így a Tanács nem tudta figyelembe venni, hiszen műsorszolgáltatási jogosultság ORTT pályázat vagy nyilvántartásba vétel alapján keletkezik, összhangban az Rttv. 90. § (1) bekezdésével, 91-98. §-val, a 113. § (1)-vel, valamint a Dtv. 25. § (5) bekezdése is úgy fogalmaz, hogy *„...nyilvántartásba vett vállalkozás tekintendő műsorszolgáltatónak"*.

A Tanács tárgyaláson feltett azon kérdésére, hogy a Sziget továbbítása a PR Telecom kapacitásának hány százalékának lefedésével járna, a PR Telecom úgy nyilatkozott, hogy a Kis Duna Tv-vel azonos kapacitást foglalna le a Sziget is. A Tanács megvizsgálta, hogy a teljes kábeltelevíziós hálózat vonatkozásában egy műsorszolgáltató hány százalékát fedné le a kapacitásnak és a PR Telecom 2007. január 9.-én érkezett DH-128-2/2008. számon iktatott levelének mellékletében foglalt kapacitásszámítás alapján megállapította, hogy amennyiben 23 csatorna esetében (alapcsomagra vetítve) a kapacitás 4,30%-át (1/23-át) fedi le egy csatorna, úgy a teljes kábeltelevíziós kapacitást vizsgálva 52 csatorna esetében egy csatorna a kapacitás az 1/52-ét, azaz 1,92%-át fedi le.

A Dtv. 25. § (5) bekezdése rögzíti, hogy: *„A műsorterjesztőt - teljes kapacitásának legalább tíz százalékáig, de legfeljebb három műsorszolgáltatóig - a helyi műsorszolgáltatók szerződéses ajánlatára - különös tekintettel a helyi közműsor-szolgáltatóra vagy helyi nem nyereségérdekelt műsorszolgáltatóra - szerződéskötési kötelezettség terheli. Ha a szerződéses ajánlatok között helyi nem nyereségérdekelt műsorszolgáltatóé vagy műsorszolgáltatóké is megtalálható, úgy a műsorterjesztőt legalább egy helyi nem nyereségérdekelt műsorszolgáltatóra vonatkozóan szerződéskötési kötelezettség terheli."* Tekintettel arra, hogy a PR Telecom kizárólag egy helyi műsorszolgáltatót terjeszt és az az egy helyi műsorszolgáltató nem fedi le a teljes kapacitása 10%-át, úgy a helyi közműsor-szolgáltató Sziget szerződéses ajánlatára szerződéskötési kötelezettség terheli.

A PR Telecom azon hivatkozása, miszerint a Sziget nem bizonyította, hogy megfelel a Dtv. 24. § (1) bekezdésében rögzített tartalmi követelményeknek, nem megalapozott, tekintettel arra, hogy az ORTT közműsor szolgáltatóként vette nyilvántartásba Szigetet, az Rttv. 2. § 17. pontja szerint pedig közműsor szolgáltatónak olyan műsor minősül, amelyet az ORTT által elfogadott saját műsorszolgáltatási szabályzat alapján többségében közszolgálati műsorszámokat szolgáltat. Az Rttv. 2. § 18. pontja alapján pedig közszolgálati műsornak az a műsor minősül, amelyben a közszolgálati műsorszámok (művészeti, kisebbségi, oktatási, tudományos, hírműsorok stb.) meghatározó szerepet játszanak és amely a műsorszolgáltató vételkörzetében élő hallgatókat, nézőket rendszeresen tájékoztatja közérdeklődésre számot tartó kérdésekről. A fentiek alapján az ORTT által közműsor szolgáltatóként nyilvántartásba vett műsorszolgáltató továbbítása összhangban áll a Dtv. 24. § (1) bekezdésében meghatározott, döntően a véleménynyilvánítás szabadsága és a vélemények sokszínűségének érvényesülése szempontjából jelentős tartalmi követelményeknek és ezt a Sziget az ORTT határozat csatolásával bizonyította.

A Sziget szerződéses ajánlatában kérte, hogy műsorát alap programcsomagban terjessze a PR Telecom. A PR Telecom mind írásban, mind szóban rögzítette, hogy kapacitása betelt és további műsor alapcsomagban történő terjesztése csak már meglévő műsor programcsomagból történő kivétele vagy a kapacitás bővítése révén lehetséges. A Tanács a Dtv. 2. § c), az Eht. 2. § ba), d) és k) pontjaiban meghatározott törvényi cél és alapelv, a Dtv. 24. § (1) bekezdésében rögzített, a továbbítási kötelezettség célját meghatározó rendelkezés alapján megállapította, hogy a Dtv. 25. § (5) bekezdésében rögzített továbbítási kötelezettség a véleménynyilvánítás szabadsága és a vélemények sokszínűségének érvényesülése szempontjából bír jelentőséggel, valamint fontos célja, hogy a helyi, kiemelten a helyi közműsor-szolgáltatók és helyi nem nyereségérdekelt műsorszolgáltatók műsorához a fogyasztók széles körben hozzájuthassanak, így például a fogyatékkal élők és az alacsony jövedelmű felhasználók is és a nemzeti kultúra a műsorterjesztés révén kerüljön megőrzésre, védelemre és támogatásra. Ezen törvényi célok és alapelvek nem valósulhatnának meg, ha a továbbítandó közműsor-szolgáltató nem az fogyasztók által széles körben előfizetett alap programcsomagban, hanem olyan

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

programcsomagban kerülne továbbításra, amelynek előfizetőszáma az adott vételkörzetben alacsony (pl. digitális programcsomag vagy prémium programcsomag). A Tanács végül rögzíteni kívánja, hogy Dtv. 25. § (5) bekezdésében meghatározott továbbítási kötelezettség, az ott meghatározott kapacitásig és helyi műsorszolgáltató számig szabad kapacitástól függetlenül terheli a műsorterjesztőt, így szabad kapacitás hiányra való hivatkozása megalapozatlan.

A Tanács a jelen jogvitás ügyben kizárólag a Dtv. 25. § (5) bekezdésében meghatározott továbbítási kötelezettség fennállását és Kérelmezett általi betartását vizsgálta. A tárgyaláson a műsorterjesztési szerződés tartalmával kapcsolatban vitás kérdés nem merült fel, a PR Telecom által csatolt kalkulációkat a Sziget elfogadhatónak tartotta. A fentiek alapján a Tanács a jelen határozat rendelkező részében előírta, hogy a PR Telecom kösse meg a Szigettel a Sziget által készített helyi közműsor alapcsomagban történő terjesztésére vonatkozó szerződést, azonban a fentieknek megfelelően a szerződést a Sziget és a PR Telecom között nem hozta létre. A Tanács itt kívánja hangsúlyozni azt, hogy a tárgyaláson a PR Telecom által említett alapcsomag bővítéssel (új műsor alapcsomagba való beillesztése, programcsomag szűrő cseréjével) járó esetleges többletköltségeket a Kérelmezett a szerződéskötés során nem terhelheti a Kérelmezőre, tekintettel arra, hogy egy eddig be nem tartott jogszabályi kötelezettség jelen határozat alapján történő betartása miatt felmerülő esetleges többletköltségek a jogsértő felet terhelik.

A Sziget a tárgyaláson nyilatkozott az eljárásban felmerült költségigényéről, amelyben kérte az igazgatási szolgáltatási díj megtérítésén felül a jelen jogvitás eljárásban a jogi képviselettel kapcsolatban felmerült költségei megtérítését, melyet 200.000,-Ft-ban jelölt meg. A Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint, a Sziget kérelme alapján kötelezte a PR Telecomot, hogy a Kérelmező által lerótt igazgatási szolgáltatási díjat és a jogi képviselettel kapcsolatos költséget a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül térítse meg a Kérelmező részére. A Tanács a tárgyaláson felhívta a feleket, hogy a jogi képviselettel kapcsolatos költségekről szóló igazolást csatolják. A Sziget 2008. január 24-én érkezett levelének mellékleteként ismételten csatolta az igazgatási szolgáltatási díj igazolását, valamint a Sziget és a jogi képviselő közötti költség megállapodást, amelyben ügyvédi munkadíjként 200.000 Forint került megjelölésre. A Tanács megállapítása szerint az igazgatási szolgáltatási díj Kérelmező részére történő megtérítése indokolt és arányos, mivel a Kérelmező jogvitás kérelme és az azzal kapcsolatos jelen tanácsi határozat nélkül a Kérelmezett jogsértő magatartása nem került volna megállapításra, és ezen jogsértő magatartását a jogvita megindításának hiányában a Kérelmezett tovább folytathatná.

Az eljárási költségekről a Tanács a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 153. § (2) bekezdés 2. és 6. pontjában, a 154. § (1) bekezdésben és (2) bekezdés b) pontjában, a 155. § (3) bekezdésben, valamint a 158. §-ban, valamint az Eht. 45. § (1) bekezdés i) pontjában foglaltakra tekintettel döntött.

A fentiek alapján a Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A Tanács az eljárás lefolytatására nyitva álló, az Eht. 44. § (1) bekezdésében meghatározott 45 napos határidőt – tekintettel az ügy bonyolultságára – az Eht. 44. (3) bekezdésében foglaltak szerint 15 nappal meghosszabbította, amelyről az eredeti határidő lejárta előtt a feleket értesítette.

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján rendelkezett a kézbesítésről és a közzétételről.

A jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatás az Eht. 46. § (1) bekezdésén, és az Eht. 47. § (1) bekezdésén, a halasztó hatály hiánya az Eht. 46. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2008. február 1.

Debreczeni Sándor s. k., tanácstag — *dr. Rozgonyi Krisztina* s. k., tanácstag, az eljáró tanács elnöke — *Dr. Nyevrikel Emília* s. k., tanácstag

A határozatot kapja:

1. Sziget Produkciós Stúdió Szolgáltató Kft. jogi képviselője dr. Molnár Margit ügyvéd (2310 Szigetszentmiklós, Bajcsy Zs. u. 16/B.)
2. PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. jogi képviselője dr. Nagy Nóra ügyvéd (3525 Miskolc, Kazinczy u. 28.)
3. Irattár

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

DH-3406-10/2008. számú, az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. által a GTS-Datanet Távközlési Kft. ellen indított jogvitás eljárásban hozott határozat

Ügyiratszám: DH-3406-10/2008.
Tárgy: az INVITEL Zrt. által a GTS-Datanet Kft.-vel szemben számhordozással kapcsolatban indított jogvita

VÉGZÉS

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa az INVITEL Távközlési Zrt. (székhely: 2040 Budaörs, Puskás Tivadar u. 8-10., cg.: 13-10-040575) jogelődje, a PanTel Távközlési Korlátolt Felelősségű Társaság által a GTS-Datanet Távközlési Kft. (székhely: 2040 Budaörs, Ipartelep u. 13-15., cg.: 13-09-100567) ellen indított, számhordozással kapcsolatos

jogvitás eljárást megszünteti.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek. A végzés felülvizsgálata a végzés kézbesítésétől számított 30 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához 3 (három) példányban benyújtott, de a Fővárosi Bírósághoz címzett kérelemben. A bíróság a végzést nemperes eljárásban vizsgálja felül.

Indokolás

A PanTel Távközlési Korlátolt Felelősségű Társaság („*Kérelmező*” vagy „*PanTel*”) a 2007. december 13-án a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához („Tanács”) érkezett kérelmében jogvitás eljárás megindítást kérte a GTS-Datanet Távközlési Kft. („*GTS*”) ellen, számhordozással kapcsolatos kötelezettség megsértésének tárgyában. A Kérelmező által előadottak szerint a GTS elektronikus hírközlési jogszabályt sértett, mert elektronikus hírközlési szolgáltatás igénybevétele során nem biztosította a GTS korábbi előfizetője, a H-77 Kft. számára a Kérelmező által előterjesztett igény alapján, a jogszabályban előírt határidőn belül, a számhordozást. A Kérelmező kérte a Tanácsot, hogy kötelezze GTS-t a jogszabályoknak megfelelő magatartás tanúsítására, valamint rójon ki bírságot és rendeljen el ideiglenes intézkedést.

A Tanács a 2007. december 19-én kelt, DH-39575-2/2007. sz. levelében értesítette a GTS-t az eljárás megindulásáról, valamint felhívta, hogy az üggyel kapcsolatos észrevételeit, és az üggyel kapcsolatos bizonyítékait a kézhezvételtől számított 15 napon belül küldje meg a Tanács és közvetlenül a Kérelmező részére.

A Tanács 2008. január 9-én kelt, DH-3406-1/2008. és DH-3406-2/2008. sz. leveleiben értesítette a feleket tárgyalás tartásáról. A Tanács a tárgyalást egy alkalommal elhalasztotta, tekintettel arra, hogy a felek tájékoztatták, hogy köztük egyeztetések folynak annak érdekében, hogy a vitás kérdéseket eljáráson kívül rendezzék. A Tanács 2008. január 18-án kelt, DH-3406-5/2008. és DH-3406-6/2008. sz. leveleiben értesítette a feleket a tárgyalás elhalasztásáról és a 2008. január 28-ára kitűzött új tárgyalási időpontról.

A Kérelmező az eljárás tartama alatt, 2007. december 31-ével egyesült az INVITEL Távközlési Zrt.-vel (székhely: 2040 Budaörs, Puskás Tivadar u. 8-10., cg.: 13-10-040575), amely a PanTel jogutódjaként 2008. január 16-án, DH-3406-3/2008. sz. alatt ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő a Tanácsnál. A kérelemben előadta, hogy a GTS kilátásba helyezte, hogy a H-77 Kft.-vel szembeni követelése teljesítésének elmaradása miatt a H-77 Kft. bejövő hívásait 2007. január 17-i hatállyal korlátozni fogja, és ennek alátámasztásaként csatolta a GTS által a H-77 Kft.-nek írt levelet.

A 2008. január 16-án, DH-3406-4/2008. sz. alatt benyújtott ellenkérelmében kérte a Tanácsot, hogy a Kérelmező kérelmét, mint alaptalant, utasítsa el, és a kötelezze az eljárással kapcsolatos költségek viselésére. A GTS ellenkérelmében foglaltakra a Kérelmező 2008. január 23-án, DH-3406-7/2008. sz. alatt érkezett beadványában észrevételeket tett.

A Kérelmező a 2008. január 24-én a Tanácsnál előterjesztett, DH-3406-8/2008. sz. levelében visszavonta a jogvitás eljárás lefolytatására irányuló kérelmét, kérte az eljárás megszüntetését és az igazgatási szolgáltatási díj fizetéséről való rendelkezést. A Kérelmező a kérelem visszavonásának indokaként előadta, hogy a GTS elfogadta a Kérelmező számhordozási igényét és vállalta, hogy KRA-ban rögzítendő igényt GTS nem utasítja el. A Tanács a kérelemnek a Kérelmező általi visszavonására tekintettel, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. („*Ket.*”) 31.§ (1) bekezdés c) pontja alapján megszüntette az eljárást.

A Tanács a Kérelmező által az eljárás során előterjesztett, ideiglenes intézkedés elrendelésére irányuló kérelmei alapján ideiglenes intézkedést nem rendelt el, mivel az alábbiakban kifejtettek szerint a kérelmek nem voltak megalapozottak.

- Az eljárás megindítására irányuló kérelemben előterjesztett ideiglenes intézkedés iránti kérelmet kérelmező azzal indokolta, hogy a GTS magatartása súlyos károkat okoz az előfizetőknek, lehetetlenné téve a számhordozást.

  Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény („*Eht.*”) 50. § (9) bekezdése szerint: *„A Tanács a folyamatban lévő ügyben kérelemre vagy hivatalból a 68. § (5) bekezdésének a) pontjában meghatározott ideiglenes intézkedéseket tehet, ha megállapítható, hogy e törvény szabályainak, különösen alapelveinek megszegése miatt az*

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

ideiglenes intézkedés hiányában súlyos, másként el nem hárítható jog-, illetve érdeksérelem következik be, vagy ennek veszélye áll fenn, és az intézkedés miatti hátrány nem haladja meg az intézkedéssel elérhető előnyöket."

A Tanács az ideiglenes intézkedést kérelemre és hivatalból is alkalmazhatja, azonban alkalmazásának feltételei szigorúak, mivel minden esetben jelentős beavatkozást eredményezhet az ellenérdekű fél viszonyaiba, úgy hogy a Tanács a jogvitát még érdemben nem döntötte el. Éppen a jelentős beavatkozás miatt az Eht. 50. § (9) bekezdése szerint („ideiglenes intézkedést tehet") a Tanács mérlegelési jogkörrel rendelkezik az ideiglenes intézkedés alkalmazása tekintetében, még akkor is, ha alkalmazásának a törvény által megkívánt mindhárom feltétele fennáll, azaz megállapítható, hogy:

(1) az Eht. szabályait a fél megszegte;

(2) az ideiglenes intézkedés hiányában súlyos, másként el nem hárítható jog- vagy érdeksérelem következik be, vagy ennek veszélye áll fenn; és

(3) az intézkedéssel okozott hátrányok nem haladják meg az intézkedéssel elért előnyöket.

Az ideiglenes intézkedést a Tanács az Eht.-beli szabályozásból következően az ügyfél kérelmére csak akkor rendelhet el, ha a kérelem kifejezett petitumot tartalmaz erre nézve, és ezen kívül az ügyfél kérelmében bizonyítja az Eht. 50. § (9) bekezdésében szereplő mindhárom, fentiekben felsorolt konjunktív törvényi feltétel fennállását. A Kérelmező kérelme ugyan kifejezett petitumot tartalmazott arra nézve, hogy a GTS-sel szemben a Tanács alkalmazzon ideiglenes intézkedést, de a kérelem indokolásában a Kérelmező kizárólag arra hivatkozott, hogy a GTS magatartása súlyos károkat okoz az előfizetőknek, a másik két feltétel fennálltára vonatkozóan viszont nem nyilatkozott, továbbá nem bizonyította az Eht. 50. § (9) bekezdésében lévő konjunktív feltételek fennállásának egyikét sem. Így a Kérelmező azt sem bizonyította, hogy a GTS az Eht. szabályait olyan módon sérti, hogy a Tanács által alkalmazandó ideiglenes intézkedés hiányában súlyos, másként el nem hárítható jog- vagy érdeksérelem veszélye áll fenn.

- A 2008. január 16-án, DH-3406-3/2008. sz. alatt ideiglenes intézkedés iránt előterjesztett kérelmét a Kérelmező azzal indokolta, hogy a GTS által kilátásba helyezett intézkedés (a H-77 Kft. bejövő hívásainak letiltása) az előfizető tevékenységét ellehetetlenítené, mely igen nagy kárral fenyeget.

  A Tanács az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben foglaltak alapján megállapította, hogy az ideiglenes intézkedés elrendelésének fentiekben leírt három feltétele közül nem teljesült az (1) feltétel, miszerint a GTS az Eht. szabályait megszegte. A GTS a Kérelmező által a Tanács rendelkezésére bocsátott levelében ugyan kilátásba helyezte a H-77 Kft. bejövő hívásainak letiltását, azonban ténylegesen ez nem történt meg. A jogsértés megtörténtének hiányában, a hátrányos intézkedés puszta kilátásba helyezésével azonban nem teljesültek az ideiglenes intézkedés elrendelésének előfeltételei, ezért a Tanács nem tartotta megalapozottnak az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet.

A Tanács az Eht. 10.§ h) pontja és 49-51.§-ai alapján járt el a jogvitában. A Tanács az eljárás lefolytatására nyitva álló, az Eht. 44. § (1) bekezdésében meghatározott 45 napos határidőt – tekintettel az ügy bonyolultságára, illetve a felek között folyamatban lévő tárgyalásokra – az Eht. 44. (3) bekezdésében foglaltak szerint 15 nappal meghosszabbította, amelyről az eredeti határidő lejárta előtt a feleket értesítette.

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján rendelkezett a kézbesítésről és a közzétételről.

A jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatás az Eht. 46.§ (1) bekezdésén és a Ket. 109.§ (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2008. február 6.

dr. Rozgonyi Krisztina s.k.,	*Dr. Nyevrikel Emília* s.k.,	*Bánhidi Ferenc* s. k.
alelnök	az eljáró tanács elnöke	tanácstag

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Bírósági határozatok

A Fővárosi Bíróság végzése a DH-26600-26/2007. számú ügyben

Fővárosi Bíróság

A dr. Orosz-Várkonyi Réka jogtanácsos által kép viselt *Magyar Telekom Nyrt.* (1013.Budapest, Krisztina krt.55.) felperesnek a dr. Bence Emese által képviselt *Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa* (1015. Budapest, Ostrom u.23-25.) alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti perében meghozta a következő

VÉGZÉST:

A bíróság a felperes keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül *elutasítja.*

A végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, amelyet ennél a bíróságnál - a Fővárosi Ítélőtáblához címezve - lehet 3 példányban benyújtani.

Indokolás:

A felperes 2007. december 27. napján kézhez vett DH-26600-26/2007-es számú alperesi határozattal szemben keresetlevelet nyújtott be alperesnél 2008. január 17. napján.

A kereset benyújtására nyitva álló Eht.47.§.(1) bekezdése szerinti 15 napos határidő 2008. január 14. napján lejárt, felperes igazolási kérelmet nem nyújtott be, ezért a felperes keresetlevele elkésett.

Mindezek alapján a bíróság a Pp. 130. § (1) bekezdés h.) pontjára figyelemmel a felperes keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül elutasította.

Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés a.) pontja alapján rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2008. január 30.

bíró

A kiadmány hiteléül:

Közlemények

A Magyar Telekom Nyrt. valamint az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. a Tanács DH-26600-26/2007. számú, a fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából elnevezésű piac (11. piac) tárgyában hozott határozatának bírósági felülvizsgálatát kérte.

A Magyar Telekom Nyrt., valamint az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. a Tanács DH-23398-31/2007. számú, a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás elnevezésű piac (12. piac) tárgyában hozott határozatának bírósági felülvizsgálatát kérte.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

III. FŐRÉSZ: Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala

Tájékoztatás a piacfelügyeleti eljárásokban a Nemzeti Hírközlési Hatóság által hozott és a hatóság honlapján 2008. január hónapban közzétett érdemi határozatokról

Sor-szám	Határozat száma	Tárgy	Szolgáltató/Igénybevevő forgalombahozó/forgalmazó
		Elsőfokú határozatok	
1.	HM-29222-8/2007.	Az Észak-magyarországi Lapterjesztő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. jogosulatlan postai szolgáltatása tárgyában 2008/01/03	Észak-magyarországi Lapterjesztő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
2.	HS-35970-1/2007.	Fenntartott postai küldemények kézbesítése tárgyában 2008/01/03	E.ON. Észak-dunántúli Áramszolgáltató Zrt.
3.	HS-36005-1/2007.	Fenntartott postai küldemények kézbesítése tárgyában 2008/01/03	E.ON. Észak-dunántúli Áramszolgáltató Zrt.
4.	HS-35975-1/2007.	Fenntartott postai küldemények kézbesítése tárgyában 2008/01/03	E.ON. Észak-dunántúli Áramszolgáltató Zrt.
5.	HS-30434-10/2007.	A Btech Magyarország Kft. által gyártott Brondi Dolphin típusú távközlési végberendezés forgalomba hozatalának tiltása tárgyában A határozat ellen fellebbezés érkezett. 2008/01/03	Btech Magyarország Kft.
6.	HM-13260-14/2007.	A T-Online Magyarország Zrt. előfizetői szerződés megkötési, teljesítési és módosítási tevékenysége tárgyában 2008/01/07	T-Online Magyarország Zrt.
7.	HM-29275-7/2007.	A T-Online Magyarország Zrt. hibaelhárítási és panaszkezelési tevékenysége tárgyában 2008/01/07	T-Online Magyarország Zrt.
8.	HP-30883-5/2007.	Bálint László postai tevékenységének vizsgálata tárgyában 2008/01/07	Bálint László vállalkozó
9.	HP-32380-5/2007.	A Magyar Posta Zrt. levélkézbesítési és panaszkivizsgálási eljárásának vizsgálata tárgyában 2008/01/07	Magyar Posta Zrt.
10.	HP-34246-3/2007.	A Pannon Lapok Társasága Kiadói Kft. postai szolgáltatása tárgyában 2008/01/07	Pannon Lapok Társasága Kiadói Kft.
11.	HM-22522-17/2007.	A Magyar Telekom Távközlési Nyrt. hibaelhárítási és panaszkezelési tevékenysége tárgyában 2008/01/07	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

12.	HM-20089-9/2007.	Az Externet Kft. panaszkezelési és előfizetői szerződés felmondási tevékenysége tárgyában 2008/01/07	Externet Kft.
13.	HM-30577-6/2007.	A T-Online Magyarország Zrt. előfizetői szerződés felmondásával kapcsolatos tevékenysége tárgyában 2008/01/10	T-Online Magyarország Zrt.
14.	HB 16167-16/2007.	A Vodafone Magyarország Zrt. szolgáltatás korlátozás és adatvédelmi tevékenysége tárgyában 2008/01/11	Vodafone Magyarország Zrt.
15.	HB 17360-7/2007.	A Vodafone Magyarország Zrt. ügyfélszolgálati tevékenysége tárgyában 2008/01/11	Vodafone Magyarország Zrt.
16.	HZ-24503-8/2007.	A Concorde Holding Zrt. által forgalmazott Concorde 1916 típusú vezetékes telefon nem megfelelősége tárgyában 2008/01/15	Concorde Holding Zrt.
17.	HZ-2747-1/2007.	A NET-TELECOM Kft. adatszolgáltatási kötelezettsége elmulasztása tárgyában 2008/01/15	NET-TELECOM Kft.
18.	HP-26563-11/2007.	A UPC Magyarország Kft. előfizetői szerződés felmondási eljárása jogszerűsége vonatkozásában 2008/01/21	UPC Magyarország Kft.
19.	HP-27218-13/2007.	A Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft. UPC Direct szolgáltatása korlátozási eljárásának és számlázási időszak egyoldalú kitolásának jogszerűsége vonatkozásában 2008/01/21	Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.
20.	HP-33276-9/2007.	A Digi Távközlési és Szolgáltató Kft. előfizetői szerződés felmondási, panasz- és hibakezelési eljárásának vizsgálata tárgyában 2008/01/21	Digi Távközlési és Szolgáltató Kft.
21.	HB-31179-11/2007.	A Vodafone Magyarország Zrt. számhordozási tevékenysége tárgyában 2008/01/28	Vodafone Magyarország Zrt.
Másodfokú határozatok			
1.	FK-30434-14/2007.	A HS-30434-10/2007. számú döntésről a Btech Magyarország Kft. által gyártott Brondi Dolphin típusú távközlési végberendezés forgalomba hozatalának tiltása tárgyában 2008/01/03	Btech Magyarország Kft.

A határozatok megtekinthetőek a www.nhh.hu < piacfelügyelet < nyilvántartások menüpontnál.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Tájékoztatás a távközlési szolgáltatások bejelentése nyilvántartásba való bejegyzések tényéről

Sorszám	Szolgáltató	Szolgáltatás
1.	Cattelnet Kft.	Televízió- és Rádió-műsorelosztás
2.	Gerhardt Róbert	Internet elérési szolgáltatás helyhez kötött
3.	HUNÉP Campus Hotel Zrt.	Televízió- és Rádió-műsorelosztás
4.	HUNÉP KLK Hotel Zrt.	Televízió- és Rádió-műsorelosztás
5.	KeviWLAN Inf. Ker. és Szolg. Kft.	Internet elérési szolgáltatás helyhez kötött és nomád
6.	Nagy Gyula	Internet elérési szolgáltatás helyhez kötött
7.	Nextnet1 Kommunikációs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Szélessávú internet szolgáltatás
8.	"Szabadhajdú" Közművelődési Média és Rendezvényszervező Nonprofit Kft.	Internet elérései szolgáltatás nomád
9.	Szekeres Sándorné	Internet elérési szolgáltatás helyhez kötött

Tájékoztatás a távközlési szolgáltatások nyilvántartásból való törlések tényéről

Sorszám	Szolgáltató	Szolgáltatás megnevezése	Törlés dátuma
1.	Farland Service B.V. Magyarország Fióktelepe	Szolgáltató törlése	2008.01.30
2.	Tomicom Kommunikációs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Szolgáltató törlése	2008.01.01

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

V. FŐRÉSZ: Egyéb információk, tájékoztatók

A Nemzeti Hírközlési Hatóság elérhetősége

Központi elérhetőségünk

Cím: 1015 Budapest, Ostrom u. 23-25.
Levelezési cím: 1525 Budapest Pf. 75.
Telefon: (06 1) 457 7100
Fax: (06 1) 356 5520
E-mail: info@nhh.hu
Honlap: www.nhh.hu

Cím: 1133 Budapest, Visegrádi u. 106.
Levelezési cím: 1386 Budapest 62. Pf. 997.
Telefon: (06 1) 468 0500
Fax: (06 1) 468 0509 (központ)

Ügyfélszolgálataink elérhetőségei és nyitvatartási rendje
Személyes / telefonos megkeresések

Az ügyfélszolgálati irodák címei és telefonszámai:

Cím: 1133 Budapest, Visegrádi utca 106.
Telefon: (06 1) 468 0673
(központi ügyfél-tájékoztatási vonal)

Cím: 4025 Debrecen, Hatvan u. 43.
Telefon: (06 52) 522 122

Cím: 3529 Miskolc, Csabai kapu 17.
Telefon: (06 46) 555 500

Cím: 7624 Pécs, Alkotmány u. 53.
Telefon: (06 72) 508 800

Cím: 9400 Sopron, Kossuth L. u. 26.
Telefon: (06 99) 518 500

Cím: 6721 Szeged, Csongrádi sgt. 15.
Telefon: (06 62) 568 300

Ügyfélfogadási idő:

Hétfő: 8.00 - 12.00
Szerda: 13.00 - 16.00
Péntek: 8.00 - 12.00

Az ügyfélszolgálati telefonszámok elérhetőségének ideje:

Hétfő - Csütörtök: 8.00 - 16.30
Péntek: 8.00 - 14.00

Ügyfél-tájékoztatási írásbeli beadványok fogadása
Levelezési cím: 1386 Budapest 62., Pf. 997
Fax: (06 1) 468 0680
E-mail: info@nhh.hu

Az informatikai és hírközlési ágazat ügyeleti szolgálata (szolgáltatók és főhatóságok részére)
Országos Informatikai és Hírközlési Főügyelet

Cím: 1015 Budapest, Ostrom u. 23-25.
Levelezési cím: 1525 Budapest, Pf. 75.
Telefon: (06 1) 457 7990, (06 1) 356 3330
Mobil: (06 20) 339 1360,
(06 30) 257 3061, (06 70) 330 0386
Fax: (06 1) 214 0213
E-mail: fougyelet@nhh.hu

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik – többek között – a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárá**nak megjelentetéséről.
A Határozatok Tárát szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.
A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezres) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter engedélyez.

Éves előfizetési díja 2008. évre: 26 460 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu). Előfizetésben megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

2008. évi előfizetési díj egy évre: 26 460 Ft áfával. ☐

fél évre: 13 230 Ft áfával. ☐

Csekket kérek a befizetéshez. ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó útjára indította a **KÖZIGAZGATÁSI SZEMLE** című negyedéves folyóiratot.

A **KÖZIGAZGATÁSI SZEMLE** a hazai közigazgatás-tudomány képviselői, közigazgatási szakemberek számára kíván olyan fórummá válni, amely igényes periodika szerepét tölti be a jövőben. A lap teret biztosít a közigazgatás-tudomány területén születő tanulmányok, kutatási eredmények közzétételére, ugyanakkor feladatának tekinti, hogy a közigazgatásban végbemenő változásokról, változtatásokról, új megoldásokról, kísérletekről is számot adjon; szakmai háttéranyagokat, elemzéseket mutasson be a kormányzati intézkedések jobb megértése érdekében. Egyúttal helyet ad a nemzetközi kitekintések számára, illetve a közigazgatási szakmában közérdeklődésre számot tartó eseményekről, rendezvényekről szóló érdekes és hasznos publikációk, könyvismertetések megjelentetésére. Ezen átfogó ismeretanyag teszi a folyóiratot a közigazgatás-tudomány, valamint a közigazgatási szakma gyakorlata iránt érdeklődő olvasóközönség számára egyaránt hasznos olvasmánnyá.

A Közigazgatási Szemle a Miniszterelnöki Hivatal és az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium alapításában, a 2008. évtől kezdődően negyedévente jelenik meg.

A Közigazgatási Szemle előfizetési díja a 2008. évre: 7400 Ft (áfával) vagy 30 euró.

Példányonkénti vásárlás esetén a Közigazgatási Szemle ára: 1990 Ft (áfával) vagy 8 euró.

* * *

Az angol és magyar nyelvű **NEMZETKÖZI KÖZLÖNY – Közép-Kelet-Európai Közigazgatási Folyóirat – International Journal of Public Administration in Central and Eastern Europe** megjelentetésével a Magyar Hivatalos Közlönykiadó erejéhez mérten hozzá kíván járulni, hogy lépéseket tegyünk régiónk országai közigazgatási rendszereinek kölcsönös megismerése terén. Az újszerű és hiánypótló kezdeményezéssel a Kiadó célja, hogy térségünk több mint másfél tucat országából érkező cikkek, tanulmányok, közérdekű információk színesítsék minél szélesebb körben a lapot – ugyanakkor teret adván a világ távolabbi részeiből érkező, a közigazgatási szakmát foglalkoztató témáknak is. A közép-kelet-európai térség közigazgatási szervezetrendszereibe, az ott zajló folyamatokba és ott érvényesülő tendenciákba történő betekintés hasznos eszköze lehet az egymástól való tanulás folyamatának, a rendelkezésre álló tapasztalatok megismerésének, valamint az érdeklődő tudományos és szakmai olvasóközönség számára alapot szolgáltathat összehasonlítások végzéséhez is. A Nemzetközi Közlöny a 2008. évtől kezdődően negyedévente kerül kiadásra.

A Nemzetközi Közlöny előfizetési díja a 2008. évre 7400 Ft (áfával) vagy 30 euró.

Példányonkénti vásárlás esetén a Nemzetközi Közlöny ára: 1990 Ft (áfával) vagy 8 euró.

* * *

A Közigazgatási Szemle és a Nemzetközi Közlöny **együttes** előfizetési ára: 14 000 Ft vagy 54 euró.

MEGRENDELŐLAP

☐ Megrendelem a 2008. évre a **KÖZIGAZGATÁSI SZEMLE** című negyedéves folyóiratot ……. példányban, amelyet kérem, juttassanak el címünkre. Éves előfizetési díja: 7400 Ft (áfával) vagy 30 euró.

☐ Megrendelem a 2008. évre **a NEMZETKÖZI KÖZLÖNY Közép-Kelet-Európai Közigazgatási Folyóirat** című negyedéves lapot ……. példányban, amelyet kérem, juttassanak el címünkre. Éves előfizetési díja: 7400 Ft (áfával) vagy 30 euró.

☐ Megrendelem a 2008. évre a **KÖZIGAZGATÁSI SZEMLE**, valamint az angol–magyar nyelvű **NEMZETKÖZI KÖZLÖNY Közép-Kelet-Európai Közigazgatási Folyóirat** című negyedéves lapokat …..... példányban, amelyeket kérem, juttassanak el címünkre. Az együttes előfizetés éves díja: 14 000 Ft (áfával) vagy 54 euró.

A megrendeléseket kérjük, a következő faxszámra: (1) **338-4746,** vagy e-mail címre: **erdei.bea@mhk.hu** szíveskedjenek küldeni!

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze előfizetési igényét!

A megrendelő (cég) neve: . . . . . .

Címe (város/község, irányítószám): . . . . . .

Utca, házszám: . . . . . .

Az ügyintéző neve, telefonszáma: . . . . . .

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: . . . . . .

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: ……

……..……

cégszerű aláírás

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó
megjelentette

Sereg András

Boross – Hadapródiskolától a miniszterelnöki székig

című könyvét

A kötet tizennégy beszélgetésben, számos színes történetben mutatja be Boross Péter volt miniszterelnököt. A mai magyar politikai élet egyik legizgalmasabb alakjának pályafutását végigkérdező mű egyben történelmi olvasókönyv is: a személyes életutat kiegészítik a huszadik századi magyar história, a korszakot és az interjúalany életét meghatározó személyiségek rövid életrajzai, szemelvények, dokumentumértékű fotók. Boross sajátos fényszögben látja és láttatja a magyar történelmet, a politika belvilágát. Bölcs, nagy élettapasztalatú politikus, aki saját kárán is tanult a történtekből, képes szembenézni egykori önmagával. Az életrajzi könyv a múlt század második felének látlelete, a történelmi és politikai folyamatok szubjektív, vitára ingerlő elemzése. Aki kezébe veszi a kötetet, választ kap többek között arra, hogyan menekült meg Németországból a hadapród főhős, milyen összeesküvésben vett részt közvetlenül a háború után, miért éppen Keresztes-Fischer Ferenc a belügyminiszteri példaképe, miért kapott dedikált könyvet a hetvenes évek közepén a későbbi Nobel-díjas írótól, Kertész Imrétől, hogyan lett nyugdíjas vendéglátó-ipari igazgatóból kormánytag, léteztek-e ügynöklisták, hány besúgó volt az első demokratikusan megválasztott Országgyűlésben, kik látogatták meg Antall Józsefet a betegágyánál, mi célból vállalt 216 napra miniszterelnökséget, miért lett Orbán Viktor kormányfői tanácsadója, majd miért állt félre udvariasan, mi aggasztja ma, miért pesszimista középtávon, és miért csak a mai harminc év alattiakban bízik. Kérdések és válaszok kétszáz oldalon.

A kötet 200 oldal terjedelmű, ára **3444 forint** áfával.

Példányonként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6., tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. szám (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELÉS

Megrendelem

Sereg András

Boross – Hadapródiskolától a miniszterelnöki székig

című, 200 oldal terjedelmű kiadványt (ára: **3444 forint** áfával) ..... példányban, és kérem, juttassák el az alábbi címemre:

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára vagy postai úton a fenti címre.

Keltezés: ....
cégszerű aláírás

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó
megjelentette

dr. Kondorosi Ferenc

Jogalkotás a XXI. század hajnalán

című könyvét

A XXI. század nemzeti jogalkotását minden eddiginél jobban meghatározza a nemzetközi társadalmi és gazdasági környezet, amelynek hátterében az európai integráció hatása, valamint a globalizációs folyamatok húzódnak meg. Az Emberi Jogok Európai Egyezménye, az Unió Alapjogi Chartája vagy az Alkotmányos Szerződés alapelvei csak néhány olyan példája a „nemzetek felett álló jognak", amelyek a nemzeti jogalkotás tekintetében is iránymutatók lehetnek.
A megjelent kötet – a szakkönyvpiacon hiánypótló jelleggel – tudományos igényességgel, ugyanakkor a gyakorlati alkalmazhatóság szándékával mutatja be a XXI. század nemzeti jogalkotásának tendenciáit. A könyv széles körű nemzetközi kitekintést nyújt, amelyben az uniós jogfejlődés elemzésének központi szerep jut.
A kötet szerzője, a tapasztalt jogtudós és gyakorlati szakember alaptézise, hogy „a jogdogmatikai megfontolásokat figyelembe vevő, minőségi normaalkotás programszerű érvényesítése és a konzisztens, áttekinthető jogrendszer eszményképének követése kedvező irányba befolyásolhatja a normák címzettjeinek magatartását, annak érdekében, hogy a jog legfőbb, alkotmányos küldetését teljesítse".
A szerző részletesen vizsgálja a hatékony jogi szabályozás kulcskérdéseit, a hazai jog, valamint a nemzetközi és az európai uniós jog összefüggéseit, eközben mindig kellő hangsúlyt fektetve korunk demokratikus jogállami alapértékeire: az emberi jogokra és az alkotmányosságra. Az olvasó bepillantást nyerhet a jogharmonizáció „kulisszatitkaiba", a biztonság jogalkotásban érvényesülő tényezőinek problematikájába, valamint polgári jogi és büntetőjogi jogalkotásunk legújabb eredményeibe.
A XXI. század elejének kodifikációját elemző kötet egyszerre tankönyv, olvasókönyv és gyakorlati útmutató. Haszonnal forgathatják a társadalomtudományi karok hallgatói, a közigazgatásban dolgozó szakemberek, a politikusok, a média munkatársai és mindenki, aki felelősséget érez a hazai jogállam, jogrend minőségének javításáért.

A kötet 264 oldal terjedelmű, ára **2856 forint** áfával.

Példányonként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6., tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. szám (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELÉS

Megrendelem a

dr. Kondorosi Ferenc

Jogalkotás a XXI. század hajnalán

című, 264 oldal terjedelmű kiadványt (ára: **2856 forint** áfával) ..... példányban, és kérem, juttassák el az alábbi címemre:

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára vagy postai úton a fenti címre.

Keltezés: ....
cégszerű aláírás

Szerkeszti a Nemzeti Hírközlési Hatóság, a szerkesztőbizottság közreműködésével.
A szerkesztőbizottság elnöke: Spakievics Sándor.
A szerkesztésért felelős: Kalmár Béla, 1015 Budapest, Ostrom u. 23–25. Telefon: 457-7283.
E-mail: hirkozlesi.ertesito@nhh.hu
Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató.
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290, www.mhk.hu.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest, 62. Pf. 357.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon: 235-4554, 266-9290/240, 241.
Terjesztés: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245 mellék.
Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu).
2008. évi éves előfizetési díj 7560 Ft áfával, féléves előfizetési díj 3780 Ft áfával, egy példány ára 630 Ft áfával.
A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 1587-9453

08.0626 – Nyomta a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!

Szerkeszti a Nemzeti Hírközlési Hatóság, a szerkesztőbizottság közreműködésével.
A szerkesztőbizottság elnöke: Spakievics Sándor.
A szerkesztésért felelős: Kalmár Béla, 1015 Budapest, Ostrom u. 23–25. Telefon: 457-7283.
E-mail: hirkozlesi.ertesito@nhh.hu
Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató.
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290, www.mhk.hu.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest, 62. Pf. 357.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon: 235-4554, 266-9290/240, 241.
Terjesztés: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245 mellék.
Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu).
2008. évi éves előfizetési díj 7560 Ft áfával, féléves előfizetési díj 3780 Ft áfával, egy példány ára 630 Ft áfával.
A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 1587-9453

08.0626 – Nyomta a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.

Jelen dokumentum a Magyar Hivatalos Közlönykiadó tulajdona, további üzleti célú felhasználása tilos!